

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૧૨૦

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મે.૮.૩૧.૮૫

વિષય ૫- : ૪

શ્રી રતુવીર સમર્થ.

સદ્ગુરુ શ્રી કૃષ્ણરામ માહારાજ કૃત

મહાકાવ્ય.

શ્રી નીતિ, ભક્તિ અને જ્ઞાન પ્રસારક ગ્રંથ.

ભાગ ર-જો.

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

રામદાસી. હરિવલ્લભ નારાયણ માહારાજ.

મુદ્રામ—અમદાવાદ સારંગપુર ફાકડાની પોળ સામે
શ્રી રણછોડજી મંદિર.

પ્રત ૧૨૦૦,
સંવત ૧૯૭૨.

પ્રથમાવૃત્તિ
સને ૧૯૧૬.

આ માર્તેડ મુદ્રાલય પ્રેસમાં પટેલ. બીખાભાઈ હગનલાલે
છાપ્યું. ડે. રતનપોળ મરચીપોળમાં—અમદાવાદ.

કિંમત રૂ. ૧-૮-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૨-૧૬

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા એક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી સર્વ હક
પ્રસિદ્ધ કર્તાએ પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સૂચના-પરદેશના ગ્રાહકોને વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

શ્રીરઘુવીર સમથ .

ઉપોદ્ધાત.

મહાન્ ઇશ્વરની સમગ્ર સૃષ્ટિમાં ભિન્ન ભિન્ન પ્રકૃતિનાં વિવિધ પ્રાણીઓ જન્મ પામે છે અને પોતાના જીવનની યથાશક્તિ મુસાફરી કરી અન્તે તેજ પરબ્રહ્મમાં વિલય પામે છે. આવી ઘટમાળ નિરંતર ચાલ્યાજ કરે છે. આ અગાધ માયાને નિયમમાં રાખવાને તેમજ તેમાં લુપ્ત થઈ જતાં પાંચ મનુષ્યોને સુપથે દોરવાને શ્રી પરમાત્મા સાક્ષાત્ પોતાની વિભૂતિરૂપ કૃટલાક મહાપુરૂષોને પણ આ સૃષ્ટિમાં સરજે છે, અને તેવા ઉચ્ચકોટિના જીવો (મહાત્માઓ) સૃષ્ટિ ઉપર અનેક ઉપકારો કરતા પોતાની યથાર્થ ફરજ બજાવી અન્તે તે પરમપ્રભુના પદને પુનઃપ્રાપ્ત થાય છે.

દરેક દેશમાં મહાત્માઓ જન્મે છે અને તેઓ પોતાની નીતિરીતિથી પોતાના આત્માના અજવાળાથી પ્રજ્વળતા આંતર પ્રદેશને આંજ નાંખે છે તેમના ચારિત્ર્યમાં અજબ ફેરફાર કરી તેમની સ્થિતિમાં અવનવો સુધારો કરી જાય છે. ભારતવર્ષ પણ આવા મહાત્માઓના જીવનનાં સમૃદ્ધિમાં ભગર છે. આર્યાવર્તમાં અનેક નરરત્નો પાક્યાં છે અને તેઓ સઘળાએ લગભગ એકજ ઇશ્વરી મહાજ્ઞાનનું જ લક્ષ્યબિન્દુ સાધ્યુ છે. આપણા પવિત્ર દેશમાં ઇશ્વરી અંશરૂપ અનેક ભક્ત કવિઓ થઈ ગયાં છે અને તેઓએ દુનિયાની બીજી ખટપટથી વિરક્ત રહી કેવળ ઇશ્વરી જ્ઞાનની આપ સે કરવામાં જ પોતાનાં જીવનો વિતાવ્યાં છે. પોતે પોતાનો જ સ્વાર્થ સાધ્યો નથી, પરંતુ દેશના અન્ય સ્ત્રી પુરૂષોને પણ પોતાના ઇશ્વરી પ્રેમનો પ્રસાદ આપતાં ગયા છે. પ્રાચીન ઇતિહાસ પુરાણ ઉપરથી એવા ભક્ત કવિઓના અનેક દ્રષ્ટાંતો મળી આવે છે.

આવા પરમાત્માના પુત્રીત પ્રેમથી વિભૂષિત મહાત્મા સદ્ગુરૂ શ્રી કૃષ્ણરામ મહારાજ પણ હતા, તેમનાં પવિત્ર જીવનનો ઉદ્દેશ્ય પ્રથમ ભાગમાં કરી ગયા છીએ એટલે હવે તત્સંબંધિ વિશેષ વિવેચન ઉચિત નથી.

આજે તેજ મહાત્માની પ્રસાદીરૂપ શ્રી પરમપ્રભુના પ્રેમમાં ચુસ્ત બની અરપેલી પ્રેમાંજલી રૂપ આ તેમનાજ મહાકાવ્યનો દ્વિતીય અન્ય શ્રદ્ધાલુ વાંચકોની સેવામાં રજુ થાય છે. પ્રથમ ભાગની પેઠે આ દ્વિતીય ભાગપણ અત્યંત રસીક અને જ્ઞાનના કીર્તનોથી ભરપુર છે. વ્યવહાર અને

પરમાર્થ ઉભય માર્ગને પ્રતિપાદન કરનાર એકેન્દ્રવાદી આ મહાત્માના કીર્તનો એવાં તેા સચોટ છે કે વાંચકના જીવનમાં તેથી કંઈ નુનનજ ફેરફાર થાય છે અને સામાન્યતઃ રેણુથી તેજીજ કણેણી રાખનાર પુરૂષોનાં વાક્યો અસર કરી શકે છે. સાક્ષર શ્રીયુત્ કેશવલાલ હરિરામ પોતાના કેશવકૃતિ નામના પુસ્તકમાં લખે છે કે.

હોઈ હરિ આવે નહિ, હૃદય વિષે નહિ રામ;
જૂઠાં જોડે જોડકાં, એ કવિનું શું કામ.
પાપી પામર લોકનાં, વાર્ણન કરા અપાર;
કવિત્વને કાળું કરે, એ કવિને ધિક્કાર.
ઇશ્વરને વિષયી ગણે, જેવો પોતે હોય;
એવા પામર લોકનો, સંગ ન કરશો કોય.
નરનારીના અંગ કે, તેનો વિવિધ વિહાર;
તેમાં મન જેનું લમે, તે કવિને ધિક્કાર.

કવિવર સદ્ગુરુ શ્રી કૃષ્ણરામ મહારાજ પણ પૂર્વોક્તભાવને ટેકા આપનારા હતા. તેઓ શ્રી નક્ષી માનતા હતા કે પ્રજાની નીતિનો મોટો આધાર પ્રજાના ધર્મ બળ ઉપર છે, અને ધર્મ બળનો મુખ્ય આધાર ધર્મ ગુરૂઓનાં અદર્શનીય ચારિત્રો ઉપર છે. તેમના જીવનનો ઉદ્દેશ્ય વાંચતાં પણ જણાય છે કે તેઓ ઇશ્વરી જ્ઞાનના ચુસ્ત હિમાયતી હતા અને ભક્તિ રસમાંજ તદ્દલીન રહેતા.

આવા પવિત્ર પુરૂષની લેખિનીથી લખાએલા આ દ્વિતીય ભાગમાં પણ પ્રભુ પ્રાર્થના અને તે વિષે ઉત્તમ બોધ, સમસ્યા, દશ અવતાર ચરિત્ર, રામાયણનો સાર, અવશ્ય જાણવા યોગ્ય તેર મહાપાપનું સ્પષ્ટિકરણ, પ્રભુ પ્રત્યે કટાક્ષ વચનો, યમયાતના દર્શન, પોતાના શિષ્યો ક્રાણુ હતા, તેમજ પોતાના કુટુંબનું વૃત્તાંત, વ્યવહાર કાળી રીતે કરવો કે પુનર્જન્મ ન આવે અને અન્ય જન્મમાં કઈ યોનીમાં અવતાર આવશે. તેનું ચિન્હકોટી નામથી વર્ણન, વિગેરે, ઉત્તમ બોધદાયક હૃદયબોદક વિષયો વિસ્તારથી વર્ણવ્યાં છે, તે ઉપરાંત સંસ્કૃત, મરાઠી અને હિંદીભાષામાં અને લગ્ન સમયના રાગમાં રૂકમણિ સ્વયંવર, ચાલતાં જમાના વિષે કલિકાલનું વર્ણન, અને વેદાંત વિષય ઘણા ખુલાસા પૂર્વક કીર્તનોમાંજ સમાવેશ કરી દીધો છે. અદ્યપમાં આ મહાકાવ્ય અત્યંત બોધદાયક અને વાંચવા લાયક છે.

મહારાજ શ્રીએ જ્યાં રાગ બદલાય ત્યાં દેશકિર એવી સંજ્ઞા રાખી છે અને દરેક કાર્તીક નીચે અસ્ય પુસ્તકનો નંબર મુકેલો છે. અને હસ્ત, દીર્ઘ, રાગના પ્રમાણમાં પોતે રાખેલા છે. અને સાથે શુદ્ધિપત્ર મુક્યું છે. છતાં શુદ્ધાશુદ્ધ જણાય તો વાંચક સત્જનો સુધારી લેશે એવી આશા છે.

આ અદ્વિતીય બંને ભાગોમાંથી વાંચકને જે કાંઈ પણ બાધ વા કલ્યાણ સાધવાનો માર્ગ મળશે તો હું મહારાજ યત્નનું સંપૂર્ણ સાર્થક સમજીશ. એજ અંતરની અભિવાંચના. અસ્તુ

કાર્તિક શુક્લપક્ષ. ૧૧ (પ્રભાધિની) ૧૯૭૨

અમદાવાદ

પ્રકાશક.

રામદાસી. હરિવલ્લભ નારાયણ માહારાજ.

અનુક્રમણિકા.

કીર્તન.	પાનું.
૧ આવો હરજી.	૧
૨ કૃષ્ણ આવો... [....	૧
૩ કૃપા કરિયે ...	૨
૪ નાથ મળિયે.	૨
૫ શરણુ વત્સલ.	૩
૬ કહો કેશવજી.	૪
૭ કમળાના કાંત.	૫
૮ આમ શું સરજીયા કૃષ્ણ અમને તમે ...	૫
૯ મન તણી વાત માહારિ કૃષ્ણ કૃણુ સંભાલે.	૬
૧૦ કોણુ કારણુ અજી કૃષ્ણુ બોલો નહી.	૭
૧૧ વેગે નાથ ગ્રહો હાથ વેળા જન્ય છે વહી.	૭
૧૨ શ્રી કૃષ્ણ કૃપા સિંધો માહાર કષ્ટ કાપીયે.	૮
૧૩ કૃષ્ણુ કૃપા કરશે તો જન્મ સફલ થાશે.	૯
૧૪ કીર્તિયો કૃપા નિધાન કૃષ્ણુની ફરં.	૧૦
૧૫ આવડી આગસ ક્યહાં થકી આવી અંગેજી.	૧૧
૧૬ આજ કૃપાળને નિર્દયતા ક્યમ આવીજી...	૧૩
૧૭ કાં અજી ઉત્તર આપો નહી અલખેલાજી...	૧૪
૧૮ તુંતો લોભી છાનો ...	૧૫
૧૯ તુંતો આદી કપટી ...	૧૭
૨૦ હરે રંગ રાખો.	૧૯
૨૧ કર ધરિયેજી માહારો કેશવા ...	૨૦
૨૨ કાંઈ કરણા નજર કરો કૃષ્ણજી.	૨૧
૨૩ ક્યાહારે મળશે મુજને કૃષ્ણજીહે.	૨૨
૨૪ કેશવજી કરણા કીજીયે હે.	૨૩
૨૫ કહું કેટલું કરણા સિંધુને હે.	૨૪
૨૬ નહિ છોકું છપીલાજી છોડો ...	૨૫
૨૭ ક્યાહારે બોલશે કમળાના પતિ.	૨૬
૨૮ કાંન બોલો કૃપાનિધે કેશવા ...	૨૭
૨૯ માહારા નાથ બોલો મેહર આણીને.	૨૮

કીર્તન.

પાનું.

૩૦	માહારા નાથ નમેરા શું થાઓ છો	....	...	...	૨૯
૩૧	દેવના દેવ (૨) દીન દયાળ	...	...	...	૩૦
૩૨	મધુસુદન (૨) નાથ મુકુંદ	...	...	...	૩૧
૩૩	માહારા નાથ (૨) મોટું કરી મન	...	...	...	૩૨
૩૪	કૃષ્ણચંદ્ર (૨) કૃષ્ણા નિધાન.	...	...	...	૩૩
૩૫	બોલો વીર બલદેવના...	...	...	...	૩૪
૩૬	કરં કેટલી વિનતી	...	...	...	૩૪
૩૭	ગુણ ગાઉં ગોવિદના....	...	...	...	૩૫
૩૮	ધણી થઇ છે ગરીબને...	...	...	...	૩૫
૩૯	કરયાં કરમ માહારા કૃષ્ણ બેશો કેટલાંરે...	...	...	...	૩૬
૪૦	અણકાં ન બોલો કૃષ્ણ કમળા પતિરે	...	...	...	૩૭
૪૧	તમે કૃષ્ણ કેવળ સખા છો સેવક તણારે...	...	...	...	૩૮
૪૨	કેશવ કયાહારે બોલશેરે	...	....	...	૩૯
૪૩	પ્રતીતિ પ્રભુ આપીયેરે	...	...	...	૪૦
૪૪	કયાહારે હરિ આવશેરે	...	...	...	૪૧
૪૫	બોલ્યું બિરૂદ પાળિયેરે	...	....	...	૪૨
૪૬	કૃષ્ણ કૃપાવલોક કિંકરને કરિયે	...	...	...	૪૨
૪૭	શ્રી નિવાસ નાથ હરે	...	...	...	૪૩
૪૮	જગોને જગજીવન માહારે	...	...	(પ્રભાત)	૪૪
૪૯	આવોને અલખેલા નાયક વાતડલી કરીયે	...	..	...	૪૪
૫૦	અલખેલા આખ્યો આ અવસર જાય છે એળ્યે	...	..	...	૪૫
૫૧	સાંભળજ્યો વેગે શ્રીધરજી	...	...	...	૪૫
૫૨	કૃષ્ણના સાગરે	...	...	...	૪૬
૫૩	કયારે કૃષ્ણા કરશેરે	...	...	...	૪૮
૫૪	કીકરતી અરજરે	...	...	...	૪૯
૫૫	કૃષ્ણ કાં ન બોલોરે કૃષ્ણના નિધાન થઇરે	...	...	...	૫૦
૫૬	કોણ જનમતીરે કૃષ્ણી આતે કલ્પિયેરે	...	...	...	૫૧
૫૭	સાંભળી હ્યો સ્વામીરે	...	...	...	૫૩
૫૮	આવો આનંદ ધન	...	...	...	૫૪
૫૯	કૃષ્ણ કૃષ્ણા નિધાન	...	...	...	૫૫

કીર્તન.

પાનું.

૬૦	પ્રભો પ્રણુનના પાળ...	...	...	...	...	૫૬
૬૧	શ્રીનીવાસ શરણ્ય ...	...	...	...	...	૫૭
૬૨	કરૂણા દષ્ટિ કેશવજી કરોરે	...	...	...	...	૫૮
૬૩	અરજી અરભકની ઉરે આશુજ્યોરે	...	...	...	...	૫૯
૬૪	કેશવજી કાં કર ગ્રેહેતા નથારે ...	...	...	...	...	૬૦
૬૫	જીવના જીવન જીવ સાહામુ જીએરે	...	...	...	...	૬૧
૬૬	મનના મેહેવાસીરે ...	....	...	...	...	૬૨
૬૭	સામળાંજી સાહેબરે ...	...	...	...	...	૬૩
૬૮	નમેહેરા ન થઈએરે નંદજીના નંદન	...	...	...	....	૬૪
૬૯	અજી કાંન બોલોરે ...	.....	...	...	...	૬૬
૭૦	ભણ્યોનંદનો ગોવાળીયોરે. કટાક્ષ વચન	...	...	...	...	૬૭
૭૧	શરણુ સદા હું તે નાથનેરે	...	...	...	...	૬૮
૭૨	વેહેલા આવળે વાસુદેવજીરે	...	...	...	....	૬૯
૭૩	કામણુ કીધું તમે કૃણુજીરે	...	....	...	....	૭૦
૭૪	કેશવજી કરૂણા કરશે તો	...	...	....	...	૭૦
૭૫	ગોવિંદજી ગુણુ સાગર છો	...	...	...	...	૭૧
૭૬	ધણી થઈ (૨) ગોવિંદજી હવે	...	...	...	...	૭૧
૭૭	છોક થયા છળ બુદ્ધિ અમે	...	....	...	...	૭૨
૭૮	શું કરિયે સાંમળીયાજી હવે	...	...	....	...	૭૨
૭૯	ભરૂસો તમારો મુને ...	...	...	...	...	૭૩
૮૦	આહાવી આળસ ન કીજેરે	...	...	...	...	૭૪
૮૧	માહારી કરણી ન બેઘયેરે	...	...	...	...	૭૫
૮૨	આવો આવોને ગીરવર આવોરે	....	...	...	...	૭૭
૮૩	કાંનથી ધરતા કાન અરજીયો	...	...	...	...	૭૮
૮૪	મનની પીડય શમાવોહરે માહારા	...	....	...	...	૭૯
૮૫	રૂપી કેશ શ્રી રમેશને સદાનમુંરે	...	...	...	...	૮૦
૮૬	વંદુ ચણું શ્રી અશણું	...	...	...	...	૮૧
૮૭	સુખસીધો દીનબંધો શું છુપી રહેરે	...	...	...	...	૮૩
૮૮	કેશવજી છો પરમ મંગળ સુખકારીહે	...	...	...	...	૮૫
૮૯	શામળિયાજી સખ્ય પાણું તે દેખાડો હે	...	...	...	...	૮૫

કીર્તન.	પાત્રું.
૯૦ આહાવો અવસર આપ્યો તે જાય ન બ્યર્થહે ...	... ૮૬
૯૧ આને અમને આમ શું મુઝી દીધારે ...	... ૮૭
૯૨ કરણા કરિને કળ ફેરવરવો જો કૃષ્ણ. ...	... ૮૭
૯૩ કરણા ઇછુ તે કૃષ્ણ ચંદ્રની થાવી. ...	... ૮૮
૯૪ શરણુ છું હરે તમને . . .	... ૮૯
૯૫ કાંઈક પ્રતીતિ દીજો ...	... ૯૦
૯૬ સુઝને કેટલું કહું ...	... ૯૦
૯૭ તમારું બિરદ સાચું ...	... ૯૧
૯૮ કરું કેટલી કૃષ્ણને વિનતિરે ...	... ૯૧
૯૯ હુંતો કૃષ્ણ કરણા થવી ચાહુછુંરે ...	... ૯૨
૧૦૦ પ્રતીતિ દેહ દાખવો પ્રેયનેરે ...	... ૯૩
૧૦૧ સાચા સંત સેવ્યા નથી જ્યે જનેરે ...	... ૯૪
૧૦૨ પ્રભુજીને કર પ્રાર્થના ...	... ૯૫
૧૦૩ કળ ફેરવિયે કરણા નિધે ...	... ૯૬
૧૦૪ આશ્રિત હું તો છું આપનો ...	... ૯૬
૧૦૫ કઈ દિનથી હુંતો કરગરું ...	... ૯૭
૧૦૬ અઘટિત ઘટના છે નાથની	... ૯૮
૧૦૭ મંગળ મૂર્તિના, ચરણ સરોજને; (અભંગ) ...	... ૯૯
૧૦૮ શ્રી રમાનાથનાં, વંદુ ચરણ પદ્મ (અભંગ) ...	... ૧૦૦
૧૦૯ તવ પદ પંકજ, મકરંદનો વાત (અભંગ)	... ૧૦૧
૧૧૦ ઇછું પદ્મ જુજ, પલાશિતનિ છાયા (અભંગ) ...	... ૧૦૧
૧૧૧ કંજ નયન કૃત્તી, વાસના સનમિત્ર ,, ...	... ૧૦૨
૧૧૨ નંદનાનંદન, ગોપીકાવદ્નલ ,, ...	... ૧૦૩
૧૧૩ શ્રી હરજી ઉગારારે	... ૧૦૪
૧૧૪ કૃપાયે અધિકારીરે... ...	... ૧૦૫
૧૧૫ પ્રતીતિ એહેવી આપોરે ...	... ૧૦૫
૧૧૬ ઘણી થઈ છે ગરીબને ગોવિંદજી ...	... ૧૦૬
૧૧૭ ક્યારે ખોલશ્યો કરણાસિંધુ હરે ...	... ૧૦૭
૧૧૮ કર કેટલી વીનતી કેશવજી ...	... ૧૦૮
૧૧૯ આવિયે બંધુ અનાથનાં ... (ગરબો)	... ૧૦૮

કીર્તન.

પાનું.

૧૨૦	કૌણ સાધન કરે કૃષ્ણને ... .. ,,	૧૦૯
૧૨૧	કૃષ્ણ કૃપાળ કેતરને ... .. ,,	૧૧૦
૧૨૨	આજશુ આળસ આણિને ... .. ,,	૧૧૧
૧૨૩	જ્યે કરો તે થાય... ..	૧૧૧
૧૨૪	મજસરખો મતિમંદ	૧૧૨
૧૨૫	રાખશો ત્યમ હું રહિશ	૧૧૨
૧૨૬	તમને જ્યે ગમે તે ખરું	૧૧૩

કક્કાના કીર્તનો.

૧૨૭	કરણા સિંધો કેશવજી	૧૧૪
૧૨૮	ખલજનધું પણ હવે તમારો	૧૧૪
૧૨૯	ગમ્ય ઉઘાડો ગોવિંદજીતો	૧૧૫
૧૩૦	ધણિ થઈ છે ગુણ દોષ ન જ્ઞેસ્યો	૧૧૫
૧૩૧	એન પડે નહિ ચિત્ત માહારાને	૧૧૬
૧૩૨	જાનાં રહેસ્યો કયાંહાં સૂધીઅજી	૧૧૬
૧૩૩	જેર કેટલું જીવ કરે જ્યે	૧૧૭
૧૩૪	જુરણ ભાગે જીવ તણી કયમ	૧૧૮
૧૩૫	ટેક તમારો રખે તજો	૧૧૮
૧૩૬	ઠેકાણું નથી તુમ વિના	૧૧૯
૧૩૭	ડગતુ ચિત્ત હવે સ્થીર કરો.	૧૧૯
૧૩૮	દંગ તે મહારા સુધારજ્યો	૧૨૦
૧૩૯	તમે જીવ સકળના જાણુ	૧૨૧
૧૪૦	થતુ નથી કાયથી પ્રાય	૧૨૧
૧૪૧	દયાનિધાન નિજનો દીન	૧૨૨
૧૪૨	ધિક્ પડો સકળ ચતુરાઈ	૧૨૩
૧૪૩	નરતતુ આપી તે સુધારીયેરે	૧૨૩
૧૪૪	પદ્મ તમારો પકડ્યો પ્રભોરે	૧૨૪
૧૪૫	ફંદ નિવારજ્યો માણસારે	૧૨૪
૧૪૬	ખિરક તમારાં તે બતાવીયેરે... ..	૧૨૫
૧૪૭	ભમાવશો કેટલુંરે	૧૨૫
૧૪૮	મનહું તે માહારે	૧૨૬

કીર્તન.

પાનું.

૧૪૯	યત્ન કરે કીર્તારે ...	...	...	...	૧૨૭
૧૫૦	રહ્યું નથી જાતુરે ...	...	...	...	૧૨૮
૧૫૧	લાખેણો આ અવસર આજ ...	...	...	...	૧૨૮
૧૫૨	વહિ જાય છે આ અવસર ...	...	...	...	૧૨૯
૧૫૩	શરણુ વત્સલ શુણીને નામ ...	...	...	...	૧૨૯
૧૫૪	સાંમળિયા શારિંગર ...	...	...	...	૧૩૦
૧૫૫	હુંશીલા હરજી ...	...	...	...	૧૩૧
૧૫૬	અલખેલા નાયક ...	...	...	...	૧૩૧
૧૫૭	ક્ષમાલો હરજી ...	...	...	...	૧૩૨
૧૫૮	આ તમને અરખ્યાં ...	...	...	...	૧૩૨

(તિથિઓ)

૧૫૯	પ્રતિપદે આગમે નિગમે ...	...	...	...	૧૩૩
૧૬૦	દ્વિતીયાભિનિવેશથી લય ...	...	...	...	૧૩૪
૧૬૧	તૃતિયા અવસ્થાતનુને થઈ ...	...	...	...	૧૩૪
૧૬૨	ચતુર્થી નાસે જોરથી ...	...	...	...	૧૩૫
૧૬૩	પંચમી વૃતિ જ્યે અવિદ્યા તણીરે ...	...	...	...	૧૩૫
૧૬૪	ષષ્ઠી ઘટિકા જ્યેદીન રાત્રનીરે ...	...	...	...	૧૩૬
૧૬૫	સપ્તમી ધાતુ શુક્ર સ્વરૂપીણીયે ...	...	...	...	૧૩૬
૧૬૬	અષ્ટમી સિદ્ધિ જે છે ધશિતારે ...	...	...	...	૧૩૭
૧૬૭	નવમીજ્યે નિષેકને આદી ...	...	...	...	૧૩૭
૧૬૮	દશમિત્રીને આકરસે નીત્યે ...	...	...	...	૧૩૮
૧૬૯	એકાદશી તલસંત મેળવે ...	...	...	...	૧૩૮
૧૭૦	દ્વાદશી તે જ્યમ વીજ્ય પર્વાણી ...	...	...	...	૧૩૯
૧૭૧	તેર શક્ય નથી દેવતા ...	...	...	...	૧૩૯
૧૭૨	ચતુદ્ધ શતકતુ સુધીઆ ...	...	...	...	૧૪૦
૧૭૩	પુણ્ય મહાન હશે જોના ...	...	...	...	૧૪૦
૧૭૪	અમાસ દ્રષ્ટી ઉઘડે તો ...	...	...	...	૧૪૧
૧૭૫	કૃષ્ણ તમારીરે ...	...	...	...	૧૪૨
૧૭૬	કૃષ્ણ કૃપાલ દેવાને દક્ષસન (સાખી) ...	...	...	...	૧૪૩
૧૭૭	પાયનમી પ્રણામ કરે હું (સાખી) ...	...	...	...	૧૪૩

કીર્તન.	પાનું.
૧૭૮ સાંભળજ્યો શરણાગત વત્સલ (સાખી)...	૧૪૪
૧૭૯ અંતરયામી અરજી મારી સાંભળોરે ...	૧૪૫
૧૮૦ ઈશ્વરતા ઉરમાં ઈશ્વર ઉઘાડિયેરે ...	૧૪૬
૧૮૧ વંદુ શ્રી સદ્ગુરૂકે ચરણ (ગુરૂ સ્તુતિ) ...	૧૪૮
૧૮૨ કંઈક દીવસથી હું કરગરું કલીષ્ટ ...	૧૪૮

સમશ્યા.

૧૮૩ દશદારાના પતિના ધરમાં ...	૧૫૦
૨૫૨ ચોવિસમાં અજકાં ચેતે નહી ...	૨૧૨
૩૩૩ કાચી એકાદશીસીકાયા (કવીત) ...	૩૪૨
૧૮૪ સાંભળીઆ સ્નેહીની સાથે (ગરબો) ...	૧૫૧
૧૮૫ હુંતો એક આરાધુ આપને ...	૧૫૨
૧૮૬ આજ શું આવીરે. ...	૧૫૩
૧૮૭ અરજીયો માહારીરે. ...	૧૫૪
૧૮૮ માહારી અરજીયો અશરણ શર્ણુરે. ...	૧૫૫
૧૮૯ કાંઈ કરણા નજરે નેધયેરે. ...	૧૫૭
૧૯૦ શ્રેયસ્કારી કૃષ્ણ મુરારી. ...	૧૫૮
૧૯૧ શ્રી ગરૂડધ્વજ ગોવિંદ સ્વામી. ...	૧૫૯
૧૯૨ કૃપાનજર કરિયેરે. ...	૧૬૦
૧૯૩ આંખડલિ ઉઘાડોરે માહારી. ...	૧૬૧
૧૯૪ શરણુ આવ્યો છું હું તાહારેરે. ...	૧૬૨
૧૯૫ મુને એકવાર માહારો કહોરે. ...	૧૬૩
૧૯૬ કાં નથી ખોલતો તું આજરે. ...	૧૬૫
૧૯૭ મન તણી પીડય કાં ન જાણોરે.	૧૬૫
૧૯૮ આવો માધવજી માહારાજ....	૧૬૬
૧૯૯ જ્યે થયા છે પ્રકૃતી પાર ...	૧૬૭
૨૦૦ જ્યારે ચક્ર થકી ડરશે ...	૧૬૮
૨૦૧ જ્યે આપદ હરવા અતીશ ...	૧૬૯
૨૦૨ આવો અલખેલા અખીલેશ ...	૧૭૦
૨૦૩ તમે બ્રહ્મણ્ય દેવ કેહેવાઈ ...	૧૭૧
૨૦૪ જ્યાહારે મુખને ન આપીયે અહાર ...	૧૭૩

ક્રીત્તન.	પાત્રું.
૨૦૫ ખોલો બલવંત બલભદ્ર વીર...	૧૭૪
૨૦૬ કૃપાનીધિ કમળાનાયકરે ..	૧૭૫
૨૦૭ આહાવો અન્નખેલો અવસરે...	૧૭૫
૨૦૮ ગયું ગયું વ્યર્થ આયુષ્ય માહારં	૧૭૬
૨૦૯ ક્યારે આવશે કમળાનાથરે ...	૧૭૭
૨૧૦ ગરુડધ્વજ ગોકુલ ચંદ્રરે ...	૧૭૭
૨૧૧ આવો અમ્યુત આણુંદકારીરે.	૧૭૮
૨૧૨ જ્યારે છળથી રેહેશે છાનારે...	૧૭૯
૨૧૩ માયા તમારી એ માધવારે....	૧૮૦
૨૧૪ કોણુ જનમની આ કરણીયો	૧૮૧
૨૧૫ જય અખીલ જગદ્ધિપ માધવા	૧૮૨
૨૧૬ વિનતી માહારી સાંભળો. ...	૧૮૨
૨૧૭ મન માહારં માને નહિ. ...	૧૮૪
૨૧૮ સાંભળો સેવકની વિનતીરે ...	૧૮૫
૨૧૯ હું અપરાધી અનંત કાલનોરે...	૧૮૬
૨૨૦ મન શાંતી થવા પ્રતીતિ દીજે	૧૮૭
૨૨૧ યદુનાથ યતન બતાવો ...	૧૮૮
૨૨૨ મહારાજ કૃષ્ણ કૃપાળો. ...	૧૮૮
૨૨૩ કાલારે અણ બોલશે ક્યાહારે.	૧૮૯
૨૨૪ નહિતર નીળુર નિગુરાને. ...	૧૯૦
૨૨૫ ગિરિવરધારી, શ્રી કમલાકાંત મુરારી	૧૯૦
૨૨૬ જન્મ સુધારો, આખો જયે અલભ તુમારો	૧૯૧
૨૨૭ હરિરે સાંભળા ...	૧૯૨
૨૨૮ કર્ણાનિધાન કર્ણા કરો...	૧૯૩
૨૨૯ કર્ણાનજર કાંઈ કીજીયે ...	૧૯૩
૨૩૦ માહારાજ અરજ માહારી સાંભળો	૧૯૪
૨૩૧ મુંને લોક તો માંને છે વ્યાસરે	૧૯૫
૨૩૨ કેશવજી સાંભળજો કાંન ...	૧૯૫
૨૩૩ વાહાલાજી દેખાડો વાહાલ, ...	૧૯૬
૨૩૪ પ્રભુ માહારા પ્રેમ કરી જે ...	૧૯૬

કીર્તન.	પાનું.
૨૩૫ પ્રભુ માહારા પ્રીતિ કરે હવે... ... ૧૯૭	૧૯૭
૨૩૬ થાય તમારું કર્યુરે... ... ૧૯૭	૧૯૭
૨૩૭ કાં અજી યોગતા નથીરે ૧૯૮	૧૯૮
૨૩૮ જીવ પડ્યો છું જંગલે ૧૯૮	૧૯૮
૨૩૯ ચરણ શરણ છું નાથ તુમારે... ... ૧૯૯	૧૯૯
૨૪૦ આમ શું આગસ આદરી ૧૯૯	૧૯૯
૨૪૧ સેવકને ઘણું સુલભ છે ૨૦૦	૨૦૦
૨૪૨ આવોને બંધુ અનાથના ... (ગરબો) ... ૨૦૦	૨૦૦
૨૪૩ સદ્ગુરુ સંગ બન્યો સહી ૨૦૧	૨૦૧
૨૪૪ આવીયે બંધુ અનાથના ... (ગરબો) ... ૨૦૨	૨૦૨
૨૪૫ મનુજ જનમ તમે આપીયો. ૨૦૩	૨૦૩
૨૪૬ વાહાત્રા દૂર ન કરીયે દાસને ૨૦૪	૨૦૪
૨૪૭ જ્યારે સ્થાપથી રાહ્યાને ઉદ્ધરી ૨૦૬	૨૦૬
૨૪૮ બોલિયે શ્રી બલદેવના બંધવા. ૨૦૮	૨૦૮
૨૪૯ માહારું મન ગુરુ ચરણે માન્યું ૨૦૯	૨૦૯
૨૫૦ અજી કાં નથી યોગતા હરજી ૨૧૦	૨૧૦
૨૫૧ માહારે તો એક આશરો છે તમારો ૨૧૧	૨૧૧
૨૫૨ કિંકરને કરણા કરો, હો મૃજુજી. ૨૧૩	૨૧૩
૨૫૪ અજી કાં ન બોલો માહારા દીન દયાલ હે. ... — ૨૧૪	— ૨૧૪
૨૫૫ હવે સ્નેહ નજર કરો નાથજી ૨૧૪	૨૧૪
૨૫૬ હારે વાહાલા મૃજુ, કરણા નિધે આવિયે ૨૧૫	૨૧૫
૨૫૭ હોરે કૃપા નિધિ કેશવા ૨૧૭	૨૧૭
૨૫૮ આવો માહારા આત્મ બંધો ૨૧૭	૨૧૭
૨૫૯ નમુ નમુરે, નરહરિ નાથને ૨૧૮	૨૧૮
૨૬૦ માહારિ ભક્ત પ્રિય ભગવાન... ... ૨૧૯	૨૧૯
૨૬૧ આ અવસર આવ્યો, અનુપમ ૨૨૦	૨૨૦
૨૬૨ આવો હરિ નાથ માહારા ૨૨૦	૨૨૦
૨૬૩ દરશણ દીજીયે દયાળા ૨૨૧	૨૨૧
૨૬૪ આવો આગસ તજીને અવિનાશરૂ ૨૨૧	૨૨૧
૨૬૫ સેવકની શુણી વિનતીરે ૨૨૨	૨૨૨

કીર્તન.

પાનું.

૨૬૬	કૃષ્ણચંદ્રજીરે, જે થશે અનુકુળ	...	...	...	૨૨૩
૨૬૭	સચરાચરના વાસી...	...	...	...	૨૨૩
૨૬૮	હરે કહું કેટલી વાર	...	...	...	૨૨૫
૨૬૯	કાં ન બોલો કર્ણા નિધે	...	...	...	૨૨૬
૨૭૦	કૃષ્ણ કયાહારે બોલસ્યો કર્ણાથી	...	...	...	૨૨૭
૨૭૧	કષ્ટક કાતથી અરજ કરે છું...	...	...	...	૨૨૮
૨૭૨	પ્રભુજી પૂર્વે કરતા પ્રેમીની પ્રતિપાલ	....	....	....	૨૨૯

શિષ્ય હિતાર્થ ઇશ્વર સ્તવન.

૨૭૩	શ્રી શ્રીધરજી શુણો વિનતી	...	...	...	૨૩૧
૨૭૪	અવબેલાજી આવોરે	...	...	...	૨૩૨
૨૭૫	આવો આંખો અનાથના નાથ (ગરબો)	...	...	...	૨૩૫

પત્ર રૂપે જીવાત્માયે કરેલું દેહ દુઃખ વર્ણન.

૨૭૬	કાગદ માહારો કૃષ્ણચંદ્રજી	...	...	...	૨૩૭
૨૭૭	સેવક જનને છો સેહેલા	...	...	...	૨૪૦
૨૭૮	કૃષ્ણજી જીવન પ્રાણુ...	...	...	...	૨૪૧
૨૭૯	તમે ગોવિંદ (૨) ગરિય નિવાજરે	....	...	...	૨૪૨
૨૮૦	આવ્યને તું નંદનના.	...	...	...	૨૪૩
૨૮૧	શુણો કૃષ્ણ, પુષ્ટ પ્રજ્ઞ	....	....	...	૨૪૪
૨૮૨	માહારી વીનતી વિનતિ	...	...	...	૨૪૫
૨૮૩	અવેક ઉજમે ઉતાવળારે	...	...	...	૨૪૫
૨૮૪	હો વિઠલ આવોને વેંદલાં	...	...	...	૨૪૭
૨૮૫	હું તમારે આશરે...	....	...	...	૨૪૯
૨૮૬	અરજી શુણજ્યોરે અવિનાશી.	...	...	...	૨૫૦
૨૮૭	વાહાલા વાહાલપણું નિરખાવ્ય	...	...	...	૨૫૧
૨૮૮	કર્ણાના સાગર માહારો	...	...	...	૨૫૧
૨૮૯	આવો નટ્યર નંદનના નંદનરે	...	...	...	૨૫૨
૨૯૦	પ્રતીતિ આપો પ્રિયતમરે	...	...	...	૨૫૪
૨૯૧	કયાહારે બોલશે કર્ણા કરેરે...	...	...	...	૨૫૪

પ્રશ્નરૂપ ગુણ વર્ણન.

૨૯૨	આવો તજી મન આંખજો	...	...	...	૨૫૫
૨૯૩	સેવક જનના સાથનીરે	...	...	...	૨૬૫

કીર્તીન.	પાનં.
૨૯૪ શાંતે સંતાયા છે સામળારે લોત્ર ૨૬૯	
૨૯૫ જીવોને મુજ સાંહામું યદુરાયરે ૨૬૯	
૨૯૬ હવે તો પ્રિય પ્રતીતિ હું ચ્યાહાઉંરે.... ... ૨૭૦	
૨૯૭ કરોને બાલકની બિરદાશરે ૨૭૦	

તેર મહા પાપનું વર્ણન.

૨૯૮ તમે સાંભળો શાહાણા જન પાપ તરવા. ૨૭૧	
૨૯૯ પૂજું પ્રથમ સિદ્ધિ બુદ્ધિ રાય ૨૮૦	

ગર્ભાથી અવસાન સુધી અવસ્થાનો ગરબો.

૩૦૦ આદિ આરાધું ગણપતી (કાગળ) ૨૯૫	
૩૦૧ પૂજું પ્રથમ ગણરાય... .. ૩૦૨	
૩૦૨ કરબોડી કર છું વિનતિ. ૩૦૬	

ભોગવટો (કુટુંબનું વર્ણન).

૩૦૩ આવો તો કરીયે વાતડી ૩૧૬	
૩૦૪ કુંચિત કૃષ્ણ શિરો રૂહવેણી (હિંદુસ્તાની.) ૩૨૫	
૩૦૫ સુનોજી કૃપાલ અરજી એક અંજરે , , ... ૩૨૬	
૩૦૬ કયૈં રૂપાય માનભયે (ગજલ) , , ... ૩૨૭	
૩૦૭ આવો મેરયે પ્રાનતકે પ્યારે , , ... ૨૨૭	
૩૦૮ હરિ તુમ ઇષ્ટ સખા મેરા , , ... ૩૨૮	
૩૦૯ અબલું કયૈં નહિ બોલો તુમ , , ... ૩૨૮	
૩૧૦ પ્રેમ કટાક્ષ શું પેખો , , ... ૩૨૯	
૩૧૧ મનપ્રતિ અબહિ આજ્યાહે , , ... ૩૨૯	
૩૧૨ પ્રકૃતીપર હોય સદા તુમને , , ... ૩૩૦	
૩૧૩ પ્રભુ આપ બરોબરી આપહિ હો. , , ... ૩૩૦	
૩૧૪ ગોવિંદજી કે ગુન ગાઉ (ટિપિકા) , , ... ૩૩૧	
૩૧૫ જ્ય જ્ય વંતીની , , ... ૩૩૨	
૩૧૬ કેશવજી અરજી મેરી , , ... ૩૩૨	
૩૧૭ કેશવજી કરણા કરોગે , , ... ૩૩૩	
૩૧૮ ગિરધરંરાય શરણમેં તેરે , , ... ૩૩૩	
૩૧૯ બિરહ લગ્યો રલ્યો ન્યાત નહી અબ, , , ... ૩૩૪	
૩૨૦ તુમ ન્યો કરો સો, દયાનિધે હોયરે , , ... ૩૩૪	

કીર્તન.

પાનું.

૩૨૧	હમિયાં નિરખો જગજીવનકી	„	...	...	૩૩૫
૩૨૨	અબહી કપૈં નહિ આવે મેરે	„	...	...	૩૩૫
૩૨૩	કૃપાનિધાન સુનોએ કબહી	„	...	...	૩૩૬
૩૨૪	દીન દયાલરે મત રીસાવે	„	...	...	૩૩૬
૩૨૫	કેસે રીઝાઉરે	„	...	...	૩૩૭
૩૨૬	અખ મેં દેખ્યે નયન ભર ...	„	...	...	૩૩૭
૩૨૭	એહી પ્રતાપ જગદીશકો ...	„	...	...	૩૩૮
૩૨૮	આઓજી સજન મેરે. ...	„	...	...	૩૩૯
૩૨૯	કહા તેં ગુમાન કરે ...	„	...	...	૩૩૯
૩૩૦	કહા કેહે કેહે રીઝાઉં ...	...	...	...	૩૪૦
૩૩૧	કવિયુગ આયો હરિ ...	„	...	...	૩૪૦
૩૩૨	ઉપદેશ માંને હમ ઇશ્વર ...	„	...	...	૩૪૧
૩૩૪	ગણપતિ અતિ મતિ ગતી ગહન (સૃષ્ટિક્રમનું વર્ણન)	...	...	...	૩૪૨
૩૩૫	સખા મેરે કૃષ્ણ આઓ ...	„	...	...	૩૪૩
૩૩૬	મેરયે ગુણદોષ અમે... ..	„	...	...	૩૪૪
૩૩૭	ચિત્ત દીખ્યો વ્યાહાંના કરી ...	„	...	...	૩૪૪
૩૩૮	ધ્યારે મેરા દિલકા દરદ મિટાઓ.	„	...	...	૩૪૫
૩૩૯	દરસ તુમારા દીખાઓરે ...	„	...	...	૩૪૫
૩૪૦	પ્રભુ આપ બરોબરી આપહી હોં	„	...	...	૩૪૬
૩૪૧	સંતો મન મેરેકી પીર ...	„	...	...	૩૪૬

દશાવતાર ચરિત્ર.

૩૪૨	કીર્તિયો યજ્ઞ વરાહની કરીયે...	(વરાહ ચરિત્ર.)	...	૩૪૭
૩૪૩	કીર્તિયો નૃસિંહરાય નાથની કરે	(નૃસિંહ „)	...	૩૪૯
૩૪૪	આરતી કૃર્મરૂપની કરીયે	(કૃર્મ „)	...	૩૫૦
૩૪૫	જય જય મચ્છ રવરૂપી ...	(મચ્છ „)	...	૩૫૧
૩૪૬	કીર્તી કરેં વામનની ...	(વામન „)	...	૩૫૨
૩૪૭	કીર્તિયો કરીયે ભાર્ગવ રામનીરે	(પરશુરામ „)	...	૩૫૩
૩૪૮	શ્રી રઘુનાથ તણો યશ ગાઇયે	(રામ „)	...	૩૫૭
૩૪૯	આજ વધાઇ અનૂપમ ભંગળ	(કૃષ્ણ „)	...	૩૫૮
૩૫૦	નંદરાણિયે નિરખ્યા નંદન ...	...	...	૩૫૯

કીર્તન.	પાનું.
૩૫૧ બૌદ્ધ રૂપ જગન્નાથનીરે ... (બૌદ્ધ ,,) ...	૩૬૦
૩૫૨ કલ્કિ સ્વરૂપની કીર્તિયા કરીયે... (કલ્કિ ,,) ...	૩૬૧
૩૫૩ કીર્તિયા શ્રી રઘુનાથની કરીયે (રામાયણનો સાર) ...	૩૬૧

રૂદ્રમણિ સ્વયંવર પ્રારંભ.

૩૫૪ શ્રી ગુરૂ ગોવિંદને નમું પામ. કીર્તન ૧૬ નં. ૩૬૬ સુધી ...	૩૬૫
૩૭૦ અશરણ કેરા શરણ ...	૩૬૩
૩૭૧ નિર્લજ્જ નબ્બ થઇયે ...	૩૬૬
૩૭૨ કઈં વિનતી શ્રી કેશવને ...	૩૬૬
૩૭૩ શ્રી સદ્ગુરૂ ચરણે શીશ નમાવિયે શ્લોકો ૧ લો.	૩૬૭
૩૭૪ શ્રી સદ્ગુરૂ ચરણે શીશ નમાવું. શ્લોકો ૨ જો.	૪૧૩

કલિકાળનું વર્ણન.

૩૭૫ કૃષ્ણ કરુણાનિધાન કૃપા કરો...	૪૨૭
૩૭૬ કેશવ ધરણ્યોરે કરણે ...	૪૨૮
૩૭૭ કેશવ કૃપાનિધાન ...	૪૩૪

કૃષ્ણમુખમાં વિશ્વદર્શન.

૩૭૮ કદાચિત્તદૈયે, અદોઝાશિ ...	૪૪૫
-------------------------------	-----

મરાઠી.

૩૭૫ સખ્યે નીજ લક્ષ્ય દે લવ કરી ...	૪૪૬
૩૮૦ બાલા જોજો જોજો (પારણા કૃષ્ણચરિત્ર) ...	૪૫૦
૩૮૧ આરતી અનંત ભુજ ...	૪૫૨
,, માણિયા કાણી, હોઇત જો દાસ (નારાયણ મહારાજકૃત) ૪૫૩	

સંસ્કૃત.

૩૮૨ શ્રી શ્રીનિવાસમાં પાહિ. ...	૪૫૩
૩૮૩ શ્રી સદ્ગુરૂં બ્રહ્મતનું. ...	૪૫૪
૩૮૪ અચ્યુત મુકંદ રુષિકેશ. ...	૪૫૫

અથ વેદાંત.

દેવહુતીને કપિલે કરેલો બોધ.

૩૮૫ થી ૩૮૮ સુધી. બોલ્યા મૈત્રેયણ, વિદુરજી સાંભળો. ...	૪૫૬
---	-----

કીર્તન.

પાત્રું.

અથ કારણ કોટિ.

૩૬૯	તુંતો સાંભળ્ય સુખણ હે જીજ્ઞાસુ ...	...	...	૪૬૫
૪૦૦	તુંતો સાં કારણ કોટિની રમેવૃત્તિઓ કહું. ...	...	...	૪૬૮
૪૦૧	તુંતો સાં કારણ કોટિની તમેવૃત્તિઓ કહું ...	...	...	૪૭૦

અથ ભોગ કોટિ.

૪૦૨	ભોગ કોટિમાં ઋણને ભોગવા ...	...	...	૪૭૩
૪૦૩	ભોગ કોટિમાં પ્રારબ્ધ ભોગવા ...	...	...	૪૭૬
૪૦૪	ભોગ કોટિમાં વાસના ભોગવા ...	...	...	૪૭૯

અથ ચિન્હ કોટિ.

૪૦૫ થી ૪૦૮	સુધી. ચિન્હ કોટિ તણી. ...	...	...	૪૮૨
૪૦૯	શ્રી ગુરૂ પ્રાપ્તે શિષ્ય પુછે છે. ...	...	...	૪૮૦
૪૧૦	પૂર્વે કીંધા જીવે જોહેવા ...	...	...	૪૮૧
૪૧૧	સાધારણ ઈચ્છા હવે સાંભળ્ય. ...	...	...	૪૮૨
૪૧૨	મિશ્રક ઈચ્છાને કહું સાંભળ્ય. ...	...	...	૪૮૨
૪૧૩ થી ૪૪૯	શ્રી ગુરૂ ચરણને શીથ્થ નમાવી. ...	...	...	૪૮૩

કીર્તન ૪૪૯ સુધી.

આરતિઓ.

૧	જય કર્ણાકર કેશવ....(રામચંદ્રની.)	...	...	૫૩૬
૨	જય ગીતે, જય ગીતે....(ગીતાની)	...	...	„
૩	જય કલ્યાણી તારિણી....(દેરીની.)	...	...	૫૩૭
૪	જય ત્રિભુવન સ્વામી....(શંકરની.)	...	...	„
૫	જય ગુરૂરાય કૃપાકર (શુકદેવની.)	...	...	૫૩૮
૬	જય ભગવન્નારાયણ. (ભાગવતની.)	...	...	„

ખાસ લક્ષમાં લેવું.

૧૩ મા પૃષ્ઠ ઉપર ૧૬ મા કીર્તનમાં ૪ થી તુકમાં—

“એકે ન સુઝે આરો, અતિ અકળાઉં છુંરે;” એ લીટી પછી નીચેની એ લીટીઓ વધારીને વાંચવી.

“કષ્ટ કરે છે કોધ લોભને કામજી,

“નથી ઠરચાનો ઠાંમ તે થાંથો થાઉં છુંરે. સાં. ૪.

॥ गुरु श्री कृष्णराममहाराजकृत ॥

मंगलाचरणम्—सद्भक्तात्समपेक्षते प्रथमतः पूजान्तुसत्कर्मसु ।

दातुं दीनजनाय पाणिकमले योमोदकान् रक्षति ॥

नाम्ना स्वस्यकरोति सौख्यमतुलं विज्ञानिहंत्यंजसा ।

भक्तिं दातुमभित्सतीह भजतां कुर्यात्सनोमंगलम् ॥१॥

गंगाद्याःसरितः शतक्रतुमखादेवादिनेशादयः ।

खेटाःसत्त्वमुखागुणास्तु हिनजा मुख्या महाशक्तयः ॥

ब्रह्मिष्ठाःशुकनारदप्रभृतयःप्रह्लादमुख्याहरैः ।

भक्ताभक्तिमकामिकां विदधतःकुर्वन्तुनोमंगम् ॥२॥

गुणवत्तरैर्विशदबुद्धिभिःश्रितम्

चरणं प्रसिद्धमखिलर्द्धिसिद्धये ॥

सुखदं पवित्रमखिलाघनाशनं

मुहुरानमामि निदृशामि चानिशम् ॥१॥

भवतःपदाब्जरजसाभिसंगतो

मममानसालिरटित्वदाभिधाम् ॥

विमलार्थमक्षरजुषां सतांविश

स्वयमीश्वरंस्वनुभवाम्यहंयतः ॥२॥

गुरोत्वद्वक्त्राब्जाग्रनिष्ठतममृन्मैगमवचो

यथाशक्त्या शिष्योप्यनुसरति धृत्वोरसिचतत् ॥

धियोजाड्यंहन्तुं क्षणितुमखिलाघं क्षममिदं

भवेदात्मद्वैत्यैस्मरति सततं न त्यजतिचेत् ॥३॥

पुराऽविद्याऽध्यासाद्व्यवहितिरभूत्कोटिजनितः

प्रभोरीशात्कृष्णात्ममधुनरिदानींगतमिदम्

गुरोर्वाक्यंश्रुत्वौपनिषदमहंतत्त्वमसितत्

स्मृतःस्वस्यात्मा मेहखिलरसरूपोहरिरिति ॥४॥

સદ્ગુરુ શ્રી કૃષ્ણરામ માહારાજ કૃત

માહાકાવ્ય.

કીર્તન ૧ લુ.

આવો હરજી (૨) આ અવસરે સાંભળો અરજી,
મજ રંકનો વંક ક્ષમા કરીને, મેળ થાવા મનુજ તનું સરજી. આં ૧
ખિરુદ જાણ્યું (૨) વેદ શાસ્ત્ર વહે જ્યે વિખાણ્યું,
અધમોનું ઉદ્ધારણ, કષ્ટ હારણ, તમે તે વહે મન માહારુ તાણ્યું આં ૨
ચરણ નમવું (૨) ગમે રમાનાથ પહે રમવું,
ભૂજે ભવ તારક વસ્તુને ગ્રહી, ભાવે ન ભૂધર હવે ભમવું. આં ૩
સાહ્ય કરિયે (૨) સ્વામિ અંકટ સઘળાં હરીયે,
દયા નીધાન દાસના દાસ શીરે, કેશવજી હવે કર ધરીયે. આં ૪
ચિત્ત ધરજ્યો (૨) માહારિ વિનતી માન્યજ કરજ્યો,
માણુ એટલું જ્યે માહારી મન વૃત્તિયો, વાસુદેવજીને નીત્ય વરજ્યો. આં ૫
કઈંક તારયાં (૨) જેને જેને કેશવે કર ધારયા,
જે ચરણ શરણ થયા નાથજીને, તેને આંચોથી સદ્ય ઉગારયા. આં ૬
વાહારે ધાજ્યો (૨) સુંદરવર હૃદયે સમાજ્યો,
કિંકર માની કૃષ્ણરામ તણો, કૃષ્ણચંદ્ર વેગે કર સાહાજ્યો. આં ૭
વીં ૧ પાં ૧.

કીર્તન ૨ જી.

કૃષ્ણ આવો (૨) કાંઈ સરસ સમાચાર કાહાવો,
અતિ આકુલ મન માહારૂં ધીર્ય ધરે, તેહેવું બલવંત ખિરુદ બતાવો કૃષ્ણ. ૧
શિશુ મળિયે (૨) પુરૂષોત્તમ વચને પળિયે,
શઠ હુંસો કાંઈ ન સાધિ સડું, તમે ફલ રૂપી પ્રભુ ફળિયે. કૃષ્ણ. ૨

વાંટય નિરખું (૨) હરિ હાથ ગ્રહો તો હું હરખું,
 સ્વામિ સરવ પદારથ સમજ્યછુંથી, જોતાં દીસે ન કે તુપ રરખું. કૃષ્ણ. ૩
 નથિ કરતું (૨) મન માહારૂં કહ્યું નથિ કરતું,
 હવે કૃષ્ણ ચિદાનંદ નાથ વિના, નથિ અન્યનો આશ્રય ધરતું. કૃષ્ણ. ૪
 શું શું કહિયે (૨) અજિ હેત ન ઉપજે હઈયે,
 કહો વાહાલા વિયોગ તણા દુઃખને, સેવક અમે કયહાં લગી સહિયે. કૃ. ૫
 રીસ આહાવિ (૨) કયમ ધરિયે કૃપાલ કહાવી,
 ગુણ દોષ ગરીબના જોવાં તજી, હવે બાંહ બાજ્યકની સાહાવી. કૃ. ૬
 રાખો શરણે (૨) તેનો મુજને બતાવો નિરણે,
 હરે કૃષ્ણ કૃપાનિધે આ અરજી, ધરો કૃષ્ણરામ તણિ કરણે. કૃષ્ણ. ૭

વી૦ ૧ પા૦ ૧

કીર્તન ૩ જી.

કપા કરિયે (૨) કેશવજી અમે કરગરીયે,
 પુરુષોત્તમ પૂરણ ગ્રહ વિના, કહો કોહોને પદર પસરિયે. ક. ૧
 મિત્ર માહારા (૨) થઈ નાશિ ગયા કયહાં ન્યારા,
 નહિ છુટિ સકો દયા સિંધો હરે, જગ જિવન અધમોદારા. ક. ૨
 આ અવસર (૨) વશ્યા કયહાં જઈને વિચેધર,
 સ્વામિનાથ સુતલ તણે દેશ જઈ, સકે ખેડા તમે બળિને ધર. ક. ૩
 અંશ અમને (૨) યદુનાથ ન સૂપશે ચમને,
 દીન દાસના દોષ જોષો જ્યો પ્રભો, તો તો લાજ લાગશે તમને. ક. ૪
 પ્રતિ પાલક (૨) દોષ સકલ તણા નિદોલક,
 મન બુદ્ધિ અહંકારિ પ્રાણ કરણ, સહચિત્ત તણા તમે ચાલક. ક. ૫
 ગતિ માહારિ (૨) માહારા નાથ છો એક મુરારી,
 મધુસુદન મૂકિ ન દેશે હવે, મુને વિકલ જાણિને વિસારિ. ક. ૬
 દાદ શુણિયે (૨) ભક્ત વત્સલ ઉત્તર ભણિયે,
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કપા કરીને, દેવદાસ દાસ તણો ગણિયે. ક. ૭

વી૦ ૧ પા૦ ૧

કીર્તન ૪ થી.

નાથ મળિયે (૨) ત્રીકમજી અમે ટળવળિયે,
 પ્રણ તાર્તિ નિવારક નાથ થઈ, મુને છેક છળીલા ન છળિયે. ના. ૧

ભુવો સાંહાંમું (૨) માહારા નાથ હું મસ્તક નામું,
 કરો કરૂણા કટાક્ષ કપાલ તમે, તેણે વેદના હું સર્વ જામું. ના. ૨
 આજ આહાવિ (૨) કોહોણું નિર્લજ ટેવ શિખાવિ,
 રંક પાલ રમા તણા નાથ તમે, રહો રંક ઉપર શું રિસાવિ. ના. ૩
 જાઉં લામણે (૨) દાસ હાથે બંધાયાતા દામણે,
 વશ્ય માય સ્વતંત્ર કેહેવાઈ થયા, વશ્ય કાંમિનીયો તણા કાંમણું. ના. ૪
 શું છે કારણ (૨) નથિ બોલતા કષ્ટ નિવારણ,
 સકે કલયુગ અડકયો અંગે હરે, કે વા નિદ્રા તણિ થઈ ધારણ. ના. ૫
 એમ ન ઘટે (૨) પ્રભુજિ કાં પ્રેમ ન પ્રગટે,
 મજ રંક તણો કર વેગે ધરો, હવે વિશ્વનાથ વેળા વટે. ના. ૬
 મેહર આણો (૨) તાત થઈ આવડું નબ્ય તાંણો,
 કૃષ્ણરામ કહે કર જોડિ હરે, હવે જીવ દયા કાંઈ જાંણો. ના. ૭
 વીં ૧ પાં ૧

કીર્તન ૫ મુ.

શરણ વત્સલ (૨) બિરૂદ ધારણું તે દાખવિયે બળ,
 કપા કીલિ વડે મજ કિંકરની, કૃષ્ણ ઉઘાડી દો માંહિલિકળ. શ. ૧
 દેહ દુર્લભ (૨) સખા જ્યે હતો તે કરચો સુલભ,
 માનવનો આપ્યો ત્યારે મેહર કરો, વિશ્વાસિ જનોનાં વલ્લભ. શ. ૨
 તેહમાં પ્રાદાણ (૨) સરજ્યો તમે સર્વ શિરોમણ,
 મુખ માંનો છો માધવરાય તેને, રખે કામનું લાગતું કામણ. શ. ૩
 વિદ્યા બોધી (૨) સાગ સાર જેણે સકુ શોધી,
 તોહો માહારે બળે આ અવિદ્યા અજ, નથિ વેગજિ ખસતિ વિરોધી. શ. ૪
 કોંધે લોભે (૨) શ્રેષ્ઠ વચન વદ્યા જ્યમ શોભે,
 વિષયી મનની વધે વૃત્તીયો તે, માહારિવારિ અજિ નબ્ય થોભે. શ. ૫
 આપેં કાચો (૨) જેને તૃણાનો વાગે તમાચો,
 બળ હીનતે શ્યે બળ બોધ કરી, શ્રીતાને સધાવું હું સાચો. શ. ૬
 નથી શમતી (૨) દામ દારાનિ વૃત્તીયો દમતી,
 પ્રોઠ પુરૂષ પ્રયત્ન કરચેથિ કદા, નથિ વાસનાઓ તે વિરમતી. શ. ૭
 જ્યક્ત જૂઠું (૨) કહું છું પણ તેહમાં હું લુંડું,
 પંચ પરવાને પાશ પડ્યો હું પ્રભો, કહો કોણ ઉપાયેથિ ઉડું. શ. ૮

કપા પાખેં (૨) રંકને કુણુ રોગથિ રાખે,
 કૃષ્ણ કૃષ્ણા વિના નબ્બ કોય તરે, એમ વેદ પુરાણુ તે ભાખે. શ. ૬
 શીશ નાંમું (૨) સ્વામિ નાથ જીવો મજ સાહામું,
 તારિ કઈનેં તરૂંભે તમારા થકી, પ્રતિતિ પરિ પૂરણુ પામું. શ. ૧૦
 જન્મ જાણ્યે (૨) કૃષ્ણા વિના જન અથડાણ્યે,
 ભે. વિચારશે નહિ જગદીશ તો આ, બાલ રમત્ય સરીખું થાણ્યે. શ. ૧૧
 માટે દોડો (૨) ગાઢો અંથી અવિધાનો છોડો,
 કૃષ્ણ કૃષ્ણા કરિ અપરોક્ષ બનો, હવેં કાલ રયો છે થોડો. શ. ૧૨
 બાંહુ ધરિયે (૨) જ્યે જ્યે આપ્યું તે સાર્યક કરિયે,
 શ્રોતા વક્તા અમે શ્રી નિવાસ તણી, સ્નેહ દ્રષ્ટિયેં સઘળાં તરિયે. શ. ૧૩
 દાસ માંન્યે (૨) ખોટય નહિ આવે ખાસા બજ્યાને,
 કૃષ્ણ રામને કૃષ્ણા કરવિ ત્યાહારેં કૃષ્ણ ઉધારો રાખવો શાંને. શ. ૧૪
 વીં ૧ પાં ૨

કીર્તન ૬ ઠું.

દશી બીજી. વિતર્ક.

કહો કેશવજી, અમથિ અંતર ધાન થઈ તમે કયાંહાં ગયા,
 બોલો ન અજી, દામોદર શું દાસ ઉપર નાંણો દયા. ક. ૧
 સકે ભૂતલથી ઉતરયા હેઠા, બગિરાય તણે દારે બેઠા,
 કે પરિક્ષિત માતુ ઉદર પેઠા. ક. ૨
 સકે રમા સંગ રોકાઈ રહ્યા, કે માધવ મૈથિલ દેશ ગયા,
 બે જણનેં ઘર બે રૂપ થયા. ક. ૩
 કે વંદ્રા વનનેં દેશ વશ્યા, કે વરૂણ તણે દરબારે ધસ્યા,
 કે ગોપીજનનેં કુંદ કશ્યા. ક. ૪
 કે કાલિય દમવાનેં માટેં, ગયા ગોવિંદ કાલિંદી ઘાટે,
 કે ગાય ચરાવા વન વાટેં. ક. ૫
 કે રાસ ગોપિકાથી રમવા, કે શંખ ચૂડ પૂઠેં દમવા,
 કે વિદુર ઘેર ભાજી જ્યમવા. ક. ૬
 તમે અચિંત્ય શક્તી છો ઈશ્વર, તુમ વિના ન બાલિ સચરાચર,
 માટે સમાચાર લેજ્યો સત્વર. ક. ૭
 જ્યાંહાં જ્યાંહાં મન માંને ત્યાંહાં જાજ્યો, ધરણીધર મજ વાહારેં ધાજ્યો
 હવે કૃષ્ણરામનો કર સાહાજ્યો. ક. ૮

વીં ૧ પાં ૫

(૫)

કીર્તન ૭ મુ.

- કમળાના કાંત, અમર દુમ સમ છો અભિમત ફલ દાતા,
મન કરવા શાંત પ્રેમ પ્રગટવા પ્રતીતિ દીજે ત્રાતા. ક. ૧
- હું ચરણ શરણ આબ્યો હરીને, થાક્યો છું ફેરિ ફરી ફરીને,
કર ધરો હવે કંઈ પણ કરિને. ક. ૨
- અધ્યાસેં બહુ અથડાયો છું, ઘટ ઘોર ઘણે ઘેરાયો છું,
પ્રકૃતિ દ્વારા પીડાયો છું. ક. ૩
- વિશ્વેશ્વરથી છું વિમુખ અજી, સાધનની સાંન નથિ ઉપજી,
કરગરું છું તમને કેશવજી. ક. ૪
- વાહ લાજ વેહેલા ધ.ઓ વાહારે, કળ પડશે મુજને તો ત્યાહારે,
ચદુનાથ પ્રતીતિ ઘો જ્ય હારે. ક. ૫
- બલવંત બિરૂદને દેખાડો, પ્રભુજી નિજ પ્રભૂતા પેખાડો,
અતિ થઈ છે અંક વળ્યો આડો. ક. ૬
- અચ્યુત બોલો આપડ હરવા, આખ્યો આ દેહ સફલ કરવા;
મન કૃષ્ણરામનું સ્થિર ઠરવા. ક. ૭

વીં ૧ પાં ૬

કીર્તન ૮ મુ.

દેશી બીજી.

આંમ શું સરજિયા કૃષ્ણ અમને તમે, વિરતિકે ભક્તિ નથિ મન ઠરતિ,
ભાવે છે ભ્રાંતિથી ભટકવું ભોગમાં, વૃત્તિ નથિ વિઠલ વરને વરતી. આ.૧

સચ્ચિદાનંદ શ્રી નાથને વીસરી, અન્ય ઉપાધિમાં બુદ્ધિ વિલસે,
હું કઈ મેં કરયું મજ વડે એ થયું, એહ બકવાદ બુદ્ધીથી ન ખસે. આ.૨

સકલ કલ્યાણ શ્રી નાથના ચરણમાં, જીવને જાણ્ય તેહેની ન જાગે,
કંઈક કલેશે ભરી કલ બલ કરમની, લોકની લવથિ ત્યહાં લક્ષ લાગે. આ.૩

કારણ સર્વ કલ્યાણનું કૃષ્ણ છે, તેહેનું ચિંતન નબ્ય ચિત્ત ચોટે,
રાગને દેશથી નિત્ય રગડાઇયે પણ, બુદ્ધિ જઈ લંઘસમાંહે લોટે. આ.૪

કૃષ્ણ કીર્તન કથામૃત રસ દુર્લભ, સ્વરૂપ સુખ કાજ્ય તે જાય છૂટી,
ખોટી થાવું ગમે ખળ તણા ખેલમાં, કંઈક કરકોને કૂટિ કૂટી. આ.૫

ધર્મ મારગ વિષે ધીર્ય નબ્ય ઉપજે, લોકની બડ બડે નીત્ય બિહિવું,
સુધા રહિને સુધા પાન ભાવે નહિ, આવડે આડા રહી મૂત્ર પીવું. આ.૬

એક બીજી મરચે તોડે ત્રીજી કેરે, નારીના નિરયમાં લાવે રમણું,
અખિત્ર આધારનો આશ્રય પરહરી, લાવે ભૂખે તણે ઘેરચ ભમણું. આ. ૭
શાસ્ત્ર ભણિયે પણ સાંન આવે નહિં, બકતાંને બોધિયે અન્ન માટે,
નાથ નિરખી જીવો દુઃખ કહું કેટલું, અધિક કહેતાં મારું હૃદય કાટે. આ. ૮
કમળાના નાથ હવે કાંઈક કરૂણા કરો, ગરિબનિવાજ પ્રભુ જ્ઞાન આપો,
કર જોડી કેશવ કહું છું હું કરગરિ, કૃષ્ણ કૃષ્ણરામનું કષ્ટ કાપો. આ. ૯

વી૦ ૧ પા૦ ૮

કીર્તન ૯ મુ.

મનતણી વાત માહારિ કૃષ્ણ કુંજ સાંભળે, સર્વ સંકટ ભર્યાં શરિર ધારિ,
પોત પોતા તણા દુઃખ દાવે દહ્યાં, તે તે શું લેઈ સકેં બળર માહારી. મ. ૧
અંધ કૂપે પડ્યા ગરવથી ગરબડ્યા, તાપેંથી તરફડ્યા દુઃખ પાંમેં,
કામ કીચે કળ્યા મોહ મગરેં ગળ્યા, ભીતિ તજવા ભળ્યા કંઈક કાંમેં. મ. ૨
રાગના રંગડિયા બડ બડયેં બિગડિયા, ટેકના તગડિયા કપટ ભરિયા,
મમતાયેં મદિયા ગત્તોમાં ગરદિયા, દંભેથી દદિયા, વિષય વરિયા. મ. ૩
હું હું કરિ હુંકતા, બ્રાંત્યેથિ ભૂકતા, માન નવ્ય મૂકતા. લોક લવનું,
તૃષ્ણામાં તાણતાં, મોટયમ માંણતાં, જ્યાંન નવ્ય જાણતાં, ભારે ભવનું. મ. ૪
રામાના રોગિયા, ચરમમાં ચોગિયા, પૂત્રાના પોગિયા, કરમેં કૃડા,
ચેટકે ચાલતાં, બોલીને બાળતાં, મંદ પણ માહાલતાં, ભટકેં ભૂડાં. મ. ૫
એદના બાંડિયા, ભામાના ભાંડિયા, ડાહ્યા થઈ ડાંડિયા, પાપેં રણતા,
પ્રાંણોને પોખતા, દીનોને દોખતા, ધન માટે ધોંખતા, છત્ય છળતા. મ. ૬
ધૃણતા દ્વેષથી, કૃટતા કલેશથી, રાજિ રૂપિ કેશથી, કોન રહેતા,
ધર્મમાં ધ્રુજતા, પાપિને પૂજતા, બડ બડેં બૂઝતા વૈર વેહેતા. મ. ૭
ચંદ્ર મુમતેં ચઢેં, વાહાલા થઈને વઢે, નગણા થઈને નડે, ગુણ ગમાવિ,
જ્ઞાનમાં ધ્યાનમાં, જોવિંદ ગાંનમાં, સમજેં નહિ જ્ઞાનમાં, મન શમાવિ. મ. ૮
બળ તણા ખેલથી, મદ ભર્યા મેલથી, વિષય વિષ વેલ્યથી રંગે રમતા,
દાખિયા દાંમથી, કામાના કાંમથી, તિથોના નામથી, હીંડે મમતા. મ. ૯
વસ્તુ વિસારિનેં મૂકિ મૂરારિનેં નિરખતા નારિનેં રીઝે રંગે,
સ્નેહ જાણે નહિ, કૃષ્ણજીને કહિ. એસેં નહિ સ્થિર થઈ, સંત સંગેં. મ. ૧૦
સર્વ સરખા થયા, ગરવેં ઘોળાઈ ગયા, દીન ઉપર દયા કૃષ્ણ કરિયે,
હેત કરિયે હરી, કહિયે છે કરગરી, પીડા કરતાં પહિ, તક્ત તરિયે. મ. ૧૧

કોણ કોહોનેં કહે, સરવ સંકટ સહે, દાવાનલમાં દહે, સરવ સાથે,
હરજિ દેઈ હાંમને, પાળો નિજ નાંમને, કૃષ્ણ કૃષ્ણરામને, પકડો હાથે. મ. ૧૨

વી૦ ૧ પા૦ ૯

કીર્તન ૧૦ મુ.

કોણ કારણ અણ કૃષ્ણ બોલો નહિ, શું મુનેં શઠ લહિ મૂકો વરણ,
હેત હરણ જે દેખાડવું નોહોતું તો, શાંને આ માનવ તનુંને સરણ. કો. ૧
આપેં અલક્ષ્યની લક્ષ્ય હું ક્યમ લહું, ગમ્ય ઉઘાડ્યા વિના શૂરેં ગાંઉં,
ભૂત ભાવી ભવત્ કાંઈ ભાશ્યા નહિ, સ્થિર મતી નહિ તેણેં થાંથો થાંઉ કો. ૨
પ્રેરેં લાગી રહિ પંચ પર્વ મુનેં, આંબળી નાંખે અધ્યાસ આડે,
કાંમ કાઢાદિ તે ક્યેડ મૂકે નહિ, ભેદ બુદ્ધિ ભજન ભંગ પાડે. કો. ૩
લોકની લવ તણો લક્ષ લાગી રહ્યો, પીડા કારી પ્રવ્રત્તી ન છુટી,
સાચિ શ્રદ્ધા નથી ઉપણ શાસ્ત્રથી, કળ વિના શું લહું કૂટિ કૂટિ. કો. ૪
મોટા મોટા મનોરથ મન માંડરે, કોણ ઉપાયથી સાધિ જાંણું,
કૃષ્ણ કરુણા થવી વ્યાહું છું કંપણ હું, વ્યાકુલ થાઉછું, જ્યેવીતેં ટાંણું. કો. ૫
મજથી જ્યે થઈ તેહેવી વીનતીયો કરી, જેવી પ્રેરી તમે વિષ્ણુ વાણિ,
દીન હું દાસ આવ્યો નિજ આશરે, ચક્ષુ આપો મુનેં ચક્ર પાણી. ૬
અખિલ આધારનેં ઓળગું નિત્ય હું, ઓળગ અફલ નવ્ય હોય જેહેની,
જેહેવો તેહેવો કૃષ્ણ રામ છે કૃષ્ણનો, લાજ રાખો ધરયું બિરુદ તેહેની. કો. ૭

વી૦ ૧ પા૦ ૧૪

--

દેશી ચ્યારમી.

કીર્તન ૧૧ મુ.

વેગેં નાથ ગ્રહો હાથ વેળા જાય છે વહી,
પછી થાય પરીતાપ સમય પાંમર્યો કહી,
હાંની હોય ઉલયતા પછિ કેહેશે જ્યે કહ્યું નહી. વેગે. ૧
માહારું બાળપણું બહુ પ્રકારે બડ બડેં ગયું,
પછિ તરુણપણું વિષય તણા વેગમાં વહ્યું,
રમાનાથ હવેં સાચવજ્યે શેષજ્યે રહ્યું. વે. ૨
નથી ભૂસુરો મુખેં ઘૂતાદિ હોમિયાં કદા,
આન પાન ભીતિ સ્વપ્ન રતીમાં રમ્યો સદા,
નથિ ભાગિ કોયની અનાથ જાંણિ આપદા, વે. ૨

- કદી જ્ઞાન, ધ્યાન, દાન માન મેં નથી લહ્યા,
 નથિ ગમ્યથી ગોવિંદ ચરિત કરણથી ગ્રહ્યાં,
 નથિ વાક્યથી કૃપાલ કૃષ્ણ નામનેં કહ્યા. વે. ૩
- કર્યાં કર્મ તે કુકર્મ અહંકારથી લભ્યો,
 કદા સંત સંગતી કરી ક્ષણેક ન શભ્યો,
 વાસુદેવને વીસારિ નરક કુંડમાં રમ્યો. વે. ૪
- નથી જાનહુવી જળે ઝમોળ્યું અંગ નાંહીનેં,
 કદિ અર્ચિયા નથી ગોવિંદ ઘંટ વાહીનેં,
 કદી રીઝવ્યા નથિ રમેશ ગાન ગાઇનેં. વે. ૫
- ખાંધિ ચરણ ધૂધરુનેં નથી નાચ નાચિયો,
 ધરી કૃષ્ણ કથા કાંન નથી રંગે રાચિયો,
 હવે હું સમાન પાતકિ તે શોધશો કિયો. વે. ૬
- ધરત્યું બિરુદ પતિત પાવન તે કૃષ્ણ ક્યહાં જશે,
 હવેં હું મળ્યે પતીત સદ્ગુણ સહજમાં થશે,
 કૃષ્ણરામ તારતેથિ કૃષ્ણ ડંકો વાજશે. વે. ૭
- વી૦ ૧ પા૦ ૧૫

કીર્તન ૧૨ મુ.

- શ્રી કૃષ્ણ કૃપા સિંધો માહારું કષ્ટ કાપિયે,
 વ્યગ્ર ધીનેં વિમળ કરી વિષ્ણુ વ્યાપિયે,
 જ્યે રચ્યું અદ્રષ્ટ અનાયાસેં આપિયે. શ્રી. કૃ. ૧
- ચ્યાર ખાણ્ય લક્ષ્ય ચોરાશિ વિષે લભ્યો,
 દંભ લેહ લોભ મોહ તેમણે દમ્યો,
 શ્રી નાથ ચરણ પંકજેં ન હુ કદી નમ્યો. શ્રી. કૃ. ૨
- કામ કર્દમેં કુંબુદ્ધિ હું ગયો કશી,
 વિષય વાસના વિશેષ ચિત્તમાં વશી,
 શ્રી નિવાસનેં લહુ શું સાન નહિ કશી. શ્રી. કૃ. ૩
- માત તાત બ્રાત પૂત્ર માહારાં લહ્યાં,
 તે પ્રતાપેં શત્રુ મીત્ર કઇકનેં કહ્યા,
 ઉલટે અધ્યાસેં કષ્ટ કઇક મેં સહ્યા. શ્રી. કૃ. ૪
- નારિ નિરય ગત્ત માંહે હું રમ્યો કમી,

વેદના વિસારિ પુનર્તે જમ્યો વમી,
 આવડી આપત્તિ હવેં જાય ન ખમી.
 અધીમૂત આદિ ત્રિવિધ દાઝિયો દવેં,
 ભૂલિ નાથ ભટકતો ભમ્યો ભવો ભવેં,
 શ્રીપતે સુધારો શરણુ આવિયો હવેં.
 પતિત પાવનાદિ વિરુદ્ધ બહુ તમે વહો,
 સામળા સુબળા માહારાં વંકને સહો,
 ગરિબ જાણિ હસ્ત હવેં ગોપતિ ગ્રહો.
 શરણુગત વત્સલ છો શ્રી પતિ તમે,
 શીઘ્ર માહારિ વાહાર કરો આવી આ સમે,
 કૃષ્ણરામ કૃષ્ણજિના ચરણને નમે.

શ્રી. કૃ. ૫

શ્રી. કૃ. ૬

શ્રી. કૃ. ૭

શ્રી. કૃ. ૮

વીં ૧ પાં ૧૫

કીર્તન ૧૩ મુ.

કૃષ્ણ કૃપા કરશે તો જન્મ સફલ થાશે,
 ગમ્ય થયે ગમતા ગુણ આપના ગવાશે,
 નહિતર જન્મલથી આ દેહ વ્યર્થ જાશે.
 કરુણાના સાગરને કયહાં લગે પુકારું,
 મોહધિ વિમોહ્યું મન દ્રઢ ન રહે માહારું;
 બોધ ઉદય થાવાનું લાભું ક્યમ બારું.
 જીવ જોર કેટલું તે જકડાયો કરશે,
 ધારણામાં નાવો તે ધણિને ક્યમ ધરશે,
 પ્રતીતિ પ્રત્યક્ષ વિના પ્રીતિ ક્યમ ઠરશે.
 આખ્યો અવતાર આહાવો માનવનો મોટો,
 ખાસાનિ કરુણા બિન ઠરશે તે ખોટો,
 તમને રયો આવે છે કૃપા કરચેં ટોટો.
 લેશ કૃપા કરતેથિ લક્ષ્ય તે ઉઘડશે,
 ભૂત લાવિ જણવ્યેથી ચિત્ત ચેન પડશે,
 ઐશ્વર્ય ઉઘાડ્યેથી શોધ ખરો જડશે.
 તમને છે શક્ય પ્રભુ જ્યે અશક્ય મુજને,
 રંક જાણિ રૂઝાવો હૃદયના રૂજને,
 લબ્ય લરુંસેંથિ ધરો ભક્ત તણા ભૂજને.

કૃ. ૧

કૃ. ૨

કૃ. ૩

કૃ. ૪

કૃ. ૫

કૃ. ૬

દીન જાંણિ દીનના દયાલ દયા આંણો,
જન્મ માહારો જન્મલેં જાય છે તે જાંણો,
કૃષ્ણરામ કૃષ્ણ તણી કીર્તિયે લોલાણો.

ક્ર. ૭

વી૦ ૧ પા૦ ૧૬

કીર્તન ૧૪ મું.

કીર્તિયો કપા નિધાન કૃષ્ણની કરું,
જેહેનું પતિત પાવન એ ખિરૂદ આશરું,
જેહેનું ચરણ શરણ ધરી ચમથિ ન ડરું,
જેહેનેં વાહાલા લક્ષ્મી સદા શ્રી થકે ઘણા,
લેશ થયા શરણ તેહેનેં માન્યા આપણા,
કપા વડે કીચ થકે કાહાડયા કઈ જણા.

કી. ૧

કી. ૨

જેહેના યશ મહિમા ના વાજે ડંકા,
તારયા કઈ લક્ષ્મી સૂઝા વંકા,
શઠ હશે તે શરણ થતે ધરશે શંકા.

કી. ૩

વિશ્વાસિ જનો થકે જ્યે વેગળા નથી,
અંથ જ્યેહેના ગાયા દ્વેષાયનેં અથી,
સમજ્યામાં આવે જ્યે સંત સંગથી.

કી. ૪

વિશ્વંલર ખિરૂદ જ્યે સ્વયં સદા ધરે,
કોય કો નિમિત્તથિ જ્યે વિશ્વને ભરે,
નિર્નિમિત્ત નિર્વાહ લક્ષ્મીનો કરે.

કી. ૫

હાસ ગાય કીર્તન તો રંગેં રાચેં,
નાચતાં ને સંગે પ્રેમ જાંણિ નાચેં,
સખા થઈનેં સંગે ફરેં સંતનેં સાચેં.

કી. ૬

જ્યેહેનો અકળ મહિમા તે વેદ વિખાંણેં,
શિવ વિરંચિ સરખા તે યશનેં જાણેં,
એહેમાં અભાગિયા તે અંતર આંણેં.

કી. ૭

આજ્ઞા અલંધ્ય જેની ચકવે ચાલેં,
સિંધુ માંનેં સીમા ન પર્વત હાલેં,
વનસ્પતિ કાલેં ફલ પુષ્પેં ફાલેં.

કી. ૮

- તારાંગણ સઘળા અંતરિક્ષમાં ફરે,
ઈંદ્ર મેઘ વરસે વાંચુ વાહ્યાં કરે,
સર્વ ભૂત રોગ તે પણ મંત્રથી ડરે. કી. ૯
- અર્ક કરે અન્નુવાલું અંબરેં ફરી,
અરબ્યાને આજ્ઞાથિ અગ્નિ દ્યે ચરી,
મરણુ તે પણ આજ્ઞાથિ પ્રાણુ દ્યે હરી. કી. ૧૦
- નામ સ્મરણુ જેહેનાથી ભવ ભય ભાળે,
લક્ષ જેહેનું કીધાથિ માયા લાળે,
રંક દાસનેં શિરેં જ્યેં રંગેં ગાળે. કી. ૧૧
- આજ અંતર ધાન થયા શાંનેં અમથી,
દામોદરરાય અમનેં દાવો તમથી,
ભૂધર કાં અમને ભ્રમાવો ભ્રમથી. કી. ૧૨
- રમાં નાથ રહ્યું નથી જાતું રંકે,
ઝેર તે ઉતારો જ્યે આબ્યું ડંકે,
પ્રીતિ કરી કાહાડો હું પડિયો પંકે. કી. ૧૩
- કઈ દિવા નિશીથી હું અરણ કાહાવું,
કાં કપાલ દુર્ગલ મન કીધું આહાવું,
વાહાલાજિ થઈનેં આમ ન ઘટે વાહાવું. કી. ૧૪
- અંતર પટ આભ્યંતર કેરો ખોલો,
જનનેં નબ્ય દીજિયે જ્યગજીવન ઝોલો,
ખાજ્યક જાંણીનેં કૃષ્ણરામ શું ખોલો. કી. ૧૫

વી૦ ૧ પા૦ ૧૬

કીર્તન ૧૫ મું.

- આવડિ આલસ ક્યહાં થકી આવી અંગે.જિ,
રંગાયા કુણુ રંગે, જ્યે દેવ નાંણો દયારે. સામળા.
- નર હરિ નાયક શું નથિ ધરતા નાકજિ,
ચિત્ત ચઢાવી ચાક, નેં ગોવિંદ ક્યહાં ગયારે. સા. ૧
- મન માહારાનેં વિષ્ણુ તણો વિશ્વાસજી,
દેવનેં વાહાલા દાસ, તે આજ કાં વીસરચારે. સાં.
- દાસના ઉપર દેખીનેં દેત્યનો દંભજિ,
તતક્ષણુ ફેડી સ્તંભ, તમે ત્યહાં નીસરચારે. સાં. ૨

ગૌતમ ગ્રહણી અહિંદ્યા ઉદારીજી,	સાં.
નૌતમ કીધિ નારિ, ચરણ ના સ્પર્શથીરે.	
ગજ પતિ જલમાં જૂડ થકે મૂકાવાજી,	સાં. ૩
ગરૂડ તજીનેં આઘ્યા, હરી તમે હરપથીરે.	
નંદ રાયનેં વરૂણ તણે દરબારેંજી,	સાં.
વિકૃલ ધાયા વાહારેં, તે તરત છોડાવવારે.	
ગૌ ગોપીને કારણેં ગિરિવર ધરિયોજી,	સાં. ૪
ધંદ્ર હતો મદ લરિયો, તે માંન મોડાવવારે.	
દાવાનલનું ખે વેળા કરચું પાનજી,	સાં.
શેવકનેં સનમાંન કરચા બહુ કેશવારે.	
દાસનેં માટે દેહ ધરચા માહારાજેંજી,	સાં. ૫
આજ અમારે કાજેં, હઠીલા કાં હવારે.	
અલખેલાજી મન માહારૂં અકળાયજી,	સાં.
કો આગળ કેહેવાય દુઃખની વાતડીરે.	
યદ્દ પતિ ચાલે જીવ તણું શું જોરજી,	સાં. ૬
અરજી આઠે પહોર, કરૂં દીન રાતડીરે.	
કેશવ મૂક્યાં કાંન તમે ક્યાંહી ધરણેજી,	સાં.
કાં ધરતા નથી કરણેં, આ અરજી આ સમેરે,	
આપેં કેહેવાઈ અનાથ જનના બંધોજી,	સાં. ૭
કેશવ કરૂણા સિંધુ, નિપટ કાં થયા તમેરે.	
જ્યગજીવનના હેત વિના ક્યમ જીવુંજી,	સાં.
જન્મ મરણથી બીહીવું, તે ક્યાહારે મિટાવશ્યોરે,	
માધવ આપ્યો દુર્લભ માનવ દેહજી,	સાં. ૮
નાથ દેખાડવાન્યેહ ક્યાહારે તમે આવશ્યોરે,	
મનની વાતો માધવજી ક્યહાં કરિયેજી,	સાં.
અન્ય થકી ઓસરીયે અમે તો સર્વદારે,	
પોત પોતાના હાલમાં સઘળા મસ્તજી,	સાં. ૯
વીસારિ નિજ વસ્ત લોગે છે આપદારે.	
તે આગળ શી કરીએ મનની વાતોજી,	સાં.
અન્ય તણી કરિ ધાતો જ્યે પોસે પ્રાણનેરે,	
છબિલા તમારો પાલવ હું નહિ છોડુંજી,	સાં. ૧૦
હસો દિશા નહિ દોડું તજી કલ્યાણનેરે.	

ધરણીધર હવે રહેતી નથી મુંને ધીરજી,
હલધરજીના વીર વેગે આવો હરીરે, સાં.
ખીરૂદ્ધ ધરયાની શ્રીપતિ રાખો શરમજી,
કૃષ્ણરામનાં કરમ હવે જોવાં નહીરે. સાં. ૧૧
વી० ૧ પા० ૧૮

કીર્તન ૧૧ મું.

આજ કૃપાલને નિર્દયતા કયમ આવીજિ,
બાળ્યક થાકયો બોલાવી, તોહો નથી બોલતારે, સાં.
ઘટિત નથી આમ અદિતને શું અરદોજી,
અજિયે અંતર પરદો તે કાં નથી બોલતારે. સાં. ૧
પરોક્ષ છો તે કાં અપરોક્ષ ન આવોજી,
તપ્તને કાં ફરિ તાવો, અધુરું શું અજીરે. સાં.
ચિદાનંદ મેં શી કીધી છે ચોરીજિ,
કાલજડું કાં કોરિ નાખો છો કૃષ્ણજીરે. સાં. ૨
વિષમ નડે છે વિયોગ દાનાનલજી,
કશી પડે નહી કળ કહો હું શું કહુંરે, સાં.
ગુણ ગાઉં છું પણ ગમ્ય નથી કાંઈ જાગીજિ,
પૃષ્ઠે અવિદ્યા લાગિ ધીરજી તે કયમ ધહુંરે. સાં. ૩
મસ્તક ઉપર મરણ ભમે છે મારોજી,
ઐક ન સૂઝે આરો, અતિ અકલાઉં છુંરે. સાં. ૪
સંત સમાગમ સેવાતો નથિ સાચોજી,
તૃણાનો વાગ્યે તમાચો પડું છું ઉથલીરે. સાં.
કદાપિ કીર્તન ધારવા બેસું ધ્યાનેજી,
ત્યહાં પડે લોકની કાંને તે કૂછિત કૂથલીરે. સાં. ૫
પાઠ વાંચતાં પ્રગટે મધ્ય પ્રવૃત્તીજી,
વિકાર પામ્યે વૃત્તી મનોવશ્ય રહે નહીરે. સાં.
પ્રતીતિ પાખે કયમ ઉપજે વિશ્વાસજી,
આઠે પ્રહર ઉદાસ થયો જાઉં કહીરે. સાં. ૬
મંદ માણસ તે મંદિરમાં જ્યમ તાકેજી,
ક્રીશ પેઠા કુણુ હાકે બિગાડે વસ્તનેરે, સાં.

એમ હું મંદ મતિધિ ન ધરે બીકજી,
રંબડે રાગાદિક ન માને દસ્તનેરે. સાં. ૭

ગરીબ ઉપર કાં નાંખ્યો છે બોરજી,
બાલ હું કહું બકોર ત્રાહિ ત્રાહિ પ્રભોરે, સાં.
ચરણ શરણ આવ્યો છું ચાકરી ચોરજી,
ત્રાતા તાંણી દોર, વિઘ્નવારો વિભોરે. સાં. ૮

રંક વત્સલને નિત્ય રડું હું રંકજી,
મજને થવા નિઃશંક પ્રતીતિ આપિયેરે. સાં.
કૃપણ જાણીને કરિયે કરુણા દ્રષ્ટજી,
કૃષ્ણરામનાં કષ્ટ કૃપા કરિ કાપિયેરે. સાં. ૯

વી૦ ૧ પા૦ ૧૯

પ્રીર્તન ૧૭ મું.

કાં અજિ ઉત્તર આપો નહિ અલબેલાજી,
પ્રીતિમંત થઈ પેહેલા હવે કયમ રૂસરયોરે, સામળા
લક્તવત્સલ છો ભૂધરજી તમે ભવ્યજિ,
આજ મુંને અપસવ્ય કૃપાકર કયમ થશોરે. સાં. ૧
કાલાવાલા માહારા કાં નથી ધરતા કાનેજી,
શરમ ધરો છે શાંને, તે ઉત્તર આપતાંરે સાં.
સમર્થ છો તમે સર્વ સુધારવા કાજજી
આલસ કરો કયમ આજ, અધ્યાસ ઉચ્ચાપતાંરે. સાં. ૨
નામ તમારૂં પતિત પાવન છે પ્રશસ્તજી,
તે સાંભળીને હસ્ત ધરું છું આપનેરે, સાં.
ગૌપ્રાદ્ધાણ પ્રતિપાલક ગિરૂદ નિભાવોજી,
અક્ષિ ગોચર મુંને આવો શમાવા તાપનેરે. સાં. ૩
નામ તમારાથિ અશ્મા અંબુયે તરિયાજી,
મહાપાપી ઉદ્ધરિયા, અન્નમિલ શ્યા કંઈરે, સાં.
તેહેવું જાણી હું આવ્યો તમારે શરણજી,
અલગું કરો આવરણ આપે અનુકુલ થઈરે. સાં. ૪
હરજી પૂર્ણ કરોને હૃદયાનિ હુંફ્યોજિ,
ભવ્ય તમારો ભરૂસો તે સત્ય મનાવિયેરે, સાં.

દીનવત્સલ કરો દિવ્ય દ્રષ્ટિનું દાનજી,	
ભીડચલંજન ભગવાન, નિર્ભયને નિભાવિયેરે.	સાં. ૫
પ્રભુ તમે આપી પરોક્ષ કંઈક પ્રતીતિજી,	
તેથી નોંભાગી ભીતિ, માહારા મન મૂઢનીરે	સાં.
પ્રત્યક્ષ પ્રભુની પ્રભુતાને જ્યમ પ્રીછુંજી,	
એહેવી પ્રતીતિ ઇચ્છું શ્રી ગરૂડારૂઢનીરે.	સાં. ૬
પરમ કૃપાલ કૃપા કરીને તે આપોજી,	
વિમળ મનો કરી વ્યાપો, જ્યે ભાગે બ્રાંતિયોરે,	સાં.
રુગણુ જાણી કૃપણુરામના ઉપર રીઝોજી,	
અવસર આહાવો બીજો હવે આવશ્યે કીયોરે.	સાં. ૭

વીં ૧ પાં ૨૦

માર્મિક વચનો.

કીર્તન ૧૮ મું.

તુતો લોભિ છાનો (૨)	
તુને દીન દયાલ કેહે છે તે શાનો,	તુંતો. ૧
દિકા જ્યે જ્યે ધનવંત તુને ચરણે નમતા,	
તેનું લેઈ સર્વસ્વ ને કીધા રમતા,	
હતા મરદ તેને કર્યા હાંશિ ખમતા.	તુંતો. ૨
જ્યાહારે ગજપાત જલમાંહે જૂડે સાહ્યો,	
ત્યાહારે તે સમય તે તારો મોખ આહ્યો,	
ગજગંડ મુક્તા તણે લોભે ધાહ્યો.	તુંતો. ૩
થયો પ્રગટ પ્રહલાદને સ્તાંભ વાટે,	
આવ્યો હસતો જ્યમ ઇતરનાં હૃદય ફાટે,	
તેતો દેવની ગાદિયે બેઠા માટે.	તુંતો. ૪
તેંતો વામણે વેશ નિજ અંગે જોડયો,	
ધનલોભને કાજ અહસ્નેહ ત્રોડયો,	
વિના નોતરે બલિ તણે દારે દોડયો.	તુંતો. ૫
અણુલોભિ શો થઈને કરે અંબુ લીધું,	
પછિ ઋષ ટ્રીવિક્રમ તરત કિધું,	
થયોં જ્યમ હતો ત્યમ જ્યારે કાર્ય સિધું.	તુંતો. ૬

તેંતો માત ને તાતથી પાંનુ છોડયું, પછિ કંશિક વિપ્રથી હેત બેડયું; તેંતો પરણ્યાને લોભે શિવધનુષ ત્રોડયું.	તુંતો. ૭
છાયા બનકીને દશ ગ્રીવે સાધાં, બેઠા ક્ષુધિત વીયોગ ને દુઃખે દાધાં; તોહ્યે તેતો શબરી તણાં બઢરી ખાધાં.	તુંતો. ૮
મારયો વાલિ વાનરને તેં કપટ કળવા, કીધો મિત્ર સુશ્રિવ તે રિદ્ધિ રળવા, વગર પઇસાનું વાનર સેન મળવા.	તુંતો. ૯
દગો વડિલ બંધુને બેળે સહજ દીધો, તેહવા વિભિષણને તેંતો શરણ લીધો; તાહારા કાર્ય માટે તેં લંકેશ કીધો.	તુંતો. ૧૦
થયો પૂત્ર તું તાતને શું નિલાવા, દેખી નિર્ધન તેં કર્યા કાવાદાવા; ગયો નંદને ઘેર નવનીત ખાવા.	તુંતો. ૧૧
આવી માશી હેતે તુંને ખોળે લીધો, પયોપાન કાળ્યે સ્તન મુખમાં દિધો; ત્યાહારે તેં અધિક લોભિ થઇ પ્રાણ પીધો.	તુંતો. ૧૨
તુંતો ગુપ્ત ગોપી તણે ઘેર જઇને, ખાધાં તસ્કરી ગબ્ય નિજ હાથે ગ્રહીને; થાકી તે તાહારી માંને ઓલંભા કહીને.	તુંતો. ૧૩
તુંને માત પય પાતિતિમથવું છોડી, ગયું દૂધ ઉભરાઇ તે માટે દોડી; તાહારો લોભ ન સરચો માટે મથની ફેડી.	તુંતો. ૧૪
તુંને નાખ્યે તેં વિપ્રોનાં દિલ દગાડ્યાં, લીધાં વિપ્રપત્નિથી પકવાન ઘાઢાં, પણ તોહ્યે તેં પ્રેમિને પાછાં કાઢાડ્યાં.	તુંતો. ૧૫
ગયો નંદ છોડાવવા વઝણ ધામે, તેતો નાના શણગાર લેવાને કામે; તાહારી કાઢાડ્ય ઉલકી સદા દેખી દામે.	તુંતો. ૧૬
ઘણે લોભે તેં ગોપી ગોમાત કીધાં,	

નાનાં વાસડૂ ગોપનાં રૂપ લીધાં; તેહેનાં વર્ષ પર્યંત તેં દૂધ પીધાં.	તુંતો. ૧૭
લોલે વૈકુંઠથી વ્રજવાસે આવ્યો, તુંને ગોપીયે છઃશ કાળે નચાવ્યો;	
તાહારો ટેક તેં તાહારે હાથે તબાવ્યો.	તુંતો. ૧૮
જેહેને પાસ હોય લેવાની કાંઈક વસ્તો, તેહેને પાસે આવે હરિ હેતે હસ્તો;	
મુજ રંકને તું કયમ જણવે રસ્તો.	તુંતો. ૧૯
માહારા મેહેણાથી લાજ લાગે જો તુજને, હોયે દીનદયાલ તો પકડ્ય ભૂજને;	
કૃષ્ણરામ કહે આખ્યાનું ન મળે મુજને.	તુંતો. ૨૦

વિ. ૨, પા. ૧.

કીર્તન ૧૯ મું.

તુંતો આદી કપટી (૨)

કોણુ કરમથી તુજ શું માહારી બુદ્ધિ લપટી.	તુંતો ૧
તાહારો માંને વિશ્વાસ તે વિરલા પ્રાણિ,	
બાકી કોય ધરતા નથી કરણે કાંણિ;	
તાહારે લક્ષણે ટાંક નવ્ય પાય પાણી.	તું. ૨
તુન્હે દેવહૂતિ પ્રથમ માત મળિયાં,	
નમિ પાગ ઉલટાં તાહારે વચને પળિયાં;	
ત્યાહારે તે ગરીબણી તણા હાડ ગળીયાં.	તું. ૩
તુંને આખ્યાની હા કહી વચને પળિને,	
ત્યારે તેંતો લીધાં ભૂવન ત્રણ્ય છળિને,	
તોહો ઉલટો તે સમે બાંધ્યો બળિને.	તું. ૪
તેંતો ભાગવ ગોત્રમાં શરીર ધારી,	
પીધું પય તેહેનું વાહાલ મુકયું વિસારી;	
તેંતો અગ્રજે સહિત ત્યાહાં માત મારી.	તું. ૫
સૂચ્યુ દ્વિતિ સૂતોયે સૂધા હાથ્ય તાહારે,	
પાઈ અમરોને તેં કરયું કપટ ભારે;	
હવે તાહારો વિશ્વાસ તે કોણુ ધારે.	તું. ૬

આવી સુંદરી વરવા તુને પ્રીતિ વ્યાપી,
ત્યાહારે તેં તેહેને નાથ શી પદવી આપી,
લીધા ઉલટા નાસીકા કાન કાપી.

તું. ૭

કીધો મિત્ર સુગ્રીવ તેં માન ગાળી,
છુપી વ્રક્ષમાં વાનર મારયો વાળી;
તેણે પારખી હૃદય તાહારાની પાળી.

તું. ૮

છાયા જનકી કાળ્ય તે પરવ ધારયું,
નમ્યો પાગ્ય તે સિંધુશિરેં તોલ ધારયું;
કુલ બ્રહ્મ રાક્ષસનું તેં હાથે મારયું.

તું. ૯

તેંતો જન્મ્યા પહેલાં ભાઈ છ મરાવ્યા,
વળી અરધી રાત્રે ઉગ્યાળા ભરાવ્યા;
તાહારા તાતને તેંતો બંધન કરાવ્યા.

તું. ૧૦

તેંતો પારઠી પુત્રી પર ઘર ઘલાવી,
વલી કંસ કપટી તણે કર ઝલાવી;
કાહાડી એહેવી તેં નંદને હાથ્ય નાવી.

તું. ૧૧

ન્યાહાળ્યો ગોપીયે તુજને ઘર કાજ છોડી,
ત્યારે તેને મંદીર ગયો ગુપ્ત દોડી;
ખાધું તરકરી ગળ્ય તેં ભાંડ ફેડી.

તું. ૧૨

બાળા વ્રજની તુંને પૂજતી ચીત્ત હરખી,
ત્યારે તૂં નીપટ થઈ તેને નમ્ર નીરખી;
તેથી પ્રભૂ તાહારા મન તણી વાત પરખી.

તું. ૧૩

તેંતો રાત્રિયે વનમાં મુરલી બજાવી,
ગોપી સકલ ત્યહાં રાસ રમવાને આવી;
ત્યારે તું ગયો તેમને રણવન ભ્રમાવી.

તું. ૧૪

તુંને નંદ યશોદાજીયે મોટો કીધો,
તેનું ખાઈ પીને દગો અંતે દીધો;
તેનો દામ ચિત્તાદિ તે હરીને લીધો.

તું. ૧૫

તાહારો મન્યો વિશ્વાસ જન જેણે જેણે,
જે.યું હું ને માહારાનું સુખ તેણે તેણે;
ધરે લાજ તો લાજે તું માહારે મેહેણે.

તું. ૧૬

જો તું રીઝે તો સત્વર ખખર લેજ્યે,
કહી ખીજે તો દેશનિકાલો દેજ્યે;
હોયે મરદ તો તું તાહાઈં મિરદ વેહેજ્યે.
માહારે પ્રજુલ તુજ સાથ પડીયુ છે પાનું,
છનું રાખીયે પણ નથી રહેતું છનું;
કૃષ્ણરામનું મન તુજ ચરણે માન્યું.

તું. ૧૭

તું. ૧૮

વિં ૨, પા. ૨.

કીર્તન ૨૦ મું.

હરે રંગ રાખો હવે રંગ રાખો,
શાને શરણુ વત્સલ તણો જણવ્યો સાખે,
પેહેલાં પ્રગટ કીધાં તમે મિરદ શાંને,
તેંતો વેદને શાસ્ત્રથી ગાયા ગાને;
આજ કહેશો અકરતા તે કુણ માને.
ચરણુ સ્પર્શથી ગૌતમ અહણિ તારી,
સાહામા જઈને સંભાળિ તમે શખર નારી;
રચ્યો ઉદ્ધીને મસ્તકે સેતુ ભારી.
તમે મરકટ સંઘને મિત્ર કીધો,
વિભિષણુ નમ્યો ચરણુ તે શરણુ લિધો;
ગજઆહુથી છોડવિ ડંકો દીધો.
અભામિલ ઉગારિયો નામ કેહેતાં,
નાવિ આંચ અંખરીવને શરણુ રેહેતાં;
આજ લાજ કચમ આવે મજ ખખરચ લેતાં.
થયા પાંડુ ઘર કિંકર સહીને હાશી,
કરચું વિશ્વ તૃપ્તિ તમ્યે પત્ર પ્રાશી;
આજ કચહાં ગયા નાથ મજ વેળા નાશી.
રથ હાકયો અર્જુન તણો બાહારચ બેશી,
રાખ્યો પરીક્ષિત જનનીને ઉદર પેશી;
મજ દીનને માટે કાં પલટો દેશી.
મજ રાખવા ગિરિવર હરને ધરીયો,
અન્હે વેળા દાવાનળ પાન કરીયો;

હ. ૧

હરે. ૨

હરે. ૩

હ. ૪

હ. ૫

હ. ૬

હરે. ૭

તારી ગોપિકા સકલ વૃત્તિથી વરીયો. હરે. ૮

પ્રભો છૂટી સકશે હવે કોણ પેરચે,
રમાનાથ નિરખી જીવો રંગ ભેરચે;
નહિતર હું વગોવીશ હરિ ઘેર ઘેરચે. હરે. ૯

તેણું લક્ષ્મીવર લોકની ગાળી ખાશે,
તાંણા તાંણ્ય કરતાં થશે બહુ તમાશ્યો;
જ્યગજીવન નાશીને કેટલે જાશે. હરે. ૧૦

માટે સામળા રાડું દીસે તે કરજ્યો,
મજ રંકના વંક વીકૂલ વિસરજ્યો;
કૃષ્ણરામનો હાથ્ય કેશવજી ધરજ્યો. હરે. ૧૧

વિં ૨, પા. ૪

કીર્તન ૨૧ મું.

દશી બીજી.

કર ધરિયેજી માહારો કેશવા, સાંમળીયા કરો સંભાળરે;
નહિ મુકું છળીલાજી છેડલો, પ્રભૂ ગૌપ્યાદ્વાજી પ્રતિપાળરે. કર. ૧
મેંતો જ્યારે જ્યારે કર્યાં કરમને, ત્યારે ત્યારે તમે હતા ત્યાંહિરે;
વશ તમને હતી સરવ વૃત્તિયો, કોણ સત્તા હતી મજમાંહિરે. કર. ૨
કેહશે વિષયમાં વશ થઈ કેમ રહ્યો, શાને કરવા ગયોતો સ્વાદરે;
તેતો માયાને માધવ પુછિયે, મુજને તો હતી શી યાદરે. કર. ૩
રમાનાથ ન ઉપજે રંકનું, હું તે જીવ કડું શું જોરરે;
માયાયે કર્યું અજ્ઞાનથી, ઉરમાંહિ અંધારું ઘોરરે. કર. ૪
એણિયે ઉલટો અધ્યાસ મનાવિયો, કર્યો આનંદ અંતરધ્યાનરે.
સચ્ચિદાનંદ સુધા તજવિયું, વાહાણું કીધું વિષય વિષયાનરે. કર. ૫
અજિ ઉદમ એનો ન ઉખડે, એણે ઉરમાં અતિ અકળાઉરે;
સંગ માયા ન મૂકે સરવદા, કેશવજી કહો કયાંહા જાઉરે. કર. ૬
સુખે ખેઠા તમે સચરાચરે, વળિ વૈકુંઠ કેરચે વાસરે;
માધવજી શું મેહર ધરો નહિ, દુઃખ પામતો દેખીને દાસરે. કર. ૭
તમે ભોગવો છો જે ભૂધરા, તેતો માહારા ખાખનો માલરે;
તમે જોરાવર થઈ જોખ કરો, મુજને તો કરી બેહાલરે. કર. ૮

શ્રીધરજી ન સાડું દીસશે, થઈ ઉચ્ચ કરો આનંદરે;
 શી પદવી કમાશેા શ્રીપતે, મજ ઉપર નાંખે ફંદરે. કર. ૯
 કો ન પૂછનાર પુરૂષોત્તમા, નથી તમને કો ધણીની ધાકરે,
 મન માન્યું કરોછો માધવા, નથી નાથજી ધરતા નાકરે. કર. ૧૦
 મનમાં તમે નિશ્ચય માનજ્યો, માહારા ચિત્તતણા છો ચોરરે;
 સુખે નહિ સુખા દેઉં સામળા, બહુ જાતીનો કરીશ બકોરરે. કર. ૧૧
 પ્રભુ છીદ્ર પ્રકાશીશ પૂર્વનાં, જ્યે જ્યે કુટીલ કરયાં છે કરમરે;
 ઉપહાસ થશે પ્રભૂ આપણી, સ્વામિ હુંતો ન રાખું શરમરે. કર. ૧૨
 કદી કામ કુટીલથી પડ્યું નથી, મજ સરખો મળ્યો નથી કોયરે;
 જ્યેજ્યે મળિયા તે સરવ સોદ્ધામણા, હરિ સમજો તો હાંશી
 ન હોયરે. કર. ૧૩
 તાંણાતાણ્ય ન કરીયે ત્રીકમજી, જોયાં સરખું થશે યદુવીરરે;
 ભલા દીસો તે કરજ્યો ભૂધરા, આપણખેનું રહે જ્યમ નિરરે. કર. ૧૪
 કોઈને પૂછિ જ્યોજ્યો વળિ કૃષ્ણજી, મન માન્યો હોય જે મીતરે;
 નહિતો વાંચીશ હુંતો દસે દીશે, ચિદાનંદ તમારાં ચરિતરે. કર. ૧૫
 માહાડું મન મનવ્યેથી માધવા, પછિ શાની રહે પંચાત્યરે,
 યશ વિશદ ગાઉં જગતીતલે, ભગવંત તણો ભલી ભાત્યરે. કર. ૧૬
 દેવ કૃપા કરાશે દેખતાં, તમને શો ખેસે છે દામરે;
 મજ સાહામી નજર કરો નાથજી, કર જોડી કહે કૃષ્ણરામરે. કર. ૧૭
 વિ. ૨, પા. ૬.

- કીર્તન ૨૨ મું.

કાંઈ કરૂણા નજર કરો કૃષ્ણજી, દેવના દેવ દિન દયાળરે,
 માહારા બોલ્યાનું દુઃખ ન માનજ્યો, હુંછું બોધ રહિત
 નિજ બાળરે. કાંઈ. ૧
 અજિયે નથી ચક્ષુ ઉઘડી, ઐશ્વર્ય દબાયાં છે ઉરરે,
 જ્યારે કરૂણા કરીને જગાડશે; ત્યારે નાથનું
 જાણીશ નૂરરે. કાંઈ. ૨
 તમે કાલાના વાહાલા કૃષ્ણ છો, બાલ્યકની કરો બિરૂદાશરે,
 વાહાલાને કહું નિત્ય વિનતી, પીડા વારી પહાં કરો પાશરે.
 કાંઈ. ૩

હું તે હરજી વિના દુઃખ કોણેને કહું, મુને વિષમ નડેછેવિયોગરે;
ઉરે એકે ઉકેલ ન ઉકેલે, અદિત કડું શો ઉઘોગરે. કાંઈ. ૪
સખા સખ્યપણું દેખાડીયે, જેણે જાણ્યતા મનની જાયરે;
સમદ્રષ્ટિ બને સર્વ સૃષ્ટિમાં, ઉરે ઉઠે નહિ અંતરાયરે. કાંઈ. ૫
આપ્યો ઉત્તમ જન્મ આ અવસરે, તેનું માધવ રાખીયે માનરે;
પ્રતિતી પૂરણ પેખાવીયે, સાધે ચિત્તનું જ્યમ સમાધાનરે.

કાંઈ. ૬

હું તો ભૂલ્યે ભમૂંછું ભવ્ય થઈ, નથી સ્વામિ શું ઉપજ્યો સ્નેહરે;
જીણુ ગમ્ય વિના શ્યા ગાઈ સકું, નથી મનના શમ્યા સંદેહરે;

કાંઈ. ૭

માહારો વ્યર્થ જન્મ છે વસુધાયે, મહિ માતાને કરવા ભારરે,
મધુસૂદન મેહર કરી માહારી, કરો વૃત્તિ ને કૃષ્ણાકારરે.

કાંઈ. ૮

ભૂત ભાવિ જણાવિયે ભૂધરા, જેણે ઉખડી જાય અધ્યાસરે
અહંતા મમતા આધી ખસે, વાહાલાનો વધે વિશ્વાસરે કાંઈ. ૯
અનું દીન નીજની આરાધના, એકાગ્ર મંત્રીથી હોયરે;
વિસરે વિષયો તણિ વૃત્તિયો, વચ્ચે વિદ્ય ન બ્યાપે કોયરે. કાંઈ. ૧૦
એક અનાથ બંધુને ઓળગુ, અન્યકેરી મિટે ઓશીયાળરે;
સર્વ રૂપીને સમજું સાંનથી, જલ્દી જાય સકળ સંસારરે. કાંઈ. ૧૧
અનપાયિનિ ભક્તિ ઉપજે, વૈરાગ્ય વિવેક સમેતરે;
કૃષ્ણરામ કહે કર જોડીને, હરજી એહેવું દાખવો હેતરે કાંઈ ૧૨

વિં ૨, પા. ૮.

કીર્તન ૨૩ મું.

દશી બીજી.

ક્યાહારે મળશો મુજને કૃષ્ણજી હે,
હો માહારા નાયક, જન્મ આહાવો જાય છે નિષ્કળ. કયા. ૧
અનેક જન્મ થયા અથડાતાં, આપ્યો આ અવસર આજ, માધવ,
ભાગવત ભગવત ગિતા ભણાવ્યાં, લલિતમવર રાખો તેહની લાજ.

કયા. ૨

ગોવિંદ ઘર ઘર શું અથડાવો, પ્રીતિ રહિત ને પાસ, માધવ;

કેશવજી અભિ આમ ન કરીયે, વિશ્વાસ વિનાના જનને બ્યાસ.

કયા. ૩

પ્રેમ દેખડી પ્રથમ પુરૂષોત્તમ, અલભ મેળવ્યો લાભ, માધવ;
અરૂપ કારણ હવે શું અથડાવો, પડતો મુકતા રખે પદ્મનાભ.

કયા. ૪

આપનું આપ્યું અફલ ન થાયે, વેદશાસ્ત્રનો એ લેખ, માં
હાથ ન પકડો જો હરજી તો, ભૂધરજી વગોવાશે આ લેખ.

કયા. ૫

કઉતુક સરખું હીસે છે કેશવ, વાંચવું નિત્ય વેદાંત, માં
શિશ્નોદરના સ્ત્રાદિયા જનને, સમજ્યામાં શું આવે સિદ્ધાંત.

કયા. ૬

ગમતું ન બોલિયે તો તો ગમે નહિ, ખરું કહ્યો હોય ખાર, માં
કૃષ્ણકથાને કામી તો માને, વિપ્રજન કેરો એ છે વ્યાપાર. કયા. ૭
શ્રોતા જાણે જ્યે ન્યાહાલ કર્યાં અમે, વક્તાને આપ્યું અન્ન, માં
ચાચક જાણે દાતા જનને, મેલના ભરીયા એહેવા મન્ન કયા. ૮
કૃપણ જનોનો સંગ કરતાં, રંચ ન ઉપજે રંગ; મા.
કાલ જાય છે કલબલ કરતાં, ભટકચેથી ભજન પડે છે ભંગ.

કયા. ૯

આ અવસર નહિ એમ કર્યાનો, ઉર માહારૂં અકળાય; માં
અન્યતણી આશીયાળ મિટાવો, પુરૂષોત્તમ નિત્ય નમું હું પાય,
કયા. ૧૦

સત્ય સચ્ચિદાનંદ તણે હું, સેવક આબ્યો શરણ; મા.
કૃષ્ણરામ તણી અરજી ધરજ્યો, કેશવજી રૂડી રીત્યે કરણ.

કયા. ૧૧

વીં ૨ પાં ૧૧

કીર્તન ૨૪ મુ.

કેશવજી કરૂણા કીજયેહ,

હો માહારા નાયક, શ્રીપતિ છો શરણાગત વિશ્રામ. કેં ૧.

તાપ ત્રિવિધથી તનુઓ તપે છે, મનમાં નડે છે મોહ, માં

દીનદયાલ દયા આણીને, વાહાલાજી ભાગો હવે વિછોહ. કેં ૨

આપકામ હવે આપદા વારો, ઘણી થઈ છે ગોવિંદ, માં
 અવર્ણુ દૂર કરીને ઉઘાડો, આભ્યંતર મનો અરવિંદ. કેં ૩
 કૃપણોની કરણીને ન જૂવો, કૃષ્ણજી કૃષ્ણા નિધાન, માં
 ચરણ શરણ ચાકરના ચિત્તનું, શ્રીધરજી કિન્ને સમાધાન. કેં ૪
 આવી પડ્યો છે સમય આકરો, કાંઈ ન સૂઝે કળ, માં
 ઇશ્વર જે ઐશ્વર્ય ઉઘાડો, મનના તો નાસે સઘળા મળ. કેં ૫
 વિશ્વંભર વિશ્વાસ વિના કયમ, પરોક્ષે વાધે પ્રીતિ, માં
 ક્રિકર ઉપર કૃષ્ણા આણી, પુરૂષોત્તમ દિજીયે પ્રતીતિ. કેં ૬
 જે હોય જેર વળાવાનું તો, પંથે સુખે વહે સાથ, માં
 જીર્ણ વોળાવીયાને જાણિને, ઉગારિ દ્યો આવી અનાથના નાથ. કેં ૭

હાંમ હવે નથી રેહેતી હરજી, કષ્ટ કહું નબ્બ જાય, માં
 કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ કૃપાને, ચાતક વરપાના સરખી ચ્ચહાય. કેં ૮
 વીં ૨ પાં ૧૪

કીર્તન રપ મું.

કહું કેટલું કૃષ્ણા સિંધુનેહે,
 હો માહારા નાયક, સેવકના સાહામું જુવો શ્રીધર. કેં ૧
 અંધના ઉરની આંખ્ય ઉઘાડો, પ્રભુતા કરીને પ્રકાશ, માં
 પોતાનો જન પીડાતો જાણી, બલવીર કીજીયે બિરુદાશ, કેં ૨
 ઇશને શરણે અબલ હું આવ્યો, શરણ વત્સલ શુંણી નામ, માં
 આપનું બિરુદ નિભાવા ઉગારો, ગરિબને ગોવિંદ ઘનશ્યામ. કેં ૩
 શક્ય તમે એક સર્વેશ્વર છો, બિજા સકલ બલહિણ માં
 આપદો આશ્રીતની ઉદ્ધરવા, પુરૂષોત્તમ એક છો પ્રવીણ. કેં ૪
 સ્વામિ સખા છો સેવક જનના, એક અનાથના નાથ, માં
 દુઃખ દરિયામાં દાસ હુમે છે, હરજી હવે પકડો માહારો હાથ. કેં ૫

ઇશ્વરતા જે ઉદય કરો તો, સરવ બને ગુણગાન; માં
 પુરૂષોત્તમથી પામ્યે પ્રતીતિ, ચિત્ત તણું હોયે સમાધાન. કેં ૬
 વિકલદાસની વિનતિ શુંણીને, કૃષ્ણા કરો કરતાર; માં
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ ભરૂસો, ઓળખાવો આવી અખિલાધાર. કેં ૭
 વિં ૨, પા. ૧૫.

(૨૫)

કીર્તન ૨૬ મું.

દેશી શ્રેર.

નહિ છોડું છખીલાળુ છેડલો, કેશવળુ લીધો મેંહેતો કેડલો.

નહી ધૃ. ૧

શાંને શરણવત્સલ કેહેવાઓછો, દોડયા દાસોનીવાહારે ધાઓછો;

ગજરાજ મુકાબ્યો જળે જઈ, આજ મજ માટે આલસ કયમ

થઈ. ન. ૨

શાંને પતિત પાવન ખિરૂંદને ધરયું, એતો વિશ્વ સકલમાંહે વિસ્તરયું,

નામ બોલે અજ્ઞમીલ તારિયો, આજ વાહાલા મુંને કાં વિસા-

રિયો. ન. ૩

શાંને કપણ વત્સલ ધરયું નામને, કીધું ચંદ્રહાસના કામને,

વિષ ઉગારિ વિષયા વરાવીયો, આજ મુજને કાં ઠગમાં ઠરા-

વીયો. નહી. ૪

શાંને અધમોદ્ધારણુ ઓળખાયા, જટાયુ તણી દૂર કરી માયા;

શખરી તારવાને સાહામા ગયા, આજ મુજ ઉપર કાં નાણો દયા.

નહિ. ૫

શાંને તારક નામ ધરયું તમે, તારયા દશદ સમૂદ્રમાં તે સમે,

સ્વયંપાતિની પાંખો નવી કરી, આજ મુજને મુકો છો શું છેતરી.

નહિ. ૬

શાંને સુખ કારિણી કહો સન્નતિ, પિંગલા પણ તારિ દુર્મતિ;

કુખ્તની સંગે કરી કીડા, આજ માહારી નિવારો ન કાં પીડા.

નહિ. ૭

શાંને અંતર સાક્ષી તમે થયા, શ્રુતદેવ જનકને ઘેર ગયા;

ન્યુંન હોતિ તે શિખવી શીક્ષાઓ, આજ મજને મગાવો કાં

લિક્ષાઓ. નહિ. ૮

શાંને તાપ નિવારક તમ્મે ઠરયા, પત્ર પ્રાશી પાંડવને ઉદ્ધરયા;

રાખ્યો સુધનવા તમ તેલથી, આજ મુજને વિસારયો શા ખેલથી.

નહિ. ૯

મેંતો પાલવ પકડ્યો આપનો, ભરૂંસો તણુ પુણ્ય ને પાપનો,

પ્રભૂ નાથ પ્રતિતી દિણ્યે, મુંને ખળ જાણી આસા ન ખીણ્યે;

નહિ. ૧૦

તમ્હે કૃષ્ણા સમુદ્ર છે કૃષ્ણજી, અરલકથી ન બોલો કાં અજી:
હુંતો શરણ છું શરણ વિશ્રામને, કૃષ્ણ માહારો કહો કૃષ્ણરામને.
નહિ. ૧૧

વી૦ ૨ પા૦ ૧૬

કીર્તન ૨૭ મું.

કયાહારે બોલશે કમળાના પતિ, અલબેલા હવે થઈ છે અતિ;
કયા. ૧

ઘડી એક એક જ્યે જાય છે, વિયોગે તે વરંષ સમિ થાય છે;
તમ્હે સુખ સ્વરૂપમાં ઝીલો છો, મુંને પૂણ્ય પાપમાં કાં પિલો છો.
કયા. ૨

ધરયો ભારે ભરૂસો જો ભાગશે, ખાસા બિરૂદને *ખાંપણ લાગશે;
મુજને દાસ એટલું માન્યેથી, ખોટય તમને શી જાયછે ખજ્યાનેથી.
કયા. ૩

હુંતો અપરાધિ છું અનાદિનો, પણ સેવક છું સમવાદિનો;
તમે ક્ષમાસમુદ્ર કહેવાઈને, વલવલતાને મૂકી શું વાદિને. કયા. ૪
મુજને ચરણશરણ વિના અન્યથા, કાંઈ કરતાં આવડતી નથી કથા;
કહો કુંજ હવે સાધન સાધું હું, આત્મ કામને શ્યાથી આરાધું હું.
કયા. ૫

અન્યનો રંગ મુજને ન ઉપજે, મન માહારૂં મલિન છે +તમે રજે;
મનમાં સાક્ષાત્ સત્વ રહે નહિ, કહો કૃષ્ણ હું કૃપણ જાઉં કહીં.
કયા. ૬

મુજને મન બુદ્ધિ નબ્બ વશ રહે, દિલ નાથ વિયોગે દૂઃખે દહે;
પ્રતિતિ વિના પ્રેમ ન પામું જી, પ્રેમ પાખે ન વેદના વાંમું જી.
કયા. ૭

હવે આગસ કરો તે અયોગ્ય છે, અજી મુજને જીવો અનારોગ્ય છે;
તાપ ત્રિવિધથી હું તપું છું સદા, કૃષ્ણ અરજી કરણ ધરશ્યો કદા.
કયા. ૮

કેહેવું વારવાર પડે જેટલું, xઅપ્રતીતને અજ્ઞાન એટલું;
સર્વજ્ઞ સખા સરવ જાણો છો, તો પણ તાત થઈ કયમ તાણો છો.
કયા. ૯

* ખાંતી. + તમેગુણ ને રજેગુણથી. ÷ સત્વગુણ. x અનુભવ વિનાનો.

બાલ બડબડ ન તજે ત્યહાંલગી, મન મા યુ મળે નહી જ્યહાં લગી,
ન્યાહાનાની તો નિષ્કૃતા ન નીસરે, બાહાલા આપે પ્રતીતિ તો વિસરે.

કયા૦ ૧૦

શઠ જાણી આતુરતા શમાવિયે, રીઝ કરીને રંકને રમાવિયે,
અતિ શિઘ્ર પ્રતીતિ આપિયે, અકળામયુ ઉરથી ઉત્થાપિયે.

કયા૦ ૧૧

રમાનાથ રેહેવાતું હવે નથી, કહું કેટલી અરજી કથી કથી,
સેવકના સખા તમે સત્ય છો, કૃષ્ણરામ ગરીબની ગત્ય છો.

કયા૦ ૧૨

વી૦ ૨ પા૦ ૧૭

કીર્તન ૨૮ મુ.

કાંન બોલો કપાનિધે કેશવા, મેહેરબાંની કાં ન કરો માધવા,
હેતસ્વી થઈ હઠિલા કાં હવા. કાં૦ ૧

કૃષ્ણ કૃષ્ણા નિધાન કેહેવાઈને, રમાનાથ રહો શું રીસાઈને,
વલવલતાને મૂકો શું વાહિને. કાં૦ ૨

દુઃખ દાવાનળે હુંતો દાઝું છું, લંઘસને લહ્યાં તેથી લાભું છું,
જ્ઞાન ભક્તિ વિના વ્યર્થ ગાળું છું. કાં૦ ૩

શિખતો હોય જ્યમ શીશુ ચાલવા, નથી મરદપણું તોહો માહાલવા,
તેહેને પડતો આવે મા ઝાલવા. કાં૦ ૪

એમ સેવક હું કાંઈ સાધુજી, નથી જ્ઞાન તથાપિ આરાધુજી,
વિહિલો મૂકો નહિતો તો વાધુજી. કાં૦ ૫

સંતસંગ સધાવો સરવથા, વચ્ચે વિઘ્નની નાવવા દો વ્યથા,
કષ્ટ કાપી ચલાવો કેશવ કથા. કાં૦ ૬

હુંતો અપરાધી કઈ કાલનો, જીવ લાવે ભરચો જાંજળનો,
વંક ક્ષમા કરો મજ બાળનો. કાં૦ ૭

આ સમય સાચવિ લ્યો શ્રીધરા, નિજ દાસ જાંચિને રાખો નરા,
પડે ટંટા તેં પ્રભુજી કરો પરા. કાં૦ ૮

જો નહિ સાચવો તો મરદાઈ જશું, કિંકરનું તો નહી ચલે કશું,
આપણુ સ્વામિ સેવક સરખા થશું. કાં૦ ૯

એમ કરશો તો લાજ જશે વહી, કુંજ બોલાવશે કૃપાળું કહી,
માટે નાથ નિર્લજ થાશે નહિં. કાં૦ ૧૦

નરહરિજી નિભાવજ્યો નાંમને, કિંકરના પુરણ કરો કાંમને,
કૃષ્ણદાસ માંનો કૃષ્ણરામને. કાં ૧૧

વી ૦ ૨ પા ૦ ૨૩

કીર્તન ૨૯ મું.

માહારા નાથ બોલો મેહેર આણીને, જગજીવન જન મુનેં જાણીને,
તમને કેટલું કેહેવું પડે તાણીને. મા ૦ ૧

સ્વામી સરવજ સરવા ધાર છો, અતિ અકળિત ચરીત અપાર છો,
તમે સાર સકલ તણું સાર છો. મા ૦ ૨

તમે માયા ત્રિગુણથી અતિત છો, રાગ રોષના દોષ રહીત છો,
તમે અતુલ અસુરથી અજીત છો. મા ૦ ૩

તમે પ્રેમીજનો તણે પાસ છો, દયાશીલ દાસો તણા દાસ છો,
સેવકના સખા શ્રીનિવાસ છો. મા ૦ ૪

ગુરુગમ્ય વિના ઘણા ગૂઢ છો, અતિ શાંત અદોર અમૂઢ છો,
ગરીબનિવાજ ગરૂડાગૂઢ છો. મા ૦ ૫

તમે પતિત પાવન કષા પૂર છો, દુષ્ટ વાસનાવાળાથી દૂર છો,
હૃદય રેહેતાં હેતેથી હનૂર છો. મા ૦ ૬

તમને પ્રકૃતી પુરૂષ બે અધિન છે, સરવ તુમ વિના સત્તા વિહિન છે,
દેવતા તુમ આગળ દીન છે. મા ૦ ૭

તમે નાથ સદા નિજ તંત્ર છો, વિશ્વ વ્યાપક બાહ્યાભ્યંત્ર છો,
નામ માત્રેથી તારક મંત્ર છો. મા ૦ ૮

તમે કેશવ કૃષ્ણા નિધાન છો, ભવ્ય ભક્તવત્સલ ભગવાન છો,
સ્વયં જ્ઞેતીઃ સકલના ભાન છો. મા ૦ ૯

તમે સત ચિત આનંદરૂપ છો, અવિનાશી અખીલથી અનૂપ છો,
મજ માટે અજી કાં ચ્યૂપ છો. મા ૦ ૧૦

તમને વેદે ને શાસ્ત્રે વિખાણ્યા છો, અપ્રમેયને પ્રેમે પ્રમાણ્યાછો,
જને જીવોનું દેવત બાણ્યા છો. મા ૦ ૧૧

તમે માહામાયી છો માધવા, કરો કૃષ્ણા તો સમજી સાધવા,
બલવંતી અવિદાને બાધવા. મા ૦ ૧૨

હુંતો કરગરું છું કંઈ કાલથી, આઘો રાખો અધ્યાસની આળથી,
બાપ માહારા બોલો નિજ બાળથી. મા ૦ ૧૩

કયાહારે પકવ પ્રતિતી આપશ્યો, વિમલ હૃદય કરીને વ્યાપશ્યો,
કળ પડશે જ્યાહારે કદ કાપશ્યો. મા. ૧૪

કેલેવું કેટલું પડે પૂર્ણ કાંમને, સૂત્ર શરણાગત વિશ્રામને,
કૃષ્ણદાસ માંનો કૃષ્ણરાંમને. મા. ૧૫

વિ. ૨ પા. ૨૩

કીર્તન ૩૦ મુ.

માહારા નાથ નમેરા શું થાઓ છો, તમે કૃપણવત્સલ કેહેવાઓ છો;
વેદે શાસ્ત્રપુરાણે ગવાઓ છો. મા. ૧

માહારૂં મનડું તે તુમ પૂઠળ લમે, ગોવિંદ વિયોગે નબ્ધ ગમે;
અજી બોલતા કાં નથી આ સમે. મા. ૨

લવ કાંમ રચીત કારમો કૂવો, પડ્યો તેહેમાં તેહેના કરમ શૂ જૂવો;
તેહેને મારવો શું જ્યે આપે મૂવો. મા. ૩

વાહાલાજીને વિછોડે હું રડવડું, જ્ઞાન પાખે ગરીબ તેં ગરબડું;
પ્રભુ નાથ પેજો હું પગે પડું. મા. ૪

કાહાડો કૃપ માંહાથી કર સાહીને, વેહેલી વેહેલી પોહોંચાડો વધાઈને
વાહાલા નાથ ન મૂકશ્યો વાહીને. મા. ૫

આતો આકરો સમય અતૂલ છે, પ્રાણીમાત્રને અતિ પ્રતિકૂલ છે;
માને તેહેને વૈરાગ્યનું મૂળ છે. મા. ૬

જ્યાહારે શિશુ ઓળખે સંતાપને, બીહે ત્યાહારે બોલાવે બાપને;
એમ હું અરજ્યો કરું આપને. મા. ૭

ગુપ્ત રહેવું આવેલા નબ્ધ ઘટે, રંક દાસ જીવો તમને રટે;
વેહેલા બોલો વાહાલાજી વેળા વટે. મા. ૮

પાસ બેઠા પરોક્ષ ન થઈ રહો, સંકટ સેવક તણા કયમ સહો,
કૃપાસાગર કાંઈક ઉત્તર કહો. મા. ૯

સખા થઈને કાં અરજી ન સાંભળો, આહાવો અચ્યુત રાખો કાં આંખળો
સાનુંકૂળ થઈને સફળ ફળો. મા. ૧૦

તમને રૂડું ગમે તે કીજીયે, સેવકની સંભાળ તો લીજીયે;
દીન જાણીને ઉત્તર દીજીયે. મા. ૧૧

માહારા માફ કરો અપરાધને, બાળકનો ન આહાવો બાધને;
હું તે અદ્ય લહુ શું અગાધને. મા. ૧૨

કરી કેશવ કરૂણા દ્રષ્ટને, કાપી નાંખો કિંકરનાં કષ્ટને;
 ભલા છે માટે તારોજી બ્રષ્ટને. મા. ૧૩
 માહારી અરજીઓ ઉરમાં ધારજ્યો, પ્રતિતિ આપવાને પધારજ્યો;
 નાથ નિજના યશને વધારજ્યો. મા. ૧૪
 દાસને દયા દ્રષ્ટે દાખજ્યો, ભીડ્યભંજન ઉત્તર ભાખજ્યો;
 કૃષ્ણરામની લાજને રાખજ્યો. મા. ૧૫

વી૦ ૨ પા૦ ૨૫

કીર્તન ૩૧ મુ.

દશો બીજી.

દેવના દેવ (૨) દીનદયાલ મુને માહારો માંનીયે;
 રમા રમણ (૨) રંક પ્રતિપાલ. ધૃ. મુને. ૧
 શ્રવણ ધરી માહારી સાંભળોરે, અરજી અનાથના નાથ;
 હાર્યો જાણી (૨) ગ્રહો હવે હાથ. મુને. ૨
 વિષય વિલાસથી હું વહ્યોરે, વિસારીને વિશ્વેશ;
 રંક સાહામું (૨) જુઓ રૂપી કેશ. મુને. ૩
 હું માડું લક્ષ્મી હાનીયોરે, કંઈક બની કંઈક વાર;
 અવ લોકો (૨) ને અધમોદ્ધાર. મુને. ૪
 ચઉદ ભૂવનના ચીત્રમાંરે, વિલક્ષ્યા, મેં વિવિધ વિનોદ;
 માધવજી (૨) મીટાવો એ * મોદ. મુને. ૫
 †સૌરિયે સંતાપ્યો મુનેરે, †શૌરી વીસારયે સ્પૃષ્ટ;
 દયા સીંધો (૨) કરો દયા દષ્ટ. મુને. ૬
 લક્ષ ચોરાશીમાં લોટીયોરે, લક્ષ્મીવર ખિન લક્ષ;
 પતીત પાવન (૨) કરો હવે પક્ષ. મુને. ૭
 જોખ્યમ સહું જાણો તમ્યેરે, સાક્ષી થઈ સરવત્ર;
 આવો આપણ (૦) બે થઈયે એકત્ર. મુને. ૮
 ચંચળ શરણ હુંતો આવીયોરે, ખિજું નથી કાંઈ જોર;
 ઘણાં થઈ છે (૨) નીવારીયેં ઘોર. મુને. ૯
 ન્યેહ નજરે કરી નાથજીરે, દાસનાં દુઃખ કરો દૂર;
 દિનેપકવ (૨) ભરુસો પૂર. મુને. ૧૦

દોષ જીવો રખે દાસનારે, શરણાગત વિશ્રામ;
કરજોડી (૨) કહે કૃષ્ણરામ.

મુંને. ૧૧

વી૦ ૨ પા.૦ ૨૬

કીર્તન ૩૨ મું.

- મધુસુદન (૨) નાથ મુકુંદ કૃપા કરો કૃષ્ણજી,
પુરુષોત્તમ (૨) પુરણાનંદ. ક. ૧
- તોય વિના જ્યમ તરફરે, માધવ †માસે મીન;
દ્વ.ખ ભોગે (૨) બિચ્યાનાં એ દીન. ક. ૨
- ત્યમ હું તમારી કરુણા બિનરે, કઠીણ કલી તણું કાળ;
જાત્ય જાત્યની (૨) સહુછું જંજાલ. ક. ૩
- ત્રિવિધ તાપના તાપથીરે, ‡આગે તપ્યા છે અંગ;
વળિ લોક (૨) વળગાડે છે વ્યંગ. ક. ૪
- સહવાશી શઠ સહુ મળ્યાંરે, અંધને જ્યમ મળે અંધ;
બાંધ્યાને (૨) વળી બાંધે બંધ. ક. ૫
- જનક તજે જ્યમ *જાતનેરે, તેને જન કોઈ જાલી જાય;
જ્યેહને હાથ્યે (૨) ચઢ્યો તેહેવો થાય. ક. ૬
- ત્યમ તમે તાતે તરછોડ્યોરે, હું પડ્યો હરામીને હાથ્ય;
શઠ બુદ્ધિ (૨) થયો તેહેની સાથ. ક. ૭
- કહ્યું ન માન્યું જો કપણનૂરે, તોતે પ્રબલ કરે પ્રહાર;
પરવશ પડ્યો (૨) કર્જું પુકાર. ક. ૮
- તાણા સાણ્ય ઘણી કરેરે, તનુ ધન માટે તેહ;
શ્વાન સરખો (૨) સંસારીને! રનેહ. ક. ૯
- ખીજે તો પાગ ખોડો કરેરે, મલપેં તો ચાટે મૂખ;
દે તેં દોય (૨) પ્રકારેથિ દ્વ.ખ. ક. ૧૦
- માનું તો મલીન મતી કરેરે, રોકું તો તે કરે રોષ;
દૂર રહેતાં (૨) ચઢાવે તે દોષ. ક. ૧૧
- કષ્ટ કહુ કોહોને જઈરે, વિચારોને વિશ્વનાથ;
હઠ મુકી (૨) ધરો હવે હાથ. ક. ૧૨
- ચૂક પડી ચિત્ત શૂં ધરોરે, કરુણાસિંધુ કેહેવાઈ;
ઘણી સાહેબ (૨) આવો વાહારે ધાઈ. ક. ૧૩

અકળાઉં છું આબ્યંતરેરે, સુઝે નહી સાધનં;
જંભળે (૨) પડ્યો છું જન. ક. ૧૪

આમ શું અરભક ઉપરેરે, રાખો રમાપતી રીસ;
શરણુ આવ્યો (૨) હું નામીને શીશ. ક. ૧૫

માધવ મેહર કરો મુનેરે, નીજનું નિલાવિને નામ;
કદ કાપો (૨) કહે કૃષ્ણરામ. ક. ૧૬

વિં ૨, પા. ૨૭

કીર્તન ૩૩ મુ.

માહારા નાથ (૨) મોટું કરો મન, આવો આણે અવસરે;
દીનબંધુ (૨) દેવા દરશન. આવો. ૧

જ્યમ ત્યમ કરી હું જીવું છું રે, આશા ધરી ઉર માંહે;
બલવીર (૨) પકડવા બાંહ. આ. ૨

અલબેલા તમે આપીયોરે, દીવ્ય આ માનવ દેહ;
નાથ તેહોવો (૨) નિલાવવા ન્યેહ. આ. ૩

આપ્યું ને વળી યે આપશોરે, શાસ લણે તેની સાક્ષ;
કીજે કેશવ (૨) કરૂણા કટાક્ષ. આ. ૪

પતિત પાવન શું પેખશોરે, શકના સાધનનો નેમ,
પ્રણતપાલ (૨) કરો હવે પ્રેમ. આ. ૫

શકતે હું શું સાધી સકું રે, આવરણે છું અજાણ,
કૃપણ વત્સલ (૨) કરો કન્યાણ. આ. ૬

જપ તપ તીરથ દાન વ્રતરે, સરવ તમારે વશ્ય;
રમાનાથ છો (૨) સહનું રહસ્ય. આ. ૭

ગમતા ગુણ ગવર વવારે, ગોવિંદ આપીયે જ્ઞાન;
ત્રીવીક્રમ જ્યમ (૨) ત્રટે ન તાંન. આ. ૮

જ્યોષેથી યોગ જ્ઞેમનેરે, નાથ વહો નીરદોષ;
રૂપિ કેશ (૨) રોળો રાગ રોષ. આ. ૯

સધાવો સજ્જન સંગતીરે, ગુણ ગવરાવીને ગાઉ;
કરી કીર્તન (૨) કૃતારથ થાઉ. આ. ૧૦

ઉંચા ફલ જ્યમ વામણોરે, પંચુ પયોધિનો પાર;
ત્યમ શિષ્ય હું (૨) ઇછું છું સાર. આ. ૧૧

કેશવ કરૂણાથી કશૂંરે, દુર્લભ હોય ન દેવ, તમને તરત (૨) તારયાની છે દેવ.	આ. ૧૨
અલખેલુ રૂપ અવલોકાવોરે, સચરાચર સરવત્ર; શિરે ધરીયે (૨) શ્રી ચરણાતપત્ર.	આ. ૧૩
મેહુર કરીને મીટાવીયેરે, ભવતારક ભવરોગ; વરદાતા (૨) મિટાવો વિયોગ.	આ. ૧૪
મનવૃત્તિ માહારી મેલીયેરે, નીજ પદ પદ્મેનાથ; બલવંતી (૨) ભરાવીને બાથ.	આ. ૧૫
દાસ વત્સલ દામોદરારે, અરણ્ય આ અશરણુ શરણુ; કૃષ્ણરામની (૨) ધારજ્યો કરણુ.	આ. ૧૬

વી૦ ૨ પા૦ ૨૮

કીર્તન. ૩૪ મુ.

કૃષ્ણચંદ્રણ (૨) કરૂણા નિધન, ઉત્તર ક્યારે આપસ્યો; મેહોરબાંનિ (૨) કરી મેહુરબાન.	ઉ૦ ધૃ૦ ૧
રાત્ર દીવસ તમને રહુરે, આતુર થઈ અખીલેશ; કલીમલના (૨) મીટાવવા કલેશ.	ઉ૦ ૨
અનાથ બંધુને આશરેરે, આબ્યો હું અબલ અધીન; મમમતીનું (૨) મિટાવા મલીન.	ઉ૦ ૩
કાળે કલન કરચું કાયનુંરે, વહિ ગચ્છું વપુનું વિત્ત; ચેન પડવા (૨) ને માહારે ચિત્ત.	ઉ૦ ૪
વર્ષ ગયાં તે વિકલ ગયાંરે, કળના વિનાથી કૃષ્ણ, હવે વૃત્તીયો (૨) કરવા વિતૃષ્ણ.	ઉ૦ ૫
આયુષ અરૂપ રહું હશેરે, વૃત્તિયો ન થઈ વસ્ય, સમભવવા (૨) તેહેનું રહસ્ય.	ઉ૦ ૬
ગમ્ય વિના ગુણ ગાઉછુંરે, થતું નથી મન સ્થીર, બાંધ પકડવા (૨) ને બલવીર.	ઉ૦ ૭
આતુરતા ઉત્થાપવારે, વૃદ્ધિ થવા વિશ્વાસ; વિશ્વનાથના (૨) જોવા વિલાસ.	ઉ૦ ૮
શમળતણી શાંતી થવારે, બુદ્ધિને ઉપજવા બોધ, ચિત્તવૃત્તિનો (૨) થાવાને રોધ.	ઉ૦ ૯

અથડામણ ઉખડી જવારે, તૃષ્ણાની તૂટવા તાંત્ય,
લવલચની (૨) મિટાવવા ભાંત્ય. ઉ૦ ૧૦

ઓળંગ અફળ બને નહીરે, આપની અખીલાધાર,
કૃષ્ણરામની (૨) કરવા વાહાર. ઉ૦ ૧૧

વિ૦ ૨, પા. ૨૯

કીર્તન ૩૫ મુ.

દશી રેર.

બોલો વીર બલદેવના, જનને જણાવો જવાપ,
પ્રતીતિયોને પેખ્યા વિના, કહો કયમ શમે અઢાપ. બો. ૧

ઓળંગ કીધી જ્યે આપની, તે અફળ જાશે કયમ;
માધવ મનોરથ પૂરિયે, કલ્પ શાખિ ચૂરે જ્યમ. બો. ૨

મુને આશ્રય આપનો, ચિત્તમાંડાં ઠરે નિદાંન,
એહેવું કીજીયે આ સમે, લીડચલંજન લગવાંન. બો. ૩

માહારી વીનતિયો જ્યે થઈ, તે સકલ શુભિ કર્ણ;
તેના ઉત્તરને આપિયે, અળગું કરી આવર્ણ. બો. ૪

અતી આતુરતા ઉપજી, તેણું કળ ન પડે કાંઈ;
વેગે હૃદ્રોગ રૂઝાવિયે, શ્રી ગિરધારી ગોસાંઈ. બો. ૫

વાહાલા વાટચ હું જોઉછું, કયાહારે કૃષ્ણ દેશો કોલ;
તું છે સેવક માહેરો, બોઝીને એહેવો બોલ. બો. ૬

દયા સિંધો દયા કિજીયે, પ્રતિતી દેઈ પ્રશસ્ત;
કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણજી, હવે ધારિયે હસ્ત. બો. ૭

વી૦ ૩ પા૦ ૪

કીર્તન ૩૬ મુ.

કરૂં કેટલી વિનતી, તમને ત્રિભૂવન નાથ;
હવે ચિત્ત હારિ ગયું, નથી હૃદય રહેતું હાથ. ક. ૧

આહાવો જન્મ વહી જાય છે, તેણું અકળાઉં અતૂલ;
અજી કયાહારે થશે કેશવ, અપરાધિને અતુકલ. ક. ૨

દયાસિંધુ જાણી દેવને, હું પદર પડિયો પાપિ;
કાં ન કાહાડો કરૂણા કરી, અંતરપટ અગ્રાપિ. ક. ૩

હું તો દુષ્ટ બુદ્ધિ છું પણ, આંચો તમારે શર્ણુ;
 નિજ બિરૂદને નિલાવવા, ઉઘાડી ઘો આવણું. ક. ૪
 તમ્મો સત્ય સખા જીવના, તમને તજ ક્યાંહાં જઈ;
 આંચો આપને આશરે, અજ ક્યાંહાં લગી અકળાઉં. ક. ૫
 પ્રતીતી પ્રભો આપીયે, સેવક જાણી સત્વર;
 કૃષ્ણસમનો ધારીયે, કૃષ્ણ કરીને કર. ક. ૬

વિં ૩, પા. ૪.

કીર્તન ૩૭ મું.

ગુણ ગાઉં ગોવિંદના, જેનું પતિત પાવન નામ;
 જે ભક્ત મનોરથ પૂરે, જે શરણનો વિશ્રમ. ગુ. ૧
 જ્યે સાક્ષિ ચરાચરના, સહુના શુભાશુભ જ્યે;
 જેને જીવ જાણિ ન સકે, કૃષ્ણ વિનાથી કોય. ગુ. ૨
 જેણે આપી અચળ પદવિ, ધ્રુવને થઈ મેહરખાન;
 જેણે ગજપતી મૂકાવિયો, કીર્તન શુભીને કાન. ગુ. ૩
 જેની ઉલ્લાસાય ન આરા, જ્યે સકલ કેરો હેતુ;
 જેણે અધમને ઉદ્ધારવા, રચ્યો સિંધુ શિરં સેતુ. ગુ. ૪
 જેણે ગીરિવર કર ધારીયો, ગૌ ગોપી રક્ષણ કાજ;
 જેણે પંચાલીને પૂર્યાં, પટ રાખી રૂડી લાજ. ગુ. ૫
 જેણે પારથનો રથ હાંકિયો, ગીતાં શુભાવી ગાઈ;
 જે પ્રહલાદને પાળવા, સ્તાંભમાંથી આવ્યા ધાઈ. ગુ. ૬
 મજ સાંહામું જોઈએ મેહરથી, પ્રભૂનાથ પૂરણ કામ;
 હવે કૃષ્ણરામ કંગાલનો, કર પકડો કૃષ્ણરામ. ગુ. ૭

વીં ૩ પાં ૪

કીર્તન ૩૮ મું.

ઘણી થઈ છે ગરીબને, હવે સાંહામું જુઓ સ્વામિ,
 કડું વાહાલાને વિનતી, કૃષ્ણ તણો છું કામી. ઘ. ૧
 ભમ્યો ચોરાશિ લક્ષમાં, બહુ વાર નથી બાકી;
 સકળ સંકટ ભોગવ્યાં, હવે શરણ આંચો થાકી. ઘ. ૨
 ત્રિવિધ તાપેથી તાપિયો, હુંતો બહુ થયો હેરાન;
 વિમોહિથી વહ્યો જાઉં છું, હવે ઠરાવીયે સ્થાન. ઘ. ૩

અવિદ્યાએ હું આવર્યો, ઉપજાવિને અધ્યાસ;
 મુઘાં લોચન માંહિલાં, તેણેં દરદિ થયો દાસ.
 વાસુદેવ વિસારિયા, જે સુહૃદ સખા સત્ય;
 તેણેં કામ કેડયે પડ્યો, હવે કોણ થશે ગત્ય.
 દુખ્યાં ઐશ્વર્ય દંભથી, લોભે લૂંટી છે લક્ષ;
 મદેં મત્ત કીધો મુજને, અવળાં ચલાવી અક્ષ.
 ગુનેગાર છું તો પણ, સ્વામી કરો સંભાળ;
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણજી, કૃપા કરો કૃપાળ.

ધ. ૪

ધ. ૫

ધ. ૬

ધ. ૭

વી૦ ૩ પા૦ ૫

કીર્તન ૩૯ મું.

દશી રેર.

કર્યાં કરમ માહારાં કૃષ્ણ જોશે કેટલાંરે,
 હું છું અવિદાને આવરણેં અનીશરે;
 જાણ્યે અજાણ્યેથી થઈ આવ્યાં જેટલાંરે,
 કૃપા સિંધુને તે કરવાં બક્ષિસરે.
 વિવિધ વિશ્વમાં વસો છો વિશ્વના પતીરે,
 તે મેં જાણ્યા નથી જોતાં તારતમ્યરે;
 તેણેં ઝેમર્યાદિ મજથી બહુ વરાંથતીરે,
 ગર્વે હું માહારૂં માન્યે ન લાલિ ગમ્યરે.
 લીલાવતિયોના વિલાસ સ્વભાવો તાણારે,
 તેને સમજ્યા વિના *કાંમે થયો ભંગરે;
 જ્યમ xનલિનીયોના પરિમલ સોહામણારે,
 પેખિ પડિયા તે તે મરણ પામ્યા ભંગરે.
 શુષ્કિ કલરવ શિશુઓના માન્યા મીઠારે,
 તેણેં લક્ષ વિના લૂંટાયો હું નાથરે;
 કિતવ કઈ વિધિના મિઠા ખોલા દીઠારે,
 તેને વિશ્વાસેથી લૂંટાયે જ્યમ સાથરે.
 આમ્ય ગીત +જિનેં મીઠી માની મોદથીરે,
 રહ્યો શુણવા તેણેં મરણે કરી ખીકરે;

ક. ૧

ક. ૨

ક. ૩

ક. ૪

મોહ્યો મૃગયુ તણા ગાયન વિનોદથીરે,
 તેહેવા મૃગને જ્યમ મારે †શાકુનીકરે. ક. ૫
 †ઉપાદેયની ઇછાયે કષ્ટ પામિનેરે,
 સ્વર્ણ સાધતાં આયુષ ગયું વ્યર્થરે;
 ભડકો ભૂતનો જ્યમ દેખી અગ્નિ કામીનેરે,
 હેતાં વળગે તેણે ઉપજે અનર્થરે. ક. ૬
 એહેવાં કઈ પ્રકારે કઉતુકને સેવતારે,
 ઇશ વીસરયાને ઉપજ્યો અધ્યાસરે;
 એણે નિરંજનમાં અંજન થયાં છતાંરે,
 તેણે દેવ દેવનો ન થયો દાસરે. ક. ૭
 કષ્ટ જાણ્યાં તોહો સ્વભાવ ન ઉખડેરે,
 માટે પીડાતો હું આંખો છું શરણરે;
 પ્રભૂનાથથી જો પ્રતીતિ દષ્ટે પડેરે,
 કૃષ્ણરામનું તો ઉઘટે આવર્ણરે. ક. ૮

વી૦ ૩ પા૦ ૫

કીર્તન ૪૦ મુ.

અજ કાં ન જોલો કૃષ્ણ કમળાપતીરે,
 આહાવા શું નમેહેરા થાઓ છો નિદાંનરે;
 માહારૂં આકુલ થયું છે મનહું અતીરે,
 ઠરી વીનતીયો કાં ન ધરો કાંનરે. અ૦ ૧
 તમને સત્ય સખા સમર્થને જાણીનેરે,
 શઠ શેવક હું આંખો છું શરણરે;
 પ્રભૂનાથ મુને પીડિત પ્રમાણિનેરે,
 અળગું કરવું ઘટે મનનું આવરણરે. અ૦ ૨
 માહારિ શ્રદ્ધા ઠરે સત્ય તે સધાવિયેરે,
 કુત્સિત વાસનાઓ કરાવિને દૂરરે;
 અજ જાણીને પ્રતિતી દેવા આવિયેરે,
 જેણે નાથજીનું સમજું હું નૂરરે. અ૦ ૩
 અવિશ્વાસ રૂપી ઉપાધિ આઘો ખસેરે,

અમતકાર જોઈ એન પડે ચિત્તરે;
જાણી સકું હું જયે સખા સમીપેં વસેરે,
પછિ કાં આલોકું અન્ય નિમિત્તરે.

અં ૪

પકવ ભરૂંસેથી ભળું પ્રભૂનાથનેરે,
લોક ખડખડની રાખું ન ખીકરે;
સકું શ્રેય તે સધાવિ શિષ્ય સાથનેરે,
ઉલ્લાંધાવી સકું આખીલ અલીકરે.

અં ૫

ભૂત ભાવિ વર્તમાન ભાસેં સર્વનાંરે,
તેંજી કરવું ઘટે ત્યંમ કરાયરે;
ગમ્ય ઉઘડચેથી કષ્ટ પંચ પર્વનાંરે,
દૂર ખસે એહેવો ભરૂંસો ભરાયરે.
પછિ પ્રારબ્ધ પોતાનાં ભોગું એકલાંરે,
આંગતૂક વડે આવે ન આંચરે;

અં ૬

ક્રિયમાણ અરપાય કૃષ્ણને ભલાંરે,
તેથી પરવણીયો ખશી જાય પાંચરે.
મુને મુંઠ જાણી મેહેર કરો માધવારે,
પ્રતિતી આપીને દીજીયે પ્રસાદરે;
આહાવા અવસરની સાર્યકતા સાધવારે,
કૃષ્ણરામને ઉપજવવા અદ્ધાદરે.

અં ૭

અં ૮

વિં ૩, પા. ૬.

કીર્તન ૪૧ મું.

તમે કૃષ્ણ કેવળ સખા છો સેવક તણારે,
મુને ભરૂંસો છે નાથજીનો ભવ્યરે;
અજી અપરાધ જોશ્યો તો માહારાં છે ઘણારે,
કાંઈ પ્રીછ્યો નથી હુંતો હવ્ય કવ્યરે.

ત. ૧

આઠે પ્રહર હુંતો અજી અનૃતવાદી છુંરે,
માહારૂં દિલ સદાયે દંભિ દગાખોરરે;
માહા મંદ મતી તેણું બેમર્યાદિ છુંરે,
ચિત્તેં ચિંતન વિના છું હુંતો ચોરરે.

ત. ૨

શાસ્ત્ર શુભ્યાં ભણ્યાં વરણ્યાં તથાપિ જામેરે,
મુંદ સમજ્યો નથી માંહિલો તે મર્મરે.

અજી ઉદરને *ઉપસ્થ તણે ઉઘમેરે,
 કુટિલ થઈને અતી કરું છું કુકર્મરે.
 માહારૂં તાહારૂં પારકું અજી નથી શમ્યુરે,
 હું માહારાની અજી હોળી ન ખુઝેરે;
 વિશ્વાસે કરીને મનડું નથી વિરમ્યુરે,
 વાંકે અધ્યાસેથી સાધન ન સૂઝેરે.
 ઉરે આવરણથી અકળાઉં છું હું અતીરે,
 નથી દૂર રહેતાં ક્રોધ લોભ કામરે;
 રમાનાથ તણી નથિ ઉપજી રતીરે,
 હરે અજી સૂધી હું રહ્યા હરાંમરે.
 શરણે આવ્યો હતો તમને સખા જાણિને રે,
 ઉરથી શમી નથી અનીત્યની આસ રે,
 શું સમજાવવું પડે તમને શારીંગપાણીનેરે;
 દેવ ક્યાહારે અજી ગણશો મુને દાસ રે.
 આહાવો સમય આવ્યો અનૂપમ જાય છે રે,
 પ્રભો કેટલો હું તે શુણાવું પુકાર રે;
 કૃષ્ણ શુણો કૃષ્ણરામ અકળાય છે રે,
 પ્રતીતી આપીને વેગે કરો વાહાર રે.

૭. ૩

ત. ૪

ત. ૫

ત. ૬

ત. ૭

વિં ૩, પાં ૭

કીર્તન ૪૨ મું.

દશી રેર.

કેશવ ક્યાહારે બોલશ્યોરે, માહારૂં આભ્યંતર અકળાય. કે. ૧.
 અકળીત કળ્યા કયમ જાવો હરી મજ રંકથીરે,
 અજી બોલો નહી જાળવીર કહો કુંજ વંકથીરે;
 વ્યર્થ જન્મ માહારો વહી જાય. કે. ૨
 તમે દીનાનું કંપી દયાળ ક્ષમા અપરાધનેરે,
 શર્ણુ આવ્યાનો શરણ નાથ ઇચ્છો કયમ બાધનેરે;
 તમને તજીને ક્યાંહાં જાય. કે. ૩
 ભારી ગ્રંથી અવિદ્યાનો જ્યેહ અહં મમતા નામેરે,

તે ન લેદી મજથી શકાય, પ્રયત્ન બલોદાંમેરે;
કૃષ્ણ કૃષ્ણ કરો તો લેદાય.

કે. ૪

ને શિરીષ કુસુમ પ્રાંતેથિ વજ્ર સકાયે વીધી રે,
ને ઈંદ્રિ ઉડાણ બળેથી ઉડ્ડાંધાય જલનીધીરે,
તોએ મજ બળે અંથી કપાય.

કે. ૫

ને આ વાહાતા વાયુનું નેર બાંધી સકે પાત્રથીરે,
ને અણાય અંબરનો પાર, બાહુબળ માત્રથીરે,
તોએ મજ બળે અંથી વધાય.

કે. ૬

એવું આવી પડ્યું છે અશક્ય કહો હું કયમ કડરે,
કરો કૃપા કટાક્ષ કૃપાલ તો તો સેહેજયે તડરે;
કૃપા વિણ નથી અન્ય ઉપાય.

કે. ૭

હે રંક વત્સલ કૃષ્ણાર્દ્ર સખા શુભો વિનતીરે,
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણા નિધાન હવે થઈ છે અતીરે;
હો પ્રતીતિ ત્વરિત મુખ થાય.

કે. ૮

વિં ૩, પાં ૧૦

કીર્તન ૪૩ મું.

પ્રતીતિ પ્રભુ આપીયેરે, પ્રાણનાથ શ્રી પુરૂષ પુરાણ.
ઉપકારિ અનાથના નાથ, દયાનિધિ હેવ છો રે,
સચરાચરના પ્રતિપાળ, સ્વામિ સ્વયં મેવ છો રે;
કિંકર તાણું કરવા કલ્યાણ.

પ્રતી. ૧

પ્રતી. ૨

ગુણજ્ઞાતા શરણ વત્સલ, ગરીબ નીવાજ છો રે,
અપ્રેમેય અલૌકિક રૂપ, શ્રી રાજધિરાજ છો રે;
જીવ સકળના જીવન પ્રાણ.

પ્રતી. ૩

પ્રભુ તાર્તિ નિવારક પ્રેષ્ટ, રસજ રમેશ છો રે,
ભવ્ય ભક્ત મનોરથ પુરક, શ્રી રૂપીકેશ છો રે;
*અંધીશ્રીતને થવા ઓળખાણ.

પ્રતી. ૪

ગીરધર ગુણસાગર ગુપ્ત, રહ્યા શે કારણે રે,
બીક ધારો છો શું બળવંત, નિકળતાં બારણેરે;
પેહેલું વાક્ય થવાને પ્રમાણ.

પ્રતી. ૫

સેવા દાસ તણી હોય સ્વરૂપ, મેરૂ સમ માનો છો રે,
અવગુણના ભરયા અર્ણવ, ખિંદુ સમ માનો છો રે;
સખા સેવક રતીના સુખાણુ.

પ્રતી. ૬

માહારા અંતકંઠ અનંત, કૃપા કરી કાપીયે રે,
કૃષ્ણરામ મતીને કૃષ્ણ, વિમળ કરી વ્યાપીયે રે;
જ્ઞાનરૂપી ઉદય થવા *લાણુ.

પ્રતી. ૭

વીં ૩ પાં ૧૦

કીર્તન ૪૪ મુ.

કયાહારે હરી આવશ્યોરે, માહારી વિનતીઓ થઈ અનેક. કયા. ૧
છાનાં હૃદય નિકેતન માહે ખેસો કાંસર્વદારે,
થઈ સાક્ષી શુભાશુભ દોતી પ્રેરો છો કાં પર્વદારે;
છદ્મછલ છિન્ન શું રહો છેક.

કયા. ૨

ભૂત ભૌતિક +સ્થાણું ÷ચરિણું સર્વમાં રહ્યા વશીરે,
રાખી માયા જવનીકાં અગ્નિ રહો છો કાં ખશીરે;
કયહાંથી કૌતુક શીખ્યા અકેક.

કયા. ૩

જેને જેવો હશે મન ભાવ, તેને ત્યમ ભાસો છો રે,
મુને નિષ્કુર જોઈ શું નાથ, અગોચર નાસો છો રે;
એવો સરજ્યો કાં મુજને એક.

કયા. ૪

હરિ સરૂવ તમારે હાથ્ય ધારો ત્યમ નીપજે રે,
જ્યમ વૃત્તિ જગાડશે ત્યમ મનો તમને ભજે રે;
તેવો રેહશે રાખો જ્યમ ટેક.

કયા. ૫

તવ કરૂણા વિના અજ્ઞાને વહે જન વાંકડારે,
અનિમિષને રૂપે અનંત ગ્રંથા જાયે કાંકડારે;
xઆશિ †વિષગ્રાશિ લ્યે જ્યમ ‡લેક.

કયા. ૬

માટે ઈછું હું કરૂણાવલોક તમારો માધવારે,
આખ્યો માનવ દેહ પ્રસાદ તેનું સાર્યક થવારે;
કૃષ્ણરામનો ઉઘડે વિવેક.

કયા. ૭

વીં ૩ પાં ૧૧

કીર્તન ૪૫ મું.

બોલ્યું બિરૂદ પાળિયેરે, નાથ પતિત પાવન જ્યે નામ. બો. ૧
 સુખકારીણી સેવા તમારિ શમલ સંહારિણિ રે,
 ચ્યાર ખાંણ્ય ચોરાશી લક્ષ્યના ભ્રમણ નિવારિણિ રે;
 તેહવું જાણી કરું છું પ્રણામ. બો. ૨
 જે જ્યે આબ્યા ચરણને શર્ણુ તે તે સાર્થક થયારે,
 તેમને દાસ જાણીને દયાળ તમે કીધી દયારે;
 એહેવા સ્વામિ શરણ વિશ્રામ. બો. ૩
 તવ કથા સુધાને પાનેં વિષય વિષ વામિયારે,
 કઈ કલ્પથી વિસર્યું રૂપ તે નિજનું પામિયારે;
 લાભ્યા પરિક્ષિત આદિ સ્વધામ. બો. ૪
 નામ સ્મરણ થકી *સવિતાસુતના કિંકર ડરચારે,
 ગુનેગારની ગ્રીવથી પાશ કાઢાડી પાછા ફરચારે;
 બાધ કારી તે થઈ બદલામ. બો. ૫
 જેના પદ પ્રક્ષાલન વારિથી સ્વઃસરિતા થઈ રે,
 તેના સ્પર્શથી ષઢી સહસ્ર તણી દુર્ગતિ ગઈ રે;
 શમ્ભા અખિલ અઘૌઘના ધામ. બો. ૬
 કૃષ્ણઅંદ્રજી કરૂણાશીલ કૃપા કાંઈ કીજીયેરે,
 બાળ્યકને ઉપજવા બોધ પ્રતિતીયો દીજીયેરે;
 કહે કરગરીને કૃષ્ણરામ. બો. ૭

વિં ૩, પાં ૧૨

કીર્તન ૪૬ મું.

દશી રેર, પ્રભાતિયાં.

કૃષ્ણજી કૃપાવલોક કિંકરનેં કરિયે,
 વિનતીયો થઈ વિશેષ, સખા શ્રવણ ધરીયે. કૃં ૧
 આપ્તકાંમ અચ્યુતનેં, અઃણસકાં આવી,
 વીનતિયો વિકલ તણી, શૂં સકે ન ભાવી. કૃં ૨
 દીનના દયાળ તમનેં, કાં દયા ન આવે,
 શરણ આબ્યા સેવકનેં, દમવું શે દાવે. કૃં ૩

કોણ કર્યાં કર્મ તેણે, મંદમતિ માહારી,
અકળગતી ઇશ્વરની, શૂં સકું વિચારિ. કૃં ૪

દિવ્ય દેહ દેવ તમે, આપ્યો આ વેળા,
સકળ કરવો ધારો તો, ભૂધર થાઓ ભેળા. કૃં ૫

નહિતર આ બાળ્યકના, ખેલ સમૂંઠરશે,
ચણું શરણુ આકરજો, ચ્યાર ખાંણય ફરશે. કૃં ૬

આતુર છું હું તથાપી, માહરું શૂં ચાલે,
ઇશ્વરની આજ્ઞા બિન, પત્ર કો ન હાલે. કૃં ૭

કરુણાના સાગરને, કેટલું કહું અજાણે,
અંધીના આશ્રીતને, તારક નબ્બ તજાણે. કૃં ૮

કાંઈક ઘો પ્રતીતિતો, સ્થિરતા મન રેલશે,
કૃષ્ણરામ કૃષ્ણ વિના, કોહોને હુઃખ કેહેશે. કૃં ૯

વિં ૩, પા. ૧૨.

કીર્તન ૪૭ મું.

શ્રી નિવાસ નાથ હરે, હાથ હવે ગ્રહિયે,
આ સમયમાં આવી આપ, ઝટ જવાપ કહિયે. શ્રીં ૧

શાંતચિદાનંદ તમે, કૃષ્ણ કૃપાસિંધો,
વિશ્વનાથ વિશ્વરૂપ, દેવ દીનબંધો. શ્રીં ૨

ગરુડકુંવજ ગોવિંદજી, રૂપી કેશ વિષ્ણો,
ભક્તવત્સલ ભૂધરજી, રમાનાથજિષ્ણો. શ્રીં ૩

વિશ્વંભર વીનતિયો, કણુ ધરો માહારિ,
દાસ તણો દાસ મુને, માંનિયે મુરારિ. શ્રીં ૪

કઈ દિવાનિશી કપાલ, અરજી મેં કહાવી,
ઉત્તર ન આપો હજી, શૂં રહો રીસાવી. શ્રીં ૫

શૂં કહું કૃપાનિધાન, વારવાર વહાલ ;
પુરષોત્તમ પ્રાણનાથ, કૃષ્ણ નથી કાલા. શ્રીં ૬

આતુરતા અતી થઈ, કાં ન્ય ધરો કેશવ;
કૃષ્ણરામ કિંકરને મેહર કરો માધવ. શ્રીં ૭

વિં ૩. પા. ૧૨

કીર્તન ૪૮ મું.

દેશી રેર, પ્રભાત.

જાગોને જગજીવન માહારે, આજ્યંતર આવો,
 રસનું ભરિયું રૂપ તમારું, નયને નિરખાવો. જા૦ ૧
 આહાવો અનૂપમ અવસર આવ્યે, સૂંવું શ્યા સુખથી,
 પાળો પોતાનું વચન જ્યે બોલ્યા, અર્જુન શું મુખથી. જા૦
 જાએ છે જિનગાંની જનની, ઉંઘે શું આહાવું,
 ત્રીવીક્રમ આમ ન ઘટે તમને, વચન દેઈ વાહાવું. જા૦ ૩
 સુંદર શ્યામ સખા થઈને આમ, આળસ કાં આણો,
 દાસતાણાં દુઃખને દેખિ અજી, મોટયમ શું માંણો. જા૦ ૪
 મોટા હોય તે તો આમ ન ઉંઘે, ઝટ ઝખડી જાગે,
 શરણું આવ્યા શેવકની તે, ભવ ભાવટયં ભાગે. જા૦ ૫
 કોણ કરી છે કેફ તમે જ્યે, અંગેમાં વ્યાપી,
 ધંધેણું ધણિ સાહેબ તોહો. ન ઉતરે અદ્યાપિ. જા૦ ૬
 રાવણને મારીને લંકા, વિલિખણને દીધિ,
 કુંભકરણની ઉંઘસકે તમે, લોચનમાં લીધિ. જા૦ ૭
 અરક ઉદય થાવાનો અવસર, આવ્યો અલખેલા,
 કૃષ્ણરામ શું કૃષ્ણજી બોલો, જાગીને વેહેલા. જા૦ ૮

વિ૦ ૩, પા. ૧૪

કીર્તન ૪૯ મું.

આવો ને અલખેલા નાયક, વાતડલિ કરિયે,
 અન્યો અન્ય કરી આલિંગન, બાથડલિ ભરીયે. આ૦ ૧
 કઈક કલ્પનાં કર્મ કટી જાએ, તાપ ત્રિવિધ તરીયે,
 વિયોગ વેગે ભાગે આપણો, સ્થિર થઈને ઠરિયે. આ૦ ૨
 કાલાવાલા કરી કઈક કાળથી, કેશવ કરગરીયે,
 દીન દાસને શ્રી દામોદર, છેક ન છેતરીયે. આ૦ ૩
 માધવજી મજને માહારો કહી, મસ્તક કર ધરીયે,
 કૃષ્ણરામની વૃત્તિ સાથે, વીડલ વર વરિયે. આ૦ ૪

વિ૦ ૩, પા. ૧૪

ક્રીર્તન ૫૦ મું.

અલખેલા આપ્યો આ અવસર, જાયે છે જોયે,	
કયાહારે કરૂંણા કરશે. મુજને, પોતાની મેળ્યે.	અ૦ ૧
દેવાદિક સરખાને દુર્લભ, માનવ દેહ મોટો,	
પ્રીત્યે આપ્યો તો પરોક્ષ કાં રહો, તમને સ્યો ટોટો.	અ૦ ૨
શણ્ણગારી સુંદરી જો શોભે, વાહાલ હોય વરનું,	
માધવને માંને એમ ઉઘડે, આપ અનૂચરનું.	અ૦ ૩
અતીથિને આમંત્ર્યો તે, પાતલ જોઈ હસે,	
પકવાન પ્રીશ્યા બિન તેહની, ક્ષુધા ન કચહેં ખસે.	અ૦ ૪
એમ ચોરાશિ લક્ષે કરતાં, માનવ તનું દીધિ,	
સર્વ થકી વૈલક્ષણ માહારી, બુદ્ધિ તમે કીધી.	અ૦ ૫
એટલે નિમંત્રણ પતરાળે, પૂરું કચમ પડશે,	
ક્ષુધા જશે જ્યાંહારે *ખાસાનો, લક્ષ જળર જડશે.	અ૦ ૬
ભાંમણે ભૂખ ન ભાગે ભૂધર, અંત અવિદ્યા નડે,	
કરૂંણા કરો તો કિંકર કેરું, હૃદય કમલ ઉઘડે.	અ૦ ૭
જીવ તણું તે યત્ન કેટલું, જગદીશ્વર જાણો,	
અલક્ષ્ય પ્રભૂનો લક્ષ્ય કરે શું, ભ્રમથી ભરમાણો.	અ૦ ૮
એહેવામાં આ સમય કલીનો, સંગતિ નહિ સારી,	
જન સઘળાં જાળજે જકડ્યાં, દીસેં દુઃખકારિ.	અ૦ ૯
કોય કોય જો હશે કદા ચિત, સંત પુરૂષ સાચા,	
અમે શું જોગખીયે એહેવાને, કળના બિન કાચા.	અ૦ ૧૦
દેવતા દેવ દયા કરશે તો, સઘળું નીપજશે,	
કૃષ્ણરામ તે કળ ઉઘાડ્યે, અનન્યતા ભજશે.	અ૦ ૧૧

વિ૦ ૩. પા. ૧૪.

ક્રીર્તન ૫૧ મું.

સાંભળજ્યો વેગે શ્રીધરજી, વિનતીયો માહારી;	
જીતાવે જીતુ હું બાજી, જ્યે બેઠો હારી.	સાં૦ ૧
પાસા સમા તો ત્યાહારે પડશે, જો સ્નેહે જોશ્યો;	
બાળક હારે બાપ તમારું, બિરૂદ તમે ખોશ્યો.	સાં૦ ૨

મઠે કેશવજી મુજને કળ, એહેવી ઉઘાડો;	
ખાજી તો જીતું ખાજકને, પાસા સમા પાડો.	સાં૦ ૩
લક્ષ ચોરાશી અથડાણું જ્યમ, માધવ માહારે મટે;	
કૃપા કરો તો કૃષ્ણ વિષે તે, પ્રેમ પૂરણ પ્રગટે.	સાં૦ ૪
માહારે હાથ નથી કાંઈ માધવ, હું છું અપરાધી;	
છે કપાથી અનન્યતા હું, સેહેજ્યે સકું સાધી.	સાં૦ ૫
આ સંસાર સમુદ્ર સરીખો, વિષય વિષે ભરીયો;	
કહો કૃષ્ણજી કેણુ કપા બિન, તનું દરશી તરિયો.	સાં૦ ૬
કેશવજી કરૂણા કરશે તો, તારી કંઈને તરું;	
પતિત પાવન તો બિરૂદ કેહેવાશે, ખાસા એમ ખરું.	સાં૦ ૭
જો સાધન સાહામું જોશે તો, પાપીષ્ટ હું પ્રાણી;	
જડબુદ્ધિથી જીવ તે હું ક્યમ, તમને સકું જાણી.	સાં૦ ૮
કૃષ્ણ હતા અપરોક્ષ્ય જે વેળા, યાદવ રૂપ ધરી;	
કહો તે વેળા કરૂણા બિન તે, કોહોણું લક્ષ્ય કરી.	સાં૦ ૯
પ્રભો પરોક્ષ્યે આજ અમે તે, ક્યમ સમજી સકિયે,	
આવરણે આંજ્યા અજ્ઞાનિ, બોધ વિના બકિયે.	સાં૦ ૧૦
મોહિત છે માધવ માયાયે, જીવતે શું જાણે;	
કૃષ્ણરામની કળ ઉઘાડો, કૃષ્ણજી આ ટાણે.	સાં૦ ૧૧

વિં ૩. પા. ૧૫.

કીર્તન પર મું.

દશી ફેર.

કરૂણાના સાગરે, કાં નથી બોલતારે,
આજ આહવા નિલજ થયા ક્યમ નાથ. પૂર્વે જ્યે જ્યે કીધારે;
બળવંત બિરૂદનેરે, તેહેને સઘલો જાણે સેવકનો સાથ. કં ૧
ધરાતળ જ્યાહારેરે ધશિયું રસાતલેરે,
ત્યારે તમે યજ્ઞ વરાહને વેશ, દંટા ઉપર ધારીરે;
લાબ્યા તમે દોડતારે, આજ ક્યમ કરૂણા ન આણો લેશ. કં ૨
ઝૂડે આઝા જળમાંરે, ગ્રહો જ્યારે ગજપતીરે,
ત્યારે ધાયા ગરૂડ તજીને ગોવિંદ;
શીઘ્ર મૂકાબ્યોરે સેવક સંકટથીરે, આજ ક્યમ ધરી બેઠા છો કંદ. કં ૩

*અપરમાયે દુહ્યોરે, પૂત્ર †મનુવશનોરે,
તેના ઉપર મહેર કરી મહારાજ, અચલ પદ આપીરે,
‡ધૃવ કર્યો ધૃવજિનેરે, લક્ષ્મીવર આજ ધરો કયમ લાજ. ક૦ ૪

માળાપનો મેહેડ્યોરે, જ્યારે માર્યો જતો હતોરે,
અનાયાસેં ઉગાર્યો તે ચંદ્રહાસ, †વિષ દેવું રાખીરે;
વિષયા વરાવિયોરે, આજ આહવા શાનેં થયા છો ઉદાસ. ક૦ ૫

વિભીષણુ આવ્યોરે, વડિલ બંધુનેં તજીરે,
તેને તમે રાજ્યો ચરણને શરણ, લંકાપતી કીધોરે અભય આપી કરીરે;
આજ આહવા કયમ †આદર્યું આચરણ. ક૦ ૬

અકુરજી આવ્યારે, +મામ! તણા મોકડ્યારે,
÷તેણે †જ્યે જ્યે ચિંતવ્યા શુભ સંકેત:
તે તે પૂરણ કીધારે ઝલકી જલેં દાખવીરે, આજ આહવા હરજી
તજો કયમ હેત. ક૦ ૭

ઈંદ્ર જ્યારે કોપ્યોરે વરષા વરસાવિયારે,
ત્યારે ધર્યો કર ગીરી ગોવર્ધન વ્રજવાસી *વંચાવ્યારે દેવ દયા કરીરે;
આજ આહવા મંદ કરો કયમ મંન. ક૦ ૮

+હલાહલેં તાતુંરે જ્યારે યમુના જલ થયુંરે,
ત્યારે નાથ †નાશ્યો તમે કાલિયનાગ,
સજીવન કીધારે ગોગોપાલ ગોપીનેરે, વાહાલાં આજ આમ ધરો કાં
વિરાગ, ક૦ ૯

ધરમં ÷લોપાણુરે જ્યારે જ્યારે ભૂતલેંરે,
અતીઘણો વાધ્યો †ઉડ્ડવણુ અધર્મ;
અવતાર ધરીનેંરે ત્યારે તમે આવીયારે, ખામી નાથ આજ ધરો કયમ
શરમ. ક૦ ૧૦

* ઓરમનમાયે. † ધુવજી. ‡ અચત્ત. ૧. ઝેર આપવાનું બંધ રાખી વિષયા કન્યા વરાવી. ૨. આરંભ્યું, + કંસ, ÷ અકુરજીએ, ૫. જે જે દર્શન વીગેરે માટે જે વીચારો ધારેલા તેઓ શ્રીકૃષ્ણે જળને વિશે વૈકુંઠ દર્શનથી પુર્ણ કર્યા. * બચાવ્યાં, + ધણું ઝેર વાળું, † દમન કર્યો, ÷ નાશ થયા. ૯. ઉડતો,

અબ્જીલ પાપીરે તેને તમે તારિયોરે, †સુતદ્વારા લેતાં તમારું નામ,
એમ મુજને ઉગારોરે આ સમયમાં આવિનેરે;
કરંબેડી કરગરી કહે કૃષ્ણરામ.

ક્રો ૧૧

વી૦ ૩ પા૦ ૧૬

કીર્તન ૫૩ મું.

ક્યારે કૃષ્ણ કરશોરે રંકને રમાપતીરે,
વાહાલા વેગે હુંતો બેઉ હું વાટચ, ચાતક જ્યમ ઇછેરે;
જળ જળધર તણરે, અન્ય જળે એહેનો મીટે ન ઉચાટ. કયા. ૧
શા માટે જ્યેએહેનીરે ગ્રીવા કાંણી સર્વદારે,
માટે નીચા મુખથી પિવાય ન નીર; ઉચી ગ્રીવા રાખીરે,
આરાધેએ †અંબુદનેરે, જેણે એહેનું શીતલ થાય શરીર. કયા. ૨
એ રીત્યે છે માહારારે મન મધ્યે છિદ્ર ઘણારે,
તેથી શુદ્ધિ નિર્ણય નિકળી જાય; સાધન તે શું સાધુરે,
મન સ્થીર રહે નહીરે, માટે કૃષ્ણ પાખે ન અન્ય ઉપાય; કય. ૩
પંખીના જ્યમ બચ્ચારે પાંખો જેને આવી નથીરે,
તેથી આપે ચારો તે કયમ ચરાય, વળીમાંથે ભીતિરે;
કાક ઘુકાદિક તણીરે, નીડમાંથી નીકળી કયમ ફરાય. કયા. ૪
તે માતા પિતાનેરે ઇછે જ્યમ આવતાંરે,
ચારો લ્યાવિ ચાંચમાં ઘાલે તેહ, પક્ષ છાયા પસરીરે;
મોટાં કરે બાલનેરે, તો આકાશે ઉડવું શીખે એહ. કયા. ૫
એણી રીત્યે મજથીરે વિધિ ઉલ્લંઘાય નહીરે,
નથી ઉગી જ્ઞાન વિરાગ બે *પક્ષ, માટે માળા સરખુરે;
અહ તણ બેખસુરે, કાકાદિક શ્યા કામાદિક કરે ભક્ષ. કયા. ૬
માટે કૃષ્ણ કરીયેરે મુને દીન બાણીનેરે,
અનાયાસે આપીને મારું અદ્રષ્ટ, પક્ષ જ્યે તમારીરે;
તે છાયાથી મોટો કરોરે, પછી મજથી સાધન બનસે સ્પૃષ્ટ કયા. ૭
જ્યમ ન્યાહાનું બાળ્યકરે, પીયે સ્તન પાનનેરે,
પથ મળે નહી તો તો બને તેનો પાત, રડીને પુકારેરે;
બાલતા ન આવડેરે. તેહેની આવી રક્ષા કરે જ્યમ માત. કયા. ૮

પયો પાન પાઈરે શીશે હસ્ત ફેરવેરે, ખીગડયેથી સૂધરે કરાવે શયન,
જખકી જાગી તેહેનેરે આપે લેઈ અંકમારે;

ઉર શૂં ચાંપી ચક્ર મુકાવે રૂઢન.

કયા. ૯

એણી રીત્યે મજનેરે અત્ય જાની અભનેરે,

કરાવિયે કૃષ્ણ કથામૃત પાન, કથામૃત પાખેરે પડવું બને પાપથીરે;

ગાતાં નથી આવડતું મુંજને ગાંન.

કયા. ૧૦

કાલું ઘેલું બોલીરે, આરાધું હું આપનેરે,

પુરુષોત્તમ શુણીને માહારો પુકાર,

દરશન દેખાડોરે, આલિંગન આપીયેરે,

શીશે'કર ધારીને' કરિયે સાર.

કયા. ૧૧

એણી એણી રીત્યેરે આતુર હૂં અતી થયોરે; એકે હવે ઉકલે નહી ઉકેલ,

કૃષ્ણરામ ઇછેરે કપા થવી કૃષ્ણનીરે;

કરફયો ત્યાહારે મનના મીટશે મેલ.

કયા. ૧૨

વી૦ ૩ પા૦ ૧૭

કીર્તન ૫૪ મું.

કીંકરની અરજીરે કરણે ધરો કૃષ્ણજીરે,

ગે.વિંદજી ગોપ્રાક્ષણ પ્રતિપાલ,

અનાથના બંધોરે, આહાવે રૂડે અવસરેરે;

જન તણી દૂર કરો જન્મલ.

કી. ૧

સંત સમાગમરે મેલ્યો તમે શ્રીપતેરે, સુંદર સત્રને માટે સમાજ,

ત્રૂટવાને માટે રે ટંટા મધ્યે આવીયારે;

લક્ષ્મી તણા નાથ નિભાવજ્યો લાજ.

કી. ૨

માતુલની રાહાડયરે, માહારે માંથે શૂં ધરોરે,

નિરબજા હુંતે કયમ કરીશ નિર્વાહ, પ્રથમ તો પંથેરે પગલું ન ઉપડેરે;

આશ્વંતરે થાતો નથી ઉત્સાહ.

કી. ૩

શરીરના અંગરે શિથીલ રહે છે સદારે,

એહેવામાં છે ઉષ્ણકાળના દિન, ગરીબ નિવાજરે ગામ્યશાંને મોકલોરે;

ભટકે ભૂધર ભાવ પડે છે લિન્ન.

કી. ૪

પૂર્વનાં તે પાપરે કોણ આતે પ્રગટિયાંરે,

આહાવો મોટો જ્યેથિ પડે અંતનાય,

સંતનો સમાગમરે, સુખ તણા સિંધુ તજીરે;

જન થકી યોજન કયમ જપાય.

કી. ૫

હુ ઘણો હરામીરે હધશ કદી હૃદયથીરે,
તો પણ સઘળા મળિયા તે શ્રદ્ધાવાન;
તે સઘળાનેં પૂણ્યેરેં સત્રનેં નિલાવજ્યોરે,
તમારો છે ભારે ભરૂંસો લગવાન.

કી. ૬

પ્રભુજી તમારારે પેળિ જોજ્યો બિરુદનેંરે,
પતિતનું પાવન જ્યે અધમોદ્ધાર,
શરણાગતના વત્સલરે છો તમે સાંમલારે,
વિશ્વપતી વેગે કરજ્યો વાહાર.

કી. ૭

માહારિ મેજ્યેં મજથીરે કાંઈ સઘાયે નહીરે,
નાથજી નિલાવજ્યો નિજનૂં નામ, સેવકના સંકટરે સત્વર શમાવિયેરે;
કરજોડી કરગરી કહે કૃષ્ણરાપ,

કી. ૮

વિ. ૩, પા. ૧૮

કીર્તન પંપ મુ.

કૃષ્ણ કાં ન બોલોરે કૃષ્ણાના નિધાન થઈરે, કિંકરની કાંન શુભો ફરિયાદ,
ઉરેં કાં ન ઉપજાવો અદ્ભુત, જંનલમાં જનનીરે જનગાંની ગઈરે;
શૂન્ય આ જીવવું કયમ જીવાય, અતિ માહારૂં આજ્યંતર અકળાય.

કૃ. ૧

અનાથના બંધોરે આમ ન વિસારિયેંરે,
આહાવો આપી અનુપમ દૂર્લભ દેહ, છત્યજાણવી નબ્બ દીજિયે છેહ;
કૃપણ જાણીનેંરે કરમાહારો ધારિયેરે, દયા કરી દીજે પ્રતીતિ દયાલ,
અલગી ખસે જ્યમ અધ્યાસની આળ.

કૃ. ૨

ઉગરવાનો આરોરે મજને ન ઉકલેરે,
વિષયને વેગેં વહ્યો હું જાઉં, સ્થિર મન બિન હું થાંથોથાંઉં,
ભક્તિ ન ઉપજેરે આ અવસરેં ભલેરે;
વૃત્તી માહારી થાતી નથીરે વિતૃષ્ણ, પ્રભુ કોણ સાંભળે માહારાં પ્રશ્ન.

કૃ. ૩

પશુ તણી પેરચેરે કયહાં સૂધી જીવાડશોરે,
ભજવો શું ભય નીદ્રા રતિ અહાર, જ્યેથી પડે જાલ્યમ યમનો માર;
કાંમ કરદમથીરે કયાહારેં મુનેં કહાડશોરે, કેશવ કરિને કૃષ્ણા દ્રષ્ટ,
કયાહારે કબિ મળનાં કાપશો કષ્ટ.

કૃ. ૪

હું માહારાનિ દોઢીરે હૃદયથી ઓઢવોરે,
જ્યેથી મીઠેં તરત ત્રિવિધના તાપ, આભ્યંતરે ઓલખાયે આપેં આપ;
લોપાઈ જ્યમ જાયરે લોક તણી લવોરે, રમાપતી સાથે બને જ્યમ રંગ,
જેથિ ખસેં વિવિધ વિવિધનાં વ્યંગ. કૃ૦ ૫

કલ્પદ્રુમ સરખારે કિંકરોને કૃષ્ણ છોરે,
દિવ્ય પદાર્થ તણા દાતાર, તવ શરણાર્થિ તણા ત્રાતાર;
વિઘ્ન રહિતરે વિઠલ વીતૃષ્ણછોરે; ભક્તવત્સલ છો શ્રી ભગવાંન,
મેહેર કરોને મુને મેહેરબાંન. કૃ૦ ૬

અભિનવસત્તારે ઉઘાડો આભ્યંતરેરે,
દાસની દિવ્ય દૃષ્ટી જ્યમ થાય, ભૂત ભવત્ ભાવી સમજાય;
અનન્યતા ઉપજેરે, આણે અવસરેરે, મન તણા મિટિ જાયે જ્યમ મોહ,
વાહાલાજીની સાથે પડે ન વિછોહ. કૃ૦ ૭

પ્રારબ્ધ મેળવિયેરે પ્રભો અનાયાસથીરે,
કરાવિયે કૃષ્ણાર્પણ ક્રિયમાંણુ, સંચિત શમાવિ કરો કલ્યાણુ;
અનુકૂળ થઈયેરે દામોદર દાસથીરે, સાદ્ય કરો શરણાગત વિશ્રામ,
કરજોડી કરગરી કહે કૃષ્ણરામ. કૃ૦ ૭

વિ૦ ૩ પા૦ ૧૮

કીર્તન પદ મું.

કોણ જનમનીરે કરણિ આતે કલપિયેરે,
જેણે જાંમી જાડયતા મનનિ ન જાય, ઉરે ઉઠેં અનેકધા અંતરાય;
માયિક મિથ્યાનેરે માહારાંમાંની મલપિયેરે,
જેણે જાડી જીવને હોય જંજળ, કળિ ન સકાય જે માંથે કાળ. કો૦ ૧

કાળેં કવલ કીધાંરે દીઠા શૂણ્યા કંઈકનારે,
તોહે ત્રૂટે નહિ તૃપ્માની તાંત્ય, નાથ ભજનની નાંવે નિરાંત્ય;
અવગતિયા અથડાતારે અહિ ભૂત અવનિયેરે,
ડાટયા હતા જેણે જોડીને દામ, કાંઈ તેહેનેં તેમાંના નાબ્યા કાંમ. કો૦ ૨

જેહેને માંન્યા માહારારે જોખ્યમ તેહેણે કરયાંરે,
અહ સુતનારી સગાંને ધન, તોહે માહારાં માનતું રહે નહિ મન;
પૂર્વને પાપેરે પિંડ પીડા પેખિયેરે, શિષ્ણોદર કાજ્યે બને સંતાપ,
પાછું તોહો કરવું લજાય ન પાપ. કો૦ ૩

શાસ્ત્રેને વેદેરે પુરાણે શિક્ષા કરીરે,
જૂઠું જગત્સાચા સચ્ચિદાનંદ, કૃણમાંને અન્ય તે સઘળા કંઈ;
શુષ્ણિયે ને અનુભવિયેરે, તોહો સમજાય નહીરે,
વેગળા ન ખસે મનના વ્યંગ, સાચો સાધી ન સકાયે સત સંગ.
કેા ૪

અનુદિન આયુરે ઓછું થનું જાયછેરે,
વિષયના ભોગનો તોહો ન વિરામ, અહંમમ વાધતાં ઉઠે ઉદાંમ;
ગોવિંદના ગાયનરે ગાવા અજી નવ્ય ગમેરે,
ભય નિદ્રા આહાર મિથુનના ભાર, ચિત્તે ચોટયા કચહો ન ઉખડે
ચાર. કેા ૫

સુધા કૃષ્ણ કથારે શ્રવણે સેવાય નહીરે,
ઉઘમને વશ મન આઠે પોહોર, ઘણા ઘટે પેઠા ન નિકળે ઘોર;
શાસ્ત્ર ભણ્યાં તેથીરે સાંન ન ઉઘડીરે,
ઉલટું વાધ્યું તેથી અધિક અભિમાન, ગર્વે કરી ઘટમાં ન ઉઘડ્યું
જ્ઞાન. કેા ૬

સાચા સખા શ્રીધરરે, સમજાયા નહીં શઠ ધીયેરે,
વાહાલાજીનો ઉપજ્યો નહી વિશ્વાસ, દંભ તજીને થવાયું ન દાસ;
અનન્યતા ઉરમાંરે, અજીયે ન ઉપજીરે, સામ્ય નજર ન થઈ સરવત્ર,
સાચે સ્નેહે સેવાયા નહીં પ્રહસત્ર. કેા ૭

પતિતનાં પાવનરે, પ્રભુ પક્ષ જો કરોરે,
ગરીબ જાણી જો ઉઘાડો જ્ઞાન, અખળને આપો અભયનું દાંન;
પ્રીત્યેથી પ્રતીતિરે પામુંજો પ્રત્યક્ષનેરે,
તો તો મિટે ત્રિવિધ તપંતા તાપ, પાછાં હવે પુનર્ન પ્રગટે પાપ.
કેા ૮

અનાથના બંધોરે, ઉત્તમ આપી તનૂરે,
સકળ કરો તેહેને શારિંગધર, અનુદિન અરજી કરે અનુચર;
શ્રીધર મેલવિયારે, જ્યેને તમે સત્રમાંરે,
તેને જ્યમ પ્રિછયું બને નિજ નામ, કૃપા કરો એહેવી કહે કૃષ્ણરામ.
કેા ૯

કીર્તન ૫૭ મું.

સંભાળી લ્યો સ્વામીરે સેવકને આ સમેરે,
બળહીણો બાણી કરો બિરુદાશ, પહાંકરો પીડાકારી જ્યે પાશ;
નિબર્જાના બંધારે, કહ્યા તમને નીગમેરે,
એ શુણીને આવ્યો હું તમને શરણુ,
આકુળ છે અજી માહારૂં અંતઃકરણુ.

સં ૦ ૧

આહાવી તનું આપીરે, મુજને તમે અભિનવીરે,
જેણિયે કરી ચદુપતી બાણિ સકાય;
વાહાલા તે તો વિષય વેગે વહીબાય,
લોચન ન ઉઘડેરે, જયમ ઉગ્યા વિના સ્વીરે;
એમ ન ઉઘડે કૃષ્ણ કૃપા વિના ઉર,
માટે મુજને દીજે પ્રતીતિ પૂર.

સં ૦ ૨

સતસંગ મેળાવ્યોરે ભારે બ્રહ્મસત્રનોરે,
આતૂર હૂં સાધિ સકૂ કચમ એહ;
દુખાયે છે દુઃખેથી માહારો દેહ,
રોજગાર રોકાયોરે સ્વામી સરવત્રનોરે;
વર્ષે વર્ષે વિદ્વનિ વાધી સવાઈ,
કૃષ્ણાર્પણનાં કર્મગયાં છે કવાઈ.

સં ૦ ૩

કૃપણના ઉપરરે કૃષ્ણ કૃપા કીજીએરે.
વાહાલાં હુંવે વળિયો છે આડો આંક;
નિકળના ક્ષમા કરો હવે વાંક,
આશ્રિત બાણીનેરે અભયતા દીજીયેરે;
પોતા તણું બિરુદ નિભાવીને પરમ,
કૃપણનાં જોવાં મુકી દેઈ કરમ.

સં ૦ ૪

જંબલે જકડાયોરે જનમુંને બાણીનેરે,
વિશ્વંભર વેગે કરિયે વાહાર;
એક છે મુજને તમારો આધાર,
તૃષ્ણાયેં તણાતોરે મુજને કાહાડો તાણીનેરે;
હરિ હરિજનનો પકડો હાથ,
માહારે તો છે સખ્યપણું તુમ સાથ.

સં ૦ ૫

ઉરનાં ઐશ્વર્યરે માહારાં ઉઘાડીયેરે,
 જેણે કરી જાલ્યમ વાધે જોર;
 ઘટિ જાણેં ધારણાના જ્યમ ઘોર,
 અદ્રષ્ટ જે મુજનેરે તેને દ્રષ્ટે પાડીયેરે;
 પેખિ સકું હું જ્યમ નિજ પ્રારબ્ધ,
 લક્ષ્મીનરની લક્ષ્ય ખને જ્યમ લખ્ય.
 શરણુ આવ્યાનીરે લાજ પ્રભો રાખીયેરે,
 ઓળંગતે આપની નોહો અફળ;
 કૃપા કરી ઉઘાડો કાંઈક કળ,
 ભરૂંસો જ્યમ આવેરે ઉત્તર એહેવો ભાખીયેરે;
 સખ્યપણું જણવો શરણુ વિશ્રાંત,
 કરજોડી કરગરી કહે કૃણુરામ.

સં ૦ ૬

સં ૦ ૭

વી ૦ ૩ પા ૦ ૧

કીર્તન પદ મું.

દશી રેર.

આવો આણુંદ ધન, પ્રબળ પ્રતીતિ આપવા,	
મહાશાળનો મન, વિશ્વાસ વિપુલી વ્યાપવા.	૧
કઈ કાળથી કૃણુ, અરજી શુણો છો અલિનવી,	
વાહાલા છેક વીતૃણુ, વૃત્તિ તમારી કયમહવી.	૨
દિવ્ય આપીને દેહ, આમ આગસ કાં આદરો,	
શરણાર્થીને સનેહ, સમજવા કરૂણા કરો.	૩
ભવ્ય આ બ્રહ્મસત્ર, આપને અશરે આદરયું,	
તપ મળિયાં છે તત્ર, દિલ જેનું દુઃખભારે ભરયું.	૪
પોતાને પ્રારબ્ધ, પ્રાચીન પાપે પીડાયે છે,	
લક્ષ્ય થાય ન લખ્ય, ભારયે ભીડયેથી ભિડાયે છે.	૫
દેવા દાવાતું દુઃખ, કળ ન પડે તેહણે કશી.	
મ્હાન જોઈને મૂખ, ઉઠે છે ઉર માહારૂં ઉદ્ધશી,	૬
અન્નવસ્ત્ર ને ધન, જોયતું જડે નહિ જનને,	
જાણો જગજીવન, આતુરતા જયે મનને.	૭
શ્રીધે કોય ઉપાય, કાર્ય કશું સરતું નથી,	
જીવમાનીયો જાય, મંદશૂં સાધે મથી મથી.	૮

એહેવા સમયમાં આજ, આશ્રિત આશ્રય સ્થોધરે,	
લક્ષ્મીવર લાજ, રાખો તો કાર્ય સકળ સરે.	૯
દેવ દીનદયાળ, કૃપણ વત્સલ કેહેવાઓ છો,	
આહાવે કપરે કાળ, નાથ શું નિર્દય થાઓ છો.	૧૦
ખિરૂદ્ધ ધરિયાં બલીદ, કે.ણુ કામે તેં આવશે,	
આશ્રિતને અનિદ, તમ કરીને જો તાવશે.	૧૧
માંદ્ર મિટવા માટય, ચિતન કરીયે છે ચર્ણુનું,	
વાહાલી ઉઠે ન વાટય, સંભાળજ્યો નિજ શર્ણુનું.	૧૨
શરણુ વત્સલ જાણી, અંદ્રી શરણુ અમે આવિયા,	
તમે વૃત્તિને તાંણી, લક્ષ્મીવર જ્યાહારે. લ્યાવિયા.	૧૩
જ્યમ રાનના રોઝ, પુરૂષ ધરી પુરેં આણુશે,	
તે તો મોટી મે.જ, મનુષની આપી માંણુશે.	૧૪
એમ અમે અજાણુ, પુરૂષ પશુ સરખા હતા,	
કરવા કડ્યાંણુ, સત્રમાં આણી કરયા છતાં.	૧૫
પ્રભૂ પ્રેરક થઈ પ્રેરિ અમારી વૃત્તિને,	
કેશવ કઈ કઈ, ઓળખાવી આપત્તિને	૧૬
ત્યારેં ત રકનાથ, કરથી હવે નવ્ય મૂકશો,	
સેવકનો સાથ, ચિંતન તેહેનું ન ચૂકશો.	૧૭
શરણુ આબ્યાનિ સાહાય, કરૂણાંસિંધો કીજીએ,	
વિધ વિધની લાઘ્ય, શાંતિ કરી સુખ દીજીયે.	૧૮
સ્વામિ રાખવી શરમ, આ શ્રવણે ધરી અરજીને,	
કૃપણોના કર્મ, હવે ન જોવાં હરજીને.	૧૯
પ્રીત્યે દીજે પ્રતીતિ, શીષ્યને થાવા શાંતીની,	
કૃષ્ણરામનિ ભીતિ, ભાગે જ્યે રીત્યેં શ્રાંતિની.	૨૦

વિ० ૪, પા० ૨.

કીર્તન ૫૯ મું.

કૃષ્ણ કરૂણા નિધાન, અજી રહો! શું અગોચર;	
હુંતો થાઉંછું હેરાન, આપ કૃપા વિના અનુચર.	૧
વપુ માહારાનું વીત્ત, વિશ્વનાથ વહો જાય છે;	
આક અઢિયું છે ચીત્ત, અનુદિન આકુળ થાય છે.	૨

શુભ ગાવાની ગમ્ય, આશ્વ્યંતર નથિ ઉઘડી;	
રમાનાથથિ રમ્ય, ઇચ્છું પ્રતિતી ઘડી ઘડી.	૩
કાલાવાલા કૃપાલ, કંઈક પ્રકારેથી મેંકરચા;	
તેને દીનદયાલ, શું અલ શ્રવણે નથી ધરચા.	૪
દયાસાગર દેવ, કાંઈક તો ઉત્તર કીજીએ,	
તત્પ ને તતખેવ, રંક વત્સલ પ્રભૂ રિઝીયે.	૫
આપી દ્રઢવિશ્વાસ, દૂર કરો પરિદેવના;	
પ્રમુખ મજ પાસ, સત્ય સધાવો સેવના.	૬
આપ્યો જન્મ અનૂપ, શ્રીપતિ તે સાર્થક કરો;	
સુખ સિંધુ સ્વરૂપ, દરશન આપતાં કાંડે.	૭
યદ્યપી છે અશુદ્ધ, મન માહાદ્ધ વાસના વાસીત;	
પ્રભો કરીયે પ્રખુદ્ધ; પ્રતીતિ આપીને પ્રકાશિત.	૮
રુઝે હૃદયના રોગ, કળાને ઉઘાડો કૃપા કરી;	
વાહાજાજીનો વિયોગ, લાગ્યેથી બેસૂ સુખે ઠરી.	૯
હૃદી જ્ઞાન સવિતૃ, ઉદય કરો જ્યે ખસે ક્ષપા;	
પ્રતીતિ દો પવીતૃ, કૃષ્ણરામને કરી કૃપા.	૧૦

વી ૪ પા ૦ ૩

કીર્તન ૬૦ મુ.

પ્રભો પ્રણતના પાળ, વાસુદેવ શુભો વિનતી;	
કરો કૃષ્ણ કૃપાળ, કૃષ્ણાકાર માહારી મતી,	૧
આપ્યો માનવ દેહ, ભૂમિ તણે ભરતખંડમાં;	
આજસુધિ તો એહ, વચ્ચો ગયો છે વિતંડમાં.	૨
એથિ સાધે જ્યે અર્થ, તે નથી સાધ્યો અલ લગી;	
વહિ બાય છે વ્યર્થ, ફળ તૃષ્ણાયે ફગી ફગી.	૩
અજિ એકે ઉકેલ, પડતો નથી મુને પાપીને;	
મનમાં કરે મેલ, વાસના વિધ વિધ વ્યાપીને.	૪
અસંભાવના એક, વિપરીત બીજીએ બે મળી;	
તેણે છળકરચે છેક, વૃત્તિયો વિષય વિષે વળી.	૫
એણે અંતરધાન, ઐશ્વર્ય આશ્વ્યંતર થયાં;	
સમજ્યા વિના સાંન, વર્ષ ગયાં તે વિકૃળ ગયાં.	૬

સાધ્યું નહીં સાધન, એકે અજ સૂધી આ સમે;	
વિષયોનું વ્યસન, વૃત્તિથી ક્યમ કરી વીસમે.	૭
આખ્યો આ અવતાર, વિકળ બને છે વિમોહથી;	
કરૂં કોણ પ્રકાર, વ્યગ્ર થયો હું વિછોહથી.	૮
પ્રભુનાથ પ્રતિતી, આપો તો ઉકેલ ઉકલે;	
ભાગે ભ્રાંતીની ભીતી, થાંથિ વૃત્તિયો ઠરે થલે.	૯
કિધિ કરૂણા જો આપ, નૌતમ નરતનુ આપીને;	
તો તો ત્રૈવિધ તાપ, શાંતિ કરો કષ્ટ કાપીને.	૧૦
માહારિ કરણિના કોશ, શૂં જોશો શરણુના વત્સલ;	
દેહદરશી તે દોષ, પ્રીછ્યા વિના કરે પલ પલ.	૧૧
ખાસા કરજ્યો ક્ષમાય, જાણો જ્યે જીવ એ આવરચો;	
કૃષ્ણ કરજ્યો કૃપાય, કંદમાં પાછો ન જાઉં ફરચો.	૧૨
પ્રતિતી વિના પ્રાય, મન માહારે મોહ થશે નહીં;	
જવાપ દો યદુરાય, કૃષ્ણરામને કરેં ગ્રહી.	૧૩

વી૦ ૪ પા૦ ૪

કીર્તન ૬૧ મુ.

શ્રીનીવાસ શરણ્ય, અપીચ્ય દરશણ આપિયે;	
અભિલેશાગ્રગણ્ય, અંતરપટને ઉથાપિયે.	૧
શો છે હૃદયનો હેતુ જેથી ન બોલો જન થકે;	
તેને ખગેંજેતું, કિંકર તે શૂં કળી સકે.	૨
અપ્રમેય અપાર, કૃષ્ણ કળાઓ ક્યમ કરી;	
પ્રણતપાલ પૂકાર, સાંભળો માહારો શ્રવણ ધરી.	૩
તમને પ્રકટી પુપાંન, અનિમિષ આદિ અધીન છે;	
દેવાદિક જ્યેષ્ઠમાન, સ્વતઃ તે સત્તા વિહીન છે.	૪
વેદશાસ્ત્ર પુરાણ, કાવ્ય કોપ ઇતિહાસથા;	
ગવાયા ગિર્વાણ, વાણિયેં તે સ્વ વિકાસથી.	૫
અધોક્ષજ અનંત, ક્યમ કોનિ કળનામાં આવશે;	
શેષશતધૃતી સંત, ગાશેં તે જ્યેષ્ઠ ગવાવશે.	૬
ત્યારે હું કોણ માત્ર, અજ અવિદ્યાનો આંજીયો;	
છસ જાણીને છાત્ર, પૂછે તે ઉત્તર કહું કીયો.	૭

મનમાંદારે મેલ, વાસનાનો તે વિપુલ ભર્યો;	
કોણુ સાધવા ખેલ, વજ્રતાને વેશ મુને કર્યો.	૮
હું તે શું કહી સકીશ, અતકર્યનો કરી તર્કને;	
માટે ઉર માહારે ઇશ, ઉઘોતો અનુભવ અર્કને.	૯
જમ ભાગવા લબ્ય, ભૂત ભાવીને ભાસવા;	
દિવ્ય દ્રષ્ટિ એ દ્રવ્ય, આપો આપને ઉપાસવા;	૧૦
એહેના પાખે અનીશ, આતુર હું અકળાઉં છું;	
જવાપ ઘો જગદીશ, પ્રણત બહુ પીડાઉં છું.	૧૧
ઘણી અરજીઓ આઈ, તમને સમર્પિ શ્રીપતે;	
સુસ શાંને સંતાઈ, મજથી રહો છો મહામતે.	૧૨
ભક્ત ને ભગવાન, સુર શાખી સમ છો સદા;	
અભિમત ફળદાન, કરવા મિટાવવા આપદા.	૧૩
બોલિયે બગવીર, બાંહ બાળકની ધારવા;	
નિજ ભક્તાનું નીર, વાહાલ દેખાડી વધારવા.	૧૪
નથિ અન્ય ઉપાય, સાધવાનિ શક્યતા કશી;	
મુને માધવરાય, વરજો રખે મનમાં વશી.	૧૫
વિશ્વનાથ વિફલ, સ્વાત્માની સેવા કથમ થશે;	
કૃષ્ણ ફેરવ્યે કલ, જનની જવનિકા ખશી જશે;	૧૬
પ્રણુતાર્તિ પ્રભંગ, કરવાને કૃષ્ણ સમર્થ છો.	
સુખરૂપ શ્રી રંગ, આશ્રીતના તમે અર્થ છો.	૧૭
મન માહારાનો મેઢ, પૂર્ણ કરો પ્રતિતી વડે;	
વાહાલાજીના વિનેદ, પ્રણતને જ્યમ નજરે પડે.	૧૮
સ્વમિ સુખના સિંધુ, સતત સ્મરણ સધાવિયે;	
દેવ દીનના બધુ, અનુચરને ઓળખાવીયે.	૧૯
તપે આંતરી તાપ, મેહેર કરી તે મિટાવજ્યો.	
કૃષ્ણરામને જવાપ, કેહેવાને સત્વર આવજ્યો.	૨૦

વી૦ ૪ પા૦ ૫

કીર્તન ૬૨ મું.

દેશી ફેર.

કરૂણા દ્રષ્ટિ કેશવજી કરોરે, દાસ તણું દુઃખ કરવા દુર;
એક તમારો મજને આશરોરે, નાથ નિભાવો નિજનું નૂર. ક. ૧

તપિયો હું તૃણા તણી લહાયથીરે, તેણે કરી ગાત્ર થયા છે ભંગ;
કરૂણા કટાક્ષ તરૂની છાયથીરે, અચ્યુત શીતલ કરીયે અંગ. ક. ૨
વિષયરૂપી વિષધર ડશિયો મુંનેરે, ધન ધન વદતો પડયો હું ધરણ;
ગરૂડધ્વજ પાખે હું કહું કુન્ડેરે, આવિ ઉગારો અશરણ શરણ. ક. ૩
આશા પાશ ઘણે હું આવરચોરે, પડીયો કુડુંબ કારાગાર;
કામીનીયે ત્યાંહાં પણ કંઠે ધરચોરે, બિરૂદ નિભાવી કાહાડો બાહાર.
ક. ૪

પૂર્વ કરમની કસર મુંને નડેરે, તેથી ન રૂચે વિમલ વિવેક;
ગમતાં સાધન મજથી નબ્ય ઘડેરે, ત્રીકમ રાખે તો રહે ટેક. ક. ૫
પાપે નરક પડ્યો હું જીવતાંરે, માહા મળમૂત્ર ભરેલે દેહ;
બાહારય થવા બારાં નબ્ય દીસતાંરે, નીકળું નાથ કરો જો નેહ.
ક. ૬

કામે કુસંગ કર્દમમાં કળ્યોરે, મોહે મનમાં ભરિયો મેલ;
ભ્રાંત્યે ભોગ ભોગવવામાં ભળ્યોરે, એકે ન પડે મુંને ઉકેલ. ક. ૭
આહાવો અવસર આબ્યો જાય છેરે, કોધે કલન કરયાં કિયમાણ;
વિવિધ વાસના મનને વહાય છેરે, કહો ક્યમ હું પામું કલ્યાણ.
ક. ૮

ઘણિ થઈ ઘણિ થઈ ગોવિંદજી હવેરે, ન્યેહ નજરભરિ નિરખો નાથ;
કૃષ્ણરામ કર જોડી વીનવેરે, હઠય મૂકી હવેં પકડો હાથ. ક. ૯
વીં ૪ પાં ૬

કીર્તન ૬૩ મુ.

અરજી અરભકની ઉરે આણજ્યોરે, ગિરિવર ધારિ ગરિબ નીવાજ;
જડબુદ્ધિ છું પણ જન જાણજ્યોરે, મજને માહારો કરી મહારાજ.
અં ૧

આદિ અવીનાશિનો હું અંશ છુંરે, ભોગ ભજ્યાથી પડિયો ભેદ;
વિસરચો પણ વિણુનો વંશ છુંરે, વિસ્મૃતિ તજવા વરણે વેદ.
અં ૨

પંથ પરવવાળી પીડે મુંનેરે, આબ્યંતર કરતી આવરણ;
હેલાથી હહુવો પાડ્યો હુંને રે, વાહાલા વિણુ કરયા વિસ્મરણ.
અં ૩

અહંતા ઉપજાવી આ અંગમાંરે, રંગમાં રંગડચો પ્રગટી રાગ;
રોપેં રાસ કરચો રસ રંગમાંરે, દેખ્યા માત્ર લગાવ્યો દાગ. અં ૪
અનન્યતા ભાગી અભિનિવેશથીરે, પ્રીછાવી નહી પ્રભુની પક્ષ;
કાળ સ્વભાવ કરમના કલેશથીરે, ચાલવિયો ચોરાશિ લક્ષ. અં ૫
જકડયો જન્મ મરણ જંજળથીરે, કંઈ ભાંતીનાં કરાવ્યાં કરમ;
અતિશે અથડાવ્યો બહુ આળથીરે, માંહિલો લેવા ન દીધો મરમ.
અં ૬

યજ્ઞ તિરથ વૃત્ત તપને જણાવિયારે, પણ નવ્ય જણવ્યા પુરૂષપુરાણ;
ભ્રાંતિ વધ્યાનાં સાધન લણાવિયારે, કેશવ જણવ્યાં નહી કલ્યાણ.
અં ૭

કુસંગમાં કચરચો કંઈ કલ્પથીરે, સંચય કીધાં કંઈ સંચીત;
જકડ કરાવિ જૂઠા જલ્પથીરે, પુરૂષોત્તમથી ન બની પ્રીત. અં ૮
સેવક સંકટ ક્યાંહાંસુધી સહેરે, દેવ દયા કરી છોડો દામ;
કરગરતો કર બેડીને કહેરે, કૃષ્ણ તણો કિંકર કૃષ્ણરામ. અં ૯
વિં ૪, પાં ૭

કીર્તન ૬૪ મું.

કેશવજી કાં કર ગ્રેહેતા નથીરે, વાહાલા થઈ કાં કરો વિલંબ;
કરણિ કેટલીક કહું માહારી કથીરે, વિવિધ વૃત્તિયો કરે વિડંબ. કે. ૧
આહાવી નરતનું આપી ઉજળીરે, સાધન શુદ્ધ સધાવા કાજ;
વિદ્યા વિધ વિધ શીખાડી વળીરે, મનની શુદ્ધિ થવા મહારાજ. કે. ૨
અનુભવ ઉર ઉઘાડયો અભી નવોરે, જેથી યુક્તિ સકળ જણાય;
પૂછે તેહેનેં મજથી પ્રીછવોરે, તે જન તૃણથી ન તણાય. કે. ૩
ઓળખિયા ઇશ્વર આબ્યંતરેરે, માધવ તો પણ છટકે મંન;
દૃઢ થઈ શરણ ચરણ નો નવ્ય ધરેરે, અથડાતું હીડે અનુદિન. કે. ૪
કામ ક્રોધ ને લોભ ન વીસમેરે, તૃણાની નવ્ય ત્રૂટે તાંત્ય;
રાગ દ્વેષ સદા હૃદયે રમેરે, લોભ લજ્યાની ન ટળે ભ્રાંત્ય. કે. ૫
હું માહારાની હૃદય હારે નહિરે, ચિત્તથી ચોટયું ન નિકળે આંમ;
ગર્વ તનુનો મન રેહે છે ગ્રહિરે, રસ આખ્યો પણ ન રટે રામ. કે. ૬
આ અથડામણ અજી ન ઉખડેરે, અનન્યતા નવ્ય ઉપજે ઉર;
જ્ઞાન છતાં પણ મન બહુ ગરબડેરે, ભરૂસો માને નહી ભરપૂર. કે. ૭
અલ્પ મતિથી અજી આશા કરેરે, સમજે પણ નવ્ય આવે શરમ;

મંમતા ભરિયું મનડું નબ્બ મરેરે, અજીયે આદરે અતી અધરમ. કે. ૮
આયુર્બલ તો અદ્ધ રહ્યું હશેરે, તોપણ વહ્યો કરું હું વાંમ;
કરૂણા કૃષ્ણતાણી કયાહારે થશેરે, કર જોડી પૂછે કૃષ્ણરામ. કે. ૯

વી. ૪ પા. ૮

કીર્તન ૬૫ મુ.

જીવના જીવન જીવ સાહામું જીઓરે, વાહાલાજી વેળા વહી જાય;
કળા નથી પડતી કેશવજી કર્યેરે, આજ્યંતર માહારું અકળાય.

જી. ૧

હાથ થકી હરજી રખે મેલતારે, દુષ્ટપણું માહારું દિલ ધારિ;
જો તરછોડો તો હું તરફડુંરે, સમજી જોજ્યો દેવ મુરારિ. જી. ૨
કરમ કર્યાં મેં કંઈ કલ્યાંતરેરે, અવળો માની મન અધ્યાસ;
સદગુરૂ શરણ વિના સમજ્યો નહીરે, તેણું વિસર્યા વિશ્વ નિવાસ

જી. ૩

માયિક વસ્તુ વિષે મન મેલિયુંરે, વાહાલાજી શું પડ્યો વિયોગ;
લક્ષ ચોરાશી લમિયો લક્ષ વિનારે, રાગરોષથી વાધ્યા રોગ. જી. ૪
કુણ જાણે કરણી કોણ જનમનીરે, કે એ પુરૂષોત્તમની પ્રીતિ;
જેણું માનવ તનું મુજને મળીરે, ન્યાહાળી સકાયે જેથી નીતિ.

જી. ૫

સુલભ કર્યો સતસંગમ સેહેજમારે, જીવનું દેવત જેણું જણાય;
પ્રીતિ ઉપજે પુરૂષોત્તમ વિષેરે, જેણે ચિંતન સકળ ચ્યણાય.

જી. ૬

ભવતારક તે ભાગવત ભણાવિયુંરે, ભગવદ્ગિતા ભણાવિ ભંચ;
વિષ્ણુસહસ્ર નામ વાહાલું કર્યુંરે, દીનને દુલ્લભ મેળવ્યાં દ્રવ્ય.

જી. ૭

કુમતી કાંઈ કરી નથી કૃષ્ણજીરે, વદને વિરતારિ શુભ વાણી;
ગમતા ગોવિંદ ગુણ ગવરાવિયારે, આશ્રિત કીધા કંઈને આણી.

જી. ૮

તોપણ કુલુપ ન ઉઘડે કિલી વિનારે, એમ પ્રતિતી વિના આવરણ
ઉઘડી જીવું થતું નથી જીવનુંરે, અવલોકોને અશરણ શરણ. જી. ૯
પ્રતિતી જ્યાહારે પૂરણ આપશેરે, કરૂણા કરી ઉઘાડશે કળ,
બાપ માહારાં બાજ્યકથી બોલશેરે, સઘળું ત્યાહારે થશે સદ્ગળ. જી. ૧૦

અત્યુત્તતા જ્યાહારે ઝોળખાવશેરે, દ્રષ્ટે દેખાડીને અદ્રષ્ટ;
હું છું માથે ઘણી તું હઠીશ નહિરે, કેહેશે એમ ત્યારે મિટશે કષ્ટ.
જી. ૧૧

ફેકટ ફળની ફળેતી છૂટશેરે, વાહાલાનો ઠરશે વિશ્વાસ;
વિષય વાસના વિગલિત થઈ જશેરે, દિલનાં દરદ વામશે દાસ.
જી. ૧૨

પૂરણાનંદ એમ પૂરણ કીજીયેરે, દીનદયાલ દયા કરી દેવ;
સવજને શું શું કેહેવું પડેરે, તમને તારયાની નિજ ટેવ. જી. ૧૩
અવગુણ જોશે નહિ મજ અજનારે, પતિતણા પાવન તમે પ્રેષ;
ચરણ શરણ આકરનાં ચિત્તમારે, સરવા વાસી વસજ્યો શ્રેષ્ઠ. જી. ૧૪
વાટચ જીવું છું હું વેગે કરીરે, ચિત્ત ન બેસે ઠરીને ચોક;
પૂર્ણ પ્રતિતી જ્યાહારે બતાવશેરે, સેવકના ત્યાહારે સમશે શોક.
જી. ૧૫

મુજને આપ તણા એક આશરેરે, બીજું સાધનનું નથી બળ;
કૃષ્ણરામ કિંકરને કૃપા કરીરે, કેશવજી ઉઘાડો કળ. જી. ૧૬
વિ. ૪, પા. ૧૧

કીર્તન ૬૬ મું.

દશી રેર.

મનના મેહેવાસીરે, કચહાં ગયા કૃષ્ણજી,
અજી આપો ન ઉત્તર એક,
અલબેલા થઈનેરે, આળસ ન કીજીયે;
છબિલાજી છળો છો શું છેક. મં. ૧
તમારે ભડુંસેરે તાપ ન ઉપજે, વેદ શાસ્ત્ર તણી એ વાણી,
પતિતનું પાવનરે, બિરૂદ છે આપનું, તેને સાચવિયે શારંગ પાંણી.
મ. ૨

આંમ શું આછેટોરે અચ્યુતઅર્ભને, દયાનિધાન દેવના દેવ,
સંત સમગમરે, છોડાવો શું સેહેજમાં, તમને આહાવિ ઘટે નહી ટેવ.
મ. ૩

રમાતણા નામકરે, રમડો ન રંકને, અવિનાશી અશરણના શરણ,
ગોવિંદનો દાસરે, ગાંજ્યો જાય નહીરે, માટે સેવકનું રાખીયે રમરણ.
મ. ૪

હાથથી ન મેહેલોરે, હરજી હું રંકને, પ્રભો બાળકનો દેખિ બિગડ,
કહું હું તે કોહોનેરે, કૃષ્ણા નિધાન વિના, લક્ષ્મીવર પાળીયે લાડ.

મ. ૫

માતુલને માટેરે, ગાંધ્ય જવું પડે, એતો પુર્વનું પ્રગટયું પાપ,
આ સમયમાં આવોરે અતુલ બઝીદ તમે, જન જાણીને કરવા જ્યાપ.

મ. ૬

મજથી શું થાશેરે, મેળ મ'તુલ તણો, હુંતો પ્રાણી સદા પરતંત્ર,
જ્યે જ્યે કરવું ધારોરે, તે તે તુમથી બને, તમ્યો યંત્રીને હું જ્યમ

યંત્ર. મ. ૭

નિમિત્ત છોડાવોરે, નિજ વશ ધારીને, રમા નાથ જાણી મુને રાંક,
દિનના દયાળરે, દેવ દયા કરો, ક્ષમા કરિનેજિ માહારાં વાંક. મ. ૮
લોજનને અર્થેરે, લાજને સુધા પ્રીશું, ત્યાંથી ઉઠાડીને જ્યમ પાયે ઝેર,
એમ કૃષ્ણ કથારે, પરમ પિયૂષતજી, શાંને મોકલો જ્યાં વસે વેર.

મ. ૯

કૃષ્ણાના સિંધુરે, કૃષ્ણ કેહેવાઈને, આહાવું કાં આદરાવો અનીષ્ટ,
જ્યમગર્ભ કચોરે, વિષ્ટટતાં વેદના, એમ કિંકર થાઉં છું હું કિલષ્ટ.

મ. ૧૦

અવગુણ ન જોવારે, અવિવેકી જન તણા, નાથ નિજનું નિભાવિને નામ.
કૃષ્ણ જાણીનેરે, કૃષ્ણ કેશવ કરો, કષ્ટ કાપો કહે કૃષ્ણરામ. મ. ૧૧

વિં ૪, પાં ૧૨

કીર્તન. ૬૭ મુ.

સાંમલાજી સાહેબરે, સાંભળો વીનતી, કર્ણ ધારીને કૃષ્ણા નિધાન,
કૃષ્ણ પુકારે હુંતો કઈ કાળથી, માહારૂં હૃદય થયું છે હેરાંન

સાં ૧

જ્યમ તમે પ્રેરીરે, હૃદયથી વાણીને, તેવી રીત્યે મેં પ્રાર્થના ગાઈ,
એકે અરજીનોરે ઉત્તર ન આવીયો, શ્રી નીવાસ રહ્યાં શું સંતાઈ,

સાં ૨

આશ્ચંતર માહારેરે, અતી હું આતુર થયો, તે શું જાણો ન જગદાધાર,
રંકના ઉપરે, આંમ ન રૂશિયે, સદાનંદ થઈ સિરદાર. સાં ૩
હુંતે માહારા મનનીરે, અકળામણ શી કહું, નથિ ગણુતી થતિ ગે.બિંદ,

વાહાલાને વિઝાહેરે, વિકલ હું બહુ થયો, તેણે મૂઢાયું મન અરવિંદ
સાં ૪

આવરણે આવરીયારે, ઐશ્વર્ય આંતરી, થયો આણંદ અંતરધાન,
વિશ્મણે તે વાધ્યુરે, વાસ્તવ વસ્તુનું, તેણે ભૂલી ગયો નિજ ભાન.
સાં ૫

પંચ પરવાનોરે, પાશ પૃષ્ઠે પડ્યો, ઉલટો ઉપજ્યો અધ્યાસ,
શી ગતી કરશ્યોરે, હવે હરે માહ્યરી, બોલો તો દુઃખ વામું હું દાસ.
સાં ૬

પતિતનું પાવનરે, ગિરૂદ જ્યે આપનું, તેં મેં સાંભળ્યું શાસ્ત્રથી સત્ય,
શરણુ જ્યે થાશેરે, પ્રણતના પાળને, તેની વેગળિ ખસશ્યે વિપત્ય.
સાં ૭

એહેવું શુણ્યેથીરે, ઇષ્ટ મેં ઓળખ્યા, શરણાગત વત્સલ સ્વામી,
ચરણને શરણેરે, હું આવ્યો હરજીને, સર્વજ્ઞને મસ્તક નાંમી.
સાં ૮

અવલોકો મુજનેરે, અથડાતો આ ભવે, હરે મદન કદનના મીત્ર,
અનન્યતા થાવારે, ઉર માહારે આ સમે, દીજે પ્રતીતિયો પ્રેષ્ટ પવીત્ર.
સાં ૯

જેહેવો તેહેવો હું છુંરે, દાસ દયાળનો, દયા કરીને હવે છોડો દામ,
એકવાર બોલોરે, અરજીના જવાપને, કરજોડી કહે કૃષ્ણરામ.
સાં ૧૦

વિં ૪, ગા. ૧૩

કીર્તન ૬૮ મું.

નમેહેરા ન થઇયેરે નંદજીના નંદન, રંક ઉપર કરીયે ન રોષ,
જન સાહામું જોઈએરે. જગતના જીવન, સેવકનો શુણીને સંકોશ.
નં ૧

વ્યાકુલતા વાધેરે, નિત્યે નિત્ય નવનવી, તેથિ એકે પડે ન ઉકેલ,
સાધન ન સાધેરે, સ્મરણુ જાણે સ્ત્રવી, મનનો નથી છૂટતો મેઝ,
નં ૨

તનુજે આ માહારીરે, વ્યથ છે સરવથી, મહી માતાને મારવા ભાર.
કટાક્ષ તમારીરે, કાં મજથી કરતા નથી, કૃષ્ણા મૃત પુરિત અપાર.
નં ૩

તાતનાં તરછોડ્યારે, જ્યમ બિહે બાળ્યકાં, તેહની કોણ કરેરે તજવીજ,
દસોદીશ દોડ્યારે, તેણે તથે તાળકાં, તે તો મરે જોતે ન કરે રીઝ.

નં ૪

એ રીત્યે અથડાઇયેરે, અમે તો આ અવનીયેં, કૃષ્ણ કૃષ્ણા વિના
થયા કલીષ્ટ,
જાણીને તે વ્યાહિયેરે, કૃષ્ણા કેશવનીયે, આઘાં ખસશે અમારાં અનીષ્ટ.

નં ૫

કાં નથી ધરતારે, અરજીયો કાંનમાં, રગડાઇયે અમ્યો અતિ રાંક,
હાથથી કાં ફરતારે, મુકો અમનેં રાનમાં, એહોવો શો છે અમારો વાંક.

નં ૬

માતા જ્યમ જો મારેરે, બલહિણા બાળને, તે તે કચહાંજઈ કરે ફિરિયાદ,
તેને તે કુણુ વારેરે, રામા રિસાલનેં, શિશુનો કોણ સાંભળે સાદ.

નં ૭

એણી રીત્યેં અમનેંરે, રૂસફ્યો જો રંકને, તો તો કો આગળ
કરીયે પુકાર,
કોણુ વારે તમનેંરે, નાથજી નિઃશંકને, સરવનેં શિરે છો શિરદાર.

નં ૮

કદી નથી કરીયુરે, અવળા આચરણનેં, તમે કૃષ્ણા સમુદ્ર કૃપાળ;
આજ કાં આદરીયુરે, અમારા વિસ્મરણનેં, રંક ઉપર થયા શું રિસાળ.

નં ૯

તમારા કેહેવાયરે, અમે તો આ લોકમાં, મન નિશ્ચય કરો માહારાજ,
મૂંઢાને જો માયારે, તાણી જશે શોકમાં, તો તો જશે તમારી લાજ.

નં ૧૦

હાથેથી વગોશોરે, આપજો આપનેં, તો તો તોલથશે જશે ટેક,
જનના ન જોશોરે, પ્રભો પુણ્ય પાપને, અમને આશ્રય તમારો છે એક.

નં ૧૧

માટે કરણેં ધરજ્યોરે, અલખેલા અરજીનેં,
પતિત પાવન પાળજ્યો નામ,
કૃષ્ણ કૃપા કરજ્યેરે, જ્ઞાનના ગરજનેં,
કરજોડી કહે કૃષ્ણશંભ.

નં ૧૨

વિં ૪ પાં ૧૪

કીર્તન ૧૯ મું.

અજી કાં ન બોલોરે, કૃષ્ણ કૃપાનીધે, કે.ણુ આવી પડ્યો અંતરાય,
આવડી તે આજસરે, મજ માટે કયમ ધરો, જાણી જોઈને શ્રીચંદ્રનાય,
અ. ૧

આસાને ખજ્યાંનેરે, ખોલ્ય સકે આવી પડી, તેણે ધરણે મુકાયાં બિરૂદ,
અધમ ઉદ્ધારણરે, એ સકે એજાવ્યું, ગરિબ નિવાજને લાગી ગિરદ.
અ. ૨

પતિતનું પાવનરે, ડાટ્યું સકે પૃથ્વીયે, તાળામાં ઘાડ્યું તારક તેહ;
સંચમાં સંતાડ્યુંરે, શરણનું વતસલ, આર્તિ ભંગ ઉડાડિયું એહ.
અ. ૩

મેમી તણું પાલકરે, નાંખ્યું શું પિટારિયે, કેદ કીધું શું કડ્ડણ નિધાન;
ભક્તનું વતસલરે, ભગુવું શું થઈ ગયું, મહા બિરૂદનાં કચહાં ગયાં
માંન. અ. ૪

કે કોય ધરમાંરે, ઘોળ આવી પડ્યો, રમા રાણીથિ થઈ શું રાહાજ્ય;
કરજદાર જાગ્યોરે, શું સકે પૂર્વનો, તેણે દેઈ દુહુવાઈ કરી આડય.
અ. ૫

અજન્માનો બાપરે, શું સકે ગુદરયા. તેનો આવી પડ્યો સકે શોક,
કે ચાકર કીધોરે, શું સકે ગરૂડને, નાણું આપવા ન મડ્યું રોક.
અ. ૬

શૂં સકે લાગીરે, શીત શીયાળાની, તેણે બાહારય ન નિકળી સકાય,
નિદ્રાયેં ઘેરાયારે, શૂં સકે નાથજી, તેણે આંખય ન ઉંચી થાય.
અ. ૭

કે કોય સેનારે, અરીની અવી પડી, તેણે ઘેરા ઘાડ્યા ચહો તરફ,
શેડુરમાં સંતાયારે, શૂં સકે સામળા, કોય શત્રૂનો માનીને કરફ.
અ. ૮

શૂં સકે મૂઘારે, પૂમડાં ઘાલીને, કેશવજી તમારા કાંન,
કે લીધી બાધારે, અરજ્યો શુણવાની. સકે બેઠા ધરીને ધ્યાન.
અ. ૯

અકળની કબનાંરે, કૃપણ હું શું કરું, મુંને એકે પડે ન ઉકેલ,

જીવતે શું જાણુંરે, હું જગજીશના, ખાંત્યેં કરતા હૃદયો શ્યા ખેલ.

અ. ૧૦

આતુરતા માહારીરે, સર્વજ્ઞ સમજજ્યો, નથી વેઠાતો વાહાલા વિયોગ.
સહાયતા કરજ્યોરે, શીઘ્ર શેવક તણી, મહારા મનના મિટાડવા રોગ,

અ. ૧૧

રહ્યુ નથી જાતુંરે, રમા નાથ રંકથી, હવે હૃદયું ધરે નહી હાંમ,
ઉત્તર કાંઈ આપોરે, કેશવ કૃપા કરી, કરજોડી કહે કૃપણરામ. અ. ૧૨

વિં ૪. પા. ૧૫

કીર્તન ૭૦ મું.

દેશી રેર.

શ્રી કૃષ્ણ પ્રત્યે ગર્ભિત વાણી.

જાણ્યો નંદનો ગોવાળીયોરે, તું તો શાંનો રાજધિરાજ,
અરધી રાત્યેં નાઠો ઉચ્ચીરે, તુને લક્ષ્યે નથી કાંઈ લાજ. જા. ૧
તુજને જાત્ય નથી કાંઈ યાદવારે, તાહારે માત તાતનો ન નીમ,
આહીર જાતીમાંહે ઉછર્યોરે, તું તો વશિયો વ્રજની સીમ. જા. ૨
મરકટ સંગે તૂંતો માહાલિયોરે, તેણે કરમ ન સમજે કાંઈ,
તૂંતો ગોરસનો ઘણું લોભિયોરે, માટે આવ્યો તું અવની માંહિ.

જા. ૩

ગલિ ગલિ ગોપીનેં ઘર દોડિયોરે, ચોરી પીધાં ગૌનાં ગવ્ય,
તુજમાં અક્કલ આવે ક્યહાં થકીરે તું ન સમજે હવ્યને કવ્ય. જા. ૪
ભોર પક્ષ્મી તું માંથે ધરેરે, ગળે ઘાલે ગુંજ્યાનો હાર,
વન માંહે તું વનડે વાંસળીરે, એણે ઓળખાયો અધિકાર. જા. ૫
કર માંહે રાખે તું શિંગડીરે, વળી કાંબળિ ઓઢે કંધ,
રંગ વિચિત્રની રાખેં જ્યેષ્ઠિકારે, તુંને વનચર સંગે સંબંધ. જા. ૬
તું તો ગોરસ કાજ્યેં નાચીયોરે, તેણે તુજમાં હશે શા ગૂણ,
વ્રજ બાળાનાં વસ્ત્ર હરી ગયોરે, તેણે આદરે તુજને કૂણ. જા. ૭
ભિક્ષા માંગી ભિક્ષુકિયો થકીરે, તેના ખાધા અણાવી અન્ન;
વક્ષ વિખાંડ્યા તેં તો વીઠલારે, તેણે તારૂં જણાયું મંન. જા. ૮
રાક્ષ વિનોદ રમ્યો તું રામાથીરે, ઈંદ્ર યજ્ઞ કરાવ્યો ભંગ,
વિધી નિશેધ તેં કીધાં વેગળારે, તેણે તાહારા જણાયા ઢંગ.

જા. ૯

કરણી શી જાણું કોણુ જન્મનીરે, જેણે પાનું પડયું તુજ સાથ,
મન માહારૂં તે હઠય પકડી રહુંરે, ઘણું વારચેં રહે નહિ હાથ.

જા. ૧૦

કાળા કાંઈક કાંમણુ તેં કરયુંરે, નહિ તો આહાવું બને શું આમ,
તાહારાં લક્ષણુ જોતાં સરવથારે, કોણુ પાડે તુજથી કામ. જા. ૧૧

જાણું છું પણ વશ મન રહે નહીરે, આરાધે એ તુજનેં એક,
કૃષ્ણરામ કહ્યે કૃષ્ણ કરે કશુંરે, છળિલા તું છળિશ ન છેક. જા. ૧૨

વિ. ૪. પા. ૧૬.

કીર્તન ૭૧ મું.

શરણુ સદા હું તે નાથનેરે, જે છે શરણાગત વિશ્રામ,
અનંત ઉજ્જવલ મહિમા જ્યેહનોરે, જેનું કરૂણા સાગર નામ. શ. ૧
જેનો નિર્મલ યશ નિત્ય લોકમાંરે, જેને શુણ્ણુતે મંગલ હોય,
જેહેનું તીર્થાર્પદ પદ પંકજરે, જે ધારણાથી મન ધોય. શ. ૨
સંકલ્પ સત્ય છે જેહેના સદારે, જેનું વચન વિક્ષણ નબ્ધ જાય,
જે છે દેવ તણે શિરે દેવતારે, જેનો આજ્ઞા ન ઉઘ્ઘંધાય. શ. ૩
વિશ્વંભર બાનું વહે સર્વદારે, જેને કેહેવું પડે નહિ કાંઈ,
જેને રાગ રોષ નહિ કોયથીરે, રહે જ્યે અચ્યુત ઉરમાંહી. શ. ૪
જે છે ભક્ત મનોર્થના પૂરકરે, જેને માથે નથી કોય નાથ,
જ્યે બાહ્યાભ્યંતર પૂરી રહેરે, જેને પાસે ધરે સહુ હાથ, શ. ૫
ત્રિગુણા માયા જ્યેહેની કિંકરીરે, જે દુરત્યય છે નિજ તંત્ર,
જેની પ્રેરણાથી સહુ નાચતુંરે, જ્યમ યંત્રી તણે વશ્ય યંત્ર. શ. ૬
જ્યે છે સમર્થ છે સઘળું સરજવારે, જે છે વિશ્વ સકળ પ્રતિપાળ,
સંહારણુ કરવા જ્યે શક્ય છેરે, જેને વશ વર્તી છે કાળ. શ. ૭
અષ્ટ સિદ્ધિયો જેની અનુચરીરે, જેહેને વિશ્વ વિધાયક વશ્ય,
જેનો વેદ વિમલ યશ વરણુવેરે, રુષિ કેશ જ્યે સહુનું રહસ્ય. શ. ૮
જ્યેની અદભૂત ઈશ્વરતા ઘણીરે, જેની કરૂણા વિના ન કળાય.
જેના આશ્રયથી જન ઉગરેરે, સેવ્યેથી સાયુજ્ય સમાય. શ. ૯
અંતર સાક્ષી અખિલમાં જ્યે રમેરે, સચરાચર રહિ સરવત્ર,
જ્યેનું શરણુ અંધિ પદ્ય છેરે, જ્યમ તમ તણે શિરે છત્ર. શ. ૧૦
દોષ બુવે નહિ જ્યે દાસનારે, જેનો પકવ ભડંસો પૂર,
જ્યેના નામ સ્મરણુથી સેહેજમાંરે, દુ.ખ દરીદ્ર ભાજે દૂર. શ. ૧૧

અનાથ બંધુ જ્યે છે આદ્યથીરે, જે જીવન જગતાધાર,
 જેહેનું અધમોદ્ધારણુ બિરૂદ છેરે, જેછે અકળીત ચરીત અપાર શ. ૧૨
 જ્યેને વિરલા કે બાળી સકેરે, જ્યારે જાલ્યમ ગુરુનું જોર,
 બીજા બોધ વિના બડ બડ બકેરે, ચિંતન ચૂક્યે થઈ ચોર. શ. ૧૩
 માયા મોહિત મન છે જ્યેહનારે, તે શું સમજે શુભ સંકેત,
 હું માહાઈ કેહેતાં હાલ્યા ફરેરે, હુદી બાણે ન હરિનું હેત. શ. ૧૪
 જેહેના દાસને દુઃખ ન ઉપજેરે, જ્યે કરમ કરે બક્ષીશ,
 તે કલ્યાણ રૂપ શ્રીકૃષ્ણનેરે, કૃષ્ણ રામ નમાવે શીશ. શ. ૧૫
 વિં ૪. પા. ૧૮.

કીર્તન ૭૨ મું.

વેહેલા આવજ્યો વાસુદેવજીરે, સેવકની કરવા સહાય;
 મુજને મોટું દુઃખ વિયોગનુંરે, માટે મન માહાઈ અકળાય. વે. ૧
 નંદના નંદન નિર્દય કાં થયારે, કૃષ્ણ કૃષ્ણા નિધાન કેહેવાઈ;
 પતિતનું પાવન બિરૂદ ધરી હવેરે, શાંને સામલા રહો સંતાઈ. વે. ૨
 સાધન સાધી સકું હું કયમ કરીરે, ધણિ સાહેબ રહે નહિ ધીર;
 રંક રસોઈ કરે કયમજો તેહેનેરે, પેહેલા પીવાં મલે નહી નીર. વે. ૩
 એમ મુને સ્વલ્પ પ્રતિતીના વિનારે, ચિત્ત કહો કયમ કરી રહે ચોક;
 માટે ભાવિ સુચવીયે સામળારે, સેવકના શમાવવા શોક. વેં ૪
 આનંદ ઘન અનાયાસે આપીયેરે, દ્રષ્ટે દેખાડીને અદ્રષ્ટ;
 મનનિ મલિનતા સર્વ મિટાવીનેરે, કૃષ્ણા કરી કાપીયે કષ્ટ. વે. ૫
 આપી અનુપમ આતનું આ સમેરે, તેહેનો નાથ કરો નિર્વાહ;
 મજા કિંકરથી કાંઈ બને નહિરે, માટે દેવ મિટાવિયે દાહ. વે. ૬
 મજથી કોટિ કોટિ કલ્પે કરીરે, જ્યે સધાય નહી શ્રીનિવાસ;
 તે તમે કૃષ્ણા નજરથી કૃષ્ણજીરે, કરી સહજ સકો અવિનાશ. વે. ૭
 જ્યમ ભૂતલને જલધર સેહેજમાંરે, પયો વરષી કરે પથ પૂર્ણ
 એહેવું અનેક જનથી ન નીપજેરે, ત્યમ નાથ કપા કરો તૂર્ણ વેં ૮
 એક ભડંસો મુજને આપનોરે, હું તો આવ્યો છું ચંણને શરણ;
 દીન દયાલ દયા કરી દાસનુંરે, અળગું કરિયે આવરણ. વે. ૯
 આશ્રય અફલ ન હોયે આપનોરે, તમે સખા શરણ વિશ્રાંત,
 બળવંત બિરૂદ બતાવીયે બાળનેરે, કરજોડી કહે કૃષ્ણરામ વે. ૧૦
 વીં ૪ પાં ૧૮

કીર્તન ૭૩ મું.

કામણ કીધું તમે કૃષ્ણજીરે, માહારા ચિત્ત તણા થઈ ચોર,
 હું માહારાની હઠય હલુવી કરીરે, જ્યેથી જલ્દયમ કરતો હું જોર. કાં. ૧
 પૂર્વે હું પશની પેરચે માહાલતોરે, ભય નિદ્રા રતીને આહાર;
 ભજતો ભાવે કરીને જ્ઞાંતિથીરે, ચિત્તે માંની પદારથ ચ્યાર. કાં. ૨
 એ ઉદમ ઉથલાવી નાંખીયોરે, મુંને મનુજ કર્યો માહારાજ;
 આવિધક એહેને આલખાવિયાંરે, લક્ષ્ય કરતાં ઉપજી લાજ. કાં. ૩
 તૃણાનિ તંતુઓ મુજને તાણતીરે, રેહેતા રૂઢ્યે રાખને રોષ;
 સંકેચાણી તે હવે શાક્યણીરે, દેખ્યા દ્રશ્યા દ્રવ્યમાં દોષ. કાં. ૪
 મનમાં મિથ્યા મનોરથ ઉઠતારે, થતા સેહેજ ઘણા સંતાપ;
 તે શમિયા સઘળા સંશય જતાંરે, પીડાકારી એ જાણ્યાં પાપ. કાં. ૫
 સત્ય સંબંધી આ સસારનારે, મન માંનતુ વધતો મેલ;
 સમજ્યો સ્વપ્ના સરખા તે સહુરે, કંદ ફેકટના એ ફેલ. કાં. ૬
 અથડાતો અવળા અધ્યાસથીરે, ચિત્ત બેસતું નહિ કદી ચોક;
 ધન પૂત્રાદિક માટે ધૂણતુંરે, તેના સહજ શમી ગયા શોક. કાં. ૭
 ગોવિંદ ગુણ ગાવા ગમતા નહિંરે, આડા પડતા અતી અંતરાય;
 પથે પાપને નિત્યે ચાલતોરે, જ્યેથિ વ્યર્થ જન્મ વહિ જાય. કાં. ૮
 આલ પંપાલ સમાંતે ઓળખ્યાંરે, હરી ગાવાનું ઉપજ્યું હેત;
 મનનો મોહ તેણે મરદાઈ ગયોરે, સમજ્યો શુભ સંકેત. કાં. ૯
 કીધું તે કેશવજી પૂરું કરોરે, વધે વાહાલાની સાથે વાહાલ;
 ઉરમાં અન્યાસક્રિત ન ઉપજોરે, કૃષ્ણરામ તરે કંગાલો. કાં. ૧૦

વિં ૪, પા. ૨૦

કીર્તન ૭૪ મું.

દશી રેર.

કેશવજી કરુણા કરશે તો, સફલ મનોરથ થાશેરે;
 વિપ્રિય સઘળાં જશે વેગળાં, પાપ પ્રચંડ પળાશેરે. કે. ૧
 વેહેમ વિસરશે વિધ વિધ કેરા, પ્રેમ પ્રગટશે સાચોરે;
 કાલા વહાલા કરણ ધરીને, રંક ઉપર જો રાચોરે. કે. ૨
 બાળકની બિરુદશ કરચેથી, સાડું દીસશે સ્વામીરે;
 પ્રણત પાળ પ્રતિતી દેખડો, આ સમે અંતર્યામીરે. કે. ૩

કઈક દીવસથી કંઈક વીનંતી, ચદુપતી જાણ્યો જાપરે;
 સંખપાણું સેવકને જતાવો, તમના મિટવા તાપરે કે. ૪
 રંક વત્સલ હવે રંકના ઉપર, કપાવલોકન કરીયેરે;
 કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણચંદ્રજી, કંઈક કરી કર ધરિયેરે. કે. ૫
 વિં ૫, પાં ૧

કીર્તન ૭૫ મું.

ગોવિંદજી ગુણ સાગર છે, હવે અવગુણ ચિત્તમાં નબ્ધ ધરીયે. ક. ૧
 આંજ્યા અવિદ્યાને આવરણે, કંદિ થઈને અમે ફરિયે;
 શં સાધન અમે શઠ કરિ સકિયે, ક્યમ કરિ વિઠલને વરિયે. ગો. ૨
 શંરિશદિક કેરા અધ્યાસે, હું માહ રું અમે કરિ મરિયે;
 તૃણા કેરી તાંણે તણાંણા, સ્થિર થઈને કહો ક્યમ ઠરિયે. ગો. ૩
 પ્રાણ તણા પ્રિય પ્રભૂને વિસારિ, હાથ ધરી હાહા કરિયે;
 ફૂટ કરમના કરનારા અમે, અવિનાશિને ક્યમ અનુસરિયે. ગો. ૪
 ભ્રાંતિ થકી અમે ભમિયે તોપણ, કાંન વળી કઈના ભરિયે,
 શાસ્ત્ર શ્રવણ થકી ચમરાયને ઉરે, થર થર થર અમે થર થરિયે. ગો. ૫
 પાપ કરમ અમે પ્રીછિ અમારાં. નરક યાતનાથી ઉરીયે,
 તનમન ધનથી ભ્રષ્ટ અમે જન, પ્રાયશ્ચિત કહો ક્યાં ચરિયે. ગો. ૬
 કંઈક કર કેશવજી તમને, કાલાવ લા કરિ કરગરીયે,
 કૃષ્ણરામ કહે અમે કૃપણ જન, તારયે તારેથી તરીયે. ગો. ૭
 વીં ૫ પાં ૧

કીર્તન ૭૬ મું.

ઘણી થઈ (૨) ગોવિંદજી હવે,
 હાથ અમારો ગ્રહિયેરે. ઘં ૧
 કઈક કંઈથી વિષય રૂપિણી, વૈતરણિયે અમે વહિયેરે,
 કેશવના કેહેવાઈ કિંકર, સંકટ હવે ક્યમ સહિયેરે. ઘં ૨
 અધમોદ્ધારણ બિરૂદ શુણી અમે, આપ આશરે રહિયેરે,
 કંઈક નિધાન વિના અમે કીંકર, કે આગળ દુઃખ કહિયેરે. ઘં ૩
 હું માહારાને હૃદય ધરી અમે, દાવ ત્રિવિધમાં દહિયેરે,
 કંઈક દુઃખ દેખિને દાસને, શ્રીધર સન્મુખ થઈયેરે. ઘં ૪

માત તાત માધવને તણ અમે, જડજન કહો ક્યાં જઇયેરે,
કૃષ્ણરામની અરણ કેશવ, લક્ષ કરી હવે લહિયેરે. ધ૦ ૫

વી૦ ૫ પા૦ ૨

કીર્તન ૭૭ મું.

છેક થયા છળ બુદ્ધિ અમે, નથી નાથ ઉગરવા આરોરે,
કેટલિક કહું કુટિલાઇ અમારી, ધણિ ધરણિધર ધારોરે, છે. ૧
કૃષ્ણકથા કલ્પદ્રુમ શીતેથી, કરણ ખસે નિત્ય ન્યારોરે,
લોક લવે લાગે યશ અવયશ, પીડય કરે તે ખ્યારોરે. છે. ૨
ગીથી ગોવિંદના ગુણ ગાતાં, શરમથી હોય વિસારોરે,
બાપડા જન શું બડબડ કરતાં, અલ્પ રહે ન ઉધારોરે, છે. ૩
દિવ્ય પુરૂષનું દરશન કરતાં, આંખમાં પડે અંગારોરે,
નિરખવિ નીત્ય નવી નવી લાવે, નષ્ટ નારિની લારોરે. છે. ૪
હંડવતેં નમતાં દક્ષોને, અંગ પડે અસિધારોરે,
અંગ મરોડી અબળા રમતાં, દુઃખ દાયિક જ્યે દારોરે. છે. ૫
દાંન કરંતા કર ધ્રુજે જ્યમ, સાહામો થયો હોય મારોરે,
દામ દબાવવો લાવે જ્યમ બહુ, પ્રગટ પચવવો પારોરે. છે. ૬
શ્રેષ્ઠ ગણ્યાં સહુ નેષ્ટ હવે હરી, શા અવગુણ સંભારોરે;
કૃષ્ણરામ કહે કુટિલ અમે તો, તરિયે તમે જો તારોરે. છે. ૭
વિ૦ ૫ પા૦ ૨

કીર્તન ૭૮ મું.

શું કરિયે સાંમળિયાળ, હવે એકે ઉકેલ પડે નહિરે;
જ્યે જ્યે કરવું યતન ધારિયે, તે તે ઘોરે ધડે નહિરે. શૂ. ૧
શઠ બુદ્ધિથી શાસ્ત્ર શૂણ્યાં પણ, જોઇતો માર્ગ જડે નહિરે;
કળ ન પડે જ્યે કોણ કર્યાથી, રાગાદિક રંગડે નહીરે. શૂ. ૨
આત્મ વિચાર કર્યો પણ ઉરમાં, આવરણેથી અડે નહિરે;
જન્મ જન્મની પાપ જાડયથી, આજ્યંતર ઉઘડે નહિરે. શૂ. ૩
કુટિલ કલીયુગ મધ્યે જનમ્યાં, તેથી ચિત્ત ધડે નહિરે;
સંગ ન સંત પુરૂષને સાધે, જ્યેથી મન ળિગડે નહિરે. શૂ. ૪
કલબલ મૂઢી કૃષ્ણ રમરણને, પંથે ચિત્ત ચઢે નહિરે;
મદ મોહાદિક રિપુની સાથે, લક્ષ્ય અમારિ લડે નહીરે. શા. ૫

વિષ્ણુ અમારિ વાહાર કરો તો, તૃષ્ણાદિક તગડેં નહિરે;
કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ કપાથી, લંઘસ કોય નડેં નહિરે. શૂં. ૬
વિં ૫, પાં ૩.

કીર્તન ૭૯ મું.

દશી રેર.

- ભડંસો તમારો મુંનેં ભક્ત વત્સલ હે,
ખીભું તો નથિ કાંઈ સાધનોનું બલ હે. ભ. ૧
- ઓળગ તમારી કરી અફળ ન જાય,
આગચેં નિગમેં કરી ગમ્ય વાળા ગાયહે. ભ. ૨
- કલ્પતડું રિત્યે તમે પૂરનાર કાંમ,
સખ્યતા દેખાડો મુંનેં શરણુ વિશ્રામહે. ભ. ૩
- નરતનું આપી તમે નિરખાવા નૂર,
દયા કરી દેવ મુંનેં કરશે ન દૂર હે. ભ. ૪
- કરણિ તે જોશે માહારી કેટલી કપાળ,
બોધ વિના હું છું અજ બળ હીણો બાળ હે. ભ. ૫
- કાંમે કીધું કાંમણુ તેણેં હું થયો હરાંમી,
કેશવ તજનેં ફૂંટી કાંતાનેં કામી હે. ભ. ૬
- લોભેં લુટી લક્ષ તેણેં લોપ થઈ લાજ,
કૃષ્ણને વિસારી ધશ્યો કનકને કાજ હે. ભ. ૭
- કોધેં લીધિ કેડય તેણેં કુમતી ઉઘાડી,
એકેદ થઈ મેં કઈની વૃત્તિયો બિગાડી હે. ભ. ૮
- ક્ષમા કરો ખાસા માહારા અનેક અપરાધ,
બાળક તમારો રખે પાંમતો હું બાધ હે. ભ. ૯
- ત્રાતાર તારક જાણી તમને છું શરણુ,
અચ્યુત ઉઘાડો માહારા ઉરનું આવરણુ હે. ભ. ૧૦
- પ્રગટ પ્રતીતિ આપો પ્રિયંકર દેવ,
સર્વના જ્યમ સમળું ભૂત ભાવી સ્વય મેવ હે. ભ. ૧૧
- દાતાર એ દયા તુમથી એહેવી કરાય,
અનાયાસે આઘા ખસેં જ્યમ અંતરાય હે. ભ. ૧૨
- ચાચું છું હું તમને એટલું ચાહવાધીશ,
બલીષ્ટ છો માટે કર્મ કરો બક્ષીશ હે. ભ. ૧૩

જગદ્ધીશને તજી શરણુ ક્યાંહાં જાઉં,	
રૂપી કેશ જીવે હુંતો રંક રંગડાંઉ હે.	લ. ૧૪
દયાસિંધુ તમને અજી દયા ક્યમ નાવે,	
સ્વામી વિના મુને કોણુ શાંતિ ઉપજાવે હે.	લ. ૧૫
ગમ્ય ઉઘાડયા વીના ગુણુ શ્યા ગવાય,	
દરદ મિટાડયા પાખે સ્થિરતા ન થાયરે.	લ. ૧૬
દીન દયાલ કરો દયા તાણું દાંન,	
કપા વડે કળ મરડો કરૂણા નિધાન હે.	લ. ૧૭
રમાનાથ રાખો ત્યમ રંક હું રહીશ,	
વેહેવા દેશો તો હું ભવ સમુદ્રે વહીશ હે.	લ. ૧૮
માહારે વશ નથી કાંઈ માયા કે મારીક,	
સાધિ હું શું સકું સ્વયં સાંપરાયીક હે.	લ. ૧૯
પ્રતીતિ આપીને પ્રભો પીડાઓ નિવારો,	
કૃષ્ણરાંમ તણો કર કૃષ્ણચંદ્ર ધારો હે.	લ. ૨૦

વિં ૫, પા. ૫

કીર્તન ૮૦ મુ.

આહાવી આલસ ન કીજે હે સાંમળિયા,	
પ્રિત્યે પ્રતીતિયો દીજે હે.	સાં. ધૃ. ૧
કલ્યાણુના રાશી તમે કમળાના નાથ,	
હારયો જાણી હવે માહારો પકડીયે હાથ હે.	સાં. ૨
ત્રિગુણુ માયા મૃગીતે નર્તકી તમારી,	
દેખ હે છે તમને સહુના વેશ સમારી હે.	સાં. ૩
મહદાદિ તત્વ તે છે તમને અધીન,	
તુમ પાખે દીસે સ્વયં સત્તા વિહીન હે.	સાં. ૪
અનાદિ નિધન જે છે અનિમિષ નાંમ,	
તે તમારી ચેષ્ટા કહો તેટલું કરે કાંમ હે.	સાં. ૫
વિરંચિ તુમારી મતી રૂદ્ર અહંકાર,	
સકળને શિરે તમે એક સિરદાર હે.	સાં. ૬
વેદ તે તમારી વાંણી ગવાઓ તે ગાય,	
શાસ્ત્ર કરે શોધ તોણે કળના ન થાય હે.	સાં. ૭

ઇંદ્રાદિક દેવ સરવ તમારે છેં કર,	
આપેં નીજ આજ્ઞા માફક સેવકોનેં વર હે.	સાં. ૮
તરણી તે ચક્ષુ નિજ મનો નિશા નાથ,	
શ્રોતૃ દિશા તેણે ભુવો માંનો શુણો સાથ હે.	સાં. ૯
સર્વના સાક્ષી તમે સર્વના નિયંતૃ,	
માહા ભવ તારક છો નામ માત્ર મંત્ર હે.	સાં. ૧૦
ભક્તનેં અધિન તમે ભક્તિના રસીક,	
તમારો જે દાસ તેનેં શાંની કેની ખીક હે.	સાં. ૧૧
સર્વ સ્વરૂપી તમે સહુના આધાર,	
સાર સકળ તણું સ્વામી એક સાર હે.	સાં. ૧૨
તીર્થાર્પદ પદ પદ તમારું કપાળ,	
પ્રબળ પીડાનું હારી પ્રણતનું પાળ હે.	સાં. ૧૩
ભવ ભય ભારી તમે કરી સકો દૂર,	
તેહેવાનેં હું શરણે આવ્યો જાણીનેં જરૂર હે.	સાં. ૧૪
મુને માહારો કહિયે માહારા પ્રિયંકર દેવ,	
સેવક ઠરાવો મુને સખા સ્વય મેવહે.	સાં. ૧૫
બાળ્યક હું જાણું નહી સાધનોનું બળ,	
કૃપા રૂપી કિલીવડે ઉઘાડિ દો કળહે.	સાં. ૧૬
વિશ્વાસ વધારો પ્રભો પ્રતીતિયો આપી,	
કાલિમા વાસના કેરી કૃષ્ણ નાંખો કાપીહે.	સાં. ૧૭
ભક્તસૌ તમારો એક મનાવોજી ભવ્ય,	
કૃપા કરી આપો દિવ્ય દષ્ટિ રૂપિ દ્રવ્યહે.	સાં. ૧૮
શમાવિદ્યો સખા માહારા સકલ સંતાપ,	
ખિરૂદ બતાવો મુને બળવંત બાપહે.	સાં. ૧૯
વાહાલા હવે મુને વેહેવા દેશો નહિ વામ,	
કૃષ્ણજીની કરૂણા થવી ઇચ્છે કૃષ્ણરામહે.	સાં. ૨૦

વિં ૫, પા. ૬.

કીર્તન ૮૧ મું.

માહારી કરણી ન જોઇએરે, કેશવજી,
આપી વેશ ન વગોઇએરે.

કેં ૧

દયા કરી આપ્યો તમે માનવ દેહ,	
છત્ય જણવીને હવે દેવો નહીં છેહરે.	કે૦ ૨
શ્રીધરજી છે તમે ચતુર સુજાણ,	
કર પકડો તો માહાડું હોય કલ્યાણહું,	કે૦ ૩
ખાળકંઃહુઃખીજી તે શું કરી સકું બળ,	
કાપી સકું કયમ કઈક કલ્પના મળરે.	કે૦ ૪
શઠ બુદ્ધિ હું તે શું શું કરીશ સાધન,	
મજથી ન વશ બને મતવાળું મનહું.	કે૦ ૫
વિષયની વાસનાનું વાધે ક્ષિત્ય જોર,	
કૃષ્ણ કથા સલિલથી પણ લીજે નહીં કોરહું,	કે૦ ૬
બહુ વિધ લોભ મુને કરે બદલાંમ,	
કેડય ન મુકે અજી કોધને કામહું.	કે૦ ૭
તૃષ્ણાની તાંણ્યથી હું પામું નહીં તીર,	
રસ વિના રામ રટું જ્યમ કહું કીરહું.	કે૦ ૮
શાસ્ત્ર ભણ્યાં શુણ્યાં પણ સમજ્યો ન શોધ,	
બકતાંને કરવો પડે ધન યાદે બોધહું.	કે૦ ૯
વિશ્વંભર તણો અજી નાંવે વિશ્વાસ,	
અજીયે ન ખસે આડો ઉરથી અધ્યાસરે.	કે૦ ૧૦
દામને દારા વિશે ડલકે છે ડાહાડય,	
રાગનેં રોષ અજી કરાવે છે રાહાડયહું.	કે૦ ૧૧
ગોવિંદના ગુણનું પ્રીત્યે ભાવે નહીં ગાન,	
માને ન ખીક માહાડું મન મસ્તાનહું.	કે૦ ૧૨
ઓતાનેં સમજાવે મન શિક્ષાઓ અનેક,	
એહેમાંની તે પાળે નહીં આદરેથિ એકહું.	કે૦ ૧૩
મુને મળ્યો અવસર એહેવો ઈચ્છે છે શક,	
તોયે નવનીત તજી હું પિયુંછું તક હું.	કે૦ ૧૪
માધવની માયાથી મુને થયો મોહ,	
વાહાલા વિશ્વનાથ સાથે પડિયો વિછોહુંહું,	કે૦ ૧૫
સચ્ચિદાનંદજીનું રહેતું નથી સ્મરણ,	
અજાણું નથી ખસ્તું આડું ઉરનું આવણુંહું.	કે૦ ૧૬

અતિ થઈ અતી થઈ ઉર અકળાઈ,
 જન્મલે હું જકડ્યો જન નાશિ કયહાં જાઉં. કે૦ ૧૭
 આવ્યો છું અનાથખંધો તવ પદ શરૂ,
 કરૂણા નિધાન શુભો અરજી આકર્ણ્યું. કે૦ ૧૮
 ગિરીવરધારી તમે ગરીબ નિવાજ,
 શરણ આવ્યાની રાખો લક્ષ્ય ધરી લાજડે, કે૦ ૧૯
 ઘણો ગુનેગાર તોહો ગોવિંદનો દાસ;
 વિછોડ ન કરશો માહારો ચિન્ધ નિવાસડે. કે૦ ૨૦
 આપદા મિટાડો આપેં આણુંદ ઉઘાડી,
 જન જાણી કાહાડો જનની જવનીકા જાડીડે. કે૦ ૨૧
 પતિત પાવન તે પેખાડો નિજનાંમ,
 કરજોડી કરગરી કહે કૃષ્ણરામ હે. કે૦ ૨૨

બિ૦ પ. પા. ૭

કીર્તન ૮૨ મું.

દશી રૂર.

આવો આવોને ગિરિધર આવોરે,
 બોલ્યું બળવંત બિરૂદ બતાવોરે,
 કચમ કરૂણા નિધાન કહાવોરે, ગિ. ૧
 આહાવો મનુજ જન્મ જ્યાહારેં આપ્યોરે,
 અજી અવળો અધ્યાસ કાં સ્થાપ્યોરે;
 તે મેં કૃપણથી જાશે કચમ કાપ્યોરે. ગિ. ૨
 જ્યારે વિમળ વિદ્યાઓ શિખાડીરે,
 ત્યારે આશાઓ રાખી શિદ આડીરે;
 કચમ મજથી સકાશે તે કાહાડીરે. ગિ. ૩
 જ્યારે શાસ્ત્રની જણવી શીક્ષારે,
 પ્રતીગ્રહની શું રાખી પ્રતીક્ષારે;
 એથી એળખીશ કચમ અન્વીક્ષારે. ગિ. ૪
 જ્યારે સનજન સંગતી મેલીરે,
 ત્યારે ભાંતિયો શાંને બેલીરે;
 કચમ મુકી સકીશ કામ કેલીરે. ગિ. ૫

જ્યારે વિશદ કથા વંચાવીરે, શાંને અહુ' મમતા સંચાવીરે; તેને કંચમ સકીશ ખંચાવિરે.	ગિ. ૬
જ્યારે વ્યાસ મુને કેહેવરાવોરે, ત્યારે લક્ષ કાં નવ્ય લેહેવરાવોરે; અજી વિંડખણ શું વેહેવરાવોરે.	ગિ. ૭
જ્યારે વાણી વિસ્તારી વહને'રે, ત્યારે' મેળવીયો શીદ મહને'રે; ખાંધ્યો ગાઉ શું શૃંખલા સદને'રે.	ગિ. ૮
તમે સર્વજ્ઞ અતર યામીરે, ખુશી થઇને શું રાખો છો ખામીરે; અંતરાયોને નાંખો ઉથાંમીરે.	ગિ. ૯
આપે અનન્યતા ઉપજાવોરે, ટંટા માત્ર ને તરત તજાવોરે, ભાવે' ભક્તિ મારગને' ભજાવોરે.	ગિ. ૧૦
મજ રંકતું કાંઈ, ન ચાલેરે, મોહ મન મધ્યે રહ્યો માહાલેરે, ગાડાં ઘટમાં નવાં નિત્ય ઘાલેરે.	ગિ. ૧૧
સાફી સકળ સંપત્ય તમે સરજોરે, તેને' સકળ કરો શ્રીધરજોરે; કૃષ્ણરામ કરે નિત્ય અરજોરે.	ગિ. ૧૨

વિ. પં. પા. ૬.

કીર્તન ૮૩ મું.

દશી ફેર.

કાં નથિ ધરતા કાંન અરજોયો, કાં નથી ધરતા કાંન, વિખળો તમારું મેં શું વણસાડયું, યદુપતિ શું કરયું જ્યાંન. અ. ૧	
ખાળકને શું ખીક લતાવો, કેશવ કડણા નિધાન, એમ ન સારા દીસો સાંમળિયા, ભક્ત પ્રિય ભગવાન. અ. ૨	
મન માહારે તો માન્યો આશ્રય, નારાયણનો નિદાંન, પૂર્વે પ્રેમી કેહેવાઈ પ્રભો હવે, કપટી ન થઈએ કહાન. અ. ૩	
આકુળ થઈ અંતઃકરણ મારું, સ્થિર નથિ ઠરતું સ્થાન,	

સત્વર કર સેવકનો પકડો, આપો અભય પદ હાંન. અ. ૪
 સકળ કલ્યાણ ગુણકર કેશવ, ધારી બતાવોને ધ્યાન,
 વાણિ વિમળ કરી નિત્ય કરાવો, ગોવિંદ ગુણનાં ગાંન. અ. ૫
 શરીરાદિક અધ્યાસ સ્વપન સ્થા, તેહનું ત્રોડાવોને તાંન,
 સંતપુરૂષનો સંગ મેળાવો, વેગે વધારોજી વાંન, અ. ૬
 દોષ ન દેખિયે દાસ તણા હવે, મેહર કરો મેહરખાન,
 કે આગળ કૃષ્ણરામ પુકારે માધવ રાખો માંન. અ. ૭

વીં ૫ પાં ૧૨

કીર્તન ૮૪ મું.

મનની પીડય શમાવો હરે માહારા, મનની પીડય શમાવો,
 કરૂણા નિધાન કેશવ કર ગ્રેહેવા, આ અવસર માંહે આવો. હરે. ૧
 શું ઔષધ કરિયે સામગિયા. કોયની ન લાગે ટાંકી,
 યત્ન ન ચાલે તાવત જ્યહાં લગી, વિષ્ણો નજર હોય વાંકી. હરે. ૨
 કોયનું કોય નથીરે સંબંધી, જે જોઈએ તે તે જૂઠું,
 માહારા કેહેનારા માયિક સઘળાં, લક્ષ્ય કરી ક્યહાં લૂંટું. હરે. ૩
 વિવેક થકી વેદાંત વિચારે, શોધી લહું સરવ સાંને,
 મળિયું સકળ મલીન સ્વારથી, માધવ મન ક્યમ માંને. હરે. ૪
 કેથી ન અર્થ સરે કાંઈ કિંચિત, તાપ ત્રિવિધના વાધે,
 જ્યહાં જ્યહાં મનમાંને આસક્તિ, તે તે બળ કરી બાધે. હરે. ૫
 ચઉદ ભૂવનની ચીત્ર સંપદા, કાંમ ન કોઈ આવે,
 કાળ તણા મુખ માંહિ રહું તે, કાળ થકી શું છુડાવે. હરે. ૬
 આશ્રય અનુપમ એક આપનો બળવંત ગુરૂએ બતાવ્યો,
 નિર્ભયની નિંદા કરીને નાથનો ચરણ શરણ હું આવ્યો. હરે. ૭
 સચ્ચિત્ આણુંદ રૂપ રમાપતે આત્મ કાંમ અવિનાશી.
 સ્વયં પ્રકાશ સુદરશનધારી, વિશ્વ સકળના નિવાસી. હરે. ૮
 માહા માયી માહારાજ મુરારે, સર્વજ્ઞ સર્વાધાર,
 મધુસૂદન મન મથના મોહન, અકળિત ચરિત અપાર. હરે. ૯
 જ્ઞાન ગમ્ય પુરૂષોત્તમ પૂરણ, ભક્તિ રસિક ભયહારી.
 કારણ સકળ તણું તપે કારણ, બાંહ પકડજ્યો માહારી. હરે. ૧૦
 તીરથ સકળ તણું તમે તીરથ, યજ્ઞ સકળના યજ્ઞ,
 ચૈતન ધન તવ ચરણ પંકજે, માહારી લગાવજ્યો લગ્ન. હરે. ૧૧

પતિત પાવન જ્યે બિરુદ તમારું, સાંભળા લેજ્યો સંભાળી.
કૃષ્ણસમના સાહામું જોજ્યો, ન્યેહ નજરથી નિહાળી. હરે. ૧૨

વી૦ પ પા૦ ૧૩

કીર્તન ૮૫ મું.

દશી ફેર.

રૂપી કેશ શ્રી રમેશને સદા નમુરે,
પામું જવાપ તો સંતાપ થકે વૈસમુરે;
આ સંસાર લાગે ક્ષાર જળધીજ સ્યોરે,
ઉદ્ધાધાય તે ઉપાય ન જડે કસ્યોરે. ૧

કળી કાળમાં રસાલ ભક્ત ક્યહાં મળેરે,
જેની બ્યક્તિ સેવ્યે ભક્તિ નવધા ફળેરે,
આજ લોક દીસે શોક દવના દહ્યારે,
માહા મત્સરે પરસ્પર બળી રહ્યારે. ૨

ઉપકારીને વિસારી ભજે આંધીનેરે,
કોહોનું સાડું થતાં બાડું નાંખે બાંધિનેરે;
ગુરુ લક્ષ્ય જ્યે પ્રત્યક્ષ તેને ઢાંકિનેરે,
અહે દોષ કરે દોષ બળ વાંકીનેરે, ૩

નારિ નાણાના દબાણારહે દાબથીરે,
રળે દામ સેવે કામ બે હિસાબથીરે;
સોગે પાપથી સંતાપ તોહ્યે તે કરેરે,
કૃષ્ણ ચુકી માર્ગ મૂકીને આડા ફેરેરે. ૪

નિંદે સંતને અનંત કરે આપદારે,
પોસે પ્રાણ અકલ્યાણ સેવતા સદારે;
એહેવા જનોથી આ મનો માહારૂં લાગીયુરે,
પડયું પાનું એતો ક્યાહાનું પાપ જાગીયુરે. ૫

કહો નાથ આ સંઘાતથી હું ક્યાહાં ખસુરે.
કૃપા દષ્ટિ કરો સૃષ્ટિમાં સૂખે વસુરે;
અભયદાવ ભગવાન મુને આપિયેરે,
રાખિ શણુને આવણું માહારૂં કાપિયેરે. ૬

હવે હારચો હું પુકારચો પ્રણત પાળને'રે,
ક્ષમા વંક કરી અંક ધરો બાળને'રે,
ઘણી જો છે થોડી રહિ છે તે સુધારિયેરે,
મેહર આણિ દીન બાણીને ઉદ્ધારિયેરે.

૭

ચક્રધારી હું તમારિ કૃપા લેશથીરે,
બાણું સર્વ મિટયે ગર્વ છુટું કલેશથીરે;
અનવધ કરો સઘ કૃપાદાસને'રે,
કંદ ફેડોને' ખશેડો આ અધ્યાસને'રે.

૮

કૃપા સિંધો દીનબંધો બાણી કરગરૂંરે,
હુંતે ચોર બીજું જોર કહો શૂં કફરે;
અગોચર રમા વર અજી કાં રહોરે,
કરી પ્રીતીને પ્રતીતિ મુજને કહોરે.

૯

કરો સાંન જોણું જ્ઞાન નેત્ર ઉઘડેરે,
જાગે વચ્ચે તે ઐશ્વર્ય નજરે પડેરે,
ભાગ્યે બ્રાંતિ રહે શાંતિ મહારા મનને'રે,
ભૂત ભાવિ દેઉં બતાવિ સાચા જનને'રે.

૧૦

મુઘા નેત્ર હૃદય ક્ષેત્રનાં ઉઘાડજ્યોરે,
સજીવન ખુટિ જનને સુંઘાડજ્યોરે;
ઘો નિવૃત્તિ મનોવૃત્તિ ચરણમાં રહેરે,
કૃષ્ણરામ તે પ્રણામ કરીને કહેરે.

૧૧

વી૦ પ પા૦ ૧૭

કીર્તન ૮૬ મુ.

વંદુ ચણું શ્રી અશણું શણુંનું મદારે,
પુછું પ્રશ્ન કહો કૃષ્ણ મગશો કદારે;
નથિ બ્રાંતિ જતી શાંતિ થતી ચિત્તનેરે.

૧

હું તો શોક આલે કું કો નિમત્તનેરે,
નર દેહ આખ્યો તેહ વ્યર્થ જાય છેરે,
વિના પ્રીતિયેથી ભીતિયે પિડાય છેરે;
આ આદિત્ય હરે નિત્ય આયુઃકાયનુંરે,
અજી દામ્યો હું ન પામ્યો દાન દાયનુંરે.

૨

શો ઉપાય ચદુરાય કૃપણ હું કરુંરે,
આ વિયોગ તણા રોગ દેખિને ડરુંરે,
કંઈ કલ્પ થકે જલ્પના ઘણી કરિરે.

થઈ ભ્રષ્ટ ભોગ્યાં કષ્ટ મેં કરી કરિરે.

૩

પૂર્વ પાપશ્રી સંતાપ ઘણા મેં સદ્ધારે,
ત્રણે તાપના અદાપ ન જાયે કહ્યારે;
ગુનેગાર હું અપાર કઈ કાળનોરે,
જાણી રંક ક્ષમા વંક કરો બાળનોરે.

૪

મહા પાપિ હું અદ્યાપિ છું અજાણતોરે,
તણ શ્રીશને અનીશ વિષય માંણતોરે;
વિદ્યા જાણી ચક્રપાણિને લલ્લો નહિરે,
થઈ ચાદ તે પ્રસાદને ઇછું સહીરે.

૫

નથી નાથ કશું હાથ યત્ન માહ્યરેરે,
મિટે ગર્વ પંચ પર્વ ખસે જ્યાહારેરે;
જગદીશને હું શીશ નાંમિને કહુંરે,
દો પ્રતિતી તો હું બીતી તણને રહુંરે.

૬

અધોક્ષજ હું સલજ્જ કયહાંલગે કરુંરે,
વિના વીર્ય હું તે ધીર્યશે બળે ધરુંરે;
હું સતૃષ્ણ સદા કૃષ્ણ અપરોક્ષનોરે,
દીઠે પાસે ભય નાસે બંધ મોક્ષનોરે.

૭

હે દયાલ હુંતો બાળ સદા આપનોરે,
કાં અધીન કરો દીન પૂણ્ય પાપનોરે;
બંધ મોક્ષ શું પરોક્ષ રહિ દાખવોરે,
ઘટે દાસને સ્વપાસ હવે રાખવોરે.

૮

નિજ અંશ હું વિભ્રંશ જો પામું ધણીરે,
તેણે લાજ મહારાજ જશે આપણીરે;
જેવો તેવો તોદો લેવો મુંને અંકમાંરે,
તે ઉતારો વિષ ધારો રહ્યું ડંકમાંરે;
કરો દ્રષ્ટિ તો સમષ્ટિ વ્યષ્ટિને લહુંરે,
છુટ્યે કંઈ ચિદાનંદને સુખે ગ્રહુંરે;

૯

આવ્યા શર્ણુ જે આવર્ણુ વશ્યા તે રહેરે,
 ગુરુનામને બદલામ તમને કહેરે. ૧૦
 જે સમર્થ તે ન વ્યર્થ કરે નામનેરે,
 થયા શર્ણુ તેના પૂર્ણ કરો કામનેરે;
 ઇચ્છે બાળ તે રસાળ રનેહ બાપનોરે,
 કૃષ્ણરામ વહ્યો વાંમ તેહ્યો આપનોરે. ૧૧

વિ० ૫, પા. ૧૮.

કીર્તન ૮૭ મું.

સુખસિંધો દીનબંધો શૂં છુપી રહોરે,
 થઈ પ્રીતિમંત ભીતિમે ન કાં દહોરે;
 અપરાધ જે અગાધ થયા દાસથીરે,
 તજી રીશ ને બક્ષીશ કરો હાસથીરે. ૧
 હું છું બુદ્ધ તે પિનદ્ધ અવિદ્યા વડેરે,
 કહો મુક્તિની તે ચુક્તિ મુંને શૂં જડેરે;
 કામ ક્રોધ તે વિરોધ કરે ચિત્તથીરે,
 અજી લોભ તે ન થોભ ધરે વીત્તથીરે. ૨
 મહા મોહતે વિછોહ કરે આપનોરે,
 અજી દંભ તે આરંભ કરે પાપનોરે;
 જે વિષાદતે અદહાદને ઉથાંમતીરે,
 અજી આશ્યા તે તમાશ્યા જેવું કાંમતીરે. ૩
 મદમસ્ત તે સમસ્ત અક્ષને વ્યથેરે,
 તે વિકલ્પ શૂંન્ય જલ્પવાદને કથેરે;
 રાગ રોષ મનોમોષ કરે સર્વથારે,
 નથિ કૃષ્ણની વિતૃષ્ણ થૈ થતી કથારે. ૪
 ગુણ શ્યા ગવાય દાગ દિલમાં રહ્યોરે,
 ગયો જન્મ વ્યર્થ મન્મથ વેગે વહ્યોરે;
 સાધી સેવા નથી રેવાના પ્રવાહ શીરે,
 હૃદયું જ્ઞાન તેણું સાંન ઉપજે કશીરે. ૫
 માહામાયી ને વરદાયીને વિસારિયારે,
 સાધે ભોગ તે ઉદોગ મેતો ધારિયારે;

- અજી જાંબિ તે આઠાંતિ કરાવે ઘણીરે,
તે અધુરૂં મનોવશ્ય ન રહે ઘણીરે. ૬
- ચિત્ત ચાંમથી વિરામ નથી પામતુંરે,
અસદ્ગંધનો સંબંધ થવો કામતુંરે;
વિષય વાતનો સાક્ષાતકાર થાય છે રે,
ન વેદાંતથી એકાંત થવું વ્યાહ્ય છે રે. ૭
- વાંચે પાઠ તોહો ઠાઠ ચણે આંતરીરે,
જપે માળ તોહો જાળમાં પડે કરીરે;
પ્રાયશ્ચિત કરી વિત્ત ઘણું વાવરેરે,
તોહો તાપ કારી પાપ પંથ આઢરેરે. ૮
- કરે યોધ તોહો શોધ લહે નહિ ખરોરે,
યદુરાયનો ન પ્રાય ધરે આશરોરે;
એ સ્વભાવથી પ્રસ્તાવ હું તો પામિનેરે,
આબ્યો શર્ણુ તવ ચર્ણુ શીશ નાંમિનેરે. ૯
- હરે જાણો હું તણાણો વિષય વેગથીરે,
શું શું આઉં હું રૂંધાઉં છું ઉદ્વેગથીરે;
નથી સાધિ શક્યો આધિથી હું આપનેરે,
હે કૃપાળો તે પ્રજાળો પૂર્વ પાપનેરે. ૧૦
- કૃપાદ્રષ્ટિ સુધા વૃષ્ટિ સમી કીજીયેરે,
દાસ ધારિને ઉગારિ મુંને લીજીયેરે;
દો પ્રતિતી જેણે જીતિ સકું આજિનેરે,
હું છું ઇશ તુજ શીશ વદો ગાજીનેરે. ૧૧
- પરીપૂર્ણ કરો ચૂર્ણ દ્વંખ રાશિમેરે,
ટાળો તોદ મહામોદને વિકાશિનેરે;
નીજ દાસ જાણો આસ કરે આપનીરે,
ધરી દીક્ષા ને પ્રતીક્ષા કરું જ્વાપનીરે. ૧૨
- માહારાજ સર્વ સાજને સુધારિયેરે,
વિશ્વનાથ ધરી હાથને ઉદ્ધારિયેરે;
મુંને હાંમિ દિજે સ્વામિ મનો માંનવારે,
ખને પ્રેમ ખસે વેહેમ તે નવ નવાંરે. ૧૩

મા વિલંબ કરો અંબ તાત માહારાંરે,
અપ્રત્યક્ષ તે સમક્ષ થાઓ જાહારાંરે;
રહ્યું જાય નહીં થાય ચીત્ત આકળુંરે,
કૃષ્ણરામ કૃષ્ણરામને જાણે મળુંરે.

૧૪

વી० ૫ પા० ૧૬

કીર્તન ૮૮ મું.

દશી દેર.

કેશવજી છો પરમ મંગલ સુખકારીહે,
શરણે આવ્યા સેવકને લ્યો સુખારીહે;
વિનતી શૂંણજ્યો વેગેશ્રી વિશ્વ વિહારિહે,
ગોવિંદ ગરીબ નિવાજહે. ધૃ. ૧
આપની આપી માનવતનું મેતો પાંમિહે,
અધ્યાસેથી વૃત્તિ સકાય ન ઉથાંમીહે;
કરૂણા કરી તો એટલી કાં રાખો છો ખાંમીહે. ગો. ૨
ધારો મનમાં ધર્મ ધુરંધર જાણહે,
મજને કયમ હોય આપ તણું ઓળખાંણહે;
કેશવ કરૂણા કરશે તો થાશે કલ્યાંણહે. ગો. ૩
જલ્દયમ કામાદિકને શું જીવ સકુંજીલીહે,
પરમેશ્વરની સાચિ સધાય કયમ પ્રિતીહે;
પુરૂષોત્તમથી તે માટે ઇચ્છું પ્રતિતીહે. ગો. ૪
કળ સઘળાની કૃષ્ણ તમારે હાથહે,
સ્વામી તમને સ્વાધીન સત્વનો સાથહે;
આપે કરૂણા કરશે તો થઈશ સનાથહે. ગો. ૫
હસિ બોલો તો વાધશે માહારી હાંમહે,
શરણે આવ્યો જાણિ શરણ વિશ્રાંમહે;
કૃષ્ણરામનો કર પકડો કૃષ્ણરામહે. ગો. ૬

વી० ૬ પા० ૭

કીર્તન ૮૯ મું.

સામળિયાજી સખ્યપણું તે દેખાડોહે,
કલબલમાંથી મન કિંકર તણું કાઢાડોહે;
આભ્યંતરના લોચન લક્ષ ઉઘાડોહે.

ગો. ૧

પ્રારબ્ધોત્તુ આવશ્ય જ્યમ સકુ પેખીહે,
ચાલિ ન સકે રૂણની મજ ઉપર શેખીહે;
આગંતુકને જ્યમ સકું હું ઉવેખીહે. ગો. ૨

સંચિત તે જ્યમ સ્મરણે સુકાય સકળહે,
ક્રિયમાણોની સમજાયે સ્વાર્પણ કળહે;
વાસના તે વિષ્ણુની હોય વિમળહે. ગો. ૩

સંત સમાગમ સુખથી સકાય જ્યમ સાધીહે,
અનન્યતા ઓળખી સકાય આરાધીહે;
અંતઃકરણે ઉઠે ન અન્ય ઉપાધીહે. ગો. ૪

શ્રોતા જનને સત્ય બતાવાય શ્રેયહે,
ગાઈ સકું હું ગવરાવી સકું જ્યમ ગેયહે;
પ્રિયતમ વિષ્ણુ વેગે કરે એહેવું પ્રેયહે. ગો. ૫

અયોગ્ય છું પણ ઈચ્છું હું આઠે યાંમહે,
કેવળ કરૂણા કરશે તો સાધે એ કાંમહે;
કૃષ્ણરામનો કર પકડો કૃષ્ણરાંમહે. ગો. ૬

વિં ૬ પાં ૮

કીર્તન ૯૦ મું.

આહાવો અવસર આપ્યો તે જાય ન વ્યર્થહે,
શરણે આવ્યો શ્રીશને જાણી સમર્થહે;
આશ્રિત માની આપે સુધારજ્યો અર્થહે. ગો. ૧

સાધન સાહામું જોશ્યો તો શઠ છું હું પ્રાણીરે.
અણ્યે મજને કૃષ્ણની કળ છે અજાણીહે;
ઓળખીશ જ્યારે ઓળખાવશે કરૂણા આણીહે. ગો. ૨

મજમાં એકે બોધ તણું નથિ બળહે,
ચિંતી ન સકે ચિત્ત જ્યે માહારૂં ચપળહે;
કરૂણા પાખે મજને કશ્યે નથી કળહે. ગો. ૩

કૃષ્ણ કથાને શુણ્ણતાં નડે છે કાળિહે,
ખલ વૃત્તિયો મજથી સકાય ન ખાળિહે;
શિષ્ણોદરના વેગ સકાય ન સંભાળીહે. ગો. ૪

(૮૭)

સાધન એકે સાધિ સકાય ન સાચુંહે,
માટે તમને અહર્નિશી હું ચાચુંરે;
કેશવ કરૂણા પાખે દીસે સર્વ કાચુંહે.
અળગું થાય જો ચિત્ત ચોટયું છે જો ચામહે,
તો તો છુટે દામ દારાદિક દામહે,
કૃષ્ણરામનો કર પકડો કૃષ્ણરામહે;

ગો. ૫

ગો. ૬

વિ. ૬, પા. ૮

પ્રીત્તન ૯૧ મું.

આતે અમનેં આંમ શું મૂકી દીધારે,
અલખેલા કાં અમથિ અખેલા લિધારે;
કેશવ અમને આમ શું કાયર કીધાહે.
ધીર પડો આ જીવવું વ્યર્થ અમારુંરે,
પામ્યા નહિ જો કરૂણા કટાક્ષ તમારુંરે;
સુંદર તનું આપી તેણેં શું થયું સારુંહે.
ભાંમણે ન ભાગે અમારી ભૂખાહે,
પ્રતીતિ પ્રીત્યા પાખે ભરે કચમ કૂખાહે,
વિઠલ અમને કચહાં સુધી રાખશ્યો વિમૂખાહે.
કેણુ કરયાંતાં કર્મ તે આવી આ નડિયાંરે,
આશ્વયંતરનાં ઐશ્વર્ય અજી ન ઉઘડિયાંરે;
જુરણ ભાગે તેહેવાં ન સાધન જડિયાહે.
અકળાઇયે છે અનુદિન આઠે પોહારહે,
ભાજ્યક જન તે કેટલો કરિયે બકારહે;
જણવો કરૂણા કરીનેં તો બાણિયે જોરહે,
વાહાલા થઇને વેહેવું ઘટે કચમ વાંમહે,
પાળો પેલું પતિત પાવન જ્યે નાંમહે;
કૃષ્ણરામનાં કર પકડો કૃષ્ણ રામહે.

ગો. ૧

ગો. ૨

ગો. ૩

ગો. ૪

ગો. ૫

ગો. ૬

વી. ૬ પા. ૬

પ્રીત્તન ૯૨ મું.

દશી ફેર.

કરૂણા કરીને કળ ફેરવશ્યો જો કૃષ્ણ,
વૃત્તી લાહારેં વિષયોથી થશે વિતૃષ્ણ,

સંશય શમશે' પૂછવાં મિટશે પ્રબળ.	ક૦ ૧
આપ તણે! થણ હું દીસું અંશ અનીશ, કામ નચાવે કામિનીયો કરિનેં કીશ;	
છુટું સેહેજ્યે' તો ચરણ નમાવું શીશ.	ક૦ ૨
લક્ષ્ય થતી તે લૂંટી લીધી છે લોભેં, તેથી મનની ચંચળતા ક્ષણ નવ્ય થોભેં;	
સ્થિરતા થાશે તો સેવક થાવા શોભેં.	ક૦ ૩
કેડયે પડીને સત્કૃતને બાળે ક્રોધ, આવરણુંથી આવરતો અંતર બોધ;	
શાંતી થાય તો સન્નિવૃત્તનો લાભે શોધ.	ક૦ ૪
મત્સર વ્યાપે માધવજીનું બિન જાણ્યે, ઠરે ન વૃત્તિ તૃણાની તિક્ષણ તાણ્યે;	
વિરાગ આવે તો વહુ ન ચ્યારે ખાંણ્યે.	ક૦ ૫
મુઘા પિપાસા તે ખીંચે છે કાયાનેં, નિત્ય નમાવે તે ઉપસ્થ જઈ જાયાનેં;	
માધવજી તુંતો આપ તણી માયાનેં.	ક૦ ૬
પતિત પાવન મેં બિરૂદ તમારું બાંન્ધું, વેદેં શાસ્ત્રેં જ્યે શરણ વત્સલ તાંન્ધું;	
કૃષ્ણરામે સહુ કૃષ્ણ તણે વશ માંન્ધું.	ક૦ ૭

વિ. ૬. પા. ૧૦

કીર્તન ૯૩ મું.

કરૂણા ઈછું તે કૃષ્ણચંદ્ર નિ થાવી, જેણિયેં ભાસેં સઘળાનાં ભૂત ભાવી;	
જેથી ઉરમાં આવરણ સકે નહિ આવી.	ક. ૧
જેથી જડ ને ચૈતનનેં ન્યારા ન્યાહાળું, વિષયો માંહે જાતું મન પાછું વાળું;	
શ્રીધર સેવા સન્મુખ થઈને સંભાળું.	ક. ૨
જીવમસીનો જેથી હોય બોધ બલીદ, આગંતુકનાં ઉત્થાપી સકું અનીદ;	
દૃઢ કરીમાંનું આનંદ રૂપ ને ઈદ.	ક. ૩

કામ, કર્મની વાસનાઓ જેથી નાસે,
 ભ્રાંતી લાગ્યે લગવંત સઘળે ભાસે;
 વિકલ્પ છુટયે મન રહે હરિને વિશ્વાસે. ક. ૪
 સરવાગમનું જ્યે સાર કહ્યું તે બાણું,
 વિદ્યેશ્વરની કીર્તિને વિશદ વિખાણું;
 કલ્પીત મતથી મન જાય ન કદી તણાણું. ક. ૫
 દામોદરનો જ્યમ દાસ સદા કેહેવાઉં,
 નિર્ભય થઈને ગિરિધારિના ગુણ ગાઉં;
 નરતનું પામી કૃત કૃત્ય જેણે થાઉં. ક. ૬
 અધમોદ્ધારણુ નિજ બિરુદ નિલાવિ નાથ,
 કરૂણા કરિયે જ્યમ બાણે સઘળો સાથ;
 આશ્રિત માની ધરો કૃષ્ણરામનો હાથ. ક. ૭
 વિં ૬. પા. ૧૨.

કીર્તન ૯૪ મું.

દેશી રેર.

શરણુ છું હરે તમને, હે સ્વામિન. ધૃ.
 શરણુ છું હરે તમને, બાણું ન શમોદ્યમને;
 મિટાવિ દો મનોભ્રમને, હે સ્વામિન. શરં ૧
 સાધન ન મજથી સાધે, વિષય વાસના વાધે;
 બગવતી તૃણા બાધે. હે સ્વાં શરં ૨
 લોભાદિક તે લોપેલિક, દમેં ઘણા દંભાદિક;
 કાંઈ પડતું નથી ઠીક. હે સ્વાં શરં ૩
 આ તનું જે સુંદર આપી, તેને પણ જરા વ્યાપી;
 તોહો હું અતઢ અઘાપી, હે સ્વાં શરં ૪
 શરણુ આબ્યાની શરમ, રાખો પાવન પરમ,
 બેશ્યો ન માહારાં કરમ. હે સ્વાં શરં ૫
 ગરિબને થઈ છે ઘણી, ધારો ધુરંધર ઘણી;
 આપો પ્રતીતી આપણી. હે સ્વાં શરં ૬
 રતિ રમેશ્વરની જાગે, ભ્રાંતિયો સઘળી લાગે;
 કૃષ્ણરામ એહ માગે. હે સ્વાં શર. ૭
 વિં ૫. પા. ૧૨.

કીર્તન ૯૫ મું.

કાંઇક પ્રતીતિ દીજે, હે સ્વામિન,	કાં ૧
કાંઇક પ્રતીતિ દીજે, કૃપણને કૃપા કીજે;	
શીઘ્ર સંભાળ લીજે. હે સ્વાં	કાં ૧
તાપ ત્રિવિધના તાપેં, વ્યાકુળતા અતી વ્યાપેં;	
પીડાઉં છું પૂર્વ પાપેં. હે સ્વાં	કાં ૨
હૃદ્રોગ રૂઝ્યા નથી, વહુ છું વિમોહથી;	
કેટલું કહેવાય કથી. હે સ્વાં	કાં ૩
પામ્યો માનવ કાય, જીવું છું પશુપ્રાય;	
એમ તે કલમ રહું જાય. હે સ્વાં	કાં ૪
તિમિર ન નિકળે પેહું, હાંધું ન બેસે હેહું;	
કયહાં લગી કષ્ટ વેહું. હે સ્વાં	કાં ૫
યત્ન ન ચાલે માહારું, અજીયે ન ઉઘડે ખારું;	
શરણુ ધરયું છે તમારું. હે સ્વાં	કાં ૬
જન્મ આપ્યો જો રણવા, તો પ્રભો આવો મળવા;	
કૃષ્ણરામને ફળવા. હે સ્વાં	કાં ૭
	વીં ૬ પાં ૧૨

કીર્તન ૯૬ મું.

સુરને કેટલું કહું, હે સ્વામીન,	સુ. ૧.
સુરને કેટલું કહું, વિયોગને દુઃખે દહું;	
રીર કરતો કયમ રહું,	હે. સ્વાં સુ. ૧
અદ્રઢતે બુદ્ધિ માહારી, રહેતી નથિ વાકયે વારી,	
હઠી હઠી જાય છે હારી.	હે. સ્વાં સુ. ૨
મોહ સર્પે મનદશું, ઉતરે ન વિષ વશું,	
યત્ન કીધું ચાલે ન કશું.	હે. સ્વાં સુ. ૩
ઉતાવળા અધોક્ષજ, ધાજ્યો ગરૂડધ્વજ;	
દેખાડવા ચરણાખજ.	હે સ્વાં સુ. ૪
જાય છે જન્મારો માહારો, સુઝે નહિ એકે આરો;	
આબિનેં નાથ ઉગારો.	હે સ્વાં સુ. ૫

(૯૧)

કૃષ્ણ મરડિને કળ, મનના મિટાડો મળ;

ખિરૂદનું દાખવો બળ.

હે સ્વાં મુ. ૬

પતિત પાવન તમે, શરણ રાખો આ સમે;

કૃષ્ણરામ પાગ્ય નમે.

હે સ્વાં મુ. ૭

વિં ૬, પાં ૧૩.

કીર્તન. ૯૭ મુ.

તમારું ખિરૂદ સાચું. હે સ્વામિન.

તં ધૂ.

તમારું ખિરૂદ સાચું, કદાપિ ન પડે કાચું;

તે જાણી હું જન યાચું.

હે સ્વાં તં ૧

માનવાદિ મોહેં ભરયા, વિકલ્પ બુદ્ધિને વરયા,

તારેં તે શું આપે ન તરયા.

હે સ્વાં તં ૨

જનોંથી જ્યે બને સારું, સામર્થ્ય તે તે તમારું;

ખિજનું તે ક્યમ ધારું.

હે સ્વાં તં ૩

અન્યક્ત પ્રેરે પવન, વરસાવે ત્યહાં વરસે ધન;

એમ વશ તમને જન.

હે સ્વાં તં ૪

પરવશ સરવ પ્રાણિ, તમને ન શકે જાણિ;

વિચારે ન વેદ વાણિ.

હે સ્વાં તં ૫

સ્વાધિન તમારે સહું, જાણિ તમને શરણે રહું;

લક્ષ આપો એટલું લહું.

હે સ્વાં તં ૬

પ્રતિતી જો પૂર્ણ થાશે, તો માહારી જાણ્યતા જાશે;

કૃષ્ણરામ કીર્તી ગાશે.

હે સ્વાં તં ૭

વિં ૬, પા. ૧૩

કીર્તન ૯૮ મું.

દશી રેર.

કરું કેટલી કૃષ્ણને વિનતીરે,

કાંઈ જવાપ દીજો.

મુકી મોહ હારી અર્ધ મમ મતીરે.

કાંં

કશી વાતે પડતી નથી કળ હવેરે.

કાંં

હિલ દાઝે વિયોગનેં દુઃખ દવેરે.

કાંં ૧

આપી માનવ તનું જ્યે આ અલિ નવીરે.

કાંં

વળી વિમળ વિદ્યાઓ તે શીખવીરે.

કાંં

તોહો લક્ષ ઉઘડી નથી સરવથારે.	કાં૦
કણુ લોભ માટે અણુ કહું કથારે.	કાં૦ ૨
અણુ વૃત્તીયો વિષયની વશ નહીરે.	કાં૦
કદી ચિત્ત કરતું નથી સ્થિર કહીરે.	કાં૦
પ્રતીતિ વિના પ્રીતિ કયમ ઉપજેરે.	કાં૦
રજ્જેત્તમના વિદ્વેષ લય કયમ તજેરે.	કાં૦ ૩
શુદ્ધ સત્વ ઉઘડ્યો નથી આ ઘટેરે,	કાં૦
મનોવાસનાના મળ કયમ મટેરે;	કાં૦
સાચું સાધન કે સધાતું નથીરે,	કાં૦
મતી મરદી નાંખે છે મોહું મથીરે.	કાં૦ ૪
પાપરાશિ પ્રગટ્યો ક્રિયા ભવ તણોરે,	કાં૦
અણુ યોગ સધાયો ન આપણોરે;	કાં૦
ખાંધી મૂઠિનો ભ્રમ હવે જાય છેરે,	કાં૦
એણી આર્તિયે મન અકળાય છેરે.	કાં૦ ૫
કરેં પકડશો કે મુંને પટકશોરે,	કાં૦
દયાસિંધુ થઈ નિર્દય કયમ થશોરે;	કાં૦
આવ્યો ચરણનેં શરણ તે પ્રાણીનેંરે,	કાં૦
યદ્દનાથ તજશો કયમ જાણીનેંરે.	કાં૦ ૬
જેવો તેવો પણ શરણ હું આવીયોરે,	કાં૦
મુંને અન્ય ઉપાય નવ્ય ભાવીયોરે;	કાં૦
મુંને એક છે આપનો આશરોરે,	કાં૦
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃણા કરોરે.	કાં૦ ૭

વી૦ ૬ પા૦ ૧૩

કીર્તન ૯૯ મું.

હુંતો કૃષ્ણ કૃણા થવી આહુછું રે, જગદીશ જાણો;	
એહેના પાખે ઉર અતી અકળાઉછુંરે,	જગ.
ગુનેગાર છું તોહો ગોવીંદનોરે;	જગ.
આદી અંશ છું સચ્ચિદાનંદનોરે.	જગ. ૧
તંમે પતિત પાવન પિતા જાણીનેંરે,	જગ.
શરણ આવ્યો હું શારિંગપાણીનેંરે;	જગ.

ક્ષમાવંક કરવા ઘટે દાસનારે,	જગ.
કરી કરૂણા અવડાવો ઉપાસનારે.	જગ. ૨
પ્રભો પોતાના પૂત્રને પાણિયેરે,	જગ.
તનૂ દરશી જાણીને નબ્બ ટાણિયેરે,	જગ.
નિજ સ્મરણ ચૂકી જ્યે વાંકો વહોરે;	જગ.
તે તો માયાથી મોહ મજને થયોરે.	જગ. ૩
નહિતો સ્મરણ અમૃત સમૂં કાં તણુરે,	જગ.
શાંને દુઃખદાયી વિષય વિષ લણુરે;	જગ.
આહાવો દેહ પાંખી આપ્યો આપણોરે,	જગ.
દિવ્યદાસ કાં થાઉં ન તુમ તણોરે.	જગ. ૪
મારું માહું થાય તે કાં હું આદરૂરે,	જગ.
માયા વશ નથી મુજને કહો શું કરૂરે;	જગ.
એ છે આપને સ્વાધીન સર્વદારે,	જગ.
તમ્યો દૂર રાખો તો રહેશે તદારે.	જગ. ૫
રવડાવ્યો માયાનો જ્યે રડવડેરે,	જગ.
તેવા જીવથી જીતવી ક્યમ ઘડેરે;	જગ.
માટે માયાથી વિષ મનુજને વ્યથારે,	જગ.
માહારા બળથી મિટતી નથી સર્વથારે.	જગ. ૬
ઘણી થઇ છે મજ ગરીબને જાણીયેરે.	જગ.
કૃપણ માંની કેશવ કૃપા આંણીયેરે;	જગ.
શરણ આવ્યો જાણી કરેં ધારિયેરે,	જગ.
કૃષ્ણરામને કૃપણ ઉગારિયેરે.	જગ. ૭

વીં ૬ પાં ૧૪

કીર્તન ૧૦૦ મુ.

પ્રતીતિ દેઇ દાખવો પ્રેયનેરે, પ્રભો નાથ માહારા,	પ્ર.
શઠ છું તે સાધી સકું શ્રેયનેરે,	પ્ર.
આજ્યંતર તણી આંખ્યો ઉઘાડિયેરે,	પ્ર૦
ભૂત ભાવીનેં દ્રષ્ટેં દેખાડિયેરે.	પ્ર૦ ૧
સચરાચરેં દેખું જ્યમ સ્વામીનેરે,	પ્ર૦
સાચો દાસ થઇ ચાલું શિર નાંમિનેરે;	પ્ર૦

વિષય વિષ તણી વેદના વીસરેરે,	પ્ર૦
મહા મોહ મન માંહેથી નીસરેરે.	પ્ર૦ ૨
રહે સહજ સમાધિ જામ્યો સદારે,	પ્ર૦
વિષય દષ્ટિ કહી ઉપજે નહિ કદારે,	પ્ર૦
શમી જાય સકલ વાસનાઓ ગળીરે;	પ્ર૦
મતી માહારિ માધવજી શુ રહે મળીરે.	પ્ર૦ ૩
નવે જાતિની ભક્તિયો નીપજેરે,	પ્ર૦
અતી વિરતી વિષયો વિષે ઉપજેરે;	પ્ર૦
સકલ કર્મ સંચિત બળે જ્ઞાનથીરે,	પ્ર૦
ભારે ભાગે વીયોગ ભગવાનથીરે.	પ્ર૦ ૪
બાધીત વૃત્તિયો બનિ સકે બાધથીરે,	પ્ર૦
વ્યવધાન ઉઠે ન વિરોધથીરે;	પ્ર૦
વાસુદેવનો વિશદ યશ વર્ણવુંરે,	પ્ર૦
કૃષ્ણ કરૂણાથી ઇછું એહવું થવુંરે.	પ્ર૦ ૫
નથી અન્ય સાધન બળ માહ્યરેરે,	પ્ર૦
ઇછું કૃષ્ણ કરૂણા થશે ક્યાહ્યરેરે;	પ્ર૦
દયા દીન જાણી કરો દાસનેરે,	પ્ર૦
અંગી કરિને નિવારો આયાસનેરે.	પ્ર૦ ૬
આપી માનવ તનું તો એ આપિયેરે,	પ્ર૦
મુને દાસની પંક્તિમાં સ્થાપિયેરે;	પ્ર૦
આહાવો સમય આપ્યો તે સાર્યક ઠરેરે,	પ્ર૦
કૃષ્ણરામ નિત્ય કૃષ્ણને કરગરેરે.	પ્ર૦ ૭

વિ૦ ૬, પા૦ ૧૫

કીર્તન ૧૦૧ મું.

સાચા સંત સેવ્યા નશી જ્યે જનેરે, તે શૂં તમને જાણે,	તે૦
દેખે દેહ દારાને અવેજનેરે;	તે૦
ઘણા કાળથી ગાડાં ઘટમા ભર્યાંરે,	તે૦ ૧
જેના ચામમાં ચિત્ત નિત્યે ઠર્યાંરે,	તે૦
બેટા બેટિયો કુળવધુ કાંમતારે,	તે૦
જેથી શોકને મોહ મદ પાંમતારે;	તે૦

લજે ભૂતોને યજ્ઞોને પીરનેરે.	તે૦
મારે મૂઝ્ય ચલવે વળી વીરનેરે.	તે૦ ૨
જેના ઘડરમાં ઘટમાં ધુણે ભૂતડાંરે,	તે૦
શિરે શીંગડિ દ્યે દાંતોથી જૂતડાંરે;	તે૦
કાકાબળિયાની ઝોળગો જે કરેરે,	તે૦
બાધા રાખિને દેવ તીર્થે ફરેરે.	તે૦ ૩
બાંધી નજરોને મૂકે ઉતારનેરે,	તે૦
માંને સાચો આ મિથ્યા સંસારનેરે;	તે૦
કરે ગોષ્ઠિ મિથ ઉદર ઉપસ્થનીરે,	તે૦
ન્યાહાલે નારિની બારી અધસ્થનીરે.	તે૦ ૪
લવે લોકોની લવરીના લક્ષ્યથીરે,	તે૦
ડરે નહિ જ્યે અલક્ષ્યના લક્ષ્યથીરે;	તે૦
મુખે મસો ચરચો વહે માહાલતારે,	તે૦
પર દારા ધનમાં નજર ઘાલતારે.	તે૦ ૫
સદા પીડતા સ્થિર ચર માંત્રનેરે,	તે૦
પોસે પાપે રજિ સ્વજનોને ગાત્રનેરે;	તે૦
સાધૂ વિપ્ર સત્પાત્રને નિંદતારે,	તે૦
વરણસંકરોને લજે વંદતારે.	તે૦ ૬
કથા કૃષ્ણની કરણે ન સાંભળેરે,	તે૦
કાર્ય મૂકી કોય લડતું હોય ત્યાંડાં મળેરે,	તે૦
માંને પર મરે ને અમે જીવિયેરે,	તે૦
પેઠાં ઘટમાં ધાડાં દાહાડે દીવીયેરે.	તે૦ ૭
દેખા દેખ્યે દીક્ષા ધરે વૈષ્ણવીરે,	તે૦
અંત બ્રાંતિયો ઉપજે નિત્યે નવીરે;	તે૦
કરી વાત નબ્બ સમજે વિતૃષ્ણનીરે,	તે૦
કૃષ્ણરામ કરૂણા ચ્યાહો કૃષ્ણનીરે.	તે૦ ૮

વિ૦ ૬. પા. ૧૫

કીર્તન ૧૦૨ જી.

દેશી રેર.

પ્રભુજીને કરૂં પ્રાર્થના, મસ્તક મૂકિને ચર્ણુ;
યાચું એટલું જગદીશને, અગણું કરિયે આવર્ણુ.

પ્ર૦ ૧

એણું આવણું આવરયો, સ્વ સ્વરૂપનો બોધ,	
કઈ વિધ કીધા ઉપાયથી, સાચો લાગ્યો નહિ શોધ.	પ્ર૦ ૨
નિકટ વસોછો જે નાથજી, આનંદ રૂપી અનૂલ;	
બ્રમથી ભૂદયો હું લબ્યને, તેનું મોહ એ મૂલ.	પ્ર૦ ૩
વળતી વિકળતા ઉપજી, આ હું માનતા અંગ;	
માયિકને માહારાં માનતાં, લગ સઘળાં થયા લંગ.	પ્ર૦ ૪
કીધાં કર્મ કંઈ વિધ તણાં, અનેક ધારિ ઉદ્દેશ;	
વાધિ તે વડે વાસના, કઈ કઈ ઉપજ્યા કલેશ.	પ્ર૦ ૫
તેણે તનુઓ બહુ ધારિયો, ચ્યારે ખાણોને ચોક;	
અજીયે અથડાઉં છું એ વિષે, લજતો હર્ષ ને શોક.	પ્ર૦ ૬
કરૂણાથી કળ ફેરવો, વેગે થાઉં વિતૃષ્ણ;	
પીડિત જાણી પ્રીતિ કરો, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ.	પ્ર૦ ૭
	વિ૦ ૬, પા૦ ૧૬

કીર્તન ૧૦૩ જી.

કળ ફેરવિયે કરૂણા નિધે, જનની જાડયતા જાય;	
સ્મરણ સાધતાં સ્વામિનું, ઉઠે નહિ અંતરાય.	ક૦ ૧
ઉરનાં લોચન ઉઘડે, વિમલ વિલાસે વિવેક;	
નિરખું નાથને નિત્યદા, અખિલાવાસમાં એક.	ક૦ ૨
જ્યે જ્યે અદ્રષ્ટ જીવને, પ્રીછું તેહેને પ્રત્યક્ષ,	
વિલોભ ઉદમ વીસરે, અવળાં ચાલે નહિ અક્ષય.	ક. ૩
અંથી છુટી જાય ગર્વનો, ઓગળી જાય અભિમાન;	
વિગલિત થઈ જાય વાસના, ત્રૂટે તૃષ્ણાનાં તાંન.	ક. ૪
વિરાગ ઉપજે વિષયનો, ઉઠે નહિ કે આસક્તિ;	
ચાપલતા છૂટે ચિત્તની, લાવે ભૂધરની ભક્તિ.	ક. ૫
વિયોગ લાગે વિશ્વેશથી, અવલોકું અપરોક્ષ;	
જાતાં જવનીકાં જાણું હું, માહારા રૂપને મોક્ષ.	ક. ૬
એહેવો દિન ક્યાહારે આપશો, પૂછું પ્રભુને હું પ્રણય;	
ઉત્તર આપો ઉતાવળો, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ.	ક. ૭
	વી૦ ૬ પા૦ ૧૭

કીર્તન ૧૦૪ થું.

આશ્રિત હું તો છું આપનો, સર્વેશ્વરને સ્વાધીન;	
રાખો જ્યે રીત્યે ત્યમ રહું, દાસ બિચારો હું દીન.	આ૦

દોરે અંધને દેખતો, જ્યમ તે ચલવે ત્યહાં જાય;	આ૦ ૨
મંજથી એ રીત્યે માધવજી, સધવો તેટલું સધાય.	
ઉઘમ મજને શૂં ઉકલે, માહારી મેજ્યે મહારાજ;	આ૦ ૩
સત્તા આપ્યે સાધી સકું, કરવું જ્યે ઘટે કાજ.	
શાસ્ત્ર પુરાણ જે સાંભળ્યાં, એહેમાં પણ એ રહસ્ય;	આ૦ ૪
આશ્રિત થાશે તે ઉગરે, પ્રાણી પ્રભુને પરવશ્ય.	
કરતા હું એમ જ્યે કેહેશે, ચૂકી તે થાશે ચોર;	આ૦ ૫
બલીષ્ટ બધાશે બધને, દેહાદિકને તે દોર.	
સદ્ગુરૂ સંગે જ્યે સમજશે, સઘળું તમને સ્વતંત્ર;	આ૦ ૬
તેહેનું કર્તૃત્વ તૃટશે, મોટો સમજીને મંત્ર.	
માટે માધવજી માહરી, સમજી રાખજ્યો શરમ;	આ૦ ૭
જન જાણીને જોશે નહી, કૃષ્ણરામના કરમ.	

વિ૦ ૬. પા. ૧૭

કીર્તન ૧૦૫ મું.

કંઈ દિનથી હું તો કરગરું, બોલો કાં નહી બગવત;	ક૦ ૧
જોવો ન ઘટે જગદીશને, આવડો અરભકનો અંત.	
દયા ન ઉપજે કાં દેવને, રંક તણી સૂણી રીર,	ક૦ ૨
પ્રતીતિ પાખે પીડાઉં છું, અદ્ય મતી હું અધીર.	
જગદાધારને યોગ્ય છે, કરવું કૃપણનું કાંમ;	ક૦ ૩
યુરૂપારથ તો પ્રમાણીયે, હારયાને દો જો હાંમ.	
જીમુત ગાજે જ્યમ ઘોષથી, સહુના શમવા સંતાપ,	ક૦ ૪
ગોવિંદ બોલો એમ ગાજીને, જનને જણવવા જવાપ.	
શાંને ડરપે છે શમલોથી, તાહારો હું છું ત્રાતાર;	ક૦ ૫
માંથે મુજને ધણિ માંનજ્યે, દિવ્યપદનો દાતાર.	
એમ ઉત્તર જ્યારે આપશે, થાશે ત્યારે મન સ્થીર;	ક૦ ૬
એટલા માટે કાં આજસો, ઝટ દેઈ બોલો ચદુવીર.	
એ આશાયે હું આજણું, ગ્રીધર કીજે સફળ;	ક૦ ૭
પ્રતીતિ પામ્યા બિન નહિ પડે, કૃષ્ણરામને કળ.	

વિ૦ ૬, પા. ૧૭.

કીર્તન ૧૦૧ હું.

અધટિત ઘટના છે નાથની, ચુકતે જોતાં જણાય;	
સ્વાધિન છો તમે સર્વદા, કળના કોથો નબ્બ થાય.	અં ૧
જે હોય જીવ જપરૂપનો. જોતાં તે પડે જાળ;	
માધવ મીન રૂપેં થઈ, જાળો જનની જાંજાળ.	અં ૨
નરતનું ગ્રીવા હયરાજની. અદ્ભુત ધારિનેં અંગ;	
મન અતિ ચંચલ અશ્વધી, કીધા ભક્ત અલંગ.	અં ૩
પક્ષી હંસના રૂપથી, કાર્ય ન પંખાનું કીધ;	
લિક્ષુક શિવને રૂપેં કરી, રંકને આપો છો રીધ.	અં ૪
આપેં આરોગી ઝેરનેં, જનને અમૃત પાન;	
મહા સ્મસાંને આપેં વસો, જનનેં આપો સંસ્થાન.	અં ૫
વિરંચિ વેદ વક્તા થઈ, વારચા જનના વિધિષેધ;	
ભવના કરતા થઈ ભક્તના, ભવ ભય કીધા ઉછેદ.	અં ૬
આપેં સૂકર રૂપેં થઈ, સૂકર ચોનિનો ત્યાગ;	
ભક્તજનોનેં ભાવેં કર્યો, દિલમાં રાખ્યો નહિ દાગ.	અં ૭
પૂત્ર દેવહૂતી તણા, થઈનેં તારી તે માત;	
સિદ્ધ થઈને અસિદ્ધોને. મૂક્યો મસ્તકે હાથ.	અં ૮
નરનારાયણ રૂપેં થઈ, તપિયા આતપના તાપ;	
અવગુણ ઉપર ગુણ કરચા, કાહાડયા જનના સંતાપ.	અં ૯
રૂપલ દેવને રૂપેં કરી, મુખમાં લેઈને પાષાંણ;	
જડચર્યાયેં જડ ઉદ્ધરચા, મુનિ થઈ વિસ્તારિ વાણ્ય.	અં ૧૦
કોધી નૃહરિના રૂપથી, કાખ્યા સજ્જનના કોધ;	
કાંમી યજ્ઞ રૂપેં કરી, તારચા કાંમિ કઈ ચોધ.	અં ૧૧
કૂર્મ રૂપે જલમાં રહ્યા, પૃષ્ઠે ધારિ ગિરિભાર;	
જનનો ભાર ઉતારિયો, કીધા ભવ જલધી પાર.	અં ૧૨
વામન રૂપેં થઈ દાસનેં, આખ્યાં ઉંચાં પદ આપ;	
ત્રિવીક્રમ થઈ સૂધા કરચા, બાંધી બધાણા બાપ.	અં ૧૩
પોતે ચાચ્યા પણ દાસની, કીધી ચાચના દૂર;	
ક્ષત્રિય રૂધિરના કુડમાં, તીરથ કીધાં ભરપૂર.	અં ૧૪
શાપાંકીતને ઘર અવતરચા, થઈને દશરથ સુત રામ;	
કંઈના શાપ શમાવિયા, નિત્યેં જપતાં જયે નાંમ.	અં ૧૫

પોતે દુઃખિત થઈ દાસના, કીધાં કંઈક કહ્યાણ;	અં ૧૬
રૂપેં રોકાઈ નાંમથી; તારયા જલમાં પાવાણ.	
પોતે સ્ત્રીનેં પરતંત્ર થઈ, તારયા સ્ત્રીના પરતંત્ર;	અં ૧૭
ઉંચ કુળમાં હે અવતરી, માંન્યા મરકટના મંત્ર.	
કૃષ્ણ થઈનેરે શુભતા, કીધી દાસોનેં તર્ત;	અં ૧૮
ઈશ્વર થઈનેરે ગોપીને, ઘર ઘર કીધાંરે નર્ત.	
ગો ગોપીનેં માતા કરી, પીધું સ્તન પયોપૂર,	અં ૧૯
પુનરપિ પીવું સ્તનપાનનું, કીધું દાસોનું દૂર.	
નિર્બંધન થઈ બંધાઈયા, પોતે દામથી દેવ;	અં ૨૦
જનનેં બંધનથી છોડિયા, ભેતાં ભેતાં ત્રખેવ.	
સવિતારૂપ થઈ અંબરેં, ભ્રમણ કરોછોજી નિત્ય;	અં ૨૧
ભ્રમવું ભાગો છો ભક્તનું, પુરણ ગાંખીનેં પ્રીત્ય.	
દેવ તણા તમે દેવ થઈ, આપેં અચ્યુત અવિનાશ;	અં ૨૨
અંતઃકરણે છાના રહી, કીધા ભક્ત પ્રકાશ.	
જન્મરહિત છો આપેં સદા, તોપણ અખિલ અવતાર;	અં ૨૩
લિધા દાસને કારણે, મનનાં માંન્યાં મોરાર.	
જેની માયાએ જણવિયું, જૂદા સરખું આ જક્ત;	અં ૨૪
તોપણ જાણી કોય નબ્બ સકે, સમજે વિરલા કોય ભક્ત.	
શા શ્યા ગુણનેં હું વર્ણવું, મુખમાં રસના છે એક;	અં ૨૫
ગહન ગતીરે ગોવિંદની, કેટલાં જાણું વિવેક.	
કરૂણા સિંધુ કરૂણા કરી, પ્રીત્યેં દીજે વિશ્વાસ;	અં ૨૬
કૃષ્ણરામને માંનજ્યો, કૃષ્ણદાસનો દાસ.	

વિં ૬, પા. ૧૮

કીર્તન ૧૦૭ મુ.

અભંગ.

મંગળ મૂર્તીના, ચરણ સરોજનેં,
વંદુ મનોજનેં, પૂર્ણ થાવા;
સ્થાંગ પાણીનેં, શીશ સદા નાંમું,
શીઘ્ર ભુવો સાહામું, સેવકનેં.
ઉત્તમ શ્લોકના, જે છો શિખામણી,
ઈછું હું આપણી, પ્રતીતિનેં,

પવિત્ર કીર્તી જ્યે; મંગલ નામધેય,
 સાધે સકલ શ્રેય, જેને નામે. ૨
 દિગ્વિતાન સમો, યશ જેહેનો જાણીને,
 મન તનુ વાંછીને, સૂખ્યાં તેહેને,
 કેટિ કેટિ કલ્પ, કેરાં કલ્પી મલ,
 દીનના વત્સલ, કાપો માહારાં. ૩
 આર્ત જાણી માહારી, આર્તિયો નીવારો,
 કૃષ્ણ કરણ ધારો, વીનતીને,
 કૃષ્ણરામ યાચે, કૃષ્ણની પ્રતીતિ,
 આપો કરી પ્રીતિ, શરણાર્થિને. ૪

વી૦ ૭ પા૦ ૧

કીર્તન ૧૦૮ મું.

અભંગ.

શ્રી રમાનાથનાં, વંદુ ચરણ પદ્મ;
 જેથિ હૃદય સદ્મ, શુદ્ધ થાય.
 અનાથ ગંધુનો, ઇછું હું અવલોક;
 જેણું શમે શોક, સર્વ સાથે. ૧
 પ્રાણુજીવન તણી, પામું જો પ્રતીતિ;
 ભાગે માહા ભીતિ, વિયોગની;
 જગદ્ધહારિણિ, કીર્તિ જેની જાણી;
 વેદે જ્યે વિખાણી, તેને ગાંઉ. ૨
 આપી અનૂપમ, તરવાનિ આ તક;
 કીજીયે સાર્થક, શીઘ્ર તેહેને.
 દિવ્ય પદાર્થના, છો તમે દાતાર;
 તપના ત્રાતાર, એક આપે. ૩
 ચંદ્ર ચકોરને, અમૃત જ્યમ આપે;
 તે ન તપે તાપે, અગ્નિ ચરતાં.
 એમ તમારાથી, કરૂણા કટાક્ષને;
 પાંમિ પ્રત્યક્ષને, સુખે રહું. ૪
 કાતર્યતા માહારિ, ભક્તવત્સલ ભાગો;
 હવે રખે ત્યાગો, ગરીબને.

(૧૦૧)

કૃષ્ણરામ તણી, વિનતિ સાંભળો;
મેહેર કરીને મળો, વેગે વેગે.

૫
વિં ૭, પા. ૨.

કીર્તન ૧૦૯ મું.

અભંગ.

તવ પદ પંકજ, મકરંદનો વાત;
ઇછું હું સાક્ષાત, ઘ્રાણું એહેવો.
નખમણી શ્રેણિની, ચંદ્રિકા શીશીર;
ઇછું હૃદી સ્થીર, થાવી માહારે.
ભૂરિ પૂણ્યવંતે, અરખ્યાં તુલશી દામ;
શીશ એહેવા કામ, ઇષદિચ્છું.

૧

પદ્મ દ્વન્નકુશ, વન્નદિ ચિહ્નિત;
ચરણ તલે ચિત્ત, ચોટયું ચ્યાં હું.
શ્રી રમા રાંણિ તે, સૌભાગ્ય સૂંદરી;
ચાપલ દુર કરી, જેહેને પૂંજે.
જે પદ પદ્મની, પુણ્ય રજો મીશ્ર;
ગંગા કરે તીસ, લોક શુદ્ધિ.

૨

૩

જન્મ અનંતથી, પકવ સમાધીયેં;
લીન ઉપાધીયેં, યોગી જાણે.
એયો સકલ તણું, પ્રાગલ્ભ્ય જ્યાંથી બને;
એહેવા અલૌકિકને, આલોકાવો.

૪

કૃષ્ણ કૃપા કરી, નિજ પદ નિરખાવો;
તત્પનેં શૂં તાવો, દીનખંધો;
કૃષ્ણરામ તણી, વેગે કરો વાહાર;
કહું કેટલી વાર, સર્વજનેં.

૫

વિં ૭, પા. ૨.

કીર્તન ૧૧૦ મું.

અભંગ.

ઇછું પદાં બુજ, પલાશિનિ છાયા;
આશ્રિતની માયા, નિવારિણિ.

તાપેંથી તપનેં, તાપ હારિ છત્ર,	
તવ પદાત પત્ર, શીશેં ધારો.	૧
વ્યવધાન વ્યાધીને, સઘ શમાવાનેં;	
સ્મૃત્યુપજવાનેં, વૃત્તી પ્રેરો.	
મમ મનો વિષ્ટર, કરિનેંકા શીળણું,	
પ્રગટ બનો વિળણું, દ્રષ્ટેં દેખું..	૨
મમાંતરાધિનું, નિમૂર્લન કરવા;	
શીશેં હસ્ત ધરવા, વેગેં આવો.	
લક્ષ્મી સ્વપેક્ષિત, લીલાકૃતી ધરીનેં;	
આવો કૃપા કરિનેં, આલોકું હું.	૩
અમોઘ વાંછિતેં. આ તનું જ્યે આપી;	
આતુર અઘાપી, વીયોગેંથી.	
કાંતારને જ્યમ, ધૂમકેતુ દ્વજે;	
એમ અપ્રત્યક્ષેં, દાઝે તનું.	૪
અચિંત્યમણ્ણની, કલના બને ક્યમ;	
ચાલે ન ઉઘમ, માહારો કીધો.	
કરૂણા કટાક્ષનેં, કૃષ્ણરામ ઇછે;	
પ્રતીતિયે પ્રીછે, આપો ત્યાહારેં.	૫
	બી૦ ૭ પા૦ ૨

કીર્તન ૧૧૧ મું.

અભંગ.

કંજ નયન કૃત્તી, વાસના સનમીત્ર;	
પાવન ચરીત્ર, પૂણ્ય કીર્તિ,	
ગીદિજ ભૂમી, સુરાત્તિ નિવારક,	
ઉદ્ધર્મ હારક, જન્મ જોડેના.	૧
શ્રીલલામતીર્યા, સ્પદ પદ પદ,	
લક્ષ્મી હૃદય સદા, વિભાસક,	
અચિંત્ય શક્તિ, અજેય અનંજન,	
ભવ ભય ભંજન, સ્મરણ માત્રે.	૨
અકુંઠ બોધ, ચરાચર વિજ્ઞાતા,	
નિર્ભય પદ દાતા, ધ્યેય મૂર્તિ,	

ભક્ત મનોરથ પૂરક, કલ્પતરૂ,
 જક્ત ગુરૂના ગુરૂ, કંજનાભ. ૩
 ચરાચર ધ્યક્ષ, પ્રધાન પુરૂષેશ,
 રામ રૂપીકેશ, સર્વ સાક્ષી,
 સચ્ચિદાનંદ, સતાં પતિ શ્રીકાંત,
 વર્ણિત વેદાંત, ક્ષાંતી રાશી. ૪
 તે પ્રભુનાથ, પ્રતીતિ મુને આપો,
 અંત સ્તિમિર કાપો, કૃપા કરી,
 કૃષ્ણ સખા કૃષ્ણરામ, નેં કહો માહારો,
 દુસ્તર ભવ તારો, હાથે ગ્રહિ. ૫

વિ. ૭ પા. ૩

કીર્તન ૧૧૨ મું.

અભંગ.

નંદના નંદન, ગોપીકા વદ્ધલ, સંતને સુદ્ધલ સંતાપતી,
 બિનતીયો તણો, ઉત્તર કાંઈ આપો,
 કષ્ટ સકળ કાપો પ્રતીતિથી. ૧
 ક્યાંહાં સુધી કૃષ્ણના, વેહું વિયોગનેં,
 હૃદયના રોગનેં, ક્યમ સહું,
 દીન દયાલનેં, કાં અજી નાવે દયા,
 કેશવજી ક્યહાં ગયા, મુજનેં મૂકિ. ૨
 આંતરિ પેશીને, શૂં અજી છાંના રહો,
 કૃષ્ણજી કાં ન કહો, જવાપ કાંઈ,
 વાટય જીવું છું હું, વ્યગ્ર થઈ ચિત્ત,
 વપુનું વહ્યું પીત્ત, ચિંતા વેગેં. ૩
 કાળ ભુજંગની, લાજે સદા કૂકો,
 દેહ દુઃખે સૂકો, તત્પ થઈ,
 એકાદિ અવસરે, કાળ લેશે ગ્રાશી,
 વિયોગ દુઃખ રાશી, ભાગ્યાં વિના. ૪
 કૃષ્ણ તણો જે હું, કેહેવાયો લોકમાં,
 પડતાં વનૌકમાં, તમને હાશી,
 સત્ય સખા જાણી, જ્યે હું શરણ આબ્યો,

ભ્રમ તણો ભ્રમાળ્યો, જાઈશ જો.
 પાપિ પાવન પેલું, ખિરૂદ તે ક્યમ રેહેશે;
 કોણ પછી કેહેશે, શર્ણુ વત્સલ.
 ખિરૂદ બલીદનું, જુઠાપણું ઠરશે;
 હાથી પછી કરશે, મોટા મુનિ.
 એહેવું વિચારીને, હાથ માહારો પકડો;
 પત્ર લિખી કકડો, પઠાવોજી,
 પ્રગટ થઈ પ્રભુ, કીજે માહારિ પક્ષ;
 પ્રતીતિ પ્રત્યક્ષ, વેગે આપો.
 સંવત્ અઠારસે, સીત્યરના વરસે;
 શાકે સત્તરસે, છત્રીસના,
 જેષ્ઠની શુદ્ધ, તૃતીયા રવીવારે;
 વીનતીયો ત્યારે, લખાઈ છે.
 વીનતીયો સર્વે, વાંચજ્યો વિશ્વપતી;
 હવે થઈ છે અતી, વેગે આવો.
 વિયોગ મનિહયે, ચિત્ત થયું તાતું,
 રહ્યું નથી જાતું, કૃષ્ણરાંભે.

૫

૬

૭

૮

૯

વિ. ૭ પા. ૩

કીર્તન ૧૧૩ મું.

દેશી ટેર.

શ્રી હરજી ઉગારોરે, તો ઉઝરિયે આ લવથી,
 નહિતર નથી આરોરે, દહિયે છે ત્રિવિધ દવથી.
 ખચી રહ્યો છું પંચ વિષયમાં, નથિ નિવૃત્તિનો લેશ,
 કૃષ્ણ વચનનું કહ્યું નથિ કરતા, આજ્યે કરિયે છે વેશ;
 જોયો જન્મારોરે, હાંટાયો છું લોક લવથી.
 દશે ઇંદ્રિયો દુશ્મન થઈ લાગ્યાં, નિત્ય નવી કરે હાણ્ય,
 એકલડા મનને અથડાવે, કરિને તાણા તાંણ્ય;
 એક જો સુધારોરે, તો નથિ ડરતા નવથી.
 અનેક કલ્પ થયાં અથડાતાં, અજી ન પામિયે પાર,
 કઉતુક સકળ ભૂવનનાં જોયાં, તોહો અજી જોયાનો વિચાર;
 તૃષ્ણાનો પસારોરે, શમાયે ન વાસવથી.

૧

શ્રી. ૨

શ્રી. ૩

શ્રી. ૪

તો કુંભ રંક અમે પ્રાણિ પ્રલયના, કયમ કરી છુટિયે પાશ,
પતિત પાવન નામ સાંભળિને, છે તુમ તણો વિશ્વાસ;
વચન વિચારોરે, જ્યે બોલ્યાં છોજી ઉદ્ધવથી. શ્રી ૫

રખે માહારાં કર્મ જીવો કેશવ છો, શરણાંગત વિશ્રામ,
કૃષ્ણરામને તારો કૃપાનિધે, પાળો પોતાનુ નામ;
આશરો તમારોરે, માંન્યો છે મોટો મેં સરવથી. શ્રી. ૬

વી૦ ૭ પા૦ ૪

પ્રીર્તન ૧૧૪ મું.

કૃપાયેં અધિકારીરે, કિજે મુંને કેશવજી;
વૃત્તી જેણેં માહારીરે, ભડૂંસે તમનેં સકે લજી. ક૦ ૧
ભૂત ભાવિ વર્તમાન ભૂતોનાં, જાણિ સકું હું જ્યંમ,
જ્યે જ્યમ ત્યમ ઓળખાયા પછી મુંને, ઉકલે શુભ ઉદ્યંમ;
હઠીને ખસે હારીરે, મોહાદિક મુજને તજી. ક૦ ૨

કાળ કરમ ને ર ભાવ વાસના, ઓળખું હું તેનાં રૂપ,
અસંભાવના ઉખડી જાય પછી, ચિત્ત ચિંતન કરે વ્યૂપ;
ખુશિની ખુમારીરે, હૃદયમાં રહે રજી. ક૦ ૩

વિષય તણાં વિષ જાયેં ઉતરી; ઉપજે કથાનો સ્વાદ,
વિપરીત ભાવના, વીસમતાં પછી, ઉદય બને અઢાદ;
ધારણાયેં ધારિરે, સ્વામી શું નિત્ય રહું સજી. ક૦ ૪

કલિમલ કેટી કલ્પના બળતાં, પ્રીત્યેં લજી પ્રારબ્ધ,
અજાંતુક અવળાં ઉપજેં નહિ, લક્ષ્ય બનેં જ્યારે લબ્ધ;
કરૂણા તમારીરે, થયેથી સકું રૂપ સમજી. ક૦ ૫

આ અરજી મજ અરભકની તમે, કેશવ ધરજ્યો કાંન,
કૃષ્ણરામ તવ કરૂણા ઇચ્છે, ભક્તિ થવા ભગવાન;
તારયાની તઇયારીરે, મુંને કંતા માધવજી. ક૦ ૬

વી૦ ૭ પા૦ ૫

પ્રીર્તન ૧૧૫ મું.

પ્રતીતિ એહેવી આપોરે, મન માહારૂં જેથી માંને;
કલિમલ કાપોરે, ગમ્ય ઉઘાડીનેં જ્ઞાનેં. પ્ર૦. ધૂ. ૧

સેવા તમારી સફળ સદા એમ, વદે છે વેદ પુરાણ,
સ્વાત્મા સુહૃદ સખા સાક્ષિ તમે પ્રભો, નિખિલના છો નિર્વાણ;
અધ્યાસ ઉત્થાપોરે, ધણિનેં જ્યમ ધાડું ધ્યાનેં. પ્ર. ૨

કિંકર કેરા કોશ કરમના, જોવા ન જગદાધાર,
માફ કરો મેહોરબાની કરી હવેં, અજ્ઞના અધમોદ્ધાર;
તપ્યાનેં વળી તાવોરે, શમલનાહારી શાંનેં. પ્ર. ૩

નાંમના અક્ષર લેખથી તરિયા, પયોનિધિયે પાવાણુ,
તેહેવા તારક નામનેં રટતાં, કયમ ન બને કડ્યાણુ,
મનનેં મેળાપોરે, બલીદનેં માંની બાંને. પ્ર. ૪

આધિ ખસે અકળામણુ ઉરની, સ્વામિનો સમજી સ્નેહ;
સાર્થક પામે સ્મરણુ કરતાં, દુર્હીલ આહાવો દેહ,
વૃત્તીયોનેં વ્યાપોરે, જે તણુયેં ન બીજે તાંને. પ્ર. ૫

કાલાવાલા કરી નિત્ય કરગડું, સાંમળા લીજે સંભાળ,
ઉત્તર આપો અરજીયો કેરા, પ્રણુત જનોના પાળ,
સ્થિર કરી સ્થાપોરે, જ્યે કૃષ્ણરામ ગાયેં ગાનેં. પ્ર. ૬

વી૦ ૭ પા૦ ૫

કીર્તન ૧૧૬ મુ.

દશી રૂર.

ઘણી થઇ છે ગરીબને જોવિંદજી,
માહારા બાપ કાં જવાપ ન આપો અજી,
શું અગમ્યને ગમ્ય વિના ગાંઉં,
તજી કૃષ્ણ સતૃષ્ણ હું કયહાં જાઉં. ધ. ૧

મહા મોહ વિછેહથી કયમ ભાગે,
ઘો પ્રતીતિ તો પૂર્ણ રતી જાગે,
પૂર્ણ કાંમ શું વાંમ વહો મુજથી.
શું રિસાળ થશ્યો તજશ્યો ભુજથી. ધ. ૨

ક્ષમો વંક હું રંક રટું તમનેં,
થઇ નાથ ન હાથ સુપો યમનેં,
પ્રતિપાળ કરાલ ન દ્રષ્ટિ કરો,
જોવા કર્મ તજી સખા શર્મે ધરો. ધ. ૩

(૧૦૭)

સુખ રાશિ ઉદાશિ શમાવો હરી,
ધરો હસ્ત અઘીધ નિરસ્ત કરી,
અનુકુળ થઈ દુઃખ મૂળ દહો,
કૃષ્ણરામનો હાથ શ્રીનાથ ગ્રહો.

ધ. ૪

વિં ૭ પાં ૬

કીર્તન ૧૧૭ મું.

ક્યારે. બોલશ્યો કંઠા સિંધુ હરે, આશ્રિતના ઉરની જાણી અરે,
નથિ રંકતું મન નિશ્ચલ રહેતું, લક્ષ્મીવર લક્ષ્ય નથી લેહેતું,

ક્યારે. ૧

ઘણા કાળ થકે જે વિયોગ પડ્યો, સતસંગતિ દ્વારાયે શોધ જડ્યો,
સખા! સતચિત આનંદ રૂપી લહ્યા, હવે શોકાદિક ક્યમ જાયે સહ્યા.

કયાં ૨

પ્રભુનાથ થકે પ્રતિતી ઇચ્છું, હું પ્રત્યક્ષ પરોક્ષને ક્યમ પ્રીછું,
નથિ ઉરની અકળામણ મટતી, રમાનાથને વૃત્તિ સદા રટતી.

કયાં ૩

હવે જ્યે ઘડી જાય તે યુગસરખી, પ્રભુનાથ તમે જીવો મન પરખી,
સરવજ્ઞ સખા સઘળું જાણો, આશ્રિત ઉપર કંઠા આણો.

કયાં ૪

રમાનાથ હવે નથી જાતું રહ્યું, દિલ દાઝે વિયોગને દુઃખે દહ્યું,
પુરૂષોત્તમ પીડ્ય તમે પરખો, કરી નેહ નજર મુજને નિરખો.

કયાં ૫

હવે કિંકરને કંઠા કરવી, અમૃત નજરે આપત હરવી,
પ્રભૂ જોર ન કાંઈ જીવનું ચાલે, તોહો બિરૂદ શુભી મનડું માહાલે.

કયાં ૬

કૃપણોના વત્સલ કૃષ્ણ સખા, તમે અંગિકૃતોના અંગ રખા,
એવી હુશ્ય ઉઠે માહારે હૃદયે, એકવાર મુને માહારો કહિયે.

કયાં ૭

જગજીવન જે જીવો મજ સાહામું, તોતો પ્રમળ પ્રતિતી હું પામું,
નથિ કૃષ્ણ અશક્ય કશું તમને, અલખેલા ન અથડાવો અમને.

કયાં ૮

તમે જેહ કરો તે સર્વ ખને, માહારા નાથ પ્રતિતી ઘો મુજને.

(૧૦૮)

કરિ ઓળગો કૃષ્ણનિ સભ્ય રે, એમ વેદને શાસ્ત્ર સકલ ઉચ્ચરે.

કથા ૦ ૬

માહારિ કરણિ ન નાથ હવે જોવી, ખુશિ થઇ ખળતા મનની ખોહોવી,
નિરખી સહુ શાસ્ત્રતણો નિરણે, પ્રભુનાથ હું આપ્યો ચરણ શરણે.

કથા ૦ ૧

વેગે વાહાર કરો વાહાલાજી હવે, દયાસિંધુ ન દાસને નાંખો દવે,
શરણાગત વત્સલ બિરૂદ વહો, કૃષ્ણરામને કાંઇક પ્રતિતી કહો.

કથા ૦ ૧૧

વિ ૦ ૭, પા. ૬.

કીર્તન ૧૧૮ મું.

કરૂં કેટલી વીનતી કેશવજી,
કોણ ધ્યાનથી કાંન મુઘા છે અજી;
ગુણ ગાઉં તોહો શરમાંઠે ઘણો,
અજી જવાપ ન પાંમ્યો અમાપ તણો.   કરૂં. ૧
નિજ અંશ ભજ્યે જ્યો વિભ્રંશ થશે,
માહારાજ તમારી લાજ જશે;
વિરહાનલ પ્રબળ નડે મુંજને,
તેની શાંતિ કરોજી ધરો ભુજને.   કરૂં. ૨
ગુનેંગારના વાંક અપાર હશે,
કર્યેં કરૂણાથિ ત્રિગુણા સમેત જશે;
હરે સ્વામિના કામિના કામકૃણો,
સુખ શશિ સુદ્રષ્ટિ વિકાશિ મળો.   કરૂં. ૩
કોણ ઉદમથી પ્રીય તમને મળું,
અકળીત અજીતને ક્યમ કળું;
થયો શર્ણુ તેનું આવર્ણુ કટે,
કૃષ્ણરામથી વાંમ ન વેહેવું ઘટે.   કરૂં. ૪

વિ ૦ ૭, પા. ૮

કીર્તન ૧૧૯ મું.

દેશી રેર.

આવિયે બંધુ અનાથના, દાસને દરશન દેવારે;
પ્રણુત જને કરિ પ્રાર્થના, સફળ થવા તેની સેવારે.

૧

- ચંદ્ર ચક્રોરની ચ્યાહના, સફળ કરે છે જ્યમ સાચેરે;
 ચાતક જ્યમ જલ વાહના, નીરને લેવાને યાચેરે. ૨
- એમ પ્રીયંકર નાથની, પ્રબળ પ્રતીતિયો યાચુરે;
 સેવક જનના સાથની, સફળતા સાંભળી રાચુરે. ૩
- હું એક ક્યમ અભાગિયો, હરજીના હેતને ન જાંણુરે;
 તાત શું મુજને લાગિયો, તરવાનું આપીને ટાંણુરે. ૪
- ધિક્ પડો જીવવું માહરૂં, ત્રિવિધના તાપનું તાપ્યુરે;
 જગંદાધારનું જાહરૂં, હેત ન હૃદયામાં વ્યાપ્યુરે. ૫
- પ્રાર્થના કંઈક પ્રકારની, કીધિ તે જડજડમાં ખપશેરે;
 ગોવિંદના ગુનેગારની, વૃત્તીયો વિકળ થતી જો તપશેરે. ૬
- સેવા જ્યે સચ્ચિદાનંદની, પ્રણુતના પાંખની પ્યારીરે;
 અચ્યુત આનંદ કંદની, તમને જો ન સકે તારિરે. ૭
- જેવો તેહેવો પણ આપનિ, એકાગ્રમાં આશ્રિતને સ્થાપોરે;
 કૃષ્ણરામ તણા તાપનિ, શાંતિ થવા પ્રતિતી આપોરે. ૮

વિં ૭, પા. ૮

કીર્તન ૧૨૦ મું.

- કોણ સાધન કરૂં કૃષ્ણને, મળવાને ધારણું માહારેરે;
 વીનતિ કરૂં છું વિતૃષ્ણને, કરૂણાથી બોલશ્યો ક્યાહારેરે. ૧
- કપણ જનો તણા વત્સલ, દીનના બંધૂછો દેવરે;
 નિર્બળ જન તણા છો બલ, તારવાની તમને ટેવરે. ૨
- જો દ્વિજ ભૂમિના પાળક, અશરણ શરણ તમે આપરે;
 દુષ્ટતાના નિર્દાલક, પ્રગટ તમારો સિદ્ધ પ્રતાપરે. ૩
- પતિત તણા તમે પાવન, ઉત્તમ શ્લોક તમે એહેવારે;
 નાથજી જનના નિભાવન, સુખની સીમ તમારી સેવારે. ૪
- સેવકને છો સુલલ સદા, દુષ્ટથી દૂર છો ઘાહાડીરે;
 અંગિની ટાળવા આપદા, જવનીકા દૂર કરો જાહીરે. ૫
- વિકલ જાણિ ન વિસારશ્યો, સેવકને સુખના રાશિરે;
 પ્રતીતિ દેવાને પધારશ્યો, કો સમે કમનીયતા કાશીરે. ૬
- વિયોગ વર્ણિ બુઝાવવા, મેઘ ગંભિર યા વાચારે;
 બોલશો બિરુદ બતાવવા, સેવકને સ્વામી સાચારે. ૭

તે દિન ક્યાહારે દેખાડશે, રંકની રીર શુણી રાજરે,
 કીચ થકી જ્યારે કાહાડશે, મહિમાનિ રાખવા માઝારે. ૮
 પ્રીત્યે પ્રતીતિ જતાવિયે, બ્રાંતનાં સાધનશ્યાં ભાળેરે;
 આર્તિયો અખિલ શમાવિયે, કૃષ્ણરામની કૃષ્ણ કપાળેરે. ૯
 વી૦ ૭ પા૦ ૬

કીર્તન ૧૨૧ મું.

કૃષ્ણ કપાલ કતરૂને, ચરણ નમાવું છું શીશરે;
 આકુંળ જોઈ મજ અરૂને, સખ્યપણું જણવો શ્રીશરે. ૧
 એન પડે નહિ ચિત્તને, પ્રભુની પ્રતીતિયો પાખેરે;
 નિઃશંક થાવા નિમિત્તને, અવલોકિ જોયું મેં આંખેરે. ૨
 નાગલોક સુરલોકને, જીવ જો યત્ન કરી પાંખેરે,
 જન્મ મરણ ભય શોકને, વિવિધ વિકલ્પને ન વાંખેરે. ૩
 અષ્ટ મહા મળે સિદ્ધિયો, સુર સઘળાં હોયે સ્વાધીનરે,
 માયિક સ્વપ્ન શી રીદ્ધિયો, કાળને વેળે જને લીનરે. ૪
 પશ્ચાતાપ પછી જને, મરણના મુખથી ન નિકળાયરે;
 કૃષ્ણ શરણ વિના જીવને, નિર્ભય થાવાનો ન ઉપાયરે. ૫
 સંત સમાગમે સાંભળ્યું, બિરૂદ તમારું તેહ જલીપરે;
 મન માહારૂ તુમ પાખે વળ્યું, ચરણ શરણ આંવો હું કિલપરે. ૬
 અનેક આપદો વેઠીયો, વિષ્ણુથી વિમુખ વહી વાંમરે,
 વાસના ચિત્તમાં પેઠીયો, લાભ્યો ન ઠરવાનો ઠામરે. ૭
 અખિલ અનિષ્ટને છૂટવા, આંવો છું શ્રીપતિને શરણરે,
 તૃણાનિ તાંતીયો તૂટવા, શુદ્ધ થવા અંતઃકરણરે. ૮
 કરણિ હવે જોશે નહિ, શરણના વત્સલ સ્વામીરે,
 સ્થિર મન માહારૂં રહે સહિ, હરિજો એટલિ ભરો હાંમિરે. ૯
 હું છું ધણિ તુજ મસ્તકે, ડર કાં ધરે છે તૂં દાસરે,
 એટલુ કહો જો આ તકે, તો મુને ઉપજો વિશ્વાસરે. ૧૦
 દિવ્ય દ્રષ્ટિ થયે ગમ્યથી, ગુણ ગોવિંદના ગાઉરે.
 ઇહું પ્રતીતિ એ રમ્યથી, આપો તો કત કલ્પ થાઉંરે. ૧૧
 એ વિના ચિત્ત ન સ્થિર ઠરે, વેદના કહો કયમ વાંમુરે,
 કૃષ્ણરામ નિત્ય કરગરે, કૃષ્ણ કપાળ જીવો મજ સાહામુરે. ૧૨

(૧૧૧)

કીર્તન ૧૨૨ મું.

- આજ શું આજસ આણિને, નાથ નમેહરા થઈ બેઠારે,
જડ જન મુજને જાણીને, પ્રભુ કયહાં પરોક્ષ થઈ પેઠારે. ૧
- કેટલીક અજુથો ગાઘને, કિકરે કૃષ્ણાર્પણ કીધીરે,
રશિયા સકે રિસાઈને, લક્ષ્ય ધરીને તે નવ્ય લીધીરે. ૨
- કૃપણ વત્સલ કેહેવાઓ છો, પતિતના પાવન પોતેરે,
વિકળ જાણિને શું વાહો છો, યદુપતિ જન સઘળા બેતેરે. ૩
- આમ ઘટે નહિ ઇશને. નાથ અનાથના બંધુરે,
શરણ આઓ નાંખિ શીશને, અવલોકો કરૂણાના સિંધુરે. ૪
- ગાતાં ન મુજને આવડે, ગુણ ગંભીર તમારા ગાજરે,
અવ્યક્ત ક્યમ નજરે પડે, રંક જાણિને થાઓ રાજરે. ૫
- શેષ સહસ્ર મુખે કરી, નિત્ય નવિન ગુણોને ગાયરે,
વેદ વદે વિધિ વિસ્તરી, તોપણ પાર ન તેહનો થાયરે. ૬
- હું કેણ માત્ર તે આગળે, ગાઈ સકું શું ગુણસાગરનેરે,
મન માહારૂં ચ્યારે લાગળે, સત્ય સખા માને શ્રીધરનેરે. ૭
- બોખડું બોલવું બાળનું, તોપણ તાતને તે પ્રીય લાગેરે,
બિરૂદ પ્રણતના પાળનું, જાણિ હું એવ બોલું તુમ આગેરે. ૮
- વાટય ન ઉઠે વરણબ્યું, કૃષ્ણને કિંકરે જ્યે અરખ્યુરે,
કાલાવાલા જાણિને કબ્યું, સત્ય સખાને સ્વરૂપ સમર્પ્યુરે, ૯
- દીનદયાલ દામોદરા, મીઠ નજર કરીને ન્યાહાળેરે,
ગુણ ગાયા જે ખોટા ખરા, અંજિ કરીને પ્રણતને પાળેરે. ૧૦
- એક તમારો છે આશરો, યદુપતિ જન મુજને જાણેરે,
પ્રભુજી રખાવિને પાંશરો, અજ ઉપર કરૂણા આણેરે. ૧૧
- આવર્ણુ આધું ખસેડીને, ખુશ થઈને પરદો ખોલેરે,
અલે ને અંકમાં તેડીને, બાપ માહારા મુજ શું બોલેરે. ૧૨
- ગોવિંદજી ઘણી થઈ હવે, આતુરતા જાણી આવેરે,
કૃષ્ણરામ નિત્ય વીનવે, એકવાર માહારો મુજને મનાવેરે. ૧૩

વી૦ ૭ પા૦ ૧૦

કીર્તન ૧૨૩ મું.

દશી દેર.

જ્યે કરો તે થાય, હરિ તમે જ્યે કરો તે થાય.

કર્તું અકર્તું અન્યથા કર્તું, શક્ય તમે સર્વદાય.

હરિ. ૧

જીવ જીવનિકાયે આવરયોતે, કયમ સમઝે કલનાય,
હું કરતા એમ માંની હઠયથી, અંતે અતિ અકળાય. હરિ. ૨
જીવથી જેટલું બની સકે તે, સ્વામિની સહુ સત્તાય,
પરાધીન શું કરે પરાક્રમ, જન્મળે જયે જાય. હરિ. ૩
જ્ઞાનલક્ષિત નેં વિરક્તિ તે, શઠથી કયમ સધાય;
ભૂત ભાવિ જયે ભૂતોનાં તે, આવરયે કયમ ઓળખાય. હરિ. ૪
ધારયું કયમ હોય જીવનું સર્વ, હાથ તમારે દાય;
અંતર્દ્રષ્ટિ ઉઘાડવા તમે, કૃષ્ણ કરો કરૂણાય. હરિ. ૫
પ્રણતપાલ પ્રસાદ તમારે, આઘાં ખસેં અંતરાય,
ઐશ્વર્ય સઘળાં ઉઘડે જ્યારે, શ્રીધર કરો સહાય. હરિ. ૬
એવું જાણિ તમને આરાધું, નાથ નમી નિત્ય પાય;
કૃષ્ણરામની કળ ઉઘાડો; ઝટ દેઈ યાદવરાય. હરિ. ૭

વીં ૭ પાં ૧૫

કીર્તન ૧૨૪ મું.

મજ સરખો મતિમંદ, નથિ કેય મજ સરખો મતિમંદ. ધૃ.
દુર્લભ દેહ જયે આખ્યો તે, ખોયો મેં કરતાં કંદ. નથિ. ૧
લોક લવ કરતાં લુંટાયો, ગાયા ન મેં ગોવિંદ;
ધર્મ ધુરીણનું ધ્યાન ન ધારયું, ધસતાં ધરનેં ધંદ. ન. ૨
સંતની સંગતિ સાધિ ન કદિયે, આદરયે હુદ્રાનંદ;
જ્ઞાનગતિ વિના અહિ શક્યો નહિ, ચરણ કમળ મકરંદ. ન. ૩
કથામૃત રસ કણુ ધર્યો નહિ, સેવતાં વિષયી વૃંદ;
નારિ નાણાં માટે નૃત્ય કરંતાં, સેવ્યા ન સુખના કંદ. ન. ૪
પતિત પાવન નાંમ સુણિને, શરણ છું તમનેં મુકુંદ;
કૃષ્ણરામનો કર ધરો હવેં, વેગે વૃંદાવન અંદ. ન. ૫

વિં ૭, પાં ૧૫

કીર્તન ૧૨૫ મું.

રાખશો ત્યમ હું રહિશ, હરિ મુને રાખશો ત્યમ હું રહિશ.
તારફ્યો તો તરિશ હું સેહેજ્યે, વેહેવાવશો તો વહિશ. હરિ. ૧
સાધનની નથી સાંન મુજને, શો આશંકલ થઈશ,
રામ કૃષ્ણ ગોવિંદ એટલું ગ્રેહેવાવશ્યો તો અહિશ. હ. ૨

લક્ષ્યનાથની નિર્મળી જો, લેહેવાવશ્યો તો લહિશ;
 વિયોગ વન્હિનિ વેદના જો, સેહેવાવશ્યો તો સહિશ. ૬. ૩
 સત્ય સખાનેં શરણુ આવ્યો, જન્મજો ક્યમ જઈશ;
 કૃષ્ણરામ હું કૃષ્ણ પાખેં, કે આગળ દુઃખ કહીશ. ૬. ૪
 વિં ૭, પાં ૧૬.

કીર્તન ૧૨૬ મું.

તમમેં જ્યે ગમે તે ખરું. ૫૦ ત૦
 કોમ પ્રકારે ચત્ન કરે પણ, તેથી ન હોયે પહું, ૧૦ ૧
 કાળ કહે હું કંઈ ઘણો પણ, દામોદરથી ડરું;
 લિખનું મરણ મેં પાછું બોલાવ્યું, આજા એમ અનુસરું. ૧૦ ૨
 મધવાયેં મદથી વિચાર્યું જે, જે કુલ જલથી ભરું;
 અંબુદ અંતઃધાન કરી તમે, ગિરધર રાખ્યું નરું. ૧૦ ૩
 સુપર્ણે સંકટ કર્યો તો જ્યે, કાલિય નાગનેં ચરું;
 તે શિરતવ પદ લાંછન જોઈનેં, આપે કહે ઓસરું. ૧૦ ૪
 દુર્યોધનેં દિલ ધારિયું જ્યે, કૃષ્ણનાં વજ્ર હરું;
 ચીરના ઢગ જોઈ કહે હવે, જો છેડું તો હું મરું. ૧૦ ૫
 પ્રહ્લાદજના પિતા કહે જ્યે, કુંઝર કડકા કરું;
 સ્તાંભથિ નિકળ્યું રૂપ જોઈ કહે, હું હવે નહિ ઉગરું. ૧૦ ૬
 પારથ પાપ જાણી કહે, હું યુદ્ધથી પાછો રૂરું;
 તેહેનેં કર કૈરવ હણાવ્યા, ગોવિંદ થઈને ગુરું. ૧૦ ૭
 માટે મુજનેં માહારો કો તો, પડે સહુ પાંશરું;
 ગાંજ્યો કે.હોનો જાઉં નહીં પછિ, વૃત્તિથી તમને વરું. ૧૦ ૮
 પેતે પોતાનાં પાપ પ્રીછિ હું, થાંથો થઈ થરથરું;
 કૃષ્ણાનિધાન કૃપા કરો તો, તાપનેં તત્ક્ષણ તરું. ૧૦ ૯
 કેશવ શુંગતા કાં નથી, કઈ કાળથી હું કરગરું;
 પ્રતીતિ મળે પ્રભુનાથથી તો, અલય મન આદરું. ૧૦ ૧૦
 પતિત પાવન ખિરદની, હવેં રાખજ્યો અખરું;
 કૃષ્ણરામનો કર ધરો તો, ચરણ શરણું ઠરું. ૧૦ ૧૧

વિં ૭, પા. ૧૬

કીર્તન ૧૨૭ મું.

દેશી રેર. કક્કાના કીર્તનો.

- કરૂણાસિંધો કેશવજી, અજી કાં ઉત્તર નવ્ય આપોરે;
કંઈક કાગથી કરૂં વિનતી, કાં અજી કષ્ટ ન કાપોરે. ૩૦ ૧
- કાંઈ કૃપાબુને કાગ નથી પડતી, શાં સાધનને સાધુરે;
કામ કોષથી કસણાયો ક્યમ, અભેદને આરાધુરે. ૩૦ ૨
- કેટિ કોટિ કલ્મષે ભરેલું, મન અશુદ્ધ છે માહારૂરે;
દ્રઢ ધીરજ્ય ધરીને ક્યમ બેસે, બેઠેમ તણું વેહેનારૂરે. ૩૦ ૩
- કઠિણ કગિના કાળ વિષે વળિ, પડયું વિકળથી પાનુરે;
શઠને શઠ સંગત્યથી ઉઘડે, શાહાણુપાણું તે શાનુરે. ૩૦ ૪
- કર્મ કૂકર્મ કરતાં ક્યાંહાંથી, જાણ્ય જીવને જાગેરે;
અવળે પંથે વેહેતાં મજને, તૃણા કદી ન ત્યાગેરે. ૩૦ ૫
- કિંચિત્કરૂણા કૃષ્ણ કરો તો, સઘળું થાયે સવળુરે;
બાજ્યક જનની બાંછી ધરો તો, નિષિદ્ધ પંથે ન વળુરે. ૩૦ ૬
- કેટલું કેરેલું પડશે તમને, સર્વ જાણુ શ્રીધરનેરે;
કૃપા કરીને કેશવ પકડો, કૃષ્ણરામના કરનેરે. ૩૦ ૭

વી૦ ૮ પા૦ ૧

કીર્તન ૧૨૮ મું.

- બલજન છું પશુ હવે તમારો, પ્રભો પકડીયો પલ્લોરે;
ફરતાં ફરતાં આજ રૂપો છે, દરીદ્રને જ્યમ ડલ્લોરે. ૫૦ ૧
- ખોળતાં ખેળતાં મુજને, વ્યાસ વાંણિયે વાશ્યુ;
હરિ હિતારીને તજીને હવે, જંજળે ક્યમ જાણુરે. ૫૦ ૨
- ખેલ્યો છું ખેટામાં ઘણુયે, કામ કામના કામિરે;
વાહાલા વિણું વિસારીને હવે ન થાઉં હરમિરે. ૫૦ ૩
- ખરૂયા ખડ તૈટલામાં પડીયો, અતિ વેળા હું આપેરે;
આશ્રય આપ તણા ઉદ્ધંધી, પીડાયો છું પાપેરે. ૫૦ ૪
- ખાંપણ લાગ્યાં બલને સંગે, ખશી પડયો છું ખાડેરે;
પાવન પુરૂષોત્તમ પ્રિય્યા બિન, કિલ્લિષને કોણ કાહાડેરે. ૫૦ ૫
- ખાસા એક તમારે ખાસો, અધમોદ્ધારણ કેરોરે,
તે મટે મજ તમ ઉપરે, હરિ કરૂણાયે હેરોરે. ૫૦ ૬

(૧૧૫)

ખસ ઘણી એક વીસારીને, ઘણા ઘણી શીર થાપ્યાંરે;
તેમણે નિજનો સ્વારથ સાધ્યો, કોતોણે બંધન કાપ્યાંરે. ઘ૦ ૭
અપથી મેં માહારા શીર ઉપર, સખા કરયા શ્રીધરનેરે;
કૃપા કરીને કેશવ પકડો, કૃષ્ણરામના કરનેરે. ઘ૦ ૮
વિ૦ ૮ પા. ૧

કીર્તન ૧૨૬ મું.

ગમ્ય ઉઘાડો ગોવિંદજી તો, મેલ મિટી જાય મનનોરે;
આંખ્યાંતર ઉબુવાળો ઉઘાડો, જન્મ સફળ થાય જનનોરે. ઘ૦ ૧
ગહન ગતિ ગોપાલ તમારી, કાંઈક કળ્યામાં આવેરે;
વિધવિધ કેરા વેદમ વિસરે, ભજન તમારું ભાવેરે. ઘ૦ ૨
ગમતા ગુણ ગિરિધારીજીના, ગાવા ઉકલે જ્ઞાનેરે;
હું માહારાની હૃદય હારીને, ઉપજે નહિ અભિમાનેરે. ઘ૦ ૩
ગુપ્ત રહ્યા છો ગોપીકેશ તેં, જ્યમ જાણ્યામાં આવોરે;
એંણી રીતે મજ આશ્રીતનેં, બલિષ્ઠ બિરૂદ બતાવોરે. ઘ૦ ૪
ગતિયો ભંગ થઈ છે ગીની, ગીત ગ્રામ્યનાં ગાતાંરે;
ચીંતન બિન ચિત્ત ચાક ચઢ્યું છે, અહનીંશી અથડાતાંરે. ઘ૦ ૫
ગૌઆદ્ધણ પ્રતિપાલ તમારે, અધમોદ્ધારણ બાંનુરે;
આશ્રીતનું ઐશ્વર્ય ઉઘાડો, માધવજી મન મહાનુરે. ઘ૦ ૬
ગણુતી શી કહું મજ દુઃખોની, સાક્ષીરૂપ શ્રીધરનેરે;
કૃપા કરીને કેશવ પકડો, કૃષ્ણરામના કરનેરે. ઘ૦ ૭
વિ૦ ૮, પા. ૨.

કીર્તન ૧૩૦ મું.

ઘણિ થઈ છે ગુણ દોષ ન જોશ્યો, હરજી હવે હૃદય મૂકોરે;
સત્ય સખા શ્રવણે સાંભળજ્યો, તમ તનુજની તૂકોરે. ઘ. ૧
ધર્મ તમ અવની જાણી જ્યમ, વર્ષા શીચેંવારીરે;
એમ મુજનેં આકુળ જોઈનેં હવે, ખખર લીજીયે માહારીરે ઘ. ૨
ધાસ તણી ગંજી જ્યમ કીચીત, પાવકથી પ જલશેરે;
અધના ઢગ એ રીત્યે માહારા, તવ કરૂણાથી ટગશેરે. ઘ. ૩
ઘડી ઘડી પલ પલ સખા તમારું, સ્મરણ સધાવો સાચુરે;
વિયોગ ભાગો વાહાલા વેહેલો, જન હું એટલુ યાચુરે. ઘ. ૪

(૧૧૬)

ઘટ ઘટ સઘળે ગોવિંદ છો તે, જીવ સકું હું જાણીરે;
 પ્રિતી પ્રબળ પરસ્પર પ્રગટે, એહેવી કરો ઇધાંણીરે. ધ. ૫
 ઘોર ઘણા ઘટમાં પીડે છે, કેશવ તેને કાહાડોરે;
 મેહેરે માનવ તનું આપી તો, દીવ્ય દીવસ દેખાડોરે. ધ. ૬
 ઘારણ છૂટે માયાનો તો, સેવી સકું શ્રીધરનેરે;
 કૃપા કરીને કેશવ પકડો, કૃષ્ણરામના કરનેરે. ધ. ૭

વિં ૮, પાં ૩.

કીર્તન ૧૩૧ મું.

ચેન પડે નહિ ચિત્ત માહારાને, વાહાલાજીને વિયોગેરે;
 પ્રેમ પ્રબળ પ્રગટયા બિન પ્રભુને, આલોકું રથે ઉદયોગેરે. ચે. ૧
 ચિદાનંદને ચ્યાહાહું ઘણો પણ, ક્યમ કરી શોધી કહાડુરે;
 અવલોકતાં અંતર પાડે, ઉરમાં આવણું આડુરે. ચે. ૨
 ચેટક વળગ્યું હોય જ્યમ જનને, તે તેહેને જાય તાંણીરે;
 એમ અવિદ્યાને વશ હું તે, જાઉં જાળે જાણીરે. ચે. ૩
 આપલતા છૂટે નહિ ચિત્તની, ઠરી ન બેસે ઠાંમરે;
 કૃષ્ણ કૃપા બિન કૃપણ પુરૂષ તે, કૃષ્ણજીને ક્યમ પામેરે. ચે. ૪
 ચ્યાતૂરી માહારી કાંઈ નવ્ય ચાલે, અકળ પ્રભૂને કળવારે;
 અલલ પડ્યું પણ આશાઓ ઉઠે, માધવજી શું મળવારે. ચે. ૫
 ચટપટી લાગી હરી મળવાને, પરોક્ષ જાગી પ્રીતિરે;
 દીનદયાળ દયા કરી દીજે, પ્રગટ થવાની પ્રતીતિરે. ચે. ૬
 ચાકરના ચિત્તની જ્યમ ચ્યાહાના, પ્રભૂ સકે તે પૂરીરે;
 એમ અવિદ્યા દૂર કરીને, હરી મુને રાખો હજીરીરે. ચે. ૭
 ચક્ષુ ઉદય કરો ઉરનાં જ્યમ, અખિલ સકું અવલોકીરે;
 કૃષ્ણ કૃપા થયે કૃષ્ણરામને, કોણ સકે પછી રોકીરે. ચે. ૮

વીં ૮ પાં ૩

કીર્તન ૧૩૨ મું.

છાંના રેહેશો ક્યાંહાં સૂધી અજી, અમોઘ મહીમાવાળારે;
 ચોળમાયાની જવનીકાયે ક્યમ, કળી સકું તમને કાઢારે. છા. ૧
 છાતી ઉર ધરી આવે માહારી, નાથનાં બિરૂદ શુંબિનેરે;
 કોણ કરમથી કેશવ મુજને, ગુણથી નાંખ્યો ગુણીનેરે. છા. ૨

છત્રધારીને કાં છુપી રેલેવું, ચોરની પેઠયે ચકતાંરે;
 નાથને નીરખ્યા પાખે માહારા, જન્મ ગયાં કાંઈ બકતાંરે. છા. ૩
 છેકજ માહારી કરણી જોવી, ઘટે ન તારક અજનેરે;
 મજથી અગોચર રેહેવું હતું ત્યારે, કાં માનવ કરચો મજનેરે. છા. ૪
 છળ કરવું તમને ક્યમ શોભે, અનાથ જનના બંધોરે;
 કૃપણ ઉપર આંણો કાંઈ કઠણા, કેશવ કઠણાસિંધોરે. છા. ૫
 છાપ તમારી વેદશાસ્ત્રમાં, શરણાગતની વત્સલરે;
 પુરૂષોત્તમ તે દીજે પ્રતીતિ, કાપવા માહારી કલીમલરે. છા. ૬
 છતાં બનો તો છોગાળાને, આંખે સકું અવલોકીરે;
 કૃષ્ણ કૃપા થયે કૃષ્ણરામને, કોણ સકે પછી રોકરે. છા. ૭
 વિ. ૮ પા. ૪

કીર્તન ૧૩૩ મું.

જોર કેટલું જીવ કરે જ્યે, ઇશને પકડી આણેરે;
 અચીંત્ય માય અકલની કળના, જીવ તે ક્યમ કરી જાણેરે. જો. ૧
 જ્યમ તરંગ તે વશ જલધીને, ત્યમ જીવ વશ અજનેરે;
 તરંગને વશ તોયનિધી નહી, ત્યમ તમે વશ નહી મજનેરે. જો. ૨
 જલ જલમાં જ્યમ દીનકર દીસે, પ્રતિબિંબીત બહુ વેશેરે;
 પ્રતિબિંબોની ગતીને જાણે, દીનકર રહિ નિજ દેશેરે. જો. ૩
 જુદાં પડ્યાં પ્રતિબિંબ ન જાણે, અન્યને કે સવિતાનેરે;
 એમ તમે અમ સહુને જાણો, હું ન બિજાને પીતાનેરે. જો. ૪
 જંજલે જ્યે જીવ પડ્યો તે, કેશવને ક્યમ કળશેરે;
 તારક નાથ જો થાય તમારી, મેહર તો તમને મળશેરે. જો. ૫
 જાણો છો જોજ્યમ જીવોને, કૃષ્ણ કૃપા વિના કોટીરે;
 માટે મુજને આપ કૃપાની; મનમાં આશા મોટીરે. જો. ૬
 જ્યગદીશ્વરને ચરણ શરણ છું; અતી આતુર હું પ્રાણીરે;
 પીડીતની પીડા પહો કરવા, નાથ બતાવો નીશાંણીરે. જો. ૭
 જખર પ્રતીતિ જો આપો તો; આપને સકું અવલોકીરે;
 કૃષ્ણ કૃપા થયે કૃષ્ણરામને; કોણ સકે પછી રોકીરે. જો. ૮

વિ. ૮. પા. ૫

કીર્તન ૧૩૪ મું.

- ઝૂરણુ ભાગે જીવ તણી ક્યમ, પ્રભો! પ્રતીતિ પાખેરે;
તિમિર અંધ તે તરણી વિના ક્યમ, દીવાપતીને દાખેરે. ઝૂ. ૧
- જપ તે જલ પાખે ક્યમ જીવે, ઘૃતમાં મૂક્યાં તથાપીરે;
એમ આતૂર હું આ ભવ માંહે, આપ વિયોગે અચાપિરે. ઝૂ. ૨
- જાલ દસો દિશ પ્રગટી તે જ્યમ, મેઘ વિના નબ્ય ધૂઝેરે;
તાપ તપને તવ કૃણા વીના, એમ ન શાંતી સૂઝેરે. ઝૂ. ૩
- ઝેર ઝૂં જ્યમ અમૃત પાંખે, ઉતરે ન અન્ય ઉપાયેરે;
એમ વિષય વિષ હું નબ્ય વાંસુ, કેશવ વગર કપાયેરે. ઝૂ. ૪
- ઝટકા સરખાં લોક વચન તે, વગર સમજણે વાગેરે,
પુરૂષોત્તમ પ્રતીતિ પાખે ક્યમ, ભ્રાંતની ભ્રાંતીયો ભાગેરે. ઝૂ. ૫
- ઝાડ સરીખું કાં જીવાડો, આ માનવ અવતારેરે;
જન્મ સફલ થાવા જગજીવન, કરશ્યો કૃણા ક્યાહારેરે. ઝૂ. ૬
- ઝાતકાર જ્યેતી જણવો તો, આપે સકું અવલોકીરે;
કૃણુ કપા થયે કૃણુરામને, કોણ સકે પછી રોકીરે. ઝૂ. ૭

વિં ૮, પાં ૬

કીર્તન ૧૩૫ મું.

દશી રે.

- ટેક તમારો રખે તજો, શરણુ વત્સલ કેરો;
અદ્રષ્ટને જ્યમ દેખું હું, તેહેવી પ્રેરણા પ્રેરો. ટે. ૧
- ટોળિ મેળવી જ્યે તમે, તે પણુ દુખિણી દીસે;
અણુત જનોને પીડવું, રશીયા કોંણુ રીસે. ટે. ૨
- ટાલ્ય પડી મજ મસ્તકે, જન જૂતીને મારે;
મારથી મુજને મુકાવવા, કૃણુ આવશ્યો ક્યાહારે. ટે. ૩
- ટહ્કર લેવી ક્યમ ખને, મજને હરજીથી;
અંધને આંધે ક્યમ જડે, વાહાલા મળવાની વીથી. ટે. ૪
- ટાંગા દેશો અજી ક્યાં હાં લગી, છતે અછતા થઈને;
સ્ત્રીઓ છો કાં સાંમળા, હૃદયામાં રહિને. ટે. ૫
- ટુટશેં જો લાંણુશ્યો ઘણું, સેવકની સાથે,
પલીત પાવન પેલુંં બિરૂદતે, હરી હારશ્યો હાથે. ટે. ૬

ટાણશો જો મજ પીડાને, તે તો દીસશે સારું;
 શરણુ આબ્યાને સાચવ્યે, બિંદુ રહેશે તમારું. ટે. ૭
 ટાંણુ વિતે છે ત્રીકમાં, સેવકને સંભાળો;
 કપાવડે કૃષ્ણરામનું, વાહાણુ વહી ગયું વાળો. ટે. ૮
 વિ. ૮. પા. ૬.

કીર્તન ૧૩૬ મું

ઠેકાણું નથી તુમ વિના, જીવને ઠરવાનું;
 કાલ માયાના યોગથી, સુધળે ઠરવાનું. ઠે. ૧
 ઠામ ન ખાલી કો કંઈ, હરિ બિન નીજ ભાખ્યા;
 તોપણ મુજને અગમ્ય છે, એ તમારા તમાશ્યા. ઠે. ૨
 ઠસ્યા કરવાને હું ગયો, આ હું માહારાને માંની;
 જોણે અંતર પડ્યો આપથી, મજને થઈ હાંની. ઠે. ૩
 ઠગ પંક્તી મુજને મળી, ધન સુત ગ્રહ જાય;
 આવરણું મેં નવ્ય લહી, માધવની એ માયા. ઠે. ૪
 ઠાઠ નવા નીલ દાખવી, મજને જોગવિયો;
 રાગ રે.પ ઉમ્મજવીને, યમ હાથે જોગવિયો. ઠે. ૫
 ઠશી રહી ચીત્તવૃત્તિયો, અધ્યાસેથી આડી;
 કામ કરમ ને સ્વભાવથી, વાસના થઈ જાડી. ઠે. ૬
 ઠેલી ન નીકળે મજ થકી, ખટ્ટીયણુ થઈ ખેડી;
 શાસ્ત્ર તણી પણ શીક્ષાની, ચાલી નહિ શેડી. ઠે. ૭
 ઠરી બેસૂ ક્યમ હું હવે, નથી ચલણુજ માહારું;
 માટે મેં પકડયું નાથજી, ચરણુ શરણુ તમારું. ઠે. ૮
 ઠોઠ જાણિ મુજને હવે, પ્રતિતી દેઈ પાળો;
 કપાવડે કૃષ્ણરામનું, વાહાણુ વહી ગયું વાળો. ઠે. ૯

વી. ૮ પા. ૭

કીર્તન ૧૩૭ મું.

ડગતું ચિત્ત હવે સ્થીર કરો, પ્રભો આપી પ્રતીતિ;
 આનંદ ધનને એ.જળ્યે, ભાગે ભ્રાંતની ભીતિ. ડ. ૧
 ડગલે ડગલે ચાર છું, હું તો અવિનાશીનો;
 મજ આશ્રીતના ઉર થકી, કાહાડો કરમનો કીનો. ડ. ૨

ડંકે આંચું ઝેર તે, આશ્રીતનુ ઉતારો;	
પાછું વિષય વીષમાં જતુ, મન માહાડૂ નીવારો.	ડ. ૩
ડાહાપણુ ચાલે ન મજ તણું, મનને વશ કરવા;	
ન થ નાંમ નૌ આશરી, મેતો બવજલ તરવા.	ડ. ૪
ડંડ સહ્યા ચમરાયના, મેતો નીજ શીરેં ઝાઝા;	
શરણુ વત્સલ હવેં શરણુની, પ્રભો રાખો માઝા.	ડ. ૫
ડંકો વ.ગશે દેશમાં, તમને જો તૂઠેં;	
વાહાલા વેળા વહી જાય છે, આલસ તણુ ઉઠો.	ડ. ૬
ડાંહામ સહુ હું ક્યહાં લગી, લે.કો તણી લવના;	
તાપે તપેં ક્યમ તે હવેં, જે થયા માધવના.	ડ. ૭
ડાટયું ધન જ્યમ તે જડે, જો જાણુ ખતાવે;	
હરી કર્ણાથી એમ હરી, હાથ મુજને આવેં.	ડ. ૮
કુંગર કાપી દુઃખ તણા, શેવકને સંભાળો;	
કપાવડે કૃષ્ણરામનું, વાહાણુ વહી ગયું વાળો.	ડ. ૯

વિ. ૮, પા. ૮

કીર્તન ૧૩૮ મુ.

ઢંગ તે માહારા સુધારજ્યો. જ્યે જ્યે બિગડ્યા છે પેહેલા;	
કળ જાણ્યા વિના કૃષ્ણની, ઘટે જ્યે થયા ઘેહેલા.	ઢં. ૧
ઢાઈ ધૂળ્ય મેં કઈ વરાં, હરી હીરો ગમાવિ;	
મલીન થયો છું મંદથી, તોઢે સાંન ન આપિ.	ઢં. ૨
ઢુંઢ કંડન કીધા ઘણાં, મહા અન્ન ઉવેખી;	
સબલ થયો શ્રમ તોઢે પણ, દીવ્યતા નચ દેખી.	ઢં. ૩
ઢાલ તણને જ્યમ લડયો, ઝાઝા વાગેં ઝટકા;	
શાંતી તજ્યે જ્યમ તોષના, ઢોપે થયા કટકા.	ઢં. ૪
ઢેલ વજાડયો આગમે, શુણી શ્રવણે ન ધરીયો;	
સુધા સ્મરણ તણ શ્રીશનું, વીષ વિષયોને વરીયો.	ઢં. ૫
ઢીલો પઢ્યો છું હું હવે, કષ્ટ ભોગી અનેરાં;	
સુખ થાવા હવે આશરયાં, ચરણ કેશવ કેરાં.	ઢં. ૬
ઢાળે જ્યમ જલ ઉતરે, નમતું નમ્ર દેશેં;	
એમ નમ્યાને નાથજી, આવી હૃદયે ખેસે.	ઢં. ૭
ઢાંકી દ્રષ્ટો આવણેથી, આશ્રીતની ઉઘાડો,	

(૧૨૧)

કોંઠરને કળ્યા કામના, કીચમાંથી કાઢાડો. ૬. ૮
 ઢળવા ન દેશ્યો કર થકી, સુધા ખ્યાલો સંભાળો,
 કપાવડે કૃષ્ણરામનું, વહાણ વહી ગયું વાળો. ૬. ૯
 વિ. ૮, પા. ૯.

કીર્તન ૧૩૯ મું.

દશી રે.

તમે જીવ સકળના જાણ, તમને શું કહીયે;
 કેશવ ઠરવા કડ્યાંણ, કર મુજને ગ્રહીયે. . . . . ધૃ. ૧
 તારક નામ ધર્યું છે તેહનું, નાથ બતાવો નૂરરે;
 ખીચી લ્યો ખીચે છે મુજને, ભવ પાથોધી પૂર. . . . . ત. ૨
 તરંગ તૃષ્ણાના તાંણે છે, તેથી ન ઠરે પાગરે;
 મજ આતુરને ઉતરવાનો, ન જડે એકે લાગ. . . . . ત. ૩
 તીર રૂપીણી નીવૃત્તિને, હું કયમ પામું આપેરે;
 મંદ પ્રજા કયમ મનોર્થ જલને, કૃષ્ણ કૃપા ખીન કાપે. . . . . ત. ૪
 તનું ધન ગ્રહ્યુત જાયારૂપી, બંધ વડે બંધાણેરે;
 હાથ પાગશું સકું હલાવી, તેણે જાઉં છું તણાણે. . . . . ત. ૫
 તક આવી છે તરવા કેરી, હાથ ધરો જો હરજીરે;
 કાહાડવો નેહોતો કૃપાણુને જોતો, શીઘ્ર મનુજતનું સરખી. . . . . ત. ૬
 તટસ્થ થઈને તમે તનુંજને, દુઃખી જીવો કયમ દયાહાડીરે;
 તારક નામ નિભાવો મજને, કૃપા કળેં લ્યો કાહાડી. . . . . ત. ૭
 તવ નાંમે પ.પાણુ તરચાં તો, કિંકર ન તરે કયંમરે;
 કૃષ્ણરામને કૃપા કરચેથી, ઉકલશે ઉત્તમ. . . . . ત. ૮
 વિ. ૮ પા. ૯

કીર્તન ૧૪૦ મું.

થતું નથી કોયથી પ્રાય, થાય તમારાથી;
 સમજાવ્યેં શંકાય જાય, મનડા માહારાથી. . . . . ધૃ. ૧
 થાંદેલાથી દૂધ ઝરે જ્યહાં, રૂપીર માંસનો વાસરે;
 ક્ષારપણાથી મીષ્ટપણું તે, કોણે કર્યું પ્રકાશ. . . . . થ. ૨
 થાળ ભરીને માંસ જ્યમે તે, પેટે પાચન થાયરે;
 ગર્ભ બળે નહી તે અનલે તે, કોણુ થકી સચવાય. . . . . થ. ૩

ઘોડું શું રેતોનું જલતે, પ્રવાહમાં ક્યમ જાંમેરે;
 સાજ સકળ તે માંહે શરીરી, કેનાં આખ્યાં પાંમે. થ૦ ૪
 ઘડ મૂળે જળ સીંચું તે ક્યમ, પત્રાદીકમાં પોહોંચેરે;
 સુકાચ કોય એક શાખા તેના, જલને કોણ સંકેચે. થ૦ ૫
 થૂ થૂ કહીને જે વીધાને, દૂર કરે જન દાહાડીરે;
 તે ખાતરથી બીજ થકે તે, કોણું સુગંધ કાહાડી. થ૦ ૬
 આંણે થાંણે એક જાતિનું, સલિલ સિચાચે બહુનેરે;
 તે પાણીથી પ્રગટ કરે કુંણુ, સદ્રશ રસ તે સહુને. થ૦ ૭
 થયો શરણુ સત્તા બાણી તેને, કૃષ્ણજી તજશ્યો ક્યંમરે,
 કૃષ્ણરામને કૃપા કરચેથી, ઉકલશે ઉદ્યંમ. થ૦ ૮

વિં ૮, પા. ૧૦.

કીર્તન ૧૪૧ મું.

હયાનિધાન નિજનો દીન, દાસ મુને જાણો;
 અખિલાંચે માની અધીન, કાંઈક કૃપા આણો. ધૃ. ૧
 દુર્લભ દેહ હયાથી આપ્યો, માનવનો મહા મોટોરે;
 કંઈક કરી તો પૂરણ કરતાં, તમને શાંનો ટોટો. દ૦ ૨
 દેવત સઘળાંનું તમે દેવત, એક સદા અવિનાશીરે;
 અખિલેશ્વર એવા ઉર માહારે, પ્રિત્યે ઠરો પ્રકાશી. દ૦ ૩
 દક્ષપણું માહારું શું દેખો, હું અવળો આચરણીરે;
 ગુણથી ગુણીત ગરીબ તણી હવે, કૃષ્ણ ન જોવી કરણી. દ૦ ૪
 દીવ્ય દ્રષ્ટિનું દાન કરીને, કેશવ કલિમલ કાપોરે;
 વિયોગ વીરહાનલ શમવાને, પ્રેષ્ટ પ્રતીતિ આપો. દ૦ ૫
 દરદ મિટાવો દીલ માહારાનાં, સત્ય સધાવો સેવારે;
 માત તાત માધવને તણ હું, કે આગળ જાઉં કેહેવા. દ૦ ૬
 દીનહયાલ તમ્યો છો માહારા, સહાય સર્વ પ્રકારેરે;
 ઉર માહારાની આતુરતાને, કૃષ્ણ ભાગશ્યો ક્યાહારે. દ૦ ૭
 દુઃખ દાવાનલ દૂર થવાને, કેશવ કરવું ક્યંમરે;
 કૃષ્ણરામને કૃપા કરચેથી, ઉકલશે ઉદ્યંમ. દ૦ ૮

વિં ૮, પા. ૧૧

કીર્તન ૧૪૨ મું.

ધિક્ પડો સકળ ચતુરાઈ, ધણી જો નવ્ય રીઝયા,	
તૃણાથી જતાં તણાઈ, અર્થ કીયા શીઝયા.	ધ૦ ૧
ધોરી થઈને ભાર વહ્યા ખડુ, ધરની ખીચી ઘાંણીરે;	
ખાપ ભાઈ કેહેનારા અંતે, ટાંક ન પાચે પાંણી.	ધ૦ ૨
ધંધા કરીને અધર્મદારા, દાંમ મેળવ્યા ઝઝરે;	
જે આવ્યા તે લ્યમ વવરાયા, અંતે ન રહી માઝા.	ધ૦ ૩
ધુરંધર વિક્રાન થયા, જે દેશ જાણીતા ડાહ્યારે;	
ગમ્ય ન ઉઘડી ગોવિંદની તે, ગયા બિષયથી વાહ્યા.	ધ૦ ૪
ધરા સકળ જીતીને ફેરવી, દસો હીશામાં દુવાહીરે;	
કૃષ્ણ વિમુખ તે કળ જાણ્યા વિના, મહીપ ગયા મરદાઈ.	ધ૦ ૫
ધન મળવાને ધનવાળાની, ચ્યાહિ ચાકરી કીધીરે;	
ધર્મ લહ્યા બિન તે તે બેની, રોળાઈ અંતે રિદ્ધી	ધ૦ ૬
ધર્યા અહુર્નીશ ધરામંડળે, કનક કામિની કાળ્યેરે;	
અણજનોને આવી અચાનક, ધરી લીધા યમરાજે.	ધ૦ ૭
ધિર ધરીને ધ્યાન હરીનું, કહો કરી સકું હું ક્યમરે;	
કૃષ્ણરામને કૃપા કરચેથી, ઉકલશે ઉઘમ.	ધ૦ ૮
વિ૦ ૮, પા૦ ૧૨.	

કીર્તન ૧૪૩ મું.

દેશી રેર.

નરતનું આપી તે સુધારીયેરે, પુરૂષોત્તમ પરમ કૃપાળ;	
પ્રગટ પ્રતીતિ પેખાવિયેરે, જ્યમ ત્રૂટે વાસના જાળ.	ન૦ ૧
નષ્ટ સરીખાં જે થઈ રહ્યાંરે, ઐશ્વર્ય માંહારે ઉર;	
જન જાણીને તેહ જગાડીયેરે, ભરૂસો થાવા ભરપૂર.	ન૦ ૨
નાથનો આશ્રય હું ગ્રહી રહુંરે, પછિ તૃણા ન તાંણી જાય;	
વિવેકદ્રષ્ટિને ઉઘાડતાંરે, જ્યે જ્યમ તે લ્યમ એળખાય.	ન૦ ૩
નિર્મળ યશને ગાઉ નિત્યદારે, ચીત્તથી ઉખડી જાય ચર્મ;	
હું માહારાની હૃદય હારી ખસેરે, પછિ કુત્સિત ન બનેં કર્મ.	ન૦ ૪
નીરખ્યામાં આવો સચરાચરેરે, જે વશા છે વિશ્વ નિવાસ;	
શત્રૂ મિત્ર તણી જાય કલ્પનારે, વાસુદેવનો જોઈ વિલાસ.	ન૦ ૫

(૧૨૪)

નજર તમારીયે એ નીપજેરે, અનાયાસે અખીલ પ્રકાર;
ત્રૈકાલિક દ્રષ્ટિ તાજી થતેરે, સમજાયે સર્વ વિચાર. નં ૬
નિર્ભય પામું હું સેહેજમાંરે, પછિ પદર ન પકડે કોય;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપા વડેરે, હિતકારી આ સઘળું હોય. નં ૭
વીં ૮ પાં ૧૨

કીર્તન ૧૪૪ મું.

પદર તમારો પકડયો પ્રભોરે, તમે ભવ ભયના હરણાર;
આપ વિના કે બિજો નથીરે, મન વાંછીતનો કરણાર. પ. ૧
પદારવિંદ તમારાં આશરચારે, જ્યે ઐયો સકલનાં સ્થાન;
કાલ તણો પણ જ્યહાં ભય નહીરે, મનમથનું જ્યહાં નહી માંન. પ. ૨
પહોન કરશે મુજને પાપીનેરે, તમે પતિત તણા પ.વન;
દેજ્યો ઘતિતી પ્રભુ નાથજીરે, માંને જ્યમ માહારૂં મંન. પ. ૩
પરોક્ષ છે તેહેની પીડા ઘણીરે, મજને ન પડે ઉકેલ;
આપનો અરભક મુજને માનીનેરે, નીરખાવો તમારા ખેલ. પ. ૪
પણ પાંકચું પ્રણુતોનું પાળજ્યોરે, ચદુપતી જ્યમ વાધે યશ;
મજથી કારજ્ય કોય ન નીપજેરે, પ્રભુ સર્વ તમારે વશ. પ. ૫
પટહ તમારા યશ નાંમનોરે, વાજતો સાંભળી વીચેશ;
શરણ થયો છું હું સ્વામિનેરે, કાપો કૃષ્ણજી માહારા કલેશ. પ. ૬
પક્ષ કરો જો પ્રભુ માહારીરે, પછી મુજને ન પુછે કોય;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપાવડેરે, હીતકારી આ સઘળું હોય. પ. ૭
વિં ૮ પાં ૧૩

કીર્તન ૧૪૫ મું.

ફંદ નિવારજ્યો માહારારે, સૌહૃદ દેખાડી સત્ય;
પ્રગટ પ્રતીતિ પેખાડજ્યોરે, જ્યમ વામું હું વીષય વિપત્ય. ફં. ૧
ફશિગયો છું હું અધ્યાસથીરે, આ હું મારૂં માનીને ઉર;
માધવની માયાના મોહથીરે, નિર્બળ થઈ બેઠાં નૂર. ફં. ૨
ફેલ ભરેલી લવ લોકનીરે, તેહેનો મુજને થયો છે લક્ષ્ય;
તેણે પરમારથ પ્રીછયું નહીરે, અવળાં ચાલ્યાં છે અક્ષ. ફં. ૩
ફાકટ માયાની આ સત્યતારે, માંની બેઠો છું મંદ;
અંતરધાન એણે થયોરે, ઉર માહારા તણા આણુંદ. ફં. ૪

(૧૨૫)

કાલ્પુન માસની ઘેરનેરે, જ્યમ બોલ્યા રમ્યાનું જોર;
બકવા બહુ વિધનો મેં એમ કર્યોરે, રમ્યો રજમાં આઠે પોહોર. કં. ૫
ફાળ પડી જ્યારે સાંભળ્યુંરે, જ્યે ચમરાય છે પુછનાર;
માટે અંધિ શરણ હું આવ્યોરે, શીર જાંણ્યા તમ્યો શીરદાર. કં. ૬
ફળ દેખાડો તમે શરણૂંરે, પછી મુજને ન પુછે કોય;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપાવડેરે, હીતકારી આ સઘલું હોય. કં. ૭

વિ. ૮ પા. ૧૪

કીર્તન ૧૪૬ મુ.

ખીરદ તમારાં તે બતાવીયેરે, બલવીર ધરયાં જે બલીદ;
ભવ્ય ભડંસો જો ઉપજેરે, હુંતો ઝોળખું તમને ઇષ્ટ. જિ. ૧
બકસો કંઈક કલ્પના કર્મનેરે, મેંતો કીધાં અજાણે જ્યેહ;
છેદો વશીરહી જે વાસનારે, જ્યમ શમે સકલ સંદેહ. જિ. ૨
બુદ્ધિને કરો કૃષ્ણાકારતારે, એકાગ્રહ રેહે જ્યમ આપ;
ભૂત ભવત્ ભાવી ભાસે ઉરેરે, જનને એમ દીજે જવાપ. જિ. ૩
બોધ ઉપજે જ્યમ આજ્યંતરેરે, બિજને બતાવી સકાય;
શર્ણુ આવ્યા તે જ્યમ સુખીયા બનેરે, એમ અદ્રષ્ટ ગોચર થાય. ખી. ૪
બડબડ કરવી જ્યમ છૂટી ખસેરે, વહું વાક્ય ન હોય વિકળ;
આજ્યંતર અભીમાન ન ઉપજેરે, કંઠાંથી ઉઘડે કળ. ખી. ૫
બાહ્યાજ્યંતર દેખું કૃષ્ણનેરે, વાણીથિ વિશદ યશ ગાઉં;
અનાથ બંધૂને એક આશરેરે, કલીયુગમાં કતારથ થાઉં. જિ. ૬
બાધા સર્વ ખસે આ અવસરેરે, પછી મૂજને ન પૂછે કોય;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપાવડેરે, હીતકારી આ સઘલું હોય. જિ. ૭

વિ. ૧૦ પા. ૧૫

કીર્તન ૧૪૭ મુ.

દશી રેર.

ભાવશે કેટલુંરે, અણ્યે મુજને કૃષ્ણજીરે,
કંઠા દ્રષ્ટી કરતાં કરો કાં બાર;
ઉચીત છે તમનેરે, અદ્ભુત ઉદ્ધારવારે,
આપ્યો જ્યારે અનુપમ આ અવતાર.
ભક્તી થવી હૃદ્ભરે, ભક્તિના મન વિષેરે,

ભ. ૧

જાંણોછો તે જાણુ તમે જગદીશ,
પરોક્ષ્ય પ્રભુનીરે પ્રિતિ ક્યમ ઉપજેરે;
અનન્યતા ક્યમ સાધુ હું અનીશ.

ભ. ૨

ભલા ભલા ભુલેરે, માયા તણા મોહથીરે,
આલ્યંતરથી કાહાડી સકે ન અધ્યાસ;
વાસના વીધ વીધનીરે, મનોથી ન વીરમેરે,
દીવ્ય દ્રષ્ટી પાખે થવાય ક્યમ દાસ.
ભવઈયા જ્યમ લાવેરે, રાજ્ય વિના વેશનેરે,
તેનાથી ક્યમ રાજની તુલના થાય;
વીર હાક વાગેરે ખેશી રહે વેગળારે,
સાચો હોય તે સમરમ સાંહામો ધાય.

ભ. ૩

ભ. ૪

ભક્ત થાવું દુર્લભરે, એણી રીત્યે ઓળખેરે,
કૃષ્ણ કૃપા કિધેથી ભક્ત થવાય;
કૃષ્ણરામ ઇછેરે, કૃપા થવી કૃષ્ણનીરે,
એ વિના નહિ મુજને અન્ય ઉપાય.

ભ. ૫

વિ. ૮ પા. ૧૫

કીર્તન ૧૪૮ મું.

મનહું તે માહારૂંરે, ત્યારે સ્થીર ખેસશેરે,
દયા સિંધો દેશે જ્યાહારે પ્રતિતી;
સેવકને સત્વરે, પ્રભુતા પેખાડજ્યોરે,
જ્યેણે આહાવી બાળ સકું હું જીતી.
માનવનો દેહરે, આખ્યો તે સાર્થક થશેરે,
જાણ્યામાં જે આવશે જગદાધાર;
બિડંબણ સઘળારે, મનથી જાશે વેગળારે,
બુદ્ધિ.જ્યારે કરશે કૃષ્ણાકાર.
મનોરથ સઘળારે, સવળાં થાશે મનનારે,
સત્ય સાધી સકાશે નીજનો શોધ;
દેવાદીનાં દેણારે, સઘળાં સાથે છૂટશેરે,
ઉપજશે ખલવંત જ્યારે ખોધ.
મંજલ સકલનુરે, સદન જ્યે શ્રીપતીરે,
તેહને વિષે રહેશે અખંડીત તાંન;

મ. ૧

મ. ૨

મ. ૩

(૧૨૭)

અદ્રષ્ટ તે સધલાંરે, મુજને નજરે આવશેરે,
ઉર માંહે ઉઠશે નહિ અભિમાન

મ. ૪

મુરારીને ચરણેરે, ચીત્ત જ્યાહારે ચોટશેરે,
લક્ષિતેથી લાવ થશે ઉજ્જવળ;

એહેવા દીવસ આવેરે, મુંને અનાયાસથીરે,
કૃપાવડે કૃષ્ણ જો ઉઘાડો કળ.

મ. ૫

માધવ વિનતીયોરે, ક્યાહારે કરણે ધારશ્યોરે,
અનાથના બંધુ આ અવસર જાય;

કૃષ્ણરામ ઇચ્છેરે, કૃપા થવી કૃષ્ણનીરે,

એ વિના નહી મુજને અન્ય ઉપાય.

મ. ૬

વિં ૮ પાં ૧૬,

કીર્તન ૧૪૯ મું.

યત્ન કઈં કીયાંરે, પ્રભુ તમને પાંમવારે,
અજી સુધી હુંતો અતી છું અજાણ,
અકળ પ્રભૂનિરે; કળના કયમ કરી સકુંરે,
શું કીધાથી રીઝોછો પુરૂષ પુરાણ.

ય. ૧

યદ્યપિ પુરાણેરે, સાસ્ત્રે વેદે કાવ્યે કહ્યાંરે,
નાના વિધનાં સાધન જ્યે નીરહોષ,
તે તે મજથી સાધ્યાંરે; જાતાં નથી સેહેજ્યમાંરે,
રંગડેછે હૃદયમાં રાગને રોષ.

ય. ૨

યતેન્દ્રિય વાલાંરે, હશે તે સાધી સકેરે,
પૂર્વ જન્માંતરનાં હશે જ્યેહોને પૂણ્ય,
કુત્સિત કરનારોરે; હુંતો કંઈક કલ્પનોરે,
તેણે કરી હૃદય છે મહાઈ શૂન્ય.

ય. ૩

યાદ નથી રેહેતીરે ક્ષણની ક્ષણાંતરેરે,
કર્ણ શુણ્યાં સાધન વીસરી જાય,
શરીરે ન સત્તારે; સાધન સાધ્યા તણીરે,
કેશવજી કહો કોહોને કેહેવાય.

મ. ૪

યાચું છું હું તમનેરે, પ્રતિતીયો પાંમવારે,
જો આપો તો જન્મ સફળ આ થાય;

(૧૨૮)

કૃષ્ણરામ ઇચ્છેરે કૃપા થવી કૃષ્ણનીરે,
એ વીના નહી મુજને અન્ય ઉપાય.

ચ. ૫

વિં ૮ પાં ૧૭

કીર્તન ૧૫૦ મું.

રહું નથી જાતુરે, વાહાલાના વિયોગથીરે,
સદ્યા નથી જાતા હવે સંતાપ,
કાલાવાલા કરૂંરે; કરૂણાના નીધાનનેરે,
ખાજ્યકથી અજ કાંન બોલો ખાપ.

૨. ૧

રગડાઉછું નીત્યેરે, બ્રાંતીયો ભાગ્યા વિનારે,
સકે મુને સ્વામિયે મુકયો વિસારી,
કૃષ્ણના કરનેરે; ધરસ્યો કે નહિ ધરોરે,
હારિ જાઉછું હુંતો એમ વિચારિ.

૨. ૨

રોગ અજ માહારારે, રૂઝયા નથી હૃદયનારે,
અવીશ્વાસે આતુર આઠે યામ,
આતક વર્ષાનેરે, ઇચ્છે ત્યમ ચ્યાહાઉછુંરે,
વાહાલાજી કાં થઈ બેડા છો વાંમ.

૨. ૩

રૂસવું ન શોભેરે, તમને રંક ઉપરેરે,
કપણ વત્સલ કેહેવાઓ છો કૃષ્ણ,
પતીતનું પાવનરે; બિરૂંદ પેહું જ્યે ધરયુરે,
વાહાલા હવે રહેવું ન શોભે વિનૃણ.

૨. ૪

રમાપતી બોલોરે, બોલ્યું બીરૂંદ પાત્રવારે,
પ્રતીતિ પામ્યા વીના જન પીડાય,
કૃષ્ણરામ ઇચ્છેરે; કૃપા થવી કૃષ્ણનીરે,
એ વિના નહી મુજને અન્ય ઉપાય.

૨. ૫

વિં ૮ પાં ૧૭

કીર્તન ૧૫૧ મું.

દશી રેર.

લાખેણો આ અવસર આજ. લાહાવો લીજયેરે;

મધુસુદન શ્રીમહારાજ, કરૂણા કીજયેરે.

લાં ૧

લાજ મળ્યો ત્યારે ગુપ્ત ન રહેવું, કેશવ પરમ કૃપાલ;

(૧૨૬)

પ્રતિતી આપવા પ્રગટ બનો પ્રભુ, દિનને દિનદમાલ. લાં ૨
 લક્ષ લક્ષ અવતારે ભમતાં, લાખો નથી હુતો લક્ષ્ય;
 આજ ઇષત્ ઉપજી તે પૂરણ થવા, શ્રીધર થાઓ સમક્ષ. લાં ૩
 લોકોની લવથી લૂંટાઉં છું, અઘાપિ હુતો અન્નજી;
 સત્ય સખા તુંમ પાખેં માહારું, કોણ કરે કહ્યાણ. લાં ૪
 લાતો સહિ છે યમ કિંકરની, મેં પ્રભો વાર અનેક;
 હવે શરણ હુતો આવ્યો હરીને, તારક રાખજ્યો ટેક. લાં ૫
 લાલ-લેવા તમે મુજને આપ્યો, આ અવતાર અનૂપ;
 કૃપણને કાહાડ્યો ત્યાહારે સાચવજ્યો, પાછો પડું નહિ કૃપ. લાં ૬
 લાયક છે તમને એ કરવું, કૃપણ ઉઘાડવી કળ;
 કૃષ્ણરામ તો કૃપણ કૃપાને, સમજે શ્રેય સકળ. લાં ૭

વિં ૮, પા. ૧૮

કીર્તન ૧૫૨ મું.

વહિ જાયછે આ અવસર, વાહાલા વિચારીયેરે;
 પ્રતીતિ આપવા સત્વર, પ્રભુજી પધારીયેરે. ધૃ. ૧
 વિશ્રાંતિ નથી થાતી મુજને, શમ્યા વિના સંતાપ;
 હરજી મુજને હાથે ધરયાનો, ઝટ દેઈ દીજે જ્વ.પ. વાં ૨
 વિયોગનાં દુઃખ વેઠ્યાં ન જાયે, કરો માહારે કરવું કયંમ;
 પરમેશ્વરથી પ્રતીતિ મળ્યા વિના, ઉકલે નહીં ઉદ્યંમ. વાં ૩
 વાઘ્ય જીવું છું વ્યથ થઈને, ચીત ચઢ્યું ચકડોલ;
 રમાનાથ રંકને રાખશ્યો, અજીયે શું અરજોલ. વાં ૪
 વાંછી સાંભળી વ્યાસ તણી તેણે, ઉપજી હૃદયે આશ;
 કૃપણ વત્સલ કેહેવાઓ તો કરો, બાળ્યકની ગિરૂદાશ. વાં ૫
 વધાર્ધ પામું વિઠલથી તો, રૂઝે હૃદયના રોગ;
 આશા બને જાયે અંતે ભાગશે, વાહાલાજીનો વિયોગ. વાં ૬
 વિશ્વનાથ ઉઘાડો હવે તે, કૃપણ જાણ્યાની કળ;
 કૃષ્ણરામ તો કૃપણ કૃપાને, સમજે શ્રેય સકળ. વાં ૭

વીં ૮ પાં ૧૮

કીર્તન ૧૫૩ મું.

શરણ વત્સલ શુંણીને નાંમ, શરણ થયો તપનેરે;
 સેવકના શરણુ વિશ્રામ, વારીયે વિશ્રમનેરે. શં ૧

શુક સ્વામિની વાંણિ સાંભળી, મુંને તો સૂઝયું એમ,	
શરણ થયા તે સંકટ વાંમ્યા, શુણ્યાં સરવના ક્ષેમ.	શ૦ ૨
શોક હૃદયના સર્વ શમાવો, ચિત્ત ધરે જ્યમ શાંતિ;	
એક વાર પ્રતીતિ આપો તો, બ્રાંતની ભાગે બ્રાંતિ.	શ૦ ૩
શઠ બુદ્ધિવાળો છું હું તેણે, આશા ન ઉરની જાય;	
નાથજી કરૂણા નજર કરો તો, સેવકને સુખ થાય.	શ૦ ૪
શત્રૂ મિત્ર એ બુધિ નઃઉપજે, †આખે તમે ઓલખાઓ;	
આપદ આર્ત તણી છૂટાવા, શ્રીપતિ સન્મુખ થાઓ.	શ૦ ૫
શાસ્ત્રે કહ્યું તે ત્યમ સમજાયે, એહેવિ ઉઘાડો સાંન;	
હૃદય મૂકિ કર પકડો માહારો, ભક્તવત્સલ ભગવાન.	શ૦ ૬
*શાળા સકળ સુધરે એ રીતે, કૃષ્ણ ઉઘાડો કળ;	
કૃષ્ણરામતો કૃષ્ણ કૃપાને, સમજે શ્રેય સકળ.	શ૦ ૭

વિં ૮, પાં ૧૬.

કીર્તન ૧૫૪ મું.

સાંભળિયા શારિંગધર, સૂતા જાગીયેરે;	
શરણ આવ્યાનાં સત્વર, સંકટ ભાગીયેરે.	ધ. ૧
સૂઝય પડે નહિ મુજને હૃદયમાં, ઉઠે અતિ ઉચ્ચાટ;	
ચાતક મેઘ સરીખિ તમારી, વાહાલાજી જોઉં છું વાટ.	સૂ. ૨
સમાચાર અજી એકે ન આવ્યા, અરજીયો થઈ છે અનેક;	
વિકળ બાણી શું મુજને વિસાર્યો, છળિલાજી છેકા છેક.	સૂ. ૩
સર્વજ્ઞ થઈને સેવક જનનાં, કષ્ટ સહો છે ક્યંમ;	
અમોઘ વાંછિત ઈશ્વર તમને, અશક્ય શો ઉઘંમ.	સૂ. ૪
સ્વદય સેવા હોય સેવકનિ તેહેને, માંનો છે મેરું સમાન;	
અધના અદ્રિને અણુંસમ માંનો, ભીડ્યભંજન ભગવાન.	સૂ. ૫
સખા તમારું સખ્ય એહેવું હું, શુણીને આવ્યો શર્ણ;	
વારવાર કરૂં છું વિનતી, કાં અજી ન શુણો કરૂં.	સૂ. ૬
સમાધાન સેવકને હોયે ત્યમ, કૃષ્ણ ઉઘાડો કળ;	
કૃષ્ણરામ તો કૃષ્ણ કૃપાને, સમજે શ્રેય સકળ.	સૂ. ૭

વીં ૮ પાં ૨૦

(૧૩૧)

કીર્તન ૧૫૫ મું.

દશી રૂર.

હુંશીલા હરજી હુંશ્ય માહારિ તમે પૂરો;
એકવાર મુજને પ્રતીતી આપીને પ્રભો,
ચિત્ત તણાં ચેટક ચૂરોરે.

હું. ૧

હશી હશી પ્રેમે કરી મુજ સાથે બોલો,
જ્યમ હું સખાપણું બાણુરે;
પુરૂષોત્તમથી પામું પ્રતીતિ,
ઉરમાં વિશ્વાસ તેણે આણુરે.

હું. ૨

હળી મળી બેસૂં પછી કીર્તન કરવા,
ગોવિંદના ગુણ ગાઉરે;
વિશ્વેશ્વરનો વિશદ યશ વર્ણતાં,
કળથી કતારથ થાઉરે.

હું. ૩

હઇયા માંહે વિયોગ હુંતાશન,
અતી મુજને આકરસેરે;
સેવક મન શીતલ તો થાય જો,
તવ કરૂણામૃત વરસેરે.

હું. ૪

હાશ્ય કરીને ત્યારે હું બેસુ,
મુજને કહો જો માહારોરે;
અનાથ બંધુ તમને બાણીને મેતો,
પકડ્યો છે *શરણુ તમારોરે.

હું. ૫

હાથ્ય તમારે દોરી સરવની;
જ્યેહ કરો તે નીપજશેરે,
કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ કૃપાથી,
બ્રાંતી ગયે તમને ભજશેરે.

હું. ૬

વિ. ૮ પા. ૨૧

કીર્તન ૧૫૬ મું.

અલબેલા નાયક, આશા છે એક તમારી;

બિરૂદ નીલાવા ઇમાંડુડી પકડો, અબળ બાણીને હવે માહારીરે. અ. ૧

આતુરતા ચિત્ત માહારે ઘણેરે, કળ કશી ન પડે તેણેરે;
 એકવાર આપો પ્રતિતી મુજને, જવનીકા દુર ખસે જેણેરે. અ. ૨
 આનંદ ઉપજે આલ્યંતરમાં, વિયોગની વેદના જો વાંમુરે;
 સર્વ શમે સંતાપ સંઘાત્યે જો, પ્રગટ પ્રતીતિ પામુરે. અ. ૩
 ઓળગ આપનિ અક્ષણ ન જાયે, વેદ પુરાણ એમ ભાખેરે;
 દીન જનો તણું દુઃખ મિટે ક્યમ, પ્રભૂની પ્રતીતિયો પાખેરે. અ. ૪
 અનાથના તમે ખંધુ કેહેવાઇને, તનુજને ક્યમ તરછોડોરે;
 ટળવળતો મુજને તણને તમે, પ્રભુક્યમ મુખેથી પોહોડોરે. અ. ૫
 આશ્રીતને સુખ સઘળાં તમારિ, નજરવડે નીપજશેરે;
 કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ કૃપાથી, બ્રાંતી ગયે તમને લજશેરે. અ. ૬
 વિ. ૮. પા. ૨૧

કીર્તન ૧૫૭ મું.

ક્ષમાલો હરજી, ક્ષેમ સકળ હોય તુમથી;
 તમારિ કૃપા વિના મૂળ વાસના તે, ઉખડે ન અન્ય ઉઘમથીરે. ક્ષ. ૧
 ક્ષોણીતલે અવતાર આપીને, ઓળખાવો પ્રભૂ તમનેરે;
 અથડાતો જાણીને ઉગારો, ફરીને ન સૂંપશ્યો યમનેરે. ક્ષ. ૨
 ક્ષેત્ર સંહીત ક્ષેત્રજ એ તમને, સર્વદા છે સ્વાધીનરે;
 આજ્ઞા તમારી સહુ શીરે ધારે, દેવાદિક પણ દીનરે. ક્ષ. ૩
 ક્ષિણ કરે છે અનિમિષ નિત્યે, આયુ માહારાને જાણેરે;
 ત્રિવિધ તાપથી તમ જોઇને, મુજ ઉપર કરૂણા આણેરે. ક્ષ. ૪
 ક્ષણ ક્ષણ તુમને યાદ કરુંછું, હૃદયું ન ખેસે હેંદુરે;
 વાહાલા વિયોગ તણા સંકટને, ક્યાંહાંલગી અણ્યે વેહુરે. ક્ષ. ૫
 ક્ષાર સમુદ્ર સરીખો આ ભવ, તેહેમાં હું ખાઉંછું ગોથારે;
 તમારી કૃપા ઉઘડ્યા વિના મુજને, પાર કરે ક્યમ પોથારે. ક્ષ. ૬
 ક્ષાંતી કરો તો ક્ષેમ તમારી, નજરવડે નીપજશેરે;
 કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ કૃપાથી, બ્રાંતી ગયે તમને લજશેરે. ક્ષ. ૭
 વી. ૮ પા. ૨૨

કીર્તન ૧૫૮ મું.

આ તમને અરખ્યાં, કહ્યાના ધૃપદ ખત્રીસ;
 શ્રવણ ધરી સખા સેવક ઉપર, અનુકુળ થાજ્યો ઇશરે. આ. ૧
 વાંણિ વિકાશી તે રીત્યે વરણ્ય્યાં, ઉર થઇને આતૂરરે;

દીન વત્સલ દીલ ધારીને દેજ્યો, જનને તો જવાપ જરૂરે. આ. ૨
 સાધન મુજથી અન્ય ન સાધે, જાણોછો તે ચદુરાયરે;
 આવણાંધ તે એટલું કરી સકે, આંધ દળે કે જ્યમ ગાયરે. આ. ૩
 દાસના દીલમાં શાશ્વત્ હુઃખ છે, જાણોછો તે જગદીશરે;
 શરણુ વત્સલનેં શરણુ થઈ હું, ચરણુ નમાવું છું શીશરે. આ. ૪
 જીવતણું એથી જોર ન બીજું, વિષ્ણું છે તમનેં વિદીતરે;
 આંખ્યો તે માહારી ત્યારે ઉઘડશે, પ્રભુજી દેશે પ્રતીતરે. આ. ૫
 સંવત્ અઢાર એકોન સપ્તતી, દશમિ કાલગુન વધરે;
 શનીવારે સંપૂર્ણ થયાં છે, આ દ્વાત્રીંશતિ પધરે. આ. ૬
 નજર તમારીયે નીપજ્યાં વળી, નજર કર્યે નીપજશેરે;
 કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ કૃપાથી, બ્રાંતી ગયે તમને લજશેરે. આ. ૭
 વિ. ૮, પા. ૨૨

તિથિઓ.

કીર્તન ૧૫૯ મુ.

દશી ૨૨.

પ્રતિપદે આગમે નિગમે, વિષ્ણુને વરણીયારે;
 પણ પ્રતીતિ પામ્યા જન જ્યેહ, તે તમને પરણીયારે. ૧
 પ્રભુજીની પ્રભુતા પેખી તેં, નિઃશંક થઈ રહ્યારે;
 મજ સરખા આ લવજલમાંહે, વેહેમેથી જાય વહ્યારે. ૨
 આ કલિયુગના કેહેરમાં, હું ક્યમ ઉગરૂંરે;
 નથી એક વાતનો ઉકેલ, સાધન શ્યાં કરૂંરે. ૩
 આ કોણ જન્મનાં પાપ તે, આજ ઉદ્ધય થયારે;
 જોણે પ્રેમ થયા વિના સર્વ, વર્ષ વિફલ ગયારે. ૪
 માત યૌવન વન છેદવા, પરશુ રૂયો હું હવોરે;
 જ્યારે દયા કરીને દયાલ, જવાપ ન પાડવોરે. ૫
 કાં મુંનેં ભૂમિને ભાર, કરવાને સરજીયોરે;
 તમે પ્રથમ દેખાડી પ્રીતિ, હવે ક્યમ વરજીયોરે. ૬
 શરણુ વત્સલ કાંઈ સાંભળો, અરજીયો મજતણીરે;
 કૃષ્ણરામને કરવા જવાપ, ધશી આવો ધણીરે. ૭

વિ. ૮, પા. ૨૩

કીર્તન ૧૧૦ મું.

દ્વિતિયાભિનિવેશથી ભય, મજને ઉપજ્યારે,	
વિસારીને નિજનું સ્વરૂપ, ભોગ ભ્રમે લગ્યારે.	૧
જેને જેને માંન્યાં માહારાં, તે તેથી દુઃખ થયાંરે;	
હિર માંહે વસાવી અધ્યાસ, અદર્શ થઈ ગયાંરે,	૨
વિષમ બુદ્ધિયે વેરમે, કંઈ જનથી કર્યાંરે;	
તેણે પ્રગટ થયાં જ્યે પાપ, તે મનમાં ઠર્યાંરે.	૩
સ્વમે સમાં સંસારમાં, રાગ વટે રમ્યોરે;	
જ્યમવા ઇછયો તે જરૂર, પૂર્વે હું જ્યે વમ્યોરે.	૪
શામુદેવ નીજ વસ્તુને, વિકલ હું વિસર્યોરે;	
તેણે જન્મ મરણની જાળ, તેથી ન નીસર્યોરે.	૫
તમે કરૂણા કરીને આજ, આપી જ્યે નરતનુરે;	
તોહો બાંધ્યુ રહ્યું છે મન, દારા ને દામનુરે.	૬
કરૂણા કરી તેતો છોડીયે, ગોવિંદ થઈ ઘણીરે,	
કૃષ્ણરામ કરવા જ્યાપ, ધરી આવો ઘણીરે.	૭

વી૦ ૮ પા૦ ૨૪

કીર્તન ૧૧૧ મું.

તૃતિયા અવસ્થા તનુને થઈ, ગતી વિગડિત હવીરે;	
અજ ન સરચો એકે અર્થ, આયુ ગયુ સ્થિરે.	૧
આજ્યંતર અજ બ્યાપીયુ, અંધારું અતી ઘણૂંરે;	
અવલોક્યામાં નાન્યું કાંઈ, એશ્વર્ય આપણૂંરે.	૨
અનુદીન અતી આકૂલ રહું, ક્ષાંતિયે મન ભમેરે;	
કળ જણવ્યા તણી કરૂણાય, કરૂંચો કો સમેરે.	૩
આદી અંશ હું આપનો, આજ આ લોકમાંરે;	
આપનો તજ્યો થઈને અનીશ, પડીયો શોકમાંરે.	૪
કરૂણા નજર કિંચીત્ કરી, હાથ્ય ધરો હવેરે;	
અતિ દુઃખીત થયો છું હું દીન, ભૂલ્યે ભવો ભવેરે.	૫
આ અવસરમાંહાં આવિયે, વાહાલાજી વેગથીરે;	
હુંતો વળી વળી જોઉં છું વાઙ્ય, અતી ઉદ્દેગથીરે.	૬
કેશવ કરણે ધારજ્યો, અરજ્યો આપણીરે;	
કૃષ્ણરામને કરવા જ્યાપ, ધરી આવો ઘણીરે.	૭

વી૦ ૮ પા૦ ૨૪

(૧૩૫)

કીર્તન ૧૬૨ મું.

ચતુર્થી નાસે જરથી કઇ વરાં નિકળ્યોરે;
તોહો વળિ વિસારી વિપત્ય, પાઝો ત્યહાં વળ્યોરે. ૧
માધવ માયાની મોહિની, તેથી મોહિત થયોરે;
અજી ઉદ્ધરવાનો ઉપાય, મેં કાંઈ નગ્ય લહ્યોરે. ૨
કામ કોપ નેં લોભ તે, ઉરથી નથી ખસ્યાંરે;
મજ અજના કીધા ઉપાય, ચાલે નહિ કસ્યાંરે. ૩
પરોક્ષ પ્રભૂના પ્રેમને, કયમ લાલિ સકુરે;
તૃષ્ણા તણી ભારે તાંણ્ય, ત્યહાં હું કયમ ટકુરે. ૪
કેવળ પઠન શ્રવણ કરચે, મનો ન વશ રહેરે;
પેખ્યા વિના પ્રગટ પ્રતિતી, વેહેમે સદા વહેરે. ૫
કૃષ્ણ પ્રતીતિ પામ્યેથી, ઓળવી સકું આણીરે;
કૃષ્ણરામને કરવા જવાપ, ધશી આવો ધણીરે. ૬

વી૦ ૮ પા૦ ૨૫

કીર્તન ૧૬૩ મું.

દશી રેર.

પંચમી વૃત્તી જ્યે અવિદ્યાતણીરે, જ્યેનું અભિનીવેશ એ નામ;
તેતો અધ્યાસે અશડાવતીરે, બળવંતી કરે બદલામ ૧
પીંડ મરચેથી મનાવે હું મરૂંરે, ઉર ઉપજાવી અધ્યાસ;
અવિનાશી આત્માને એ કરેરે, આહાંના અધ્યાસેથી ઉદાસ. ૨
બ્યાપક આત્માને એ ફેરવેરે, ચુકાવીને ચોરાશી લક્ષ;
માનવા છે નહિ માધવરાયનીરે, પ્રતીતિ પેખ્યા વિના પક્ષ. ૩
કેશવજી કહોને હું શું કરૂંરે, મુને એકે પડે ન ઉકેલ;
અશક્ય જે જે છે મજને ધણુરે, તે તે તમને સદા છે સેહેલ. ૪
કિંચિત્ કિંકર ઉપર કિજીયેરે, કરૂણાનીધે કરૂણા દ્રષ્ટ;
દેશો પૂર્ણ પ્રતીતિ જ્યાંહારેરે, ત્યારે કિંકર વામશે કષ્ટ. ૫
આ અવસર આપ્યો ઉદ્ધારવારે, ત્યારે વાહાલા કરાવો ન વેહેમ;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ જગાડીયેરે, પ્રતીતિ આપીને પ્રેમ. ૬

વી૦ ૮ પા૦ ૨૫

(૧૩૬)

કીર્તન ૧૬૪ મું.

ષષ્ઠી ઘટીકા જ્યે દીન રાત્રનીરે, તેમાં એક ઘડી રહી સ્થીર;
 ચૈતનધનને ચિત્ત ચિન્તે નહીરે, અથડાતું ફરે છે અધીર. ૧
 કૃષ્ણ કથા કહીયે જો સાંભળેરે; તેમાં આપે રહે ન એકાંત્ય;
 વિશ્રાંતિ ન ધરે વિશ્વાસથીરે, ત્રુટ્યા બિન તૃષ્ણાની તાંત્ય. ૨
 આઠે ચામ તણે તે ઉઘમેરે, પૂરું પેટ ન પૂરી સકાય;
 રૂંધિયા રંજડે રોષે ભરીરે, તેણે આજ્યંતર અકળાય. ૩
 ઉરમાં અંધારું આવર્ણનુંરે, તેણે ભાવિ જણાય ન જ્યેહ;
 અણુઘટતાં આચરું ઉપજેરે, શમ્યા પાપે સકળ સંદેહ. ૪
 વપુ સુંદર આખ્યું વડી જાય છેરે, વાહાલા વાહાત્ર વિનાથી બ્યર્થ;
 કડગા કિંચિત્ કેશવજી કરોરે, તો તો અખિલ સધાયે અર્થ. ૫
 દિવ્ય દેહ આપ્યો જો દયા કરીરે, ત્યારે ખાસા કરીયે દ્વેષ;
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ જગાડીયેરે, પ્રતીતિ આપીને પ્રેમ. ૬

વિં ૮, પા. ૦ ૨૫

કીર્તન ૧૬૫ મું.

સપ્તમી ધાતુ શુક સ્વરૂપીણીરે, તેણે ઉપજે અયોગ્ય અનંગ;
 ખાડખણુંતાં ત્યાહાં પડવું પડેરે, તોહો ધારચો રહે નહી ઢંગ. ૧
 પરનારીથી પ્રબળ યમ ચાતનારે, xપોતાનીથી પ્રબળ પ્રસ્તાવ;
 જાણ્યામાં આખ્યું પણ જીવનેરે, અજી લગનો ન ભાગ્યો ભાવ. ૨
 નવ યૌવને નજરે દેખનોરે, આંધિ અવે છે એ.ખેં અત્ય;
 વિભ્રમથી તે વીસરી જાય છેરે, વેડી જ્યેથી વિશેષ વિપત્ય. ૩
 વિદ્યા થકી નીકળીયો જ્યે કમીરે, જ્યમ વળી વીણામાં જાય,
 એ વ.ટે જાતાં કોય આંતરેરે, તો તે આજ્યંતર અકળાય. ૪
 એપ આ લગથી નીકળીયો વળીરે, લગ ભોગ્યાનું રાખે મન,
 માહા માયાની એહેલી મોહીનીરે, તેને જીતી સકે ક્યમ જન. ૫
 ક્યહાં સૂધી અજી કૃષ્ણ કરાવશ્યોરે, મુને અંધને એમનું એમ.
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ જગાડીયેરે, પ્રતીતિ આપીને પ્રેમ. ૬

વિં ૮, પા. ૨૬.

(૧૩૭)

કીર્તન ૧૬૬ મું.

અષ્ટમી સિદ્ધિ જે છે ઇશિતારે, જેણે ભોગ છતેં ભય દૂર,
મલીન વૃત્તિયો મનની મર્દવરે, જગદીશ તે જણવો જરૂર. ૧
તેથી તાપ ટળેં તનુ મનનાંરે, ઉરે આશા ન ઉડે એક,
વેહેમ ગયે વેદાંત વિચારતાંરે, પછી પ્રગટે પરમ વિવેક. ૨
આબ્યંતરની આંખ્ય ઉઘાડતાંરે, જ્યે છે જ્યમ તે ત્યમ ઓળખાય,
પુરૂષોત્તમની પ્રભૂતા પેખતાંરે, મન નિભંચ નીશ્ચલ થાય. ૩
ગાયનં ગાતાં ગીરધારી તણુંરે, રસ ઉપજ્યે હોય રોમાંચ,
કૃષ્ણ કથામૃત સીંધુ ઝીલતાંરે, ત્રણ્યે તાપની નાવેં આંચ. ૪
સાચુ સ્મરણ સધાયે શ્રીશનૂરે, ભ્રાંતી ટળતાં ભાગે ભેદ,
કામ સ્વભાવ કર્મને વાસનાનાંરે, એટલાનો હોયે ઉછેદ ૫
કરૂણા કરશેા એહેવી કૃષ્ણજીરે, ત્યારે થાશે ટાહાડું હેમ,
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ જગાડીયેરે, પ્રતીતિ આપીને પ્રેમ. ૬

વિ૦ ૮ પા૦ ૨૭

કીર્તન ૧૬૭ મું.

દેશી રેર.

નવમી જ્યે નિષેકનેં આદી, મરણાવસ્થા દેહેની જો;
દેવે ગુપ્ત કરી છે માટે, કળના ન પડે તેહેની જો. ૧
કે.ણ દેશમાં કીયે અવસરેં, કોણ પ્રકારે આવે જો;
અણ પ્રીછ્યા માટે એ નીત્યેં, ભ્રાંત કરી ભૂલાવે જો. ૨
ચતૂર પડ્યા હોય ચોકે તો પણ, ઉઝ્યાની હોય આશા જો,
દાન કરંતા દીલ ચાલે નહીં, તૃણા કરે તમાશ્યા જો. ૩
કદાપી કોય કહે કૃષ્ણ તણો જન, તે પણ પરોક્ષ વાંછી જો;
તનું દરશીથી ધનનેં ધોખે, જાય નહીં તે જાણી જો. ૪
આપે દંભિ તે બિજને, દીલથી જાણે દંભી જો;
માટે શૂં કરવું છે તેહેને, તે ન સકે આરંભી જો. ૫
જાણ અજાણ સમાન ઠરે છે, મૃત્યુ ગોચર ન થતાં જો;
સાંપરાયિકનું સાધન ન બને, સત્તા છતાં કે અછતાં જો. ૬
કરમ હીણ જન કૃપણ સદા તે, પ્રતિતી બીન પીડાઇયે જો;
કૃષ્ણરામને કૃપા કરીને શ્રીધરજી કર સાહિયે જો. ૭

વિ૦ ૮ પા૦ ૨૭

કીર્તન ૧૬૮ મું.

દશ મિત્રીને આ કરસે નીત્યે, ઇંદ્રિયો એકલા મનને જો;	
લક્ષ્મીવરની લક્ષ તખવી, દાખવે તનુ સુત ધનને જો.	૧
આપ આપણા વિષય વિષે તે, મલિનોમાં મન મેલે જો.	
ભોગ ભજ્યાની ભ્રાંતિ માટયે, ભવ્ય રસે નવ્ય ભેલે જો.	૨
આઠે ચામ અહુર્નિશ એહેનો. તાંતો કદી ન ત્રૂટે જો;	
અનેક આપત્તિ ઉઠે પણ, વિષય વ્યસન નવ્ય છૂટે જો.	૩
કૃષ્ણ ભરૂં સો કદીયે ન ધરે, મન એમ નિત્ય અથડાતું જો;	
વિષય કદાચિત્તભવિયે તો, રોષે થઈ જાય રાતું જો.	૪
પરોક્ષ વાતે પ્રીતી ન ધરે, રસિકોયે રંગરેલું જો;	
નાથ વીષે ક્યમ નીશંક થઈ રહે, બારે વાટયે બિગડેલું જો.	૫
પ્રગટ પ્રતીતિ બીન મન એહેવે, અજ સદા અથડાઈયે જો;	
કૃષ્ણરામને કૃપા કરીને, શ્રીધરજી કર સાહીયે જો.	૬

વિં ૮ પા. ૨૮

કીર્તન ૧૬૯ મું.

એકાદશી તલ સંત મેળવો, જેહેને ઘટ માહા શાંતિ જો;	
વિરામ વચન વડેથી તે તો, ભાગે મનની ભ્રાંતી જો.	૧
પરોક્ષને પ્રત્યક્ષ કરીને, અવલોકાવે તમને જો;	
બ્રહ્માકાર જગાડે વૃત્તિ, શમાવે સધળા બ્રમને જો.	૨
કરૂં ગુા નજર કરીને કળથી, પ્રેરે આભ્યંતરને જો;	
લૌકિક લક્ષ્ય તજવિને. લક્ષાવે લક્ષ્મીવરને જો.	૩
પ્રેમ પ્રબળ પુરૂષોત્તમજીને, પ્રગટ કરાવે મનને જો;	
શોક સમુદ થકી તે કાહાડે, જોર કરીને જનને જો.	૪
બોધ વડેથી બાધીત વૃત્તિ, ઇંદ્રીયોની ઉપજાવે જો;	
દુરીત સકલને દહન કરીને, ભગવદ્ભક્તિ ભજાવે જો.	૫
આમાનવતનું આપી નાથે, તો એમ સાર્યક કરવી જો;	
ચરણ શરણ ચાકરના ચિત્તની, વૃત્તી વીઠલ વરવી જો.	૬
સંત સમાગમ પ્રબળ પ્રતીતી. થયે સુખે ગુણ ગાઈએ જો;	
કૃષ્ણરામને કૃપા કરીને, શ્રીધરજી કર સાહિયે જો.	૭

વીં ૮ પા. ૨૮

(૧૩૬)

કીર્તન ૧૭૦ મું.

દ્વાદશી તે જ્યમ વિષ્ણુ પર્વણી, પૂર્વ વૃત્તિને પોસે જો;	
ઉજ્જગરીતના આભ્યંતરના, શ્રમ સઘળાને શોસે જો.	૧
કીરતન કરણારા શુણનારા, પ્રાશન પાંમે પેહેલું જો;	
તપસ્વિ ફરી તપે તો તેહેનું, ઘટ થઈ જાયે ઘેલું જો.	૨
એ રીતે હું વૃત્તિ પુરવનો, કીરતનનો કરણારો જો;	
ઉજ્જગરીતને શ્રમીત થયો છું, આપને અનુસરણારો જો.	૩
પ્રતીલિ રૂપી પ્રસાદ પેહેલો, ઇછું છું એ માટે જો;	
આપો નહિ તો થશે આકળું, આભ્યંતર ઉચ્ચારે જો.	૪
વિષ્ણુ પામવા કાળે પર્વણી, આ નરતનું તે આવી જો;	
પૂર્વ તમને ફરી તપાવ્યે, શ્રમ નાંખશે બ્રહ્માવી જો.	૫
કરૂણા સાગર કેશવને છું, ચરણ શરણ હું પ્રાણી જો;	
મજ આભ્યંતરની આપત્તિ, આપને નથી અજાણી જો.	૬
કૃપણ ઉપરે કરૂણા કરવી, ચીદાનંદ તમે વ્યાહિયે જો;	
કૃણુરામને કૃપા કરીને, શ્રીધરજી કર સાહીયે જો..	૭

વિં ૮, પાં ૨૬.

કીર્તન ૧૭૧ મું.

દશી રે.

તેર શક્ય નથી દેવતા, ક્ષેત્રજ્ઞ પાળે;	
આ આત્મા તે આપને, ભુલિ દીન હું ભાંગેં;	૧
આકાશને જ્યેં આવરે, વિશ્વને જ્યેં વ્યાપે,	
તે સ્વ સ્વરૂપ વિસારીને, તમ થાય છે તાપે.	૨
શુદ્ધ બુદ્ધને મુક્ત જ્યેં, અવ્યય અવિનાશી;	
આપ વિસારીને તે થયે, અન્યનો અલિલાશી.	૩
એક અલેદ અજન્મા જ્યેં, ભૂંડ્યે બહુ વિધ ભાશ્યો;	
પીડા વિનાને પીડાતાં, પુછે ગ્રહને રાશ્યો.	૪
આમ કામને કામના, અતી ઉરમાં ઉઠે;	
અબાધ્ય રાખે બાધાઓ, ભૂજ બાંધીને પૂઠે.	૫
નજરબાંધીયે નાથની, માયા તણી મોટી;	
જ્યમનું ત્યમ ભાશ્યા વિના, ઉઠે કલ્પના કોટી.	૬

(૧૪૦)

માધવ માયા ખશેડો તો, સકું સ્વરૂપ જાણી;
કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણજી, પકડો હવે પાણી.

૭

વી૦ ૮ પા૦ ૨૬

કીર્તન ૧૭૨ મુ.

ચઉદ્ધ શતકૃતું સૂધી આ, ત્રણ લોક વસે છે;
કલ્પ રૂપીયો કાળ તે, પછી એહેને ગ્રસે છે. ૧
નીમિત્ત પાંમિ શેષની, શ્વાસા નળ કૂકે;
નૈમિત્તિક એ લયવડે, ત્રણ લોકજ સૂકે. ૨
નિત્યે આયુઃ આ કાયથી, અનિમિષ આ કરસે;
નિત્ય એ લયના તાપથી, તનુ દરશી તરસે. ૩
શત ધૃતીના સો વરષે તે, મહા કલ્પ કેહેવાશે;
પ્રકૃતી કાર્યના માત્રનો, ત્યારે લય થઈ જશે. ૪
ચઉદ્ધ લોકની રચનામાં, કાંઈ રહેશે ન બાકી;
સમય આવ્યો નથી ત્યાંહા સૂધી, કાળ બેઠો છે તાકી. ૫
પ્રાકૃત પ્રલય કહ્યો એહેને, ઓળખવા કાજે;
સુખ નહી આ સંસારમાં, શીરે અનિમિષ ગાજે. ૬
મરણ તણા સુખમાં રહેતાં, ત્યાંહાં સુખ તે શાંતુ;
તોપણ પશુની પેરચે હું, દુઃખમા સુખ માંતું. ૭
જંજળે પડ્યો જીવ હું, મરદાઉ છું મોઢે;
પ્રતીતિ પામે પીડાઉ છું, વાહાલાને વિછોડે; ૮
શરણ આવ્યાને સાચવો, મન મેહેરજ આણી;
કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણ ચંદ્રજી, પકડો હવે પાંણી. ૯

વિ૦ ૮, પા. ૩૦

કીર્તન ૧૭૩ મુ.

પૂણ્ય મહાંન હશે જેના, તેહને ભાવશે ભક્તિ;
કૃષ્ણ કૃપા થયે તેહને, હશે વિષય વિરક્તી. ૧
પૂર્ણ પ્રતિતિ પામ્યાં તે, વેદશાસ્ત્રે વિખાણ્યા;
માહારા કરિને માધવે, જે જનને જાણ્યાં. ૨
સત્ય સખા શ્રી નામને, જાણ્યા મન જેહેણું;

- લાજે ન તેં લોકિક લવે, કે મરણનેં મેહેણે. ૩
 વિદ્ય વીલય કરવા જેહને, શીરે ગોવિદ ગાજે
 નિઃશંક ગાયે નાથને, મળી સત્ર સમાજે. ૪
 ચક્રાર પ્રાસે પાવકને, ચંદ્રામૃત ચુસ્યે;
 ભક્ત અસે ત્યમ ભવ દુઃખને, હરિ સેવતાં હુંસ્યે. ૫
 ભક્તિ રસાયણ પાંખિયા, સંજીવન જુટી;
 હૃદય રોગ તેહના રૂઝ્યાં, મૂળ વાસના છુટી. ૬
 અખલ આંણી શકું ક્યમ આપે, તે ભક્તિને તાંણી;
 કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણજી, પકડો હવે પાંણી. ૭
- વિં ૮ પાં ૩૦

કીર્તન ૧૭૪ મું.

- અમાંસ દ્રષ્ટી ઉઘટેતો, ચીત *આમ ન ચેટે;
 કૃષ્ણ કથા મૃત સિંધુમાં, લક્ષ્યે મન લોટે. ૧
 મનન કરે મન સરવદા, જગદીશ્વરજીનું;
 સંજયપણું સમજી સકું હું, સખાનું સખીનું. ૨
 દીન વત્સલ એહેવી દાસને, દયા દ્રષ્ટી કરીયે;
 વિશેષ થઇ જ્યે વિનતિયો રૂદયામાં ધરિયે. ૩
 એક તમારે આશરે, સઘળું એ સધારો;
 પ્રતીતિ પ્રીત્યે આપશ્યો, તો સ્થિર મન થાશે. ૪
 સત્ર સમાજ સુધારવા, સમાચારજ લેજ્યો;
 પ્રતિ ઉત્તર ઉતાવળો, કિંકરને કેહેજ્યો. ૫
 શોડશ તિથી સમર્પિયો, ષોડશ પદ બંધે;
 કુંઠિત વાણી વિકુંઠ થજ્યો, શ્રીધરને સમંધે. ૬
 સંવત સેંહે અષ્ટાદશ, અગન્યોત્તરે વર્ષે;
 માઘ વદ તૃતિયા કુંજે, થયો ગ્રંથ સહર્ષે. ૭
 ડૂંગી જગવી જ્યમ ગોવીદે, તેહેવી મજથી ગવાણી;
 કૃષ્ણરામનો કૃષ્ણજી, પકડો હવે પાંણી. ૮

વિં ૮, પાં ૩૧.

(૧૪૨)

કીર્તન ૧૭૫ મું.

દેશી રેર.

કૃષ્ણ તમારિરે કૃષ્ણા થાય તો તરીયે, નહિતર ભણિનેરે; અભિમાની ઘઈ ફરીયે.	૧
વિશ્વ સકળમારે, કોય સુણ્યો ન સર્વજ; માધવજી બિનરે, અન્ય સકલ જન અજ.	૨
તોપણ જે જનરે, અમ્યો અનૂપમ માંને; શાસ્ત્ર નિપુણ છુરે, એમ કહ્યે અજાંને.	૩
સહુ જન સરખારે, ત્રણ તાપ નવ્ય વામે; સહુથી અધીકારે, ચ્યાર ચતુર થઈ પાંમે.	૪
ઘોષ ઘણાનુરે, કંડેથી નીત્ય કરવું; પ્રહ્લ્લ કરમનેરે, મૂકિ ઘરઘર ફરવું.	૫
માન જનોથીરે, મળવું ચ્યાહે એ બ્રાંતિ; કદી અવજારે, થાય પણ ન બને શાંતી.	૬
શાસ્ત્ર સકલનુરે, શ્રુતિયોનું સજજનનું; રહસ્ય એ છેરે, શુદ્ધ થવું જ્યે મનનું.	૭
દ્વિગ્ગજ જીત્યારે, તોપણ નહી સુખકારી; બલવાંતી તૃણુરે, એહેવી જેમણે મારી.	૮
અભય હરીનેરે, લહી દ્રઢ થઈ ઉપાસે; તે જન ધન્યારે, વિમલ રહે વિશ્વાસે.	૯
શબ્દ કુશળ થઈરે, અનુદીન જ્યે અથડાયા; હરી ન જાણ્યારે, તે જન શાંતા ડાહ્યા.	૧૦
હે મા માયારે, તૂં છે પ્રબલા ઘાઠી; ચીત્ર ચરીત્રારે, રૂપ જવનીકા જાડી.	૧૧
બેઠી સહુનેરે, અંત નિલયેં સાચે; બલાતકારેરે, પંડીતને શીર નાચે.	૧૨
એ અનુમાનેરે, જાણી તૂં નીકટની; કૃષ્ણરામેરે, અનંત હરીની નટની.	૧૩

વિ. ૯. પા. ૬.

(૧૪૩)

કીર્તન ૧૭૬ મું.

દેશી ફેર સાખી.

કૃષ્ણ કૃપાલ દેવાને દરસન, આહાવે અવસરે આવોજી; ધૃ. ૧
માધવ મન માહાશનું સંકટ, મેહર કરીને મીટાવોજી.
હૃદયું હાથ રહે નહી હરજી, બલવંત બીરૂદ બતાવોજી;
ધીરજ્ય આવે ત્યમ ધરણીધર, સરસ સમચાર કાઢાવોજી. કૃ. ૨
અનન્યતા ઉપજવો ઈશ્વર, ભુધરજી જ્યમ લાવોજી;
યોગ ક્ષેમ કાજ્યે જ્યગજીવન, અવડું કાં અથડાવોજી. કૃ. ૩
વેદ વચનથી વિશ્વંભર તમે, કણ્ણાં સિંધો કાઢાવોજી;
ઉત્તમ મનુજ જન્મ આપીને, કલબલ શાને કરાવોજી. કૃ. ૪
સર્વ સામર્થ્ય પુર્ણ છતાં તમે, રકને શું રજગાવોજી;
ગરીબ નીવાજ ઘટીત નહી તમને, કંદમાં શું ફેલાવોજી. કૃ. ૫
ભમવું ભાવે નહી મુને ભૂધર, સ્થીર કરી સ્થાને ઠરાવોજી;
કલેશ કલ્પનાં કેશવ કાપો, ગોવિંદ ગુણ ગવરાવોજી. કૃ. ૬
સાચો છે શ્રીધર તુંમ સાચ્યે, દાસ જનોને દાવોજી;
માટે સાહ્ય કરો મધુસૂદન, વચન પ્રતિતી જણાવોજી. કૃ. ૭
આશ્રય એક તમારો ઉત્તમ, મન માહારાને મનાવોજી;
વારંવાર કહુ શું વિઠલ સાચો રંગ સધાવોજી, કૃ. ૮
દેવ દયા કરી દીન દાસનો, કર કમલાપતી સાહાવોજી;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપા કરી, નૌતમ છળી નીરખાવોજી. કૃ. ૯

વી૦ ૬ પા૦ ૧૦

કીર્તન ૧૭૭ મું.

સાખી.

પાય નમી પ્રણામ કરું હું, નિત્યે નરહરીને. ધૃ. ૧
સચરાચર સઘળું વશ જેહેને, અપરિમિત મહિમા;
ધરમ તણા સંસ્થાપન અરથે, આવે રૂપ ધરીને. પા. ૨
જેની વેદે વીમલ વરણવી, વીરૂદતણી સીમા;
જેને શરણ થયે નવ્ય પામે, જીવ જનમ ફરીને. પા. ૩
ઉત્પત્તિ પાલન સિંહારણ, વિશ્વ તણું કરતા;
કષ્ટ ન પામે કેય કદાચીત, જેને અનુસરીને. પા. ૪

જેના પદ પ્રાપ્તિને કારણ, તપસી તપ ચરતા;	
જેની કથા સુધારસ પાનેં, કંઈક ગયા તરીને.	પા. ૫
સકળ મનોરથ સેહેજ્યે પૂરે, રહેતા વિશ્વાસેં;	
ગોપીજન પદ પાંમી જેહેનું, કાંત લહિ વરીનેં.	પા. ૬
દંભિત જનથી દૂર વસેં; રહે પ્રેમીને પાસે;	
જેના પદ રજથી શ્રી ગંગા, પાતક લ્યે હરીને.	પા. ૭
પ્રિતિ દેખે ત્યહાં પુરૂષોત્તમ, નાચતો આવેં;	
ગોપ્રાહ્મણની વાહાર કરે જે, જોતાં નજર ભરીનેં.	પા. ૮
ચક્ષાદીકથી અતિરો જેને, ભક્તિ મન ભાવે;	
ચિંતનવાળાને ચિત્ત ખેસેં, નિત્યે જ્યે ઠરીનેં.	પા. ૯
પતિત પાવન અધમોદ્ધારન, શરણાગત ત્રાતા;	
મજ બાળક વેળા હરી ખેઠાં, કાં આળસ કરીને.	પા. ૧૦
કરૂણા સાગર છો કેશવજી, દેવ દીવ્ય દાતા;	
કૃષ્ણરામની વાહારે ચઢજ્યો, કહું છું કરગરીને.	પા. ૧૧

વિં ૯. પા. ૧૧

કીર્તન ૧૭૮ મું.

સાંભળજ્યો શરણાગત વત્સલ, વિનતિ વિરહિત જનનીરે;	
ભગવત્કરૂણા વિનાથી ખાંતિ, જાય ન જીવના મનનીરે.	સાં. ૧
માનવ જન્મ મળ્યો છે તથાપી, મલિન સમો હું માણુરે;	
કરૂણા કરી જે કળ ફેરવોતો, જગદીશ્વરને બાણુરે.	સાં. ૨
મુજને તો હું માહારાનિ હૃદય, મોહિત કરીને મરદેરે;	
કોઈ કરચેંથી કળ નથી પડતી, દેવ માયાની દરદેરે.	સાં. ૩
કૃષ્ણ કથા સાંભળું તથાપી, શુદ્ધ મનન નવ્ય સૂઝેરે;	
વિશ્વંભર વિશ્વાસ વિનાથી, હૃદયના રોગ ન રૂઝેરે.	સા. ૪
અલ્પાયાસેથી અજ્ઞાછાદન, જે મેળવો જગજીવનરે;	
ચીંતા રૂપી જે ચીંતા શમાવો, તો તો સધાય કાંઈ સાધનરે.	સાં. ૫
સર્વજ્ઞ તમને શરણ આવ્યો છું, નાથજી મજને નિભાવોરે;	
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપા કરો, તમને ફરિને ન તાવોરે.	સાં. ૬

વિં ૯, પા. ૧૨

(૧૪૫)

કીર્તન ૧૭૬ મું.

દશી ફેર.

૨-

અંતર્યામી અરજી માહારી સાંભળોરે
ખીજા પાસે ક્યમ કહું મનની વાતજો;
મદ મત્સરને મોહ ભરેલા માંનવીરે,
મનમાંને ક્યમ સહસા તેં સંઘાતજો.

અં. ૧

હું માહારું તાહારું ને આતે પારકુંરે,
એહજ મીથ્યા મન માંને છે સત્યજો;
મેં કીધું માહારે કરવું આ મજ વડેરે,
તે આગળ શી કેહેવી દીલની ગત્યજો.
આપ તણી માયાના અકળિત પાશથીરે,
ખંધાણું છે આપે આખું જ્યક્તજો;
લોભ રૂપ વ્યાપારે સહુકો વ્યાપીયુંરે,
સહુમાં વ્યાપી તૃણા રૂપી શક્તજો.

અં. ૨

અં. ૩

યતી તપસ્વી સંન્યાસી સહુ એહમાંરે,
નથી માયાથી વીરહીત ખીજું કાંઈજો;
પરમારથ સ્વારથ તે સધાય શા થકેરે,
શોધી જોઈને સમજે નહી તે માંહિજો.
તે આગળ જઈને શી કરવી યાચનારે,
જેને અંગે કામ કોધને લોભજો;

અં. ૪

આપે આપણ ક્ષણની તૃણા જે કહેરે,
તે પાસે માગંતા પામું ક્ષેાભજો.

અં. ૫

ભૂખ્યા પાસે ભૂખ્યો જઈને શું જ્યમેરે,
વસ્તુ વિયોગી શું દેખાડે વસ્તજો;

ઈચ્છા વરજીત પૂરણ કો લાલે નહીરે,
મનવડે ખોળી જોયું જ્યક્ત સમસ્તજો.

અં. ૬

સદ્ગુરૂ વચને સત્ય વાત જાણી પડીરે,
સમર્થ છો તમે વિશ્વ તણા આધારજો,
ઘટઘટને મધ્યે વ્યાપો છો વિધ વિધેરે,
નિર્ગુણ સગુણ તમે છો એક અપારજો.

અં. ૭

(૧૪૬)

ઉત્પત્તિ પાલન સિંહારણુ વિશ્વનારે.
 તરણુ તારણુ છે શરણુગત વિશ્રાંમજ્ઞે;
 ભક્તવત્સલ ભવભયના ભંજન ભૂધરારે,
 અધમોદ્ધારણુ એક આપનું નામજ્ઞે. અં. ૮
 એહુ બિરૂદ જાણીને યાચું આપનેરે,
 જ્યમ જાણો ત્યમ કરવી જનની સાચજ્ઞે;
 વિશ્વંભર ખાનું બહુ સાચવવું ઘટેરે,
 જો વિસરે તો લોક હસારત થાયજ્ઞે. અં. ૯
 સમર્થનો સેવક કેહેવાયો લોકમાંરે,
 તે ક્યમ માંગે ઘરઘર ભિક્ષા અન્નજ્ઞે;
 સમર્થને સેવ્યા તે એમ ક્યમ આથડેરે,
 માટે વાત વિચારી સમજો મનજ્ઞે. અં. ૧૦
 બિરૂદતણું બાનૂરે આપે આપનૂરે,
 સંભાળીને કરવું જ્યમનું ત્યંમજ્ઞે;
 કૃષ્ણરામ કીંકર કરજોડી કરગરેરે,
 કીજે એહવું જ્યે લાજ ન જાય જ્યંમજ્ઞે. અં. ૧૧
 વિં ૯ પાં ૧૬

કીર્તન ૧૮૦ મુ.

ધૃતિરતા ઉરમાં ધૃતિર ઉઘાડિયેરે,
 ઉપજવા આખીલેશ્વર કેરું જ્ઞાનજ્ઞે;
 રનેહ કરીને સજીવ ખુટી સુંઘાડીયેરે,
 તારકનાથ મેળવવા તુંમ શું તાંનજ્ઞે. ઈ. ૧
 દઢ ઘોખો મીટી જાયે જેણે ધ્વંસનોરે,
 એમ ઉલટાવી નાંખો આ અધ્યાસજ્ઞે;
 પંથ પેખાડો પ્રતીતીયે મહા હંસનોરે,
 જેણે ભાસો સકળ વિષે શ્રીનીવાસજ્ઞે. ઈ. ૨
 આડો આવરણાંતરપટ આઘો કરોરે,
 પંથ પરવવાળી તે જ્યમ પલાયજ્ઞે;
 ખુદ્ધિ વિષે નિજરૂપ બોધ બળીયો ભરોરે,
 જેથી કેશવજીની કરૂણા કળાયજ્ઞે. ઈ. ૩

પાપરૂપીયાં પ્રચંડ પટલ પરાં ખસેરે,

દિવ્ય દ્રષ્ટિયો બન્યે થવાયે દક્ષણે:

હૃદય સદા સિન્ધુ રહે રમેશને રસેરે,

પરોક્ષ જે તે સઘળાં હોય પ્રત્યક્ષણે.

ધ. ૪

વિમળ વિરતિયો બને વિષયના ભોગનીરે,

તૃષ્ણા કેરી જેણિયે ત્રૂટે તાંત્યણે;

વેગે વેદના ભાગે જ્યમ વિયોગનીરે,

યોગ ક્ષેમ ભજ્યાની ભાગે બ્રાંત્યણે.

ધ. ૫

કામ ક્રોધ કે લોભ પછી લુટે નહીરે,

વિદ્ય વિલય થઈ જાયે વિસરે વેહેમણે;

સખ્ય સચ્ચિદાનંદતણું ભાસે સહીરે,

પ્રગટે પુરૂષોત્તમની સાથે પ્રેમણે.

ધ. ૬

ગુણ કીર્તન ગોવિંદ તણાં ગાવાં ગમેરે,

આડયે અંતરાય નબ્બ ઉઠે એકણે;

સાચી શાંતિથી મન માહારૂં વીરમેરે,

વિમળવાસના ઉઘડે બને વિવેકણે.

ધ. ૭

સુંદર જન્મ થયો તેહેનું સાર્યક બનેરે,

પતિત પાવની નીજની પામું પ્રતિતીણે;

પોતાનું પ્રારબ્ધ ભજું નીશ્ચલ મનેરે,

ભાગે જન્મજરા મરણોની બ્રાંતીણે.

ધ. ૮

જીવન શેષ જીવવું જીવું જ્યોખમારે,

કૃષ્ણ ચંદ્રને અર્પતાં કીયમાણુણે;

મરણ થતાં જ્યમ પામું વિદેહ મોક્ષમારે,

કરૂણાથી એહવું કરીયે કલ્યાણુણે.

ધ. ૯

પરાભક્તિને ઉઘાડો આખ્યંતરેરે,

જયે ઉપજેથી સાર્યક સઘળું હોયણે;

જીવથી જે સાધે નહિ તે કરૂણા કરેરે,

જન્મ અંધ તે જગતને જેણે જોયણે

ધ. ૧૦

જેથી મુક વહે વેદાદિક વાણીનેરે,

પંચ જ્યેણું ગિરી ઉદ્ભવિ જાયણે;

(૧૪૮)

એહેવા શ્રીધરજીને સમર્થ બાંણીનેરે,
કૃપા ઇછતો નીત્ય નમું હું પાયજો. ઇ. ૧૧
શઠના સાંઘનને શાંને સંભારીયેરે,
ગરિબ નિવાજ જીવો શાંને ગુણ દોષજો;
તમે તમારું બિરુદ નીલાબા તારીયેરે,
રંક ઉપર નવ્ય ઘટે રાખવો રોષજો. ઇ. ૧૨
શરણ થયો છું તમને સરવ પ્રકારથીરે,
શરણાગતના વત્સલ છો તમે સત્યજો;
માટે મુકાવિયે માયાના મારથીરે,
છોગાળા નિજની ઓળખાવી છત્યજો. ઇ. ૧૩
તમને શું કેહેવું પડશે સરવજનેરે,
માહારા નાથ સકળ બાણો છો મર્મજો;
આપ આશરે રાખોજી મજ અજનેરે,
કૃષ્ણરામ કેરાં નવ્ય બેઠાં કરમજો. ઇ. ૧૪

વિં ૯ પાં ૧૯

કીર્તન ૧૮૧ મું.

દશી ફેર ગુરુતુલિ.

બંદુ શ્રી સદ્ગુરુકે ચરણુ, શ્રી સદ્ગુરુકે ચરણુ; ધૃ.
ગુરુ પ્રદા લવ પ્રદા અધોક્ષજ, ગુરુ અશરણુ કે શરણુ. વં. ૧
જ્ઞાનાંજનકી ભરત શલાકા, આંજત જ્યહાં આવરણુ;
દોષ રહિત દ્રષ્ટીસુ દિખાવે, અવીનાશીકું અરણુ. વં. ૨
સંશય સકળ સમાવે સુનાવે, કૃષ્ણ કથા નીત્ય કરણુ;
શુદ્ધ સ્વરૂપ સૂનાય મીટાવે, જન્મ જરા ભય મરણુ. વં. ૩
નારાયણ નૌકા નીરખાવે, લવસાગરકું તરણુ;
કૃષ્ણરામ કહે સહજ ગુરુ કરે, સકલ શમલકો ક્ષરણુ. વં. ૪

વિં ૯, પા. ૨૧.

કીર્તન ૧૮૨ મું.

દશી ફેર.

કંઈક દીવસથી હું કરગરું કલીષ્ટ,
અવિદ્યા આવર્ણુનું મિટવા અનીષ્ટ;
કાં નથી બોલતા દ્રષ્ટરે, માહારા કૃષ્ણ કૃપાલો. ૧

અંશ તમારો હું છું અલખેલા,
પુરુષોત્તમ માહારા છે સખા પેહેલા;
વાહાલ દેખાડો હવે વેહેલારે. માં ૨

તમને તજી ગયો આમ્યને ભોગે,
અથડાયો હું ઘણો અવળે ઉઘોગે;
વિમોહ પામ્યો વિયોગેરે. માં ૩

ન્યહાંગયો ત્વહાં મુને જનજોવાધી,
આદિ સખાને હું ન સક્યો આરાધી;
એથી ન શમ્યો અંતરાધીરે. માં ૪

જે મળ્યા સંગી તે સઘળા ઠગારા,
ઉલટા અધ્યાસના ઉપજવનારા;
ઘણીને વિસારયા તે દારારે. માં ૫

ચ્યારે ખાણ્યેં ચોની લક્ષ ચોરાશી
કંઈ વરા ભોગી, મેં માહા દુઃખ રાશી,
એથી હું પામ્યો છું ઉદાસીરે. માં ૬

તરણી તનયેં મુને કંઈ વરાં તાડ્યો,
પુત્ર આણિત કમી ગત્તામાં પાડ્યો;
રાગ રોષે હું રંજડ્યોરે. માં ૭

નાથ તમે આજ નરતનું આપી,
તોહો શક્યો ન અધ્યાસ ઉત્થાપી;
આતૂર હું છું અઘાપીરે. માં ૮

કરૂણા કરી ત્યારેં પૂરણ કરીયે,
ભવ્ય ભરૂંસેથી દિલ ભરિયે;
અરજના જ્વાપ ઉચ્ચરીયેરે. માં ૯

પ્રભૂજનેં પત્ર મેં લીખીયા અનેક,
અજી સુધી નાવિયો ઉત્તર એક;
છખીલા છળો શું છેકરે. માં ૧૦

શરણુ વતસલ તમને શરણુ હું આળ્યો,
તાપે ઘણી વરાં મુજને તપાળ્યો;
ધંશ હું અનીશ ઠરાળ્યોરે. માં ૧૧

પિડિત જાણી મુને દાખવો પ્રીતી,
વ્યર્થ આ જન્મ માહારો જાય છે વિતી;
મણુત પાલક ઘો પ્રતિતીરે.

મા૦ ૧૨

કાલાવાલા માહારાં કહ્યું સાંભળીયેં;
સેવકને કલ્પદ્રુમ સમ કૃળિયેં;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ મળીયેરે.

મા૦ ૧૩

વિ૦ ૬ પા૦ ૨૩

કીર્તન ૧૮૩ મું.

દશી ૩૨-સમરયા.

- †દશદારાના પતીના ઘરમાં, બે જણી નીત્યે લડતી દેખી;
તે મધ્યે xએક પરોક્ષવાળી, +બીજીને અપરોક્ષી પેખી. ૧
- પરોક્ષવાળી સાચી તોહો, લાજ ધરંતી બોલે માંને;
બીજી તો વિશ્વાસ વિનાની, ડંમર હાકે પોલે પાંને. ૨
- ‡ત્રિજી રંગની સાથે જળની, રીત્યે તે ત્વંહાં તેહેવિઃચાલે;
પોતાને નહિં સમજણ ત્યારે, બેની સાથે બેનું પાળે. ૩
- અપરોક્ષીને લલુ મનાવા, *ત્રણ સમજણી પક્ષે આવી;
એક ÷અજાણી તે પણ તેહેમાં, આવી પક્ષે બિન બોલાવી. ૪
- તેહ અજાણી બે ગુણ જાણે, તેહેમાં એક સ્વભાવે વેહેછે;
†બિજો ગુણ તો અપરોક્ષીની, આજ્ઞાયે રાખે ત્યમ રેહે છે. ૫
- બીજી બે અજાંની તેહને, કાંઈક અપરોક્ષીનું પાસું;
તે બે જણીયે એમ વિચાર્યું, જીતે તેહેની પક્ષે બંથું. ૬
- જેહી તે અજાંની પોતે, સદાયે ચાલે સ્વભાવ રીતી;
તેહેને શાંની કરવી જોઈએ, બેજણીમાં એકેની પ્રીતી. ૭
- પરોક્ષવાળી સાચી છે પણ, પક્ષ વિનાની ‡નિબળી ભાસે;
બીજી જુડી પણ બળવંતી, થઈ બેઠી જઈ પતીની પાસે. ૮
- આ સમજાવે એ સમજાવે, લોકીક વૈદિક પ્રમાણ કમથી;
કોહોનું સાચું જુડું કોહોનું, તે નબ્બ સમજે સ્વામિ ભ્રમથી; ૯
- સમર્થનો સેવક છે તોહો, પ્રેમ પ્રેમદાને વશ પડીયો;
લડાઈ ઘરમાંથી ચુકવવા, સત્ય વાતનો શોધ ન જડીયો ૧૦

† દશ ઇન્દ્રિયો. x કહ્યું. દ્રિ. + અણુ. ‡ વાણી. * ધ્યાનુલ્લેખને સંસ્થા.
÷ ઉપરથી. ‖ પાદને હસ્ત. ઃ ગુણ. † નમણી.

(૧૫૧)

તેટલા વાસ્તે *જુઠી તેતો, સદાય ડસાચી થઈને બેઠી;
 ઘોળ અતીશે પડીયો ઘરમાં, સાચીની ચાલે નહિ શેઠી. ૧૧
 ચીદાનંદના રાજ્ય વિશે આ, ક્યમ ચાલે અંધેર ઘાહાડી;
 કૃષ્ણરામના ઘરનો કળયો, કૃષ્ણ કૃપા કરી નાંખો કાહાડી. ૧૨
 વિં ૯, પા. ૨૪.

કીર્તન ૧૮૪ મું.

દશી ફેર-ગરબો.

સાંમળિયા સ્નેહીની સાથે, પ્રીતલડી બંધાણી વાહાલા;	વાં ૧
વારી જાઉં વિમળ છબીને, મીઠી મુખની વાણી.	વાં ૦
યોગી તપસી રૂપી મુનીવર, ધરે તમારું ધ્યાન;	વાં ૦ ૨
મણિમય મુકુટ વિરાજે મસ્તક, કોટી સૂર્ય સમાન.	વાં ૦
મકર કુંડળની શોભા જોતાં, લાજે ભાસ્કર મંદુ;	વાં ૦ ૩
કેસરી તીલક લલાટે શોભે, મધ્યે મૃગમદ ખિંદુ.	વાં ૦
કંઠે મુક્તાહાર અનૂપમ, વૈજયંતી માળ;	વાં ૦ ૪
વનમાળાને તુળશીમાળા, કાસ્તુભ ઝાક ઝમાળ.	વાં ૦
ઉર ઉપર ભ્રગુ લાંછન શોભે, શ્રીવત્સની શ્રી અંગકે;	વાં ૦ ૫
બાંહે બાબુબંધ કૂમતે, ચોસર મોતી લલકે.	વાં ૦
વેઢ મૂદ્રિકા કડાં સાંકળાં, પુહુંચી પરમ વિશાળ;	વાં ૦ ૬
કટી મેખલા રાજે કટીયે, ધુધરૂ શબ્દ રસાળ.	વાં ૦
પીતાંબર પરીધાન કીધાં, પાયે નૂપુર વાજે,	વાં ૦ ૭
મન લોચનને આનંદકારી, રૂપ તમારું રાજે.	વાં ૦
જેના ઉપર કૃપા તમારી, તે નજરે નિત્ય ન્યાહાજે;	વાં ૦ ૮
બીજા જનનો બકવા કરતાં, જન્મ ગયો જાંનજો.	વાં ૦
હું ને માહારામાં લોભાંણા, દેહેને દેખે દ્રષ્ટ;	વાં ૦ ૯
તેને ક્યાંહાંથી દરશન એહેવું, સાંમળિયાનું સ્પષ્ટ.	વાં ૦
કર જોડીને પૂછું તમને, મન માહારાનું પ્રણુ;	વાં ૦ ૧૦
નજરે પડયો નાથ ક્યાહારે, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ.	

વિં ૧૦ પાં ૧,

(૧૫૨)

કીર્તન ૧૮૫ મું.

દશી ફેર.

હુંતો એક આશયું આપનેં, મજ ઉપર થઇ મહેરબાન; વિઠલ વેહેલા આવિયે.	
ખીજાં પ્રીછું નહિ પૂણ્ય પાપનેં, જ્યેથી ઉલટું હોય અલિમાન.	વિઠલ ૧
જ્યેહેનો અગાધ મહિમા લોકમાં, જ્યેહનાં પાવન પૂણ્ય ચરિત્ર;	વિઠલ ૦
માહારે ચૌદ ભૂવનના ચોકમાં, માધવજી તમ્યો છો મીત્ર.	વિઠલ ૨
હુંતો ચરણ ને શરણે આવિયો, જેની ઓળગ અફળ ન હોય;	વિઠલ ૦
જેહેનો બળવંત ગુર્યે બતાવિયો, મહા મહિમા ન જાણતું કોય.	વિઠલ ૩
જ્યે જ્યે શરણ થયા તવ ચરણનેં, તેનેં જાંનેથી લાલી ગમ્ય;	વિઠલ ૦
તે તે ઉદ્ધાંધીને આવરણનેં, ચામ્યા રમાનાથ પદ રમ્ય.	વિઠલ ૪
છૂટયા જન્મ મરણ જંજાળથી, તેનાં વિદ્ય થયાં વિદ્વંસ;	વિઠલ ૦
ઉગરયા અધ્યાસના આળથી, તે તે પૂર્ણ થયા પરમ હંસ.	વિઠલ ૫
તેમણે હસ્ત મુક્યો જ્યેહેને મસ્તકે, તે તે સદ થયાં સહુ સંત;	વિઠલ ૦
તે તે પુરૂષ લખાયા પુસ્તકે, એહેવા કૃષ્ણ છો કર્ણાવંત.	વિઠલ ૬
જેનાં નામ સ્મરણનાં માત્રથી, અભમીલ તરચો અઘવાંન;	વિઠલ ૦
શબરી થઇ શ્રેષ્ઠ સુપાત્રથી, જેણીયેં લાવેં લજ્યા લગવાન.	વિઠલ ૭

(૧૫૩)

બ્રહ્મહત્યા મિત્રી જેનાં નામથી,	વિંઠલ૦
સ્વયં પાતીનેં ઉગ્યાં *પર;	
પિંગલા પણ છૂટી પ્રણામથી,	વિંઠલ૦ ૮
કાંમ હાંમનો છૂટયો ડર.	
એણિ રીત્યેં અધમને ઉદ્ધારવા,	વિંઠલ૦
આપેં અવની ધરયા અવતાર.	
અસુરોનો ભાર ઉતારવા,	વિંઠલ૦ ૯
સેવક તણી કરવા સાર.	
મજ ઉપર મેહેર કરો હવે,	વિંઠલ૦
દેવના દેવ દીન દયાળ;	
હુંતો ભૂલી ભમ્યો છું લવો લવેં,	વિંઠલ૦ ૧૦
પીડા વારી કરો પ્રતીપાળ.	
પ્રમૂનાથ પોતાનો વિચારીનેં,	વિંઠલ૦
માહારા મનની પૂરો હાંમ;	
આશ્રિત સહિત લીજે ઉગારીનેં,	વિંઠલ૦ ૧૧
કર જોડી કહે કૃષ્ણરામ.	

વિં ૧૦ પાં ૪

કીર્તન ૧૮૬ મું.

દશી ફેર.

આજ શું આવીરે, ખાસા ખોટય ખજ્યાંનેં,	આ. ૧
કરૂણા સમુદ્રની કરૂણા ખુટી, માધવ તે કોણ માંનેં.	
આર્જો તો અધમ અનેક ઉદ્ધારયા, તે તે લખાયા પાંનેં;	આ. ૨
આજ ગરીબની અરજ અજાયે, કાં નથી ધરતાં કાંનેં.	
કોય શ્રવણેથી કોય મનનેંથી, કોય ગાતે ગુણગાંનેં;	આ. ૩
કોય પૂજનથી કોય વંદનથી, કોય ધરતેથી ધ્યાંનેં.	
કઈક તપોબળથી તમે તારયા, કઈ સખ્યેં કઈ જ્ઞાંનેં;	આ. ૪
કઈ કેવળ કરૂણાથી તારયા, ભાવ થકી લગવાનેં.	
કઈ તીર્થેથી કઈક વ્રતોથી, કઈક કરંતે દાંનેં;	આ. ૫
કઈ રનેહેથી કઈ દેષેથી, કઈક ધરચેથી ખાંનેં.	

* પાંખા.

એહેમાંનાં સાધન આ કળિયુગમાં, શ્રીધર જોવાં શાંને;
 શરણ માત્રથી મજને તારો, અથડાતો અલિમાંને. આ. ૬
 નાત્ય જ્યમાડનાર આગંતુકને, જ્યમ પ્રીસે સનમાંને;
 ચશ તેહેનો તે જોલે જગનમાં, ખુશ થઈ જાંને જાંને. આ. ૭
 એ રીત્યેં મજ દીન દાસને, સંભાળી લ્યો સાંને;
 કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ કૃપા વટે, તારો તમારે તાંને. આ. ૮
 વિ. ૧૦. પા. ૭

કીર્તન ૧૮૭ મું.

અરજ્યો માહારીરે, કેશવ કરણેં ધરજ્યો;
 હૃદયું હાથ્ય હવેં નથિ રેહેતું, સહાય સેવકની કરજ્યો. અ. ૧
 શૂન્ય જીવવું ન ગમે શ્રીધર, પડિ રહેવું પીડામાં;
 ક્રોધ કરકમાં લોભ લક્ષ્યમાં, કાંમ તણી કીડામાં. અ. ૨
 આહાર ભય મીથુન નીદ્રા તેહેને, ક્યહાં સૂધી હવે લજ્યે;
 પુરૂષ કરીને પશુ સરખો કાં, રાખો મજને અજ્યે. અ. ૩
 નરક મૂળ નારીની સાથ્યેં, કાં મુજને કીડાવો;
 હું માહારું એ હુનાશન મધ્યેં, અજ્યે કાં હીંડાવો. અ. ૪
 દુઃખ મૂળ આ દેહને માટે, શું અલિમાન ધરાવો;
 પાપ મૂળ પરીવારેં માટે, કંદમાં શીદ કરાવો. અ. ૫
 શોક મૂળ તે સગાંને માટે, મમતામાં કાં મરદો;
 અનર્થ દેરાં મૂળ અરથને, માટે કાં અજી અરદો. અ. ૬
 બંધન મૂળ બંધુ જનનો ચિત્ત, કાં ઉપજવો ચટકો;
 લક્ષ્ય ચોરાશી મૂળ લોકની, લવમાં કાં પ્રભુ પટકો. અ. ૭
 કલેશ મૂળ કરમોની વૃત્તી, અજિયે કાં ઉપજવો;
 બ્રાંતીવડે પીડા ભેગી તે, બ્રાંતીને શું ભજવો. અ. ૮
 ઘણી થઈ ઘણી થઈ ગોવિંદજી હવેં, તાપ ત્રિવિધના ટાળો;
 મજ શરણાગતનું આજ્યંતર, રાંન આપી ઉબુવાળો. અ. ૯
 દેખતો જ્યમ દોરે અંધોને, જ્યહાં લેઈ જાય ત્યહાં જતા;
 એમ હું વશ્ય તમને છું ઇશ્વર, શરણ લડી કરો શાતા. અ. ૧૦
 ગુણ અવગુણ નચ્ય જોઈએ ગિરિધર, હું આધીન તમારે;
 અનાથ બધો આપ તણો છું, આશ્રય એકજ માહારે. અ. ૧૧

(૧૫૫)

આખ્યંતરની આંખ્ય ઉઘાડો, તો સહુ લક્ષણ શોભેં;
 આજ સુધી આવરણેં આંજી, લૂટિ લિધો મુનેં લે.લે. અ. ૧૨
 વર્તમાન સહ ભૂત ભાવિતે, નજરેં મુજનેં પાડો;
 અનાયાસથી પ્રારબ્ધોનાં, ફળ મુજનેં પોહે.ચાડો. અ. ૧૩
 હવેં અથડામણુ ભાગો હરજી, ગોવિંદ ગુણુ ગવરાવો;
 કૃષ્ણ કથામૃત સરિતા મધ્યેં, નિલ્ય મુજનેં નહવરાવો. અ. ૧૪
 કૃષ્ણ વિના કિંકર કહે કોહોનેં, ધણિ સાહ્યભ મન ધારો;
 કૃષ્ણ ધરી કર કૃષ્ણરાંમને, કરૂણા કરીને તારો. અ. ૧૫

વી૦ ૧૦ પા૦ ૮

કીર્તન ૧૮૮ મુ.

દેશી રેર.

માહારી અરજીયો અશરણુ શરણુરે,	
સાંભળીયાજી સાંભળીયે.	
કેશવજી ઉઘાડી કરણુરે.	સાં૦
તમે ગોપ્રાહ્મણુ પ્રતિપાળરે.	સાં૦
આશ્રિતની ઉતારીયે આળરે.	સાં. ૧
હુંતો બહુ દીનથી પૂકારુંરે	સાં૦
બળવીર ઉઘાડીયે બારુંરે,	સાં૦
ઉર અકળાંમણુ મુંને આવેરે,	સાં૦
ભૂતળના ભોગ ન ભાવેરે.	સા. ૨
નિંદ્રા પણ નાંવે નિશિયેરે,	સાં૦
મુનેં સાંન ન કશિયે સૂઝેરે;	સાં૦
કયમ વાહાલાનો વિયોગ વેહુંરે,	સાં૦
માડાડું હઈયું ન જોસે હેહુંરે.	સાં. ૩
કઈ કદપથી હું અથડાઉરે,	સાં૦
બહુ વેશ ધરી વગોવાઉરે;	સાં૦
કઈ લક્ષ્ય ચોરાશીમેં ભોગીરે,	સાં૦
તોહો અજી ફરું છું વિયોગીરે.	સા. ૪
જગજીવન સઘળું જાણુંરે,	સાં૦
અજિ સૂધી દયા કયમ નાંણુંરે;	સાં૦

(૧૫૬)

હવે આજ્યંતર ઉઘાડોરે,	સાં૦
ભૂત ભાવીનેં નજરેં પાડોરે.	સાં. ૫
ઉરનો અંતર પટ ખોલોરે,	સાં૦
ખાજ્યકની સાથેં ખોલોરે;	સાં૦
ભૂધરજી ભવ દૂઃખ ભાગોરે,	સાં૦
જન માટે જીવન જાગોરે.	સા. ૬
આહાવિ દુર્લભ તનુને આપીરે,	સાં૦
આમ અથડાવો શું અઘાપીરે;	સાં૦
જળ તારક મણીને ઝલાવીરે,	સાં૦
કયમ ડુખાડો આડો ચલાવીરે.	સાં. ૭
ભુજે ભાગવત દેઈ શું ભુલાવોરે,	સાં૦
ખોટામાં શાંને ખેલાવોરે;	સાં૦
ચિત્ત ચરણ વિષે ચોટાડોરે,	સાં૦
બ્રાંતીના ભ્રમણ છુટાડોરે.	સા. ૮
શીશ્નોદરના જ્યે સ્વાદીરે,	સાં૦
તે તો બડબડેં બે મર્યાદીરે;	સાં૦
તેમનેં ટાંકણે કયહાં લગી ટાંકુરે,	સાં૦
વારૂ કેહેતાં પડે છે વાંકુરે.	સાં. ૯
ગુણમાંથી અવગુણ દુકેરે,	સાં૦
અદ્ય અવગુણેં માહા ગુગુ મૂકેરે;	સાં૦
એહેવો સંગ મળ્યે નિત્ય સૂકુરે,	સાં૦
મેહેરણાંની કરોતો હું મૂકુરે.	સાં. ૧૦
પ્રતિતી જો દાખવો પૂરણરે,	સાં૦
તો ચેટક સહુ થાયે ચુરણરે;	સાં૦
હવે ગોવિંદજી ઘણી થઈ છેરે,	સાં૦
સંભાળો જ્યે સ્વદ્ય રહી છેરે.	સાં. ૧૧
ઐશ્વર્ય ઉઘાડો મનનેરે,	સાં૦
જોખ્ય મનાવે જ્યમ જનનેરે;	સાં૦
દીજે ઉત્તર કરૂણા કરિનેરે,	સાં૦
ઠહે કૃષ્ણરામ કરગરીનેરે.	સાં. ૧૨

વિ. ૧૦, પા. ૬

(૧૫૭)

કીર્તન ૧૮૯ મું.

કાંઈ કરૂણા નજરે જોઈયેરે, અલખેલા આ અવસરમાં.	
ખુશિ થઈને ખટપટ ખેંઈયેરે.	અ૦
હવે અરજ ઉતાવળી શુંણિયેરે.	અ૦
ત્રણ ગુણથી મુને ન ગુણિયેરે.	અ૦ ૧
નેન સેનથી માયા નિવારેરે.	અ૦
મુખે કહો જ્યે એ દાસ છે માહારેરે.	અ૦
માહારૂં ચિત્ત ચરણમાં રાખેરે.	અ૦
હયા દ્રષ્ટિયેં એક વાર દાખેરે.	અ૦ ૨
સંકલ્પ વિકલ્પ શમાવેરે.	અ૦
રૂપિકેશનેં રંગે રમાવેરે.	અ૦
ગુણ ગવરાવો મુને ગમતારે.	અ૦
મેલાંની મુકાવો મમતારે.	અ૦ ૩
શરણે આંણિ મેલ્યાનેં સુધારેરે.	અ૦
પકડાવિ ઘો કૃષ્ણ કિનારેરે.	અ૦
અદ્રષ્ટ સુદ્રષ્ટ કરાવેરે.	અ૦
ઘણી થઈ ને ધીર્ય ધરાવેરે.	અ૦ ૪
શું સમજ મેળવિયા સાથી રે.	અ૦
હું શઠ તેહનેં તારૂં શ્યાથીરે.	અ૦
મજમાં તે ઐશ્વર્ય ક્યાંથુરે.	અ૦
ફરે મન માહારૂં અજ થાંથુરે.	અ૦ ૫
મુનેં તૃણાયેં નાંખ્યો છું બાંધીરે.	અ૦
નથિ આંખ્યેથી નીકળી આંધીરે.	અ૦
અજ મન માહારામાં બ્રાંતીરે.	અ૦
તો હું શિષ્યોનેં શી કરૂં શાંતીરે.	અ૦ ૬
અંધ અંધનેં શું હેખાડેરે.	અ૦
કીચેં કળ્યો બીજનેં શું કાહાડેરે.	અ૦
મુને માહારા તરયાનો ઉધારેરે.	અ૦
બીજનેં બતાવું શું આરેરે.	અ૦ ૭
સહુની હાથ તમારે દોરીરે.	અ૦
અલવો ત્યમ ચાલે ધોરીરે.	અ૦

(૧૫૮)

હુંતે શિષ્યો સહિત છું શરણેરે.	અ૦
માટે નાથ બતાવો નીરણેરે.	અ૦ ૮
કલ બલ કરવી તે મિટાવોરે.	અ૦
સમજાવી સત્ય વદાવોરે.	અ૦
મન ભાર્યે મનાવો ભરૂસોરે.	અ૦
કરો પૂર્ણ હૃદયાંની હુંધ્યોરે.	અ૦ ૬
પ્રતીતિયો પ્રજા પેખાડોરે.	અ૦
દિવ્ય દિવસ મુંને દેખાડોરે.	અ૦
આ અવસર અંતરથી ખોલોરે.	અ૦
કૃષ્ણ કૃષ્ણરાંમથી ખોલોરે.	અ૦ ૧૦

વી૦ ૧૦ પા૦ ૧૦

કીર્તન ૧૬૦ મું.

દશી રે.

શ્રેયસ્કારી કૃષ્ણ મુરારી, પ્રભુજી પૂરણ કાંમરે.	
શરણાગત વીશ્રામ, શુંણો વીનતી;	
વિયોગ દુઃખથી વૃત્તી માહારી, વિશ્રાંતી નબ્બ પાંમરે,	
અનુદીન અઠે યાંમે, આકુળ રહે અતી.	૧
શુધાવંતને જ્યે મન ભાવે, બહુવિધ બીજા ભોગરે,	
અત્ર તણો ઉયોગ ઇચ્છે એકલો;	
એપ વિયોગીને મન નાવે, ધન સુત દારા ધાંમરે,	
કૃષ્ણ મળ્યાનો કાંમ, ભાર્યો જ્યે ભલો.	૨
અનેક ભવથી હું અથડાતો, આ અવળે અધ્યાસેં	
વિષય તણે વિશ્વાસેં, વાહ્યો જાઉં છું;	
પ્રેમ વિયોગેથી પીડાતો, કરતો ત્રાહિ ત્રાહિરે,	
માધવને મનમાંહી, મળવું ચ્ચહાઉં છું.	૩
કર્માકર્મ વિકર્મ કેરી, કળના હું નબ્બ જાણુરે,	
હૃદય અતી રૂંધાણું, વાસના વડે;	
ઘટ સઘળાંને નાખ્યું ઘેરી, અવિદ્યા આવરણેરે,	
કાંઈ ન સૂઝે નિરણું, કળ ક્યમ પડે.	૪
દીનદયાળ તમને, પૂછું તે કહો પ્રખરે,	

(૧૫૯)

કરૂણા કરીનેં કૃપણ, કયાહારેં જોલશ્યો;
કૃપણરામના મનના ભ્રમનેં, દૂર કરી દૂધાટનેંરે,
આપે અંતરપટનેં, કયાહારેં જોલશ્યો. ૫

વી૦ ૧૦ પા૦ ૧૧

કીર્તન ૧૯૧ મું.

શ્રી ગરૂડદ્રજ ગોવિંદ સ્વામી, મેહર કરીનેં મળિયેરે,
સેવકની સાંભળીયેં, વેગેં વિનતી;
અખિલ જનોના અંતરયામી, માધવજી મહારાજરે,
કિંકર જનની લાજ રાખો રમાપતી. ૧
સમય બન્યો સંકટકારી, મર્યાદા મરદાંણીરે,
કરણું કરણું કાંણી પેઠી કલેશની;
નિપટ થયા સહુ નર નેં નારી, ચેટક નાના ચણતાંરે,
ભલી ભણાવી ભણતાં વિદ્યા દેશની. ૨
વાંધો પાડી વૈર કરતાં, શું નાહાનાં શું મોહોટારે,
ચીત્ત સરવનાં ચોટ્યાં દારા દામમાં;
અવગા મારગનેં આચરતાં, સુકૃત સેહેત્યેં હારેરે,
ધર્મ પંથ નવ્ય ધારેં, એકે યામમાં, ૩
ઉત્તમ માનવ દેહ આવ્યે, યત્ન કશું નવ્ય જાણુંરેં,
ઓળખે નહિ આ ટાણું, કરૂણા કૃપણની;
ફંદી સંગે ફંદ ફેલાવ્યે, કાળ ન જાણું જાતોરે,
વિધવિધ પૂછું વાનો, પીડા પ્રણુનો. ૪
સંત સમાગમ સંકટ સરખો, ભાવ વિનાથી ભાસેરે,
પાખંડીનેં પાસે બેસેં, ચારે ચઢી;
પાપિજનનો પ્રેમ પરખો, હરી કીર્તનમાં ઉઘેરે,
પડે છીંકણી સૂઘેં, તોહો આખડી. ૫
બળાતકારેં બેસારિયે તો, વચ્ચે વાતો કાહાડેરે,
ભંગ ભજનમાં પાડે, પણ ન સાંભળે;
પૂણ્ય પંથમાં પેસારિયે તો, નિજનું ડહાપણ ચલવેરે,
હઠથી હાલા હલવેં, અવળું આંબળેં. ૬
શાસ્ત્ર તણી જ્યે શિક્ષા તેહનેં, મનમાં સત્ય ન માંનેરે,
ડંમર પોલે પાંને, હાંકે આપની;

દેખે દુર્લભ દારા દેહેને, સૌવરણ્ય શણુગારેંરે,
 વાહાલી વાત વિચારેં, મનમાં પાપની. ૭
 તે આગળ કહો કૃષ્ણ કથા તે, શે રંગે વંચાયરે,
 મન માહાઈં ખમચાય, સૂઝય ન લાલે કશી;
 વિશ્વંસરણ એહ વ્યથા તે, કિંકર સેહેશે ક્યંમરે,
 સેવકનેં જોઈ શ્રંમ, ઘણી આવો ધશી. ૮
 સજ્જન જનનો સંગ આપો, હૃદયે જ્યેને રંગરે,
 આ અલખેલું અંગ તે સાર્યક કરો;
 કલિમલ કિંકર જનનાં કાષો, વાહાલા વાહાલ કરીનેંરે,
 આળનેં જાહે ધરીનેં રાખો, નાથ નરો. ૯
 આશ્રય આવ્યાનેં ઉગારો, દૂર કરીનેં દેણુરે,
 શું શું પડશે કેહેણું સુંદર રચામનેં;
 તારક માહારા તાપ નિવારો, દિવ્ય કૃપા દેખાડોરે,
 કલબલમાંથી કાહાડો કૃષ્ણરામનેં ૧૦

વિં ૧૦ પાં ૧૧

કીર્તન ૧૯૨ મું.

ઢશી રે.

કૃપાનજર કરિયેરે, ગિરિવરધારી; આ પદો ઉદ્ધરિયેરે. ગિં ૧
 એકે મુજનેં ઉગરવાનો નથી આરો, જાયછે જન્મારોરે. ગિં ૨
 ખાસા આતો સમય આવી પડયો ખોટો, સદ્રસ્તુનો ટોટોરે. ગિં ૩
 ઘટ ઘણી ધારણાયેં થયાં ઘેહેલાં, મનો આદિ મેલાંરે. ગિં ૪
 ઉર અતિ અહંતાથી અંજતું, તે નથી મંજતુરે. ગિં ૫
 મન માંહે મમતા અતી ઘણિ માહાલે, ચિંતન ન ચાલેરે. ગિં ૬
 ચત્રૂરાદી ઈંદ્રિયો વાંકાં વળેં છે, મોહમાં મળે છેરે. ગિં ૭
 સંતની સંગતી શુદ્ધ ન સાધેં, વિપત્તિયો વાધેરે. ગિં ૮
 રોજગાર રોકાયા ને ન મળે નાંણું, સુખ સંકોચાંણુરે. ગિં ૯
 એકે મજથી સાધન જાય ન સાધ્યું, વેર બધે વાધ્યુંરે. ગિં ૧૦
 જોતાં સહુની દ્રષ્ટિ થકે વિષ વરસે, તેથી મનડુ તરસેરે. ગિં ૧૧
 વાહાલાં વાહાલાં નિત્ય પરસ્પર લડતાં, બોલે બડબડતાંરે. ગિં ૧૨
 શાહાણું જનેં સ્નાન સંધ્યાઓ સંકોચી, મેહેડ્યા નહિ મોચીરે. ગિ. ૧૩
 રાજા તેતો રંકનેં રંચ ન પાળે, ન્યાય ન નિહાળેરે. ગિં ૧૪

(૧૬૧)

મુખિયા તેતો મમો ચચ્યો મુખેં બોલેં, કોય પળે નહિ કોલેરે. ગિ. ૧૫
 સુમુત્ત ન મુકે કો મેઢું કે ન્યાંહાનું, તેથિ પડિયું પાંનુંરે. ગિ. ૧૬
 સ્વામી એહેવાં સંકટ ક્યમ સેહેવાશે, રંકે ક્યમ રેહેવાશેરે. ગિ. ૧૭
 આહાવે સમયેં મજનેં તો પડી છે માહારી, હઠિગયોછું હારીરે. ગિ. ૧૮
 તુમ વિના કષ્ટ એહેવાં કોણ લાગે, લક્ષ વિનાથી લાગેરે. ગિ. ૧૯
 આજ આહાવા નાશી પેઠા કોણ લાજેં, કૃષ્ણરામને કાજેરે. ગિ. ૨૦
 વિ. ૧૦, પા. ૧૩.

કીર્તન ૧૯૩ મું.

આંખડલિ ઉઘાડોરે માહારી,	
શ્રીધર હુંતો સેવા સાધુ તમારી.	આં. ૧
હુંતો અજી કામ કીચમાંહાં કરિયો;	
ચામની ચલકિ ચ્યાહિનેં ચિત્ત ચલિયે..	આં. ૨
ધન લોલેં ધંધે અમે અજી ધશિયે;	
કૃષ્ણ મુજને સાંન આવી નથી કશિયે.	આં. ૩
રોપેં કરી આંખ્ય બને છે અજી રાતી;	
કઠિણ હૃદયથી ન નીકળી કાતી.	આં. ૪
વિષયની વાસના ઉર અતી વાધે,	
બડબડ લોક તણી અતિ બાધે.	આં. ૫
અન્ય ઉપર ઈર્ષ્યાઓ અજી અતિ ઉઠેં;	
રીસેં કરી મન રગડાતું રૂઠે.	આં. ૬
અહંપણુ ઉર આવરણુ કરે છે,	
ભારે ઘટેં બ્રાંતી મમતા ભરે છે.	આં. ૭
મત મુખતોને! મન અજી મગિયો;	
જ્ઞાને ગર્વે કશ્યોયે અજી નથી ગગિયો.	આં. ૮
દબિ ગમ્માં દાંન દયા અજી દંભે,	
અધ્યાસ ન ઉખડે અવળે આરંભે.	આં. ૯
મોહે અજી વિપરિત ભાવના માહાલે;	
ચિંતનની ચ્યાતુરી અજીયે ન ચાલે.	આં. ૧૦
ઘટે વશી ધારણા તે મન ઘોળે,	
ધણિ તણાં ધ્યાન વેળા ધંધોળે.	આં. ૧૧
ટીખલના ટંટા અજીયે ટોકે,	

(૧૬૨)

કર્યે કર્યે કઉતુકેં કીર્તનને રોકેં.	આં. ૧૨
ધોખો વશી મનનેં તે અજીયે ધૂણાવે;	
કલિમલ હારિણી કથા ન શુણાવે.	આં. ૧૩
મન માંહેં મદ ભરીયો તે અજી ગરદે;	
જંદાઇની ગોષ્ટીમાં અજીયે ગરદે.	આં. ૧૪
અતિ અસંભાવના ઉર અજી વ્યાપિ,	
કપણ કિંકરથી જતી નથી કાપી.	આં. ૧૫
સાંમળિયાજી મજનેં તે આમ શું સરજ્યો;	
વાહાલા મજનેં વિકલ કરી કાં વરજ્યો.	આં. ૧૬
અજી ઉરથી અલગી ન જાય આસક્તિ,	
ભાવેં કરી ભાવે ન ભગદભક્તી.	આં. ૧૭
અજી હું તે આમ ક્યહાં સૂધી અથડાઉં;	
રમાપતી જીવોને હું અજી રગડાઉં.	આં. ૧૮
મુજનેં નથી કળ કશિ વાતેં પડતી,	
જંજળેંથી શોધ કરી નથી જડતી.	આં. ૧૯
કૃષ્ણ મુજનેં કૃપણ જાણીનેં કૃપા કરીયે;	
હરિ હેત દેખાડીનેં આપદા હરિયે.	આં. ૨૦
રશિયાજીનેં વિયોગેં નથિ રહેવાતું,	
સખા મેંતો સકષ્ટ નથી સેહેવાતું.	આં. ૨૧
સખા હવેં અરજ્યો માહારિ ચિત્ત ધરજ્યો,	
કૃષ્ણ કૃપા કૃષ્ણરાંમનેં કરજ્યોરે.	આં. ૨૨

વીં ૧૦ પાં ૧૩

કીર્તન ૧૬૪ મું.

દશી રેર.

શરણ આંવ્યો છું હું તાહારેરે, સાંમળિયાવાલા;	
શરણ આંવ્યો છું તાહારે.	ધૃ.
હુખ દરિયામાં ડૂબતો દેખી;	
કર પકડીશ માહારો ક્યહારેરે.	સાં. ૧
ભુવન ભુવન યહાં ભમિ ભમિ થાક્યો,	
જ્યાહાં ગયો ત્યહાં પડ્યો મારરે;	
મરણ તથા મૂખમાંથિ ઉગારવા,	

વિઠલ કરચ માહારિ વાહારરે.	સાં. ૨
હું ને તૂં એ બે એક છતાં વચ્ચેં,	
આવિ પડ્યો અંતરાયરે;	
હું તુને ભૂલતાં હાંનિયો ઉઠી,	સાં. ૩
શું કહું કહિ ન સકાયરે.	
માયારે મોહ કર્યો મન માંહે,	
વપુ દેખાડીને વાહ્યારે:	
ઘોરમાં નાંખિનેં ઘેહેલો કીધો,	સાં. ૪
દિવ્ય હતો જ્યે હું ડાહ્યારે.	
માયા ન અજીયે મૂકે મુજને,	
જ્યહાં જઈ ત્યહાં સંગે આવેરે;	
દેહ દારા સૂત દામ દેખાડિનેં,	સાં. ૫
લક્ષ ભૂલાવી લલચાવેરે.	
જ્યેથી જ્યેથી દુઃખ ભોગવ્યાં જાડાં,	
ત્યહાં ત્યહાં જઈ પાછો પટકેરે;	
અનાથ બંધના આશ્રય પાખેં,	સાં. ૬
એ અથડાવતિ ન અટકેરે.	
શરણુ તિહારું સફલ સદાયે,	
વિકલ થયું નધી જાણ્યુરે;	
સદ્ગુરુરાયના મૂખથી સાંભળ્યું જ્યે,	સાં. ૭
વેદ ને શાસ્ત્રથી વિખાણ્યુરે.	
ગા આદ્યણુ પ્રતિપાલ ગોવિંદ તું,	
નિજ તણું બિરૂદ નિભાવ્યરે;	
કૃષ્ણરામના કષ્ટ મિટાવવા,	સાં. ૮
અલખેલાજી વેહેલો આવ્યરે.	

વિં ૧૦ પા. ૧૪

કીર્તન ૧૯૫ મું.

મુંને એકવાર માહારો કહોરે, હરિ હવે હાથ ગ્રહો. ધૃ. ૧
 અખળા જ્યમ અલંકાર ધરે પણ,
 ચિત્તમાં બે હોય વ્યભિચારરે.
 પરણ્યો તેથી પ્રીતિ કરે નહિ,

- તો તો એ ભૂષણ ભારરે. હરિ. ૨
 એમ હું અનેક ઉપાય કરું પણ,
 ચિત્ત નથી જ્યારે ચોખટરે;
 હરજી હશી નથી યોગ્યા જ્યહાં લગી,
 ત્યહાં લગી ફંદ તે ફોડટરે. હરિ. ૩
 માધવજી કાંઈ મન તો વિચારો,
 હું તો જીવ તમ્યો ઇશરે;
 માયા જ્યે માછરે મસ્તકેં નાચે તે,
 તમનેં નમાવે શીશરે. હરિ. ૪
 ઘણુંએક તાંણી પકડું મન પણ,
 આસક્તિયેં પડે ઉધુંરે;
 અખળથી એટલું વશ રહે નહી ત્યારે,
 શુ કરી સકું પછી સુધુંરે. હરિ. ૫
 કૃપણ વત્સલ કેહેવાઓ છો કેશવ,
 દીન જાણો કાંઈ દરદરે;
 કરો હું કયમ તજી સકું એ અવિદ્યા,
 જ્ઞાન વિના થયો ગરદરે. હરિ. ૬
 કર્ણાસાગર કાંઈક કૃપા કરો,
 મનના મિટાવો મેલરે;
 મજનેં અશક્ય પડે જ્યે જ્યે તે,
 શ્રીધરજી તમનેં સેહેલરે. હરિ. ૭
 રંગ નથી પણ રંગ સધાવો,
 પૂંજી આપીનેં મુનેં પાળોરે;
 એક વાર અમૃત દ્રષ્ટિ કરીનેં,
 તાપ ત્રિવિધના ટાળોરે. હરિ. ૮
 જાય છે આ જીનગાની જીવન,
 વિયોગથી રહું નથી જાતુંરે;
 આવડું દુઃખ દાવાનલ દાસેં,
 શ્રીપતે નથી સેહેવાતુંરે. હરિ. ૯
 અરજી અનેક કરી તોહો અજીયે,
 બોલો ન કાં બિરુદાલારે;

(૧૬૫)

કિંકર માંની કૃપણ જાણી માહારી,
કળ ઉઘાડો હવેં કાઢારે.

હરિ. ૧૦

અંતર સાક્ષી જાણો આતુરતા,
શું કેહેવું પડે તમનેં સ્વામીરે;
કૃપણરામની વાહાર કરો પ્રભો,
કહું છું સદા શિરનાંમીરે.

હરિ. ૧૧

વી૦ ૧૦ પા૦ ૧૫

કીર્તન ૧૯૬ મું.

કાં નથી ખોલતો તું આજરે, હો નંદના કુંઆર. કાં ધૃ.
સર્વજ્ઞ સર્વાધાર તુંને કયમ, દાસ ઉપર ઘટે દાઝરે. હો. ૧
વિશ્વ સકળ વશ વર્તી તુજનેં, માયા સહિત માહારાજરે,
કાળરૂપેં તું કવળ કરે છે, જ્યમ *આખું નેં †અહિરાજરે. હો. ૨
અંતર મુખના ઉરમાં વસે તું, બહિર્મુખોથી +બાજ્યરે;
અકળ ગતી તાહારી વિરલા ઓળખેં, વિકળ શું જાણે આવે વાજ્યરે. હો. ૩
કૃપણ તણા વતસલ તું કેશવ, લક્ષ્ય ધરી રાજ્ય માહારી લાજરે;
અબળ હું આબ્યોછું આશ્રય તાહારે, સહિતશ્રોતા ને સમાજરે. હો. ૪
પૂર્વે અધમ અનેક ઉધારયા, રમાપતી આપીનેં સ્વારાજરે;
એ રીત્યેં હવે મજનેં ઉદ્ધારવા, ગોવિંદજી તું શિરે ગાજરે. હો. ૫
આ ભવસાગર અંખુ ઉતારવા, પેહેલિ પેહેલિ બંધાવી ઘેં ÷ પાજરે;
આ અવસર અતી આકરા મધ્યેં, તનુંજનેં કરીશ ન તાજરે. હો. ૬
અનાથ બંધુ તુંને અનુકુળ થાવા, સુધારય તું માહારાં સાજરે;
છબિલાંજી આ સમે છુપિ નવ્ય રહિયે, કૃપણરામ તણેં કાજરે. હો. ૭

વિ૦ ૧૦ પા. ૧૬

કીર્તન ૧૯૭ મું.

મન તણી પીડ્ય કાં ન જાણોરે,
માધવજી માહારા.
દીન દયાળ કહેવાઈ દામોદર,
મુજ ઉપર મેહર કાં ન આણોરે.
હવે અથડાવું ન ગમે ગોવિંદજી,

મ. ધૃ.

મા. ૧

* ઉદર. † સાપ. + બાહાર. ÷ પાળ બાંધવી તે.

અનેક વાર અથડાંણોરે;
 વિષય વિલાસ કરતાં હું વીઠલ,
 શાસ્ત્ર લહો શરમાંણોરે.
 કઈ કઈ વેળા હું કૃષ્ણ અજાણ્યે,
 તૃષ્ણાની તાંણ્યે તણાંણોરે;
 શિશ્નોદર માટે કઈ કઈ વેળા,
 વનિતાને હાથ્યે વેચાંણોરે.
 કૃષ્ણ તમારી કર્ણ થકી હવે,
 આ અવર ઓળખાંણોરે;
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણચંદ્ર હવે;
 પોતાનો દાસ પ્રમાણોરે.

મા. ૨

મા. ૩

મા. ૪

વિ. ૧૦, પા. ૧૬

કીર્તન ૧૯૮ મું.

દેશી પ્રેર-લગ્ન સમયનો રાગ.

આવો માધવજી માહારાજ,
 કેશવ કીંકરને કાજ.
 માહાડું મન તુમ શું માંન્યું.
 બળવંત બિરૂદ બાંન્યું.
 તમે દાસના વત્સલ દેવ.
 સુખકારી તમારી સેવ,
 તુમ સેવ્યેથી સહુ સેવાય;
 પ્રથક્ દ્રષ્ટિયે પૂર્ણ ન થાય.
 જ્યમ વૃક્ષ મૂળમાં જળ.
 સીચ્યેથી સિચાય સકળ.
 જ્યમ પ્રાણને આપ્યે આહાર,
 તન્નાદિ બને તઈયાર.
 જૂદું જૂદું સેવાયે ક્યંમ,
 સર્વ સુધરે ન વાધે શ્રંમ,
 સચરાચર તમને વશ્ય;
 રમાનાથ છો સહુનું રહસ્ય.
 તુમ પાખે કહું કોને,

મનોહર.

મ.

મ.

મ. ૧

મ.

મ.

મ.

મ. ૨

મ.

મ.

મ.

મ. ૩

મ.

મ.

મ.

મ. ૪

મ.

(૧૬૭)

મહારા મિટાવિ દો મોહોનેં;
 માહારૂં અકળાય છે ઉર,
 જગદીશ તે જાણે જરૂર.
 મુનેં એકે પડે ન ઉકેલ.
 શ્રી નિવાસનેં તો સહુ સેહેલ;
 કિંકરને કરૂણા દ્રષ્ટ.
 શ્રીધરજી કરોનેં સ્પષ્ટ.
 મુને લક્ષ્ય વિનાથી લેપ.
 લાગેથી બન્યો વીક્ષેપ.
 કઈ કલ્પ તણા કલિમલ.
 તેથી મનનેં પડે નહિ કલ.
 હું તે કોહોને કહું કયલાં જાઉં.
 રિથર મન બિન થાંથો થાઉં.
 જાણી મેહર કરો જગદીશ.
 કૃષ્ણરામ નમાવે શીશ.

મ.
 મ.
 મ. ૫
 મ.
 મ.
 મ.
 મ. ૬
 મ.
 મ.
 મ.
 મ. ૭
 મ.
 મ.
 મ.
 મ. ૮

વિં ૧૦ પાં ૧૭

કીર્તન ૧૯૯ મું.

જયે થયા છે પ્રકૃતિ પાર.
 તેનેં શાંનો નડે સંસાર.
 જયે મૂર્ખ માહા મતીમંદ.
 તેહેનેં આંહાંને વિષે આનંદ.
 તેને શંશય શાંનો હોય.
 જયે આ જગતનેં સાચું જોય.
 જયે મજ સરખો અદળિય.
 તેનેં કરમ તે ભાસે કીચ.
 સમજે પણ નબ્ય નિકળાય.
 આજ્યંતર તે અકળાય.
 તેહેને એકે ન સૂઝે આરો.
 ઉગરે જો તમે ઉગારો.
 માટે રીઝ કરો રૂષિકેશ.
 કરૂણા કરી કપો કલેશ.

મનોહર.
 મં
 મં
 મં ૧
 મં
 મં
 મં
 મં ૨
 મં
 મં
 મં
 મં ૩
 મં
 મં

હું તો ચરણ શરણ આબ્યો.	મ૦
રાગ રોષનો રગડાબ્યો.	મ૦ ૪
પ્રભુ કર માહારો પકડો.	મ૦
જંનલોં રખે જકડો.	મ૦
રૂપ રંગીલું દેખાડો.	મ૦
કહાડી અંતર પટ આડો.	મ૦ ૫
ચિત્તમાં કાં ખેઠા ચૂપ.	મ૦
રાજ થઈ નિરખાવો રૂપ.	મ૦
ચૂપ રહે તે તો હોય ચોર,	મ૦
ત્યાહારે શાંને ધરો પર મોર.	મ૦ ૬
તમે છળિલા છત્રપતી.	મ૦
ત્યાહારે ગોપાવો કાં ગતી.	મ૦
અજ આજસ શાંને કરો.	મ૦
કૃષ્ણરામનો હસ્ત ધરો.	મ૦ ૭

વિ૦ ૧૦ પા૦ ૧૭.

કીર્તન ૨૦૦ મું.

ન્યારે ચક થકી ડરશો.	મનોહર.
ત્યારે ચક શાંને ધરશો.	મ.
ખિહે જ્યે કોધાદિ થકે.	મં.
તેતો શું ગદા ધારી શકે.	મ. ૧
જેને લાગે અવિદ્યાનો ડર.	મ.
તેતો શંખ ધરે શું કર.	મ.
જે આસરે દેખી અનંગ.	મ.
તેતો શાંને ધરે સ્થારિંગ.	મ. ૨
લાગે કમકમિ દેખી કાળ.	મ.
તે શું બ્રહ્મ ધારે કરાળ.	મ.
જે ન દોષને માફ કરે.	મ.
તે કાં કૃષ્ણ કટાક્ષ ધરે.	મ. ૩
જ્યેથી દરીદ્ર નબ્બ નાસે.	મ.
તે કાં શ્રીને ધરે પાસે.	મ.

(૧૬૯)

જેથી માયાનું ખસે માંન.	મ.
તે કાં મધુર ધરે મુસ્કયાંન.	મ. ૪
જેથી લાગી સકાય ન લેદ.	મ.
તે કાં વાંણિથી વિસ્તરે વેદ.	મ.
જ્યે ઉગારી સકે ન અનાથ.	મ.
તેતો ચ્યાર ધરે શીદ હાથ.	મ. ૫
જ્યેને વાહાલા ન હોયે જીવ.	મ.
તે ન કૈસ્તુલ ધારે ગ્રીવ.	મ.
જ્યેથી પૂર્ણ ખને નહિ કાંમ.	મ.
તે ન રૂપ ધરે ધનશ્યાંમ.	મ. ૬
જેથી મન વશ ન થાયે ખૂશ.	મ.
તે ન અંધિ ધરે અંકુશ.	મ.
જ્યેથી રખાય નહિ શરણું.	મ.
તે ન ધ્વજ ધારે ચરણું.	મ. ૭
જ્યે ન પાપ ગિરી કાપે.	મ.
તે ન વજ્ર ધરે છાપે.	મ.
જેથી દાસનો ઉરપે ન દાગ.	મ.
તે ન પદ્મ ધરે નિજ પાગ.	મ. ૮
જેહને વિપ્ર ન વાહાલા મંન.	મ.
તે ન ધારે ભ્રગુ લાંછન.	મ.
એવા છળિલા થઈ ન છળો.	મ.
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ મળો.	મ. ૯

વિં ૧૦, પા. ૧૮.

પ્રીતિન ૨૦૧ હું.

જ્યે આપદ હરવા અનીશ,	મનોહર.
તેતો મુકુટ ન ધારે શીશ,	મ.
જ્યેનું જ્ઞાન થતું હોય કુંઠ,	મ.
તેતો નાંમ ધરે ન વિકુંઠ,	મ. ૧
જ્યેથી દાસના છૂટે ન દાંમ,	મ.
તે ન શરણ વત્સલ ધરે નાંમ,	મ.
જેને જોધ નહીં બહુનો,	મ.

તે ન સાક્ષિ ઠરે સહુનો,	મ. ૨
જેનો રંક દાસ રગડાય,	મ.
તે ન કરૂણા કર કેહેવાય,	મ.
જેને રંક ઉપર હોય રોષ,	મ.
તેને કોણ કહે નિદાંષ,	મ. ૩
જે ન વિકલ તણી કરે વાહાર,	મ.
તે ન કેહેવાય અધમોદ્ધાર,	મ.
જે ભક્તવત્સલ કાહાવો,	મ.
તો તો આંખ્ય આગળ આવો,	મ. ૪
જે પતિત પાવન કેહેવાઓ,	મ.
તોતો સત્વર વાહારેં ધાઓ,	મ.
માહારા અવગુણુ જો જોશ્યો,	મ.
તોતો નિજનાં બિરૂદ જોહોશ્યો,	મ. ૫
હુંતો ચરણ નમાવું શીશ,	મ.
માહારા વંક કરો બદ્ધશીશ,	મ.
પ્રભુતા પ્રભો પેખાડો,	મ.
અદ્રષ્ટને દેખાડો,	મ. ૬
આંમ શુન્ય શું જીવાવો,	મ.
અનુભવમાં કાં નાવો,	મ.
માહારો જન્મ વ્યર્થ જાશે,	મ.
તેતો કોહોને કેહેવાશે,	મ. ૭
કેશવ કરૂણા કીજે,	મ.
પ્રતીતિ પૂરણુ દીજે,	મ.
કૃષ્ણરામ તણી ચરણ,	મ.
સાંભળજ્યો શ્રીધરજી.	મ. ૮

વિ. ૧૦ પા. ૧૮

કીર્તન ૨૦૨ જી.

દશી રૂર.

આવો અલખેશ અખિલેશ, કિંકર કારણે કેશવારે;
રંકવત્સલ થઇ રૂપીકેશ, આજ હઠીલા તમે કાં હવારે.

પ્રભો કાં ન શુભો પુકાર, આપના અંશની અરજીનેરે;
 શીદ છાંના રહો શિરદાર, નૌતમ નરતનું સરજીનેરે. ૨
 અવિનાશી કરાવીનેં આસ, ઉત્તમ વસ્તુ આખ્યા તણીરે;
 હવે હરજી ન કરિયે હાસ, ધરમ ધુરંધર થઈ ધણીરે. ૩
 દાસ વત્સલ કેહેવાઈ દેવ ગોવિંદ ગોખ્ય કાં થઈ ગયારે;
 તમનેં આ શી પડી આજ ટેવ, દેવના દેવ ક્યહાં ગઈ દયારે. ૪
 સકે નિદ્રાતણો થયો સંગ, અચ્યુત આંખ્યો તેણિયેં મળીરે;
 કલિમલ હારીનેં અંગ, શું સકે આવી અડક્યો કલિરે. ૫
 સકે નિષ્કામીનેં પાસ, આવી કાંમેં તમનેં ઓળવ્યારે;
 કોય સુંદરીયેં શ્રીનિવાસ, ભૂરકી નાંખીનેં સકે ભોળવ્યારે. ૬
 કે દાંન કર્યાં કઈ કોઠ્ય, પૂર્વે દેવ બહુ દાસનેંરે;
 તેથી આજ ખજ્યાનેં ખોઠ્ય, શું સકે આવી શ્રીનિવાસનેંરે. ૭
 સકે ઉઘાપન કર્યું આજ, શરણનું વત્સલ તે વ્રતનેંરે;
 તમેં મૃદુલ થઈ મહારાજ, આજ શું મળિયા કોઈ મત્તનેંરે. ૮
 પેલું કૃષ્ણાસાગર નાંમ, આજ શું પૂર્યું તે પિટારિયેંરે;
 નાથ નિર્દય થઈનેં આંમ; શું ચઢિ બેઠા છો અટારિયેંરે. ૯
 દિગ્મંડલ કેરી વિતાંન, સરખી નિરમળ કીર્તિ કાં ખુવોરે;
 કૃષ્ણરામની અરજી કાંન, ધારીનેં જન જાણી સાહાંમું જીવોરે. ૧૦
 વિં ૧૦ પાં ૧૬

કીર્તન ૨૦૩ જી.

તમે પ્રદક્ષણ દેવ કેહેવાઈ,
 મજ પ્રાદક્ષણથી કાં નથી ખોલતારે;
 રહો રંક સાથ્યેં શું રિસાઈ,
 કાં અજી અંતર પટ નથિ ખોલતા. ૧
 તમનેં પ્રાદક્ષણેં કીધો બિગાડ,
 શું સકે અચ્યુત તે ઉર આંખિયો;
 બ્રહ્મ રૂપિયે લત્તા પ્રાહાર,
 કીધો વક્ષસ્થલ તે વિખાણીયોરે. ૨
 તેણેં તમને બ્રહ્મસાંછંન,
 વક્ષમાં દીસે વરણાગીયુરે;
 યશ ગાયેં તમારા જન,

કહો તમને કિયું આંપણ લાગિયુંરે.	૩
વળિ નારદેં દીધો શ્યાપ,	
વૈદેહી વિયોગ તેથી થયોરે;	
તેથી પ્રગટયો તમારો પ્રતાપ,	
જ્યારેં લંકા નાથ હરી ગયોરે.	૪
જાણ્યા જ્યે છો જગદીશ,	
સહુને શીશ્યે સોહ્યાંમણારે;	
રચ્યો સેતુ સમુદ્ર નેં શીશ,	
જોધનેં પ્રતીતિ ન રહિ મણારે.	૫
દુરવાસાયે ચલવી શક્તિ,	
ઓળખાવવા ભક્તિ અંબરીષનીરે;	
વળિ દાસ વત્સલ તવ વ્યક્તિ,	
જણવી જગતનેં જગદીશનીરે.	૬
લહિ આપના મનની વાત,	
યાદવ કુળના વિછેદનીરે;	
ત્યારેં શ્યાપ દેઈ સાક્ષાત,	
વાડવ વાંણી બોલ્યા વેદનીરે.	૭
તેમણે માંથે લેધને ગાલ,	
કાંમ તમારું ધારયું કરયુંરે;	
તમે પ્રદ્ધણ્ય પ્રાદ્ધણ પાલ,	
થઈ આજ અવળું કાં આદરયુંરે.	૮
ભલા પ્રાદ્ધણ કેરા ગૂણ,	
તેનેં જાણિ જ્યે જન કેળવેરે;	
તમને કુંકુમ પત્રી કૂણ,	
આપીનેં રૂકમણીનેં મેળવેરે.	૯
મન માન્યું તમારું નાથ,	
કીધું ચટ દેઈ ચોસક્ય દિનમારે;	
વાદ્યપતીને સઘળી સાથ,	
વિપ્રેં વિદ્યા ભણાવી મનમારે.	૧૦
આમ કાંમનેં ન મળે એહ,	
તાંદુલ તે વિપ્રેં આણિ આપિયારે;	

શ્રી દામાજીયેં કરિમેં સ્નેહ,
તમનેં વિશ્વ માંહે વિખ્યાપિયારે.
તોહ્યે તે ગુણુ વિસર્યા ક્યંમ,
અંતર્યામી આંણેં સમેરે;
માટે કૃષ્ણરામને રમ્ય,
કરૂણા કીજીયે કેશવ તમેરે.

૧૧

૧૨

વિ. ૧૦ પા. ૨૦

કીર્તન ૨૦૪ થું.

જ્યાહારેં મુખનેં ન આપીયે આહાર,
તો તો શરીર સૂકાઈ જશેરે;
ત્યમ વિપ્રની ન કરચે વાહાર,
આખું વિશ્વ તે આકુળ થશેરે.
માટે મુજનેં કરીયે મેહર,
પ્રહ્લ્લય દેવ પ્રાહ્લ્લ ગણિરે;
કલિમલનો મિટાડવા કેહેર,
કરજ્યો સર્વ સફળ વિદ્યા ભણિરે.
માહારે એક ભરૂંસો ભવ્ય,
પ્રહ્લ્લય દેવનો સર્વદારે;
હું ન સમજું હવ્ય કે કવ્ય,
આશ્રીત જાણી ભાગો આપદારે.
આતાના હૃદયમાં સાંન,
સહુનેં શ્રેયો તણી ઉપજાવિયેરે;
મુખ માનીને રાખો માંન,
લક્ષ્મીના નાથ ન લજવિયેરે.
તમે પ્રેરણા કરીનેં મંન,
આશ્રિત કીધાં કઈ આંણિનેરે;
તે તે સર્વ સુધારીનેં જન,
પ્રભુજી તારો તે પ્રાંણિનેરે.
ગોવિંદ તમારાં ગાંન,
તેમને શ્રદ્ધાથી ગવરાવિયેરે;
નિત્ય કૃષ્ણ કથામૃત પાંન,

૧

૨

૩

૪

૫

પોતાના માંની પવરાવિયેરે. ૬
 તેમના કંઈક ભાતીના કલેશ,
 કેશવ કૃષ્ણાં કરીને કાહાડિયેરે;
 માહારા મનથી મિટાવી દેવ,
 ઇશ્વરતા ઉરમાં ઉઘાડિયેરે. ૭
 નથિ તુમ વિના ખીજો કાંમ,
 વીનતીયો મનની કોહોને કહુંરે;
 કરજોડી કહે કૃષ્ણરામ,
 રંક હુ નાથને શરણે રહુંરે. ૮

વિં ૧૦ પાં ૨૧,

કીર્તન ર૦૫ મું.

બોલો બલવંત બલભદ્ર વીર, અચ્યુત આગમને મૂકીનેરે. ૧
 ધરણીધર આપીયે ધીર, સેવક જાયે છે હવે સૂકીનેરે.
 ચહો તરફ ચક્રે મમ ચીત્ત, વાઙ્ય નિહાળે વાહાલા તણીરે;
 નાથ નાઁયા તે શું છે નિમિત્ત, ધરમ ધુરંધર થઈ ધણિરે. ૨
 દેવ તમને અતી ઘણું દાસ, વાહાલા તે વેદ શાસ્ત્રથી વરણુવ્યારે;
 સત્યવક્તા થઈ શ્રીનિવાસ, હરજી હઠીલા આજ કાં હવારે. ૩
 સકે દાસની પંક્તિયિ બાહારય, કાહાડી નાંખશે મુજને કૃષ્ણજીરે;
 અપરાધ જોઈને અપાર, ત્રીકમ મુજને શું મુકશે તજીરે. ૪
 એહેવું ધારયું હતું જો મન, તો કાં માનવતનું આપિ તમેરે;
 પ્રભુનાથ પતિત પાવન, ણિરૂદ્ધ વગોશો ક્યમ આ સમેરે. ૫
 અતિ ઉત્તમ બ્રાહ્મણ વરણ, ખાસા આપીને કાં ખસતો કરોરે;
 આપેં કેહેવાઈ અશરણ શરણ, રંકના ઉપર કાં રૂઝ્યા કરોરે; ૬
 અતી ઉંચ કરી અવિનાશ, પાછો ન નાંખિયે મુજને પટકતોરે;
 વગોવાશ્યે પ્રભો વિશ્વાસ, જો મુને ભવમાં નાંખશે ભટકતોરે. ૭
 અતી આજ્યંતર અકળાય, માહા માયાવી માધવ માહ્યરે;
 કષ્ટ કોહોના આગળ કેહેવાય, જગજીવનજી કરિને જાહ્યરે. ૮
 દીનખંધુ દયા કરી દેવ, જીવના અવગુણ સાંહાંમું શું જીવોરે;
 તમે ત્રીકમજી તતજેવ, દ્રષ્ટી કરીને કળિ મળ ધુવોરે. ૯
 માહારા નાથ નમેહોરા ન થાઓ, કિંકર માટે આ કળિકાળમારે;

શીઘ્ર સેવકનો કર સાહુઓ, જનને જવા નબ્બ દો જાંતળમાંરે. ૧૦
 કેહેવું પડશે કેટલી વાર, અંતર સાક્ષીને આવડુંરે;
 નાથ જાણ્યા વિના નિરધાર, ગોવિંદ ગરીબ હું ગડબડુંરે. ૧૧
 મુંને માહારો કેહેતા માહારાજ, ખોટા બજ્યાંને શી જાયછે રે;
 કૃષ્ણ કૃષ્ણરામને કાજ, આવડી આગસ કાં થાય છેરે. ૧૨

વિ૦ ૧૦, પા૦ ૨૧.

કીર્તન ૨૦૬ હું.

દેશી ફેર.

કૃપાનિધી કમળાનાયકરે, શુંણા માહારી વિનતી;
 વિમળ વરદાનના દાયકરે, લેજ્યો માહારી સંનતી. ૧
 ગોવિંદજી ગુણના સાગરરે, છતાં નિર્ગુણ સદા;
 ન્યેહું કરીને નટવરના નાગરરે, ભાગો માહારી આપદા. ૨
 કઈ કઈ કલ્પથી કેશવરે, અતી અથડાઉં છું;
 માહારા મિત્ર ભૂલિને માધવરે, જ્યોજ્યમમાં જાઉં છું. ૩
 તમારાથી મુજને ત્રિકમરે, વિસ્મરણે વિયોગ પડ્યો;
 દોડે લેવા મૃગ જલને જ્યમરે, એ રીત્યે હું આથડ્યો. ૪
 કંદ તણી વગગી ફાંશીરે, દેહ ધન દારા દેખ્યે;
 એણે મન લીધું ઉકાંશીરે, આપત્તિ વધારી અલેખે. ૫
 છતો અછતા સરખો થઈરે, હું બડબડ કરવા ખેઠો;
 માયિકને માહારાં મન લહીરે, પીડા તણે પથે પેઠો. ૬
 કેશવજી માહારી કરણીરે, કથી કહું કેટલી:
 વાહાલા મેં ન જાયે વરણીરે, જાણો તમે જેટલી. ૭
 કાળ સ્વભાવ કરમથીરે, રચેલો જ્યે દેહને;
 મઢ્યો મળ માંસ ચરમથીરે, હું માંન્યો મેં તેહને. ૮
 વિશુદ્ધ સ્વરૂપ વિસાર્યુંરે, માહારૂં મેં આપથી;
 કૃષ્ણગંભે ધ્યાન ધાર્યુંરે, પૂર્વના પાપથી. ૯

વિ૦ ૧૦, પા. ૨૨.

કીર્તન ૨૦૭ મું.

આહાવો અલખેલો અવસરરે, તારવા આપ્યો તમે;
 કેશવ પકડો નહિ જો કરરે, તો ખિગડ્યો છે આ સમે. ૧

હ સતણા દેહનેં દેખીરે, વિષકુંલ પયો મુખ શો;	
ઉદ્ધરવાનો માર્ગ ઉવેખીરે, સમજ્યો હું તેહેનેં સુખ શો.	૨
મળ મૂત્ર લીંટ નેં આંમૂરે, નવ દ્વારેંથી ઝરતો;	
ફળરૂપી માંની ફાંસૂરે, હિંડ્યો તેની પૂઠે ફરતો	૩
ન્યાહાજ્યો મેં નિરયનો ખાડોરે, નિકળ્યો હું દુઃખેં જ્યેથી;	
અજાંનેયિ આડ્યો હું આડોરે, ફરી ફરી રમિયો તેથી.	૪
પુત્રાદિક પિંડનેં પેખ્યારે, વાહાલા જ્યમ હીમશ્યા;	
દગા દેનારાનેં દેખ્યારે, હુંશ્યેંથી હકીમ શ્યા.	૫
મોહોર વિના મંદિરે ચોકીરે, ખેસે જ્યમ ખારણેં;	
રાખે એમ સહુ મળિ રોકીરે, નાંખી મોહ ધારણે.	૬
તથાપિ મેં માહારાં માંનીરે, સદા હું પ્રમત્ત રહ્યો;	
હુંશ્યે કઈ વેળા હાંનીરે; માહારે માથે સહ્યો.	૭
હુંતો છું શરણુ તમારેરે, નથી બળ ખીજું કાંઈ;	
વાહાલા તમે ધાજ્યો વાહારેરે, આહાવા અવસરમાંહિ.	૮
રખે માહારા દોષનેં ધારેરે, દયાળુતા નિજની દેખી;	
કૃષ્ણ કૃષ્ણરામનેં તારેરે, પોતાનું બિરૂદ પેખી.	૯

વિં, ૧૦ પા. ૨૩

કીર્તન ૨૦૮ મુ.

દશી રેર.

ગયું ગયું વ્યર્થ આયુષ્ય માહારૂં, સ્મરણુ ન સાધ્યું તમારૂં. ગ. ૧
કીર્તન કૃષ્ણનું કલિમત્ત હારી, તેહેવું તણ લોકની લવલવ ધારી. ગ. ૨
ચિંતન ચૈતન ધનનું ચૂકી, ધુજ્ય ધોવાનેં ધશ્યો હું હુંકી. ગ. ૩
વાહાલપણું વાસુદેવનું ત્યાગી, લાલચ્ય લોલુપો કેરી લાગી. ગ. ૪
સર્વના સાક્ષિની લાજ ન આવી, લૌકિક લાજેં હું નાંખ્યો લભાવી. ગ. ૫
શરણુવત્સલ તણું શરણુ ન ધારયું વિકલોનું માંન મેં હૃદય વિચારયું. ગ. ૬
માધવ શી ગતિ માહારી થાશે, કૃપણવત્સલ વિના કોંને કેહેવાશે. ગ. ૭
લક્ષ્મીના નાથ હવે રાખતી લાજ, માફ કરો દોષ માહારા મહારાજ. ગ. ૮
કૃષ્ણરામ કહે કરૂણા કીજે, પ્રણતના પાલ પ્રતીતિ દીજે ગ. ૯

વીં ૧૦ પા. ૨૩

(૧૭૭)

કીર્તન ૨૦૯ મું.

દેશી ફર-ગરબો.

ક્યાહારે આવર્યો કમળા નાથરે, કૃષ્ણજી કાલારે;	
હેતેં ધરવાનેં માહારો હાથરે, છેહેલ છોગાળારે.	૧
માહારું ચિત્ત ઠરતું નથિ ચોકરે, ભોજન ન ભાવેરે;	
નથિ શાંતીથિ શમતો શોકરે, નીહડી ન આવેરે.	૨
તપેં વિવિધ ત્રિવિધના તાપરે, અજી નથી શમતારે;	
માંહિ મોહનાં ભરિયા માપરે, મિટતી નથી મમતારે.	૩
ગુણ ગોવિંદજીના ન ગવાયરે, અંતરાય ઉઠેરે;	
શુદ્ધિ રાખીનેં નવ્ય સંભળાયરે, પાપ લાગ્યાં પૂઠેરે.	૪
અહંકારથી અંધારૂં ઘોરરે, આદરિયું આડુરે;	
ચુકી ચિંતનને થઈ ગયો ચોરરે, જામી રહ્યું જાડુરે.	૫
કપટી કોણ જન્મનાં કૃત્યરે, આડ્યે આજ આંખોરે;	
કૃષ્ણરામનેં કૃષ્ણના સત્યરે, ભજન ભૂલાવ્યારે.	૬

વિં ૧૦ પાં ૨૪

કીર્તન ૨૧૦ મું.

ગરૂડદંજ ગોકુલચંદ્રરે, મેહેર કરો મોટીરે;	
માહારાં માફ કરો નાથ મુકુંદરે, કલિમલ કોટીરે.	૧
હુંતો આંખો છું ચરણનેં શરણરે, સત્ત્વ સખા જાણીરે;	
માહારું અળગું કરિયે આવરણરે, શારિંગપાંખિરે.	૨
તમારિ આળગ અફળ ન જાયરે, વેદશાસ્ત્ર વરણેરે;	
તેહેનેં જોખ્યમ કદિયે ન થાયરે, જ્યે થમા શરણેરે.	૩
ખરા ભાવ થકી રામ ખડ્ગરે, શરણથી સુખારચોરે;	
એક મૂહુર્તમાં કરીનેં અસંગરે, તરત તેહેનેં તારચોરે.	૪
ગજરાજેં જ્યાહારેં જાણ્યો ઘોરરે, ચરણ શરણ આંખોરે;	
પૂર્ણ સ્તુતિ સાંભળી એક પોહોરરે, તરત છોડાવ્યોરે.	૫
દેવ દાસોનાં દુઃખ જોઈ દૃષ્ટરે, અનેક અનેરાંરે;	
કૃષ્ણ કરૂણાથી કાપિયે કષ્ટરે, કૃષ્ણરામ કેરાંરે.	૬

વીં ૧૦ પાં ૨૪

(૧૭૮)

કીર્તન ૨૧૧ મું.

દશી ફેર.

આવો અચ્યુત આણંદ કારીરે, ગોવિંદજી	ગો.
ખાસા ખખરચ લીજીયે માહારીરે	ગો૦
પ્રભુજી ક્યહાં સૂધી પુકારે.	ગો૦ ૧
મનડુ હઠી જાય છે માહારે.	ગો૦
આગસ આવડી મી ક્યહાંથીરે.	ગો૦
શૂં તુમમાં પેઠિ મુજ માહાંથીરે.	ગો૦
નિર્લજ કાં થઈ બેઠા આહાવારે;	ગો૦
ગયા શૂં કુખજ્યા મન મનાવારે.	ગો૦ ૨
પ્રભુજી કાં મન થાંથું પડિયુંરે.	ગો૦
શૂં શિરમણિનું કલંકઃ ચઢિયુંરે,	ગો૦
નાથ નિરાંત્ય નથી કાં મનમાંરે;	ગો૦
રાસ રમો શૂં વદાવનમાંરે.	ગો૦ ૩
કઠિતુક આહાવા ક્યમ કરોછીરે,	ગો૦
શૂં કોય ફંદી સંગ ફરોછીરે;	ગો૦
તમને નિદ્રા નોહોતી જાણીરે,	ગો૦
શૂં મુચકુંદ જગાડી આંણીરે.	ગો૦ ૪
રંગીલા કાં થાઓ રીસાલરે,	ગો૦
શૂં કોય ગોપિયે દીધિ ગાલરે.	ગો૦
શૂં કહિ ચોરી કરવા પેઠારે,	ગો૦
કે યશોદાના બાંધ્યા બેઠારે.	ગો૦ ૫
સ્વામી શરણાગતના વત્સલરે,	ગો૦
બત્રીષ્ટ તે ક્યહાં ખોવાયું બળરે;	ગો૦
કે એ ગેવર્દન ધરી ઘાઠુંરે,	ગો૦
કે મજને નિષ્ઠુર જોઈ નાઠુંરે.	ગો૦ ૬
જ્યે જે બિરૂદ પૂર્વનાં ધરિયાંરે,	ગો૦
તે શૂં આજ મજાપે ભરીયાંરે;	ગો૦
સંભાળો નહિતો તે શડશેરે.	ગો૦
તંકંસારે કંસારી ચઢશેરે.	ગો૦ ૭

† હે કંસને મારનાર.

(૧૭૯)

પુરયો શંખ સકે શૂં ઘરમાંરે.	ગો૦
સાંહામું કાં ન જીવો અવસરમાંરે;	ગો૦
હરિ શૂં દાંન કરંતાં હાર્યારે,	ગો૦
કે કોય વધુએ તમને વાર્યારે.	ગો૦ ૮
કે કોય છળ પુરૂષે છેતરિયારે,	ગો૦
કે કોય દગાખોરથી ડરિયારે;	ગો૦
કેશવ હુતો કેલ્ય ન મેહેલુંરે,	ગો૦
મજને જિરૂદ બતાવોં વેહેલુંરે.	ગો૦ ૬
માહારે તુમથી પડીયું પાંતુંરે,	ગો૦
રેહેવું પરવડશે ક્યમ છાતુંરે;	ગો૦
દામોદર તુમ સાથ્યે દાવોરે,	ગો૦
કાં કરૂણાના સીંધુ કાહાવોરે.	ગો૦ ૧૦
આજ્યંતર માહારૂં અકળાંણુંરે,	ગો૦
ત્રીકમ વીતી જાય છે ટાંણુંરે;	ગો૦
સેવકની અરજ સાંભળિયેરે,	ગો૦
કેશવ કૃષ્ણરામને મળિયેરે.	ગો૦ ૧૧

વી૦ ૧૦ પા૦ ૨૫

કીર્તન ૨૧૨ મું.

જ્યારેં છળથી રેહેશે છાંનારે. કેશવજી.	
ત્યારે કરૂણાસિંધુ શાનારે;	કે૦
હુતો અથડાતો તો આદીરે,	કે૦
માનવ તનૂ પ્રસાદીરે.	કે૦ ૧
એતે આપ વિના કુણુ આપેરે,	કે૦
શક્ય હોય તે સંકટ કાપેરે;	કે૦
કેટલું કર્મ તણું તે જોરે,	કે૦
હાથ્ય તુમારે સહુના દોરે.	કે૦ ૨
વૃત્તી સઘળી તુમથી જાગેરે	કે૦
લોહોવત્ અચરકાંતને આગેરે;	કે૦
તવ શક્તિથી હોય અજાંનરે,	કે૦
તવ કરૂણાથી ઉઘટે જાંનરે.	કે૦ ૩
માટે કહૂ છું હું શિર નાંમીરે,	કે૦

(૧૮૦)

સન્મુખ આવો મુજને સ્વામીરે;
પુરુષોત્તમજી પ્રત્યય આપોરે,
કૃષ્ણરામના સંકષ્ટ કાપોરે.

કે૦

કે૦

કે૦ ૪

વી૦ ૧૦ પા૦ ૨૬

કીર્તન ૨૧૩ મું.

દશી રેર.

માયા તમારી એ માધવારે, જણવે છે આજું જોર;
વિધ વિધ વેદનારે, શું સજી સાધન સાધવારે,
દાખવે દાંમના દોર, ભારયે વળી લેદનારે.

૧

છતો છુપાડે છળ થકીરે, મિથ્યામાં મેળવે મન,
રગડે રાગથી, બળથી ઉઠાડે છે બકીરે.

આ હું માહાઝં ને અન્ય, દઝવે દાગથીરે.

૨

વેઠાવે વેદના ગર્ભનીરે, ડગવા ન છે દઇ ડંક,

ધૂણાવે દ્વેષથીરે, આશા કરાવે છે અર્ભનીરે;

કૂડા ચડાવે કલંક, કૂટાવે કલેશથીરે.

૩

વેદાંત વાક્ય વિચારથીરે, ન્યાહાળતાં નિત્યા નિત્ય,

શોધ થવા સમેરે, અન્ય થતાં અહંકારથીરે;

ચટ ચોરી લ્યે ચીત્ત, દેવરૂપેંદમેરે.

૪

ભણ્યા ભલેરાને લોળવીરે, તૃષ્ણા તણી કરી તાંત્ય,

તાંણી લ્યે તાપમાંરે, આત્મજ્ઞાનને ઓળવીરે;

ભટકાવે ભલિ ભાંત્ય, પટકે પાપમાંરે.

૫

ચરખવા છે નહિ પાત્રનેરે, દત્તવા છે નહિ દત્ત,

વાહાલાંના વેશથીરે, લક્ષ્યાવે લૌકિક માત્રનેરે;

મોઢો મનાવે મુમુક્ષ, અસદુપદેશથીરે.

૬

કાંમ કાંમણે કામી કરેરે, અબળા તણે આધીન,

મરદે મરદનેરે, ખોટું દેખાડીને ખેતરેરે;

લંઘસમાં કરે લીન, દાખવી દરદનેરે.

૭

માનવને સંગે માનવીરે, દેવી દેવને વાસ,

પશુને ઓપગીરે, દાનવને સંગે દાનવીરે;

થઇને પ્રસારે પાસ, ઠગણી લ્યે ઠગીરે.

૮

(૧૮૧)

વૃદ્ધ મરણ માંચે સુવેરે, તોહો મુકાવે ન માંમ,
કચરે કરકમાંરે, રામા રૂપ ત્યહાં થઈ રૂવેરે;
રટવા છે નહિ રામ, નાંખે નરકમાંરે. ૯

પરમારથની પ્રીતિમાંરે, આવી કરે અંતરાય,
પ્રેરે પ્રમાદમાંરે, ગોવિંદ ગુણની ગીતીમાંરે;
મનને ન છે મળવાય, વાળિંદ્યે વાદમાંરે. ૧૦

એક તમાંરે એ આશરેરે, તાજ થઈ કરે તાંન,
શાં શાં વિખાણિયેરે આત્મ સ્વરૂપને આવરેરે;
ઉપજાવે અભિમાન, યુક્તિ ન જાણિયેરે. ૧૧

ઉગરે ક્યમ અસાધ્યથીરે, પ્રાંણિ પડયો પરવશ્ય,
એહોનું ન ઉપજેરે, નાશી સકે ક્યહાં નાશથીરે;
રંચન સમજે રહસ્ય, શું તજે શું ભજેરે. ૧૨

કૃષ્ણરામ કહે કરગરીરે, તન મન રૂપી પ્રાંણ,
તમને હું નમુરે, નાથ નિહાળો ન્યેહું કરીરે;
હરી જો હઠાવો હાંણ્ય, વેહોતો વીસમુરે. ૧૩

વિ. ૧૧. પા. ૩

કીર્તન ૨૧૪ મું.

દેશી રેર.

કોણ જનમની આ કરણીયો, જેણે કરી મન મતીમંદરે,
વૃત્તિયો વિષયને પરણિયો, કૃણરૂપી માંનીને કંદરે. કો. ૧

સકળ કલ્યાણના રાશિને, કૃષ્ણને. ન ભજે મન માહારૂરે;
વનિતા વપુ આદી વિનાશિને, વશ બને યદ્યપી વારૂરે. કો. ૨

નરતનું નૌતમ પામીને, અજિયે નથિ સરિયો કોય અર્થરે;
સ્મરણેસેવાયા નહિ સ્વામિને, વપુવિમળ વહિ ગયું વ્યર્થરે. કા. ૩

કૃપણ હું કર્મ કૂડાં કરું, વિદ્યા ભણિ તોહો વાહોરે,
પંચ પરવાનો પાશ્યો ફરું, લોક માંને મુંને ડાહ્યોરે. કો. ૪

વિષદ યશ યદ્યપિ વર્ણવું, વિશ્વનાથનો નિત્યરે,
કૃષ્ણને કવને કરીને કવું, તોપણ સાધે નહિ પ્રીત્યરે. કો. ૫

દંભ દેખે માહારા દિલતણા, અંતર સાક્ષિ એ આપરે,
એથી માંને ન મુંને આપણા, તેણે તપે ત્રિવિધના તાપરે. કો. ૬

(૧૮૨)

કૃષ્ણ કરુણાનિધે કયહાં લગી, આમનો આમ અથડાવોરે;
આપની ઓળગો ઓળગી, જે તમે હુંડી વજડાવોરે. કો. ૭
હાથ્ય છે દોરિયો સર્વની. અંતઃકરુણાદિની તમનેરે;
અંથી છોડયે છુટે ગર્વની, વાહાલા જે પ્રેરો વિરમનેરે. કો. ૮
આશ્રય શરણુ વિશ્રામનો, શુંલિને હું આગ્યો છું શરણુરે;
કેશવજી કૃષ્ણરામનો, કર ધરો મિટવા આવણુરે. કો. ૯

વિ. ૧૧ પા. ૮

કીર્તન ૨૧૫ મું.

જય અખિલ જગદધિપ માધવા, પરમ પાવન સગુણ વેશરે,
વિશદ ગુણ કીર્તી કરતા હવા, ભક્ત કારણ ભુવનેશરે. જય. ૧
જય અનઘ પ્રહ્લ તમસઃ પરા, અજ અમલ સકળ ગુણધામરે;
કમળદળ નેત્ર કમલા વરા, કૃષ્ણ કરુણાનિધી નાંમરે. જય. ૨
જય સતત સકળ સુરભૂષણા, પ્રણતપાળક ભગવાંનરે;
હૃદ્ય હર્જન હનુજ દૂષણા, અતુલ બળ તેજોનિધાંનરે. જય. ૩
જય તપસી યોગી રૂદી સદ્મની, રાજસે મણિરિવ આપરે;
વિકસસે રવિરિવ પદ્મની, ચદુકુળ સકળ પ્રતાપરે. જય. ૪
જય જનની દેવકી બાલકા, નદ યશોદા ગ્રહે વાસરે;
મજ વધુ ગોપ ગોપાલકા, પ્રેમ પરિ પૂરક આસરે. જય. ૫
જય અતુલ અસુર સિંહારકા, ગિરિવરધારિ ગોવિંદરે;
મજ જન સકળ સુખકારકા, અભિમતદાયી આનંદરે. જય. ૬
જય કઠિણ કંસ વિધ્વંસકા, અવની ઉત્તારકા ભારરે;
શિશુપાલ કાળ યવનાદિકા, વધ કરયા હૃદ્ય અપારરે. જય. ૭
જય સખા પાંડુસુત પાલકા, દ્રૌપદી પટકુળદાતારે;
કૌરવ નિકર નિર્દાલકા, સતત સેવક જન ત્રાતારે. જય. ૮
જય સદય હૃદય કરુણાયતન, સકલ સામર્થ્ય પરિપૂર્ણરે;
લાલસા કૃષ્ણરામસ્ય મન, સંસૃતી શીઘ્ર હોય ચૂર્ણરે. જય. ૯

વિ. ૧૧, પા. ૯

કીર્તન ૨૧૬ મું.

દશી પ્રેર.

વિનતી માહારી સાંભળો,

પ્રભુ માહારા (૨) સર્વસ સુખાંણ,

- મહારાજાની કરીને મળે;
પ્રાણ પ્યારા (૨) કરવા કલ્યાણ.
ક્યહાં સૂધી અથડાવશે,
અણ મુજને (૨) હે પ્રણતના પાલ,
પ્રતીતિ ક્યાહારે પેખાવશે;
ધરિ ભુજને (૨) માહારા કૃષ્ણ કૃપાલ.
માનવ તનું આપી તમે,
શું રળવા (૨) વિચારો વિશ્વેશ,
વીતિ જાય છે આહાવો સમે;
આવો મળવા (૨) રંકને રૂપિ કેશ.
સાધન જોવાં ક્યાં ઘટે,
શક કેરાં (૨) હે કપણ વત્સલ,
મુજથી ન મોહાદી મટે;
આંણિ વેરાં (૨) ઉઘાડ્યા જિન કલ.
પરોક્ષ છો તે પ્રેષને,
ક્યમ જાણું (૨) હું માહા મતી મંદ,
શાસ્ત્રે સાંભળ્યા શ્રેષ્ઠને;
તોહો માંણુ (૨) હું આ ફેકટ ફંદ.
આશ્યા ઉપજી આપની,
મન માહારે (૨) મિટવા મહા મોહ,
જવાળા શમાવી તાપની;
હવે ક્યાહારે (૨) ભાગશ્યો સ્વ વિછોહ.
કઠક કલ્પથી હું આથડું,
તમે જાણો (૨) દુઃખ માહારાં દયાળ,
પ્રીતી કરો હું પગે પડું;
દયા આંણો; (૨) હે કૃષ્ણ કૃપાળ.
નજરખંધી હવે છોડિયે,
તે કરેલી (૨) નિજ માયાની નાથ,
તાંતિયો સઘળી ત્રાડિયે;
મત મેહેલી (૨) તમને જોડું હું હાથ.
માહા માયી તમે માધવા,

વી૦ ૧

વી૦ ૨

વી૦ ૩

વી૦ ૪

વી૦ ૫

વી૦ ૬

વી૦ ૭

વી૦ ૮

હલ્ય મેહેલો (૨) ગણી મુજને ગુલાંમ,
કૃષ્ણરામને લાધવા,
કર વેહેલો (૨) ધરિયે કૃષ્ણરાંમ.

વી૦ ૯

વી૦ ૧૧ પા૦ ૧૨

કીર્તન ૨૧૭ મું.

મન માહાડું માંને નહિ,
કયમ કીજ્યે (૨) કહો કૃષ્ણ જીવન,
ઠરતું નથી સ્થિરતા અહિ;
હવેં દીજેં (૨) સુંદર દરશન.

મ૦ ૧

સૂવું સુહાવે ન સેજમાં,
નબ્ય ભાવે (૨) ભવ કેરા ભોગ;
તાંણ્યું ન જાય કોહોના તેજમાં,
ચિત્ત વ્યાહાવે (૨) જીવન શું યોગ.

મ૦ ૨

જ્યમ જલધર શું પ્રીતડી,
કરી ભાજે (૨) ચાતક અકલાય;
ત્યમ મન માહારાનેં ઘડી,
તુમ પાજેં (૨) યુગ સરખી જાય.

મ૦ ૩

ખિરૂદ જો નોહોતું બતાવવું,
ત્યારેં શાનેં (૨) કરચું કરીનું કાજ;
અન્ય હવેં ઓળખાવવું,
કોણ માંને (૨) અલખેલા આજ.

મ૦ ૪

પ્રીતિ પતાસા તણી ધરી,
માંને મૂકે (૨) તેતો ખીજા બાળ;
હોય હઠીલું જે કો હરી,
તે ન ચુકે (૨) જાણિ જાંજાળ.

મ૦ ૫

કામ કુટીલથી પડ્યું નથી,
કદી તમનેં, (૨) હો ચિત્તના ચોર
પલ્લો પકડિયો છે પ્રેમથી,
મેંતો યમનેં, (૨) જણવીને જોર.
તરત અજામિલ તારતાં,

મ૦ ૬

(૧૮૫)

મન ભાવે, (૨) ભૂઝી ગયા ભરમ;
 આજ મુ'ને ઉદ્ધારતાં,
 કયમ આવે (૨) સાંભળિયા શરમ. મ૦ ૭
 આનાકાંની કરશે હરી,
 પત્ય ખેવા (૨) રખે રાખે રોષ,
 શરણાગતના ફરી ફરી;
 નબ્બ જોવા (૨) દયાસિંધો દોષ. મ૦ ૮
 અરભક ખેઠો અંકથી,
 ગ્રહે દાઢી (૨) ધરે તાત શુ' હસ્ત;
 રીઝ પાંમે તેતો રંકથી;
 કરી આડી (૨) દ્યે વાંછિત વસ્ત. મ૦ ૯
 યોગ ક્ષેમ જગતીપતી,
 અનાયાસે (૨) વહો વિશ્વાવાસ;
 કૃષ્ણરામ કરે વીનતી,
 વિશ્વાસે (૨) તજી અન્યની આસ. મ૦ ૧૦

વિ૦ ૧૧ પા૦ ૧૩

કીર્તન ૨૧૮ મુ.

દેશી રૂ.

સાંભળો સેવકની વિનતીરે, તમ્યો ત્રિભુવન ધરણાધાર;
 મહારાજ રાજ કમળાપતીરે, હરે વિશ્વતણા કિરતાર. ૧
 ભક્તના વતસલ છો ભૂધરાંરે, તમે આદિ નિરંજન નાથ;
 સરવા વાસી સરવ થકી પહાંરે, હરિ સરવ તમારે હાથ. ૨
 અંતરયામી આત્મારામછોરે, પ્રભો પૂરણ પરમાનંદ;
 સ્વામી શરણાગત વિશ્રાંતછોરે, ગડન ગુણુનિધી શ્રીગોવિંદ. ૩
 સ્વામિ સેવક કેરે કારણેરે, તમે ધરિયા બહુ અવતાર;
 વીઠલ જાઉં તમને વારણેરે, સદા ક્ષીધી સેવકની સાર. ૪
 સ્વામિ અશરણ કેરા શરણુછોરે, નાથ નોધારાં આધાર;
 અમૃત પૂરણ અંતઃકરણુ છોરે, હરે જગત જીવાડણુહાર. ૫
 સ્વામી સ્વાધીન છો તમે આપથીરે, હરી જ્યેહ કરો તે થાય;
 એક તમારા સ્મરણુ પ્રતાપથીરે, ભારે ભવબંધન મૂકાય. ૬

પૂરણ કરુણાવંત કૃપાલભ્રેરે, કૃષ્ણ મનસા પૂરણ કાંમ;
 પતિત પાવન દીનદયાળ છોરે, એક અધમોદ્ધારણ નાંમ. ૭
 બ્રહ્મારૂપે થઈ સુત્રી કરોરે, વળિ વિષ્ણુરૂપે પ્રતિપાલ;
 શંકર રૂપે થઈને સંહારોરે, કૃષ્ણ વશ રહે તમને કાલ. ૮
 શક્તિ સકલ વશ તુમ તણેરે, વળી અષ્ટ સિદ્ધિ નવનીધ્ય;
 આગમ નિગમ તે એમ લાણેરે સ્વામિ એક તમે સ્વતઃસિદ્ધ. ૯
 એક એક રોમના કૂપમારે, વસે વિશ્વ અપારાવાર;
 ભૂલે ભલા ભલેરા રૂપમારે, પ્રભો કોય ન પાંમે પાર. ૧૦
 યોગી તપસ્વી તે ધ્યાને ધરેરે, વળી વેદ વિમળ યશ ગાય;
 સાધુ સંત કઈ શોધતાં કરેરે, તોહો કળના કોથી ન થાય. ૧૧
 સ્વામી સેવકજનને તરવારે, તમે રૂપ ધર્યાં સાકાર;
 યોગીજનને ધ્યાને ધારવારે, નહિતો શા તમને અવતાર. ૧૨
 ચક્ર ગદા ધનું શંખ કરે ધરોરે, તેતો હ્રષ્ટ દમનને કાજ;
 એક ઇશ્વરરૂપે થઈ કરોરે, તમે સકલ ભુવનનું રાજ. ૧૩
 માયા આવરણથી વેગળારે, પ્રભો મુક્ત તમારા વિલાસ;
 સ્વામી કોથી નવ્ય જાઓ કળ્યારે, હરે વ્યાપક સરવાવાસ. ૧૪
 સદ્ગુરૂ વચન શ્રીહરિરે, એવા જાણ્યા તમ્યો મમ નાથ;
 કૃષ્ણરામ કહે છે કરગરીરે, હવે હેતે ધરો મુજ હાથ. ૧૫

વિ. ૧૧, પા. ૧૪

કીર્તન ૨૧૯ મું.

હું અપરધી અનંત કાલનોરે, કઈ કરમ તણો કરનાર;
 વંક ક્ષમા કીજે મજ બાલનોરે, તમે તમ તણા ત્રાતાર. ૧
 જાડો સખંધ સાચો કરીરે, કદી લજ્યા નથી લગવાંન;
 શાબાસ તમને છે હો શ્રીહરીરે, તમે રાખ્યું બિરુદનું માન. ૨
 મેહેર કરી મનુષ્યદેહ આપિયેરે, તેહમાં આપી ઉત્તમ વરણ;
 તાપ ત્રયના છું સંતપિયોરે, સ્વામી આવ્યો તમારે શરણ. ૩
 કરુણા કટાક્ષ તરૂની છાયથીરે, સ્વામી શીતલ કરીયે અગ;
 ઇચ્છા એટલી છે જ્યે આ કાયથીરે, રખે પડે લજનમાં લગ. ૪
 નામ તમારું સર્વથા સાંભળ્યુરે, કરો કર્મ તમે બક્ષિસ;
 માહારૂં મનડું તુપ પાસે વળ્યુરે, હુતો ચરણું નાંમું શીશ. ૫
 હુંતો પાલવ વળ્યો તુમ તણેરે, રખે મુકો શ્રીમહારાજ;

અથડાતો આવ્યો છું તુમ ભણીરે, પ્રભો રાખતી નિશ્ચં લાજ. ૬
 સહુથી વિશ્વંભર જાનું તમેરે, ઘણું સાચવજ્યો અવિનાશ;
 રખે અન્ન વસ્ત્ર ભૂલો સમેરે, રખે થાયે લોકમાં હાસ. ૭
 અન્ન વિના ઘડિભર ચાલે નહિરે, દેવ દેહ શીથિલ થઈ જાય;
 સમર્થનો સેવક જાયે કહીરે, દુઃખ કે આજગ કેહેવાય. ૮
 લાજ લાખેણી જાયે હરીરે, જે ભિક્ષા માંગે ભક્ત;
 માટે ખિરૂદ રખે જાઓ વીસરીરે, જેજ્યો જૂઠા ન કહે જક્ત. ૯
 સમર્થ-જાણી તમનેં યાચીયેરે, જાણી વિશ્વમાં કીજે નિલાવ;
 નાંમ તમારેથી જ્યમ રાચીયેરે, કીજે એહેવું જ્યે ચુકું ન દાવ. ૧૦
 સ્વામી મન સ્થિર કીજે માછરૂરે, રખે અન્ય ઉપાધી હાય;
 માટે કર જેડીને કરગરૂરે, હવે સ્વામી સન્મુખ જોય ૧૧
 દુર્લભ દેહ આપ્યો છે મેહિરથીરે, રખે વ્યર્થ નીગમી જાય;
 માધવ તવ માયાની લેહિરથીરે, રખે મન માહારૂં પલટાય. ૧૨
 હરિની અકળિત માયા જોરથીરે, ભૂલેં ભલ્લ ભલેરા ભરમ;
 રાખી સકે તેહેવો તો કે નથીરે, સ્વામી રાખો તો રહે શરમ. ૧૩
 કોણ જાણું એ તમારા ખ્યાલનેરે, પ્રભુ કોથી ન રહે ટેક;
 કિંકર કૃષ્ણરામ કંગાલનેરે, તમ્યો તારણહારા એક. ૧૪

વી૦ ૧૧ પા૦ ૧૫

કીર્તન ૨૨૦ મું.

દશી રૂર.

મન શાંતી થવા પ્રતીતિ દીજે. મન૦ ધૃ૦

અકળામણુ મિટતી નથી મનની,

અન્ય ઉપાય કરચે જીજે.

મન. ૧

સાધન સાધે ન મુજથી સૂધાં,

માધવજી મન માની જે;

મંગલ રૂપ શ્રીમદ્દન મોહનનું;

નિરખ્યા વિના રૂયો અરથ શીજે.

મન. ૨

સાક્ષાત્ દ્રષ્ટિ સધાવ્યા પાખેં,

ભક્તિ વિના દિલ ક્યમ ભિજે;

જાવા લાગી જીનગાંની તોહો,

ખાસા હવે તો ખખરચ લીજે.

મન. ૩

(૧૮૮)

પરોક્ષ પાંમ્યો પ્રતીતિયો બહુધા,
હૃદય ન તેથી અજી રીઝે;
કરૂણા કર કેશવજી મુજને,
ખસતો કરો છો રથે ખીજ્યે.
બાપ હવે બાળકથી બોલો,
અવલોકનમહાં આવી જે;
કળ ઉઘાડવા માંહિલી કેશવ,
કૃષ્ણરામને કૃપા કીજે.

મન. ૪

મન. ૫

વિં ૧૧ પાં ૧૮.

કીર્તન ૨૨૧ મું.

દેશી રૂં.

ચદુનાથ ચત્ન બતાવો, જ્યેથિ જાય જવનીકા અલગી;
ગોવિંદ ગુણ ગવરાવો, ગતી ગમ્ય જગવી અમ લગી. ધૃં ૧
અવતાર અનૂપમ આપ્યો, અધ્યાસ ન જાય ઉથાપ્યો;
શમલોનો છું સંતાપ્યો. ચદુ. ૨
ઐશ્વર્ય નથી ઉઘડિયું, અદ્રષ્ટ ન દ્રષ્ટેં પડિયું;
ચિત્ત અજી ચાંમથી મઢિયું. ચદુ. ૩
જડ મતી અજી નથી ખસતી, વિમલાલક્ષિ નથી વસતી;
દૃઢ ધીરજ મન નથી ઠસતી. ચદુ. ૪
કેશવજી કાંઈક વિચ્યારો, હુંતે શું કરી સકિશ બિચ્યારો;
તમનેં જો ગમેં તો તારો. ચદુ. ૫
તમેં તમ જનોના ત્રાતા, દાસોને અલિમત દાતા;
કરો કૃષ્ણરામનેં શાતા. ચદુ. ૬

વીં ૧૧ પાં ૧૮

કીર્તન ૨૨૨ મું.

મહારાજ કૃષ્ણ કૃપાળો, કાંઈ સન્મુખ મુજશું થઈયે;
અધ્યાસ અવળો ટાળો, તેની પ્રતીતિ મુજનેં કહિયે. ધૃં ૧
અજિ શૂન્ય જીવવું જીવું, પડે પ્રતીતિ પાખેં બીહિવું;
કયમ બને કથામૃત પીવું. મં ૨

અજિ અંતરપટ નવ્ય ત્રુટયો, છળકારી લોભ ન છૂટયો;
 ખીન લક્ષ્યેં જાઉં છું લૂંટયો. મં ૩
 ગુણ ગાઉં કશ્યા ખીન ગતિયેં, ક્યમ અલગ રહું અવિરતિયે;
 મન મુષિત મદાંકિત મતિયેં. મં ૪
 જગજીવનનેં ક્યમ જાણું, તેંજે ત્યમનું ત્યમ હું તાણું;
 હવે વીતિ જાય છે ટાણું. મં ૫
 નર દેહ નિરર્થ બને છે, આયુષ અનિમિષ અશને છે;
 તેની લાજ સરવ તમનેં છે. મં ૬
 અજી આંજયો હું અધ્યાસે, અથડાઉં છું અણુવિશ્વાસેં;
 ઉગરું ક્યમ અધ્યાસે. મં ૭
 છો ભક્ત વત્સલ ભૂધરજી, રખે મૂકો મજનેં વરજી;
 કરે કૃષ્ણરામ નિત્ય અરજી. મં ૮

વિં ૧૧ પા. ૧૬

કીર્તન ૨૨૩ મું.

દેશી પ્રેર.

કાલારે અજી ખોલશ્યો કયાહારેં, વાહાલારે વેગેં આવોજી વાહારેં. ધૃ. ૧
 ચિત્ત ચોરયું ચાકર તણું, વાળી તુમમાં વૃત્તિ;
 કાં ન નિવારો કૃષ્ણજી, આતુરની આપત્તિ. કાં ૨
 ગોવિંદ પાખે નવ્ય ગમે, કિંકરનેં કાંઈ;
 પતિત પાવન પેહું ખિરૂદ તે, મન માહ્યરાં માંહિ. કાં ૩
 સુહૃત સખા તમેં જીવના, વ્યાસેં વાણીયેં વરણ્યા;
 જાણ્યામાં ત્યહારેં આવિયા, એહેવા જ્યાહારે આકરણ્યા. કાં ૪
 લક્ષ્ય ચોરાશીના લેખધી, જેણેં મુજનેં કાહાડયો,
 આપી માનવ તનું આપનેં, સેવવા સરજાડયો. કાં ૫
 સધાવા સજ્જન સંગતી, બ્રહ્મસત્રમાં લેજ્યો;
 કથા સુધારસ પાવાનેં, મત મૂકાવી મેડ્યો. કાં ૬
 નિત્ય નવાં નિપજવીનેં, કીર્તન કરાવો છો;
 તાપેં તપ્યો તેહેનેં તાણીનેં, સ્થિતિમાં ઠરાવો છો. કાં ૭
 વિશ્વમૃતીવાન નેં વિકલનેં, સધાવો છો સ્મરણું;
 કૃષ્ણરામ એમ જાણીને, તમને આજ્યો છું શરણ. કાં ૮

વિં ૧૧ પા. ૧૬.

(૧૯૦)

કીર્તન ૨૨૪ મું.

નહિતર નીપ્કુર નિગુરાનેં, એહેવું સુખ કોણ આપેં,	
તોહો પતિત હું પીડાઉછું, પોતાનેં પૂર્વ પાપેં.	કા. ૧
સંસ્કાર હીણા હૃદયમાં, માહારે મોહાદી ભરિયાં;	
સાંભળ્યા ગુણ નબ્બ સાંભરેં, કાઢ્યેં જ્યે કરણે ધરિયા.	કા. ૨
વૈર વાહાલ વશિયાં રૂદે, અંગે આમય ઉઠે;	
કથા કરણમાં ન ઉતરે, પડિ નિંદ્રા પૂઠેં.	કા. ૩
સ્વાભિમાન લેઈ સાંકડે, દોઢિકથી લૂટે;	
કામ કોધ કસણેં કળે, તૃષ્ણાઓ ન તૂટેં.	કા. ૪
અનેક એહેવી આપદા, તેહેમાં મન જાય તાંણ્યું;	
આશ્રીત જન અકળાય તે, આપને શું અજાણ્યું.	કા. ૫
પીડ પ્રણતની પહી થવા, પ્રભુ દીજે પ્રતિતી;	
નાથ માંથે છો તે જણવતાં, ભાગે હૃદયની ભીતી.	કા. ૬
ઓળખું જો હું માહ્યરું, સુખ દુઃખ જ્યે શેષ;	
નાથ તો નિઃશંક વરતું હું, લક્ષ્ય પામેથી લેશ.	કા. ૭
કૃપ્યુ કૃપા નજરેં કરી, અંતર પટ ખોલો;	
જનને પ્રીતી જાહ્યર થવા, કૃષ્ણરામથી ખોલો.	કા. ૮

વિં ૧૧ પાં ૨૦

કીર્તન ૨૨૫ મું.

દેશી ફેર.

ગિરિવરધારી, શ્રી કમલાકાંત મુરારી,	
જ્યેહેનું સ્મરણ માહા ભય હારી,	
યશ ગાવે જેહેનો ત્રિપુરારી;	
રહું હું રંક, હવેથી વંક,	
ક્ષમા કરી વિનતી શુણ્યો માહારી.	ગિ. ૧
જેહેનું ચરણ ક્ષાલન વારી,	
સ્વર સરિતાં શંકર શિરધારી;	
સગર કૌમાર, સાઠ હજ્જર,	
મૃતક અવગતીયા લીધા તારી.	ગિ. ૨
મહિમાં શેષ અશેષ ન જાણે,	
વડલ હજારેં નિત્ય વિખાણે;	

(૧૯૧)

જેહેના અનંત, યશને સંત,
સદા વરણે અનુભવ ઓળખાણે.

ગિ. ૩

જેહેની કથા સુધા જન માણે,
તે જન ખીક ન યમની આણે;
વિષય વિતૃષ્ણ, થશે તે કૃષ્ણ,
કથામૃત શુણિ જો રહસ્ય છાણે.

ગિ. ૪

જો હવા સ્વામિ સદા સુખ રાશી,
અંતર સાક્ષી વિશ્વ નિવાસી;
નિજને ચરણ, થયો છું શરણ,
અજી કયમ રાખો મુને ઉદાસી.

ગિ. ૫

પ્રભુજી પૂણે કરો મન આશિ,
આભ્યંતર ઐશ્વર્ય વિકાશી;
કલિમલ કાપો, પ્રતીતિ આપો,
કૃષ્ણજી કૃષ્ણરામને ખાસી.

ગિ. ૬

વિ. ૧૨, પા. ૧.

કીર્તન ૨૨૬ મું.

જન્મ સુધારો, આપ્યો જ્યે અલલ તુમારો,
નિજ ખિરૂદ્ધ ધરણું તે વિચારો;
આંણિયે આ ભવજીનો આરો,
નથી મુને આંન, કરૂં શું આન;
તમે ધરણીધર મનમાં ધારો.

જ. ૧

અતી અપરાધ ક્ષમા કરો માહારો,
તમ તનુજ દેખીને તારો;
હવે પ્રભુનાથ, ધરો મુજ હાથ,
ચરણનો આશ્રીત જાણી ઉગારો.

જ. ૨

અવડું શૂં મુજને અથડાવો,
અજી કાં અવલોકનમાં નાવો;
મનના તાપ, શમે જ્યમ આપ,
પ્રતીતિ એહવી કાંઈ અતાવો.

જ. ૩

ગુણ ગિરિધારીના ગવરાવો,

પ્રેમ પ્રબલ પ્રભુનો પ્રગટાવો;
મુજને એક, રખાવો ટેક,
તમારો ભ્રાંત કરી ન ભમાવો.

જ. ૪

અંતઃકૃષ્ણ માહારિ ઉઘાડો,
ભૂત ભાવી સહુ નજરેં પાડો;
આપો પ્રતીતિ, જાય છે વીતિ,
દિવ્ય આ કરી મળશે ક્યહાં ઘાહાડો.

જ. ૫

યદ્યપી અજ સૂધી છું આડો,
તથાપી શરણુ પ્રતાપ દેખાડો;
રહ્યો અદબીજ, પડેલો ક્રીચ,
કૃષ્ણજી કૃષ્ણરામનેં કાહાડો.

જ. ૬

વિ. ૧૨ પા. ૧

કીર્તન ૨૨૭ મું.

દેશી રેર.

હરિરે સાંમળા, હુંતો તાહારો જનમ જનમનો હાસ,
વાહાલા દીજે વિધાસ, હરજી હવે ન કરીયે દાસ.

હ. ૧

તાહારિ મેહેરથી તે આપીયો આ, દુર્લભ માનવ દેહ;
હાથ પકડી હવે માહારો, સફળ કરીયે તેહ;

હ. ૨

કેશવ કલિયુગ આવીયો, તેણે કાંઈ ન રહ્યું તાંન,
કરણુ ધરવું ગમે ન કોઈનેં, કૃષ્ણ કથામૃત પાંન.

હ. ૩

તીર્થ જપ તપ યજ્ઞ વ્રતતે, ગયાં સર્વ લોપાઈ;
જ્યમ લ્યમ કરી પડે જીવવું. આજ્યંતરે અકળાઈ.

હ. ૪

કઉતુક કહું હવે કેટલાં, શોધ્યા મળેં કહી સંત;
પ્રચુર પાખંડ વ્યાપીયું, આખે અધર્મ અનંત.

હ. ૫

ભામાંઓ નાંખે ભૂરકી, કઈ વિધ કરાવેં કલેશ;
લોક લવથી નીલ વાધે, હૃદય રાગ નેં દેષ.

હ. ૬

હવે ક્યારેં અહેશો હાથ માહારો, નાથ હું અંકળાઉં;
તુમ વિના કોહોને કહું, કહો કૃષ્ણ હું ક્યહાં જાઉં.

હ. ૭

અનાથ બંધો આ સમે હવેં, સહાઓ કર માહારો;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણજી, એક આશરો તાહારો.

હ. ૮

વિ. ૧૨ પા. ૨

(૧૯૩)

કીર્તન રર૬ મું.

દશી રેર.

કરૂણાનિધાન કરૂણા કરો, મન માન્યા માધવ,	મ૦
અરજી અરભકની ઉરે ધરો.	મ૦
ગોવિંદ કાંઈ ગમતું નથી.	મ૦ ૧
કેશવજી શું કહું કથી.	મ૦
રૂપમે સમાન સંસારરે.	મ૦
પ્રીછ્યો પણ નાબ્યે તેનો પારરે.	મ૦
મતવાલુ મન તેનું કારણરે.	મ૦ ૨
વશ નથી થાતું જ્યમ વારણરે,	મ૦
કામ કર્મ માંહે કળ્યું.	મ૦
મિથ્યા મનોરથમાં મળ્યું;	મ૦
આવરિયું અવિદ્યા વડે.	મ૦ ૩
પીડાના પથમાં પાછું પડે.	મ૦
જ્ઞાનની લાલી ન ગમ્યરે.	મ૦
રાગાદિ કેને ગણે રમ્યરે.	મ૦
દામ દારા રૂપી દોરરે.	મ૦ ૪
જકડાયું તે શું કરે જોરર.	મ૦
એડેવા મનથી પડ્યું પાનુરે.	મ૦
છગ કરે છે રહી છાનુરે.	મ૦
ઉગરવાનો નથી આરોરે.	મ૦ ૫
કૃષ્ણરામને તો ઉગારોરે.	વિ. ૧૨ પા. ૫

કીર્તન રર૬ મું.

કરૂણા નજર કાંઈ કીજીયે,	મ૦
ખખરચ સેવક તણી લીજીયે;	મ૦
આશરો એક તમારોરે,	મ૦
તમ જાણીને મુને તારોરે.	મ૦ ૧
અલખેલો અવસર જાય છે,	મ૦
ચિત્ત માહારું તમને વ્યહાય છે,	મ૦

ભાવીને નજરે પાડજ્યો;	મ૦
ઘારણા ઘટની ઉઘાડજ્યો,	મ૦ ૨
શેષ આશ્રુષને જણાવજ્યો;	મ૦
શાંતિ તબય તે ભણાવજ્યો,	મ૦
વિષયથિ કરજ્યો વિરામરે;	મ૦
મનને ઠરાવજ્યો ઠાંમરે.	મ૦ ૩
આતુરતા અતિશે થઇ,	મ૦
જાંબળે જીનગાંની ગઇ;	મ૦
અજીયે ક્યાહાં લગી અથડાઉંરે,	મ૦
કરૂણા કેશવ તણી ચ્યહાંઉંરે.	મ૦ ૪
મધુસૂદન માહારાજરે,	મ૦
રાખે સેવક તણી લાજરે;	મ૦
જેહેવો તેહેવો પણુ હું દાસરે,	મ૦
સંભાળી લ્યો શ્રી નિવાસરે.	મ૦ ૫
કેશવ ભેશ્યો ન કરમરે,	મ૦
પતીત પાવન તમે પરમરે;	મ૦
નાથ નિભાવો નિજ નાંમરે,	મ૦
કરજોડી કહે કૃષ્ણરામરે.	મ૦ ૬

વિ૦ ૧૨ પા૦ ૬

કીર્તન ૨૩૦ જી.

દેશી રે.

માહારાજ અરજ માહારી સાંભળો, અવિનાશી આળસમાં કાં ભળો;	મ. ૧
અલખેલાં તજો મન આંખળો.	
દિધુ નિમંત્રણ તમે નાથરે, તેતો જાણે સઘળો સાથરે;	
હવે ખાત્રી ખતાવો શું હાથરે	મ. ૨
આપ્યો ફલેલ માનવ દેહરે, અંજે ચત્તે મળે નહિ જ્યેહરે;	
ત્યમ નાથ હવે કરો ન્યેહરે.	મ. ૩
તેમાં ઉત્તમ આપી વર્ણરે, કૃષ્ણ કથા શુણાવી કર્ણરે;	
એમ ઉરનું મીટાવો આવર્ણરે.	મ. ૪
ભાગવત ને ગીતા ભણાવ્યારે, યદુનાથ તે યુગતે જણાવ્યારે;	
ચિંતન કાજ્યે જ્યેહ ચણાવ્યારે.	મ. ૫

એતો અભિનવ આપી છે વસ્તરે, જ્યેથી સમજાયે તત્વ સમસ્તરે;
એમ હરજી ધરો હવે હસ્તરે. મ. ૬

પેહેલાં કોધ લોભ ને કામરે, ઠરયાં મુકે નહીં અજી માંમરે;
માટે શરણુ આવ્યો કૃષ્ણરાંમરે. મ. ૭

વિં ૧૨, પા. ૬.

કીર્તન ૨૩૧ મુ.

મુ'ને લોકતો માંને છે વ્યાસરે, અજી માહારો મિટયો ન અધ્યાસરે;
હરિ સંભાળો થાય ન હાસરે. મા. ૧

કયમ તરી સકું કયમ તારૂંરે, ગોવિંદ ગજુ શૂં માહારૂંરે;
તમે રાખજ્યો બિરૂદ તમારૂંરે. મા. ૨

નથિ મજમાં ઐશ્વર્ય એકરે, હુતો છગ બુદ્ધિ છું છેકરે;
રાખો નાથ તો રેહેશે ટેકરે. મ. ૩

તમે મુખ બ્રાહ્મણને માનોરે, એથી સહુની ઉઘાયો છો સાંનોરે;
એમાં અન્યનો પ્રતાપ શાંનોરે. મ. ૪

સરવ તારયે તમારે તરશેરે, બિજાથી તો અરથ ર્યો સરશેરે;
કૃષ્ણરામ કાલા વાલા કરશેરે. મ. ૫

વિં ૧,૨ પા. ૭

કીર્તન ૨૩૨ હું.

દેશી રેર.

કેશવજી સાંભળજ્યો કાંન, ભક્ત તણી અરજી ભગવાંન,

માનવ તનુંતું રાખો માન, આવ્યો આ સમે;

કિંકર કેરાં કષ્ટ કાપો, અલબેલાજી ભક્તિ આપો,

સ્થિર કરીને મુજને સ્થાપો, ત્રીકમજી તમે. કે. ૧

વાહાલાજીનો છે વિશ્વાસ, સહાય કરીયે શ્રી નીવાસ,

જેહેવો તેવો હું છું દાસ, કૃષ્ણજી કેરો;

તૃણા કેરી ત્રોડો તાંત્ય, ભૂધરજી ભૂલાવો બ્રાંત્ય,

અરભકને રાખી એકાંત્ય, પ્રેમને પ્રેરો. કે. ૨

બળતા રાખ્યા પાંચે વીર, પંચાળીને પૂરયાં ચીર,

અંબરીશનું રાખ્યું નીર, દુરવાસા વેળા;

(૧૬૧)

ગોપી સંગ રમ્યા ગોવિંદ, મેહર કરી નીરખ્યો મુચકુંદ,
કૃષ્ણરામ ઉપર આણુંદ, આંખિયેહેલાં.

કે. ૩

વિં ૧૨ પાં ૭,

કીર્તન ૨૩૩ મું.

વાહાલાજી દેખાડો વાહાલ, આસાના નિરખાવો ખ્યાલ,
ન્યેહેથી મુનેં કરો નિહાલ, દાસ દાસ બાંણી;
એક તમારો છે આધાર, સાંભળી તમનેં અધમોદાર,
વેહેલી કરજ્યો માહારી વાહાર, શારિંગપાણી.

વા. ૧

જન્મ જાય છે આહાવો વ્યર્થ, અજાયે એકે સરચો ન અર્થ,
સાંભળી શ્રીપતિને સમર્થ, શરણે હું આવ્યો;
શરણાચતના છે વિશ્રામ, પ્રેમી જનના પૂરણ કાંમ,
તેહેવાથી હું વેહેતો વાંમ, ભ્રમનો ભમાવ્યો.

વા. ૨

હરિ વિસાર્યે ભોગી હાંણ્ય, કઈ વેળા ચોરાશી ખાંણ્ય,
વ્યાસ તણી સાંભળતાં વાંણ્ય, મહા દુઃખ મેં પ્રીદ્યું;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપાલ, પ્રતીતિ આપો પરમ રસાલ;
સાહારો કહો મુજને ગોપાલ, એટલું હું ઇંછું.

વા. ૩

વીં ૧૨ પાં ૮

કીર્તન ૨૩૪ મું.

દેશી રે.

પ્રભુ માહારા પ્રેમ કરી જે, ખબરચ દાસની લીજે;
તરણતારણ છે તમે ત્રીકમજી, આવી અભયપદ દિજે.
શા અપરાધ જુવો સેવકના, ઘટિત નથી ગોવિંદ;
શરણ આવ્યાની લાજ રાખિયે, મેહર કરીને મુકુંદ.

પ્ર. ૧

પ્ર. ૨

હીન દયાલ તમ્યો દામોદર, અધમોદારણ એક;
શરણાચતનેં સહજ હિંગારો, તેહ તમારો ટેક.

પ્ર. ૩

ચૌદ ભુવનની ચીત્ર સંપદા, કોય ન આવે કાંમ;
જ્યે મજિસું તે માયિક સઘળું, ધન સુત દારા ધાંમ.

પ્ર. ૪

અવિનાશી એક આપ અનૂપમ, કાળ તણું શિરકાળ;
સ્મરણ માત્રથી સહજ શમાવો, જીવ તણી જાંજળ.

પ્ર. ૫

મન માહારૂં તવ ચરણે માંચું, અન્ય ગમે નહિ કાંઈ;

(૧૯૭)

હાથ ધરીને ઉગારો હરજી, દાસ ગણી મનમાંહિ. પ્ર. ૬
માફ કરો અપરાધ અનેસાં, કેશવ કૃણા નિધાન;
પતિત પાવન તમે બિરૂદ ધર્યાનું, માધવ રાખો માન. પ્ર. ૭
અન્ય વિષે આસક્તિ ન ઉઠે, કરજ્યો એહવું કાંમ;
એક તમારો આશ્રય માહારે, કહે કિંકર કૃપણરામ. પ્ર. ૮

વિં ૧૨ પાં ૧૧

કીર્તન ૨૩૫ મું.

પ્રભુ માહારા પ્રીતિ કરો હવેં, કરગરિ કહું છું કૃપાલ;
કૃણાકરની કૃણા વિનાથી, હું શું કરી સકું બાલ. પ્ર. ૧
લોક તણી લવને સાંભળતાં, ઉદર પડે છે કાળ;
માધવજી હવે સદા મીટાવો, અન્ય તણી આશિયાળ. પ્ર. ૨
અન્નાછાદન સહજ ચલાવો, ગુણ સાગર ગોપાલ;
માનવને પાસે માગ્યાનો, ત્રીકમ નથી હવે તાલ. પ્ર. ૩
જોઉં જ્યહાં જ્યહાં ત્યહાં ત્યહાં દીસે, જીવને અતિ જાંબળ;
કેશવજી હવેં કહિતુક કરતો, આંચો કઠીણ કળીકાળ. પ્ર. ૪
અથડાવો જો આ અવસર તો, ગિરિધર લાગે ગાળ;
અરલક ઉપર આંમ ન થઇયે, રમાનાથ રીસાળ. પ્ર. ૫
શરણાગત વત્સલ સાંભળિયા, જનની શમાવો જાળ;
જન્મ જરા ભય મરણ તણી હવેં, અલગી કરોને આળ. પ્ર. ૬
અધિભૂતાદિક ત્રિવિધ તાપને, દૂર કરોજી દયાળ;
અનાથ.બંધો હવે ઉપજાવો, હૃદયે ભક્તિ રસાળ. પ્ર. ૭
જ્ઞાન તણી કરો ગમ્ય ગોવિંદજી, દેઇ વિવેક વિશાલ;
કૃપણરામની કૃપણ કરિયે, પ્રેમ ધરી પ્રતિપાલ. પ્ર. ૮

વિં ૧૨, પા. ૧૨.

કીર્તન ૨૩૬ મું.

દશી દેર.

આય તમારું કરચુંદે, મુરારે, થાય તમારું કરચું.
તુમથી વિમુખ થઈ યત્ન કરચું તેહિનું,
અકળામાણ ઉગરચુંદે.

મુરારે ૧

(૧૮૮)

કુવનું કારણ જ્યે મન માંન્યું, શરણ થયે તે સરયું;
આજ્ઞા લાંગ કરી ત્યારે નહુપે, અજગર રૂપ ધરયું. મુ. ૨
સુખિવ શરણ આળ્યો ત્યાહારે વાલિનું, સંકટ સહજ તરયું;
દુર્યોધનાદિક દુષ્ટ થયા ત્યાહારે, સેન સકુળ સંહરયું. મુ. ૩
ઝોકુલ શરણ થયું ત્યાહારે ઇંદ્રના, દુઃખ થકી ન ડરયું;
એમ નિદાન કરી કૃષ્ણરામનું, મન માધવને વરયું. મુ. ૪
વિં. ૧૨ પા. ૧૩

કીર્તન ૨૩૭ મું.

કાં અજ ખોલતા નથીરે. મુરારે, કાં અજ ખોલતા નથી.
માહારે તુમારે બિચ્ચ જ્યે અંતરપટ, ખાસા શું ખોલતા નથીરે. મુ. ૧
આહાવો અનૂપમ દેહ આપીને, ચતુર શું ચત્રૂપ થઈ રહો;
કૃપણની અરજ કાંન શુભિને, કાંઈક તો ઉત્તર કહોરે. મુ. ૨
કંઈ કંઈ કલ્પ ગયા મુંને વીતિ, તુમથી વિયોગ પડયે;
આજ ખગરચ થઈ ત્યાહારે આરાધું, શાશ્વતી શોધ્ય જડયેરે. મુ. ૩
શ્રીપતિ છે તમે સાક્ષી સરવના, જીવનું સંકટ લહો;
કૃપાનિધાન થઈ કૃષ્ણરામને, છળથી શું છાના રહોરે. મુ. ૪
વીં. ૧૦ પા. ૧૩

કીર્તન ૨૩૮ મું.

જીવ પડ્યો છું જીવો જંબલે, શોકસાગરમાં વહું;
ઉગરવાનો આરો નબ્બ ઉકલે, તુમ બિન કોહોને કહુંરે. મુ. કાં. ૧
શું નથી જાણતાં જ્યે નાથ વિયોગે, કંઈ માહારા જન્મ ગયા;
નાથ નિહાળો છે તોહો અજ કાં, દાસને ન કરો દયારે. મુ. ૨
શું છે અશક્ય સદા શ્રીપતીને, જ્યેહ ધારો તે કરો;
કિંકર જનને કલેશિત દેખીને, કાં માહારો કર ન ધરોરે. મુ. ૩
કોણ પૂરવતું પાપ માહારૂં પ્રગટયું જ્યે તમને ન ઉપજે કૃપા;
દીન દયાલ આ દિવસને અવસરે, ખોહોતા નથી કાં તંક્ષપારે. મુ. ૪
શું જીવો સાધન સાંઢાંમું શ્રીધરજી, મુજથી તો કાંઈ ન બને;
કૃપણવત્સલ કૃષ્ણરામને તારો, બે દયા આવે તુમનેરે. મુ. ૫
વિં. ૧૨ પા. ૧૩

(૧૯૯)

કીર્તન ૨૩૯ મુ.

ચરણ શરણ છું નાથ તુમારે, અન્ય શો ઉપાય કરું;
કિંચિત કરૂણા દ્રષ્ટિ કરો તો, કંઈકને તારીને તરૂરે. મુ. ૧
ભારે ભરૂસો તુમારો ધરું છું, પતિત પાવન શુંણી નાંમ;
કંઈક દિવસથી કરું છું અરજીયો, સાંભળજ્યો સુંદરશ્યામરે. મુ. ૨
આબ્યંતર ઐશ્વર્ય ઉઘડો, દિવ્ય નજર કરો દેવ;
આનંદધન મુને આશ્રિત માની, તાપ નિવારો તતખેવરે. મુ. ૩
અભિનવ સત્તા કાંઈક ઉઘાડો, જ્યેથી પ્રતીતિ ઠરે;
શોક સમુદ્રથી સેવક નિકળિને, કિર્તન નિત્ય કરેરે. મુ. ૪
માહારો કહો મુજને એક વેળા, શ્રીધર મુખથી સજી;
કૃપણરામ શૂં કૃપણુ જોલો, આગસ ન કરો અજીરે. મુ. ૫

વિં ૧૨, પાં ૧૪

કીર્તન ૨૪૦ મુ.

દશી રેર.

આમ શું આગસ આદરી, રૂપ થઈ રમાનાથ; હરીરે.
બલવંત ન કરો બરોબરી, સેવક જનની સાથ. હ. ૧
મુજ મોહિત મતિમંદને, પુનઃ ન કરિયે મોહ;
અચ્યુત આનંદ કંદને, દીનનો સેહેવો ન દ્રોહ. હ. ૨
પોતે ખેશી પરમાસને, રુષિકેશ્વર થઈ રમ્ય;
દિવ્ય થઈને દાસને, કીચમાં રાખો ક્યંમ. હ. ૩
ગુણમાગર ગોવિંદ તમે, અવગુણ ન જીવો આંમ;
અતી અનુપમ આંણે સમે, વાહાલાજી ન વહો વાંમ. હ. ૪
નિર્ભય જાંણી નાથને, હું આવ્યો છું શરણ;
હરજી થઈ હવે હાથને, અજગું કરો આવરણ. હ. ૫
ખિરૂદ નિભાવિયે આપણાં, પતિત પાવન તમે પરમ;
ચરણ શરણ આવ્યાં તણાં, કૃષ્ણ ન જોવાં કરમ. હ. ૬
કર્તું અકર્તું અન્યથા, કરવા તમ્યો છો સમર્થ;
કરણ શુદ્ધિથી તમારી કથા, નાસે અખિલ અનર્થ. હ. ૭
ગૌપ્યાદ્ધણના પાલક છો, કેશવ પરમ કૃપાલ; હ.

(૨૦૦)

ચિત્તાદિકનાં આલક છે, દીન વત્સલ છે દયાલ. હ. ૮
જે જન શરણે આવિયા, તેને તમે જ્યમ ચઢાઓ; હ.
કૃષ્ણરામ તે નિભાવિયા, ત્યમ માહારો કર સહાઓ. હ. ૯

વિં ૧૨, પાં ૧૪

કીર્તન ૨૪૧ મું.

સેવકનેં ઘણું મુદ્દલ છે, દાસના વત્સલ દેવ. હ.
વિશ્વાસીના વહ્ન છે, સુખકારી તવ સેવ. હ. ૧
બલવંત બિરૂદ નિભાવિયે, આપેં અનાથના નાથ. હ.
મજને માહારો મનાવિયે, હેતેં ધરીનેં હાથ. હ. ૨
અવસર આવ્યો જાય છે, વાહાલા વહીને વ્યર્થ. હ.
ઉર માહારૂં અકળાય છે, એકે સરે નહિ અર્થ. હ. ૩
આવડી આળસ આંણીનેં, બેઠા છે કાં બલવંત. હ.
જન નિજનો મુંને જાણીનેં, કૃપા કરો કૃપાવંત. હ. ૪
કઈક દિવસથિ હું કરગરૂં, અરજ્યો કરતો અનેક. હ.
કૃપણ હું તે બિચ્છું શું કરૂં, છત્ય વરજીત છું છેક. હ. ૫
ઉર ઐશ્વર્ય ઉઘાડિયે, વૃત્તી થવાનેં વિતૃષ્ણ. હ.
દિવ્ય પ્રતીતિ દેખાડિયે, કિંકર જનનેં કૃષ્ણ. હ. ૬
ગોવિંદજી હવે થઈ ઘણી, મેહર કરો માહારાજ. હ.
ધરી આવો માહારા ઘણી, કૃષ્ણરામને કાજ. હ. ૭

વિં ૧૨, પા. ૧૫.

કીર્તન ૨૪૨ મું.

દેશી ફેર.

આવોનેં બંધું અનાથના, દાસને ઘો દરશન,
સેવક જનના સાથના, ચદુપતી છે જીવન. ૧
કીધિ પ્રતિજ્ઞા પાળિયે, આપની અફળ ન હોય;
તાપ ત્રિવિધના ટાળિયે, જન સઘળાં જ્યમ જોય. ૨
આપ છે એક અવેજમાં, માહારે તો શ્રી માહારાજ;
શરણ આવ્યા તેહેની સેહેજમાં, રાખો રમાપતી લાજ. ૩
ઐહ ભુવનની ચાતુરી, નાના વિભાતિનિ જ્યેહ;
દેવી અને જ્યેં આસુરી, ત્રિગુણિ રચના ત્યેહ. ૪

બ્રહ્મલૈ કને આદરિ, શેખના શિર પર્વતઃ
 માયિક રચના જ્યે ઠરી, ઐટલાને શિરં અંત. ૫
 કઉતુક દીસે કારમાં, ત્રિવિધ વિવિધના લોક,
 પીડે સકળ સંસારમાં, નિત્ય હરખને શોક. ૬
 સ્વપ્ન સરીખિ સંપદા, સંસારીનિ સમસ્ત;
 સત્ય ઠરે નહિ તે કદા, અંતે હોય જ્યે અસ્ત. ૭
 કાળ તણા મુખમાં વસે, જ્યેહુ સદા પરાધીન;
 હાસ બનેં એહેનેં રસેં, પણ નબ્ધ સમજે દીન. ૮
 આ માયા તણી જાળથી, નીકળી કયંમ સકાય;
 કૃષ્ણરામ કઇ કાળથી, ઇચ્છે છે આપ કૃપાય. ૯

વી૦ ૧૨ પા૦ ૧૬

કીર્તન ૨૪૩ મું.

* સદ્ગુરુ સંગ બન્યો સહી, તેણે તે ઉપજી સાંન;
 વિષયને વેગે જતો વહી, સમજ્યો હવે સંજ્ઞાન. ૧
 નાથ તમે નિઝાંત છો, પૂરણ પ્રકૃતી પાર;
 આશ્રિતના એકાંત છો, શમલ શમાવણહાર. ૨
 ગૌ બ્રાહ્મણ પ્રતિપાલ છો, શરણાગત વિશ્રામ;
 કાલ તણેં શિરે કાલ છો, અધમોદ્ધારણ નામ. ૩
 કર્તુ અકર્તુ અન્યથા, કરવા કાજ્યે સમર્થ;
 કરણ શુણ્યે જ્યેહેની કથા, અખિલ સધાયે અર્થ. ૪
 ઉત્તમ જ્યેહેની ઉપાસના, બલવંત જ્યેહેનાં ખિરૂદ;
 દોષ દલન કરી દાસનાં, દેવ મિટાડિયે દરદ. ૫
 હુંતો તમારા ચરણને, શરણ સદા શ્રીનિવાસ;
 અળગું કરી આવરણને, પ્રેમથી રાખજ્યો પાસ. ૬
 એક ભરસો આપનો, ખિન્નું નથી કાંઈ બલ;
 પુરૂષોત્તમના પ્રતાપને, આશરો એક અમલ. ૭
 બલવંત ખિરૂદ નિભાવજ્યો, પતિત પાવન જ્યે પરમ;
 અતી ઉતાવળા આવજ્યો, શિષ્યની રાખવા શરમ. ૮
 ઉર ઐશ્વર્ય ઉઘાડજ્યો, વૃત્તી કરીનેં વિતૃષ્ણ;
 કાંમ કીચથી કહાડજ્યો, કૃષ્ણરામનેં કૃષ્ણ. ૯

વી૦ ૧૨, પા૦ ૧૭

(૨૦૨)

કીર્તન ૨૪૪ મું.

દેશી રેર.

આવિયે બંધુ અનાથના,	લક્ષ્મી પતી;
કીજીએ કરૂણા દ્રષ્ટ.	લ.
સખા છો સેવક સાથના,	લ.
કાપો કપણના કષ્ટ;	લ. ૧
મુજને તમારો આશરો,	લ.
અબલ નેં છે બલવાન;	લ.
પ્રભુજી રખાવો પાંશરો,	લ.
ભક્તવત્સલ ભગવાન.	લ. ૨
અંશ કેહેવાઉં હું આપનો,	લ.
ગોવિંદ ગરીબ નીવાજ;	લ.
બાલ તે જ્યમ હોય બાપનો,	લ.
કુણુ લોપે તેની લાજ.	લ. ૩
માયા તમારીયેં મરદીયો,	લ.
તેણે ન ઝોળખાય આપ;	લ.
દિવ્ય તોહો થયો દરદીયો,	લ.
પૂઠયેં પડ્યાં પૂણ્ય પાપ.	લ. ૪
અથડાંઉં છું આ લોકમાં,	લ.
ભાંગ થયે ભગ ભાગ્ય;	લ.
શમલે પડ્યો છું શોકમાં,	લ.
ઉર અતિ વધી આગ્ય.	લ. ૫
ચિંતબધું કાર્ય ન નીપજે,	લ.
એકે પડે ન ઉકેલ,	લ.
સાધન શુદ્ધ ન સંપ જો,	લ.
મનનો ન નિકળે મેલ.	લ. ૬
સાધે ન સજ્જન સંગતી,	લ.
આભ્યંતર અકળાય;	લ.
કૃષ્ણરામેં કૃષ્ણની ગતી,	લ.
કૃપણેથી ક્યમ કળાય.	લ. ૭
	વિં ૧૨. પૃ. ૧૭

કીર્તન ૨૪૫ મું.

મનુજ જનમ તમે આપીયો,	લ.
નાથ દેખાડવા ન્યેહ;	લ.
તાપ ત્રિવિધથી તાપીયો,	લ.
અફલ બને છે એહ.	લ. ૧
કેશવ કરૂણા બે કરો,	લ.
તો તો સફળ સહુ હોય;	લ.
કિંકરનો કર બે ધરો,	લ.
તો પછી પૂછે ન કોય.	લ. ૨
વિદ્ય રહે સર્વ વેગળાં,	લ.
નિત્ય નવું વાધે નૂર;	લ.
અઘનાસેં થઈ આકળા,	લ.
અંશ્વર્ય ઉઘડે હર.	લ. ૩
વિવિધ મિટે સહુ વેદના,	લ.
તાપ ટળી જાયે સર્વ;	લ.
ભ્રમ ભાગે પછી ભેદના,	લ.
પાંચે ખશી જાયે પર્વ.	લ. ૪
ભય ભાગે ભવ રોગનો,	લ.
અળગું ખસે આવર્ણ;	લ.
યોગ બને વિયોગનો,	લ.
ચિત્ત ઠરે તવ ચર્ણ.	લ. ૫
તે દિન ક્યાહારેં દેખાડશે,	લ.
જન્મ સફળ જયમ થાય;	લ.
અદ્રષ્ટ નજરેં પાડશે,	લ.
ક્યાહારે કેશવરાય.	લ. ૬
મન માહાડું ઇચ્છે સદા,	લ.
એહેવો બનવો અર્થ.	લ.
કરૂણા કરી કરશે કદા,	લ.
શ્રીધર નાથ સમર્થ.	લ. ૭

(૨૦૪)

શરણાગત વીથાંમને,
આશરે છું હું અનાથ;
કરૂણા કરી કૃપણામને,
હોતેં ધરો શિર હાથ.

લ.

લ.

લ.

લ. ૮

વી૦ ૧૨ પા૦ ૧૯

કીર્તન ૨૪૬ મું.

દશી ફેર.

લાહલા હર ન કરિયે દાસને,
હુતો ત્યહાં ત્યહાં આવત કાંમ
પોતે બેશીનેં પરમાસનેં,
હવેં લાહલા વહો કાં વાંમ.
માધવ મુજને મુશારો આપતાં,
શીશી જાતિ ખજ્યાંને ખોલ્ય;
સાહારો કરિનેં તે મુજને સ્થાપતાં,
મધ્યે કોણે આ ચલવી ચેલ્ય.
હુતો ચાકર પેઠી પાંચનો,
ધણો જુનો હતો જગદીશ;
લોભી હતો નહિ હું લાંચનો,
શાંનેં રીઝ તણ કરી રીસ.
શું એ લક્ષ્મીજીએ લલચાવીયા,
જેનેં શેહેર વસાવાનું શાંહાંનું
કે કોય જનથી ચચાવિયા.
કોણે ભરિયા તમારા કાંન.
પ્રભો પારકું કહું પરમાણિયું,
તાથ ન્યાહાળી ન જોયો ન્યાય;
જુલપણું શું માહાફું બાંણિયું;
વિના વાંકેથી કીધો વિદાય.
મમતાનેં સાંખ્ય શિખાવતાં;
હુતો પુસ્તક રાખત પાંખ્ય
આત્મ સ્વરૂપ ઓળખાવતાં;
હુતો વીઠલ કરત વીખાણ્ય.

મુરારે. વા.

મુ. હ. ૧

મુ.

મુ. હ. ૨

મુ.

મુ. હ. ૩

મુ.

મુ. હ. ૪

મુ.

મુ. હ. ૫

મુ.

મુ. હ. ૬

તમે ધર્મ કહ્યા પરમહંસના,	મુ.
જ્યારે મુક્તિયો જણવી ઝેણિ;	
પાસે હું કરત પ્રશસના,	મુ. દ. ૭
વને વનફળ આપત વેણી.	
ચોવીસ ગુરૂ યદુરાયને,	મુ.
તમે કહ્યા જણાવ્યું શાંન;	
પસ બેશી તરી પાયને,	મુ. દ. ૮
હુંતો ધાદીને રાખત ધ્યાન.	
સ્વામી સત્ત્વ વ્રતને રે મુસ્તકે,	મુ.
ધરી હાથ કહી જ્યે વાત;	
પાસ બેશી લિખિ પુસ્તકે,	મુ. દ. ૯
હુંતો ગુણિજન આગળ ગાત.	
જ્યારે મંદ્રાચલ ધરયો અંગથી,	મુ.
ત્યારે શ્રમિત થયાં હશે ગાત્ર;	
ચંબુ લ્યાવત ભરી ગંગથી;	મુ. દ. ૧૦
હુંતો પાવત ભરિ પંચ પાત્ર.	
જ્યારે દૈત્ય હુણિને * ઇલા ઉદ્ધરી,	મુ.
ત્યારે થયા હરયોજ થકીત;	
હુંતો પ્રેમેથી પાસે બેશી કરી,	મુ. દ. ૧૧
ચાંપી ચરણ ચોગત નવનીત.	
બેઠા હિરણ્યકશિપુને આસને,	મુ.
કરી પ્રેમી પ્રહહાદનું કૃત્ય;	
હુંતો ઊર ધરી અતિશે અહાદને,	મુ. દ. ૧૨
નાથ નાચી દેખાડત નૃત્ય.	
જ્યારે બલીયે પખાલ્યારે પાયને,	મુ.
તમે ત્રિવિક્રમ થયા તર્ત,	
ત્યારે કર તમારીરે કાયને,	મુ. દ. ૧૩
હુંતો જય જય કરીને આવર્ત.	
તમે પરશુ પ્રચંડ કરેં ગ્રહી,	મુ.
જ્યારે પૃથ્વી ફરયા સર્વત્ર;	

ત્યારેં હું પ્રીત્યેં પાસેં રહી,
તમનેં શીશોં ધરત િઆતપત્ર.

મુ. દ્. ૧૪

જ્યારે તપ કીધૂ બદ્રિકાશ્રમેં,
ત્યારેં શેવા કરત થઈ છાત્ર;

મુ.

ભૂમિનેં દોહિ જ્યેણેં સમે,
ત્યારેં પકડી રહત હું પાત્ર.

મુ. દ્. ૧૫

જ્યારે કનિનું કષ્ટજ કાપિયું,

ત્યહાં હું પકડત નકનું +આસ્ય;

મુ.

જ્યારેં ધૃવને અગ્રગ પદ આપીયું,

કૃષ્ણરામ કરત ત્યહાં દાસ્ય.

મુ. દ્. ૧૬

વિ० ૧૩, પા ૪

કીર્તન ૨૪૭ મું.

જ્યારેં શ્યાપથી શઙ્યાનેં ઉદરી,
કરિ સુંદરિ ચરણનેં સ્પર્શ.

મુ.

ત્યારે તે પદ રજને વેણી કરી,
હુંતો પાસ રાખત ધરી હર્ષ.

મુ. દ્. ૧

ખાધાં શબરીના બદરી સ્વાદે કરી;

તેહેનાં બાહાર પડયાં હશે ખીજ.

મુ.

તે હું વાવીનેં આપત ફરિ ફરિ;

પાંમત પુરૂષોત્તમથી રીઝ.

મુ. દ્. ૨

મોડયું કાલીય નાગના માંનનેં;

શિરેં આદરી નૃત્ય રસાલ.

મુ.

ત્યહાં હું વજડત મેલી તાંનનેં;

વારૂ વીણા મૃદંગનેં તાલ.

મુ. દ્. ૩

તમનેં માતાયે બાંધ્યા જ્યારે દાંમણેં;

જાંણી ચોરી ખાધાની ટેવ.

મુ.

ભૂધર જઈ તમને ભાંમણે,

હુંતો આવી છોડત તતખેવ.

મુ. દ્. ૪

તમે નંદરાયને છુટાવવા,	મુ.
ગયા વરૂણ તણેં દરબાર;	
ત્યારે નિગારજે કહિ ઉઠાવવા,	મુ. ફ. ૫
હુતો આજે ચાલત છડીનાર.	
રમ્યા રાસ ગોપીનેં મનાવીનેં,	મુ.
નાચ્યા ઘુઘરૂં બાંધીનેં પાય;	
હુતો આપત બિડલાં બનાવીનેં,	મુ. ફ. ૬
ધાયુ ઢાંગી શીતલ કરત કાય.	
પૂરયાં ચીર પોતાની વિચારીનેં,	મુ.
પંચરંગિ પંચાલિને નાથ.	
ત્યહાં હું ગાંઠડી શિર ધારિનેં,	મુ. ફ. ૭
કાઢાડી આપત હરજીનેં હાથ.	
ભારે ભૂંડા જનોનેં ભરમાવવા,	મુ.
બોલ્યા બાબત્ય બૌદ્ધ શરીર;	
ત્યહાં હું શુદ્ધ જનોનેં શરમાવવા,	મુ. ફ. ૮
ધરમ કહીનેં રખાવત ધીર.	
સ્વામી ગયા દિવસ શું સંભારીયે,	મુ.
હવેં રહ્યા તણી કરો વાત;	
માધવ માહારો કરીનેં મુનેં ધારીયે,	મુ. ફ. ૯
થવા દીજે ન ગરીબની ઘાત;	
જ્યે હું મોહોટાંનો ચાકર મૂળથી,	મુ.
તેનેં અથડાવો શું આજ;	
શાંનેં સૂઘો કર્યો મુનેં ધૂળથી,	મુ. ફ. ૧૦
તેણેં જાશે લાખેણી લાજ.	
દેવ દોષ ન જોઈયેરે દાસના,	મુ.
આવ્યો શરણ હવેં કચહાં જાઉં;	
વિમલ કરોનેં માહારી વાસના,	મુ. ફ. ૧૧
શુણુ ગમતા તમારા ગાઉં.	
કૃષ્ણ કરુણાનિધાન કહેવાઈનેં,	મુ.
નાથ નજર ન કરિયે કૂર;	

હવે સેવકનો કર સાહિનેં,	મુ. ફ. ૧૨
હવ્ય મુકીનેં રાખે હબૂર;	
આહાવે અવસરે આલસ ન રાખશો,	મુ.
કમલાનાથ ન જોશો કરમ;	
પ્રભો પાદો પટકતો જો નાંખશ્યો,	મુ. ફ. ૧૩
તેણે જાશે તમારી શરમ.	
નથી લક્ષ્મિવિરાગ કે જ્ઞાનનો,	મુ.
છાંદો એક છબીસાળ છોક;	
એક ભારચે ભરૂસો ભગવાનનો,	મુ. ફ. ૧૪
તમ્મો તારશ્યો રાખશ્યો ટેક.	
તમ્મો જેને ઉગારો તે ઉગરે,	મુ.
નથી કર કરમાદિકનું કાંમ;	
માટે કર જોડીનેં કરગરૂં,	મુ. ફ. ૧૫
કૃષ્ણરામને તારો કૃષ્ણરામ.	

વી. ૧૩ પા. ૫

કીર્તન ૨૪૮ મુ.

દેશી ફેર.

બોલિયે શ્રી બલદેવના બંધવા,
 પ્રીતિ પરખાવવા પ્રતીતિ દીજે;
 ક્યહાં લગણુ કરગરૂં કરૂણાના સિંધુને,
 સાંભળા શીઘ્ર સંભાળ લીજે.
 દાસના દોષને દેખશ્યો ક્યહાં લગી,
 પૂણ્ય કીર્તિ પ્રભો પીઞ્ય વારો;
 આધિ આભ્યંતર કેરો અલજો થવા,
 મુજને એક વાર તો કોહોનેં મારો.
 તુમ વિના અવરનેં યચેથી નબ્બ સરે,
 કાંમ મનના સકલ તુમથી સાધે
 અન્યનેં ઓળગ્યે વાંમે નહિ આપદા,
 માટે મન માહારૂં તમનેં આરાધે.
 સકળ સચરાચર વશ્ય તમને સદા,
 પ્રકૃતિને પુરૂષ પરતાં તમનેં;

બો. ૧

બો. ૨

બો. ૩

(૨૦૯)

ચરણને શરણ જે જ્યે થયા નાથને,
તે તે છૂટયા ભારયે લવના ભ્રમને. ધ્રા. ૪

સારનું સાર છે સરવનું શ્રીપતે,
પતિત પાવન ધરયું ગિરૂદ આપે;
તે જાણી ચરણને શરણ હું આવિયો,
તપિયો છું પૂર્વથી ત્રિવિધ તાપે. ધ્રા. ૫

આનંદધન પ્રભુ ઉરના ઉઘાડિયે,
લોચન માહારાં લક્ષ્ય થાવા;
કૃષ્ણ ગોપાલ કૃષ્ણરામને કર ધરે,
કલ્પના ના મિટે કાવા દાવા. ધ્રા. ૬

વિ. ૧૩ પા. ૬

કીર્તન ૨૪૬ મું.

દશી ફેર.

માહારૂં મન ગુરૂ ચરણે માંચું, બળવંતનું બાંનું બાંચું;
સદગુરૂ શરણાર્થી.

મેંતો પતિત પાવન પ્રભુ પ્રીછા, અથડાવાની મિટિ ઇચ્છા. સ. ૧
ગુણ ગાતા ગોવિંદજનાં, રિપુ કામ ક્રોધાદિક બીહિના; સ.
મિટિ લોક સરીખે લવના, લય ભાગી ગયા લવ લવના. સ. ૨
દેહ દુર્લભ માનુષી દાખી, રીઝે રામ રસાયણ ચાખી; સ.
મેંતો મનેડો લદ્યા સાંભળિયા, તાપ તપતા ત્રણે ટળિયા. સ. ૩
ચરણ શરણ થઈ મતિ માહારી, હર્ષાદિક નાઠા હારી; સ.
કાંને કૃષ્ણ કથામૃત પીધું, દાઝે જીતી નગારૂં દીધું. સ. ૪
માધવજી શું મન મળિયું, કઈક જન્મોનું સુકત ફળિયું; સ.
મુંને હેત દેખાડયું હરજી, મીઠી અન્યોની કરવી અરજી. સ. ૫
શ્રીધરજીયે બીરૂદ સંભાળ્યું, નાંમ પતિત પાવન પાળ્યું. સ.
કરમોની કલ્પના કાપી, છબીત્રેજીયે લીધો છાપી. સ. ૬
સંજીવની મૂળિ સુંઘાડી, અબ્યંતરે આંખ્ય ઉઘાડી, સ.
મધુસૂદન લાગ્યા મીઠા, દેવ દેવજે દેવજે દીઠા. સ. ૭
વેદાંતના વાક્ય વિચારી, માહારા મિત્ર મેં જાણ્યા મુસારી, સ.
ગુણ દોષ તણી ગઈ દ્રષ્ટી, સમઝી શ્રીપતિનિ સપ્ટી, સ. ૮

ગઈ ઈવણા જ્યે દૂઃખ દેતી, મીટી ફલ તૃપ્તિની ફળેતી,	સ.
ગુરુ શરણનો મહિમા મોટો, શમ્યો સઘકાગનો સોટો.	સ. ૯
મુને ભાવિરે ભગવદ્ ભક્તિ, અલગી ખશી ગઈ આસક્તિ,	સ.
કઈ કલંક માહારાં કાપ્યાં, થાણા મનમાં હરીનાં સ્થાપ્યાં.	સ. ૧૦
હુતો ભામણા લેઉ સજ્જનને, જેણે સ્થિર કીધું માહારા મનને.	સ.
માહારા સંશય સકલ શમાવ્યા, હુદે રમાનાથને રમાવ્યા.	સ. ૧૧
બડબડ બહુ વિધની બાળી, દેખાડી નિત્ય દિવાળી,	સ.
શી શેવા ગુરૂંનિ કરીયે, મુસ્તક ચરણે જઈ ધરિયે.	સ. ૧૨
ગુરુ ગોવિંદ માંની ઝહિયે, આજ્ઞા અનુસારે રહિયે,	સ.
તૃપ્તિ તણી તંતિયો ત્રોડી, કૃષ્ણરામ રહે કરજેડી.	સ. ૧૩

વી૦ ૧૩ પા૦ ૧૦

કીર્તન ૨૫૦ મું.

અજ કાં નથી બોલતા હરજી,	
માહારી શુણતા નથી કાં ચરજી. હે કૃષ્ણ કૃપાલ હેરે.	
અજ શું જીવો સાધન સાંહામું,	
હુતો વિરહથી વેદના વાંમું.	હે કૃ. ૧
માહારી શાલ્યતા સઘળી જાણે,	
અજ કાં કંઈ નવ્ય આણે.	હે કૃ.
માહારે એકે નથી હવે આરો,	
વાસુદેવજી કાં ન વિચારો.	હે કૃ. ૨
આહાવો જન્મ આપ્યો જ્યારે આપેં,	
ત્યારે ત્રાતા તપાવો ન તાપેં.	હે કૃ.
માહારિ વૃત્તિયો તમને વરાવો,	
મુને નિજનો દાસ ઠરાવો.	હે કૃ. ૩
ગુણસાગર છો ગિરધારી,	
માહારા અવગુણ નાંખો વિસારિ,	હે કૃ.
માહારે આશરો એક તમારો,	
આશ્રિત જાણીને ઉગારો.	હે કૃ. ૪
મુને નિર્ભયતા દેખાડો,	
પ્રતિતી પૂરણ પેખાડો;	હે કૃ.

આવણું ઉઘાડો ઉરનું,	
જયમ ઉઘાડ્યું અકુરનું.	હે કૃ. ૫
કાંઈ ભાતીનાં સંકટ કાપો,	
માહારૂં વિમલ હૃદય કરી વ્વાપો;	હે કૃ.
માહારા અંતર તાપ શમાવો,	
કાંઈ જવાપ કૃપા કરી કાઢાવો.	હે કૃ. ૬
વીશ્વાસ વિશેષ વધારો,	
મુને એકવાર કોહોને માહારો;	હે કૃ.
આહાવો જન્મ જાય છે વીતિ,	
પ્રભુ ક્યાહારે દેખાડશે પ્રીતિ.	હે કૃ. ૭
અકળાંમણુ મનની ભગો,	
જન માટે સત્વર જાગો;	હે કૃ.
મુને ગાતાં ન આવડે કાંઈ,	
તેણું અકળાઉ ઉર માંહિ.	હે કૃ. ૮
પરતંત્ર સદા હું તમને,	
હું તે સમજી શ્યા ઉઘમને	હે કૃ.
કળ કોણુ ઉઘાડે માહારિ,	
કૃષ્ણરામને આશા તમારી.	હે કૃ. ૯

વિ. ૧૩ પા. ૧૧

કીર્તન ૨૫૧ મું.

દશી રેર.

માહારે તો એક આશરો છે તમારો.	ધૃ.
કોય મુને વંદો કોય મુને નિંદો,	
કોય ભૂડો કહો કોય સરો.	મા. ૧
કૃષ્ણ કથા રસ પાન કરચે હવે,	
લાગે છે ભવરસ ખારો.	મા. ૨
મન માહારૂં અજી મંદ મતી તેણું,	
વિષયનો હોય ન વિસારો.	મા. ૩
સાધન સખળ ન સાધી સકાયાં,	
ઉગરૂં જો આપેં ઉગારો.	મા. ૪

હુલ્લ માનવ દેહ મળે મુને,

અણ્યે ન ઉકલ્યો આરો.

મા. ૫

કૃપણ જાણીને માહારી અરણ કેશવ,

કાંઈક તો કરણે ધારો.

મા. ૬

કૃષ્ણરામને કાંઈ પ્રકારે,

તરક તામથી તારો.

મા. ૭

વિ. ૧૪ પા. ૮

કીર્તન રપરં મું.

સમશ્યા.

૧ ચોવિસમા અણ કાં ચેતે નહિ, ૨ પંચમ ૩ જનું ફરી કયહાં પાંમે;
સંસારસુખને ૪ દ્વાદશ માંની, કાં તેહની ૫ એકાદશી કાંમે. ચો. ૧
કઈ વેળાએ સુખના ઉપર, કાલ રૂપી ૬ પંનરમુ પડે;
એ સુખ ભોગ્યેથી ૭ ઝોગણીસમા, ૮ ધરનારો તુંને નિલ નડે. ચો. ૨
૯ તૃતીય છે તું પણ એ અધ્યાસે, ૧૦ તેરમા પ્રત્યે તુંને લીધો;
એ સુખ ૧૧ ખાવીસમું થવું ઇચ્છે, કરમે તુંને ૧૨ અંતિમ ઝીધો ચો. ૩
૧૩ આદિ પયોમુખ સમરસેં તોહો, ન રિ ૧૪ દશમેં નિજ ૧૫ પદ કરી;
શ્યા રસનેં ચ્યુએ મન માની, ૧૬ એકવિસમી ત્યહાં ૧૭ દ્વિતિયા ધરી. ચો. ૪
એ સુખે તાહારા ૧૮ સત્તરમાનેં, જોઈનેં તું ૧૯ સપ્તમ થાનેં હવે;
જો તું તાહારા ૨૦ તૂર્યનેં ઇચ્છે, તો તું રખે પડેં લોક હવે. ચો. ૫
૨૧ અષ્ટાદશનેં પ્રસંગે ફરી ઉરેં, ૨૨ અષ્ટમી અવલંબીને અણ;
સ્વસ્વરૂપની ૨૩ સોળમી લહે તું, ૨૪ નવમ ધારિ ૨૫ વિસમાનેં ભણ. ચો. ૬
૨૬ ચતુર્દશમને ઉદ્ય થયેથી, તું તાહારા ૨૭ ત્રેવિસમામાં વસે;
૨૮ પચિસમાંનિ રચિ રચનામાં, તું પછિ ન વહેં વિષય રસેં. ચો. ૭

૧ શુક્ર (સારિ અવસ્થા). ૨ શોભન. ૩ શરીર. ૪ ધૃત (અચલ).
૫ વ્રદ્ધિ. ૬ વજ. ૭ પરિવ્ર (શસ્ત્ર). ૮ યમદૂત. ૯ આયુમાન. ૧૦ વ્યા-
ધાત. ૧૧ સાધ્ય. ૧૨ છેદત્ર (રાગ) વૈદ્ય. ૧૩ વિદ્વંભ (ઝેરનો ઘડો)
૧૪ ગંડ (ગાલ) ૧૫ અતિગંડ (મોટાગાલ) ૧૬ સિદ્ધિ. ૧૭ પ્રીતિ. ૧૮
વ્યતીપાત (ભારે દુઃખ) ૧૯ સુકર્મ. ૨૦ સૌભાગ્ય (સુખ) ૨૧ વરીયાન
(શ્રેષ્ઠ) ૨૨ ધૃતી (વૈર્ય) ૨૩ સિદ્ધિ. ૨૪ શત્ર. ૨૫ શિવ. ૨૬ હર્ષણ
(આનંદ) ૨૭ શુભ (સુખ અથવા તેજ) ૨૮ અભા.

૨૦૭બિસમાં સરખાનેં દુર્લભ, જયે વેલંવ તે તુજનેં મળે;
કૃષ્ણરામ કહે યોગ સમજતાં, યોગ થયેથી વિયોગ દળે. ચો. ૮
વિ. ૧૪ પા. ૮.

કીર્તન ૨૫૩ મું.

દશી રૂ

- કિંકરનેં કડણા કરો, હો કૃષ્ણજી, આપો અભયપદ દાંન; ૧
અરજી કરું તે ઉરે ધરો, હો કૃષ્ણજી, કેશવ ધરીને કાંન.
કંઈક કદપૂથી હું આથડયો, હો કૃં વિવિધ ધરીનેં વેશ; ૨
આ અવસર આજ સાંપડયો, હો કૃં રંગ થવા રૂપીકેશ.
માનવ દેહ ક્યાંહાંથી મળે, હો કૃં ચકતાં ચોરાશી લક્ષ; ૩
ભાગ્ય એહેવું ત્યાહારે ભળે, હો કૃં જો પ્રભુજી કરો પક્ષ.
આ *અજનાંભનેં આંગણેં, હો કૃં દુર્લભ માનવ દેહ; ૪
સુર સરખાને નબ્ય બને, હો કૃં આપ્યો મુંનેં તમે તેહ.
ભાંમણેં જાઉં ભગવંતનેં, હો કૃં શ્યા શ્યા ગણાવું ગુણ; ૫
ઉત્તમ વરણ અસંતનેં, હો કૃં કૃષ્ણ વિના કરે કુંણ.
જન્મ થકી જંજળમાં, હો કૃં મળવા ન દીધું મંન; ૬
કુટિલ કલી તણા કાળમાં, હો કૃં જાળવી લિધો હું જંન.
વિમલ વિદ્યાઓ શિખવી, હો કૃં જેથી જણાયે તત્ત્વ; ૭
નિત્યેં કળા જગવી તવી, હો કૃં શુદ્ધ જગ્યાવું સત્ત્વ.
કેવળ કર્ણથી કરાવિયું, હો કૃં કૃષ્ણકથા મૃત પાંન; ૮
ધારણા દ્વારા ધરાવિયું, હો કૃં સહજ જગાડિ સાંન.
દૂર રાખ્યો દૂષ્ટ સંગથી, હો કૃં આદરાવ્યો ન અધર્મ; ૯
અકળાવ્યો ન અનંગથી, હો કૃં ચિત્તેં ઠરાવ્યું ન ચર્મ.
વિમળ વિકાશી વાણિનેં, હો કૃં કિર્તન કરાવો કાળ્ય; ૧૦
તૃપ્તિ ન જાયે તાંણિનેં, હો કૃં રાગ રોષતેં રાજ્ય.
સંગત્યેં જે જત મેળવ્યા, હો કૃં હૃદયેં ઠરે જ્યહાં રંગ; ૧૧
ભૂલ્યા હતા પણ ભેળવ્યા, હો કૃં સાધવાનેં સત્સંગ.
ત્રિવિક્રમ તેહેને તારજ્યો, હો કૃં નાથ નિભાવજ્યો નાંમ; ૧૨
વિમ્લના પંથનેં વારજ્યો, હો કૃં હૃદયે રગવજ્યો રાંમ.
કરણી ન જોશ્યો કોઈની, હો કૃં કેશવ કડણા નિધાંન;

(૨૧૪)

મમતા તજવજ્યો મોહિની, હો કૃં. અલગું કરી અભિમાન. ૧૩
 દૈવત દિલ દેખાડજ્યો, હો કૃં શ્રદ્ધા સધાવજ્યો સત્ય.
 કલખલમાંથી કહાડજ્યો, હો કૃં વેગળી કરીનેં વિપત્ય. ૧૪
 ધારણા નિજની ધરાવજ્યો, હો કૃં અલગું ખશેડી આવર્ણ;
 સ્થિર સહુના ઠરાવજ્યો, હો કૃં ચિત્ત તમારે ચર્ણ. ૧૫
 અનાયાસથી આપજ્યો, હો કૃં સ્વલ્પ શ્રમેં પ્રારબ્ધ;
 દાસની પશ્તિમાં સ્થાપજ્યો, હો કૃં લક્ષ કરાવિનેં લબ્ધ. ૧૬
 આપના માંની ઉદ્ધારજ્યો, હો કૃં હેતે ઠરાવિનેં હાંમ;
 તેને પૂણ્યે મુનેં તારજ્યો, હો કૃં કરગરી કહે કૃષ્ણરાંમ ૧૭
 વિં ૧૪, પા. ૧૧

કીર્તન ૨૫૪ મું.

દેશી ફેર.

અજી કાં ન ખોલો માહારા દીન દયાલ હે. ધૃ.
 કુણુ કેણુ દીનથી હું અરજી કરું છું;
 ઉત્તર ન આપો અજી કૃષ્ણુ કૃપાલ હે. અ. ૧
 કૃપણુ વત્સલ કેહેવાઈ હવે હરેં,
 રમાપતિ કાં થયા છો આવડા રિસાલ હે. અ. ૨
 સાધન સાહામું હવે શું જીવો શ્રીધર;
 કુટિલ આવ્યો છે આતો કલિનો કાલ હે. અ. ૩
 શરણાગતની સાર ન કરો તો,
 ગિરિવરધારી તમનેં લાગશે ગાળ હે. અ. ૪
 ગુણુ અવગુણુ નવ્ય જોઈએ ગરિખના;
 શરણુ આવ્યાની લીજે સહજ સંભાળ હે. અ. ૫
 કૃષ્ણુ કૃપા કરી કૃષ્ણુરાંમની,
 પીડા નિવારી પ્રભુ કીજે પ્રતિપાલ હે. અ. ૬

વિં ૧૪, પાં ૧૩

કીર્તન ૨૫૫ મું.

દેશી ફેર.

હવે રનેહ નજર કરો નાથજી,
 અમે આપના કેહેવરાવિરે.

હવે. ધૃ. ૧

બાપ તમે બાળ્યકને સંભાળો,	
હરે હાથ પકડિયે આવિરે.	હવે. ૨
નિર્બળ જાણિને નાથ નિભાવો,	
તમે બલવંત ણિરૂદ્ધ બતાવીરે.	હવે. ૩
સમર્થ જાણિને શરણુ આબ્યા અમે,	
હવે હાશિ અમારિ ન વ્યહાવીરે.	હવે. ૪
જોઈ ઘણા ઘણા અવગુણુ અમથી,	
રખે માથણુ રહેતા રીસાવીરે.	હવે. ૫
રાંકોને મૂકો રઝગતાં રખે હરી,	
તમે કરૂણાનિધાન કહાવીરે.	હવે. ૬
અર્જકને અથડાતાં જાણી,	
હવે બાંહે પકડીયે બોલાવીરે.	હવે. ૭
સંકટ છુટે સહજ અમારાં,	
તેહેવું સાધન દીજે સધાવિરે.	હવે. ૮
તાપ ત્રય જ્યમ ટળે અમારાં,	
તેહેવિ કૃષ્ણ કથા સુધા પાવિરે.	હવે. ૯
હરખ ઘણે હરી ગુણુ ગવરાવો,	
જડ વાણિનું જાણ્યતા જાવિરે.	હવે. ૧૦
સ્મરણુ રખાવો શ્રીધરજીનું,	
હજ્ય હાની અમારી હડાવિરે.	હવે. ૧૧
અદ્રષ્ટ દીજીયે અનાયાસથી,	
ચિન્ત વૃત્તિયો વિમલ કરાવિરે.	હવે. ૧૨
કષ્ટ દૂર કરી કૃષ્ણરામને,	
તમે નર હરિ લીજે નિભાવિરે.	હવે. ૧૩

વિં ૧૪, પાં ૧૪.

કીર્તન રપદ મું.

દેશી રેર.

હારે વાહાલા કૃષ્ણ, કરૂણાનિધે આવિયેં;	
હારે દેવદરશન દિવ્ય દેખાવિયેજીરે	કૃ. ૧
હારે તમે વ્યતુર થઈ રખે ચુકતા;	
હારે મજ રંકને વિસારી રખે મૂકતાજીરે.	કૃ. ૨

હાંરે રખે જોતાં કૃપણ તણા કરમનેં;	
હાંરે હુબે નાથજી નિભાવો નિજ ધરમનેંજીરે.	કૃ. ૩
હાંરે અમે જ્યે જ્યે કરચાં કરમ કારચમાં;	
હાંરે તેણું સંકટ સહ્યાં સંસારમાંજીરે.	કૃ. ૪
હાંરે અમનેં માયા તમારીયે મરદિયા	
હાંરે હતા દિવ્ય તે કરચા બહુ ઠરદિયાજીરે.	કૃ. ૫
હાંરે એણિયેં ઉલટો અધ્યાસ મનાવિયો;	
હાંરે પછી દાખવી વસ્તો બનાવિયોજીરે.	કૃ. ૬
હાંરે વાલા વિઠલનાથ વિસનાવિયા;	
હાંરે ઠઠી ઠગબાજીમાં ઠરાવિયાજીરે.	કૃ. ૭
હાંરે ખોટા નજરખંધીના ખેલથી;	
હાંરે મલિન કીધા માયાના મેલથીજીરે.	કૃ. ૮
હાંરે અંગેઅંગે અનંગ ઉપજાવિયો;	
હાંરે ભમેં ભટક્યાનો માર્ગ ભજાવિયોજીરે.	કૃ. ૯
હાંરે માન્યાં મિથ્યા સખંધીનેં મેળવ્યાં,	
હાંરે બણે કળેં કરિ તે અમે કેળવ્યાજીરે.	કૃ. ૧૦
હાંરે કશી નાંખ્યા કનક તણું કામણું;	
હાંરે સાંન નાવવા દીધી શિખાંમણુંજીરે.	કૃ. ૧૧
હાંરે ધુજ્ય મેળવ્યા ધુરતના સંગથિ,	
હાંરે રોળી નાંખ્યા રામાઓના રંગથી જીરે.	કૃ. ૧૨
હાંરે સર્વ મેળવ્યાં પદાર્થ તે કારચમાં,	
હાંરે ગુંદિ નાંખ્યા ગંદાઈ તણી ગારચમાં જીરે.	કૃ. ૧૩
હાંરે જન્મ મરણ તણાં જન્નળથી,	
હાંરે અતી અથડાવ્યા કઈ આળથી જીરે.	કૃ. ૧૪
હાંરે કષ્ટ કહિને બતાવું કેટલાં,	
હાંરે તમે બાંણાછો થાય છે જેટલાં જીરે.	કૃ. ૧૫
હાંરે જ્યારેં અવસર આ તમે આપિયા,	
હાંરે અમે શરણ આવ્યા તાપ તાપિયા જીરે.	કૃ. ૧૬
હાંરે શરણ આવ્યાની લાજ હવેં રાખિયે,	
હાંરે હવેં પાછા પટકલા ન નાંખિયે જીરે.	કૃ. ૧૭

(૨૧૭)

હોરે માહારા મનના મનોચને જાણ્યો,

હોરે કૃપા કૃષ્ણરામ ઉપર આણ્યો જરે.

કૃ. ૧૮

વિં ૧૪ પા. ૧૬

કીર્તન ૨૫૭ મું.

દશી ફેર.

હોરે કૃપાનિધિ કેશવા, માહારા મનની તું જાણ્ય;

પીઠા પહી કરચ પ્રિયતમા, તાત થઈને ન તાણ્ય.

હો. ૧

તુંતો એક અનાદિ અકળ ગતી, માહારી વાહારે આવ્ય;

સમાચાર સોહામણા, કાંઈ કેશવ કાહાવ્ય.

હો. ૨

તુંતો અશરણ કેરા શરણ છે, અધમોનો ઉદ્ધાર;

પતિત પાવન પુરૂષોત્તમા, શીઘ્ર કરચ માહારી સાર.

હો. ૩

એક ભારે ભરૂંસો તાહારો, માહારા પ્રાણજીવન;

ચરણ શરણ હું આવિયો, સૂંપિ તન મન ધન.

હો. ૪

માહારા જ્યે અપરાધ અતી ઘણા, માફ કરચ તે મુરારિ;

નજર ભરી મુંને નિરખ્ય તું, રખે મૂકે વિસારિ.

હો. ૫

માહારા તાપ ત્રિવિધના શમાવિયે, કરી કરૂણા કટાક્ષ;

દીન દયાલ તું દેવ છે, તેની શાઓમાં સાક્ષ.

હો. ૬

હવે શાંને ભમાવે છે સાંમળા, કૃપાસિંધુ કેહેવાઈ;

કાંહોને હું કહું કરૂણાનિધે. મન રહે અકળાઈ.

હો. ૭

હાથી આપીને દાનમાં, હવે અંકુશ માટ;

કાં તું કરાવે છે કલ્પના, ઉર માહારે ઉચાટ.

હો. ૮

મુંને ખસતો ન મૂકીશ જલ ગણી, હુંતો તાહારો છું ઠાસ;

શરણાગતની લાજને, રાખજે શ્રીનિવાસ.

હો. ૯

તુંતો મંગલકારી છે માધવા, ઘણો ગરિય નિવાજ;

કાલાવાલા કૃષ્ણરામના, માની લ્યે મહારાજ.

હો. ૧૦

વિં ૧૪, પા. ૧૬

કીર્તન ૨૫૮ મું.

દશી ફેર.

આવો માહારા આત્મખંધો, ગોવિંદા ગિરધારીરે,

કમળાનાયક કરૂણાસિંધો, મધુસુદન મુરારીરે.

આ. ૧

વિશ્વંભર વિશ્વાંતરમામિ, વિશ્વનાથ વરદેશરે;	
કોટિ કોટિ બ્રહ્માંડોત્પાદક, રમાનાથ રૂષિકેશરે.	આ. ૨
સત્ય સચ્ચિદાનંદ નિર્ગુણ, સકલ ગુણાકર શ્રેષ્ઠરે;	
વશ્યમાય મહા વિઘ્નનિવારક, પ્રાણિ માત્રના પ્રેષ્ટરે.	આ. ૩
ધરમનિભાવન ધરમ સ્વરૂપી, ગૌપ્રાદ્યાણુ પ્રતિપાલરે;	
ગોપીજન વલ્લભ ગોકુલપતી, કેશવ પરમ કપાલરે.	આ. ૪
અવિનાશી અખિલોના સાક્ષિ, પુરૂષોત્તમ પરબ્રહ્મરે;	
શરણાગત વત્સલ સુખદાતા, સગુણ સ્વરૂપી રમ્યરે.	આ. ૫
અચિંત્ય શક્તિ અવ્યય અચ્યુત, માધવ મંગળ રૂપરે;	
ગદા સુહરશન શારિંગધારી, અખંડ કીર્તિ અનૂપરે.	આ. ૬
સચરાચરવાસી સર્વોત્તમ, સમર્થ કરવા સર્વરે;	
અધમોદ્ધારણ કષ્ટનિવારણ, અકુંઠ ધામ અગર્વરે.	આ. ૭
કિંચિત્કરૂણા કટાક્ષ કરિયે, ગરિબને ગરિબનિવાજરે;	
અલ્પબેલા હવે આળસ તણ્યે, કૃષ્ણરામને કાજરે.	આ. ૮

વિં ૧૪, પા. ૨૧

કીર્તન રપદ મું.

દશી રેર.

નમું નમુંરે, નરહરિ નાથને, નિત્યે નમુંરે;	
ખમું ખમુંરે, આવડું દુઃખ ક્યહાંલગી ખમુંરે.	ધૃ. ૧
રમાનાથ હવે કરીને રીઝ,	
બાળિયે સકળ સંચિતતણાં બીજ.	નમું. ૨
પ્રારબ્ધ કર્મતણું જેહ પ્રમાણ,	
પોહોંચ્યાડો પ્રેમ કરી પુરૂષ પુરાણ.	નમું. ૩
કૃષ્ણાર્પણ કરાવો ક્રિયમાણ,	
કેશવ કર ધરી કરીયે કલ્યાણ.	નમું. ૪
માહારે છે આપ તણા આશ્રય એક,	
તરત છોડી નાંખશે તરત જશે ટેક.	નમું. ૫
ચૈતનધન થઈ ચિત્તના ચોર,	
બાળક જાણીને શું કરાવો બકોર.	નમું. ૬
ન ગમે મુને ફેકટ ફજેતીના ફંદ,	

(૨૧૬)

ચેટક થઇને તમે લાગ્યા ચિદાનંદ.	નમુ. ૭
હવે નથી રહ્યો હુંતો માહારચે હાથ્ય;	
ચકતું ચિત્ત ફરે શ્રીધર સાથ્ય.	નમુ. ૮
ધરણિધર મુને રહેતી નથી ધીર,	
રમાનાયક માહારી શુંજીજ્યો રીર.	નમુ. ૯
રંગ રસિયા વિના રહ્યું નવ્ય જાય,	
શ્રીધરજી ક્યાહારે કરજ્યો સહાય.	નમુ. ૧૦
ગોવિંદ શીઘ્ર જ્યમ તારયો ગજેંદ્ર,	
ત્યમ મળો કૃષ્ણરામને કૃષ્ણચંદ્ર.	નમુ. ૧૧

વિં ૧૪ પાં ૨૨

કીર્તન ૨૬૦ મું.

દેશી રેર.

માહારિ ભક્ત પ્રિય ભગવાન, હરજી અરજી ધરજ્યો કાન.	ધૂ. ૧
કઈ કઈ જન્મ ધરયા મેં કેશવ, આ અવની મેઝાર;	
આ અવતાર અનૂપમ આપ્યો, શ્રીધર કરજ્યો સાર.	મા. ૨
માત પિતા જ્યમ બાળક કેરી, સહજ કરે સંભળ;	
એમ કરો માધવજી માહારી, પ્રેમ ધરી પ્રતિપદ્મ.	મા. ૩
ભલાપણું શું જોર્યો ભૂધર, જીવતાણું યદુરાય,	
કરમ કરો બકશીશ કૃપાકર, લાગું તમને પાય.	મા. ૪
મજ અર્ભકથી કાંઈ ન ઉપજે, જ્ઞાન ભક્તિ વૈરાગ;	
સાધન લે હું સાધિ સકું શું, તૃણા થાય ન ત્યાગ.	મા. ૫
અખિલ વિશ્વ આધીન તુમારે, જ્યેહ કરો તે થાય;	
કરૂણાં દ્રષ્ટેં જોતાં કેશવ, જનનું દુઃખ તો જાય.	મા. ૬
દાન દયાનેં જપ તપ તીરથ, વિવેક વિદ્યા જ્ઞાન;	
દયા કરોતો સહેજ્યેં સાધે, કેશવ કૃપા નિધાન.	મા. ૭
હું પતીત તમે અધમોદ્ધારણ, બિરૂદની રાખો લાજ;	
તાંણા તાંણ્ય ન કરિયે ત્રીકમ, કૃષ્ણરામનેં કાજ.	મા. ૮

વીં ૧૫ પાં ૧

(૨૨૦)

કીર્તન ૨૧૧ મું.

દશી શ્રેર.

- આ અવસર આબ્યો, અનૂપમ આ અવસર આબ્યો,
શાસ્ત્ર સંકેતેં ગુરૂના મુખથી, કૃષ્ણ તમે કાહાબ્યો. આ. ૧
- કોટિ કોટિ અવતારે ભમતાં, યત્ને કરચે નાવે;
સેહેજ્યમાં તે તમે આપ્યો શ્રીધર, સદ્ગુરૂ સમજાવે. આ. ૨
- ભાગવતગીતા વસ્તુ ભણાવી, યોગી જેનેં જાણે;
ત્યમ હવેં કર પકડો માહારો તારક, તત્ક્ષણ આ ટાંણે. આ. ૩
- પ્રીતિ કરી તો પૂરણ કરિયે, વિઠલજી વારૂં;
અથડાવો ન હવેં તમે ઇશ્વર, સ્વરૂપ તણેં સારૂં. આ. ૪
- સમજી લાગ્યો સાંમળિયા મનમાં, કેહેવું મુને ન ઘટે;
માહારે તમારે મેળ કરો હરી, પ્રેમ રખે પલટે. આ. ૫
- જ્યહાં જ્યહાં જન્મ ધરૂં ત્યહાં પડશે, આવવું તો તમનેં;
સાંગે દુઃખ જશે બે જણનાં, કર ધરતાં અમનેં. આ. ૬
- અન્નાછાદન સહજ ચલાવો, ભજન પડે નહિ ભંગ;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપા કરો, રાખો બિરૂદનો રંગ. આ. ૭
- વિ. ૧૫, પા. ૧

કીર્તન ૨૧૨ મું.

દશી શ્રેર.

- આવો હરિ નાથ માહારા, પ્રેમીના પ્રાણ પ્યારા. ધૃ. ૧
- કઈ પ્રકારે અરજી કેશવ, ગવરાવિ ત્યમ ગાઈ;
સાંભળતા નથી કાં સાંમળીયા, શૂં રહ્યા સંતાઈ. આ. ૨
- જેતા હશે જગજીવનજી, ત્રીકમ માહારો ટેક;
મજ સરીખા તમનેં ગાઝા, માહારે તો તમે એક. આ. ૩
- બ્યાસજીના વાક્ય શુણિ, મેં ધરચો વિશ્વાસ;
જેહેવો તેહેવો હું તમારો, દામોદર છું દાસ. આ. ૪
- અભામિલ ઉદ્ધારતાં હરી, કાં ન જોયા કરમ;
આજ મુને ઉદ્ધારિ લેતાં, શે આવે છે શરમ. આ. ૫
- કેટલે નાશી જાશે કેશવ, મન માહારાથી દૂર;
કઉતુક કરવું મૂકિ દેઇનેં, નાથ બતાવો નૂર. આ. ૬

(૨૨૧)

અંતરયાત્રી આવવું પડ્યો, જ્યહાં જઈશ ત્યાહાં સંગ;
શોક્યની સાથે ભાગશે તેહેમાં, રયો કમાર્યો ઢંગ. આ. ૭
દેવ તમારૂં બળ દેખાડો, નીડર થવા નાથ;
કૃષ્ણરામ તણા ધરો, હરજી હેતેં હાથ. આ. ૮
વિં ૧૫, પાં ૨

કીર્તન ૨૧૩ મું.

દશી રેર.

હરશણ દીજીયે દયાળા. ધૃ.
મદન મોહન મહા માયી માધવ, વિઠલ વઈકુંઠવાળા. દ. ૧
મેહેર કરો મધૂસૂદન મુજનેં, જા પ્રાદ્ધણ પ્રતિપાળા. દ. ૨
યત્ન અભાંગ્યે કર્યાં તોહે યમના, પાછા ફર્યા નહિ પાળા. દ. ૩
સદ્ગુરૂ શરણુ ધર્યા બિન કોથી, કળ્યા ન જાઓ તમે કાળા. દ. ૪
હારી શરણુ હવેં આવ્યો હું હરજી, ચક્રવા તજીનેં ચાળા. દ. ૫
માધવનો થયે માંમ જશેતો, હસશે હરામિ હાલા. દ. ૬
દાસના દોષ ધારીને દિલમાં, ત્રિકમ ન દીજીયે ટાળા. દ. ૭
સત્વિદાનંદના રમરણ થકે કઈ, સદ્ય સુધરી ગઈ શાળા. દ. ૮
તિલક ધર્યું મેંતો શરણુ ત્રિકમનું, માધવ નામની માળા. દ. ૯
કિંકર જાણિ કૃષ્ણરામની, ચદુપતિ આહુવો જ્વાલા. દ. ૧૦
વિં ૧૫ પાં ૭

કીર્તન ૨૧૪ મું.

દશી રેર.

આવો આગસ તજીનેં અવિનાશરે, છેડલો હું નહિ છોડું;
દીનબંધુ તણા થઈ દાસરે, દસો દિશ નહિ દોડું. ધૃ. ૧
ગરીબનીવાજ કેહેવાઈ ગોવીંદજી, દાસના દોષ શું વિચારોરે;
પોતાનું ખીરૂં પેખી પુરૂષોત્તમ, શરણાગતનેં સુધારોરે. છે. ૨
અન્યોમાં ભાસે તે અવગુણ મારા, બીજાનો કાંઈ નથી વાંકરે;
આણુવિશ્વાસી આભયંતર મારૂં તેથી, વળિયો છે આડો આંકરે. છે. ૩
અનન્યતા ઉપજવો મન માહારે, જ્ઞાંતિ જમણુ જેથી ભાગેરે.
સંત પુરૂષનોસંગ સધાવો જેથી, જાણ્ય જીવનજીનિ જાગેરે. છે. ૪
શકંજન કેરા સંગ કરે માહારૂં, માન ઘટે છે મોડતુરે;

કષ્ટ જાણ્યું પણ કૃષ્ણ કૃપા વિના, મજથિ તે નથી છોડાતુંરે. છે. ૫
 માનવ જન્મ મહાન તેમાં વળી, દુર્લભ પ્રાપ્તિ જાતીરે;
 દાઓ આંચો પણ હું દુર્જનથી, તૃણાનિ તંતૂ ન તજતીરે. છે. ૬
 વિશ્વંસરનો લડુંસો ન ઉપજે, અદ્ય મતી હું એહેવોરે;
 જાડ્યતા જલધિયેં કુખુછું હું હવેં, હાથ હરિ માહારો એહેવોરે. છે. ૭
 કેા આગળ કૃપાસિંધો પુકારું, કૃપણ હું કયહાં કરું અરજરે;
 કૃષ્ણરામ તાણું કષ્ટ નિવારો, સાહાય કરીનેં શ્રીધરજરે. છે. ૮

વિ. ૧૫, પા. ૧૦.

કીર્તન ૨૬૫ મું.

દશી રેર.

સેવકની શુભા વીનતીરે, કેશવ કમળા કાંત.	હરે હરે;
આતુરતા થઈ છે અતીરે, શમલેં કરચો છું હું શ્રાંત.	હરે હરે. ૧
વસ્તુ સેવા મુકી વેગળીરે, દુઃખદાયિ સેવ્યો મેં દામ.	હ.
મલિનતા મન માંહે મળીરે, હૃદયે રઘ્યા નહિ રામ.	હ. ૨
હું માહારાનિ હઠયેં થકીરે, આવિ અવિદ્યાનિ આડ્ય,	હ.
ખડખડ કંઈ વિધની ખકીરે, રાગ રોષે કરી રાહાડ્ય.	હ. ૩
ચિંતન પંથે ન આલિયોરે, વિસારીનેં વિશ્વનાથ;	હ.
મોહ મુમતયિ હું માહાલીયોરે, હૃદયું રહ્યું નહિ હાથ.	હ. ૪
શાસ્ત્રનિ શીક્ષા ન સાંભળિરે, વારૂ વિચારયા ન વેદ;	હ.
દીખળ બુદ્ધિ નથી ટળીરે, ભાશિ રહ્યા છે ભેદ.	હ. ૫
જોખ્યમ જન્મ મરણ તણારે, કાલ કરમને સ્વભાવ.	હ.
ઘણિ ઘણિવાર ભોગ્યા ઘણારે, દિલથી ચુકીને દાવ.	હ. ૬
અશરણ કેરા શરણનીરે, પ્રીછિ લહી નહિ પેર;	હ.
ઈશ્વરના આચરણનીરે, લક્ષ્યે લહી નથી લેહેર.	હ. ૭
જંજાળે જન્મ ગયો વહીરે, વિષયનો કરતા વિનોદ;	હ.
નાથનેં માહારા માન્યા નહીરે, મિથ્યાનો માનીનેં મોહ.	હ. ૮
નાથ નિહાળો ન્યેહેં કરીરે, કર્ણાનિધાન કિરતાર;	હ.
સેવા સેવકથી નથી સરીરે, અપરાધી છું અપાર.	હ. ૯
પતિત પાવન શુભિ નાંમનેરે, આંચો છું ચરણને શરણ.	હ.
માધવ રાખો માહારિ માંમનેરે, આગણ અશેડી આવરણ.	હ. ૧૦

એક તમારો છે આશરોરે, બિન્નુ નથી કાંઈ બલ; ૬.

કૃષ્ણરામને કૃપા કરોરે, કૃષ્ણજી કાપો કલિમલ. ૬. ૧૧

વિં ૧૫ પાં ૧૩

કીર્તન ૨૬૬ મુ.

કૃષ્ણચંદ્રજીરે, જે થશે અનુકુળ, દાસ ભાવેં ભજી;
એકોત્તર શતરે, તેહેના તરશેં કુળ, ભવ ભ્રમનેં તજી. ૧

જગત્ જૂઠુંરે, શ્રીપતિ છે સત્ય, એવું જ્યે મન લહે;
તેના કુળજીરે, તરવાની વિગત્ય, કમથી શાસ્ત્ર કહે. ૨

પિતૃપક્ષનાંરે, તરે કુળ ચોવીસ, સસરાના ષોડશ;
માતુલ તણારે, તરશેં કુળ વીસ, દુહિતાના દ્વાદશ. ૩

ભગની તણારે, એકાદશ સ્પષ્ટ, દશ તે કુળ કંઈનાં;
નિજ માશીનાંરે, કુળ તરશેં અષ્ટ, પૂર્વે તરયાં કંઈનાં. ૪

એહેમાં જ્યે જ્યેરે, નહિ હોયેં વર્તમાન; તે પૂર્વનાં કહિયે,
કૃષ્ણરામનેંરે, કૃષ્ણ વસો નિદાન, હિતકારી હમયે. ૫

વિં ૧૨, પા. ૧૫

કીર્તન ૨૬૭ મું.

દેશી પ્રેર.

સચરાચરના વાસી, સુણજ્યો સર્વજ,
હું અવળો અધ્યાસી, અપરાધી અજ;
માટે હું ભવજલમાં, મમતાયેં મગ્ન,
કાંઈ ન સમજું કળમાં, લાગ્યે ક્યમ લગ્ન. સ. ૧

આ તનુ ઇશે આપી, માનુષિ મહાન,
આતુરતા અદ્યાપી, નવ્ય મિટે નિદાન;
ઐષ્ટ કેહેવાયા સાડું, ભાસે ક્યમ ભાન,
તડું અને ક્યમ તાડું, નિજ પરાભિમાન. સ. ૨

વિદ્યા વિશદ ભણાવી, કેહેવરાવ્યો વ્યાસ,
કંઈનેં પ્રીતિ જણાવી, મેલ્યા મજ પાસ;
તે જાણેં મુંને આતો, હશે હરિના ખાસ,
વિમલ સુંણીનેં વાતો, ધરતા વિશ્વાસ. સ. ૩

પણ હું પોપટ સરખો, વરણું વેદાંત,
પ્રભુજી સઘળું પરખો, ઉર દાંત અદાંત;

- માહિલું મન તો મેલું, શમલો ચે શ્રાંત,
રાગ રોષે રંગેલું, રહે નહિ એકાંત સ. ૪
- પૂછે પ્રીતિ કરીને, જન ભાવી વાત,
હું શું કહું વિસ્તરિને, આપે અજ્ઞાત;
પરોક્ષની શું પ્રીછું, વેહેમી વિખ્યાત,
પ્રલો પ્રતીતિ ઇચ્છું, મઠે સાક્ષાત. સ. ૫
- જ્યે થયું નેં જ્યે થાશે, જ્યે થાય છે આજ,
એ સઘળું ઓળખાશે, માધવ મહારાજ;
જે મજથી જન જાણે, નિજ નિજનાં કાજ,
તો મર્યાદા આણે, લોપે નહિ લાજ. સ. ૬
- ઉદય કરો જો આપે, ઐશ્વર્ય અકલ,
તો તે તેજ પ્રતાપે, વશ હોયે સકલ;
શ્રી ન કોઇ પાડે વૈગુણ્ય વિકલ,
કળ ઉઘડી તે કાહાડે, મલિનોના મલ. સ. ૭
- તો આ સઘળાં શોભે, આખ્યાં જ્યે અઘ,
નહિતર કામે લોભે, ઉલ્લાંધી હઘ;
લક્ષ કરીને ધારો, આપે અનવઘ,
આ અવસર ઉગારો, સેવકને સઘ. સ. ૮
- કેશવ કરૂણા કીજે, દીન જાણી દેવ,
પૂર્ણ પ્રતીતિ દીજે, સ્વામી સ્વયમેવ;
ઓળખ્યામાં જ્યમ આવે, તારકની ટેવ,
જાંતિ મિટયેથી ભાવે, શ્રીધરની સેવ. સ. ૯
- અધર્મ કાંઈ ન ઉઠે, ઉરમાંહે એક,
પ્રતીતિ પામ્યાં પૂઠે, નાંસે અવિવેક;
આપે આપ ઉખડશે, ત્રૈવિધના ટેક,
જ્ઞાનચક્ષુ ઉઘડશે, ઉરમાંહે અનેક. સ. ૧૦
- એમ કરો અવિનાશી, જ્યમ વાપે રંગ,
વૃત્તિયો સર્વ વિકાશી, પાંમે નહિ ભંગ;
સખા સર્વની શુદ્ધિ, કરો અંગો અંગ,
કૃષ્ણરામની શુદ્ધિ, જ્યમ રહે અસંગ. સ. ૧૧

(૨૨૫)

ધીર્તન ૨૬૮ મું.

દેશી શ્રે.

- હરે કહું કેટલી વાર, અધમોદ્ધાર, સ્વામી શ્રીધરજી,
હરે અશરણના શર્ણુ, શુશ્રુષ્યો કર્ણુ, આતુરની અરજી. ૧
- હરે છો પરમ કપાલ, દીન દયાલ, જીવ દયા જાણો.
હરે આ ભવ જલમાંછ, પકડો ખાંછ તાત રખે તાંણો. ૨
- હરે હું જીવું શુન્ય, પૂરવ પૂણ્ય, પાખે પીડાતો;
હરે નહિ સાધન સાંન, ગોવિંદ ગાંન, ગમ્ય વિના ગાતો. ૩
- હરે અતર સાક્ષિ, કરૂણાક્ષિ, કરિને કાંઈ ન્યાહાળો;
હરે જગુવીને જવપ, ત્રિવિધતાપ, તનુજ તણા ટાળો. ૪
- હરે છો આશ્રય એક, પરમ વિવેક, કરિને મેં જોયું;
હરે થઈ વિષય ધિન, જાણ્ય વિહીન, આયુષ મેં જોયું. ૫
- હરે આ માનવ દેહ, અપ્યો તેહ, સ્વામી સફલ કરો;
હરે હું દાસ ઠરીશ, જો મજ શીશ, નિજ કર પદ્મ ધરો. ૬
- હરે માહારા અપરાધ, જેહ અગાધ, તે મન નબ્ધ ધરશો;
હરે થઈને અપરોક્ષ, વિયોગ મોક્ષ્ય, કયાહારેં હવેં કરશો. ૭
- હરે હું જોઉં છું વાટ, ઉર ઉચ્ચાટ, નિત્ય નવા વ્યાપેં;
હરે છો માહારા ઇષ્ટ, અખિલા નીષ્ટ, તુમ બિન કુણ કાપે. ૮
- હરે જે મરદે મોહ, પડ્યે વિજોહ, તે સખજો સાલે;
હરે પરવણિયો પંચ, ખસે ન રંચ, મનમાં તે માહાલે. ૯
- હરે હું મેલો મન, શ્રાતા જન, ને શું શુદ્ધ કરું;
હરે જો આપો લક્ષ, કરિનેં પક્ષ, તો તારીને તરું. ૧૦
- હરે ઉઘાડો ગમ્ય, હૃદયેં રમ્ય, પૂર્વ પ્રતીતિ દેઈ;
હરે આપી વિશ્વાસ, મુજનેં દાસ, કહો અંકમાં લેઈ. ૧૧
- હરે આ સઘળા લોક, તેમની ટોક, હું નબ્ધ સકું સહી;
હરે શું જણજીં જોર, કોયનો તોર, ચિત્તમાં ચાલે નહિ. ૧૨
- હરે છો ગરિબનિવાજ, માહારી લાજ, રંક લહી રાખો;
હરે મુજને લહિ રંક, થવા નિઃશંક, ભાવિ સકલ ભાખો. ૧૩
- હરે સર્વજ્ઞ અકલ, તમને ખલ, જન તે શું જાણે;
હરે આપેં અભિમાન, કરેં નિદાન, તે અંતર આંખે. ૧૪

હરે છો પૂર્ણાનંદ, માહારા કંદ, તમ લહી ત્રોડો;
 હરે હું શા ગુણગાંઠિ, મન અકળાઉ, પરોક્ષ કાં પોહોડો. ૧૪
 હરે હું છું અપ્પણ, તમને તણ, શું ગાઉ મન લાજ્યે;
 હરે દોડો વત્કાણ, કૃષ્ણ યોપાળ, કૃષ્ણરામ કાજ્યે, ૧૬
 વિ. ૧૫ પા. ૧૬

કીર્તન ર૬૯ મું.

દેશી ફેર.

કાં ન બોલો કર્ણાનિધે, સાંમળિયા સુખાણુરે,
 કેશવજી કડ્યાણુ, છાંના કાં રહોરે;
 છાંનો રહે તે હોય છબીલા, ચિત્તતણો ચારરે,
 માથેં ત્યારે મોર, નુપર કાં વહોરે. ૧
 અનિમિષના જે આધિનમાં, હશે જગજીવનરે,
 શાનેં સુહરશન, ત્યારેં કર ધરોરે;
 લક્ષ્મીજીના લલયાવ્યા જે, બેઠા હશે ધાંમરે,
 ત્યારે તે નિષ્કાંમ, નાંમ પરિહરોરે. ૨
 કો એક દેશેં બેઠા હશે, જે થઇને ઉદાસીરે,
 ત્યારેં સર્વાવાસી, તમનેં કુણુ કહેરે;
 જે તમનેં કાંઇ લાગ્યો હશે, કોય વસ્તુનો ફંદરે,
 ત્યારેં પૂર્ણાનંદ, નામ કચમ રહેરે. ૩
 જેતા હશે પ્રાહ્મણુની જે આ વાંકી ટેવરે,
 તો પ્રહ્મણુય દેવ, નામ કાં ધરથુરે;
 દાસજનોનાં જેશ્યો જ્યાહારેં, માંહિલાં મેલાં મનરે,
 તો પાપિ પાવન નાંમ કાં વરથુરે. ૪
 જે શરણાગત કેરાં જેશ્યો, સાધનોનાં બળરે,
 તો શરણવત્સલ, નાંમ શાંને રાખોરે;
 વિશ્વાસી જનોથી રેહશે, દેવ જે દુર્લભરે,
 વિશ્વાસી વલ્લભ નાંમ, શાંને લાખોરે. ૫
 ભક્તજનોનેં જ્યારે પીડે, દારિદ્રનો ઉરરે,
 તો શાંને શ્રીધર, નાંમ સંગ્રહુરે;
 શીશ નાંમે તેને, જ્યારે પીડે જન્મ મણુરે,
 તો શાંને શરણ, ગિરદ સંગ્રહુરે. ૬

ક્રિકર જનોના જ્યારે, લય ન લાયે લંગરે,
 તો શાને શારિંગ, પકડા પાણિયેરે;
 આશ્રિતોની અવિદ્યાને, કરી સકશે મોક્ષરે,
 આવે અપરોક્ષ, તો તે જાણિયેરે. ૭
 માહારે તો આધાર તમે, છો અવિનાશી એકરે,
 છળશે તે કયમ છેક, શરણે આવ્યાનેરે;
 આપ ધારયા બિરુદ તે તે, બાળકને બતાવોરે,
 તનુજને નવ્ય તાવો, લાપે તાવ્યાનેરે. ૮
 સેવકે સમર્પિ તમને, અરજ્યો અનંતરે,
 કૃષ્ણ કરુણાવંત, કરુણા કીજયેરે;
 પતિતના પાવન પ્રભો, કાંઈક કરો પ્રીતિરે,
 પ્રત્યક્ષ પ્રતીતિ મુજને દીજયેરે. ૯
 પરોક્ષ પ્રતીતિયોથી, નિઃશંક ન થાઉરે,
 ગોવિંદને ગાઉ, કોણ ગમ્યથીરે;
 કૃષ્ણજની કરુણાને હું કૃષ્ણરામ ઇચ્છુરે,
 પ્રતીતિ જ્યમ સ્મિતું રમ્ય રમ્યથીરે. ૧૦

વિ. ૧૫ પા. ૨૧,

પ્રીતન ૨૭૦ મું.

દેશી ફેર.

કૃષ્ણ ક્યાહારે બોલશે કરુણાથી, હુંતો વેગે જોવું છું વાલ્ય આવો.
 હુંતો તનુજ તણાઉ છું ત્રિગુણાથી, તાતને પુકારું તે માલ્ય આવો. ૧
 માહારા આદિ સખા છો અવિનાશી, જગદીશ્વર જીવન પ્રાણ, આ.
 તમે સર્વજ્ઞ સત્યરાયરવાસી, કેશવજી પરમ કલ્યાણ. આ. ૨
 તમે કર્તુ અકર્તુ અન્યથા, કરવાને સદ્ધ છો સમર્થ. આ.
 મુને વિષયના વિષની વ્યાપી વ્યથા, તેણે આ વપુ વહેછે વ્યર્થ. આ. ૩
 ગુણ શાશ્વ ગાઉ ગોપાલના, જે છો અચિંત્ય શક્તિ અપાર. આ.
 કહ્યા કાલાવાલા મજ બાળના, અચ્યુત તે કરો અંગિકાર. આ. ૪
 માહારી કરણી ન જોશે માધવ, હુંતો અજાને છું અજાણ. આ.
 નથી શક્ય હું સાધન સાધવા, ઉરે ઉઘડી નથી આજખાણ. આ. ૫
 પીડે વસમું દુઃખ વિયોગનું, તેણે કાંઈ પડે નહિ કલ. આ.

જોડેમાં શું બળ થાલે ઉચોગતું, માહારાં ધંદ્રિય આતે સકલ. આ. ૬
 દ્વઃખ દરિયામાં પડિયો દાસને, આપે ઉદ્ધારો અશરણુ શરણુ. આ.
 અવલોકાવો વિશ્વનિવાસને, અળગું કરીને આવણું. આ. ૭
 માહારિ અરણ્યો ઉરમાં આણિને, ચઢનાથજી કરીયે જાપ. આ.
 નિજ જાત પિડાતો જાણીને, બિરુદાસ કરો તમે જાપ. આ. ૮
 સ્વામી સંકષ્ટ જાતું નથી સહ્યું, પ્રિયતમ પોહોડો શું પરોક્ષ. આ.
 આ વપુ તણું આસુર્જલ વહ્યું, અજી કાં ન બનો અપરોક્ષ. આ. ૯
 તમને કલ્પતરુ કામધેનું સમા, ચિંતુ ચિંતામણિ સમા જાણિ. આ.
 માહારા સર્વાપરાધ કરીને ક્ષમા. રોપ મૂકી દો રથાંગપાણિ. આ. ૧૦
 જે જનોને આંણ્યા તમે આપેથી, આ સત્ર માહા રૂપિકેશ. આ.
 તેતો પીડાતા પેખી પાપેથી, તેને વિમલ કરો વિશ્વેશ. આ. ૧૧
 તેના યોગક્ષેમને અનાયાસે, સદા ચાલવો શ્રીશ સુખાંજી. આ.
 વિશ્વંભર આપને વિશ્વાસે, તેતો પ્રાણી ધરિ રહ્યા પ્રાંજી. આ. ૧૨
 તેતો નિશ્ચય કરિને નાથને, જ્યમ જાણી સકે જયકારી. આ.
 સખા સખ્યપણું સર્વ સાથને, દેખાડી દો દેવ મુરારી. આ. ૧૩
 સર્વ વગગ્યા શરણુ વિશ્રાંમને, શ્રોતા વક્તા જવા ભયભીતિ. આ.
 કૃષ્ણચંદ્ર વેગે કૃષ્ણરામને, દીજે પ્રીતિયે પૂર્ણ પ્રતીતિ. આ. ૧૪

વી. ૧૫ પા. ૨૪

કીર્તન ૨૭૨ મું.

જશી ફેર.

કષ્ટક કાળથી અરજી કરું છું, સખા નથી કાં શુંજીતારે. કેશવજી.
 વિઠલથી વરદાન વરું છું, નાથ કરો નિર્ગુણતારે. કે. ૧
 બ્યાસ તણાં તે વચન સાંભળી, સમજ્યો શ્રીશ સખાનેરે. કે. ૨
 વરદેશ્વરને ચાચું વળી વળી, કાહોડો કરમ કરવાનેરે. કે. ૩
 કલ્પ કષ્ટકથી કૃષ્ણ તમારું, ચિંતન ચૂકી ગયો છુંરે. કે. ૪
 હાઈ લલ્યા બિન કહિ હું માહારું, વિઠલ વિમુખ થયો છુંરે. કે. ૫
 આજ અનૂપમ આ તનુ આપી, કરુણા નજર કરીનેરે. કે. ૬
 આવરણ્યે ઘેરયો અઘાપિ, હું નબ્બ પ્રીછું કરીનેરે. કે. ૭
 પરોક્ષ રેહેતાં પરમેશ્વરનો, બલિષ્ઠ બાધ ન પાંમુરે. કે. ૮
 અધ્યાસાંકિત અધ્યતનનો, ધોખો ક્યમ કરી વાંમુરે. કે. ૯

કરૂણા કરી તો પૂરણ કરીયે, ખાસા ન રહે ખામીરે. કે૦
 મજ શિર નિજ કરપંકજ ધરિયે, આ સમે અંતર્યામીરે. કે૦ ૬
 હું પતિત તમે પતિતનાં પાવન, મજ વડે શોભા તમનેરે. કે૦
 નાથ સદા તમે બિરૂદ નિભાવન, આદરો નિજ ઉદમનેરે. કે૦ ૭
 પારસ કેરી પ્રબળ પરિક્ષા, લોહોં જ્યમ લક્ષાશેરે. કે૦
 એમ અધમોદ્ધારણી ઇક્ષા, અધમ મળ્યે ઓળખાશેરે. કે૦ ૮
 લોહ મળે પારસ વિક્રમને, જન જોઇને જ્યમ જાણેરે. કે૦
 એમ હું મતિત મળ્યેથી તમને, પાવનકારિ પ્રમાણેરે. કે૦ ૯
 માટે આ અનુકુળ ઉદમને, રળે ચતુર ચર્મ ચૂકોરે. કે૦
 તારકનાથ કહું છું તમને, મુને ન કરથી મૂકોરે. કે૦ ૧૦
 અનાથ બંધો નિજનો અનુભવ, આશ્રિતને ઓળખાવોરે. કે૦
 મેહિરખાની કરીને મુજને માધવ, બલિષ્ઠ બિરૂદ બતાવોરે. કે૦ ૧૧
 આ અવસર તે આવે ક્યાંહાથી, ફદ જવાનો ફરીનેરે. કે૦
 માટે દુઃખ દાવાનલમાંથી, કાહાડો મૂને કર ધરિનેરે. કે૦ ૧૨
 અનેક વિધની ગાઈ મેં અરજી, જ્યમ પ્રેરી તમે વાંછીરે. કે૦
 અજી હડીલા કાં થાઓ હરજી, મતિ માહારી અકળાંણીરે. કે૦ ૧૩
 જગદીશ્વર એશ્વર્ય જગાડો, મિટાડી મનના મળનેરે. કે૦
 કૃપા કરીને કૃણુ ઉઘાડો, કૃણુરામનો કળનેરે. કે૦ ૧૪

વી૦ ૧૫ પા૦ ૧૨૭

કીર્તન ૨૭૨ મું.

દશી ફેર.

પ્રભુજી પૂર્વે કરતા પ્રેમીની પ્રતિપાલ,
 અવ્યય આશ્રિતોને નિત્ય પ્રતીતિ આપતા;
 રશિયા આજ થયા છો આવડા કાં રિસાલ,
 કેશવ કૃપણ તણાં કાં કષ્ટ નથી કાપતા. ૧
 શ્રીધર સેવકોને સદા જીવો સમભાવ,
 જનને કલ્પદ્રુમના સરખા જે કેહેવાઓ છો;
 ત્રિકમ અમ લપ્તોના કાં ન મિટાવો તાવ,
 વિઠલ વૈકલ્યોથી શાંને વૈષમ થાઓ છો. ૨
 કેશવ કરૂણામિધુ કેહેવાઓ છો ક્યમ,

વેદ શાસ્ત્રપુરાણ ઇતિહાસોની વાંચિયે,
 વિડલ વ્યગ્રધિયોનો વારો ને વિશ્વંમ,
 જીવની જાડ્યતા નાસે તો તમને જાણીયે. ૩
 અચિંત્ય શક્તિયો છે આપ તણી અનંત,
 તે તે ઓળખ્યામાં ક્યમ આવે અમ અજાનીને;
 અગમ્ય ઇશ્વરતા છે અકલ તણી અત્યંત,
 ધણિ તે ધારણામાં નાવે મોહોટા ધ્યાનીને. ૪
 જીવન જવનીકાનું જાલ્યમ વાધ્યુ જોર,
 તેણે કોય ઉપાયેથી કળ ન ઉઘડે;
 લનુંને ધ્યાને પ્રગટયો હું માહારાનો તોર,
 એના માટે અમને આંતરી અવિદ્યા નડે. ૫
 કેહે છે કૃષ્ણ કથા ને શૃણુશ્યો ધારી કાંન,
 શ્રદ્ધાથી ને શ્રીધરજી શું પ્રેમ સાધશ્યો;
 અવળા અધ્યાસેનાં ખશી જશે અભિમાન,
 તો તો જળવંતીને બોધ બળેથી બાંધશ્યો. ૬
 તે સાચું પણ તૃણા તરંગિણીની તાંણ્ય,
 ચરણે ચોટાડવા દે નહિ આપલ ચિત્તને;
 હરજી પરોક્ષ તેણે અમને હોયે હાંણ્ય,
 નિશ્ચય કીધું મેંતો નાથ એ નિમિત્તને. ૭
 પરોક્ષ શાંને રહોછો પતિતના પાવન,
 મજથિ ડરપો છો શું પાપ તમને બાંધશે;
 માધવ મજ ઉપર ને મેહર આંભો મન,
 સ્વામી સનેહ તેણે મજથી સાધશે. ૮
 આહાવા ઉદાર થઈને શું જોશો અપરાધ,
 તમને શરણે આવ્યા સેવકના સાંમળા;
 બલિષ્ઠ ખિરૂદ કેરા થવા ન દેશો બાધ;
 આવી અરલકને લ્યો અંકે મુકી આંબળા. ૯
 હરજી હૃદય મૂકીને હેતે પકડો હાથ,
 આપે અનાથના બાંધો માહારો આ સમે;
 શ્રીધર જાણે સઘળા જ્યમ શિષ્યનો સાથ,
 તવ પદ શરણાર્થિના નિત્યે આતા છો તમે. ૧૦

અચ્યુત આશ્રિતોનાં આબ્યંતર અકળાય,
દ્રષ્ટે સાક્ષાત જોવાને સુંદર શાંમને;
અખંડ પ્રતીતિયો પાંચેથી પ્રીતિ કળાય,
કેશવ કદથા કયાહારે કરશે કૃષ્ણરામને.

૧૧

વિ० ૧૫, પા० ૩૦

કીર્તન ૨૭૩ મું.

દેશી ફેર.

શિષ્ય હિતાર્થ ઇશ્વર સ્તવન.

શ્રી શ્રીધરજી શુભો વીનતી, ક્યારે કરશે કડણ કટાક્ષરે;
ઉરે અકળામણ થઈ છે અતી, દળાઈ ગયાં દિલનાં દાક્ષરે. શ્રી. ૧
પ્રભો પ્રેરણાયે પ્રાણી પ્રેરિયા, મુને મેળવ્યા જ્યે માહારાજરે;
ઘણે દુઃખે તે જનને ઘેરિયા, લક્ષ્ય કરી તેહની રાખો લાજરે. શ્રી. ૨
નંદલાલ તે નિર્જળ સ્યા થયા, ગાલરા થયા ગંગારામરે;
શોભારામ તેમનાથી સૂના થયા, હરજીવનની હઠી હાંમરે. શ્રી. ૩
માહાસુખરામ મનથી હારીયા, ગણપતરામને થઈ ગ્લાનીરે;
મોતિલાઈને તે માયાયે વારિયા, જકડાઈ ગયા જીવણજનીરે. શ્રી. ૪
ઘણિ પસ તે બાપુમેહતા ધશ્યા, શુષ્ક થઈ થયા છે સખી ચંદરે;
જીવણદાસ તે જન્નજે અશ્યા, હીરાલાઈને તે વળગ્યો ફંદરે. શ્રી. ૫
માહાસુખજની મનથી વિરમ્યા, દુખે દયાળદાસ દુખાચારે;
બ્રાંત્યે પાનાલાઈ ફરે છે ભમ્યા, રૂણે હાંસાલાઈ રોકાચારે. શ્રી. ૬
શેષકરામને સંકટે શોકિયા, ભાઈચંદ થયા ભયભીતરે;
બાપાલાઈને માતાયે રોકીયા, ન્યાંહાંનાલાઈને ઉઘડ્યાં નિમિત્તરે. શ્રી. ૭
ઉજમરામ ઉદાસી પાંખીયા, આશારામ ઉર અકળાંણુરે;
બાવાલાલપુરિ બળ વાંમિયા, રાજરામ ભીખેથી રોકાણારે. શ્રી. ૮
રાયજી શેઠ રૂણ થયા ઘણા, અમરદાસને થઈ અવલાઈરે;
પ્રાણદાસ દિસે છે પીડાંમણા, ભાંન બિન છે ભવાનીલાઈરે. શ્રી. ૯

ઘરવાલીનું ઘટ સૂનૂ અણ, અતી આતુર થઈ આધારે;
 લાડકુએર લક્ષ્યે કાંઈ નીપણ, શામકુએરે લલ્લું નહિ સારરે. શ્રી. ૧૦
 સાંન કાંઈ સદાશિવને ઉઘડી, દેવશંકર દુખિયા દીસેરે;
 ભૂલ્ય કાંઈ ભાગી ભગવાનનિ, હરણશેઠ શું લહિ હિસેરે. શ્રી. ૧૧
 બેહેચરદાસ બાણુયા બાવરા, લાંઘસેં પડ્યા લક્ષ્મીરામરે;
 ગણપતિપુરિ રેહે છે ગાભરા, ખોબાઈદાસ ખોલેછે નાંમરે. શ્રી. ૧૨
 હિમંત તે હઠી ગયો રોગથી, હિમંતરામ હારયા દેવાથીરે;
 શિવશંકર ત્રાશ્યા ઉઘોગથી, હું પણ તપ્યો કટ કેહેવાથીરે. શ્રી. ૧૩
 જ્યે જ્યે મળીયા તે દુખિયા મળ્યા, આળ્યા અખિલ તમારે શરણુરે;
 ક્ષેમ પંથ ઇચ્છે પણ ખળભળ્યા, કૃષ્ણચંદ્ર સાંભળજ્યો કરણુરે. શ્રી. ૧૪
 રમાનાથ રંકો સાંહાંમૂં ન્યાહાળિનેં, અનાયાસે દિને અન્નાદીકરે;
 શરણુવત્સલ ણિરૂદ્ધ સંભાળીને, બલવીર મિટાવિયે બીકરે. શ્રી. ૧૫
 પ્રતીતિ દીજે પૂરણુ પ્રીતિથી, જ્યમ દાસોનાં દુઃખ ખસે દૂરરે;
 રમાનાથને રટિયે જ્યે રીતિથિ, અમારાં એમ ઉઘાડો ઉરરે. શ્રી. ૧૬
 જન્મ જાય છે વહિ જંજાળથી, નથિ મનનેં થાતી નિરાંત્યરે;
 કાયા કસાઈ જાય છે કાળથી, તૂટતી નથી તૃણાની તાંત્યરે. શ્રી. ૧૭
 આહાવો સંતસમાજ તમે આપિયો, તેતે વેગેં વેરાવા લાગોરે;
 સંકટથી સમાજ સંતાપિયો, ભૂધર તેહેની ભાવટ લાગોરે. શ્રી. ૧૮
 વાહાલા વિલાંબ ન કરશો હવે, શિશુ દીજે પ્રતીતિ સ્વામીરે;
 માટે કૃષ્ણરામ નિત્ય વિનવે, સ્વામિ શ્રીપતીને શિરનાંમીરે. શ્રી. ૧૯

બી૦ ૧૫ પા૦ ૩૨

કીર્તન ૨૭૪ મું.

દેશી ફેર

અલખેલાળ આવોરે, સત્વર શ્રીધરણ
 મન માહારૂં મનાવોરે, શ્રવણ ધરી અરણ. ૧
 ઇચ્છા મન માહારેરે, દરશન કરવાનિ;
 મનોવૃત્તિ દ્વારેરે, વિઠલ વરવાની. ૨
 ઉઘમ શો કરીયેરે, પાપી અમે પ્રાંણિ;
 તમે તારો તો તરીયેરે, અથડાતા જાંણિ. ૩
 એહેવો નિર્ણય જાણીરે, ચરણ શરણ રહીએ;

શુભા શારીંગપાંણિરે, કેટલાં દુઃખ કહિયે.	૪
રૂપીકોતો રગડેરે, તાંણા તાંણ્ય કરી;	
બેહેક્યુ મન બિગડેરે, કોહો ક્યમ રાખુ ધરી.	૫
કમ્બ વિધની કલબલરે, કૃષ્ણ તણ કીધી;	
મેતો હાથ્યે હલાહલરે, વિષ વલિલ પીધી.	૬
ખલ જનની સંગતીરે, બ્રાંત્યે મુને ભાવી;	
માહારિ મલિન થઈ મતિરે, શીખામણુ નાવિ.	૭
ગલિ બેઠો ગમાવિરે, ગોવિંદ નબ્ય ગાયા;	
એટલે ઉર આવિરે, મતવાળી માયા.	૮
ઘણિ ધારણા પેઠિરે, આભ્યંતર આડિ;	
ખલિયણુ એ થઈ બેઠિરે, જોર કરી જાડી.	૯
વાડ-મન વિધાંણારે, અવળે અધ્યાસે;	
બળિયાં બંધાણારે, વિષયને વિશ્વાસે.	૧૦
ચઝૂ ચોળાંણીરે, રજની રજ ઉડે;	
કરણુ કચરાંણીરે, ઝાકળિયુ ઝૂડ્યે.	૧૧
છર વાધ્યો ચિત્તેરે, રસના રગડાંણી;	
નારિ નિરયે નિત્યેરે, ઉપસ્થ જકડાંણી.	૧૨
જડતા વધિ કરમારે, ત્વકુ તે તમ થઈ;	
સૌગંધિના સરમારે, નાસા ડુખાઈ ગઈ.	૧૩
ઝઘને વધિ પીડારે, ગુદ આસન ન ઠરે;	
વહિ ગઈ બુદ્ય ત્રિડારે, અજી સુધી ન ધરે.	૧૪
બાંહરને ભીતરે, અજ્ઞાને અંગ ગ્રસ્થાં;	
વિસરાવિને ઇશ્વરે, સઘળે વિદ્ય વશ્યાં.	૧૫
ટક્કર ઘણી લે છે રે, અહંકાર આડી;	
ઢાહાડી દુઃખ દે છે રે, ક્યમ સકું ઢાહાડી.	૧૬
ઢગલો ભલો ભાવેરે, આશાઓ ઉપજાવી;	
અતી કામ ઓભાવેરે, સુંદરી સમજાવી.	૧૭
ડગવા નથી દેતોરે, કપરો કોધ કઢા;	
હૃદયે વશી રેહેતોરે, રાગને રોષ સદા.	૧૮
ઢગ વાધ્યા દુઃખનારે, જડતાથી જાડા;	
શ્રીપતી અજી સુખનારે, દિઠા નથી દાહાડા.	૧૯

ગણુતી નથિ થાતીરે, કલેશ કરમ કેરી;	
માયા મદ માતીરે, મરદે થઇ મેહેરી.	૨૦
તપીયો ત્રણ તાપેરે, દુઃખાનલને દવે;	
સતસંગ પ્રતાપેરે, સમજ્યો હું કાંઈક હવે.	૨૧
થર થર મન ધૂજેરે, જાંણીને યમ ડરને;	
સાધન નવ્ય સૂઝેરે, સાધવા શ્રીધરને.	૨૨
દસ દિશા તપાસૂંરે, ઉગરવા આરો;	
નાથજી ક્યહાં નાસૂંરે, પ્રજે પડ્યો મારો.	૨૩
ધન સુત ગ્રહ દારારે, તેમને પાશ પડ્યો;	
મરદે થઇ માહારારે, જાળવડે જકડ્યો.	૨૪
નરહરિ અકળાઉંરે, દોષીને દેખીનેરે;	
હરિ કહો કહ્યાં જાઉંરે, એમને ઉવેખીને.	૨૫
પતીતોનું પાવનરે, બિરૂદ તમારું છે;	
માંને માહારૂં મનરે, સહુથી એ સારૂં છે.	૨૬
ફશીઓ મુને છોડોરે, હરજી હસ્ત ધરો;	
મનના મળ મોડોરે, કેશવ કરૂણા કરો.	૨૭
અફશીશ કરીનેરે, સઘળાં પાતકને;	
માહારે માથે ઠરીનેરે, સંભળો આ તકને.	૨૮
લય લવનો મિટાડોરે, કરૂણા આંણીને;	
કાંમ કીચથી કાહાડોરે, તનુજને તાંણીને.	૨૯
મનમથને મરદોરે, કોધ કશી કાહાડો;	
પહો ઠરીયે પરદોરે, આવર્ણનો આડો.	૩૦
યથ યદુપતિજનોરે, ગવરાવો ગમતો;	
કલિમલનો કીનોરે, દુર કરો દમતો.	૩૧
રસ રૂદયે વાધેરે, જ્યમ રમા નાથ તણો;	
બળિયો કો ન લાધેરે, ત્યમ મુને માહારો ગણો.	૩૨
લક્ષ્ય ચોરાશી ફેરીરે, લક્ષ્ય કરી ટાળો;	
હેત નજરે હેરીરે, પ્રણુત જાંણી પાળો.	૩૩
વપુ આખ્યું વારૂંરે, વ્યર્થ વહે નહિ જ્યમ;	
દીસે જ્યમ સારૂંરે, ત્રીકમજી કરો ત્યમ.	૩૪
શતકેતુને આદીરે, ઇચ્છે આ અવસરને;	

પ્રભુ તેહ પ્રસાદીરે, આપી હું અનુચરને.	૩૫
૫૬ શાસ્ત્રને શોધીરે, ભાગવત જ્યે ગાયું;	
શુક સ્વામિયે બોધીરે, પરિક્ષિતને પાતું.	૩૬
સરસ રસ જોડેનોરે, તે મુને અવડાવો;	
મુખદ્વારા એહોનોરે, વિષદ યશ ગવરાવો.	૩૭
હરિરસના કામીરે, તે મુને મેળવિયે;	
વિષયા રસ વામીરે, તે રસ કેળવીએ.	૩૮
ક્ષણ એક ન વીતેરે, વિષ્ણુથી વિમુખ રહી;	
રમાનાથ એ રીત્યેરે, કરીએ માહારો કહિ.	૩૯
શ્રીધરજી આ સારેરે, અવસર મલક્યો કદા;	
કૃષ્ણરામને ધારોરે, દાસનો દાસ સદા.	૪૦
વર્ગ આઠે ગાયારે, અક્ષર ચ્યાલીસે;	
કેશવ ધણી ચ્યહારે, કૃષ્ણરામ શીશે.	૪૧

વિ. ૧૭ પા. ૧

કીર્તન ૨૭૫ મું.

દશી ફેર-ગરબો.

આવો આવો અનાથના નાથ, ગિરિવર ધારીરે;	
આપણુ બે મળી ભરીયે બાથ, હાથ પ્રસારીરે.	૧
માહારા જન્મ જન્મની બાળ, કર્મની કાપોરે;	
બલવીર પોતાનો બાળ, અંકમાં સ્થાપોરે.	૨
સુંદર વર કરીને સાંન, નીકટ બોલાવોરે;	
શ્રીનાથ તણા સંતાન, મુજને મનાવોરે.	૩
કઈ કલ્પથી પડિયો વીયોગ, ભૂધર ભાગોરે;	
રમાનાથ મિટાડવા રોગ, ઝટ દેઇ બગોરે.	૪
આહાવો દુર્લભ આખ્યો દેહ, કડ્ડણા કરીનેરે;	
સ્વામિનાથ કરો ત્યમ સ્નેહ, કહું કરગરીનેરે.	૫
મુને વિત્યું તે વિસરી જાય, જન્માંતરનુરે;	
માટે સ્મરણુ ન સાધી સકાય, લક્ષ્મીવરનુરે.	૬
કિધો માયાયે મન મોહ, શૂં લહિ સકીએરે;	
વાસુદેવથી થઈને વિછોહ, બડબડ બકીયેરે.	૭

માહારા માંનીને મધુસૂદન, ભજવું ન ભાવેરે;	
માહારૂં મેલ ભરેલું મન, અતિ અકળાવેરે.	૮
જે છો સમર્થ સરવાધાર, કમળા નાયકરે;	
માટે સેવકની કરો સાર, વાંછીત દાયકરે	૯
માહારો જન્મ જાય છે શૂન્ન, કંઠણા પાખેરે;	
મેળ થાતાં પાપને પૂણ્ય, આંતરી રાખેરે.	૧૦
માટે મેહર થકી મેહરબાન, જીવો મજ સાંહાંમુરે;	
દિવ્ય દરશનનું દો દાન, હું શિર નાંમુરે.	૧૧
માહારે બિજું નથી કાંઈ બળ, સાધન કેરૂંરે;	
તમ્ને કયાહારે ઉઘાડશે કળ, હરજી હું હેરૂંરે.	૧૨
મુને વાહાલા તણો વિશ્વાસ, ભરૂંસો ભારીરે;	
સેવક જાણિ શ્રીનિવાસ, લિજે સુધારીરે.	૧૩
હું તો આવ્યો ચરણને શરણ, નાથ તુમારેરે;	
તુમ બિન અવળાં આચરણ, કોણ સુમારેરે.	૧૪
તમે શરણગત વિશ્રામ, દિનના બંધૂરે;	
કિંકરના પૂરણ કામ, કંઠણાસિંધૂરે.	૧૫
માનવ જ્યે મૂકી માંન, શરણે આવ્યારે;	
તેહેને આપ્યાં અભય પદ, દાન નિજના કરાવ્યારે.	૧૬
હવે માહારો ધરોને હાથ, પતિતના પાવનરે;	
જ્યમ જાણે સઘળો સાથ, બિરૂદ નિભાવનરે.	૧૭
માહારૂં આભ્યંતર ઉઘોતિ, આવણું કાહાડોરે;	
જગદિશ તે જગમગ જ્યોતી, દિવ્ય દેખાડોરે.	૧૮
જ્યમ ભૂત ભાવિ વર્તમાન, સહુનાં હું જાણૂંરે;	
ગોવિંદ તણાં ગુણ ગાંન, વિશદ વિખાણરે.	૧૯
જ્યેને આભ્યંતર અદ્ધાદ, તેને શુંણાવુંરે;	
જ્યે પ્રીછે તમારો પ્રસાદ, તેને ભણાવુંરે.	૨૦
મળી પ્રેસી પરસ્પર જન, કીર્તન કીજેરે;	
અલખેલાને અનુદીન, ભાંમણાં લિજેરે.	૨૧
ભય નિંદ્રા રતીને આહાર, વશ રહે અમનેરે;	
આપો નાથ એહેવો અધિકાર, જીતિયે યમનેરે.	૨૨
અવલોકીયે દુષ્ટ અદૃષ્ટ, જ્યેહ અમારાંરે;	

કીચમાંણુ તણાં ટળે કષ્ટ, દુઃખ દેનારાંરે.	૨૩
પછિ લોક તણી જાય લાજ, મનથી મિટિનેરે;	
દુઃખ દાવાનળની દાઝ, નાસે હઠીનેરે.	૨૪
પોતાનાં પછિ પ્રારબ્ધ, ભોગિયે પોતેરે;	
એહેવિ લક્ષ કરેને લબ્ધ, યદુપતિ જોતેરે.	૨૫
ઐશ્વર્ય ઉઘાડો ઉર, કરૂણા કરીનેરે.	
જ્યમ નાથનું નીરખું નૂર, દષ્ટે ભરીનેરે.	૨૬
દાસ વત્સલ છોડો દામ, આપે અમારોરે;	
કર જોડી કહે કૃષ્ણરામ, દાસ તુમારોરે.	૨૭

વિ० ૧૭ પા० ૧૦

કીર્તન ૨૭૬ મું.

દશી રેર.

પત્રરૂપે જીવાત્માએ કરેલું દેહ દુઃખ વર્ણન.

કાગદ માહારો કૃષ્ણચંદ્રજી, વાંચજ્યો વિશ્વનિજાસરે;	
ઉત્તાવળો તેહેનો ઉત્તર લખજ્યો, દુઃખ જ્યમ વામું હું દાસરે. ૧	
રંક જાણી રમાનાથ ગુનો માહારો ખકસોરે, ખકસોને ખલલદ્ર બ્રાતા;	
શ્રીધર સેવકને કરો શાતા, દીવ્યપદાર્થના છો તમે દાતા. રંક. ૨	
સ્વસ્તી શ્રીદ્વારાવતિ નગરિ, મુક્તિપુરી મહીમાંહરે;	
અખીલ લોકના આશ્રયરૂપી, યદુપતીજી વસે જ્યાંહરે. રંક. ૩	
કોટી કોટી પ્રભાંડના નાયિક, શરણાગત વિશ્રામરે;	
સહજમાં સર્વ સંતાપ નિવારક, નિર્મળ જેહેનાં નાંમરે. રંક. ૪	
સચરાચર સઘળું વશ જેહેને, તારક જેહેની ટેવરે;	
જેહેની પદરજને નિત્ય ઇચ્છે, નર મુનિ માનવદેવરે. રંક. ૫	
કર્તુ અકર્તુ અન્યથા કર્તું, સદાય જ્યેહ સમર્થરે;	
જેહેની આજ્ઞાને અનુસરતાં, નાસે અખીલ અનર્થરે. રંક. ૬	
થકવર્તિ જ્યે સર્વ શિરોમણી, શ્રીમહારાજા ધીરાજરે;	
તો પ્રભુ પ્રત્યે પત્ર લખું હું, કરૂણા ઉપજવા કાજરે. રંક. ૭	
દેહગાંધી લિખીતંજન, જીવાજી કુમાવીશરે;	
હસ્ત બાંધીને ભૂમી લક્ષ થઈ, ચરણ નમાવે શીશરે. રંક. ૮	

વિગત્યખંધ હવે લખું વીનતી, કરણે ધરો કીરતારરે,
 નરતનું નગરી તણો તમે આપ્યો, રૂડો મુને રોજગારરે. રંક. ૯
 પૂર્વે પશુ પક્ષી તણી પુરીયો, તેહેનો હતો અધીકારરે;
 તેહેમાં ખોલ્ય લહી આજ આપ્યો, સુંદર શકો કટારરે. રંક. ૧૦
 કુંભાવીશ હું કમાઈ કરવા, લક્ષ ખોલી કરી રોકરે;
 નવ મહિના કેડે નીકળિયો, સહજ શમાવા શોકરે. રંક. ૧૧
 નવ દરવાજા કેરી નગરી, સાંહામું જોઈ થયો સજ્જરે;
 દેઈ દુદામા દેહ નગરપર, ધારી ચઢાવ્યો ધ્વજરે. રંક. ૧૨
 ત્યહાં એક સુધી સુંદરી પરણ્યો, પતિવ્રતા જ્યે પૂરરે;
 કામાદાર કપટી તે તેમણે, દારા રખાવી દૂરરે. રંક. ૧૩
 જ્યેથી સકળ પદારથ સાધે, દુખાવી તે ડાહીરે;
 પીડાકારી પ્રવૃત્તિ સાથે, વિહિવા મેળવ્યો વાહીરે. રંક. ૧૪
 તેહેના સંખંધી સહુ મળી આવ્યા, જમીદાર તે જાડારે;
 ચાકર થઈને પણ તે ચાલે, આજા ઉલ્લંઘી આડારે. રંક. ૧૫
 રાજ્ય મદે હુંને આવ્યો અંધાપો, દાખી ન જોયું દૃષ્ટરે.
 તોશાખાનું મેં ન તપાસ્યું, સાન ધરી નહિ સ્પૃષ્ટરે. રંક. ૧૬
 રાગ રાગણી નાચ તાંનમાં, લવાઈ શુંલુતાં ભાંડરે;
 કામાદાર કુટીલોયે હું કીધો, ડાહ્યો હતો પણ ડાંડરે. રંક. ૧૭
 હંભાજ દેસાઈયે મુજને, વીખાંણ કરીને વાહોરે;
 લોભાજ લશકરીની સાથે; દસો દીશા હું ધાયોરે. રંક. ૧૮
 કામાજ કોટવાળે મુજને, કામ કાંમણે કશીયોરે;
 કંદાજ ફેલ્લ્યદારની સંગે, ફોગટ ફળમાં ફશીયોરે. રંક. ૧૯
 કોધાજ કોઠારી તેણે, કોઠાર કીધો ખાલીરે;
 અહંકારજ અદાલતવાળા, અપદ્વીર્તિ તેણે આલીરે. રંક. ૨૦
 મીથ્યા યત્નમાં મુને મેળવ્યો, મોહાજ મુજમુદારેરે;
 મમતાજ મુનશીયે મનમાં, મલીન કીધો ભારેરે. રંક. ૨૧
 પ્રવૃત્તિ રાંણીયે કીધી પીડા, કૂડાં કરાવ્યાં કર્મરે;
 મત્સરજ મેહેલદારે મુજને; ધારવા ન દીધો ધર્મરે. રંક. ૨૨
 મુમત્તજ મોહોતે શરીયે તે, દાન દટંતર કીધુરે;
 કપટીજ કીલીખાંનાવાલે, ડાહાપણે તાળું દીધુરે. રંક. ૨૩
 વૃષ્ણજ તોપખાંનાવાળે, દારૂ ગોળી ન સાંચીરે;

કલેશાળ કાળયે કદીયે, સાચી કિતાબ ન વાંચીરે.	૨૩. ૨૪
જડતાળ જલુશખાંનાવાળે, રૂડી જલુશ ન રાખીરે;	
દોષાળ દશ કોશીવાળે, આગસ રખાવી આખીરે.	૨૩. ૨૫
આનકળ ચાવડીયો વાલેં, ચેટક બહું વળગ્યાંરે;	
ડંમરળ દરવાનેં પાછાં, સુસંગ ગાડાં કાઢ્યાંરે.	૨૩. ૨૬
શઠતાળ સખળ મંડીવાલા, સદા શળેલા ભરડેરે;	
પ્રપંચળ જે પોતદાર તેં, ઘાહાડી હંતજ ઘરડેરે.	૨૩. ૨૭
નીખુરતાળ નગરશેઠતે, લાવે નગરમાં ધાડારે;	
ચંચળતાળ ચોકીદાર તેં, જોખ્યમ કરતા બાડારે.	૨૩. ૨૮
એણી વિગતે કામાદાર તે, અવળું ચાલે આપેરે;	
લક્ષ નાંણું તે ઉપજવા દે નહી, સ્વાર્થવડે સંતાપેરે.	૨૩. ૨૯
એટલામાં સરકાર થકે એક, જરાસંધ ચોપદારે,	
આવ્યો તેણે લક્ષ્ય ન દીઠું, મોહોકમ દીધો મારે.	૨૩. ૩૦
પરજણાં સર્વે પીડ્યાં તેણે, વાંચજ્યો તેહેની વિગત્યરે,	
પેટલાવાદમાં માલ ખપેં નહી, છોછી થઈ છે છત્યરે.	૨૩. ૩૧
મુક્ષુવાદના ઘાટ રોકાયા, વેગે ન ઉતરે વસ્તરે;	
શીર નગરી તે કંપવા લાગી, કર્ણપુરી ઉદ્ગસ્તરે.	૨૩. ૩૨
કર નગરીમાં કાંઈ રહ્યું નહી, પદ નગરી પીડાયરે;	
લોચન પૂરતું નૂર ગયું વહી, નાસાપુરી નીગલાયરે.	૨૩. ૩૩
શિશ્મપુરી તે ભંગ થઈ ગઈ, ગુદ પૂરની ગતી ભાગીરે;	
પૃથ્થપૂરી તે વળી બેવડી, કરપુરી કંપવા લાગીરે.	૨૩. ૩૪
હંતપુરીનો વંશ રહ્યો નહી, હૃદયપુરી થઈ રૂઢરે;	
કંઠપુરીમાં કાક કળકળ્યા, વાકપુરની ગઈ શુદ્ધરે.	૨૩. ૩૫
પ્રવર્તિ પટરાંણી અકળાંણી, માહારૂં કહ્યું ન માંનેરે;	
દેહ નગરમાં દાહ ઉઠીયો, કેશવ ધરજ્યો કાંનેરે.	૨૩. ૩૬
થોડુ લખ્યું તે ઘણું માનજ્યો, પીડાનો નહી પારે,	
રળવા અવ્યો પણ મૂડી ગમાવી, શ્રીધર કરજ્યો સારે.	૨૩. ૩૭
લક્ષરોક નાંણું ન ભરાંણું, પડ્યો ન એકે ઉકેલરે;	
કમાઈ કરવા મેં લીધોતો, નરતનુ નગરી મેહલરે.	૨૩. ૩૮
બુદ્ધિ બિનાનું બારે વાટયે, ગાંઠ્ય ગમાવ્યું નાંણુરે;	
હવે કરૂં શું હુંતે હરજી, ત્રીકમ વીતું ટાંણુરે.	૨૩. ૩૯

(૨૪૦)

શુનૈગાર છું ધણી તમારો, શ્રીધર આળ્યો શણુંરે;
 દુષ્ટ થયો પણ દાસ તમારો, સ્વામી રાખજ્યો સ્મણુંરે. રંક. ૪૦
 અસાવધાન રહ્યો અથડાયો, કેદ રહ્યો નહી કાંમરે;
 બાંધી મુઠી હવે જાય છે ઉઘડી, માધવ રાખો માંમરે. રંક. ૪૧
 વૈભવ સઘળો વેહેવા લાગ્યો, માથે ગાજ્યું મણુંરે;
 કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ સાચવો, અશણું કેરા શરણુંરે. રંક. ૪૨
 સંવત્ ૧૮૭૩ કાલ્ગુન શુદ્ધિ ૫ ગુરો. લિ૦ કૃષ્ણરામ.

વી૦ ૧૮ પા૦ ૩૭

કીર્તન ૨૭૭ મું.

સેવકજનને છો સેહેલા, ગોવિંદ ગરિબનિવાજ.	આવો અલખેલા.
વિકુલજી વેહેલા વેહેલા, કિંકરજનને કાજ.	આ૦ ૧
અખિલ જગતના ઇશ તમે, અમે તમારા દાસ.	આ૦
પ્રભુજી પૂરો સમય સમય, આશ્રિતજનની આશ.	આ૦ ૨
આજ શું અંતરધાન થઈ, બેઠા બળિને ઘેરય.	આ૦
ધણિ થઈને કાં ધારો નહિ, પ્રણત જનોની પેરય.	આ૦ ૩
નાથ અમે ક્યમ નિગમીયે, દોહ્યાલા ભારે દિન.	આ૦
વિષય રતિ ક્યમ વિરમીયે, મેલ ભરેલે મન.	આ૦ ૪
સાધે ન સજ્જન સંગતિ, ઉઠે અતિ અંતરાય.	આ૦
મનન કરે નહિ મંદ મતિ, વાત વિસરી જાય.	આ૦ ૫
લોક લવેથી લુટાઈએ, અવળા ચાલે અક્ષ.	આ૦
કળ જાણ્યા બિન કુટાઈએ, લૌકિક કેરે લક્ષ.	આ૦ ૬
લેદ દ્રષ્ટિથી લોગવિયે, પાપ રચ્યા પ્રારબ્ધ.	આ૦
જંજાલે મન યોગવિયે, લક્ષ થઈ નહિ લખ્ધ.	આ૦ ૭
કઠિણ કળિના કાળમાં, રંગડાઈએ અમે રંક.	આ૦
જીવ પડ્યો છું જાળમાં, આડો વળિયો અંક.	આ૦ ૮
અષ્ટ પ્રહર ને ઉઘમે, પુરૂં ન ભરાય પેટ.	આ૦
દંભાદિક તેમાંડી દમે, નિર્બળ જાણિ ન્યેહ.	આ૦ ૯
સાત સાંધણાં સાધતાં, ત્રુટી જાય છે તેર.	આ૦
તોપણ જન બહુ બાંધતાં, વાત વાતમાં પુર.	આ૦ ૧૦
ત્રિવિધ તાપના તાપથી, દોહો દિશ દીસે દાહ.	આ૦

અહંમમતાના અદાપથી, ઉખડી જાય ઉત્સાહ.	આ૦ ૧૧
પૂત્રાદિક પરિવારથી, અછતે છતે અદાપ.	આ૦
વિષય તણા વ્યાપારથી, પૂરણ પ્રગટે પાપ.	આ૦ ૧૨
સ્વાર્થ સધાયે નહિ તેણે, સગાં કરે છે રોષ.	આ૦
મનકલ્પિત મારી મેહેણે, મતી કરે છે મોષ.	આ૦ ૧૩
કરણ ન ઉતરે કૃષ્ણકથા, ઉઘડે નહિ ઓળખાંણ.	આ૦
વિધ વિધની નિત્ય વધે વ્યથા, ન કળે પદનિર્વાણ.	આ૦ ૧૪
આહ્યંતર અકળાય છે, ઉકેલ ન પડે એક.	આ૦
લગ લજનમાં થાય છે, ત્રીકમ રાખો ટેક.	આ૦ ૧૫
એક તમારો આશરો, નાથ નિભાવો લાજ.	આ૦
કૃષ્ણજી આગસ કાં કરો, કૃષ્ણરામને કાજ.	આ૦ ૧૬

વિ૦ ૨૨, પા૦ ૧

કીર્તન ૨૭૮ મું.

દેશા દેર.

કૃષ્ણજી જીવન પ્રાંણ, અજી કાં ન મજથી બોલો;	
સેવક જનને સુજાંણ, જાંણી ન દીજીયે ઝોલો.	૧
કો આગળ કેહેવાશે, દુઃખ તે દોહ્યલું માહારું;	
મૂઢીયું ક્યમ સેહેવાશે, બાલથી બલવંત બારું.	૨
અદ્રષ્ટ દ્રષ્ટે પાડશે, તો મન સ્થિરતા ધારો;	
કામ કીચથી કાહાડશે, સુખથી તો જીવાશે.	૩
આહાવો અનૂપમ દેહ તે, વ્યર્થ જાય છે વાંમી;	
સમતા નથી સંદેહ તે, જ્યેહ રહ્યા છે જાંમી.	૪
એકે પડે ન ઉકેલ, મનડું રહે ખમચાઈ;	
મતિમાં વધારે મેલ, ખેડી જ્યે બલવંત બાઈ.	૫
સાધન કો ન સધાય, શરિરાદિક સૂકાણું;	
દાન શ્યાં દેઈ સકાય, નમજે નિર્મળ નાંણું.	૬
પ્રચ્છક જનના પ્રણુ, તે તણો જવાપ ન જાંણું;	
કળના પડે નહિ કૃષ્ણ, ગમતું ગવાય ન ગાંણું.	૭
ક્યમ તરૂં તારૂં ક્યમ, આપને અન્ય જનોને;	
ઉકેલે શો ઉદમ, માહારા કે પરના મનોને.	૮

મજ્જથી સહુ જન શ્રેષ્ઠ, તે મુને શ્રેષ્ઠ જાણે:
 પ્રીતિ તમારી પ્રેષ, યોગખાઈ નહિ આ ટાંણે. ૬
 આભ્યંતર અકળાય, અહલ એકે ન સૂઝે.
 એહેવો ન લાભ્યો ઉપાય, જ્યે કરચેં +હુદ્રજ રૂઝે. ૧૦
 હું છું ચરણનેં શરણ, તમનેં શ્રી શ્રીધરજ;
 કૃષ્ણરામ તરી કરણ, ધરજ્યો ઉતાવળિ અરજ. ૧૧
 વિં ૨૨ પાં ૨

કીર્તન ૨૭૬ મુ.

દશી રેર.

તમે ગોવિંદ (૨) ગરિબનિવાજરે, માહારિ કરણી ન જોશો.
 લક્ષ્મીવર (૨) રાખજ્યો લાજરે, માહારિ કરણી ન જોશો. ધૃ. ૧
 લક્ષ ચોરાશીના લેખમાં હું, ભટક્યો વારંવાર,
 અતિ ઘણી ભોગી આપદારે, હવે હરજી (૨) હું પામ્યો હારરે.
 મા. ૨

દામદારાના દામથી, કઈ વિધ બંધાણા બંધ,
 છબિલા તે હવે છોડિયેરે, તુમ સાથ્યેં (૨) સધાવિ સખંધરે. મા. ૩
 *સંયમનીનેં ડૃસ્વામિયે, મુનેં કઈ વિધ દીધા દંડ;
 જો તે દિન પાછા આવશેરે, તોતો ખામું (૨) બિરૂદ થાશે ખંડરે.
 મા. ૪

ચરણ શરણ જ્યે આવિયા તે, ગાંજ્યા કોહોના ન જાય;
 વેદ વદે એમ નિત્યદારે, તેતો નિશ્ચય (૨) નિર્ભય થાયરે. મા. ૫
 વ્યાસ વચનથી સાંભળ્યાં, તમે આદી અનાથના નાથ;
 ચરણશરણ હું અવિયેરે, હવે હરજી (૨) ધરો હેતે હાથરે. મા. ૬
 દોષ દલન કરો દાસનાનેં, કર્મ કરો બક્ષીશ;
 કરૂણા કરી મુનેં કાહાડિયેરે, મોહજાળ (૨) થકે જગદીશરે. મા. ૭
 વિમત્ર કરો માહારી વાસના જ્યમ, વિષ્ણુ વધે વિશ્વાસ;
 આશ્રિત સહિત ઉગારિયેરે, દિલમાંની (૨) દાસનો દાસરે. મા. ૮
 અન્ય ઉપાધિ ઉઠે રખેં. એમ સાચવજ્યો દેઈ હાંમ;
 એક છે આપનો આશરોરે, કર જોડી (૨) કહે કૃષ્ણરામરે. મા. ૯
 વિં ૨૨, પાં ૩

કીર્તન ૨૮૦ મું.

દેશી ફર.

આવ્યને તું નંદજના, નંદન છોગાળા.

અવલોકું અલખેલા તાહારા, આંખ્યોના ઉલાળા.

આ.

મસ્તક ઉપર મોલ્ય, તેના ઉપર ખોશિ કલકી;

જેવા જેવી જોઈ, તાહારા કુંડલોની ઝગકી.

આ. ૧

કેસરિ તિલક મધ્યે, શ્યામ ખિંડુ શોભે;

જનર્તન જોવાને માહારૂં, મન ઘણું લોભે.

આ.

કેશચૂથનો કશિને કેહેવો, ખાંધ્યો છે અંખોટો;

કપોળ ઉપર વાંકડો શો, જોઈ અલકનો જોડો.

આ. ૨

નાસીકાને નિરખું જેવી, દીપકની જ્યોતી;

તે નીચે લલકતૂ દેખું, ભદ્ર જાતિનું મોતી.

આ.

શ્રીવત્સની શ્રીને નિરખું, વક્ષમાં વિશાળા,

અવલોકું *આપાગ સુધિ, વૈજયંતિ માળા.

આ. ૩

ઉર ઉપર માળાનાં મોતી, તેનાં નિરલું માપાં;

કરણ પાછળે કેહેવાં કીધાં, અષ્ટગંધનાં છાપાં.

આ.

કર્ણયુગલમાં કેહેવાં ખોશ્યાં, કણિકારનાં ફૂલ;

પૂછું બાબુબંધ બેતું, શું બેઠું છે મૂલ.

આ. ૪

તુલશીની નવ મંજુરિકાનો, કોણે અરખ્યો હાર,

વક્ષસ્થળની શ્રી ઉપર ક્યમ, થઈ બેઠો શિરદાર.

આ.

પહૂંચી પરમ વિશાળ તુજને, આહાવી કોહોણે આપી;

જોજ્યે બાબુબંધ કૂમતાં, કાંતો લેશે કાપી.

આ. ૫

દડાં સાંકળાં મૂઢડીયો જોઈ, કેહેવે ઘાટે ઘડિયા,

નાના વિધનાં નંગ ક્યાંથી, યશોદાયે જડિયા.

આ.

કટિ કિંકણિ કેરી કેહેવી, ગાળે છે ઘુઘરિયો;

બહુવિધ બુટિદાર આહાવો, વાગો કોણે ધણિયો.

આ. ૬

પીતાંબર પેહેરયું તે ઉપર, કચ્છ ભીડિયો શાંને;

ગાયેછે મુરલીમાં સ્વરથી, કુંણુ ગમતાને ગાને.

આ.

પાગ ઉપરે નૃપુર કેહેવાં, રણગુણ રણગુણ વાળે;

એહેવો મોટો થઈને તું કાં, નાચતાં નચ લાળે.

આ. ૭

નિરખું મણિના સરખા નખતે, પાંગોની આંગુળિયે,
 એકવાર આવો તો આપણુ આલિંગનથી મળિયે. આ.
 દુર્લભ આહાવો જન્મ જાય છે, અજીએ કાં નવ્ય ઝાંખે;
 ઉંચ કરી મુજનેં પુરુષોત્તમ, કાં પટકંતો નાંખે. આ. ૮
 નયન આપિનેં નિર્મળ તાહારિ, છબિ કાં નવ્ય નિરખાવેં;
 અનેક અરજી શુંણિ તોપણ, કાં અવલોકનમાં નાવેં. આ.
 અલિપ્ત થઇનેં કાં ધરે છે, સાધનનાં ખળનેં;
 કૃષ્ણ કૃપાકીલીથી ઉઘાડ્ય, કૃષ્ણરામની કળનેં. આ. ૯

વિં ૨૨ પાં ૪

કીર્તન ૨૮૧ મું.

દેશી રેર, છંદ.

શુભો કૃષ્ણ, પૂછું પ્રણ, કયાહારે વિતૃણ, કરસ્યો મનને;
 થઈ સંવ્ય, મુજનેં લવ્ય, કરશે દિવ્ય, દેઈ દરશનને. ૧
 ગુનેંગાર, હું છું અપાર, આ સંસારમાં, વહ્યો જાઉં છું;
 નથિ ઠીક, પડતૂં ખીક, થી હું અલીક, થી અકલાંબિધું. ૨
 માહારૂં કષ્ટ, જોઈનેં દ્રષ્ટ, કાં અજી રપષ્ટ, ન કરો મેહેરની;
 રમાનાથ, ગ્રહી માહારો હાથ, ને મજ સાથ, કરો લક્ષ લેહેરની. ૩
 આપ્યો દેહ, જણવી જ્યેહ, તો પરગેહ, શૂં લટકાવવું;
 કૃષ્ણરામનેં દેઈ હાંમ, સુંદર શ્યાંમ, વપુ નિરખાવવું. ૪

વિં ૨૨ પા. ૫

કીર્તન ૨૮૨ મું.

દેશી રેર. ગરખાની ચાલ.

માહારી વીનતી વિનતિ, શ્રીધર સાંલજોરે;
 પ્રભુનાથ પ્રભુનાથજી પરમાનંદ, યાદવરાય દાસને દરશણુ દીજીયેરે;
 હુંતો મંદમતી મંદમતિ, થાઉં આકજોરે,
 નથિ છૂટતા છૂટતા, ફેકટ ફંદ. ચાં ૧
 હુંતો આપથી આપથિ, અતિ બિલહું વચોરે;
 તેણે વીસરી વીસરિ, સઘળી સાંન, ચાં
 ત્રણ તાપથી તાપથી, હુંતો સદા દહોરે;

ધારિ જોયું ધારિ જોયું, ન ધણિનું ધ્યાન.	યા૦ ૨
મહા મોહથી મોહથી, બિલકું ચાલિયોરે,	યા૦
અથડાયો અથડાયો, હું વાર અનંત:	યા૦ ૩
હું વિછોડથી વિછોડથી, મદમાં માહાલિયોરે,	યા૦
નથિ સેવ્યા નથિ સેવ્યા, કદા કોય સંત.	યા૦ ૪
આજ મેહરથી મેહરથી, માંનવ દેહનેરે,	યા૦
તમે આપ્યો તમે આપ્યો, સુધારવા સરવ;	યા૦ ૫
વળિ લેહરથી લેહરથી, જણવ્યો જયેહનેરે,	યા૦ ૬
પહાં કરવા પહાં કરવા, પાંચે પરવ.	યા૦ ૭
એહેના સાધનને સાધનને, તે ભણાવિયારે,	યા૦ ૮
જેને કીધાથી કીધાથી, કષ્ટ કપાય;	યા૦ ૯
વળિ જનને જનને, શાસ્ત્ર જણાવિયારે,	યા૦ ૧૦
તોલે મનને મનને, સ્થિરતા ન થાય.	યા૦ ૧૧
નથિ સાધતું સાધતું, સાધન હાંમથીરે,	યા૦ ૧૨
ઉર માહાડું ઉર માહાડું, અતી અકળાય;	યા૦ ૧૩
કષ્ટ વાધતું વાધતું, ચાલે કાંમથીરે,	યા૦ ૧૪
આહાવો જન્મ આહાવો જન્મ, વ્યર્થ વહિ જાય.	યા૦ ૧૫
હુંતો આશરે આશરે, આવ્યો છું આપનેરે,	યા૦ ૧૬
કરો કરૂણા કરો કરૂણા, નજરથી કાંમ;	યા૦ ૧૭
અનુવાસરે વાસરે, જખતો જવાપનેરે,	યા૦ ૧૮
કર જોડી કર જોડી, કહે કૃષ્ણરામ.	યા૦ ૧૯

વિ૦ ૨૨, પા. ૬

કીર્તન ૨૮૩ મું.

દશી ફેર.

આવો ઉજમે ઉતાવળારે, કૃષ્ણ કૃપાસિંધુ;	૧
સેવક કારણે સાંમળારે, દેવ દીનણંધુ.	
હેલા હેત દેખાડિયેરે, પૂરવણિ જયે પ્રીતિ:	
કિંકર કીચથી કાહાડિયેરે, ભાગિને ભવભીતિ.	૨
આપણુ ખે વચ્ચે ઉઠિયુંરે, અવિદ્યા આવણું;	
તેણે લક્ષ માહાડું લુટિયુંરે, વધારયું વિરમણું.	૩

તેણે ચિત્ત ન ચૂકાવિયુરે, સાચું શ્રીધરનું;	
મંગળકારિ મુકાવિયુરે, ગાવું ગિરધરનું.	૪
તેથી હું માહારાના માપનારે, ઠાલા ઉઠ્યા ઠગ;	
પછી પૂણ્યને પાપનારે, ઢૂંગે વધ્યા ઢગ.	૫
ચૂકિ ચોરાશિ લક્ષમાંરે, અથડાયો અપાર;	
વિક્ષણ વિશ્વના વૃક્ષમાંરે, સાચે માનિ સાર.	૬
ભવશેગે હું ભારિયોરે, નિરોગી નિર્મળ;	
વિરસ વિષય મેં વધારિયોરે, કાંસુને લહિ કળ.	૭
ત્રિવિધ તાપના તાપથીરે, હલુવા થયા હાલ;	
હું માહારાના અલાપથીરે, ખોટા ખેડ્યા ખ્યાલ.	૮
શું જાણું જ્યે સંકેતથીરે, આખ્યો આ અવતાર;	
હરે આપેં તમે હેતથીરે, કીધિ માહારિ સાર.	૯
સુધડ સંતને મેળવ્યારે, સાચો થવા શોધ;	
કરી સંગ મેં કેળવ્યારે, તેથી લહ્યો બોધ.	૧૦
માહારા જાણ્યા મેં નાથનેરે એક સળા ઇશ;	
હવેં જોડી હું હાથનેરે, ચરણેં નાંમું શીશ.	૧૧
સુનેગાર ગોપાલનોરે, હું અજી અગાધ;	
ક્ષમા કીજીયે બાલનોરે, એ અતી અપરાધ.	૧૨
માહારે આપનો આશરોરે, પતિત પાવન પરમ;	
પ્રભો રાખજ્યો પાંશરોરે, સંભાળિને શરમ.	૧૩
મુંને હાથથી ન મૂકશ્યોરે, અનાથના નાથ;	
ચિદાનંદ ન ચુકશેરે, હેતેં ધરિ હાથ.	૧૪
આહવા અવસરમાં આવિયેરે, દેવાનેં દરશન;	
ખિરૂદ આપના બતાવિયેરે, મનાવા મમ મન.	૧૫
માહારાં સંકટ શમાવિયેરે, પોહોચાડિ પ્રારબ્ધ;	
રમાનાથથી રમાવિયેરે, લક્ષ કરિ લબ્ધ.	૧૬
અતિ આતુરતા ભાગિયેરે, જીવનિ જગજીવન;	
જીવનિકા તજી જાગિયેરે, દીજીયે દરશન.	૧૭
હરેં ઇશતા ઉઘાડિયેરે, છોગાળા છત્યની;	
સંજીવનિ સૂઝાડિયેરે, ખૂટિ બાબત્યની.	૧૮
પ્રભુતા પરબાવિયેરે, હરેં આવીનેં;	

(૨૪૭)

નજરેં નિરખાવિયેરેં, ભૂત ભાવીનેં.

૧૬

ઉર અરજીયો ધારિયેરે, દાસની દયાલ;

કૃષ્ણરામનેં તારિયેરે, બાપ માંની બાલ.

૨૦

વિ० ૨૨ પા० ૭

કીર્તન ૨૮૪ મું.

દેશી ફેર. “આજ વધાઈ” એ ચાલ.

હો વિઠલ આવોને વેહેલા,

સદા નંદ સેવકનેં સેહેલા.

હો. ધૃ. ૧

શાંને માહારાં કરમ જીવો કૂડાં,

અધ્યાસેંથિ આ વશ્યા ઉડાં;

કુચ્છિતને જોયાનું શું કારણ,

નથિ એહેમાં ત્રીકમજી તારણ.

હો. ૨

અલેહેતાંથી કર્મ કરયાંતાં અમે,

ત્યાહારે સહુમાં સત્તા આપીતિ તમે;

તમારી સત્તા થકે નિપજ્યાં,

ભુલ્યેં મેતો માહારાં માની ભજ્યાં.

હો. ૩

આ ઇંદ્રિયો પ્રાણ મનો કાયા,

એથી બન્યા ધન સુત ગ્રહ જાયા;

એતો મુંને માયા આવી વળગી,

અંધ્યાસેંથી થાતી નથી અળગી.

હો. ૪

ઉરે લોભ કામ ક્રોધ કીડે,

પ્રગટ મદ મોહ મત્સર પીડે;

અવિદ્યા કરી આવર્ણુ નડે,

જોરાવર જંજળેં જકડે

હો. ૫

મુંને નથી ઉકેલ કો પડતો,

સાચો નથી શોધ કશો જડતો;

શુણ્યો સર્વ શાસ્ત્ર તણો નિરણેં,

આબ્યો તુમ ચરણ તણેં શરણેં.

હો. ૬

તમ્યો હો શરણ વસલ સ્વામી,

અખિલ કેરા અંતરયામી;
તમને શું કેહેવું પડે કેશવ,
ધણી માહારિ વાહાર કરે ધવ ધવ.

હો ૭

તમારા બલવંત બિરૂદ બહુ,
તેને વેદ શાસ્ત્ર વિખાણે સહુ;
તમે પ્રભુ પતિત પાવન કાઢાવો,
પ્રતીતિ તે મુંને પરખાવો.

હો ૮

જનનિકા દૂર કરો જાડી,
પ્રભૂત પ્રભૂના પેખાડી;
તમારે હાથ સકલ બાળ,
શું કરશે પાપાદિક ખ્યાળ.
કાર્યમાં કર્મોદિક જાણ્યા,
સ્વપ્ન સરખાં તે પરમાણ્યા;

હો. ૯

તમ્યો છો જીવના સત્ય સખા,
કાઢાડી નાંખો કલિમત્ત કેરી કખ
હવે જો કર્મ માહારાં જોશ્યો,
પોતાનાં બિરૂદ પોતે જોશ્યો.
શરણુ અઁવ્યા તેને સંભાળો,
તતક્ષણુ તાપ માહારા ટાળો.

હો. ૧૦

હો. ૧૧

ઉરે ધશ્વિરતા ઉઘાડો,
સંજીવની મૂલી સૂંઘાડો;
જ્યારે આપી માનવતનુ સરજી,
ત્યારે મુંને હાથ્ય રાખો હરજી.

હો. ૧૨

હરે માહારી આતુરતા જાણો,
રહસ્ય હૃદય સમજી છાંણો;
ધણી મુંને ઉગારો કર ધરીને,
કહે કૃષ્ણરામ ફરી ફરીને.

હો. ૧૩

વિં ૨૨ પાં ૧૧

કીર્તન રટપ મું.

- હું તમારે આશરે, તમે નાથ માહારારે;
ગુણ કદી ન વિસરે, ત્રીકમ તમારારે. હ્રં. ૧
- જેણે આપી માનવ પદવિ, ફરતાં ચોરાશિરે;
વિઠલ કહું છું વિનવી, હવે હોય ન હાંશિરે. હ્રં. ૨
- પશુ પક્ષિ કેરા ફેરથી, થાક્યો ભમીનેરે;
માધવ તમારી મેહેરથી, હવે રહું શમીનેરે. હ્રં. ૩
- સાધન સરસ શીખાડિયે, જેથી પ્રભુતા પામુરે;
પ્રતીતિ પૂરણ પેખાડિયે, જેથી વેદના વાંમુરે. હ્રં. ૪
- હવે કર્મ ન જોશ્યો કારમાં, મેહેરખાંનિ કરિનેરે;
આ શોક સિંધુ સંસારમાં, રખે નાંખો ફરિનેરે. હ્રં. ૫
- પ્રભો પ્રેમ પૂરણ પ્રગટાવીયે, મુંને માહારો માંનીને;
રસના વડે રટાવિયે, દીનખંધૂ દાનીને. હ્રં. ૬
- પ્રીતી પૂરણ પમાડીયે, રૂપીકેશ રૂડીરે;
પેશી રહી તે કાહાડિયે, અવિદ્યાં ઉડીરે. હ્રં. ૭
- હું કઈ કલ્પથી આથડું, તમે સર્વ જાણોરે,
શોક મોહાદિકમાં શડું, વિષયે વહાંણોરે. હ્રં. ૮
- હુંતો શરણુ ગાવ્યો સામળા, હવે શરમ રાખોરે;
ઉરથી તજીને આંખળા, દયા દ્રષ્ટે દાખોરે. હ્રં. ૯
- હું પતિત કઈ કાળનો, તમે પતિત પાવનરે;
બકસો ગુંનો મજ બાળનો, નિર્બળનો નિભાવનરે. હ્રં. ૧૦
- જ્યે જે આવ્યા તવ શરણે, તેને પ્રીત્યે પાળ્યારે;
કેશવ કથાને કરણે, શુણ્ણતાં સંભાળ્યારે. હ્રં. ૧૧
- નામ તમારું રટતાં, અજભિજ તારચોરે;
ગજરાજને જૂડેં ઝટતાં, આવી ઉગારચોરે. હ્રં. ૧૨
- શ્રીદામા સંતોષિયો, તાંદુલ આરોગેરે;
પેશી ગુફામાં પોખિયો, મુચકુંઘ યોગીરે. હ્રં. ૧૩
- બહુલાશ્વને ઘર જઈને, યુક્તી જણાવીરે;
શ્રુત દેવને સદને રહિને, શીલ્યા શુણાવિરે. હ્રં. ૧૪
- કેટલી લલાઈ ભાખિયે, ઉગાર્યા અંજારે;
એ રીત્યે માહારિ રાખિયે, માધવજી માઝારે. હ્રં. ૧૫

દેવ હરવાળે ખેલિયે, આવરણ કાઢાડીરે;
 મુજ બાળ્યકથી ખેલિયે, દામોદર દાહાડીરે. હૂં. ૧૬
 ઉરની અકળાંમણુ ભાગિયે, છત્તથી છોગાળારે;
 કૃષ્ણચમ કેહેવાઈ ન ત્યાગિયે, કૃષ્ણરામને કાળારે. હૂં. ૧૭
 વીં ૨૨ પાં ૧૨

કીર્તન ૨૮૬ મું.

દેશી પ્રેર.

અરણ્ય શુણ્યયોરે અવિનાશી, ક્યમ થઈ ખેઠા વૈકુંઠવાસિ;
 કેશવ તમનેરે કરગરીયે, કઈ દિનથી અમે અરણ્ય કરિયે. ૧
 કાન તમારારે કયહાં મૂકયા, ચાકરનું ચિંતન ક્યમ ચુકયા;
 બિરૂદ તમારાં જ્યે માહા બળિયાં, કથળ્યાં કે શૂં કીચે કળિયાં. ૨
 અંતર સાક્ષીરે કેહેવાઓ, ધણિ કાં વાહારેં વેગેં ન ધાઓ;
 સર્વજ્ઞ થઈનેરે સ્વાંમી, આજ ગયા કયહાં અંતરચામી. ૩
 કર્ણાસાગરરે કેહેવાઈ, પુરૂષોત્તમ કાં જાઓ પલટાઈ;
 કૃપણ વત્સળ કેહેવાઈ હે કાળા, અમથી કાં ભરિયા ઉચાળા. ૪
 દેવ કેહેવાઈનેરે દાતા, સેવકનેં કાં ન કરો શાતા;
 દીનદયાળ તણુરે બાનું, દીન પીડાતાં રેહેશે શાનું. ૫
 ભક્ત મજોરથનારે પૂરક, ચ્યૂપ થઈ ખેઠા કાં દુખ ચુરક;
 અનાથ બંધુરે થઈનેં, અમ માટે પેઠા જઈનેં. ૬
 કષ્ટ વિમોચકરે કેહેવાયા, અમ ઉપર નાંખો કાં માંયા;
 આનંદધન કેહેવાઈરે આપે, અમનેં વિલપાવો કાં વિલાપેં. ૭
 દુઃખ વિયોગનાંરે કાપો, અલખેલાળ હરશાંન આપો;
 નથી સંકટનેરે સેહેવાતું, અમ રંકોથી રહું નથી જાતું. ૮
 કૃપણ અમે કોહોનેરે કહિયે, સેવક થઈ સંકટ ક્યમ સહિયે;
 કેશવજીનારે કેહેવાઈયે, અજીયે કયહાંસૂધી અથડાઈયે. ૯
 શરણાગતનારે વત્સલ, કાં નવ્ય ઉઘાડો માંહિલી કળ;
 કરણી સાંહાંમૂરે નવ્ય જોઈયે, કિંકરનાં કલિમલનેં ધોઈયે. ૧૦
 આળસ તણનેરે આવો, બાળ્યકનેં તે બિરૂદ બતાવો;
 આજ્યંતરનેરે ઉઘાડો, ભૂત ભાવિનેં નજરે પાડો. ૧૧
 કેટલું કહિયેરે તમનેં, તુમ બિન અન્ય સખા નહિ અમનેં;
 અંતર પટનેરે ખોલો, કૃષ્ણજી કૃષ્ણરામથી ખોલો. ૧૨
 વીં ૨૨, પા. ૧૬.

(૨૫૧)

કીર્તન ૨૮૭ મું.

દશી ફેર.

વાહાલા વાહાલપણું નિરખાવ્ય. ધૃ. ૧
પતિત પાવન તાહારું બિરુદ અનાદી, અમને તે ઓળખાવ્ય;
છાતિમાં છુપિ છુપિ કાં રહે છે, અવલોકનમાં આવ્ય. વા. ૨
કાંઈક દિનથી હુંતો અરણ કડું છું, કાંઈક ઉત્તર કહ્યાવ્ય;
શરણવત્સલ જ્યે નાંમ ધરયું છે, બાળ્યકને બતાવ્ય. વા. ૩
મજને તો આશ્રય એક તિહારો, તમને ફરીને ન તાવ્ય.
કૃષ્ણરામની કળ ઉઘાડ્ય કાંઈ, તું તાહારું બિરુદ નિભાવ્ય. વા. ૪
વિ. ૨૨ પા. ૧૭

કીર્તન ૨૮૮ મું.

કરૂણાના સાગર માહારો, કાં ન સુંણોળ પુકાર. ધૃ. ૧
અંતર સાક્ષિ વસો છો આબ્યંતર, કે શું ગયા છો કેદાર. ક. ૧
ઇંદ્રિયો સકલ ઉઘોત કરો છો તમે, પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ પ્રેરણાર;
શક્યતા નહિ કોયની તુમ પાળે, સર્વના તમે શિરદાર. ક. ૨
વિદ્યા અવિદ્યા વશ છે તુમારે, જેના અતુલ અધિકાર;
પેહેલિ પ્રેરો ત્યારે મુક્તિ લાસે, બીજીયેથી સંસાર. ક. ૩
મહત્વાદિક મોહોટા ઘણા જે, સદીના સરજણહાર;
તે પણ તુમથી સત્તા પામ્યા ત્યારે, કેહેવાયા કરતાર. ક. ૪
સ્વયંભુવું પણ સૂત્ર ગુંથાયું, ત્યારે ન ઉકલ્યો તાર.
કરૂણા કરી તમે વેદ વિસ્તારયા, અંતર કરીને સંચાર. ક. ૫
સાધન સહુ વશવર્તિ તમારે, જ્યે અંતરી જ્યે બાહાર;
પ્રેમ તમારો પ્રેર્યો કરે તે, વૃત્તિને કૃષ્ણાકાર. ક. ૬
એક તમે ને અનંત તમે છો, નિર્ગુણ ગુણભંડાર;
સહઅ મુખેથી શેષ રટે તોહો, પાંમે ન પૂરણનો પાર. ક. ૭
કિંકર જાણિ મુને કરૂણા કરો હવે, અથડાવો ન આવાર;
કૃષ્ણસમને કૃષ્ણ તુમારો, એક અતુલ આધાર. ક. ૮

વી. ૨૨ પા. ૧૭

(૨૫૨)

કીર્તન ૨૮૯ મું.

દેશી શૈલ.

આવો નટવરનંદનના નંદનરે,	સાંમળિયાજી સાંભળીયે,
અવિનાશી અઘોષ નિકંદનરે.	સાં.
તમે અચ્યુત આપે કાહાવીરે.	સાં.
આજ આજસુ ધરે ક્યમ આહાવીરે.	સાં. ૧
મુંને છેક છબિલા ન છળિયેરે,	સાં.
મેહરબાની કરીનેં મળિયેરે;	સાં.
માહાડું જોર કીચું તે જાણોરે,	સાં.
તમે તાત થઈ નવ્ય તાણોરે.	સાં. ૨
જ્યમ બાલ બીહિ હાઉ દેખીરે,	સાં.
તેને તાત ન મૂકે ઉવેખીરે.	સાં.
બાલ બિહિતું થરથર કાંપેરે.	સાં.
તેને તાત તે ઉરથી આંપેરે.	સાં. ૩
લ્યમ કાંમ કોષ મત્સરથીરે.	સાં.
દેખી હું ડરું તેહના ડરથીરે.	સાં.
માહાડું મન તે થરથર ઘૂંજેરે.	સાં.
સખા સાધન એકે ન મુજેરે.	સાં. ૪
માટે પ્રભુનેં નિલ્લ પૂકાડેરે.	સાં.
છુટી સકવા ગળું નથી માહાડુંરે.	સાં.
તમે સર્વ પ્રકાર મુધારોરે.	સાં.
અર્લકનેં આવી ઉગારોરે.	સાં. ૫
માહારે માંથે તમે છો નાયકરે.	સાં.
નિર્બળને નિર્ભય દાયકરે.	સાં.
પ્રાઢ પુત્ર પોતે રણિ જ્યમશેરે.	સાં.
ન્યાંહાનાં બાલ તે તાતનેં તમશેરે.	સાં.
લ્યમ કૃત જેતા દ્રાપરનારે.	સાં. ૬
જ્યે જીવતે બિનમત્સરનારે.	સાં.
તેતો સાધન સખળા કરતારે.	સાં.
તારી કેને આપે વરતારે.	સાં.

દ્રઢ ધીર્ય હૃદયમાં ધરતારે.	સાં. ૭
જેને તૃણા ન સકતી તાંણીરે.	સાં.
તેતો પાંમતા તમને પાંણીરે.	સાં.
અમે કલિયુગમાં અવતરીયારે.	સાં.
હૃદે રાગ રોષને ભરીયારે.	સાં. ૮
અમશી તે સાધે ન સાધનરે.	સાં.
મેલ ભરીયાં અમારાં છે મનરે.	સાં.
માટે દ્રઢ ધીરજ નથી રહેતીરે.	સાં.
વૃત્તિયો નથી વશમાં રહેતીરે.	સાં. ૯
પ્રાઢ પાપે રચ્યાં પ્રારબ્ધરે.	સાં.
માટે લક્ષ્ય થતી નથી લાબ્ધરે.	સાં.
તેહેમાં સહુથી હું બહુ પાપીરે.	સાં.
ઉર ઉઘડ્યું નથી અઘાપીરે.	સાં. ૧૦
ભણ્યો ભાગવત ગીતા ભાખ્યરે.	સાં.
તોહો હૃદય થયું ન પ્રકાશ્યરે.	સાં.
વ્યાસ કેહેવાઈ વગોષાઉરે.	સાં.
સ્થિરતા બિન થાંથો થાઉરે.	સાં. ૧૧
ભગવન્નન પૂછે ભાવિરે.	સાં.
તેહેને હું શું સકું બતાવીરે.	સાં.
હવે શી ગતી માહારી થાશેરે.	સાં.
તુમ પાપે ક્યાંહાં કેહેવાશેરે.	સાં. ૧૨
કંઠણા કર કંઠણા કરીયેરે.	સાં.
બાળ્યકને બાંહે ધરિયેરે.	સાં.
માહારી કૃણુ ન જોશ્યે કરણીરે.	સાં.
હૂંતો છું અવળો આચરણીરે.	સાં. ૧૩
હું ચરણ શરણ છું દાસરે,	સાં.
સંભાળ કરો શ્રીનિવાસરે;	સાં.
તમે શરણાગત વિશ્રામરે.	સાં.
પાળો પતિત પાવન નાંમરે.	સાં. ૧૪
મુને પકવ પ્રતીતિ દીઢેરે,	સાં.
જ્યમ સનહું માહારું રીઝેરે.	સાં.

(૨૫૪)

માહારી વૃત્તી કરો વિતૃષ્ણરે,
કૃષ્ણરામથી બોલો કૃષ્ણરે.

સાં.

સાં. ૧૫

વિં ૨૨ પાં ૨૧

કીર્તન ૨૬૦ મું.

દશી રેર.

પ્રતીતિ આપો પ્રિયતમરે, વિશ્વમરણ વિસરવા;
વૃત્તિયોનો થાવા વિરમરે, ધૃઢતા મન ધરવા. ૧
કંઈક કાલથી કૃપણ પુકારું, બાલ બાળીને ઉઘાડીયે બાકું;
ઉરથી આશુ ખસે અંધારું, અનૂકુલ બને ઉઘમરે. વિ. ૨
લક્ષ થવાને ઉઘાડો લોચન, વિવેક દોતિયે વિશ્વ વિરોચન;
પરિ વેદના કરવા પરિભોચન, શિષ્ય શુદ્ધ જગાવો શમરે. વિ. ૩
ભૂત ભાવીને ભવત્ સમજાવો, ભક્તિ રસીક જન સંગ ભજાવો;
વાસના વિષય તણી વરજાવો, પછિ પૂછિ સકે નહિ ચમરે. વિ. ૪
પતિતપાવન જ્યે બિરૂદ ધરચું છે, સ્થિરથઈ તે માહારે ચિત્તે ઠરચું છે;
કૃષ્ણરામ કહે કારય સરચું છે, ભૂધર તેહેનો ભાગો ભ્રમરે. વિ. ૫
વિં ૨૨ પા. ૨૨

કીર્તન ૨૬૧ મું.

ક્યાહારે બોલશે કરૂણાકરરે, મેહરબાન મુરારે;
સેવકના સખા શ્રીધરરે, વેગે આવવા વાહારે. ધુ. ૧
નિત્ય પુકાર નવો મે કીધો, દીનવત્સલ તેહેનો જવાપ ન દીધો.
હવે કાહાવશે ક્યાહારે ખબરચરે, મેહરબાન મુરારે. ૨
જનગાની હવે લાગી બાવા, લક્ષ્ય તણો નબ્ય લાભ્યો લાહાવા;
કૃપાકાં કાં કરો કાવાદાવા, આહાવો પામશ્યો ક્યાંહા અવસરરે. મે. ૩
વિષમ નડેછે વિયોગ તમારો, ઉગરવાનો નથી કોય આરો;
આપનો યશ અંવલોકી ઉગારો, શરણગતને સત્વરરે. મે. ૪
ભવ્ય ભરૂંસેથી દીલ ભરીયે, પ્રતીતિ આપવા જવાપ ઉચ્ચરીયે;
કેવળ કરૂણા કરિને ધરિયે, કૃષ્ણ કૃષ્ણરામનો કરરે. મે. ૫

વિં ૨૨, પાં ૨૩

કીર્તન રહસ્ય મું.

પ્રશ્નરૂપ ગુણ વર્ણન.

આવે તણ મન આંખજો, રંગ રીઝે, (૨) પ્રભુજી મજ પાસ,
 સંશય કહું તે સાંભજો, તેના દીજે. ઉત્તર અવિનાશ. આ. ૧
 આદિ અલેહ છો જો તમે, ત્યારે માયા, (૨) કુણુ ખીજી વસ્ત;
 જેના ભમાવેલા ભમે, જન વાહ્યા, સંસારિ સમસ્ત. આ. ૨
 આત્મ કાંમ જો આપથી, છો છખીલા, (૨) પૂરણુ પરબ્રહ્મ;
 આપ ઇચ્છાના પ્રતાપથી, બહુ લીલા, કરો કેશવ કચંમ. આ. ૩
 ક્ષેત્ર સકલ મધ્યે હૃદિ, ક્ષેત્રજ, (૨) છો એકજ આપ;
 કોણુ ભોગે છે ફરીફરી, થઇ અજ, ત્રણ ભાતિના તાપ. આ. ૪
 અંશ તમારો આવણુથી, કચમ આંજ્યો (૨) અવિદ્યાથી જાય;
 જીવ જરા ભય મળુથી, ગયો ગાંજ્યો, તે કચમ કેહેવાય. આ. ૫
 વ્યાપક આત્મા જો કરે, ત્યારે તેને (૨) શો ભ્રમવાનો ભર્મ;
 આપે અકરતા તો કો કરે, ધરિ દેહને, કઈ વિધનાં કર્મ. આ. ૬
 આત્મા એક સહુનો યદા, ત્યારે બહુની (૨) ગતિ કાં ન કળાય;
 એક છુટે જ્યારે આપદા, સાથે સહુની, કાં મુક્તિ ન થાય. આ. ૭
 માયા મરચા વિના લિંગનું, કચમ છૂટે, (૨) બંધન બલવાન;
 ચિત્ત વિષયના સંગનું, તે ન ત્રુટે, સાંધ્યું સંધાન. આ. ૮
 પ્રકૃતિ વિનાથી પુમાનને, જન જાણે, (૨) અજગો કચમ એક;
 પુરૂષ વિનાથી પ્રધાનને, પરમાણે, છૂટ્યે કચમ છેક. આ. ૯
 જ્ઞાન થાય કદી સાંભજે, સુમતિથી, (૨) આવે ઓળખાણુ,
 તરત થયું તે તો ટજે, પ્રકૃતીથી, કચમ થાય કલ્યાણુ. આ. ૧૦
 સહુજન આલે સ્વભાવથી, નવ્ય ત્યાગે, (૨) વિજ્ઞાતિનો વેધ;
 બહુવિધ શાસ્ત્ર બણાવથી, તારે લાગે, કોહોને વિધિ નિષેધ. આ. ૧૧
 જીવ ઇશ નથી જૂજવા, જ્યારે અંતે, (૨) નિત્યે નિજ તંત્ર;
 સેવ્ય સેવક ત્યારે કાં હવા, કહ્યા સંતે, કાં નિયમ્ય નિયંત્ર. આ. ૧૨
 અનાવરિત આત્મા હશે, તો તેહાને (૨) કચમ મોક્ષને બંધ;
 જેને કલંક નથી કરે, એહેવાને, કાં થયો ગુણ ગંધ. આ. ૧૩
 નિત્ય મુક્ત આત્મા યદા, તેને આશી (૨) મુક્તીની આસ;
 સત્ય સ્વરૂપ જો છે સદા, એ ઉદાસી, ત્યારે કાં અધ્યાસ. આ. ૧૪
 ચંચલૂતનાં પેહીયા, અંગરખા (૨) આત્માયે અપાર;

ઉચ્ચ મીચ ઠહિયે કિયાં, સહુ સરખાં, ફીસે નરનારય. આ. ૧૫
 વિશ્વ વૃક્ષના મીડમાં, બેઠા યોગેં (૨) પક્ષી બે પવીત્ર;
 એક લગ્યો ક્યમ લીડ્યમાં, ભુલી ભોગે, મુક્યો ક્યમ મીત્ર. આ. ૧૬
 ભગૃત સ્વપ્ન સુષુપ્તિયો, ક્યમ લાગે (૨) એકલને અંગ;
 બૂદો જગાવિ બુવે કીયો, નિત્ય ભગે, રહિ આપે અસંગ. આ. ૧૭
 કોણુ પૂણ્ય પરતાપથી, એક સુખિયો (૨) રહે શુદ્ધ સુખાંણુ;
 કિયા પૂર્વના પાપથી, થઈ દુખિયો, રહે એક અજાણુ. આ. ૧૮
 હાકનાર જ્યમ હાકશે, જેણું રસ્તે (૨) વેહેશેણ વેહેલ;
 રાખો કહે ત્યહાં રાખશે, પરહસ્તે, એ બિચારા બેલ. આ. ૧૯
 જીવ ઇશનો પ્રેરિયો, કર્મ કરશે (૨) રગડાશે રાંક;
 મોયા ઘેનથી ઘેરિયો, કેનો ઠરશે, વિઠણ એ વાંક. આ. ૨૦
 હાથ પાગ ખાંધી કરી, જલ ઉંડે (૨) નાંખ્યો જેને નાથ;
 આપેસ કે ક્યમ ઉદરી, તેતો બૂડે, જો ન પકડો હાથ. આ. ૨૧
 ભલા દિસો જ્યમ ભૂધરા, ત્યમ કરીયે (૨) સ્વામી સંભાળ;
 લક્ષ ધરી લક્ષ્મીવરા, હવે ધરિયે, જનની જંભળ. આ. ૨૨
 વિશ્વેશ્વરા વાંકા વહો, સહુ સાથેં (૨) શું ન ધરો નાક;
 છેતરી ક્યમ છાંના રહો, નથી માથેં, કો ધણિની ધાક. આ. ૨૩
 નિર્ગુણ છે ત્યારે નાથજી, ક્યમ ધરિયું (૨) પૂરૂપનું રૂપ;
 પ્રદ્યાજીયે ઝાળખ્યું ભજી, દ્રઢ કરિયું, અંતરમાં અનૂપ. આ. ૨૪
 અક્રિય છે ત્યારે આપથી, કાં વછોડ્યાં (૨) પ્રકૃતીધિ સત્વ;
 પ્રીત્યે પોતાના પ્રતાપથી, ક્યમ જોડ્યાં, જીવાડીને તત્વ. આ. ૨૫
 અવયવ જો તમને નથી, તો હજારો (૨) ક્યમ કરપદ કણું;
 પ્રાણી તમારાં પ્રાણથી, સહુ ધારો, ક્યમ અશરણુ શણું. આ. ૨૬
 વેદ તણી વિધિયો ઘણી, કહો મીઠી (૨) કાં ભુલાવો ભર્મ;
 પુત્રી હતી પોતા તણી, કાં ન દીઠી, સંભાળિ ન શર્મ. આ. ૨૭
 આપે અકરતા છે તમે, ત્યારે હરજી (૨) તમે ત્રિભુવન તાત;
 કલ્પ કલ્પ કેરે સમે, કાં સરજી, સઘી બહુ ભાત્ય. આ. ૨૮
 દક્ષની પરણ્યા દીકરી, દાંન લીધું, (૨) ભલિ ભાગી ભૂખ;
 અંસુર યજ્ઞસહ સંહરી, વળિ કીધું, કાં મેવનું મુખ. આ. ૨૯
 પ્રેષ જાણીને પ્રાણના, ત્યહાં થપાવ્યા, (૨) કરિ કોટના નાથ;
 સોળા કેહેવાઈને પ્રાણના, કાં કપાવ્યા, પાસે રહિને હાથ. આ. ૩૦

કોશ સુંખો લંકારિને, લેઈ દીક્ષા, (૨) સાચવવું ચ્યાહ્યાઓ;
 ભસ્મ ચરમ વપુ ધારિને, છતે ભીક્ષા, માંગી કાં ખાઓ. આ. ૩૧
 ચ્યતુરપણું ચ્યતુરા ચક્રી, તમે શાંને, (૨) થઈ આત્મારામ;
 મોહ થયા મોહિની થકી, મનમાંને, ક્યમ ખાળ્યો કાંમ. આ. ૩૨
 ભસ્માંગદના ડરપને, ધરિ કંખ્યા, (૨) ન શક્યા લેઈ વેર;
 ઉર સોહાવી સર્પને, ક્યમ જંખ્યા, જીરવીને ઝેર. આ. ૩૩
 નાચ્યા તમે ક્યમ નગ્ન થઈ, મૂકીને, (૨) જગદીશનો ટેક;
 પુત્ર હણ્યો કર શૂલ ગ્રહિ, ચૂકીને, ક્યમ એકજ એક. આ. ૩૪
 ઉત્તમ થઈ ઉલટુક શું, આચરો છો, (૨) પૂજવીને લિંગ;
 વિશ્વ વસાવ્યું જ્યે વશું, કાં કરો છો, ભક્ષા થઈને ભંગ. આ. ૩૫
 મેળ નાચ્યો શું મૂળનો, કરચે કપ્પે (૨) કાં કુંડલ એક;
 તકીયો મળ્યો ન શું તૂલનો, ધરચો પૃષ્ઠે, કાં હલનો ટેક આ. ૩૬
 લાંચ લેઈ અગિયારથી, વારેવારે, (૨) શું દહો ત્રૈલોક,
 સંચય શું કરો સ્વારથી, વડિ ભારે, ઝોકીને ઝેક. આ. ૩૭
 ફેરી ફરો અંતરિક્ષ રહી, નિત્ય નેકે, (૨) કાં તજી ધરસૂત્ર.
 નગથી પગ પાંમે નહી, બેમાં એકે, સારથી કે પુત્ર. આ. ૩૮
 પ્રાદ્યક્ષુના છો પાલકા, તો જ્યમાડો, (૨) ધરિ પૂરણ પ્રીત્ય;
 સાઘ્ય સહસ્ત્ર રૂપીઆલકા, કાં ભમાડો, પાછચે પગે નિત્ય. આ. ૩૯
 જલ જગતિનું હરો ભમી, ન નિહાળ્યે (૨) કાં ભક્ષા થઈ ભર્ગ;
 તર્ધા તોહો શું નથી શમી, ત્રણ્ય કાળે, અજી ધરજો અર્ધ્ય. આ. ૪૦
 માસે માસે લ્યો નવા નવા, સખા સાથ્યે, (૨) જીવો અયન અનૂપ;
 ખોચું ફરોછો શું શોધવા, નાવે હાથ્યે, રાત્રીતણું રૂપ. આ. ૪૧
 જ્યે કોય જાય તમને મળી, તેની ચોકી, (૨) શું કરો થઈ દેવ;
 નાવવા લો પાછો વગી, રહો રોકી, એ શિ તમને દેવ. આ. ૪૨
 પેટ પૂરું ન ભરે કદા, કે ડરોછો (૨) મૂષકને દસ્ત;
 કે સેવક કાજ્યે સદા, એ ધરોછો, મોદક એ હસ્ત. આ. ૪૩
 વૃત્ત કુંઆરાં આચરો, રહિ શુદ્ધ, (૨) તો ધરો કાં દંડ;
 સુંદર થઈને સુંદરી, કરિ ચુદ્ધ, કાં હણ્યા અંડ મુંડ. આ. ૪૪
 આત્મ સ્વરૂપ અભિન્નને, જ્યારે બોધો (૨) કરિ સત્ર સમાજ;
 વૈકુંઠ જઈને અન્યને, શાંને શોધો, દરશનને કાજ. આ. ૪૫
 એક સ્વરૂપ અકુંઠથી, રહ્યું બ્યાપી (૨) જ્યારે જાણો વિચાર;

ત્યારે તમે વૈકુંઠથી, શાને શાપી, ખાડ્યા પ્રતિહાર. આ. ૪૬
 શાંતરૂપ જ્યારે છે યતી, ક્યમ બળિયા (૨) ત્યારે સાઠ્યહઞ્નર;
 દરશને કાં ન થઈ જતી, મોક્ષ મળિયા, ક્યમ ગંગનેવાર. આ. ૪૭
 આપ સકલના ઇશ થઈ, કાં તપો છે (૨) તપ થઈ પરતંત્ર;
 શીતાદીને સદા સહી, એ જપો છે, તમે કોહોનો મંત્ર. આ. ૪૮
 વિશ્વ વસે કઈ રોમમાં, એવી કાયા, (૨) વ્યાપક સરવત્ર;
 જ્યેહ સમાંઓ ન વ્યોમમાં, તે સમાયા, ક્યમ વટને પત્ર. આ. ૪૯
 હાસ હ્રદ શું આપવા, કોય નાવ્યો (૨) કરવાને પૂષ્ટ;
 ભૂધર ક્યમ ભૂખ્યા હવા, શાંને ધાવ્યો, અંધીનો અંગુષ્ઠ. આ. ૫૦
 કામ રહિત એહેવા કહી, વેદે વરણ્યાં, (૨) ત્યારે આશો અનંગ.
 પ્રીત્યે પે.તાને કરે ગ્રહી, ક્યમ પરણ્યા, સહજને સંજ. આ. ૫૧
 એથે માળે કાં ચઢાવિયો, જેણે જાખ્યા (૨) ધૃવ નોહોતો ચાર;
 હલે ન ત્યમ કાં જડાવિયો, કરે આખ્યા, શિશુમારનાદાર. આ. ૫૨
 કરીનું શું સંજ કર્યું, જેને આંખ્યો (૨) સાંભળીને પુકાર;
 સુ મ સંસાર તણું હર્યું, કાહાડી નાંખ્યો, બાધા વિશ્વથી બાહારય;
 આ. ૫૩

બાહારવટે તમે કા ગયા, દયાસિંધુ (૨) કરી લોકનો ત્યાગ;
 વૈકુંઠવ.સી જુદા થયા, કોણ બંધું, માંગતો હતો ભાગ. આ. ૫૪
 હંસ થઈને હંસનું, ક્યમ જાળ્યું (૨) ઘાહું ઘરસૂત્ર;
 વિષય વણિજના વંશનું, કુળ બાળ્યું, આપીને ઉત્ર. આ. ૫૫
 નૈષ્ઠિક ચૈ સરવજને, ગાઓ ગાંને (૨) જ્યારે આપને આપ;
 ત્યારે ઉદ્ધરતાં અરુને, પ.ખ્યાં શાને, સંસારિથી શાપ. આ. ૫૬
 યતિના ધર્મે જાણાવયા, જ્યારે દીધો (૨) શુભ બોધ સુબાણ;
 બ્રાંતને ત્યારે બ્રમ.વવા, શાંને લીધો, મુખથી પાપાણ. આ. ૫૭
 નિત્યે રદ્યા ક્યમ નેમથી, ચૈ ઉદાસી (૨) શો હતો આરોપ;
 કો શું પકડતો તો પ્રેમથી, ગયા નાશી, અગ્નીમાં અલોપ. આ. ૫૮
 અત્રિયે એક બોલાવિયા, ધરિ ધ્યાંને (૨) દરશનને દેવ;
 ત્યારે ઉતાવળા આવિયા, ત્રણય શાંને, શું જ્યમવિતી શેવ. આ. ૫૯
 એક ગુરૂથી ગયું નહી, શુ શમીને (૨) એ અહંપદ ઇશ;
 માધુ કરી વ્રતી ગ્રહી, કાં ભમીને, ચિંતવ્યા ચોવિસ. આ. ૬૦
 સદં થઈ મધૂને સમે, ગયા હારી (૨) કરી ન જાણ્યો જીવ;

ટેક તજીને કાં તમે, ત્યાહાં ધારી, ઘોડાની ગ્રીવ. આ. ૬૧
 ગોપાલક નાંમે કરી, જો ગવાયા (૨) શ્રુતિયોથી સ્પૃષ્ટ;
 ત્યારે ધનુષ કરમાં ધરી, તમે ધાયા, કાં ગાયને પૃષ્ટ. આ. ૬૨
 દુષ્ટ્યું ત્રિલોક તેણે ક્ષણે, કહ્યું જોડું (૨) સત્યવૃત્તને સંગ;
 એમ દેખાડ્યું એ લક્ષણે, સકે મોટું, શીશે થયું શૂંગ આ. ૬૩
 બાજુબંધ અજુવાળવા, શાંણુ સારો (૨) શું ન પડ્યો દ્રષ્ટ;
 અથવા કંડુને ટાળવા, તમે ધાર્યો, ફરતો ગિરિ પૃષ્ટ. આ. ૬૪
 વૈદ્ય થઈ અજી દામને, શૂં નિહાળો, (૨) કરિ ધનિનો યોગ;
 જો થવું ચ્યાહો નાંમને, તોતો ટાળો, મજ રંકના રોગ. આ. ૬૫
 સમ દ્રષ્ટિ કેહેવાઈને, ક્યમ લીધી, (૨) અસુરોને આંચ;
 સુધાસુરોને પાઈને, સકે લીધી, લક્ષ્મીવર લાંચ. આ. ૬૬
 નીકળ્યા નાક વાટચે થઈ, દૈત્ય માર્યો (૨) એહેવો ક્યો ઉત્સાહ;
 દંડાવડે ધારી મહી, તમે ધાર્યો, કાં વેષ વસાહ. આ. ૬૭
 પ્રલહાદે ભજ્યા પ્રિયતમ, સહ્યા દેહેનો (૨) સખળો સંતાપ;
 પ્રસાંન થયાં પુરૂષોત્તમા, ત્યારે તેહેનો, કાં માર્યો બાપ. આ. ૬૮
 ક્યારે પેઠાતા જ્યે સ્તંભથી, નીકળ્યા (૨) ઉગારવા અર્ભ;
 નાદ કીધો કાં દંભથી, જેણે ગળ્યા, ગરિબણિયોના ગર્ભ. આ. ૬૯
 પરધન ઉપર રાચવા, સહ્યેહાસે (૨) શી આવીતિ ખોલ્ય;
 જગદીશ્વર ગયા યાચવા, બલિ પાસે, દેઈ કાં દોલ્ય. આ. ૭૦
 વામન વેશે હાથમાં, જલ લીધું (૨) ચક્રિયા રહિ ચૂપ;
 સત્ય મૂકી સહુ સાથમાં, પછિ કીધું, ત્રીવિક્રમ રૂપ. આ. ૭૧
 બંધન કાં કીધો બલિ, પળ્યો સમને (૨) નથિ ચૂક્યો લગાર;
 છલ્ય સઘળી લીધી છળી, કોય તમને, નોંહોતું પુછનાર. આ. ૭૨
 આપ્યું ઈંદ્રને તે ક્ષણે, વાળ્યું દેવું (૨) શું લિધુતું ઉધાર;
 ઈશ થઈ એહેવે લક્ષણે, પડ્યું રેહેવું, થઈ દેવડીદાર. આ. ૭૩
 વિભુને થવું પડ્યું વાંમણું, ધરિ ભુજને (૨) સેહેવો પડ્યો શ્રમ;
 જાંણો છો દુઃખ યાચ્યા તણું, તોહ્યે મુજને, ભીખાવો ક્યમ. આ. ૭૪
 પ્રાક્ષણ થઈ એ શું ભણ્યા, માને મારી (૨) અહિ પરશુ પ્રચંડ;
 કાં ક્ષત્રીના રૂધિર તણા, કર્યા ભારી, કુરૂક્ષેત્રમાં કુંડ. આ. ૭૫
 મહિષનું માંન ઉતારિયું, ધનું તોડી (૨) સીતા વરયાં સેહેજ;
 દાન વેળા ક્યમ હારિયું, કર જોડી, તપસ્વીનું તેજ. આ. ૭૬

*પ્રાહ્મણી ને ક્ષત્રી થઇ, કાં સ્પર્શો (૨) અંઘ્રી તમે આપ;
 પૂછશે કે પડ્લો ગ્રહી, શો કરશે, જગદીશ્વર જવાપ. આ. ૭૭
 રાય તણે રૂપે કરી, જ્યારે આખ્યા (૨) કઇ દરદી હાંન;
 વરવા આવી જ્યે સુંદરિ, તેનાં કાખ્યાં, કાં નાકને કાંન. આ. ૭૮
 પંખી પઠાવ્યો ધાંમને, એહેમાં શાંનું (૨) ચિંતવિયે ચીત્ર;
 કરો ન પંખાના કાંમને, તોતો માનું, માધવ હું મીત્ર. આ. ૭૯
 ત્યાગ કરી સર્વ વસ્તનો, વન વળિયા (૨) મજ્યો નારીને ચોર;
 વેષ લીધો વાનપ્રસ્થનો, ત્યારે મળિયા, શૂ શખરીનાં ખોર. આ. ૮૦
 સખ્ય કરયું સુગ્રીવથી, પણ ખાળ્યું, (૨) સૂંખીને શેહેર;
 વાલી વધ્યો કાં જીવથી, એતે વાળ્યું, કોણ જન્મનું વેર. આ. ૮૧
 અર્ધ નાંમ લખી અણુવે, જે જ્યે ધારયાં (૨) તે તરયા પાવાંણુ.
 આખે નાંમે જો અમે હવે, જશું મારયા, તો એ કે હોને હાંણ્ય.

આ. ૮૨

વિપ્ર તણા વંશને હણી, હવેહેલાં (૨) ક્યમ થાશે પવીત્ર;
 એ શું સદ્દહા તેથી લણિ, તેણી વેળાં, હતા મરકટ મીત્ર. આ. ૮૩
 રાક્ષસ કુલને સંહરિ, તેનું આયુઃ (૨) સંચય કરયું શેષ;
 ભક્તને આખ્યું લેળું કરી, તે ચીરાયુઃ, કીધો લંકેશ. આ. ૮૪
 બ્રાતે ભજ્યા ભાવે કરી, જેણું જીત્યા (૨) તેને કાં કર્યો બાહારય;
 દોકાપવાદે કાં તજી, સતિ સીતા, તમે નિર્મલ નારય. આ. ૮૫
 અવધપુરીના પ્રાંણિને, વેગે વહીને (૨) પોહોચાડ્યા ધામ;
 ઘોખી તજ્યો તે શું જાણિને, તિર્થ જઈને, જે રટતો રામ. આ. ૮૬
 શોધી નહિ કાં સુંદરી, જેને પેટે (૨) પો'યે મનની આસ;
 મત્સંગંધા માતા કરી, વશ્યા બેટે, કાં થઈને વ્યાસ. આ. ૮૭
 મર્મ જણાવા મોટાઈનો, વેદ લાખ્યો (૨) ઓળખાવા અંશ;
 કેશાસવાસી કોઠાઈનો, ક્યમ રાખ્યો, વિધવાથી વંશ. આ. ૮૮
 અધ તણો જ્યે સારથી, તેના ત્રોડ્યા (૨) બંધ આપીને દ્રષ્ટ;
 શાંહાંણા થયા ક્યમ સ્વારથી, તમે દોડ્યા, કાં પૂત્રની પૃષ્ઠ. આ. ૮૯
 જ્યેષ્ઠ બ્રાત છ ગયા મરી, લાગી ઈજા (૨) ગડગડિયું વ્યોમ;
 જન્મ થયાં પેહેલાં હરી, હતો ત્રીજા, શું ભૂવનમાં લોમ. આ. ૯૦
 સૌરી હતો શૂં સાતમે, મુખ માગ્યો (૨) કે એ મુખનો વરામ;

કે એ પ્રગટ્યા તે સમે, કલિ લાગ્યો, કહો કાં થયા ફ્યામ. આ. ૬૧
માત તાતને તમ્યો મળ્યા, જ્યારે વરથી (૨) તો શિ લીધિ સંભાળ;
અરધ નિશાયે ઉચળ્યા, કેના ડરથી, થઇ કાળના કાળ. આ. ૬૨
શાંમ સ્વરૂપ વિકાશિયું, તનું બીની (૨) રહ્યો પાછળ નાગ;
કઉતુક સરખીયું ભાશિયું, નદિ બીહિની, સકે થઇ બે ભાગ આ. ૬૩
પાવા આવિ પયોપાનને, બે બે લીધા (૨) જગજીવન બાણ;
જાંણી તમે કોણ જ્યાંનને, એ ના પીધા, પયો સહિતાં પ્રાણ.

આ ૬૪

સ્કંધ બેસારી સડકીયો, દેખડાવ્યાં [૨] જેણે વનનાં ઝાડ;
પથ્થર સાથે પટકિયો, સ્વડાવ્યાં, કાં તેનાં હાડ. આ. ૬૫
સુખ કારણ જ્યારે પૂછિયું, પાસે આવી [૨] જાંણીને જાત;
વિન્ધ દેખાડ્યું મુખે કિયું, બિન્હરાવી, માધવ કાં માત. આ. ૬૬
ચોરી કરી કયમ હારિયાં, ઘર ઘરથી (૨) ગોપિયોના ગવ્ય;
મર્કટને કયમ ચારિયાં, વનચરથી, શું મળિયું દ્રવ્ય. આ. ૬૭
નિર્બંધન થઇ નામથી. કુણુ શાપે (૨) તજવિ પડી ટેવ;
કાં બંધાયા દામથી, તમ્યો આપે, દામોદર દેવ. આ. ૬૮
કોણુ રંગથી રાચિયા, અવિનાશી (૨) ગોપીયોને પાશ;
ધુધરૂ બાંધી નાચિયા, સહિ હાશી, શૂં ન મળતી છાશ. આ. ૬૯
વચ્છ પાલક થઇ વચ્છને, કયમ માર્યો (૨) શૂંહતા પગ પાંચ;
તીર્થ નિવાસી સ્વચ્છને કાં વિદાર્યો, શું લેવીતિ ચાંચ. આ. ૧૦૦
મર્યા અધાસુરને અડી, નવ્ય નાહ્યા (૨) કરવા લોજન;
હેડી ન મૂકી શીંગડી ગયા વાહ્યા, શું અહીરને અન્ન. આ. ૧૦૧
તોહ્યે શું પેટ ભર્યું નહીં, વળિ લીધાં (૨) બહુ રૂપ વિશુદ્ધ;
સાથ્યે શિશુ સહુના થઇ, વળિ પિધાં, †ગૌગોપીનાં દ્વધ. આ. ૧૦૨
ઇંદ્ર યજ્ઞ ઉંઝવાંવિયો, તમે શાંને (૨) વિધિના વદનાર;
પર્વત કયાં પૂજવિયો, એવિ સાંને, સહ્યો ગિરિધર ભાર. આ. ૧૦૩
ગોપવંશની બાલિકા, સહુ સરખી (૨) મન રાખીને લમ;
વ્રતે પૂજતી કાલિકા, તેને નિરખી, કાં નિરંજન નમ્મ. આ. ૧૦૪
પૂજ્યજનોની પ્રતિયો, તેનું ચાર્યું (૨) આપે કયમ અન્ન;
કહો અપરાધ હતો કિયો, જ્યે ન રાચ્યું, મુનિયોનું મન. આ. ૧૦૫

† ગોવાળને.

† બ્રહ્માએ ગૌગોપ ગુપ્ત કર્યા તે સમયનું વર્ણન છે.

પામર સાથે શું લડી, સંહારયો (૨) કુચ્છિત ફલ કાજ્ય;
 વાહકને રક ધે ચઢી, તેને મારયો, એવિ શી હુતી દાજ્ય. આ. ૧૦૬
 ખાઈ ગરૂડના ભાગને, નાંઠો ત્યાંથી (૨) કુકું કરિ કત્ય;
 માટે શું નાથ્યો નાગને, તમે ક્યાંથી, શીખ્યા હતા નૃત્ય. આ. ૧૦૭
 ગબ્ય ગોપીનાં ઘણા ચરચા, વળિ લીધાં. (૨) હશે કઈ બલિદાન;
 થઈતિ અજુણું જ્યેષ્ઠરાં, તમે કીધાં, દાવાનળ પાંન આ. ૧૦૮
 કૃષ્ણુ ઓઢવિ કાંબળી કયમ ભાવી (૨) શું ન મળિ દુશ્પાલ;
 વિષ્ણુ વંશની વાંસળી, કાં બજવી, એવી શી છે રસાલ. આ. ૧૦૯
 જે પદ રજ પામે નહિ, દિલ જૂઠે (૨) કોય રંક કે રાય;
 તે તમે વ્રંદાવને રહિ, ફરિ પૂંઠે, કયમ ચારી ગાય. આ. ૧૧૦
 મધુર મુરલિના નાદથી, પત્ય મૂકી (૨) મોહું લોક;
 ગોપી સરવ મર્યાદથી, ગઈ ચૂકી, શું ભણ્યાતા રોક. આ. ૧૧૧
 અંતરયામી અનંગથી, કયમ ભમિયા (૨) એ છે રયો ઉદ્દેશ
 પરનારીના સંગથી, રાસ રમિયા, રીઝી રુષિ કેશ. આ. ૧૧૨
 કાંમણુ કયાહાં શીખ્યા હતા, અંગોઅંગે (૨) ભરચાં દીસે અનેક;
 છબિલા ક્યાંથી થયાં છતાં, ગોપી સંગે, પ્રીત્યે પ્રત્યેક. આ. ૧૧૩
 અશ્વ આબ્યો ત્યારે કેશવા, શાંને મારયો [૨] કાં ન ઘાલી લગામ.
 બાલપણામાં બેસવા, એવો સારો શું ન આવતો કામ. આ. ૧૧૪
 સમાચાર અફૂરથી, શુંણિ મુક્યાં (૨) વ્રજવાસી જન;
 ભજતાં ભાવ ભરપૂરથી, નથિ ચૂક્યાં, તો કાં થયા ભિન્ન. આ. ૧૧૫
 યમુનાને જલે જણાવિયું, તમે ક્યાંથી (૨) અકુરને લોક;
 ગરૂડને પાસે આણાવિયું, સકે ત્યાંથી, આપી નાણું રોક. આ. ૧૧૬
 પ્રભુ પારકી વસ્તને, દેખી સારી (૨) કાં કીધું કપટ;
 કંઠ ધરિ નિજ હસ્તને, શાંને મારિ, નાખ્યો પરિયટ. આ. ૧૧૭
 ગોવિંદ ગોપી સંબંધને, પરહરિને (૨) ગયા મથુરા મેલી;
 શાંને રમ્યા લેઈ ગંધને, સુધી કરિને, કુબળ્યા શું ઉકેલી. આ. ૧૧૮
 એહરી નામ જણાવવા, આઠો પાડી (૨) આણ્યો ગજનો અંત;
 કે કોય વસ્તુ બણાવવા, લીધા કાહાડી, કાં દમીને દંત આ. ૧૧૯
 ગોવિંદ ગાયો ચારવા, વન જતા (૨) દોહિ પીતા દૂધ;
 માટે શું મહાને મારવા, થયા માતા, જીરવીયું ચૂદ, આ. ૧૨૦

ખખરચ લેનો જ્યે ઘડી ઘડી, ન વિસામો (૨) ધરતો જોઈ વાટચ;
 આવિયા જેને રથે ચઢી, એવો માંમે, મારિયો શામાટચ આ. ૧૨૧
 કેણુ વેર મન આંણિને, પ્રાણુ લીધા [૨] કાં પછાડયો પ્રશસ્ત;
 દુઃખ માંમીનું વા જાણીને, તમે ક્રીધા, શું હલુત્તા હસ્ત આ. ૧૨૨
 અજામીલ મુક્તી ગયો, નામે રીઝયો [૨] જેથી જીતયા ચંમ;
 ૧૬૨૨ દીઠેથી થયો, જન્મ ખીજો, મુચકુંદને કયમ આ. ૧૨૩
 નિર્ભય કોને લયે કરી, તમે ખશિયા [૨] નાશીને નેટય;
 તાતનું ગામ તજી હરી, કાં વશિયા; રસસરને બેટચ આ. ૧૨૪
 ગુરૂને ઘેર જઈ તમે, લલો લણિયો (૨) સાચવવો સ્વાર્થ;
 શંખ લોલે તેણું સમે, દેત્ય હણિયો, કાં થઈ પામ્યાર્થ આ. ૧૨૫
 ઝબેહન્ય લીધી જેની તસકરિ, ઘોળે દાહાડે [૨] લોળવિ સહુ ભૂપ;
 તેનું તમે મુંડન કરી, ઘાલિ ગાડે, કાં ક્રીધો કુરૂપ. આ. ૧૨૬
 માધવ એ વી મોહિની, ક્યાંથી જાણી [૨] કે નથિ કાંઈ શરમ;
 કન્યા સારિ દીઠી કોયની, તેને આંણી, કાં ભુલાવિને ભરમ.આ. ૧૨૭
 સોલસહસ્ર શત આઠને, શ્યા વ્યાપારે [૨] પુરૂં પડશે અન્ન;
 ઘડી કઈકના ઘાટને, વારે વારે, સકે લીધૂ ધન. આ. ૧૨૮
 પાલક પાંડુ પુત્રના, થઈ હરાબ્યા [૨] કાં પાંચે વીર;
 જાણી તાંતણા સૂત્રના, શું વવાબ્યાં, તેના ઉગ્યાં ચીર. આ. ૧૨૯
 શિશુપાલે શું ખોટું કહ્યું, હણ્યો ગાળે [૨] અચ્યુત કાં આપ;
 કાશી નગર તમે કાં દહ્યું, ખાનાંવાલે, શું કરચુંતૂં પાપ. આ. ૧૩૦
 પ્રાશિ પત્ર ઈહા મુત્રને, તૃપ્ત કીધાં [૨] જ્યારે જગદીશ;
 ત્યારે વિપ્રના પુત્રને, જ્યાંથિ લીધા, એ કુણુ છે ઈશ. આ. ૧૩૧
 વિશ્વ દેખાડયું અંગથી, જ્યારે થાકયો [૨] ત્યારે આપ્યું જ્ઞાન;
 શિષ્ય વિજયનો શા રંગથી, રથ હાંકયો, તજી ઈશાભિમાન.

આ. ૧૩૨

આયુધ મૂક્યાંતાં આપથી, ત્યારે શાંને [૨] ધરચું રથનું અંગ;
 સ્ત્રીખમ તણા મહા તાપથી, કુણુ ધ્યાને, નિજ પણુ કરચુંભંગ.

આ. ૧૩૩

રંક શ્રીદામાના તાંદલા, લિધા માંગી (૨) મૂકી મર્ચ દ;
 ભાગ્ય ઉઘાડી કહ્યાં લલા, રઠ્ય લાગી, શો હતો એ રાદ. આ. ૧૩૪

જનકરાય શ્રુત દેવના, તમે સાથે (-) ઘરમાં ગયા નાથ;
કોહોની કરીતી સેવના, તેનો માથે, શું હતો એ હાથ. આ. ૧૩૫
છોડયો ઉદ્ધવના અધ્યાસને, પ્રીત્યે પૂછ્યે (૨) કહ્યા પુરણ પ્રાણુ;
તો કાં તણ ગયા દાસને, તેનું શું છે, કારણ કહી કૃષ્ણ. આ. ૧૩૬
યાદવ જ્યારે વધારિયા, ત્યારે ભ્રમથી (૨) કાં કરાવ્યો કોપ;
કિયે સ્વધામ સધારિયા, આજ અમથી, આંમ રહો છો અલોપ.

આ. ૧૩૭

વણાશ્રમના ધર્મને, કહો સાચા (૨) જણવીને થાન;
કુટિલ કરારી કર્મને, ક્યમ રાચ્યા. તમે થઈને મોન. આ. ૧૩૮
પાસે આવીને અનાથને, મુખ માગ્યું (૨) દેવું પડતું દાન;
સકોચ્યા એ પદ હાથને, કે એ વાગ્યું, પેલા વટનું પાંત. આ. ૧૩૯
ગડડને રોળ આપતાં, તો કાં બેશી, (૨) અવે માહારાજ;
બિગડ્યા પછી બે થશે છતાં, ત્યારે પેશી, કાં રહ્યા છો આજ.

આ. ૧૪૦

એકાણુંવ જલે સાથ્યરો, અહિ અંગે (૨) કરિ સૂતા શીદ;
પલંગ કાં નબ્ધ પાથ્યરો, કુણ રંગે, કરો નાથજી નીદ. આ. ૧૪૧
ભારે જળના લેદથી, લિજવાવ્યું, (૨) મણિ પૂરક સદ્મ;
ઉદરે અર્કના તેજથી, ઉગિ આવ્યું, શું એ નાલિયે પદ્મ. આ. ૧૪૨
પીતાંબર પોતે ધરો, રમા સંગે (૨) ભોગો સર્વ ભોગ;
ભક્તને કાં ભણુવા કરો, અંગેઅંગે જણવીને યોગ. આ. ૧૪૩
વિઠલ શાં શાં વખાણિયે, દિસે અવળાં (૨) એ અણુણના ગુંથુ;
ગુરૂ ગમ્યથી જાણિયે, તો છે સવળા, પણ સમજે કુંથુ. આ. ૧૪૪
પ્રેષ્ટ તમારી પ્રેરણા, જેવી મનને, (૨) તેવિ વિસ્તરણિ વાંણ્ય;
તેહેવા ગાયા ગુણ આપણા, જાણિ જનને, કરજ્યો કલ્યાણ. આ. ૧૪૫
રીઝો તો બંધ છોડાવજ્યો, વળિ વેહેલી, (૨) પૂરજ્યો મન હાંમ;
ખીજો તો માહારી ગોડાવજ્યો, તે હવેલી, જેનું કેહેલનું કાંમ.

આ. ૧૪૬

રાય થઈને રંકને કરે ધરજ્યો, (૨) જ્યે ન ખૂડે બાળ;
વિશ્વનાથ માહારા વંકને, ક્ષમા કરજ્યો, હો દીન દયાળ. આ. ૧૪૭
હરજી ન બોલો કાં હશી, મન માંચે, (૨) નબ્ધ ધરિયે ટેક;
પુરુષોત્તમ પાસે વશી, હવે શાંને, છાંના રહો છેક. આ. ૧૪૮

અંતઃકરણ અકળાઈને, રહ્યું એહેતું, (૨) ભાવેથી ભોગ;
 ચક્ષુ દેખવું ચ્યહાહિને, નથિ સેહેતું, વિઠલનો વિયોગ. આ. ૧૪૬
 શાસ્ત્ર પુરાણ ને વેદથી, ગવરાવો (૨) નિજ બિરૂદ અપાર;
 ભક્તવત્સલ ક્યા ભેદથી, નબ્ય આવો, દ્રષ્ટિને દાર. આ. ૧૫૦
 દાખવિ દેહે સોહ્યામણે, આ નિશાની (૨) શું કરવા સુખ;
 ભૂધર માંડારી ભાંમણે, મન માની, ભાગે નહિ ભૂખ. આ. ૧૫૧
 દ્રષ્ટિ આપી તો દેખાવીયે, હવે સ્વામી (૨) રંગીલું રૂપ;
 લક્ષ આપી તો લક્ષાવિયે, કૃષ્ણ કાંમી, અખલો ના અનૂપ. આ. ૧૫૨
 પેટ આપ્યું ત્યારે પેટને, નિત્ય ભરિયે, (૨) અનાયાસે આપ;
 ભેખ આપ્યો ત્યારે ભેખને, દેઈ હરિયે, માંડારાં પૂણ્ય ને પાપ. આ. ૧૫૩

માત તાત સુત બંધવા, મિત્ર મોટા, (૨) દારા પશુ વિત્ત,
 નજરે પડ્યા જ્યે નવા નવા, ઠર્યા ખોટા, સ્વરગાદિ સહિત. આ. ૧૫૪

સર્વ સારનું સાર છો, એક આપેં (૨) ભરિયા ભરપૂર;
 અધમ તણા ઉદાર છો, જેને જાપેં, દુઃખ ભાજ્યે દૂર. આ. ૧૫૫
 આ અવસર આપ્યો હરિ, થઈ દાતા, (૨) જાણિ ઉપનીઆસ;
 દરશનને દાને કરી, કરો શાતા, દિલ માંનીને દાસ. આ. ૧૫૬
 સાંભળિ વિશ્વાસે રહે, દુઃખ વાંમી, (૨) મન નાથનું નામ;
 કાલાવાલા કરીને કહે, શિરનામી, કિંકર કૃષ્ણરામ. આ. ૧૫૭
 સોરઠા.

એકસો સત્તાવન, તૂક લાખી, ત્રિશ્રૃંખલે;
 માધવ મનવો મન, કૃષ્ણરામ કરે વિનતી. આ. ૧૫૮
 સંવત્ શત અઠાર, ચ્યુમોત્તરને કાલગુને,
 વદિ સપ્તમી શનીવાર, અંથ પૂર્ણ લિખિયો તદા. આ. ૧૫૯
 વીં ૨૫ પાં ૧

કીર્તન ૨૯૩ મું.

દેશી રૂર.

સેવક જનના સાથનીરે, અરણ્ય અશર્ણના શર્ણ, શ્રીધર સાંભળોરે.
 અમ અખલીષ્ટ અનાથનીરે, કેશવ ધરીને કરણ. શ્રી. ૧
 દેવ દયા કરી આપીયોરે, દિવ્ય આ દુર્લભ દેહ. શ્રી.

કળના વિના અમે કાપીયેરે, તૃણા સંતિયે તેહ.	શ્રી. ૨
પૂર્વના પાપ પ્રવાહથીરે, ઉઘડી સકયું નહિ ઉર.	શ્રી.
દમદારના દાહથીરે, નિર્મળ લાશું ન ભૂર.	શ્રી. ૩
અહંમમતાના અલાપથીરે, ઘેલું ગાયું અમે ગાન.	શ્રી.
તાણ્યા ત્રિવિધના તાપથીરે, શેકાયા ન રહિ સાંન.	શ્રી. ૪
કાંમ તણા મહા કીચમાંરે, લપટાયા ન રહિ લાજ.	શ્રી.
વિષય વૈતરણિ બિજમાંરે, માહાલ્યા અમે માહારાજ.	શ્રી. ૫
કોથે કફ્યાં કિયમાંણુનેરે, લેલેથી લુંટાઈ લક્ષ.	શ્રી.
પાપે રણિ પોખ્યા પ્રાણુનેરે, લાજ્યું ન લક્ષાલક્ષ.	શ્રી. ૬
નારી નિરચના ગર્તનેરે, દેખતાં બંધાઈ દ્રષ્ટ.	શ્રી.
ન્યાહાંના શિશુના નર્તનેરે, પેખી કૃયા તેની પ્રષ્ટ.	શ્રી. ૭
ભય રતિ નિદ્રા આહારનેરે, આદરિયા અનુદિન.	શ્રી.
ઉત્તમ આ અધિકારનેરે, મેલે ન સમજ્યું મંન.	શ્રી. ૮
એમ પડ્યા અમે જાળમાંરે, તોપણ રાખવા રંગ.	શ્રી.
આપે મેળવિયો આ કાળમાંરે, શ્રીશ તમે સતસંગ.	શ્રી. ૯
કૃષ્ણકથા કરણે પડીરે, સંતના મુખથી શ્રેષ્ટ.	શ્રી.
જીવો ને શોધ્ય ત્યાહારે જડીરે, પ્રભુજીને લલ્યા પ્રેષ્ટ.	શ્રી. ૧૦
કિર્તન પેઠા કહ્યુંમાંરે, ગીથી ગવાયાં તેહ.	શ્રી.
શ્રીપતી આવ્યા સ્મરણમાંરે, નાથ નિભાવવા ન્યેહ.	શ્રી. ૧૧
સત્તા જણાણી સર્વથીરે, ઉચ્ચ આપની એક.	શ્રી.
તોપણ અમે પંચ પર્વથીરે, છુટિ સકાય ન છેક.	શ્રી. ૧૨
રસ જાણ્યો પણ રંકથીરે, જાગર ધરતો નવ્ય જાય.	શ્રી.
વિષયનું વિષ ડંકથીરે, ઉતારો તો સુખ થાય.	શ્રી. ૧૩
કઠિણ સમય કલિ કાળમાંરે, વૃત્તિ સકલ વિપરિત.	શ્રી.
વિષય વશ્યા વૃદ્ધ બાલમાંરે, આદરે સકલ અનીત.	શ્રી. ૧૪
ગૌ વિપ્રોને પીડા કરેરે, પાખંડીને કરી પૂજ્ય.	શ્રી.
આપનું માહું આદરેરે, સંગ વિના નહિ સૂજ્ય.	શ્રી. ૧૫
વેદશાસ્ત્ર શુણવાં તજીરે, અથડાયે આઠે પહોર;	શ્રી.
પ્રાકૃત પાખંડને લજીરે, બોલે કરીને બકોર.	શ્રી. ૧૬
છત્તના જ્યે જન છાકીયારે, તેને ન મુળગી સાંન.	શ્રી.
દંડ ભરે થઈ ડાકીયારે, દેવું ગમે નહિ દાન.	શ્રી. ૧૭

વપુએ વૈષ્ણવનો ધરેરે, ભાવ નથી પણ ભખ.	શ્રી.
કાંસાકુટી કીર્તન કરેરે, રંગ ન સમજે રોખ.	શ્રી. ૧૮
વરણસંકર ધરી વેશનેરે, ખેડા જ્યે વિણુ વૈરાગ્ય;	શ્રી.
માને તેના ઉપદેશનેરે, પ્રિછા વિના નમે પાગ્ય.	શ્રી, ૧૯
ફંદી ફિરે શેરી શેરીયેરે, સ્વલ્પ સિદ્ધીયે સીદ્ધ;	શ્રી.
માન મૂક્યા મરદ મેહેરીયેરે, તેને નમે વ્યાહિ રિદ્ધ.	શ્રી. ૨૦
મદિરા પીયે ફરે માહાલતારે, કરમાં નગ્ન કરવાલ.	શ્રી.
ચાલ્ય વાંકીયે ચાલતારે, કૈને કરે ખેહાલ	શ્રી. ૨૧
સઘ કરાવે સમાધિયેરે, તુલસી ધરે નિજ પાખ.	શ્રી. . .
દેવતા મેલિ આરાધિયેરે, દિલથી ખશ્યા નહિ દાગ.	શ્રી. ૨૨
મન માન્યા મત કલ્પનારે, વેદથી કરે વિરોધ;	શ્રી.
જાડ્ય ભરેલા જલ્પતારે, બુદ્ધિ ખીગાડવા ખોધ.	શ્રી. ૨૩
પાખંડીની પધરામણીરે, શીખ્યા ફરાવા સર્વ;	શ્રી.
જ્ઞાંતિ તણી વિદ્યા ભણીરે, જોળખાયે જાણ્યે અગર્વ.	શ્રી. ૨૪
શ્વાન ખેસારે ગોદુમારે, સહુને નમાવે શીશ;	શ્રી.
મુસલમાન સંગ મોદમારે, અગ્રણી થયા અનીશ.	શ્રી. ૨૫
પિત્તરાને પગે પડેરે, સ્પર્શો યવનના ચર્ણ;	શ્રી.
જડ બુદ્ધીને ક્યાંથી જડેરે, અનૂકુલ આચર્ણ.	શ્રી. ૨૬
એણે અઘટતું આદરેરે, યાત્રામાં યુવતિના સંગ;	શ્રી.
શાસ્ત્ર ન કોય શ્રવણે ધરેરે, તેથી થયા ભગભંગ.	શ્રી. ૨૭
ફળ દેખે તેનું દ્રષ્ટીરે, તોપણ ન કરે તોલ;	શ્રી.
કસર જાય છે કષ્ટીરે, પણ ભૂલ્યા ફીરે ભાલ.	શ્રી. ૨૮
રાજ્યે કર ઘણા ઘોચીયારે, વર્ષે વર્ષ સવાઈ;	શ્રી.
પ્રધ્વીયે રસ સંકોચીયારે, ઔષધી સકલ કવાઈ.	શ્રી. ૨૯
આઠે માસે ઉંચુ જીવેરે, પ્રષ્ટિ સકે નહિ થાય;	શ્રી.
રોજગાર વિના સહુ રૂવેરે, હાથ ઘસે કહે હાય.	શ્રી. ૩૦
દેવાના દવ નાંખે દહિરે, ભારચે નાંણાની બીડ્ય;	શ્રી.
નિપજ્યું ખાવાની આશા નહિરે, તેહેને ચરી જાય ટીડ્ય.	શ્રી. ૩૧
દગા દસો દિશ વ્યાપતારે, દલથી ભાગે દેશ.	શ્રી.
કિલ્લા ભલા ભલા ઠાંપતારે, કટક કરાવે કલેશ.	શ્રી. ૩૨
વિશ્વાસ તજ્યો વેપારિયેરે, આપે ન ટાંક ઉધાર;	શ્રી.

નિલંજ થઇ નરનારીયેરે, કપટે જોયા કાર.	શ્રી. ૩૩
વાઘ્ય પાડે વોળાવિયારે, રાય પાડી લ્યે માલ;	શ્રી.
ધુતારા નગરે આવીયારે, હરિ જાયે કરિ બેહાલ.	શ્રી. ૩૪
કોળિ કોચે ધર રાત્રિયેરે, આંખે ફરે અસવાર;	શ્રી.
જાર આદરયું યાત્રીયેરે, મિત્ર મરાવે માર.	શ્રી. ૩૫
કાંમીનિ કડકડા મોડતીરે, પતિના સાંહાંમી પ્રચંડ;	શ્રી.
દુઃખી થતી કઇ દોડતીરે, બાળપણે થઇ રંડ.	શ્રી. ૩૬
કઇ બે તણ્યને પરણતારે, પુરૂ ન તેનું કરાય;	શ્રી.
અરિના દોષોને વરણતારે, મારંતા તેહ મરાય.	શ્રી. ૩૭
કલેશ કરે સાહામાં રહીરે, લડીમરે આપે આપ;	શ્રી.
ઉઘે નં ઉઘવા ઘે નહીરે, પાડોશીના પણ પાપ.	શ્રી. ૩૮
કઠીણ કાળમાં કયમ કરીરે, ધારણ રાખિયે ધીર,	શ્રી.
રોગ વશ્યા વપુ વિસ્તરીરે, નિવલુ કરે તે નીર;	શ્રી. ૩૯
ખરચ વધે નિત્ય નવું નવુંરે, ઘરમાં મળે નહિ ધન,	શ્રી.
સત્સંગ મૂકિ વિદેશ જવુંરે, માધવ ભાવે ન મન.	શ્રી. ૪૦
કદિ ન મળે તે આજ મળ્યુંરે, તે કયમ મૂકિ સકાય.	શ્રી.
કૃષ્ણ કથામૃત નિકળ્યુંરે, તે પછી ક્યારે સધાય.	શ્રી. ૪૧
અકળાઇયે આજ્યંતરેરે, ચિત્ત ચઢ્યું ચકડોલ,	શ્રી.
વૃત્તિયો એમ હવે ન વરેરે, કલ્પવા કઇના કપોલ.	શ્રી. ૪૨
વિશ્વંભર વિશ્વાસનેરે, ઉપજવો અમ ઉર,	શ્રી.
દીન જાણી અમ દાસનેરે, દીજે પ્રતીતિ પૂર.	શ્રી. ૪૩
અમને ઉકેલ ન ઉકલેરે, વાહાલાજી કરિયે વાહાર,	શ્રી.
ભૂધરજી ભાવે ભલેરે, સેવકની કરો સાર;	શ્રી. ૪૪
હવે તમારે શરણુ છુંરે, સાધનની નથી સાંન,	શ્રી.
પવન તમે અમે પર્ણુ છુંરે, કીજે દયાનું દાંન;	શ્રી. ૪૫
વિકલોને બે વિસારશ્યોરે, પતિતના પાવન પરમ,	શ્રી.
તોપછિ શું બિરૂદ ધારશ્યોરે, શ્રીપતિ બે જાય શરમ.	શ્રી. ૪૬
અનાથ બંધો આવિયેરે, આજસ ન કરિયે આંમ;	શ્રી.
બલવંત બિરૂદ બતાવિયેરે, કરગરિ કહે કૃષ્ણરામ.	શ્રી. ૪૭

દોહા.

અજસર અરજની કરી, તૂકો સુડતાલીશ;
કૃષ્ણરામ કરણે ધરી, કૃપા કરો જગદીશ. ૧

વિ. ૨૬, પા. ૧૬

(૨૬૯)

કીર્તન ૨૬૪. મું.

દશી રેર.

શાંને સંતાયા છે સામળારે લોલ,
કોણ કળી સકે તે કળારે લોલ;
ચૈતન ધન ચિદાભાસથીરે લોલ,
જાણું તે ક્યમ જડાવાસથીરે લોલ. ૧

શું લહું સ્વામી તે ક્યાહારેરે લોલ,
ગમ્યમાં નાવો ગુણ ગ્રહેરે લોલ;
ચિંતુ ચક્રું હું ચ્યાહાઉ ચિત્તેરે લોલ,
માયામાં નાવો મહન્મદિરે લોલ. ૨

પ્રભુજી કાં પરદો ગ્રહેરે લોલ,
મદન કદન સદને રહેરે લોલ;
શોધ કાં બોધો ન સારથીરે લોલ,
વાસુદેવાત્મજગારથીરે લોલ. ૩

હરિ કાં ન જણાવો હેતનેરે લોલ,
નિજગજાજ ન નિકેતનેરે લોલ;
પ્રિય પેઠા કુણ પાખંડિરે લોલ,
અરૂણા તરૂણા કરિ આંખડિરે લોલ. ૪

અપૂર્ણ.

વીં ૨૬ પાં ૧૬

કીર્તન ૨૬૫ મું.

દશી રેર.

જીવોનેં મુજ સાંહામું ચદુરાયરે;
આતુર હું નિત્યે અરજી કરું છું. ૧

વાહાલા વિયોગનો વન્હિ હવે તો, સેવકે ક્યમ સહો બાયરે,
યાંથો થઇનેં હું થરથરું છુંરે. ૨

કઈ કે કલ્પથી કષ્ટ મેં લોગ્યાં, શું કહું કહી ન સકાયરે;
હવે તો હું એહનાથી ડરું છુંરે. ૩

દુર્લભ દેહ આ આજ આબ્યો છે, શ્રેય જેનાથિ સધાયરે;
તોહો હું ચિકલ વિષય વરૂં છુંરે. ૪

મન માંહાડું અજી ન મૂકે મમતા, અહનિશી અથડાયરે;

તેણે તમારું સ્મરણ વિસરું છું રે. જી. ૫
 માયા તમારી માહા બલવંતી, જીવને જોરે ન જીતાયરે;
 એ માટે ઇશ આશ્રય ધરું છું રે. જી. ૬
 શરણ આપ્યો છું શરણવત્સલને, પુરૂષોત્તમ નમિ પાયરે;
 કિંકર હું કૃષ્ણરામ ઠરગરું છું રે. જી. ૭

વી૦ ૩૩ પા૦ ૧

કીર્તન ૨૯૬ મું.

હવે તો પ્રિય પતીતિ હું ચ્યાહાઉંરે,
 માધવજી દીજો મેહર કરીનેરે. હવે. ૧
 ગાઠ અવિદ્યા તણે આવરણે, અનુભવ ખિન અકળાઉંરે;
 થાક્યો છું જન્મ ફેરિયો ફરીનેરે. હ. ૨
 જાડયેંથિ જીવવું ન શોભેજી જીવનજી, પ્રેષ્ટતણે વિરહથી પિડાઉંરે;
 તૃષ્ણાનદીને કચમ સકું તરીનેરે; હ. ૩
 ભૂત ભાવિ ભવત સૂઝય પડ્યા વિના, વિષયને વેગે વહ્યો જાઉંરે;
 કહો કચમ કરી હું ખેસું ઠરીનેરે. હ. ૪
 કેા આગળ કૃષ્ણચંદ્ર હું પુકારું, ધણિને વરજીને કચહાં ધાઉંરે;
 અળગાં ખસેડો કામાદિ અરિને. હ. ૫
 બાલ જાણિને ખિરદાસ કરો માહારિ, જ્ઞાન વિકાસો ગુણ ગાઉંરે;
 ભાવેથિ ભવ્ય ભરસો ધરીનેરે. હ. ૬
 આનંદ ઉદય કરો ને આભયંતર, કિંકર હું નિજનો કેહેવાઉંરે;
 વહું ન આપ અંધિ આશરીનેરે. હ. ૭
 કૃષ્ણ કરી એહેવિ કળને ઉઘાડો, કિર્તિસુધા પી શ્રોતાને પાંઉંરે;
 હું કૃષ્ણરામ કૃષ્ણને વરીનેરે. હ. ૮

વી૦ ૩૩ પા૦ ૧

કીર્તન ૨૯૭ મું.

કરોને બાલકની ખિરદાશરે, કેશવજી વેગે કિંકર જાણિનેરે. ક. ૧
 પ્રેષ્ટ વિયોગે હું પૃથક્ થઈ પડ્યો છું, પંચ પરવા તણે પાશરે;
 અલંકને છોડો કૃષ્ણ આણીનેરે. ક. ૨
 આભયંતર માહારે અનુવાણે, જ્ઞાન સવિતૃનો પ્રકાશરે;

- ગુણ ગમ્યે ગાઉં વિકાસો વાણીનેરે. ક. ૩
 અહંમતાનો અધ્યાસ મિટાવો, કાહાડીને કલિમલની કાશરે;
 વેહેવિ છુકાવો ગ્રહની ઘાણીનેરે. ક. ૪
 આવાગમ તણો આધિ મિટાવો, અન્યતણિ મિટાવિને આશરે;
 કાહાડોને કાંમ કીચથી તાંણિનેરે. ક. ૫
 ભક્તિ અનન્ય ભજવો મન માહારે, અન્ય સર્વ મિટાવિ આયાસરે.
 સમજવો સાર સર્વનું છાંણિનેરે. ક. ૬
 મત મુકાવિને મનને ઠિરાવો, આપ અંધિમાંહે અવિનાશરે.
 નિશ્ચય કરાવા બોલો નિશાણીનેરે. ક. ૭
 દિવ્ય દ્રષ્ટિ આપીને દિવ્યતા દેખાડો, શરણે રાખોને શ્રિનિવાસરે;
 કહે કૃષ્ણરામ પકડો પાણીનેરે. ક. ૮

વિ૦ ૩૩ પા૦ ૨

કીર્તન ૨૯૮ મું.

દેશી ફેર.

તેર મહા પાપનું વર્ણન

- તમે સાંભળો શાહાણા જન પાપ તરવા,
 મહા પાપની શાંતિને વેગે કરવા;
 જન્મ મરણના ટાળવા ફેરા ફરવા. તમે. ૧
 અતી ઉત્તમ આવીયો જન્મ માનવ,
 ધરી લક્ષ તણ્યે હવે લોકની લવ;
 વળી આપેથી આપ સંભાળો ધવ ધવ. તમે. ૨
 પ્રથમ પાપ જે પાપીને સંગે ફરવું,
 તેહેનું વચન વાહાલું કરી ચિત્ત ધરવું;
 એહના સરખું આદરથી આચરણ કરવું. તમે. ૩
 પિતા માતા ભગની સુતા કુલવધૂ કંઈ,
 આજ જ્યેષ્ઠબંધુ સાસુ નામને કહી;
 તેહેને મમ્મેચચ્ચે દેવી ગાલી કંઈ કંઈ. તમે. ૪
 નિત્યે દોષ પરનાં જોઈ કરવી ચાડી,
 વિના વૈરથી રાહાણ્ય અતી રચવી જાડી;
 હૃદય બાળનાં પરનાં વદી વાત આડી. તમે. ૫

વિના રોગથી વ્યસન કરવાં અનેરાં, નારી નિરખવી જ્યેહો જ્યાંહાં દેવ ડેરાં; વળી અન્નાદી જમવા આશાચ કેરાં.	તમે. ૬
વળી છૂત રમવું અંગે કીચ ધરવું; છાંટી અન્યને મુત્રમલ હાસ કરવું; મર્યા માટે સજીવને કૂટી મરવું.	તમે. ૭
સાળું અંગ તોહો શકટ ખેલ જોડી, જાવું યાત્રાએ સહુ થકે પેહેલાં દોડી, દેવી આંચો બ્રાહ્મણ તણા માનમોડી.	તમે. ૮
સારી વસ્તુ ઔષધ વિના ખાવી આપે, પ્રાણ પુત્રાદિ પોષવા રહીને પાપેં, શુણ ઉપરી અવગુણ કરવા તાપેં.	તમે. ૯
સેહેજે વાત કરતાં મુખેં વીણા વરસે, કેહેતાં શિક્ષા ઉલટો તેહેનેં તે આકરસે, કૃષ્ણરામ એ પેહેલાં પાતકથી તરસે.	તમે. ૧૦

(૨)

ખીજા પાતક કેરી હવે કહીયેં વાતોં, વહી શપથ વિશ્વાસીની કરવી ઘાતોં; પિતા માતાદિ વૃદ્ધોને હણવી લાતો.	તમે. ૧
પેખી પાપીઅસંતને સંતમાની, થવું શરણ જ્યેથી બને તેજે હાની, નમ્ર નીરખવી નારીયો પ્રગટ છાની.	તમે. ૨
યશ કરવો પણ પોખ્યોનાં પ્રાણ પીડી, ખાવું નીચ ઘર અન્ન ને દ્વાર ભીડી; દેવો રંકને મારતે મુખડું ખીડી.	તમે. ૩
રજેવંતી નારીનું નિરખેલું ખાવું, કરી કોગળા તીર્થમાં મઢીન નાંહાવું; નારી રૂપે નર નાચે તે જોવા જાવું.	તમે. ૪
વિના દોષે પરણેલી પત્નીને તજવી, વિટલ પુરૂષોની વાંતી શી વનિતા ભજવી, ગમ્યાં હાંક્યાં તે બધું ચકલું ગજવી.	તમે. ૫

પ્રાહ્મણુ પ્રાહ્મણિને મૃતા શૌચે અડવું, રડાવીને તેહને દ્વિસંધ્યાએ રડવું; વાંધે વૈર ધારીને વાહાલાથી લડવું.	તમે. ૬
થઈ વૃદ્ધ પશુ પરણવી કુકુડ નારી, કેડેડું સત્ય પશુ જ્યેથી થાય દોષ ભારી, જાણી જોઈને કંઈ નાખવા જંતુ મારી.	તમે. ૭
પશુ જાતિની નારીથી રતિએ રમવું, લેઈ લાંચો દુષ્ટોથી ધરમીને દમવું; વિના દેવ નૈવેદ્ય અમડાણું જમવું.	તમે. ૮
રિત્યે ગો પ્રાહ્મણુ સંતને દેવી ગાળો, જન ઉજાળાને શિરે કેહેવી આળો; રૂડા માર્ગ રોધીને જે દેવો ટાલો.	તમે. ૯
વગર આપદે અશુભ આચરણુ કરવું, નારી નારીના વશ નરોને આદરવું; કૃષ્ણરામ એ બીજા પાતકથી ડરવું.	તમે. ૧૦

(૨)

ત્રિજા પાપનો રીત્ય જ્યે દમવો દાતું. ધન લેલે પારદ સહિત ધમવી ધાતું; પુત્ર પ્રાણપોષી દુઃખિ કરવી માતું,	તમે. ૧
ઘણે કામે કામિની મુખે રેતો પાવું, મારી નિજ કરે શસ્ત્ર નિજ અંગે ધાવું; રોકી જીવતાં જંતુનું માંસ ખાવું.	તમે. ૨
સંબંધિતું મુરદું બજ્યા પાખે જમવું, વિજાતિની વિધવા થકે રતિએ રમવું; દેહ દંડ દેઈ વિપ્રોને વાંકે દમવું.	તમે. ૩
પરનારિના પેટમાં ગર્ભ દેવો, સકલ સરખો વિપ્રો થકે વેરો લેવો; ગુણવંત પુરુષોનો અવગુણુ ગ્રેવો.	તમે. ૪
ગર્ભ ગાળવો ઔષધ આપી ભારી, જાણી જીવતાં નાંખવા બાલ મારી; હરી ગમન વણસાડવી કો કુઆરી.	તમે. ૫

(૨૭૪)

મુકી થાપણો મૃતક કેરી ઓળવવી,
 ભલા ભાઈબંધોની ભામા ભોળવવી;
 પતિ સહિતા સતિ યુવતીયોને ઓળવવી. તમે. ૬

કઈ જનને કામણ કરી કસવા કામે,
 કોધે આપની ઘાત કરી મરણ મામે;
 અભિચાર કરી ચાલવું નિત્ય હરામે. તમે. ૭

છતે ધન ન ખાવું ને ખાવા ન દેવું,
 વળી વીકટ વેળા વીકટ દાન લેવું;
 નિજ ધર્મને ત્યજીને પાખંડ વેવું. તમે. ૮

કઈનાં કઉતકે કાન ભરવા કુલાવે,
 ચડ્યા જનને ઉતારવો ધર્મ નાવે;
 ન પીવાય તો ઢોળવું દમણું દાવે. તમે. ૯

કરી દંભ પણ ગર્વથી ગજવી ગાળે,
 મૃતક ન્યાહાનાનું ધન જમી મન ન લાળે,
 કૃષ્ણરામ એ ત્રીજા પાતકથી દાઝે. તમે. ૧૦

(૪)

ચોથું પાપ જે ભગિનીની બ્રેહ્મી નીવી,
 થઈ વણી દીક્ષા વિના મદિરા પીવી;
 તગાદે દેવાળા તણી કરવી દીવી. તમે. ૧

ગૌભતિને લત્તાથી પ્રાહાર કરવો,
 ધરી પીઠયે પલાણુ ને ભાર ભરવો;
 દ્વિજોત્તમ તણાં પુત્રને વેઠયે ધરવો. તમે. ૨

નાહાવું નહિ રજોબંતીને અડીને અંગે,
 સ્ત્રાદે સંગ કરવો રાખી વૃષલી સંગે;
 ગાવો વેદ અતિ શુદ્રોને શુંણતાં રંગે. તમે. ૩

શશિ સૂર્ય ઉપરાગમાં અન્ન જમવું,
 ત્યજી શીલ બ્રહ્મો તણે ઘેર ભમવું;
 દમી વિપ્રોને શુદ્રોને પાગ નમવું. તમે. ૪

વળી વિપ્ર પત્નિને તે કરવી દાશી,
 પતિવ્રત ધરણ્યારની કરવી હાશી;
 રાંધ્યું દેવને કરવું નૈવેદ્ય વાશી. તમે. ૫

જેમાં ભૂત બોલે તેહેતું રાંધ્યું ખાવું, આખ્યા પાખે પ્રાદ્ધણ તણું અન્ન ચાહાવું; એકાદશીએ એકાદશા જમવા બાવું.	તમે. ૬
મારી જેર દેઇને કોહોની વસ્તુ હરવી, દેવો દંડ અપરાધ બિન બૂઠી ભરવી; નિજ ગોત્રીની કન્યા બાણીને વરવી,	તમે. ૭
સંન્યાસી જાતિને કરે દામ દેવો, દેવ વિપ્રોને અરપેલો ખુંચી લેવો: યતિ થઇને પણ અંગે શણગાર વેહેવો.	તમે. ૮
દેઇ નોતડું વાળવો વિપ્ર ભૂખ્યો, આપે થઇ સુખી રાખે સતપાત્ર રૂખો; ભલા અન્નથી ભરવી શ્વાનોની કૂખો.	તમે. ૯
પોષે પ્રાણ પણ પુણ્યથી પાછો સરકે, ઘણા જ્ઞાનીજનને દેખી નિત્ય ધુરકે, કૃષ્ણરામ એ ચોથા પાતકથી થરકે.	તમે. ૧૦

(૫)

કહું પંચમ પાપની વાત વરણી, પરગામિ કરવી નિજ પત્નિ પરણી; કરી શિષ્ય શીખાવવી કુટિલ કરણી.	તમે. ૧
પરનારીને પરતણે પાશ લેવી, નિજ ભગિની પુત્રિને વિટલોને દેવી; ખાઇ કુડી કમાઇને હાથ્ય ગ્રેહેવી.	તમે. ૨
કન્યાવિક્રય કરીને તે દામ લેવા, તેહેના ઘરતણા જમવા પકવાન્ન મેવા; અતિ ઉંચ થઇ નીચની કરવી સેવા.	તમે. ૩
મુખે અન્નનો આસ પણ દેવી ગાળી, ધન લોભે કોહોને ગળે વાહાવી પાળી; છતે જીવે કો નાખવું મુરદું ખાળી.	તમે. ૪
અતિ અવળા આચરણીને શિષ્ય કરવો, પાપી કેરા ઉપદેશને કરણે ધરવો; કુટિલ દેતે પ્રસાદીથી કોષ્ટ ભરવો.	તમે. ૫

આપે શુદ્ધ પણ દ્વિજને ચરણે નમાવે, ખેશી વ્યાસ ગાદીએ શિક્ષા શુભાવે; અભુજાણે સાંભળવા ત્યહાં ઉંચ આવે.	તમે. ૬
મુખે શુદ્ધ થઇ શ્રુતિઓનાં વચન કેહેવાં; વળી કૃષ્ણનાં કર્મ કહે જીવ જોહેવાં, વળી વિપ્ર વાર્ષિકને ઉલાળી લેવા.	તમે. ૭
ઘણા કર તે વધારવા રંક માથે, દેખી વિપ્રને હણવી લાકડિઓ હાથે; સહા સંગ કરવો શમલવંતી સાથે.	તમે. ૮
જતે મળતે દ્રવ્યે નવ્ય વાળે દેવું, થઈ ફારગતીએ વળી વળગી લેવું; બિના વિપ્રજાતિને મહાદાન ગ્રેહેવું.	તમે. ૯
જાતિ વિપ્ર થઈ દેવનો પંથ મૂકે, રમે વ્યેશ્યાથી સ્નાનને સંધ્યા ચૂકે; કૃષ્ણરામ એ પાપ પચમથી સૂકે.	તમે. ૧૦

(૬)

છટું પાપ જે ગરીબની ગાયો વાળે, ઘાલી ગોટો ઘર માંહે સર્વસ્વ ખાળે; રાખી સાચો વેહેવારને નામું ગાળે.	તમે. ૧
ન્યાહાનાં ખાલને માનો વિયોગ પાડે; ખુંચી લેઈ ઘર રંકને ખાહારય કાહાડે; ઉંચ લેગો મહા નીચને રાખે લાડે.	તમે. ૨
ભલી વર્ણ વસ્તી વચે વાસે પાપી, વધુ કુલવતી ગુણિને કાહાડે સંતાપી; ઠીઠાં વિપ્રોના વાર્ષિક નાંખે કાપી;	તમે. ૩
કહી વિપ્રોને આખ્યાની હા ને નાપે, કળી ક્ષેત્રાનાં ધાન્યને અધિક માપે; કરી શુદ્ધ દીક્ષા કુટિલ મંત્ર જાપે.	તમે. ૪
સાચે જુઠે જે દેવના સંમ ધાલે, નાઠા ધેનુ પ્રાદ્ધણને જે કહી ઝલાવે; જન જીવતે પત્ર જુઠો ચલાવે.	તમે. ૫

(૨૭૭)

જલે તારતાં ધનને દેખી કુખાડે,
મુકી વીર વિદ્યાએ વસ્તુ ઉડાડે:
મેરી આગીઓ અંગોઅંગે દહાડે. તમે. ૬
પીએ ઉંચ થઈ નીચ વાસણનું વારી;
મારે માતને કંઠ ઘાલી કટારી,
કહી ઉંચની પરણવે નીચ નારી. તમે. ૭
મહા તીર્થ વારીમાં મલમૂત્ર નાખે,
દેધ દંડ દક્ષોને પાપીને સાંખે,
નિજ માતને તાતનું મિથુન ઝાંખે. તમે. ૮
સદા સંત પ્રાદ્ધણ તણી નિંદા ભાંખે,
વગર સમજતાં બાળોને જૂદા રાખે;
સુવે બન્ને સંધ્યા સમે કષ્ટ પાખે, તમે. ૯
દમી વિપ્રને પાપીના પાય પૂજે,
દિધી પીઠ તેના ઉપર જોરે ઝૂજે;
કૃષ્ણરામ એ છઠા પાતકથી ધુજે. તમે. ૧૦

(૭)

હવે સમમ પાપને અવલોકાવું,
મારી ચુગલને શાહુ થઈ જોવા બાવું;
ઉંચ નીચને ભેગાં ખેશીને ખાવું. તમે. ૧
બન્ને સંધ્યા સમયે નારી મિથુન કરવું,
પ્રદ્ધદ્રોહિના અન્નથી ઉદર ભરવું;
વિના વિધિએ કરી ઘાતને આપે મરવું. તમે. ૨
કરી વૈર વટલાવવું ટાંકુ જલનું,
રાખી દેવ બાધા ખાવું શિશુના મલનું;
તજ શાસ્ર નિષ્ણય કહ્યું કરવું બલનું. તમે. ૩
અબળા અધર્મીને વશ રેહવું નરમે,
કોહોના કીધા પુરાવવા વાપી સરમે;
દેવો સહીતાં ગોડાવવાં દેવ ઘરમે. તમે. ૪
મહા મારગ પાડવા ઘાલી ગાડાં,
દેવ મદીરે મારવાં બકરાં પાડાં;
હિતાં દાન નિવારવાં બોધિ આડાં. તમે. ૫

મધ્યે સાગરે વૈરેથી વાહાણ ત્રોડે, હરિ જય પરનારીને ઘાલી ઘોડે; વિના રાજાની આજ્ઞાથી શક્ષો ગોડે.	તમે. ૬
કોહોને સાટે કોય તોતીયો આવે બાણીને, મોડે વિપ્રનું માન મહા વિદ્યા લણીને; કોહોનું દાટયું ધન કો હણે ભૂખિ બાણીને.	તમે. ૭
અજાણ્યાને હીંડાડે કોય અવળી વાટે; રોકે વિપ્રનાં અન્ન નિજ દોલ માટે, મારી પુત્ર પરનો ઘાલી ધરમે દાટે.	તમે. ૮
કરે નજર અતીથિના સાહાંમી કરડી, કથા કૃષ્ણની મધ્યેથી નાખે મરડી; બોલે ગુરૂને ગાલી ઘણી દંત કરડી.	તમે. ૯
નિજ પતિને રોલાવીને આપે નાસે, બેસે એકલો પરની યુવતીને પાસે; કૃષ્ણરામ એ સાતમે પાપે ત્રાસે.	તમે. ૧૦

(૮)

કહું વાત અષ્ટમ માહા પાપ કેરી, કોહોનું ધામ ગોડાવવું માની વેરી; રત્નેવંતી ચડાવવી નાવે પ્રેરી	તમે. ૧
વગર ભૂતે વેહેમી અંગે ભૂત દાલે, લેઈ કરજ વાડવ તણું પાછું નાલે; કથા કૃષ્ણની નિંદિ મદ મત્ત ચાલે.	તમે. ૨.
નોહોતું લેહેણું તોહે ગળે પડીને લેવું, છતે દેવે નથી માગતા એમ કેહેવું; મરણ લગણ પણ વૈર મૂકી ન દેવું.	તમે. ૩
રવી સાંહામો રહી ઉભો લઘુ શંકા કરવી, દારાને વિના દોષ તણ કહાડે હરવી; રત્નેવંતીને સંગે ગંગા ઉતરવી,	તમે. ૪
રત્નેવંતી જાણી તોહે કરવી કેલી, ભૂલી નથી તોહે સરવમાં કરવી ભેલી; ચોરી લેવું વાહાલાનું ધન મનડું મેલી.	તમે. ૫

(૨૭૬)

આપે થઇને વ્યભિચારી બીજાને કરવું, દગો દેઈ મા બાપનું ચિત્ત હરવું; પ્રથમ બ્રહ્મ થઈ તેહેવી વનિતાને વરવું.	તમે. ૬
કદી ધર્મ નબ્બ કરવો કરવા ન દેવો, વેદશાસ્ત્રના પંથને જૂઠો કેહેવો. કોમલ કૃષ્ણના દાસને કપટી કેહેવો, બેઠી પંક્તિમાં વેરથી કરવો વેહેરો.	તમે. ૭
ઘણી વસ્તીના ગામને દેવો ઘેરો; લેવો માલ ન વારસો વિપ્ર કેરો. મેલી ઇશ ઇચ્છા વિના વાત કરવી, નિત્યે ચરમની વૃત્તિને ચિત્ત ધરવી;	તમે. ૮
આપી દેવ વિપ્રાને તે વસ્તુ હરવી. પ્રતિવૃત્ત ધરણારીને નિત્ય ટો'કે, કથા કૃષ્ણની શુણનારા જનને રોકે; કૃષ્ણરામ એ અષ્ટમ પાપે શોકે.	તમે. ૯
	તમે. ૧૦

(૯)

નવમ પાપની જાતિને નિરખી લીજે, સદા હિંસક જાતિને પુષ્ટ કીજે; ગળ્યા વગર ગો આદિનું દૂધ પીજે.	તમે. ૧
થઈ વૈદ્ય ને ઔષધ આપી મારે, વિજાતિને સ્વજાતિમાં લેજવો ધારે, કરે અબળા આલિંગન દેવિ પારે.	તમે. ૨
બિના ગો પશુજાતિનું મૂત્ર પાચે, થઈ ઉંચ ને ચૌરનો સંગી થાચે, મરચા મુરદાને નીચે થઈ નિકળિ જાયે.	તમે. ૩
પરમહંસના મુખમાં કુવસ્તુ ઘાલે, બેસી ઘોડે રંકેને મરદંતો ચાલે, મુકી વસ્તુ નાલે કેવા બહલી આપે.	તમે. ૪
મરચા મુરદા પાસે રજેવંતી આણે, જમ્યો બાપ તે દ્યે ભરી દાણે દાણે, વગર ઇચ્છાએ તરૂણીને બળતાં તાંણે.	તમે. ૫

વગર પૂછે પી જાય પાપીનું પાણી, મહા પાક વણસાડે મન વૈરિ જાણી, મુઠ્ઠી રણમાં જાય રોગીને દાવો આણી.	તમે. ૬
વિન! વિપ્ર સાક્ષિથી કન્યા વરાવે, દેવું નાપીને ઉલટો દોપી ઠરાવે, અતિ નીચ ને ઉચ પદવિ ધરાવે.	તમે. ૭
વગર ભૂતે ધુણી કેડોનું નામ જોલે, સકલ લોક શુભતાં કેડોનાં છિદ્ર જોલે, કરે આપ વણન સદા પાને પોલે	તમે. ૮
ગુરૂ ગમ્ય જિન શાસ્ત્રની શિક્ષા વાંચે, ભરે કૂડી સાક્ષિ તે લલચાઈ લાંચે, સત્પાત્રોને આખ્યા જિન દ્રવ્ય સાંચે.	તમે. ૯
સદા દાન લે પણ કદી પોતે ના'પે, વગર વાંકેથી નાક ને કાન કાપે, કૃષ્ણરામ તરસે એતો નવમ પાપે.	તમે. ૧૦

(૧૦)

દશમ પાપ જે સરવના વેરી થાવું, જાણી જોઈને વિપ્રને ઝેર પાવું, તણ કૃષ્ણ કીર્તનને કલ્પીત ગાવું.	તમે. ૧
ઘણા જનના પોષકને તે હુંટી લેવો, થોડે વાંકે દક્ષોને મહા દંડ દેવો, પૂછે અંધ તેહને જૂઠો માર્ગ કેહેવો,	તમે. ૨
આપે પીને મદિરા અજાણ્યાને પાવી, અતિ શૂદ્રોને ઘેર ત્રિપીંડી ખાવી, રૂઠી પરણી પરનારીને હરિને જાવી.	તમે. ૩
મહામત્ત શત્રુ તણું અત્ર જમવું, મારવો નાથ તે નારીને લ્યાવી રમવું, કરવો જેણે ઉપકાર તે જનને દમવું.	તમે. ૪
કરી કપટને મારવો ભૂષ ધાતે, ખેઠો આસને વ્યાસ તે હણવો દાતે, કેહાની હાની કરવી અતિ સહજ પાતે.	તમે. ૫

(૨૮૨)

મરણ વેળા પશુ રંકનું ખત ન ફાડે,
 સદા સર્વદા ચાલે આચરણે આડે,
 ચઢ્યો વૃક્ષ તે જનને બીજ્જરાવી પાડે. તમે. ૬
 કરે જીવતા જનની મુંઢાઈ બાળી,
 હરે વિપ્રનું ધન ગલે વાહી પાળી,
 કથા ભંગ પાડે દિજ માન ગાળી. તમે. ૭
 થતા દાસને મરદી કંઠી કઢાવે,
 થોડે વાંકે વંશ્યોને શુંળી ચઢાવે,
 લાવી ધાડું દિજ થઈ દરોડા પડાવે. તમે. ૮
 તપોધમ વિના શિવનું નિર્માલ્ય ખાણું,
 ઘાલી ચેટક દ્રવ્યનું રણણું ચાહાણું,
 મજ્યું ગંગાજલને ત્યજી ગતે નાહાણું. તમે. ૯
 સદા પાનું પાડી મળી રેહેવું ઠગથી,
 મહા લોભીને ચાચવું વગર વગથી,
 કૃષ્ણરામ પીડાય એ, દશમ અઘથી. તમે. ૧૦

(૧૧)

કહું પાપ અગીયારમું સાંભળો જન,
 સદા લેવું અધમથી વિપ્રનું ધન,
 નિત્યે માંહિલું મલીન બહુ રાખવું મન. તમે. ૧
 રાજ કેરી રાણી તણે સંગ કરવો,
 તવો તમ કરી તે ઉપર દિજને ધરવો,
 પ્રિત્યે પાખંડી પંથ પેખી આદરવો. તમે. ૨
 મુકી વન્હિને વસ્તિનો દેશ દઝવે,
 ફલિત વૃક્ષોને કાપીને રાંન ગજવે,
 નરનારીને વેશે નારીને લજવે તમે. ૩
 હાંકે ગમ્પાં જેમ સર્વને ત્રાસ આવે,
 ગૌ પ્રાદ્યશ્ચ રંક શિર કર ઠરાવે,
 થઈ ઉચ ને ક્ષેત્ર લીલી જવાવે. તમે. ૪
 વિધિ હોય તથાપિ નરમેધ કરવું,
 કરી પરગામી પુત્રિને પેટ ભરવું;
 વગર વિધીયે મારી પશુ માંસ ચરવું. તમે. ૫

(૨૮૨)

શુરદારાનું ધર્મણ કરવું બળથી,
અપરમાત લગની તણે અંગ કલથી, તમે. ૬
વટલાવવાં વિપ્રોનાં અન્ન મલથી.
દેતાં દાન ભાગવતનું નબ્ય દેવા દેવું,
બ્રહ્મદ્રોહને નિંદવું શિવનું સેહેવું,
ચિતા મધ્યેથી મુરદાને ખાવા લેવું. તમે. ૭
અધર્મીનું ઉચ્છિષ્ટ આદરથી ખાવું,
અહણુ વેળા પરનારીનું મિથુન ચ્યાહાવું;
રજેવંતીનું આલડયું અન્ન લાહાવું. તમે. ૮
ઘણા કામનું પુસ્તક લેવું ચોરી,
કંઠે ઘાલવી વિપ્રને ફાંસી દોરી;
મર્યા મુરદાનું લેવું કાલજડું કોરી. તમે. ૯
જાણી જીવતાં બાલને નાખે નાખે,
આપે બોલી દિજ દેવનાં સંમન પાળે;
કૃષ્ણરામ અગિયારમું પાપ બાળે. તમે. ૧૦

(૧૨)

હવે દ્વાદશમ પાપને કહીયે જાડું,
હરિહરને જીદા કરી ઘાલે ગાડું;
કરી મતનું અભિમાનને બોલે આડું. તમે. ૧
માને ઇશના કરમને જીવ જેવાં,
કરે શિષ્ય પણ રાખે એહેવા ને એહેવા,
થઈ સુર પણ અંગ અભિમાન વેહેવાં. તમે. ૨
થઈ શુદ્ર પણ દિક્ષાથી દ્યે જનોઈ,
વળી વૈરાગી યુવતીને રાખે જોઈ,
બાનુવેષ ધારીને જાયે વગોઈ, તમે. ૩
આબ્યા શરણુ સજ્જનને તે નાખે બાંધી,
મારે શત્રુ ગાફિલને શર આપ સાંધી,
થઈ ઉંચ વેચે ધની ધાન્ય રાંધી, તમે. ૪
ગૌ આદિના ચરવાના ક્ષેત્ર રૂંધે,
અજરો કરી હિંસાના અજને નુંધે,
વિના વાંકે બ્યાપારીને નાંખે ઉંધે. તમે. ૫

હરિધેનુ પ્રાદ્યણની હિંસકને આપે,
મારી મૂલ્ય મરાવી વા દિજને તાપે,
સ્વયં સ્વાયં માખાપનું શિશ કાપે.

તમે. ૬

જડયું નંજ રોતાનું પાછું ન આવે,
માની વેરીને મારે પ્રાદ્યણને ભાલે,
નાંખી જાળ દિજ મત્સને ઉંચ જાલે.

તમે. ૭

દેઈ વ્યાધનો વાલ દિજ નૃપને રગડે,
બેગ્રી સાથે વ્યભિચારથી ખાપ બિગડે,
નપુંસકને કન્યા વરાવીને ઝઘડે.

તમે. ૮

એકાદશી વૃતવાળાને ભંગ પાડે,
તજયું સૂતકી અજ તેને તે જમાડે,
મારે માંસને લોભે ગા ઘોળે દાહાડે.
નારી નિધન કરી જીવતાં આપે રેહેવું,
ક્રિયા બ્રહ્મ થઈ નીચ મહાદાન ગ્રેહેવું,
કૃષ્ણરામ એ ખારમે પાપે દેહેવું.

તમે. ૯

તમે. ૧૦

(૧૩)

હવે તેરમા પાપને કહીયે છેહેલું,
કરે છાનું અંગે જે જે વિધિયે મેટ્યું,
આપે દાન કુપાત્રના કરમે પેહેલું.

તમે. ૧

વળી પ્રસવણુ નવ જલ કેરાં રોકે,
આશાપાશને ત્યાગે નહિ સૂતે ચોકે,
રડે પુત્ર સત્પાત્રને મારી પોકે.

તમે. ૨

સર્વ જાતિની નારીનું કરવું સેવન,
ઘણા જનના ધોશિ ગળાને લેવું ધન,
વગર જ્ઞાનવૈરાગ્યથી તજવા નિજ જન.

તમે. ૩

આઠે પોહોર પાપે રળી સ્વજન પોળે,
ઘડી ન કરે સત્સંગ દેવોને દોળે,
હાટી નિજનું ધન પારકું હરવા ઘોળે.

તમે. ૪

કહી કીમીયો કરવા હરે દ્રવ્ય કોહોનું,
પડયું વિપ્રનું શોષ કરી બચ સોનું,
તજી વિપ્ર મહાજન જમાડે જનોનું.

તમે. ૫

ઘણા કામ ને ક્રોધ ને લોભ રાખે,
કોહોનું જાય ઉખડી તેહેવું સેહેજ ભાખે,
સર્વ જાતિનું રાંધેલું ઉંચ ચાખે.

તમે ૬

વેદ વિપ્રોનાં વાક્યને જુઠાં જાણે,
બગર સમજણે કંઈક મત કદપી તાણે,
કોહોનું જાય મરઘાધ પણ મેહર નાણે.

તમે. ૭

નાખે કુંડ અગ્નિ તણે મુત્ર મલને,
પીયે નિજની પત્નીનું પય ખીંચી કલને,
પીયે બોટેલું કંઈક પતિતોના જલને.

તમે. ૮

કરે મૃતક નારી તણું મિથુન પેખી,
થઈ નીચ ને ઉંચપર ચલવે શેખી,
જમે વિપ્રને ઝા તણું માંસ દેખી.

તમે. ૯

માત તાત ને પ્રેતથી મુક્તિ ન કરે,
કથા કૃષ્ણની કોય દિન કરણુ ન ધરે,
ઋણુ ત્રણ્યને કોય ઉપાયે ન તરે.

તમે. ૧૦

ઠહ્યા તેર મહાપાપને તારતમથી,
સકાશે તરી ક્યમ હુરિ એહેવાં અમથી,
કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ ઉગારો યમથી.

તમે. ૧૧

વીં ૧૬ પાં ૧

કીર્તન ૨૯૯ મુ.

ગર્ભથી અવસાન સુધી અવસ્થાનો ગરબો.

પૂજું પ્રથમ સિદ્ધિ બુદ્ધિરાય, પાય નમું ગણપતિરે લોલ.
મનકમ વચને સેવું માય, સહાય કરો સતીરે લોલ;
વિષ્ણુ વિરંચીને જે ઇશને, શીશ નમું વળીરે લોલ;
વંદ્ધ અમર સકલના અધીશને, નિશદિશે લગીરે લોલ;
સકલ દેવને માગી માનને, ધ્યાન ધરીયચૂરે લોલ;
ગર્ભાદિક યાવત અવસાનને, ગાંનમહાં મયૂરે લોલ.
અદિ આબ્યો જઠર મોઝર, કારમાં નરકમાંરે લોલ;
મહા મળમૂત્ર તણે લંડર, મારના થરકમાંરે લોલ;
જઠરા નલે પીડાયે જનને, તાંન ચ ધોમુખેરે લોલ;

૧

૨

૩

૪

તેણે કરીને થાયે દહનને, મન દ્રઢ નહી દુઃખેરે લોલ.	૫
કરડે છે ત્યહાં કઈ કમિકીટતે, મીટમીચી રહેરે લોલ;	
વિષ ભરીયા વળગેં છે વીટતે, દીઠ આવી ગ્રહોરે લોલ.	૬
મેઢ ચરમ શ્રોણિત જ્યે મસ્ત, સમસ્ત તે ખૂચતાંરે લોલ;	
ક્રીધાં સકલ જંતુએ ગ્રસ્ત, અસ્ત ઉધાંચ્યતાંરે લોલ.	૭
માતા કરતી જ્યે લોભ્યાંન, અન્ન જિન્હાં અતીરે લોલ;	
પ્રગટે તેહ તણા જે દહન, તંનતનુ દાઝતીરે લોલ.	૮
ખારાં ખાટાં તીખાં ખાય, માય મધુરા વળીરે લોલ;	
તેણે કરી વાધે પીડાય, થાય તનું આકળીરે લોલ.	૯
કરતી માત પુરૂષ સંલોગ, યોગયુલ જણાંરે લોલ;	
ઉલટો લાગે તે ઉઘોગ, રોગ દુઃખ તે તણાંરે લોલ.	૧૦
એહેવી બહુ વિધ લાગે બાલને, જ્વાળ અગન્યથીરે લોલ;	
સંકટ કોણુ કરે સંભાળનેં, પાળક કો નથીરે લોલ.	૧૧
કરતો શ્રીહરજીનું સ્મરણ, તે અર્ણવ દુઃખ સહીરે લોલ;	
એકવાર છુટું જો અશરણ શર્ણુતો, ચર્ણુ મુકું નહીરે લોલ.	૧૨
ધાઓ અનાથ કેરાં નાથ કે, હાથ આવી ગ્રહોરે લોલ;	
માહારે મધુસૂદન છો આશ્ચકે, સાશ્વશમળસહોરે લોલ.	૧૩
આંણ્યો આજ્યાંતર અહમેવતે, સેવ ચુક્યો ખરોરે લોલ,	
મહા અપરાધ થયો મજ એવતે, દેવ ક્ષમા કરોરે લોલ.	૧૪
એકવાર બાલ્યક બોલે આળ, ગાળ મા બાપનેંરે લોલ;	
તોહો લ્યે તે'ની સંભાળ, કાલ નહિં આપનેંરે લોલ.	૧૫
ક્ષમા કરોને એ અપરાધ, અગાધ તે આ સમેરે લોલ;	
બાલ્યકનો નબ્બ ચ્યાહાશો બાધ, ગાધગતી અમેરે લોલ.	૧૬
અકળાંમણુ આવે છે મુજ, ગુઝય પીડા બહુરે લોલ;	
અનેક પેરચની આવે અમૂઝય, સૂઝયખિન શું કહુંરે લોલ,	૧૭
ઝીલેં જલ દાદુર મત્સર કરકતે, સરકવું કરે સુખેરે લોલ;	
પણ મુજ નહિ નીકળવા નરકતે, ગરક થઈ રહુંરે લોલ.	૧૮
એહેવી અરજી શુણી અવિનાશ, શ્વાસ ઉઘાડીયોરે લોલ;	
માતુ પુરૂષ કરી દશ માસ, પાશથી કાહાડીયોરે લોલ.	૧૯
જતરડે વાળો નીકળે જ્યંમ, લ્યમ તે નીકળ્યોરે લોલ;	
કમી સહોદર નિકળે ક્યંમ, જમ મળને મળ્યોરે લોલ.	૨૦
હુંઅહાં તૂંત્યહાં રડતો એમ તે, નેમ રહ્યો નહીરે લોલ;	

- પુરુષોત્તમનો વિસર્યો પ્રેમ તે, હેમ થશે કહીરે લોલ. ૨૧
- બાંધી મૂઠી થયો અવતાર, પાર પાંચ્યા તણુરે લોલ; ૨૨
- દેવ પરસ્પર કર્યો વિચાર, ભાર પડિયો ધણુરે લોલ; ૨૨
- સકે શું ઇંદ્રાસન એ લેશે, રેહેશે સુકર્મ રથેરે લોલ.
- કે પગ આપણનેં સિરેં દેશે કે, વેહેશે ઉઠક પથેં પથેરે લોલ. ૨૩
- બાલ એમ કીધો બાંધન મુક્ત, ભક્ત બાંણી હરીરે લોલ;
- અશનકાજ કીધો ઊઘુક્ત, યુક્ત પથેં કરીરે લોલ. ૨૪
- માતપિતા કરતા મંગલ, તે જળ હળ તો બુવેરે લોલ;
- કેહેં છેં કરમાશે ક્રોમળ તે, ગલથૂથિ દુહેરે લોલ, ૨૫
- વળડેં ભેરિ મૃદંગને તાલ, રસાલ વિણા વળીરે લોલ;
- આવ્યો પુત્ર થઈ જ્યમ ભાલ, બાળ આવ્યાં મળીરે લોલ. ૨૬
- વેહેચેં ગોળ ધાંણા પાંન, દાન બહુ વિધ તણુરે લોલ;
- ચાચક બહુવિધ કરતા માંન, માંન પામે ધણુરે લોલ. ૨૭
- જન્મે દિવસ થયા અગિયાર, ત્યારપછી શું થયુંરે લોલ;
- કરતી મંગળ મુખ ઉચ્ચાર, નારય આવી બહુરે લોલ. ૨૮
- તેડયા ભેશી જન નિરધાર, સાર મૂહુર્ત લણુરે લોલ;
- બાંધ્યું પારણું તેજ અપાર, દ્વાર પોતા તણુરે લોલ. ૨૯
- કોય દિન દરદને ખાંસી વરાધ્ય, અગાધ ગળું પડેરે લોલ,
- મત્કુણ મત્સર કરતા બાધ્ય, સાધ્ય નહિ તે રડેરે લોલ. ૩૦
- ભુખે રડતે પાય કિરિયાતું રાતું મુખ કહેરે લોલ;
- દુઃખે રડે તો પાય પયમાતું, થાતું શું લહેરે લોલ. ૩૧
- એમ પય પીતાં થયા પટ માસ, આસ પોહોતી અતીરે લોલ;
- વળતો કરાવ્યો અન્નવાસ તે, હાસ વિલાસથીરે લોલ. ૩૨
- દિન ઉપર દિન વહીને જાય, ચ્યહાય માને સુખેરે લોલ;
- આવ્યા દંત વઘો રસનાય, માય કાલે સુખેરે લોલ. ૩૩
- માંને ઉપજે મનશું વાહાલ, ખ્યાલ ખેલાવતીરે લોલ;
- ચ્ચુબન કરતી મુખ લેઈ જાલ, બાલને હુલાવતીરે લોલ. ૩૪
- માધવની માયા ને ભેર, તે દોર બાંધ્યા રમેરે લોલ;
- સઘળાં હું માહાડું કરિ સોહોર, ઠોર ઠોરે ભમેરે લોલ. ૩૫
- દીધિ કાષ્ટ પંથિકા અહણ, ચરણ ચાત્રી સકેરે લોલ;
- દીધિ માત અંશુલી શરણ, ધરણ પડે રમેરે લોલ. ૩૬

માત શીતળા ઝોરી રહ્યો, ગયો દિન આંચનોરે લોલ;	
પરમેશ્વરની પ્રીતિ ન લહ્યો, થયો વર્ષ પાંચનોરે લોલ.	૩૭
કરતો ખાલ લિલા રંગરેલ, ઘેલઘેલાં ગમેરે લોલ;	
ખહુ ખાલ્યક શૂં રચતો ફેલ, ખેલ વળગી રમેરે લોલ.	૩૮
અતિ વિધના ઝોલાંલા લાવે તે, આવે મા કહુનેરે લોલ;	
તેને સમજાવી વોળાવે, મનાંવે હાંકનેરે લોલ.	૩૯
મૂડ્યો લણુવા વર્ષે આઠ તે, પાઠ લણુ લખેરે લોલ;	
મા કેહેતી મેહેતાને ઠાઠ કે, સાઠ મારો રખેરે લોલ.	૪૦
પરથમ લણિયો અંક અઢાર, માર મેહેતા તણોરે લોલ;	
હરણ ગણુન સરવાળા સાર તે, ચ્યાર પ્રહર લણુરે લોલ.	૪૧
કીધાં કકા કેરા લેપ તે, ખેપ કરી ઘણોરે લોલ;	
વિંજન ખૂત વિસર્ગ રેફ, ખે પક્ષે લણ્યોરે લોલ.	૪૨
શીખે લઘુ ગુરુ કાના માત્ર, તે રાત્ર દિવસ રસેરે લોલ;	
શીખ્યો નાંમાં થયો ગુણપાત્ર, છાત્ર દેખીને હસેરે લોલ.	૪૩
ખત કાગળ ચીઠી ને હુંડી, રૂડી લીખતોરે લોલ;	
ધાતો વિદ્યા મૂળની ઉડી, પ્રાઠિ શીખતોરે લોલ.	૪૪
વળતો લેખાં લણુવા લીધ કે, સીદ્ધ મલાવતાંરે લોલ;	
માંડયું વ્યાજ લણ્યો વિધ વિધ, રિદ્ધ ચલાવતાંરે લોલ.	૪૫
પદાર્થ માત્રની શીખ્યો પરીક્ષા, શીશ્યા નવી નવીરે લોલ;	
ઝોળખી ન આત્મરતી અન્વિક્ષા, દિક્ષા વૈષ્ણવીરે લોલ.	૪૬
ઝોછું દેવું લેવું અધિક તે, ઠીક વિદ્યા લણુરે લોલ;	
હૃદયે નહી હરણની હીક, તે ખીક કોહોની ગણુરે લોલ.	૪૭
એમ કરતાં થયાં વર્ષ તેર, ઘેરચ માંગૂં ગયુંરે લોલ;	
પરણાવ્યો ખહુ હર્ષજ લેરચ, ઝેરને સુધા લહ્યુંરે લોલ.	૪૮
ખાલ પૂરણ થઈ તરૂણા જાગી, લાગી ભૂલજણીરે લોલ;	
વિસર્યા નાથ વધી વરણાગી, લાગી લય ઘણીરે લોલ.	૪૯
શોભ્યો સોળ વરસ સંતાન, સાંન આવી સહુરે લોલ;	
ભૂષણ વસ્ત્ર કરે પરિધાન તે, ગાન મહાં કહુરે લોલ.	૫૦
પૂહ્યી વેઠ વીટિયો વાંક, સાંકળાંને કડાંરે લોલ;	
સેરચ કંઠોરો કટિને લાંક, કાંકણ કરે અડ્યારે લોલ	૫૧
કાંને કુંડલ કંઠે માલ, પ્રવાળ સોનામણીરે લોલ;	

ઉપર હેમ સાંકળી વિશાળ, રસાળ શોભા બણીરે લોલ.	૫૨
મસ્તક ઉપર બાંધી મોલ્ય, ચોલ રંગે ચુવેરે લોલ;	
તાતાં ભરિયાં મુખ તબોલ, લોલ અધર બુવેરે લોલ.	૫૩
પેહેરે ધોતર કટિ કંદોર, કોરચ રેશમ કણોરે લોલ;	
જ્યામા નીમા પટકા જોર, તોર તેનો ઘણોરે લોલ.	૫૪
લાલ મોજડી ચમચમ થાય, તે પાય સોહ્યાંમણિરે લોલ;	
લટકે ચાલે જોતો જાય કે, છાયા પોતા તણીરે લોલ.	૫૫
તાત પરિક્ષા તનયની લેતો, ચેતન ક્ષણે ક્ષણેરે લોલ;	
સૂપી કુંચી દુકાન સમેત તે, હિત કરી ઘણોરે લોલ.	૫૬
માંડચો ઊઘમ આણી પ્રીત કે, નિત્ય નવો નવોરે લોલ;	
લીધી પૂંજ પીતાનું વિત્તતે, ચિત્ત ચપળ હવોરે લોલ.	૫૭
લાલે લાલ કપટથી અલતે, છત્ય છાંની કરેરે લોલ;	
માતપિતા જો પૂછે વિગત્ય તો, સત્ય ન ઉચ્ચરેરે લોલ	૫૮
માત કહે છે પતિને માંનો, એન્યાંનો શું રજોરે લોલ;	
કીધો આપે એક બજ્યાંનો, તે છાંનો છત્ય છજોરે લોલ.	૫૯
પરણે વરસ થયાં જ્યાહાં સાત, જાત યૌવનપણુરે લોલ;	
વીતી તરૂણ તણી વિખ્યાત, નાથ ન ભજ્યા ક્ષણુરે લોલ.	૬૦
મન મોહું માનની સંઘાત, રાત્ય દિવસે રસેરે લોલ;	
તાલી લેઈ પરસ્પર હાત, વાત કરિને હસેરે લોલ.	૬૧
આવી વળગે અબળા અંગતે, રંગ રચી રહીરે લોલ;	
વાઘે અન્યો અન્ય અનંગતે, ઢંગ રહે નહિરે લોલ.	૬૨
કરતો કામિની કુચ મરદનતે, તનમન ધન્ય શૂંરે લોલ;	
ચ્યુબન ગંડને અધર દશન. તે અન્યોઅન્ય શૂંરે લોલ.	૬૩
જેથી પ્રથમ પાંમતો ત્રાસ, વાસના ત્યહાં ઠરીરે લોલ;	
મૂઢમતી ન લહ્યો અબિનાશને, પાશ પડ્યો ફરીરે લોલ;	૬૪
ચિષ્ટ્રપી જ્યે વિષયા સ્વાદને, પાદ ભીડીને રમેરે લોલ.	
ન જણે પરવ ધરમ મર્યાદને, આદર એ ગમેરે લોલ;	૬૫
યુવતીના યુગ્મ પયોધર જ્યેહ, સ્નેહથી રહે ગ્રહીરે લોલ;	
મેહ ચરમ શ્રોણિતનો દેહ, તેહ ખર લહે નહીરે લોલ.	૬૬
ગંડસ્થળ જ્યે જ્યમણા ડાલા, ગાલા તે ગમેરે લોલ	
પંચભૂતની ન લહે આલાતે, લાલા ઉજમેરે લોલ.	૬૭

- ભોગ રૂપીયા માંભે ભોગ તે, ચાગમથી ચણ્યોરે લોલ;
 વિર્ય તણે નિત્ય સાધે વિયોગ તે, રોગ વધે ઘણોરે લોલ. ૬૮
- પરદારા શું નાંખે દ્રષ્ટ, પ્રષ્ટ તેની ભમેરે લોલ;
 જેથી પૂર્વે પામ્યો કષ્ટ તે, ભ્રષ્ટ ભુલ્યો સમેરે લોલ. ૬૯
- ઇશ લહ્યા બિન કયમ રહે આડ્ય, હાહાડ્ય રહિ નીવિયેરે લોલ.
 કામેં ઘટમાં ઘાલી ધાલ્ય કે, હાહાડેં દીવિયેરે લોલ; ૭૦
- એવા માંભે ભોગ અનેકનેં, ટેક તણ વહ્યોરે લોલ;
 હશ ઇંદ્રિમાં વશ નહિ એક તે, છેક કુટિલ થયોરે લોલ. ૭૧
- કથા કૃષ્ણની ન ધરે કાંન, તો સાંન આવે કશીરે લોલ;
 ગમિયા ગુંણિકા કેરાં ગાંન કે, ચાંનક લહ્યાં વશીરે લોલ. ૭૨
- પેટને કાળ્યે પટકતો પૂંછ તે, ઉંચ તનુએ બણીરે લોલ;
 તે દિન વિસરી મરડે મૂંછ, ને તૂચ ગણ્યા ધણીરે લોલ. ૭૩
- દેખી ચ્યતુરા કેરાં ચેહન ને, નેન રહે ઠરીરે લોલ;
 જ્યે ઘેરયો માયાનેં ઘેન કે, તે ન ઉઠે ફરીરે લોલ. ૭૪
- જાંણ્યા નહિ જગજીવન ઉર તે, ભૂર ભુલ્યો ભમ્યોરે લોલ;
 જ્યમવા ઇચ્છ્યો તેહ જરૂર કે, પૂરવેં જ્યે વમ્યોરે લોલ. ૭૫
- આવ્યાં સુત તનયા બે ત્રણ, ઝરણુ જ્યમ જ્યમ ઝરેરે લોલ;
 તેમાં કોયક પાંમે મરણુ તો, અરણુવ દુઃખ ધરેરે લોલ. ૭૬
- કરતો પ્રેમદાની પ્રતિપાદ કે, વાહાલ ઘણું વશુરે લોલ;
 સ્ત્રીની શીખામણુ વશ ચાલે, નિહાળે નહિ કશુંરે લોલ. ૭૭
- સ્ત્રી કહે દિયર જ્યેકનેં માંહ, લહ્યાં વસવું નહિરે લોલ;
 ભિન્ન ભંવન લેઈને રહો ક્યાંહ, બાંહ મુજનેં ગ્રહીરે લોલ. ૭૮
- સાસુ સસરો નણુદલ જ્યેહ, ગેહ તે તજે પદ્મરે લોલ;
 મજશું નહિ સાચૂને રનેહ કે, તેહ લહો ખરૂરે લોલ. ૭૯
- બ્રાત તમારા માંગે ભ.ગ તે, ત્યાગ કરો તમેરે લોલ;
 જો જઈ રહેશો જુદી જગ તો, પાગ નમું અમેરે લોલ. ૮૦
- વિનતા કેરી માંની વાત, હાથ તેહને હુવોરે લોલ;
 તણ્યાં તાત માત ને બ્રાત તે, જાત રહ્યો જુવોરે લોલ. ૮૧
- વ્યાખ્યો મદ મત્સર અહંકાર, નારય સંગે બધોરે લોલ;
 લાબ્યે લાભ કરચે વ્યાપાર જે, કાર ઘણો વધોરે લોલ. ૮૨
- શિક્ષોદર તૃપ્તકનો સંગી, અંગી કરી રહ્યોરે લોલ;

ઇશ્વર જનની વાત ઉડાંધી, ભાંગી ભ્રમે વહ્યોરે લોલ.	૮૩
ધન યૌવન મહેં થયો પ્રમત્ત, મત્ત મોઝ્યમપણુંરે લોલ;	
સેવન સ્તુતિ કીર્તિ ને મુમત્તથી, દત્ત કરે ધણુંરે લોલ.	૮૪
હું માહાડું તાહાડું ને પરકેં, તિમિર તે રહીરે લોલ;	
વિશ્વંભરણુ જ્યે વિશ્વંભરને, તે ખર લહે નહિરે લોલ.	૮૫
જંતરિયો માયાની જાળ તે, ચાલ્ય વસ્તાઈથીરે લોલ;	
ગુણનિધિ ન લહ્યા શ્રીગોપાલ, હાલ મસ્તાઈથીરે લોલ.	૮૬
પરનિંદા પરધન પરદારનેં, સાર માંની સક્યોરે લોલ;	
ભલા જન્મનો ખોયો ભાર, બાહાર રહી બક્યોરે લોલ.	૮૭
દિન ઉપર વહી જાયે ઘનં, મન મમતા વધેરે લોલ;	
જગતપતી જ્યે જગજીવનને, જન ન લહે હૃદેરે લોલ.	૮૮
ભય નિદ્રા મૈથુન ને અહાર એ, ચ્યાર ધરમ લહ્યોરે લોલ;	
ન પડ્યો અંતર પશુધિ લગાર, જાર દારેં દહ્યોરે લોલ.	૮૯
લાગી નિશદિન સ્ત્રીશું લક્ષ તે, દક્ષપણું વહ્યોરે લોલ;	
વિરચ વિહીન થયાં તમ ચક્ષ, લક્ષ તે નબ્ય લહ્યોરે લોલ.	૯૦
કૃષ્ણ કથા કદિ ન ધરે કરણ કે, શરણ થયો નહિરે લોલ;	
માથે મોટું ન સમજ્યો મરણ કે, ધરણમહાં રહીરે લોલ.	૯૧
એકાદશી વૃત ન કરચાં નેટ, તે પેટ પૂરણ ભરીરે લોલ;	
માનવતનુ ઉઠાડી વેઠ્ય કે, ચેઝક ગચું ચરીરે લોલ.	૯૨
કીધો નહિ સજ્જનનો સંગ તે, ઢંગ ન જાણિયોરે લોલ;	
અતિ અશુચી થઈ અંગોઅંગ તે, રંગ ન માણિયોરે લોલ	૯૩
ભોજન ભાવંતે ભૂસુરનેં, પૂર્ણ ન પોખિયારે લોલ;	
જે જન હરિહર કેરા હજુર તે, દૂરથી દોખિયારે લોલ.	૯૪
ન જખ્યાં નારાયણનાં નામ, તે કાંમ ગણાવતારે લોલ;	
દેખી પાત્ર ન અરખ્યો દામ તે, ધામ ચ્યણાવતારે લોલ.	૯૫
પ્રીત્યેં પોષા નહિ પરમહંસ તે, વંશ ઉદ્ધારવારે લોલ;	
ધર્મ પંથનાં કીધાં દંસ, તે દંશ વધારવારે લોલ.	૯૬
સેવ્યા નહિ જોડે શિવશક્તિ કે, ભક્તિ ન અનુસરીરે લોલ;	
વપુ ઉપર રાખી ન વિરક્તિ તે, વ્યક્તિ વીસરીરે લોલ.	૯૭
ભૂત દયાનો ન ધર્યો ભાવ, દાવ ચૂકી ગયોરે લોલ;	
પાપતણું ન કર્યો પ્રતાવ કે, નાવ ન હરિં લહ્યોરે લોલ.	૯૮

- કીધાં નહિ કદિયે સત્કરમ, ધરમ ધારયો નહિરે લોલ; ૯૯
 સદ્ગુરૂ સેવતાં રાખી શરમ, ચરમ ચૂક્યું ગ્રહીરે લોલ.
 ન કર્યું સુરસરિતાદિક સ્નાન કે, પાંન ન બિંદનુંરે લોલ; ૧૦૦
 ધાર્યું ન ધરણીધરનું ધ્યાન, ગાંન ગોવિંદનુંરે લોલ.
 પ્રીછ્યો ન પરમારથની પ્યેર, ઝેર આઝું ભજુરે લોલ; ૧૦૧
 કીધો કંઈક જંતુનો કેહેર, મેહેર ન ઉપજુરે લોલ.
 ડંભર હાંકી પોલે પાંને કે, માંને એ મેં કર્યુરે લોલ; ૧૦૨
 સરવેશ્વરને સમજે શાંને તે, કાંને કુલુપ ધર્યુરે લોલ.
 હું હું કરિને ઉઠે હુકી, મૂકી માંમનેરે લોલ; ૧૦૩
 યુવતી જનો શું રહે નિત્ય ઝુકી કે, ચૂકી રામનેરે લોલ.
 યૌવન વીતું આવી આક કે, આખર આથમ્યોરે લોલ; ૧૦૪
 ધારિ ન ધર્મરાયની ધાક કે, ચાક ચઢી ભમ્યોરે લોલ.
 આવી જરા જણુવતી જોરતે, ઠોર ઠોરે વશીરે લોલ; ૧૦૫
 કચના કીધા સિત અંકોર, ચોર લીધો ગ્રશીરે લોલ.
 કલિયા કુંદ કલીશ્યા દંત તે, અંત રહ્યા ભમેરે લોલ; ૧૦૬
 ચિંત્યા નહિ ચૈતન ધન ચિંતતે, સંત સમાગમેરે લોલ.
 કંપે કરપદ કંધર શીર કે, નીર નયનેં વહેરે લોલ; ૧૦૭
 બડબડ વાધી થયો બધીરતે, જીરણુતા સહેરે લોલ,
 વાધ્યાં કફ માઝતનેં પિતકે, શીત જાયે સહુરે લોલ; ૧૦૮
 કમ્ભર બેવડી થઈ થકી તકે, વિત્ત સકલ વહુરે લોલ.
 કાષ્ટ જોષ્ટિકા પકડી કરકે, તિમરતા થઈરે લોલ; ૧૦૯
 પુત્રાદિક થઈ બેઠાં પરકે, જર જ્યોબે ગ્રહીરે લોલ.
 ત્રુટે મંચક તનું તરફડતું, શડતું સ્વેદજોરે લોલ; ૧૧૦
 પેખ્યા બિન મૂકે કહી પડતું, રડતું રહે રજોરે લોલ.
 દેખતો બિજળું એટલું દૂધતે શુદ્ધનેં આવરીરે લોલ ૧૧૧
 જાય ન સહુ જરાનું યુદ્ધ, બુદ્ધ થઈ બાવરીરે લોલ.
 દરદી બોલાવે દશવાર તે; દાર ન દિલે ધરેરે લોલ; ૧૧૨
 પેખી ન જીવે નિજ પરવાર, સાર શાંને કરેરે લોલ.
 જીરણુ જ્યમ તેલીનો બેલ, મેલથી મશક દસેરે લોલ; ૧૧૩
 રંગ તણી તે કરતો રેલ તે, પહેલમાં પગ ધસેરે લોલ.
 ગમતાં ધરણાં લેતિઘેરી, પ્રેરી પ્રેરીપતિરે લોલ;

- વનિતા તે થઈ બેઠી વેરી કે, મેહેરી જ્યે હતીરે લોલ. ૧૧૪
- પોખ્ય હતાં તે પ્રીસેં અન્નતે, મંત્ર વિના મળેરે લોલ. ૧૧૫
- અહ પાલકવત્ કરે અંશન જે, ધનં મુવો રળીરે લોલ. ૧૧૫
- મમતા અજ લગણુ નવ્ય મૂર્છ, ભૂઈ પડ્યો બડબડરે લોલ ૧૧૬
- મુખથી લાલ જાય છે ચુઈ તે, સૂઈ રહ્યો શડેરે લોલ. ૧૧૬
- જેણે કુછિત કીધી કમાઈ કે, ધાઈ દિશો દસેરે લોલ. ૧૧૭
- ખળજન સહુ મળિને ગયાં ખાઈ, ભાઈ રીઝ્યા રસેરે લોલ. ૧૧૭
- વળતાં વાંકું બોલી વગોય, હોય સહુ સ્વારથીરે લોલ; ૧૧૮
- પાછું વાળીને નવ્ય જોય, કોય કોહોનું નથીરે લોલ. ૧૧૮
- ઘાડો ઘરેરો વ્યાખ્યો ગ્રીવકે, દિવ્ય ન દિલેં ધરચારે લોલ. ૧૧૯
- જખર જંજળે પડિયો જીવનેં, શિવ નવ સંભરચારે લોલ. ૧૧૯
- મળિયાં સગાં સંબંધી સમસ્ત તે, અસ્ત સમે અડેરે લોલ; ૧૨૦
- વાંચે અજ સૂધી નિજ વસ્તતે, હસ્ત ધરી રડેરે લોલ. ૧૨૦
- કાંઈ હશે તે મૂક્યું કુત્ર, તે પૂત્ર પુછે ધર્યોરે લોલ; ૧૨૧
- મુક્ત થઈ જાતાં મલ મૂત્રતે ઉત્તર કહે કર્યોરે લોલ. ૧૨૧
- દાન ન દે કે નવ્ય દેવરાવે, જોવરાવે જીવેરે લોલ; ૧૨૨
- રામ કહે નહિ નવ્ય કેહેવરાવે તે, નહારાવેં રૂવેરે લોલ. ૧૨૨
- કરમહીણ મરિયો કર કુટી તે, લૂટી લીધો ઠંગેરે લોલ; ૧૨૩
- જન્મસમે હતી બાંધી મૂઠી તે, છુટી વિના વગેરે લોલ. ૧૨૩
- જણુ બે આંખ્યા ચમના દૂત તે, નુતન વેશ ધરીરે લોલ; ૧૨૪
- આલી લીધું જીવનું જૂત તે, ઉતકમતા કરીરે લોલ. ૧૨૪
- પ્રથક તનુમાં કરી પ્રવેશ દે, કેશ ગાડી ધરેરે લોલ; ૧૨૫
- મારે દોરડા પામે કલ્પે તે, લેશ ન ઉગરેરે લોલ. ૧૨૫
- કેહે છે કિંકર ચમના વાંજય, પ્રાણ પોખ્યા તમેરે લોલ; ૧૨૬
- કુટિલ કર્યું નહિ ક્યમ કલ્યાણ, જાણ્ય ગયો સમેરે લોલ. ૧૨૬
- ખાધું ક્યમ પવન લો ખળ જ્યે, છળ કીધા ઘણારે લોલ; ૧૨૭
- બલિષ્ઠનું શિર ન લહું બલકે, મળ મીઠા ગણ્યારે લોલ. ૧૨૭
- જાણ્યા ક્યમ નહિ જગદાધાર, નારય નરની લવેરે લોલ; ૧૨૮
- પ્રીછ્યો નહિ મળ્યો પુ નાર, માર પડશે હવેરે લોલ. ૧૨૮
- શું કરવા આંખ્યો શું કાધું, લીધું ન લક્ષ લજરે લોલ; ૧૨૯
- વિષય રૂપિ વિષ કાં પીધું, કે સીધું સુધા તજરે લોલ. ૧૨૯

- શઠ કાં હરિને ન માંન્યા સાચા કે, વાચ્યા મને કરીરે લોલ; એમ કહિ તાંણિને મારે તમાચા, પાછા ફરી ફરીરે લોલ. ૧૩૦
- નવાણુવહાર ચોજન, કે ક્ષણ બે ત્રણમહારે લોલ; જાય લેઈ મજલે યમના જન, ઘન યાતના જ્યહારે લોલ. ૧૩૧
- લાગે અનલ અકનો તાપ કે, આપ કહી રહેરે લોલ; પેહલાં સંભારીને પાપ કે, આપ ઉઘો પડેરે લોલ. ૧૩૨
- શ્વાન દસે કંઈ કરતાં સોર, ઘોર ઘણા સહેરે લોલ; રાજભટે જ્યમ પકડયો ચોર કે, દોર બાંધ્યો વહેરે લોલ. ૧૩૩
- મારે ઘણા શસ્ત્રના ધાય કે, પાય બાંધ્યો દમેરે લોલ; ક્ષુધા ઘણી પાણુ ત્યહાં શું ખાય, માંસ કાપી જ્યમેરે લોલ. ૧૩૪
- વૃશ્ચિક સર્પ દસે દેઈ ડંક, કે પંકમાં રહે પડીરે લોલ; ચક્ષુ બણી કાહાડે બટકંક, તે રંક રહે રડીરે લોલ. ૧૩૫
- ગજ શાર્દૂલ ચીરીને મારે, ત્યારે તરફડેરે લોલ; હાથ ઘસી હા દેવ પુકારે, વાહારે કુંણુ ચઢેરે લોલ. ૧૩૬
- અંથી બાંધી ગિરીથી ગડાવે, ફડાવે કૂલિયેરે લોલ; શ્રેણિત સરિતા મધ્યે શડાવે, ચઢાવે સૂળિયેરે લોલ. ૧૩૭
- અરધો દાટે અવની માંહિ, જ્યાંહિ ચેટક ચકેરે લોલ; તીરંબાજી કરે જન ત્યાંહિ, ક્યાંહિ નાશી સકેરે લોલ. ૧૩૮
- નાંખે દુર્ગધીને ખાડકે, તાડ ચઢાવિનેરે લોલ; કાપે કોહોવાડાથી હાડકે, ફાડ ફડાવિનેરે લોલ. ૧૩૯
- તપવે તાતી તેલ કઢાય, ધાયને કરગરેરે લોલ; કચરે કંટક માંહિ કાય, હાય હાહા કરેરે લોલ. ૧૪૦
- પ્રૌઢિ ભોગી પીડા પિંડકે, પંદ સમો થઈરે લોલ; સેવક કાય કરે શત ખંડકે, દંડ રહે સહીરે લોલ. ૧૪૧
- એણી રીત્યે નર વા નારચ, માર અંગે સહેરે લોલ; જ્યે મહા પાપ તણા કરણાર, ક્ષાર કદમે રહેરે લોલ. ૧૪૨
- નિજનૂં પૂણ્ય પાપ પાથેયતે, પ્રેયાપ્રેય કરેરે લોલ; એણું સ્વર્ગ નરક અનુમેયતે, હેય એ સહુ ઠરેરે લોલ. ૧૪૩
- ભારે ભોગ્યો પાપનો ભારતે, કારાગારથીરે લોલ; પટક્યો પશુ પક્ષિ અવતાર, પાર જેનો નથીરે લોલ. ૧૪૪
- ક્રીધો શુદ્ધ કેટલે કાળ, તે આળ ઉલંઘવારે લોલ;

- નાંખ્યો જનની જઠરની જાળ, બાળ મનુજ થવારે લોલ. ૧૪૫
- એહવી કંઈકવાર પીડાયતો, સહાય વિના બણીરે લોલ; ૧૪૬
- હવે જો શરણ હરીને જાયતો, ધાય વાહારે ધણીરે લોલ. ૧૪૭
- સદ્ગુરુ શાસ્ત્ર તણો કરે સાથતો, વાત જાણે ખરીરે લોલ; ૧૪૮
- માંથે નરહરિને કરે નાથતો, હાથ ગ્રહે હરીરે લોલ, ૧૪૯
- સ્ત્રી કે સ્ત્રી સંગીનો સંગકે, ભંગ કરે સદારે લોલ, ૧૫૦
- અતિશે જેથી વાધે અનંગ, અંગને આપદારે લોલ. ૧૫૧
- અકર્તા જાણે આત્મ સ્વરૂપને, ચુપ થઈ ચકેરે લોલ; ૧૫૨
- તો ફરિ ન પડે ભવને કુપ, અનૂપમ થઈ સકેરે લોલ. ૧૫૩
- કૃષ્ણ કથામાં જો ધરે કાંન કે, તો સાંન થયે લહેરે લોલ, ૧૫૪
- ભારે ભય ભાગે ભગવાંન કે, ચાંનક જો રહેરે લોલ. ૧૫૫
- મનથી જો મૂકે માહાડું તાહાડુંતો, દાડણુ દુઃખ લહીરે લોલ; ૧૫૬
- પ્રભુનું ધ્યાન કરે જો ખ્યાડુંતો, સાડું થાય સહીરે લોલ. ૧૫૭
- સમજી થાય સજ્જનને શરણતો, ચરણ ગ્રહી રટેરે લોલ; ૧૫૮
- ઓળખે અળગું થાય આવરણ તો, મરણ જનમ મટેરે લોલ. ૧૫૯
- સત્પાત્રાનું પોષણ ચ્ચહાયતો, પાય નમી સદારે લોલ; ૧૬૦
- ગમતા ગુણ ગિરધરના ગાય તો, જાય સહુ આપદારે લોલ. ૧૬૧
- સાંભળો શરણાગત વિશ્રામ, રામ મમ વિનતીરે લોલ; ૧૬૨
- જાણી પતિતપાવન તવ નામ, હાંમ મેં ધરી અતીરે લોલ. ૧૬૩
- એહવી પીડા કંઈ કંઈ વાર, માર મેં ઘણા સદ્યારે લોલ; ૧૬૪
- આખ્યો શરણ જાણિ ત્રાતાર, સાર કરીયે દયારે લોલ. ૧૬૫
- સાધન હું શું કરી સકું સ્વામી કે, કામી કલેશી બહુરે લોલ; ૧૬૬
- આશરિ તમને અંતરયામી કે, નામી શિર રહુરે લોલ. ૧૬૭
- શરણ છું ઉત્તરાયે કહું મુખકે, મુખ જાણી ખડુરે લોલ; ૧૬૮
- રાખ્યો પરિશ્રિત પેશી કુખ કે, દુઃખ દહન કરચુરે લોલ. ૧૬૯
- મુજ ઉપર જો કરશ્યો મેહર, તો ઝેર મિટી જશેરે લોલ; ૧૭૦
- ઘટથી જાશે અવિદ્યા ઘેર કે, લેહેર ઘણી થશેરે લોલ. ૧૭૧
- મૂત ભાવિ સહુ નજરે પડશે ને, જડશે શોધ ખરારે લોલ; ૧૭૨
- ગર્વાદિ ગરીબ ગડબડશે તે, નડશે નજરે પહારે લોલ. ૧૭૩
- અવિનાશી ઉતારજ્યો આળ કે, પાલક થઈ તમ્યારે લોલ; ૧૭૪
- કેહછે કૃષ્ણરામ કંગાલ કે, બાલક છું અમ્યારે લોલ. ૧૭૫

(૨૬૫)

સોરઠા.

તૂક એકસો સાઠ, ગવાઈ આ ગરબા તણી;
ગાય શુભે કરે પાઠ, કૃષ્ણ કૃપા હોય તેહને. ૧
સંવત્ શત અઢાર, ચ્યુમોત્યરને કાલગુને
વધ તૃતીયા બુધવાર, પૂર્ણ લિખ્યો ગરબો તદા. ૨
બિં ૨૬ પાં ૧૦

કીર્તન ૩૦૦ મું.

કાગળ

આદિ આરાધું ગણપતી, જેથી વિદ્ય પદ્માય;
સહાય કરો મા સરસ્વતી, વસો મમ રસનાય. ૧
સરવ દેવ રૂપિ સાથને, નમિ ચરણે લાગું;
પત્ર લખું પ્રભુનાથને, મન વાંછિત માંગું. ૨
સ્વસ્ત શ્રી સર્વ લોકમાં, મધ્ય મહાશુભસ્થાને;
ચઉદ્ધ ભવનના ચોકમાં. વસે વિવિધ વિધાને. ૩
ખાલી નથી જ્યે વિના કહી, રહે સઘળે વ્યાપી;
રહેતાં સમીપ જાણે નહિ, જેને કાંઈ કદાપી. ૪
શ્રોત્ર વિના જ્યે સાંભળે, સહુ જનનો વાંણિ,
પાગ વિના પેહેલે પળે, પકડે વિના પાંણિ. ૫
મનો વિના જ્યે મનન કરે, લક્ષણને લેખે;
ધ્રાણુ વિના ગંધને હરે, દ્રષ્ટી વિના દેખે. ૬
ચિત્ત વિના જ્યે ચિંતવે, સહુનાં દિલ દાખે;
વાંણિ વિના જ્યે વર્ણવે, રસના વિના ચાખે. ૭
સ્પર્શ લહે જ્યે ત્વચા વિના, અહંતા વિના હેરે;
પ્રાણ વિના સર્વ પ્રાણિના, પ્રાણ માત્રને પ્રેરે. ૮
સ્વપ્ન જાગર્તિ જેને નથી, ન સુષુપ્તિ લગાર;
જ્યે ષડ્ભાવ વિકારથી, સર્વદા રહે બાહારય. ૯
અન્વયથી સહુને મળે, પણ રહે વ્યતિ રેક;
બહુ રૂપી થઈને છળે, પણ આપે એક. ૧૦
દેશ કાલ વસ્તુ વડે, પરિછેદ ન થાય;

વિશ્વ સકળ ભાજે ઘડે, પણ નવ્ય લેપાય.	૧૧
કર્તુ અર્તુ અન્યથા, કરવાને સમર્થ;	
જેને જાણ્યા વિના જન વ્યથા, વેઠે છે વ્યર્થ.	૧૨
નામ રૂપ જેને નહિ, નામ રૂપને જાણે;	
નેતિ નેતિ એવું કહિ, જેને વેદ વિખાણે.	૧૩
જેનિ માયાથી ભુલા ભમે, દ્વૈતને સત્ય માની;	
મમતા અહંતા નવ્ય શમે, ક્યમ થાયે જ્ઞાની.	૧૪
સમ દ્રષ્ટી જ્યે રહે સદા, કલ્પવૃક્ષની રીત્યે;	
કાપે સેવકની આપદા, પાળે પૂરણ પ્રીત્યે.	૧૫
તે પ્રભુ પ્રત્યે લીધું અમે, પત્રમાં મજકુર;	
વાંચી વિનતીને તે સમે, હરિ થાજ્યો હજુર.	૧૬
ભક્ત વાહાલા સર્વ કોયથી, પાળો સત્ય વચન;	
પત્ર પૂષ્પ ફલ તોયથી સદા થાઓ પ્રસન્ન.	૧૭
ભક્ત કારણ તમે ભૂધરા, થયા સગુણકાર;	
પાળ અહણ તેને કર્યાં, ધરિ બહુ અવતાર.	૧૮
પુજ્યારાધેય ઇશ્વર, પરબ્રહ્મ પરમ;	
અપ્રમેય અખિલેશ્વર, એક તંમોત્તમ.	૧૯
ગુણ સઘળા જેને નમે, ગુણવંતજ થાવા;	
યોગીજન જ્યેહિમાં રમે, જન્મ બંધ મુકાવા.	૨૦
ભૂતલ ભાર ઉતારવા, વેશ સગુણ બનાવો;	
યોગીને ધ્યાને ધારવા, રૂપ ગમતાં લાવો.	૨૧
સ્વયં શંભુ તમે સુરપતી, તમે વિષ્ણુ વિદ્યાતા;	
ભ્રમા શચી રમા સરસ્વતી, તમે વિશ્વની માતા.	૨૨
પુરૂષ તમે પ્રકૃતિ તમે, માયા પંચ પર્ય;	
તુમથી થાય તુમમાં શમે, સચરાચર સર્વ.	૨૩
કારય કારણ પેખતાં, સર્વ વેશ તમારા;	
વિવર્ત પક્ષે દેખતાં, સહુથી તમે ન્યારા.	૨૪
જીવ રૂપ એ તુમતણું, પ્રતિબિંબ કહાવે;	
માની અધ્યાસે અહંપણું, કર્મ કરવાને ધાવે.	૨૫
તુમથી વિમુખ તે ફરી ફરી, જીવ જોખ્યમ પામે;	
સમજે તમારું સ્મરણ કરી, તો તે વેદના વાંમે.	૨૬

માયા નર્તની તુંમ તણી, સહુને શિરે નાંચે;	
ધારણામાં નાવો ધણી, કીધે મન કાચે.	૨૭
શરણુ થાય તે ઉગરે, છો શરણુના સાથી;	
આપબળે કોય શું કરે, મન મોઢું પ્રમાથી.	૨૮
નામ તાંતિના દામથી, જન સર્વ ન થાયા;	
ધર્મ અર્થ ને કાંમથી, લોભિષ્ટ લોભાયા.	૨૯
અસંભાવના મન વશી, છૂટે નહિ કોથી;	
મોક્ષની માલ્યમ નહિ કશી, માયાના મોહોથી.	૩૦
એહેવા ગહન ગુણલાયક, મન વાંણિથી દૂર;	
દાસને વાંચ્છિત દાયક, કંઠણાના પૂર.	૩૧
ગંગાજળ સમ નિર્મળ, કળના ક્યમ થાયે;	
શરણુગત જન વત્સલ, ગુણ જેના ગવાયે.	૩૨
શી ઉપમા દેઉં શ્રીપતી, પ્રભુજી શ્રીપંચ;	
ધ્યેય ધ્યાન ધ્યાતા ધૃતી, કૃણ ભેદ ન રંચ.	૩૩
પરદો મિટાવો આવણુનો, કરો માહારી સાર;	
ચરણાન્ શ્રીતવ ચરણુનો, માહારે આધાર.	૩૪
લિખિત જન તુંમ તણો, નિજ નાંમે નાંમ;	
દાસનો દાસ મુંને ગણો, પ્રભુ પૂરણ કાંમ.	૩૫
પ્રણામ માહારો ફરી ફરી, હરિ માંની લીજે;	
દીન જાણીને દયા કરી, દેવ દરશન દીજે.	૩૬
તત્ર કુશળ છે સર્વદા, નિજ રૂપનિ રીઝે;	
અત્ર કુશળની સંપદા, કંઠણાકર કીજે.	૩૭
સમાચાર એક પ્રીછજ્યો, રખે મુજને વિસારો;	
સાનુકુલ શ્રીધર થજ્યો, આશરો છે તમારો.	૩૮
અવગુણુ અનેક જનમતણા, માહારા માફજ કરિયે;	
અપરાધ જ્યે માહારા ઘણા, તેને ચિત્તે ન ધરિયે.	૩૯
ગુણસાગર જોવિંદ છો, અતિશે ઉપકારી;	
અંચુત આનંદ કંદ છો, મમ નાથ મુરારી.	૪૦
જનની જઠરમાં મુને તમે, રાખ્યો ભયથી ઉગારી;	
ખાહારય કાહાડ્યો સૂતી સમે, સર્વ સાજ સમારી.	૪૧
જમતા ચોરાશી લક્ષથી, મુંને દીધો વિસાંમો;	

પ્રભુજી તમારી પક્ષથી, હું મનુજ તનું પામ્યો;	૪૨
કરણ નેત્ર નાસા ત્વચા, રસના પદ હસ્ત.	
દંદ્રિયોના ટાળ્યા અચા, જગાવીને સમસ્ત.	૪૩
સૂતિ વાંણિ મારી જે હતી, તમે સહજ જગાવી;	
અંતરયામી તમ્યો અતી, નિજ કરૂણા બતાવી.	૪૪
માતુ પયોધરને વિષે, પયો પ્રગટજ કીધું;	
વિશ્વંભર તે નિશેદિશે, બહુદિન મે પીધું.	૪૫
મુખમંડળ અવકાશમાં, હંત પંક્તિ બનાવી;	
અંતઃકરણના અવાસમાં, વૃત્તિયોને જગાવિ.	૪૬
માતુ પિતુ પ્રેરિ હરી, મમ કષ્ટ કપાવ્યું;	
જે જોઇએ તે ફરી ફરી, બિન માંગ્યે અપાવ્યું.	૪૭
પાછી કંઈક યજમાનથી, ધનધાન્ય મળાવ્યું;	
તે મેં કાંઈક સાંનથી, ખાધું ખવરાવ્યું.	૪૮
દેશવિદેશ તમ્યો ઘણી, બિરુદાશજ કીધી;	
વિકટ આંચ ઓળવી અણિ, સતસંગતિ દીધી.	૪૯
પરનિંદા પરદારની, વાસના ન જગાડી;	
લંપટ નર વા નારની, પ્રીતિ ન પમાડિ.	૫૦
વાંણિ વળાવિ વિવેકમાં, તેથી શંકર ગાયા;	
રાખી બ્રાહ્મણના ટેકમાં, કીધી શુદ્ધ કાયા.	૫૧
પરમહંસ મમ ધામનો, તમે યોગજ કીધો;	
સ્વકીય સહસ્ર નામનો, ઉપદેશજ દીધો.	૫૨
પરાધીનપણું છોડવ્યો, કીધો નિજ તંત્ર;	
નિત્યેં વિચાર દેઇ નવો, ઉપજાવ્યો મંત્ર.	૫૩
પછિ ઉત્તમ ઉત્તમરામની, મુંને ગાંઠચજ પાડી;	
મહિમ્ન ગીતા નામની, ટીકાઓ શિખાડી.	૫૪
વ્યાસ પુત્ર શુકનું કહ્યું, ભાગવત લણાવ્યું;	
યથાર્થ તે દિલમાં રહ્યું, વીસરાવા ન પામ્યું.	૫૫
વ્યાકરણ વિના વિભક્તિયો, ઓળખ્યામાં આવી;	
કાવ્યકોશ વિના વ્યક્તીયો, શબ્દની સમજાવી.	૫૬
ન્યાય વિના અપ્રમેયની, સમજણને સધાવી;	
સાંખ્ય વિના સત્ શ્રેયની, સુરૂચી ઉપજાવી.	૫૭

વેદાંત વાક્ય વિચારનો, ઉપજાવ્યો બોધ;	
શાસ્ત્ર સકળના સારનો, સમજાવ્યો શોધ.	૫૮
ઈહામૂત્ર વૈરાગનો. શમદમનો પાર;	
નિત્યાનિત્ય વિભાગનો, સમજાવ્યો વિચાર.	૫૯
જન સઘળાથિ વિલક્ષણી, સત્ત્વ શ્રદ્ધા સધાવી;	
બુદ્ધિ જતી જ્યે વિષયભણી, ત્યહાંથી તરત ફિરાવી.	૬૦
બાપ માહારા તમે બિરુદને, દાખવિયું દાંને;	
તુમ પાખ્યે અન્ય વરદને, હવે શોધું શાંને.	૬૧
ભાંમણા લેઉં ભગવંતને, જેને કરૂણા અપાર;	
કીધાં અજાણુ અસંતને, મુને બહુ ઉપકાર.	૬૨
શો ઓ શંકર સ્વામીને, થાઉં હું જન દીન;	
વાંગ મન સહશિરનામીને, રહુ સદા અધીન.	૬૩
બીજું લખ્યું માહારૂં વાંચિયે, મન મેહિરજ આંણી;	
આ અવસર તે જનમ કીયે, ફરિ પાંમું હું પ્રાણી.	૬૪
અન્ય ઉપાધી હવે રખ્યે, માહારે મન વ્યાપે;	
અનાથ બંધૂને ઓળખ્યે, કયમ કાંમ સંતાપે.	૬૫
અનન્ય ચિંતન પ્રેમની, હવે વૃત્તિ વધારો;	
મુખેથી યોગ ક્ષેમની, સુધિ વાટચ સુધારો.	૬૬
અન્ન વસ્ત્રને કારણે, શાંને જનને ચચાવો,	
બુદ્ધિહિનોને બારણે, નટવત શું નચાવો.	૬૭
અધર્મ જન જ્યે અભાગીયા, તે શું પૂરણ કરશે;	
સવિતુ સમીપે આગીયા, તે શું તેજ પ્રસરશે.	૬૮
કાંમી કોધીને લાલચી, વનિતાઓના વશ;	
પ્રપંચ માંહે રહ્યા પચી, તે શું બાણે રહસ્ય.	૬૯
ધન યૌવન મદ કેદથી, હીંડાંતા હીસે;	
વિના વિશાખુને *શેકથી, પશુ સરખા દીસે.	૭૦
હું હું કરી હુંકે સદા, કળિના જન કેહેરી;	
આપે આપણી આપદા, બાંણે નહિ ઝેરી.	૭૧
વિષરૂપી વિષયોને વિષે, જ્યમ વિષના કીટ;	
રમે રમાવે અહનિશે, માંડીને મીટ.	૭૨

દિનમાં ચોરે ચાવડી, બેઠા હાંકે ગપાટા;	
ચોરે નિશાચે આડા પડી, મેહેલી મુખ ફાટાં.	૭૩
શંખિનિયોની સાંનથી, જ્યેનાં મન ઘેરયાં;	
ધૂર્ત જનોના ધ્યાનથી, કરે કર્મ અનેરાં.	૭૪
કળ શત્રુ માથે ફરે, તેની ખીક ન આંછે;	
પરદારા પર ધન હરે, પર લોક ન જાંછે.	૭૫
બ્રાહ્મણ સરખી વસ્તને, સેવક કરિ રાખે;	
ચલવી પોતાના દસ્તને, ભૂંડું મુખ ભાખે.	૭૬
શ્રુતી સ્મૃતી કે પુરાણની, જાંછે નહિ વાત;	
તૃપ્તિ ઇચ્છે નિજ પ્રાણની, કરી અન્યની ઘાત.	૭૭
તે પાસે પડે માંગલું, તે શું આપે બિચારા;	
તેથી લલું વયુ ત્યાગલું, મન મોહન માહારા.	૭૮
ભૂખ્યો જ્યમ ભૂખ્યા કને, શું જમવા જાય;	
ત્યમ મુજ સરખા તે મુને, તે શું કરશે સહાય.	૭૯
ઝોળખી આત્મારામને, અથડાવું ન શોભે;	
નિત્યે જપું નિજ નાંમને, મન રાખીને થોભે.	૮૦
તુમ પાખે હું કહું કુન્હે, નિજ ખીરૂદ સંભારો;	
પકવ ભરૂંસો ઘો મુન્હે, આપે આવી ઉગારો.	૮૧
ભૂપતિને વરિ ભામિની, જો ભિખવા જાશે;	
તેવા તે નિજ સ્વામીની, અપહાશી થાશે.	૮૨
જ્યેહ જમાવે પારકા, જનની ચોરાશી;	
તેહ તણા નિજ દારકા, કયમ રેહે ઉપવાશી.	૮૩
નિત્યે નિશંક થઈ ફરે, મોટાનાં મેળાખી;	
તે કયમ કોથી કર ધરે. સકે અન્યને આપી.	૮૪
હાથી આખ્યો જેણું દાનમાં, તે શું અંકુશ નાપે;	
જે જ્યો ધણી હવે ધ્યાનમાં, ન વિપત્તિ વ્યાપે.	૮૫
તમે અઘટ ઘટના કરી, સ્વદ્વપનો રયો ભાર;	
માહારી મતી તમને વરી, જાંછી ત્રાતાર.	૮૬
શરણાગતની લાજને, રાખવી એ રીતિ;	
એહ ઘટે મહારાજને, દીજે વચન પ્રતીતિ.	૮૭
સ્વામી તમે સુમુખ થજ્યો, દાસ મુજને ધારી;	

ખીજીનું લખ્યું વળિ વાંચજ્યો, સંકટના હારી.	૮૮
શરણાગત વિશ્રાંભનો, માંનિ વિશ્વાસ;	
જાપ થજ્યોં નિત્ય નામનો, મુને શ્વાસોશ્વાસ.	૮૯
મન માહારૂં નિશ્ચળ ઠરી, નિત્ય ધ્યાનજ ધરજ્યો;	
બુદ્ધિ દ્રઢ નિશ્ચય કરી, તવ ચરણે ઠરજ્યો.	૯૦
વાંણી કીર્તન મેમથી, રંગી નિત્ય રમજ્યો;	
વિષય વાસના નેમથી, રહિ નિત્યે શમજ્યો.	૯૧
કર્ણને ગુણગણ ગાંનનૂં, સાંભળવું ગમજ્યો;	
પદ મૂકી અભિમાનનું, શિર સહુને નમજ્યો.	૯૨
કીર્તિ તીર્થમાં ઝીલવા, ચિત્ત નિત્યે જાજ્યો;	
મૂઢું કમળ મન ખીલવા, સત સંગતી થાજ્યો.	૯૩
રાજી થજ્યો રસના ઘણું, નૈવેદ્યને ભક્ષી;	
સર્વ રૂપ સ્વામી તણું, અવલોકજ્યો અક્ષી.	૯૪
વિષ્ણું વિરંચી રૂદ્રમાં, રખે ભેદજ ભાસો;	
આ સંસાર સમુદ્રમાં, આસક્તિ ન થાશે.	૯૫
ભાગવત ગીતા ભાષ્યનૂં. મન રેહેજ્યો ધ્યાન;	
લોક તણા અપહાસ્યનૂં, જાજ્યો અભિમાન.	૯૬
ઉત્તમ કુળ જે નરતનું, તેની રેહેજ્યો માંમ;	
અંતે દેવ અનંતનું, ન વિસરશે નાંમ.	૯૭
માહારા હરી હું હરજીનો, એહેવો ટેકજ રેહેજ્યો;	
અનાથ બંધુ આ અરજીનો, સઘ ઉત્તર કેહેજ્યો.	૯૮
શું શું લિખું સર્વજ્ઞને, હું પત્રજમાંહિ;	
કૃષ્ણ કૃપાળ કૃતજ્ઞને, ન અજાણ્યું કાંઈ.	૯૯
તમે પતિત પાવન કર્યાં, અધમોને ઉદ્ધાર્યા;	
જે જન કૃષ્ણે કર ધર્યા, તેને સહજ ઉગાર્યા.	૧૦૦
માટે મુને કંઠણા કરો, સંકટ શમાવી;	
માહારો કહી મમ કર ધરો, રખે મૂકો ભમાવી.	૧૦૧
કેશવ માહારા કરમની, જો કોટડી જોશે;	
તો તો તમે નિજ ધરમની, વાંણીને વગો'શે.	૧૦૨
તુમથી છે કમળાપતી, દાસોને દાવો;	
માટે વાંચી માહારી વિનતી, વાહારે વેહેલા આવો.	૧૦૩

છુટી છબિલા નહિ સકો, નિજ વાકયે બંધાયા;	૧૦૪
માહારા તમે હું તમ થકો, નથિ નૂતન માયા.	
અલખેલા અજી આળશી, થકને કાં બેસો;	૧૦૫
દાસ તણા દિલમાં વશી, નાસતાં શું ખેસો.	
શાંને પ્રગટ કર્યું પારખું, વિસ્તારીને વાંણી;	૧૦૬
માંનો ઘણું થોડું લખ્યું, દીન દાસને જાણી.	
જે જ્યે તમે મુજ ઉપરે, કીધા ઉપકાર;	૧૦૭
તે તે હૃદયથી ન વિસરે, મુંને વારંવાર.	
કરજોડી કહે કરગરી, કિંકર કૃષ્ણરામ;	૧૦૮
મુંકુંદ વિશ્વંભર હરી, શિર નાંમે નામ.	
માલા સમર્પિ મુરારીને, વાક્યમણીની બનાવી;	૧૦૯
દાસ વાક્ય ઉપર ધારીને, બાંહ બેહેજ્યો આવી.	

સોરઠ.

તૂક એકસો નવ, કાગદ માલાની થઈ;	
મેહેર કરો માધવ, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણજી.	૧
સંવત્ શત અઢાર. ચ્યુમોત્યરને કાલ્યગુને;	
વધ નવમી શશીવાર, કાગદ પૂરણ લીખ્યો.	૨

વીં ૨૭ પાં ૧

કીર્તન ૩૦૧ લું.

દશી ફેર.

પૂજી પ્રથમ ગણરાય, સેવું સરસ્વતિ સાદરે;	જીરેજી.
વિદ્ય વિવિધનાં વિલાય, વાણિ વિમળ મુખ વિસ્તરે.	જીરેજી. ૧
ગાંઉ ગોવિંદ ગુણ ગાંન, જ્યેહ પહા કરે પાશનેરે;	જીરેજી.
માંમુ અભયપદ દાન, અરજી કરૂ અવિનાશને.	જીરેજી. ૨
શાસ્ત્ર સકળ કરે શોધ, શ્રુતિયો સરવ જેને સંસ્તવે;	જીરેજી.
પાંમી પૂરણ પ્રતિબોધ, કાંતદરશી જેને કવે.	જીરેજી. ૩
હઠબંધે હરખ વિષાદ, નિશ્ચય થાય નિશાંણિયે;	જીરેજી.
અધ્યારોપ અપવાદ, કીધે વદાયે વાંણિયે.	જીરેજી. ૪
જેને લયે કરિ વદાય, વાયુ વિલાસે વિલાવસુ;	જીરેજી.
વરસે ઈંદ્ર દિનરાય, તપે મરણ ધાયે ધશું.	જીરેજી. ૫

જેને પ્રકાશે ન કોય, રવિ શશિ શિખી ઉડુ વીજલી;	જીરેજી.
જેનાં પ્રકાશ્યાં એ જોય, જ્યેહ રહે સહુમાં મળી.	જીરેજી. ૬
અક્ષ ગરજના તેજ, અંખરે જ્યમ ઉઠે શમે;	જીરેજી.
જેને વિષે ત્યમ સેહેજ, ત્રિગુણ ત્રિવિધતાને રમે.	જીરેજી. ૭
અસત અખિલ આ લોક, સત્ય દિસે જ્યેના સત્યથી;	જીરેજી.
અજર અખંડ અશોક, વેગળો જ્યેહ વિપત્યથી.	જીરેજી. ૮
જેને પ્રકાશે પ્રકાશ, પ્રકૃતિ પ્રમુખ સહુ પાંમિયાં;	જીરેજી.
વિસ્તરિ વિવિધ વિલાસ, યુક્તે જોડાઈને જાંમિયા	જીરેજી. ૯
અખીલ તણે અધિષ્ઠાન, અવધિ નિષેધનો જ્યે અતી;	જીરેજી.
પ્રભવ પ્રલય સંસ્થાન, જ્યે કાષ્ટા જ્યે પરાગતી.	જીરેજી. ૧૦
સ્વયં પ્રકાશ સ્વત સિદ્ધ, લક્ષ્મીચિત ધરે દેહને;	જીરેજી.
અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિદ્ધ, શક્તિ સકલ વશ જ્યેહને.	જીરેજી. ૧૧
નીત્યે રહે નિર્દોષ, સ્વગત સન્નતિ વિન્નતિથી;	જીરેજી.
પુરિત કરે પંચકોશ, લિન્ન રહિ નિજ ભાતિથી.	જીરેજી. ૧૨
આત્મારામ અગર્વ, નિત્ય તૃપ્ત નિજનંદથી;	જીરેજી.
વિષ્ણું વિરંચિને શર્વ, રૂપ ધરે નિજ છંદથી.	જીરેજી. ૧૩
રજ તમ સત્વ સંખંધ, લાગિ સકે નહિ લક્ષતાં;	જીરેજી.
ગુણ ધરતાં પણ ગંધ, સંગ ન થાયે સમક્ષતાં.	જીરેજી. ૧૪
વિશ્વ થકે જે વિલક્ષ્ત, વિશ્વ વસે જેને વિષે;	જીરેજી.
અંતરયામિ અસક્ત, વ્યાપી રહ્યો જ્યે દશે દિશે.	જીરેજી ૧૫
એક રૂપી જ્યે અપાર, વિવિધ વેશે વિલસી રહે;	જીરેજી.
નિર્ગુણ સગુણાકાર, જેને કો વિરલા લહે.	જીરેજી. ૧૬
દિવ્ય દિવ્ય ધરી દેહ, સેવક સહાય કરે સદા;	જીરેજી.
પ્રસન્ન થજ્યો મુને તેહ, આપે મિટાવજ્યો આપદા.	જીરેજી. ૧૭
ગુણનિધિ શ્રીગોપાળ, વિષ્ણું શુણે માહારિ વિનતી;	જીરેજી.
ગૌપ્રાદ્ધણ પ્રતિપાળ, કરૂણા કર કમળાપતી.	જીરેજી. ૧૮
હું ને તમે બે એક, આદિ અંતમહાં દેખતાં;	જીરેજી.
તત્ત્વમસી ને વિવેક, લક્ષણાયે કરી લેખતાં.	જીરેજી. ૧૯
વિશ્વ વૃક્ષને શીશ, સૂપણે આપણ બે જણાં;	જીરેજી.
અમે જીવ તમ્યો ઇશ, સખા સમાન સોહામણા.	જીરેજી ૨૦
મજને પડી ગઈ ટેવ, વૃક્ષનાં રૂળ લોગ્યા તણી;	જીરેજી.

દિલથી વિસારયા દેવ, ધર્મધૂરિંધર જ્યે ધણીરે	જીરેજી. ૨૧
અમે તો વિસારયા નાથ, તમે તો મુને ન વિસારિયો.	જીરેજી.
સખા થઈ આગ્યા સાથ, જ્યહાંજ્યહાં મેં દેહ ધારિયો	જીરેજી. ૨૨
વિઠલ પડિયો વિયોગ, ભટક્યો પછી હું લેખમાં;	જીરેજી
જામથી ભોગતો ભોગ, લક્ષ ચોરાશિના લેખમાં.	જીરેજી. ૨૩
અથડાયો હું અપાર, કામ કામના કામિને;	જીરેજી.
અનેક ધરયા અવતાર, પણ સંભારયા નહિ સ્વામિને.	જીરેજી. ૨૪
ચિંતન બિન થઈ ચોર, બુદ્ધિ વિહીન થઈ બકયો;	જીરેજી.
નિજ માયા તણે જોર, જીવન જાણિ નબ્બ સકયો.	જીરેજી. ૨૫
લક્ષ્મીવર કરિ લેહર, અથડાતો મુને જાણિને;	જીરેજી.
માનવ તનુની મેહર, કીધિ ઉઘાડી વાંણિને.	જીરેજી. ૨૬
શ્રીધર કીધિ સાર, સાચવિયો સર્વત્રમાં;	જીરેજી.
અનેક કરયા ઉપકાર, તે તે લિખ્યા છે મેં પત્રમાં.	જીરેજી. ૨૭
બુડતાં રાખ્યો બાપ, સાદ્યો કર સ્વભાવથી	જીરેજી.
ત્યમ હવે આપે આપ, તપતો રાખો ત્રણ તાવથી.	જીરેજી. ૨૮
તમારો અમારો પ્રેમ, હરજી અનાદિનો જ્યે હતો;	જીરેજી.
ક્ષેમરૂપ કરિ ક્ષેમ, છત્ય આપીને કર્યો છતો.	જીરેજી. ૨૯
દેવ તમારો હું દાસ, ઇશ તમે મમ મસ્તકે;	જીરેજી.
સાચવજ્યો અવિનાશ, મેળ થયો ન મિટી સકે.	જીરેજી. ૩૦
યાચું હૂં જગદ્દાધાર, મન વૃત્તિ તમને વરો;	જીરેજી.
શરણાગત ત્રાતાર, બાળ તમારો બાંહે ધરો.	જીરેજી. ૩૧
ત્રિકમ તમારો એ ટેક, નજર કરીને નિમેષમાં;	જીરેજી.
ઉદ્ધરયા અધમ અનેક, ડંકો વજાડીને દેશમાં.	જીરેજી. ૩૨
ગોવિંદ ઉતારોને ગાળ, જન્મ જરા ભય નાશની;	જીરેજી.
આત્મ સ્વરૂપીને આળ, આવી લાગી અધ્યાસની.	જીરેજી. ૩૩
બાળિ વાસનાનાં બિજ, સંચિત સર્વ શમાવિયે;	જીરેજી.
રમાનાથ કરિ રીઝ, ભક્તને હવે ન ભમાવિયે.	જીરેજી. ૩૪
કૃષ્ણાર્પણ ક્રિયમાંણ, કરિ જ્યમ સકુલ્યમ કીજીયે.	જીરેજી.
પ્રારબ્ધનું પરિમાણ, દિલ દૂખ્યા વિના દીજીયે.	જીરેજી. ૩૫
મોહન મુકાવીને મામ, બ્રાંત કરી ન ભમાડશો,	જીરેજી.
કૃપણજનોથી કામ, પુરૂષોત્તમ ન પમાડશો;	જીરેજી. ૩૬

શ્રોતા થઈ શ્રીનિવાસ, ભાગવત ગીતા દામિના;	જરેજી.
પ્રીત્યે ઠરી મમ પાસ, સાંભળજ્યો સ્વામીના.	જરેજી. ૩૭
દાન કરીને આ દેહ, ભક્તિ થવાને ભણાવિયા;	જરેજી.
તમને સમર્પિ હું તેહ, જ્યે તમે જયુક્તે જણાવીયાં	જરેજી. ૩૮
નામ સહસ્રનું ગાન, ભીષ્મનું ભાષ્યું જ્યે ભણું;	જરેજી.
કેશવ ધરીને કાંન, આપે સાંભળજો આપણું.	જરેજી. ૩૯
વિઠલ વાહાલી વસ્ત, અચ્યુત વિના ક્યહાં આપિયે;	જરેજી.
હરજી ધરી શિર હસ્ત, માહારો કરી મુને સ્થાપિયે.	જરેજી. ૪૦
દાસને કાજ્યે દયાળ, જાનહવિ જળ શિરસા વરચું;	જરેજી.
જાંણિ જગતની ઝાળ, કાળકૂટ કંઠે ધરચું.	જરેજી. ૪૧
આપ બણી અવધૂત, દાસ *કરંકના કુંડની;	જરેજી.
વપુયે ધરો છો વિભૂત, માળા ધરી તેના મુંડની.	જરેજી. ૪૨
કાળ બલીતણું કૃત્ય, દિનવત્સલ દિલ દાખિયું;	જરેજી.
નાથ દેખાડિને નૃત્ય, જગત જોરાવરથી રાખિયું.	જરેજી. ૪૩
પારવતી તણી પ્રીત્ય, પૂજા પ્રદોષ તણી લહિં;	જરેજી.
નૃત્ય કરો છો નિત્ય, ભાંમણે જાઉં ભોળા થઈ.	જરેજી. ૪૪
છો કરૂણાનિધિ કૃષ્ણ, સેવકને સન્મુખ સદા;	જરેજી.
પૂછું કહો મુને પ્રશ્ન, કરૂણા કરિ મળશે કદા.	જરેજી. ૪૫
સ્વામી કહો સંકેત, મન માંન્યે જ્યમ માહ્યરૂં;	જરેજી.
હરજી તમારૂં હેત, જગત જીવન કરો જાહ્યરૂં.	જરેજી. ૪૬
દેઈ નિમંત્રણ નેટ, પતરાળી પાસે ધરી;	જરેજી.
પ્રભુ કાં ન ભરો પેટ, હાંશી હવે શું કરો હરી.	જરેજી. ૪૭
વિઠલ દેઈ વિશ્વાસ, ધરની રસોઈ ચુકાવિને;	જરેજી.
હવે તો ન કરિયે હાસ, માધવ માંમ ચુકાવિને.	જરેજી. ૪૮
મોટાને મંદિર કોય, વગર નિમંત્રિત આવતા;	જરેજી.
તે પણ પૂરણ હોય, મોદક મળે મન ભાવતા.	જરેજી. ૪૯
છબિલા તમારી છાપ, દ્વારથી ક્ષુધિત ન કો વળે;	જરેજી.
દેઈ નિમંત્રણ આપ, જીવન ક્યમ ચલવો જળે.	જરેજી. ૫૦
અલખેલ થાયે અસૂર, નિજ સેવકને નિહાળિયે.	જરેજી.
લિક્ષા આપો ભરપૂર, પતિત પાવન ખિરૂદ પાળિયે.	જરેજી. ૫૧

સાંમળિયા કરો સાર, પાળો પોતાનાં નાંમને;
એક તમારો આધાર, છે કિંકર કૃષ્ણરામને.

જીરેજી.

જીરેજી. પર

બિં ૨૭ પાં ૯

કીર્તન ૩૦૨ જી.

દશી શ્રેર.

કરજોડી કરૂં છું વિનતિ,
ગોવિંદજીરે, પ્રભુ ગરિબ નિવાજ,
હરજી અરજી માહારી સાંભળો.

ધૃ.

તમે જન્મ અનૂપમ આપીયો,
લક્ષ્મી વરદે, તેની રાખો લાજ,
હુંતો નાના પ્રકારના નરકમાં.

હ. ૧

પડ્યો પુરવેરે, કરતો પુકાર.
ત્યાંતો યમને કિંકરે બાંધિયો,
વળી દીધોરે, મુને મોહોકમ માર.

હ.

હ. ૨

મળમૂત્ર લરિ વૈતરણીયેં,
ઉધે માથેરે, મુને દીધાં ઝકોલ.
વળી ક્ષાર કદમે ખીચતાં,

હ.

હ. ૩

ત્યહાં દશિયારે, અહીં વૃશ્ચિક કોંલ.
વળી અરધો અવનિયે ડાટીને,
તીરંબાજીરે, કીધી મુને તાકિ.

હ.

પરવતથી પડતો નાંખીને,
અંગ ભાગિયાંરે, ન રહિ કાંઈ બાકિ.
વળિ આડે ચઢાવિને ઝીકિયો,

હ. ૪

કુરાઢાથીરે, કીધા કંઈ કાપ.
દાવાનળમાં નાંખિ દહાડીયો.
ખીક માનીરે, મેં પુકારયા બાપ.

હ.

હ. ૫

વળિ ઉચો આરોપિને સૂળિયે,
કંટકોમારે, આકરસતાં અંગ.
જેરે જેરબંધથી ઝૂડીને,

હ.

ચાંપિ ભૂતળરે મુને કરતાં ભંગ,	હ. ૬
હઠયે હાથીના પગથી બાંધીને,	
છાતી ઉપરરે, પછડાવતા પાય.	હ.
વપુ વ્યાઘ્રને પાસે ચિરાવીને,	
વળિ તળતારે, તાતિ તેલ કઢાય.	હ. ૭
મુખે શીસુ ઉઝળિને શીચતા,	
દોડાવતારે, તમ ભૂમિમાં દોડય.	હ.
વળિ માંસ ત્રોડાવતા સાંભુસે,	
નીચોડતારે, માહારૂ અંગ મરોડ્ય.	હ. ૮
વળિ કંઠ બટાદીનિ ચાંચથી,	
ખોતરાવતારે, માહારા નેત્રોની કોરય.	હ.
શીખવીને શ્વાનોને દશાવતાર,	
ગળે ઘાલતારે, ફાંસીતણા દોર.	હ. ૯
કર દેઈ કટારી કટાવતા,	
મજહાથ્યેરે, માહારા અંગનું માંસ.	હ.
મળમૂત્ર ને માંસ જમાડતા,	
જ્યમ બાગેરે, રસના વિષે ફાંસ.	હ. ૧૦
વળિ તમ લોહની પુતળી,	
તેની સગેરે, ભીડાવતા બાથ.	હ.
મુખેરે તો રેડતા રોગીયું,	
મોડી નાંખતારે, હાથસહિતા હાથ.	હ. ૧૧
ધણી ઘોર ગુફામાં ઘાલતા,	
પછિ છાટયનુરે, ત્યહાં કરતા પિધાન.	હ.
વળિ ભૂત થકી ભડકાવતા,	
કાપી લેતારે, વળિ નાક ને કાંન.	હ. ૧૨
વજ્ર કરવતથી વપુ વહેરતા,	
તમ સાંકળેરે, તાંણી બાંધતા કાય.	હ.
વળિ દંશ રૂરૂ વળગાડતા,	
કંઠ દશકળારે, વળિ શ્રાંખલા પાય.	હ. ૧૩
એહેવિ બહુવિધ પીડા બહુવરાં,	
એતો ભોગવીરે, વિષ્ણુને વિસારી.	હ.

કષ્ટ કહિ સંભળાવું કેટલાં,	
નથિ ચાલતીરે, એવડી ગતિ માહારી.	હ. ૧૪
પછિ શેષ પાપને લોગવા,	
થયો મળનોરે, કઇ વેળા કીટ.	હ.
ત્યહાં તો તનુ પીડાથી તરફડયો,	
ન્યહાં પડતાંરે, મળમૂત્ર ને લીંટ.	હ. ૧૫
વળિ સ્વેદજ સરવના રૂપથી,	
કઇ જીવોનેરે, દશિ દીધાં દુઃખ.	હ.
પછિ સર્પાદિકના વેશથી,	
ઊર ઘશિયાંરે, વિષ ભરિયે મૂખ.	હ. ૧૬
પછિ જળ જંતુની યોનિયો,	
મત્સાદિકરે, થઇ પડિયો જાળ.	હ.
વળિ વ્યાઘ્રાદિકના વેશથી,	
રોળિ રંકનેરે, કઇના કીધા કાળ.	હ. ૧૭
વળિ શલભાદિકના શરીરથી,	
સહિ અંગેરે, અગનિ તણી આંચ.	હ.
પછિ સરવ પંખિના વેશથી,	
કઇ ન્યંતુનેરે, અશિ લીધા આંચ.	હ. ૧૮
વળિ ધાન્ય ફળોના આંતરિ,	
થઇ સ્વેદજરે, કઇ કીધા ણિગાડ.	હ.
વળિ કપિ આદીને કલેવરે,	
કાળે વદનેરે, કડકડાવી ડાહ્યાડ.	હ. ૧૯
વળિ શ્રંગાલાદિ સ્વરૂપથી,	
કાળે કાળેરે, બહુ પાડયો બકોર.	હ.
ખોલ્યો સારિકા શુકના રૂપથી.	
કળા માંડીરે, નાચ્યો થઇ મોર.	હ. ૨૦
વળિ વૃશ્ચિકાદિકના વેશથી,	
મારિ આંકડોરે, કઇને જાણુચું ઝેર,	હ.
પછિ મુષકાદિક થઇ માહાલીયો,	
કાપિ કામનીરે, જાણુચો ઘેરચ ઘેર.	હ. ૨૧
વળિ રોઝાદિક થઇ રાનમાં,	

કઈ ક્ષેત્રનાંરે, જોળિ ખાધાં ધાંન.	હ.
પછિ માર્જારાદિક રૂપથી,	
અભડાવ્યાંરે, કૈનાં પકવાંન.	હ. ૨૨
ગાજ્યો ઘૂક કપોત થઈ ઘણું,	
અપશકુનેરે, કૈને પાડી કાળ	હ.
વળિ વણિયર, નોળ ને રીંછનાં,	
રૂપ ધરીનેરે, બિહવરાવ્યાં બાળ.	હ. ૨૩
થયો ધાંચી તણે ઘેર ગોરીયો,	
કંઠે કંધરરે, ઘાલિ બાંધિયાં ચક્ષ.	હ.
ફરયો ઘાંણિને પાછળ ફેરીયો,	
નવ્ય મળિયુરે, ભલિ ભાતિનું ભક્ષ.	હ. ૨૪
વહિ પીઠે પખાલો પાંણિની,	
મહિષ થઈનેરે, દીધિ બહુ દોષ્ય.	હ.
બાંધ્યું જકડિ નગારૂં પૃથ્વી,	
ચાવિ કાંકડ્યરે, ઉંટ થઈ ઉંચિ કોટચ.	હ. ૨૫
શ્વાન થઈને ભક્ષ્યો શેરિ શેરિયેં,	
કઈ જનને રે, દશિ દીધા દંત.	હ.
વહિ ગુણ્યો થઈ ગરદભ રૂપેં,	
સહિ લાતોરે, અબળાનિ અનંત.	હ. ૨૬
વળિ અજ, ગાડર, રૂપેં બન્યો,	
હિંસકનેરે, કરે કીધો કાળ.	હ.
વંળિ શશક, હરિણ, રૂપે થઈ,	
વન વનમાંરે, ફરયો દેતો કાળ.	હ. ૨૭
હાથી રૂપે થઈને હાલીયો,	
ચ્યાર હાથનુંરે, નિરખાવ્યું નાક.	હ.
ભૂંડ રૂપે થઈને ભટકીયો,	
જ્યહાં ઉડેરે, મળ મૂત્રની છાક.	હ. ૨૮
ઘોલ વેઠ્યો ઘોડાના રૂપથી,	
ઘાલિ મુખમાંરે, લોહ કેરી લગામ.	હ.
અંતે અદ્રિ તરૂના રૂપથી,	
દુઃખ વેઠ્યાંરે, શાં ગણાવું નાંમ.	હ. ૨૯

એહેવાં રૂપ અનેક આ અવનીયે,	હ.
ધરિ વિધવિધરે, અથડાયો અપાર.	હ.
ચ્યાર ખાંણ્ય ચોરાશિ લક્ષમાં,	હ. ૩૦
મુને પડિયારે, કંઈ વિધના માર.	હ.
પછિ જનનિ જઠરમાં યાતના,	હ.
નિચે મસ્તકેરે, ભોગી નવ માસ.	હ.
મળ મૂત્રના ગર્ત મહા મળ્યો,	હ. ૩૧
ખાંધ્યો ગ્રંથિયેરે, જ્યમ થાય ન શ્વાસ.	હ.
કમિકિટ કંઈ ત્યહાં કરહતાં,	હ.
અતિ લાગીરે, જઠરા નળ આંચ.	હ.
પછિ અવયવ ઉઘડ્યા અંગમાં,	હ. ૩૨
થયા મહિનારે, જ્યારે પૂરણ પાંચ.	હ.
સપ્ત માંસેં સાંન સ્વપ્ન સમી,	હ.
ઉરે ઉઘડીરે, ત્યારે જાણ્યું દુઃખ.	હ.
ઉર અકળામણ આવી અતી,	હ. ૩૩
પણ ખોલીરે, ન સકાયે મૂળ.	હ.
સર્વ જન્મના સંકટ સાંભરયા,	હ.
જન્મ મરણનીરે, જાણી જાંજળ,	હ. ૩૪
કાંઈ સ્તુતિ કરી ત્યહાં કરગરી,	હ.
સંભારયારે, પ્રભુજી પ્રતિપાળ.	હ.
શ્રીનિવાસે શ્વાસ ઉઘાડિયો,	હ.
વા'રે ધાયારે, તમે અશરણ શરણ,	હ. ૩૫
ગર્ભવાસના ગર્તથી કાઢાડિયો,	હ.
જગિ વળગ્યુંરે, અવિદ્યાનું આવણું.	હ.
તોહો અખરચ લિધી તમે ત્રીકમા,	હ.
પયો પાયુંરે, પ્રગટીને તર્ત;	હ.
મેંતો તમને તોહો નવ્ય ઓળખ્યા,	હ. ૩૬
કંઈ વિધનાંરે, નાર્યો હું નર્ત.	હ.
મિચ્યા મા તણિ લાગી મોહિની,	હ.
પછિ કલ્પ્યારે, તનું દેખીને તાત,	હ.
પછિ, કાકા, મામા, ને, કાકીયો,	હ. ૩૭
સગાં માન્યારે, ભગનીને ભાત.	હ.

પછિ ઉપજી અહંતા અંગમાં,	હ.
માહારાં માંન્યાંરે. તે સંબધી જન,	હ. ૩૮
રૂડિ વસ્તુમાં રાગજ ઉપજ્યો,	હ.
દેષ વાધ્યોરે, અણુગમતે મન.	હ. ૩૯
ખહુ બાળપણે બકતો ભમ્યો,	હ.
બાળચક્રેથીરે, રચતો બહુદેલ.	હ. ૪૦
ઘણિ દીધિ પરસ્પર ગાળિયો,	હ.
મન પેઠોરે, મમતાનો મેલ,	હ. ૪૧
તાકી તરુણપણામાં તારુણી,	હ.
મન માન્યુરે, માનનિને સાથ્ય.	હ. ૪૨
અંગોઅંગે અનંગતો ઉલટ્યો,	હ.
વહ્યો વેગેરે, હૃદયું નહિ હાથ્ય.	હ. ૪૩
મળ મૂત્રાદિ દુર્ગંધ્યેં ભર્યો,	હ.
અબળાનોરે, તે ગમિયો ગર્ભ,	હ. ૪૪
જેથી પૂર્વે પીડા પાંખીયો,	હ.
તન, મન, ધન રે, ત્યહાં સૂખ્યાં તર્ત.	હ. ૪૫
સંત સંગતિ કરવિ ન સાંભરિ,	હ.
દારા દામેરે, ડળકી મુંજ ડાહ્યા;	હ. ૪૬
કાંમે કૃષ્ણચંદ્ર વિસારતાં,	હ.
ઘટે ધાલીરે, ઘોળે દાહાડે ધાડ્ય.	હ. ૪૭
ઘણું દેશે, વિદેશે, દોડીયો,	હ.
કર્યાં સાધનરે, શીશ્નેદર કાજ.	હ. ૪૮
કદિ કારણ કૃષ્ણ ન ઓળખ્યા,	હ. ૪૯
મિત્ર માહારારે, મહારાજાધિરાજ.	હ.
કંઈ જનથી કપટ ઘણાં કીધાં,	હ. ૫૦
પીડી પરનેરે, પોખ્યા નિજ પ્રાણ.	હ. ૫૧
મેંતો મુરદાનિ મમતા મન ધરી,	હ. ૫૨
હુરી વીસારીરે, હાથ્યે કરિ હાંણ્ય.	હ. ૫૩
જેનો વેદ વિમળ યશ વર્ણવે,	હ.
જેની આજારે, ઉણધી ન જાય.	હ. ૫૪
જેને પ્રહ્લાદિક સરખા ભજે,	હ.

નારદાદિરે, ગુણ જેના ગાય.	હ. ૪૫
રટે શેષ સહજ મુખે કરી.	
સ્તુતિ કરતીરે, શારદા સર્વ કાળ.	હ.
જેને શરણ થયેથી સર્વથા,	
મિટિ જાયેરે, જીવની જંજાળ.	હ. ૪૬
જ્યે છે કર્તુ અકર્તુ અન્યથા,	
કરવાનેરે, સ્વતસિદ્ધ સમર્થ.	હ.
જેને સ્વાધીન સચરાચર વસે,	
જેને નામેરે, ખશિ જાય અનર્થ.	હ. ૪૭
જે છે દેવ તણે શિરે દેવતા,	
જેના કરમાંરે, વશ રહે છે કાળ,	હ.
રાખ્યે ખખરચ સરવની સહેજ્યમાં,	
પ્રાંણી માત્રનીરે, જે કરે પ્રતિપાળ.	હ. ૪૮
વાશિ વિશ્વ સકળમાં જે વસે,	
સર્વ કરતાંરે, જેને લાગે ન લેપ.	હ.
જેનો પાર ન પ્રીછ્યો પડે કદા,	
સર્વ શાસ્ત્રેરે, કરિ શોધ્ય સંક્ષેપ.	હ. ૪૯
જેણે ભક્ત તણા ભય ભાગિયા,	
નાના વિધનારે, ધરિને અવતાર.	હ.
દંભી જનને દંડ દિધા બહુ,	
ઉતારિયારે, ભૂતલના ભાર.	હ. ૫૦
કરે કંઈક કરમની માફીયો,	
શરણાગતનીરે, દ્યે સહજ સંભાળ.	હ.
પતિત પાવન જેનું ગિરૂદ છે,	
વળિ નિત્યેરે, છે દીન દયાળ.	હ. ૫૧
જેના કીર્તને કલિમલ નાસે છે,	
જેને સુણતાંરે થાય બુદ્ધિને બોધ.	હ.
જેને મનનેથી મરદાઈને ખસે,	
કંઈ કાળનારે રિપુ કામ ને ક્રોધ	હ. ૫૨
જેની કૃષ્ણ થયે સર્વ લોકમાં,	
હરિ ભાસેરે, સચરાચર વાસ.	હ.

જેનો રંગ હૃદયમાં લાગતાં, લય લાગેરે, મિટે મરણનું હાસ.	હ. ૫૪
જેની આજ્ઞાથી મરણ આવે ધણું, લાંચ લેઈનેરે, કદિ પાછું ન જાય.	હ.
તપે દિનકર પચવે જઠરાગ્નિ, ઇંદ્ર વરસેરે, ભયેં વાયુ વહાય.	હ. ૫૪
જેને ગુરૂ કરૂણાથી જાણતાં, ખસે અળગુરે, અવિદ્યાનું આવણું.	હ.
સત્ય શુદ્ધ શાસ્ત્ર સંકેતથી, મન માનેરે, જેને અશરણ શરણ.	હ. ૫૫
એહેવા વિષ્ણુને મેંતો વિસારિયા, પ્રીતિ ન કરીરે, હવે સ્યા થશે હાલ.	હ.
નામ સ્મરણ મુકિ મારા નાથનું, નિત્ય આલ્યોરે, હું અવળે ચાલ.	હ. ૫૬
કદિ સ્નાન ન કીધું ગંગામાં, નચ્ય પૂજ્યારે, વિશ્વેશ્વર નાથ,	હ.
કદિ પાત્ર સુપાત્રને પારખી, નથી આપ્યુંરે, દાંન જમણે હાથ.	હ. ૫૭
વિલસ્યો વનિતાના વિનોદમાં, ચિત્ત ધરિનેરે, ચુંચ્યું મેં ચરમ.	હ.
ગુણ ગાયા નહિ ગોવિંદના, જેથી છુટેરે, કઈ કલ્પના કરમ.	હ. ૫૮
નથી સદગુરૂને શરણ થયો, કૃષ્ણ કીર્તનરે, નથિ શુણિયા કાંન.	હ.
સ્વર્ણ સિંહ સહિત સત્પાત્રને, કરે નાપ્યુંરે, ભાગવતનું દાંન.	હ. ૫૯
જેથી પાશપહા થાય પીડતા, રમા નાથનીરે, જેથી થાયે રીઝ;	હ.
તેહેવા વેદાંત વાક્ય વિચારથી, નથિ બાળ્યાંરે, વાસનાનાં બીજ.	હ. ૬૦
પ્રીત્યેં પૂજ્યા નથી પ્રભુ નાથને,	

નથિ નાચ્યોરે, બાંધિ ધુધરૂ પાય,	હ.
નથિ કીર્તન કીધાં કૃષ્ણનાં,	હ. ૬૧
જેથી જોખ્યમરે, મૂળ સહિતાં જાય.	
નથિ ભગવદ્ગીતા ભાવથી,	હ.
મન ધારીરે, સ્વ વિચાર સમેત.	
જેહેણે આહાવો અવસર આપીયો,	હ. ૬૨
નથિ જાણ્યુંરે, તે હરીનું હેત.	
હુંતો ભય નિદ્રા રતિઆહારમાં,	હ.
પશુ સરખોરે, અથડાયો અજાણ.	
હાકિ ડંમર વ્યકલે ચોવટે,	હ. ૬૩
નવ્ય પ્રીછ્યારે, કેશવ કલ્યાણ.	
હુંતે હુંને માહારા માહાલિયો,	હ.
દીન વીતારે, એણિ રીત્યેં અનંત.	
જોણુ જાણે કેણુ પ્રતાપથી,	હ. ૬૪
મુને મળિયારે, સત્યવાદી સંત.	
તેણે મહિમાં હરીનો જણાવીયો,	હ.
કૃપા કરિનેરે, ઉઘાઠ્યા કાંન.	
તેણે આ સઘળું ઝાળખાવીયું,	હ. ૬૫
કાંઈ મનમાંરે, હવે ઉપજી સાંન.	
દુઃખ ઝાળખિ દિલમાં દાઝિયો,	હ.
માંથે મોટુંરે, મેં નિહાળ્યું મરણ;	
સરખ ભયને સહજ શમાવવા,	હ. ૬૬
હુંતો આંચોરે, શ્રીધરને શરણ,	
ભટકંતો ભમ્યો છું ભવોભવે,	હ.
અથડામણ્યરે, ભોગી છે અપાર.	
દેવ દુઃખ મિટાવાને માહારૂં,	હ. ૬૭
કરો કરૂણારે, કેશવ કિરતાર.	
તમે અધમોદ્ધારણુ ઇશ છો,	હ.
દામોદરરે, માનો મુને દાસ;	
માહારૂં મનડું સ્થિર કરી સ્થાપીયે,	હ. ૬૮
ખોલ્યકનીરે, કરિયે ખિરૂદાશ.	

ઘણું તમ થયો છું તાપથી,	
કરો શીતળરે, કરિ કરૂણા દ્રષ્ટ;	હ.
આવળુંને અળગું ખસેડીને,	
શેવકનેરે, થાઓ શ્રીધર સ્પષ્ટ.	હ. ૬૬
માહારૂં મનડું દુખાય છે માધવા,	
ધરણીધરરે, રેહેતી નથિ ધીર;	હ.
માહારે એક તમારો આશરો,	
વાહારે ધાજ્યોરે, શ્રીશ્યામ શરીર.	હ. ૭૦
મધુસૂદન માફ કરો હવે,	
જન્મ જન્મનારે, અપરાધ અનેક.	હ.
હવે અથડામણુ અળગિ કરો,	
જ્યમ થઈયેરે, આપણુ બે એક.	હ. ૭૧
હું અંશ તમારો અધ્યાસથી,	
વહ્યો ઉલટોરે, પરિહરીને પ્રીત.	હ.
માટે પ્રલયની પીડા ભોગવી,	
બહુ વેઠ્યાંરે ત્રણ ગ્રીષ્મને શીત.	હ. ૭૨
એતો સર્વ સ્વપન સરખું ગચું,	
હવે ઉઠ્યોરે, સુખ જ્ઞાન સર્વીત;	હ.
પુરૂષોત્તમજીના પ્રેમથી,	
સદ થાઈશરે, હું પતિત પર્વીત.	હ. ૭૩
અનાયાસે અદ્રષ્ટ આલોકાવે,	
ગંવરાવારે, ગોવિંદ ગુણજાન.	હ.
કૃષ્ણરામ કંગાલનું કૃષ્ણમાં,	
નિત્ય રાખજ્યોરે, ત્રીકમજી તાંન.	હ. ૭૪

સં. ૧૮૭૩ ચૈત્ર શુકલ ૩ ગુરો.

સિં ભટ્ટ કૃષ્ણરામ ભક્તિરામ.

(૩૧૬)

કીર્તન ૩૦૩ જી.

ભોગવદો (કુટુંબનુ વર્ણન)

દશીર. .

આવો તો કરીયે વાતડી,	હે કૃષ્ણજી.
હશિ હશી ભીડિયે છાતડી.	હે કૃં ૧
હુઃખની શી ગણુતિ કહું;	હે કૃં
અકળાઈ મન માહારે રહું.	હે કૃં ૨
ગૌ આહ્યાણુ પ્રતિપાળ	હે કૃં
સાંભળા લેજ્યો સંભાળ	હે કૃં ૩
મોહન મૂકિ આંખળો,	હે કૃં
શ્રીધર અરજી સાંભળો,	હે કૃં ૪
જનની હતી તે જ્યે જાણુતી,	હે કૃં
પુરૂષોત્તમને પ્રમાણુતી;	હે કૃં ૫
કીર્તને ગાતી કૃષ્ણને,	હે કૃં
કાંઈ ન પૂછતિ પ્રશ્નને.	હે કૃં ૬
પ્રતિવ્રતા તણા ધર્મને,	હે કૃં
સાચવતી સત કર્મને.	હે કૃં ૭
કેહેતી સરસ શિખાંમણો,	હે કૃં
કુસંગ ન કરતિ કો તણો;	હે કૃં ૮
આસક્તિ નવ્ય રાખતી,	હે કૃં
દુશ્મન કેંને ન દાખતી.	હે કૃં ૯
જગંદખા સરખી હતી,	હે કૃં
જેહેતું મન રેહેતું ચતી;	હે કૃં ૧૦
જાણુતી સઘળિ યુક્તિને	હે કૃં
તે તો મળી ગઈ મુક્તિને.	હે કૃં ૧૧
તાત હતા તે તારતા,	હે કૃં
વિમ્લના પંથને વારતા.	હે કૃં ૧૨
કોધી કેહેવાતા જનમાં,	હે કૃં
મેહેર ઘણી હતી મનમાં;	હે કૃં ૧૩
શિખામણો કેહેતાં ખરી,	હે કૃં

નજર હતી જેહેની નરિ.	હે કૃ૦	૧૪
રેવા જળે મૂકિ તનું,	હે કૃ૦	
પુનરપિ જ્યમ નાવે જનું.	હે કૃ૦	૧૫
કાકા મળ્યા તે કારયમા,	હે કૃ૦	
એક એકને ચંદ્ર ખારમાં	હે કૃ૦	૧૬
હાલે પોતાના હાલમાં,	હે કૃ૦	
વૈર વધારયા વાહાલમાં.	હે કૃ૦	૧૭
મનને માંન્યે માહાલતા;	હે કૃ૦	
ઉદમ અવળે ચાલતા.	હે કૃ૦	૧૮
કૃષ્ણ મળ્યાં તે કાંસુ ભમેં,	હે કૃ૦	
વિદ્વના પંથથી ન વીસમેં;	હે કૃ૦	૧૯
સમજણુ છે પણ શરમથી,	હે કૃ૦	
ભોળવાઈ ગયાં ભરમથી.	હે કૃ૦	૨૦
સંગ વિના સાંસો પડે,	હે કૃ૦	
જોઈતો માર્ગ તે શૂં જડે.	હે કૃ૦	૨૧
અપર માતા આડિ મળી,	હે કૃ૦	
ખળ સંગે તે ખળભળી;	હે કૃ૦	૨૩
શીક્ષા સરસ માંને નહી.	હે કૃ૦	
વિચ્યાર વિના જાયે વહિ.	હે કૃ૦	૨૨
સમજે નહીં કાંઈ સાનમાં,	હે કૃ૦	
મરદાઈ જાય છે માનમાં.	હે કૃ૦	૨૪
ઉત્તમ અવસર આવિયો,	હે કૃ૦	
તોપણ કંઈ ફેલાવિયો;	હે કૃ૦	૨૫
દુઃખ પડતું નવ્ય દેખતિ,	હે કૃ૦	
ઉત્તમ માર્ગને ઉવેખતી,	હે કૃ૦	૨૬
મુખથી તો મીઠું વદે,	હે કૃ૦	
રંગ ન કાંઈ રહે હૃદે	હે કૃ૦	૨૭
આપ ઉપાઈ વાતો ચ્યણે,	હે કૃ૦	
દુઃખ દાઈને સગાં ગણે;	હે કૃ૦	૨૮
બોલ્યું પ્રમાણુ ન પાળતી,	હે કૃ૦	
શ્રેષ્ઠને નેષ્ટ નિહાળતી,	હે કૃ૦	૨૯

ભાઈ મળ્યો તે ભોળિયો,	હે ૬૦	
તેણે ન નિર્ણય તોળિયો.	હે ૬૦	૩૦
મરડ વદે મોહોટાં થકે,	હે ૬૦	
સુહૃદને સમઝી નબ્બ સકે;	હે ૬૦	૩૧
જાણે જ્યે હું બહુ સમજણો,	હે ૬૦	
અવગુણ જાણે ન આપણો.	હે ૬૦	૩૨
કાંઈક સુધર્યો સંગથી:	હે ૬૦	
પણ રીઝ્યો કોય રંગથી.	હે ૬૦	૩૩
સાવધાની જાણી નહિ,	હે ૬૦	
ગમતી ગ્રંથી રહ્યો ગ્રહિ;	હે ૬૦	૩૪
કઠિણ મળી સહુ કાકિયો,	હે ૬૦	
તેથિ હું તરતજ થાકિયો.	હે ૬૦	૩૫
કંઈ બિધની કલબલ કરે,	હે ૬૦	
સહજમાં આંસુ ભરે.	હે ૬૦	૩૬
મળ્યે થકી મુમતે ચઢે;	હે ૬૦	
વાત કરતાં લડિ પડે.	હે ૬૦	૩૭
મામા મળ્યા તે મરડતા;	હે ૬૦	
સાંન વિના શળ્યા ભરડતા.	હે ૬૦	૩૮
માંહો માંહો લડી મરે;	હે ૬૦	
બીજાને બદલાંમી કરે.	હે ૬૦	૩૯
દાસ થઈને દામના:	હે ૬૦	
ન્યાહાળી જીવે નહિ નામના.	હે ૬૦	૪૦
અબજાના ઉપદેશથી;	હે ૬૦	
ધુણે દિવાનીશિ દ્રેષથી.	હે ૬૦	૪૧
વિજ્ઞાન થકે વિમુખે વહે;	હે ૬૦	
દીકરીયોને દુઃખે દહે.	હે ૬૦	૪૨
મૂર્ખ મળી બે માંમિયો;	હે ૬૦	
નિત્યે લડે સાંહાંમ સાંહામિયો.	હે ૬૦	૪૩
ગતિ બિન ગરવે ગાજતી;	હે ૬૦	
લવ કરતાં નબ્બ લાજતી.	હે ૬૦	૪૪
પેતાના પતીને પ્રેરતી;	હે ૬૦	

વાહાલાં વિષે વિષ વેરતી.
 સસરા હતા કાંઈ સાંનમાં;
 સમજતા સ્વરથી ગાંનમાં.
 કંઈક સગાને પોષતા;
 છત થોડી ને હતા છતા.
 દીન ઉપર રાખતા દયા;
 પ્રયત્ન તે પરલોકે ગયા
 સાસુમાં સાંન થોડી હતી;
 તો પણ કોઈને ન પીડતી.
 સંસાર સાચો માનતી;
 બહુવિધ બાધાઓ બાંનતી.
 લોક લવે લક્ષ લાગતી;
 દુઃખ ને સુખ લહિ માંગતી;
 પરણી મળી તે પીડતી.
 હું હું કરતી હીંડતી;
 ધરમ ન સમજે ધારિને;
 માન્ય કરે ન મુરારિને.
 તૃષ્ણાતણા બહુ તાનથી;
 સત્ય ન સમજે સાંનથી.
 કથા ન ઉતરે કાનમાં;
 ગળે ન ગોવિંદ ગાનમાં.
 શુન્ય હૃદય રેહે છે સદા;
 અવલોકે નહિ આપદા
 લોક તણી લવરી ગમે;
 જાતો ન જાણિ સકે સમે.
 કહિયે તો કલેશ કરિ લહે;
 રોષ હૃદય રાખિ રહે.
 ભણુનારા ન ભલા મળ્યા;
 કાંમ તણે કીચે કળ્યા.
 ભાગવત વસ્તુને ભણે;
 તો પણ ચેટકને ચણે.

હે કૃં ૪૫
 હે કૃં
 હે કૃં ૪૬
 હે કૃં
 હે કૃં ૪૭
 હે કૃં
 હે કૃં ૪૮
 હે કૃં
 હે કૃં ૪૯
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૦
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૧
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૨
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૩
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૪
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૫
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૬
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૭
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૮
 હે કૃં
 હે કૃં ૫૯
 હે કૃં
 હે કૃં ૬૦

સમ દ્રષ્ટી થાયે નહિ,	હે કૃં	
વિષય મહાં જાયે વહિ,	હે કૃં	૬૧
કળિ ન સકે નિજ કષ્ટને,	હે કૃં	
લલાં કહે નિત્ય બ્રહ્મને;	હે કૃં	૬૨
આપ આપનું ન ખોલતા,	હે કૃં	
રજમાં મન રગદોલતા.	હે કૃં	૬૩
કહ્યું ન કરણે ઉતરે,	હે કૃં	
શૂં તારી શકે શૂં તરે રે.	હે કૃં	૬૪
વિદ્યા લણે પણ નબ્બ ગણે,	હે કૃં	
જાણે જ્યે મોટા આપણે.	હે કૃં	૬૫
અલ્પજ્ઞ એવા શું કરે,	હે કૃં	
આપ તરે ન અન્ય શું તરે,	હે કૃં	૬૬
વાંચી પુરાણ પ્રાઠ નબ્બ થયા,	હે કૃં	
પોપટિયા જ્ઞાનથી છકી ગયા.	હે કૃં	૬૭
ધારી ધારીને જોયું લોકમાં,	હે કૃં	
વૃત્તિ વિરામે સાવ શોકમાં.	હે કૃં	૬૮
પાડોશી મળ્યાં પાતળાં,	હે કૃં	
ગરબડાટ માંહે ગળ્યાં.	હે કૃં	૬૯
સત્ય વચન નવ પાળતાં,	હે કૃં	
ખળે બિજાને ખાળતાં.	હે કૃં	૭૦
નિત્યે લહે એક એકથી,	હે કૃં	
ટંટા ફરે બહુ ટેકથિ,	હે કૃં	૭૧
ગોળને ખોળ તોલે ગણે,	હે કૃં	
કલ્પિને કંઈ કઉતુક ચણે.	હે કૃં	૭૨
અન્યનું અનિષ્ટ તકાવતાં;	હે કૃં	
બકે બિજાને બકાવતાં	હે કૃં	૭૩
શ્રોતા સુભાંણુ ન કેા મળ્યા.	હે કૃં	
જે મલિયા તે છરે છળ્યા.	હે કૃં	૭૪
કોય ન કરણે કથા ધરે,	હે કૃં	
આપ આપમાં લબ્યાં કરે;	હે કૃં	૭૫
શાસ્ત્ર શિખામણુ શું લહે,	હે કૃં	

જ્ઞાનનિ ગોષ્ઠી ન કો ઝાહે.
 આવશ્યક નબ્બ ઓળખે,
 હાંડિ રહ્યા આપને દુઃખે;
 નષ્ટપણું નબ્બ નીસરે,
 આજની વાત કાલ્ય વિસરે;
 અન્વીક્ષ્યા નબ્બ ઉપજે,
 તાંતો ન મનનો કો તજે.
 માંહિહું તત્વ ન જીવે મથી,
 પ્રીત્યે કરી પુછતા નથી.
 નિત્યા નિત્ય વિવેકને,
 આશરિ ઓળખે ન એકને,
 પ્રવૃત્તિ માંહે રહ્યા પચી,
 મમતા માંહે રહે મચી.
 ઉલટા ઉઘમને કરે,
 કથા તજીને તીર્થે કરે.
 લોકિક લક્ષે લોભાવિયા,
 ગાહાપણે સરવ હાભાવિયા.
 દાનવેળા કર થરથરે;
 એહેવાથી અરથ કિયો સરે.
 બડબડ ધનવાળા બકે;
 નિર્ધન તે શું કરી સકે.
 સમય મળ્યો કલોકાળનો;
 અનેકની ઓશિયાળનો.
 સત્ય રહ્યું સંતાઇને;
 પાપ રહ્યું પસરાઇને.
 ધરમ ગયું ધરણી ધરી;
 જ્ઞાન લીધું હંભે હરી.
 પૂણ્ય ગયું પાતાલમાં;
 સમદ્રષ્ટિ રહિ બાલમાં.
 સત્ય ગયાં સૂકાઇને;
 રસ ગયા રીસાઇને.

હે કું ૭૬
 હે કું
 હે કું ૭૭
 હે કું
 હે કું ૭૮
 હે કું
 હે કું ૭૯
 હે કું
 હે કું ૮૦
 હે કું
 હે કું ૮૧
 હે કું
 હે કું ૮૨
 હે કું
 હે કું ૮૩
 હે કું
 હે કું ૮૪
 હે કું
 હે કું ૮૫
 હે કું
 હે કું ૮૬
 હે કું
 હે કું ૮૭
 હે કું
 હે કું ૮૮
 હે કું
 હે કું ૮૯
 હે કું
 હે કું ૯૦
 હે કું
 હે કું ૯૧

ગમ્ય ગઈ છે ધોવાઈને;	હે કૃં	
વિવેક ગયો વગોવાઈને.	હે કૃં	૬૨
પાત્ર પરિક્ષા રહિ નહિ;	હે કૃં	
સ્થિરતા ગઈ થાંથી થઈ.	હે કૃં	૬૩
આયુષ્ય અદ્ય થયાં બહુ;	હે કૃં	
શાસ્ત્ર તજીને વહે સહુ.	હે કૃં	૬૪
ચ્યાહિ કરે સહુ ચોરિયો;	હે કૃં	
ગુજરે પેઠા ગોરિયો.	હે કૃં	૬૫
અર્થ ગઈ અવની બળી;	હે કૃં	
હિંચું ન આવે મરે રળી.	હે કૃં	૬૬
ગુણમાંથી અવગુણ ગ્રહે;	હે કૃં	
લક્ષ કરી ન વસ્તુ લહે.	હે કૃં	૬૭
ધર મળ્યું તે ઘોરેંઘણે;	હે કૃં	
દાઝિયે દુઃખ દેવા તણે.	હે કૃં	૬૮
એકાંત માટે એ ગ્રહ્યું;	હે કૃં	
સહ વસવું ન ગયું સહ્યું.	હે કૃં	૬૯
કૃષ્ણ ભજન થવું ચ્યાહિને;	હે કૃં	
લીધું નિકેત વઢાઈને.	હે કૃં	૧૦૦
ન્યાત મળી નહિ નિર્મળી;	હે કૃં	
એક એકથી રહે બળિ.	હે કૃં	૧૦૧
શઠબુદ્ધિ કરે શેઠિયો;	હે કૃં	
સત્ શિક્ષા પડી હેઠિયો.	હે કૃં	૧૦૨
ગમ્ય ગઈ કુળ ગોત્રની;	હે કૃં	
પ્રીતી નહિ પાડ સ્તોત્રની.	હે કૃં	૧૦૩
અંગ મળ્યું તે રોગિયુ,	હે કૃં	
ભવ્ય પદાર્થનું ભોગિયું	હે કૃં	૧૦૪
પદ કરથી પાંચિ ઝરે;	હે કૃં	
આસન ન અતિશે ઠરે.	હે કૃં	૧૦૫
નાસિકા નિત્ય ભવતી હવી;	હે કૃં	
પાપે તમાકુ પડે સુંઘવી.	હે કૃં	૧૦૬
પાથન થાય નહિ અજનું;	હે કૃં	

યત્ન ન ચાલે જનનું.	હે કું ૧૦૭
મન મળ્યું તે મંદ છે ધણું;	હે કું
આપ સંભાળે ન આપણું.	હે કું ૧૦૮
ઉઠતી ચાલે આસક્તિયો;	હે કું
નેક ખસે ન નવક્તિયો.	હે કું ૧૦૯
કામ ને ક્રોધ મદ લોભના;	હે કું
કરી સકાય નહિ દ્વેષના.	હે કું ૧૧૦
જે મળ્યાં તે દુખિયા મળ્યાં;	હે કું
ખાખત ખાખતનાં મળ્યાં.	હે કું ૧૧૧
કોનું દુઃખ જાયે કહ્યું;	હે કું
શ્રીધર જાતું નથિ સહ્યું.	હે કું ૧૧૨
શાશ્વ મળ્યું તે સોહામણું;	હે કું
વારવાર લે ઉભાંમણું.	હે કું ૧૧૩
તોપણ તૃષ્ણા નબ્બ ખસે;	હે કું
પ્રેમ અજી ન હૃદે વસે.	હે કું ૧૧૪
કહો હું શું કરું નાથજી;	હે કું
અરજી ન કાંને ધરો અજી.	હે કું ૧૧૫
જે દીકું તે જવાળમાં;	હે કું
જન પડયો છે જંજાળમાં.	હે કું ૧૧૬
નથિ ઉગરવાનો સમે;	હે કું
હવે તો હાથ પકડો તમે.	હે કું ૧૧૭
વિલંબ વિઠલ શુ કરો;	હે કું
એક છે આપનો આશરો.	હે કું ૧૧૮
સંકટ સકળ શમાવિયે;	હે કું
શિશ્ન સમાચાર કાહાવિયે.	હે કું ૧૧૯
પાનું પડ્યું પ્રભુ નાથથી;	હે કું
હવે ન મૂકશ્યો હાથથી.	હે કું ૧૨૦
ઠરવાનું ઠેકાણું નથી;	હે કું
વિયોગ દુઃખ નાખે મથી.	હે કું ૧૨૧
શી શી આપદા ગણાવિયે;	હે કું
જાંણને શું કહિ જણાવિયે.	હે કું ૧૨૨

(૩૨૪)

દાસનું દુઃખ હવે રૂખિયે;	હે કૃં	
અશ્રિતને ન ઉવેખિયે.	હે કૃં	૧૨૩
કેહોને દુઃખ કહું ભાણૂં;	હે કૃં	
જગજીવન કરિ બાણૂં.	હે કૃં	૧૨૪
રમનાથ હવે રીઝીયે;	હે કૃં	
શીઘ્ર સમાચાર લીજીયે.	હે કૃં	૧૨૫
લોગવટો કહ્યો લોગનો;	હે કૃં	
વાહાલા તણા એ વિચોગનો.	હે કૃં	૧૨૬
તૂક સવાસો તારવી,	હે કૃં	
ધણિ સાહેબ દિલ ધારવી.	હે કૃં	૧૨૭
વાહાલા તણા વિશ્વાસ છે;	હે કૃં	
કૃષ્ણરામ દાસનો દાસ છે.	હે કૃં	૧૨૮

ઢાહરો.

અષ્ટવિંશ શત તૂક તે, લોગવટાની ગાધ;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણજી, ઉગારો કર સાહિ. ૧.

(સંવત ૧૮૭૩ ના ચૈત્ર સુદી ૭, બોમે.)

લી૦ ભટ્ટ કૃષ્ણરામ ભક્તિરામ.

વિ૦ ૧૬ પા. ૬૫

(૩૨૫)

હિંદુસ્તાની

કીર્તન ૩૦૪ થું.

દશીકર.

કુંચીત કૃષ્ણ શિરો રૂહવેણી, ગુંધીત સ્નિગ્ધ મુગંધ મુખેણી;
માનું ફણીધર ફેણી હે, એસે કૃષ્ણકું ધ્યાઉં. ૧
મૂર્ધ્નિ મયૂરકિ ચંદ્રીકા સાજે, મણિમય રચીત કીરીટ બિરાજે;
કોટી દીવાકર લાજે હે, ૨
કેસરી તીલક લલાટ ત્રીધારા, તા બિમ્બ મૃગમદ બિંદુ મુધારચા;
મુખ છળી ચંદ્ર ઉજારાહે. ૩
મકરાકાર કુંડલ ઉઘોતી, નાસા સરલ માનું હીપક જમોતી;
તા બિંચ લલકત મોતી હે. ૪
કરૂણા કટાક્ષ કમલ દલ લોચન, ઉદીત પલક પુનિ પુનિ સંકોચન;
ભૂકો વિલાસ ભય મોંચન હે. ૫
સ્મિત મુખ મૃદુમૃદુ મંજુલ હાસા, બાહુ આબનું માનુ ગજનાસા;
વપુ નવધન સંકાશાહે. ૬
ઉર મુક્તા તુલસી વન માળા, કૈસ્તુભ મણિ છબિ પરમ રસાલા;
શ્રી વત્સ અંક વિશાલા હે. ૭
શોભાયમાન સુંદર ભૂજવ્યારી, ચક્ર ગદા ધનું અંબુજ ધારી;
અતુલ અસુર દલ હારી રે. ૮
વામ વિભાગે રાજીતસા ભરણી, મહાલક્ષ્મીસા વિદ્યુત સમ વરણી;
સેવક સંકષ્ટ હરીણીરે. ૯
કટિ કિંકિની તામેં ધુધરૂ વાજે, પીત વસન પરીધાન વિરાજે;
પદ નૂપુર ધ્વની ગાજેરે. ૧૦
પદ નખ પ્રતી માનું શશીકી ડાહ્યા, મુનીજન મન જ્યહાં પાવત લોભા;
નાના ચિન્હ તલ શોભા હે. ૧૧
જ્યા ચરનનકા મહીમા અગાધા, અગમ નીગમ વિધી ખર ન લાધા;
હરત જનમકી બાધા હે. ૧૨
પાવન રૂઢય નયન મુખ કરણ, પાવન કરપદ મહીમા સ્મરણ;

પ્રભુ પ્રભુતારતી હરણુ હે.

ઐ. ૧૩

પાવન નામ સ્મરણુ સંસારા, જ્યાતે પાવત ભવજલ પારા;

સચ્ચિદાનંદ અગારા હે.

ઐ. ૧૪

અશરણુ શરણુ સદાંતરચામી, દીન દયાલ સચરાચર સ્વામી;

સખ ઘટ ઘટકે ગામિ હે.

ઐ. ૧૫

કૃષ્ણરામ કિંકર પૂકારે, જ્યાંની સમર્થ આયો શરણુ તુમારે;

તુમ બિન કોન ઉગારે હે.

ઐ. ૧૬

વિ. ૯ પા. ૨૨

કીર્તન ૩૦૫ મુ.

દશી પ્રેર.

સુનોજી કૃપાલ અરજી એક આજરે સુ. ધૃ. ૧

જ્યો તવચરનકી ભક્તિ સદાહિ,

કરત મનનંન મૃત્ય સમાજરે;

વાકું કૃષ્ણા તુમ જ્યો કરત હો,

યામે કહા ચીત્ર મહારાજરે.

સુ. ૨

જ્યો હોય મેરે સરખો નિષ્કુર,

ભક્તિ દીન હીન શુદ્ધ ત્યાજરે;

નામ સ્મરનસૂં ખરજ્યનિગોરા,

મદ મત્સર સમવેતની લાજરે.

સુ. ૩

પરિપૂરન અજ્ઞાંકો ભાજન,

અતિ નિદ્ય પતિતકો રાજરે;

એસે કું તારોગે નહીતો,

ખિરૂદ કૃપાલ ધરચો કુંન કાજરે.

સુ. ૪

અપરાધીકી સહાય કરોગે,

જ્યજ કૃષ્ણા કર ખરે શ્રીરાજરે;

કૃષ્ણરામ કહે તુમજ્યુ તુમારી,

ખિરૂદ ધરચેકી રખવી લાજરે.

સુ. ૫

વિ. ૧૩ પા. ૧૬.

(૩૨૭)

કીર્તન ૩૦૬ હું.

દેશીરેર ગજલ.

કયાં રૂપાય માનલયે, બોલતે ન મોસું,	કયો. ૧
દીનબંધુ દેવ બિના, મેં પુકારું કોસું.	
જ્યાંકે પદ સીસ ધરયો, સો લિખ્યો લલાટે;	કયો. ૨
શરણાગત વત્સ સો, કર સૂં કયાં કાટે.	
તુમ ગરીબકે નિવાજ, મેં ગરીબ સખસું;	કયો. ૩
પ્રાણનાથ મેં પુકાર, કરતા હું કબસું.	
સુનતે કયોં નહિ સુજન, કાન મૂઘ બેઠયે;	કયો. ૪
દોષ મેરચે દેખ્ય ડરચે, કહા છુપાય પેઠયે.	
મેં તુમારે શરણુ આયો, જ્યાંની બલજેરી;	કયો. ૫
બલિયે બક્ષીસ કરો, ચાકરકી ચોરી.	
ઇશ્વરતા ઉદય કરી, તાપ પાપટારો;	કયો. ૬
દેહ દિયો દુર્લભ સો, શ્રીપતે સુધારો.	
નાથ હે સદા તુમારે, હાથ સકલ બાજી;	કયો. ૭
કૃષ્ણરામ કિંકરપર, રસિયે રહો રાજી.	

વી૦ ૩ પા૦ ૧૩

કીર્તન ૩૦૭ મું.

દેશીરેર.

આવો મેરચે પ્રાંનનકે પ્યારે, વિઠલ વ્રંદાવન વારે,	આ. ૧
કૃપા નિધાન કૃષ્ણ કરે.	
માધુરી મોરલી તેરી બજ્યા, સુંદર સ્વર સમ ન સૂં ગજ્યા;	આ. ૨
એકબેર સુનાવ મોકું મજ્યા.	
દેખું તેરી કીટ મુકુટ કલકી, નયન કીકિયોંકી ચલકી,	આ. ૩
ગંડકુંડલોકી ઝલકી.	
ગોપીકા ઘર કેસેં ધસિયા, ચોરચે નવનીત દહી છસિયાં.	આ. ૪
રંચેક ચખાવ મોય રસિયા.	
આહું તેરી પાવન પદ રજકું, જ્યાંકિ નિત્ય ઇચ્છા શિવ અજકું.	આ. ૫
કહો કેસેં સુલલ લઇ મજકું.	

(૩૨૮)

કહા મેં તિલ તેરે ચોરચે, છુપિ ક્યૌં રહે નંદ છોરચે;
કૃષ્ણરામ રહે કરજોરચે.

આ. ૬

વી. ૩ પા. ૧

કીર્તન ૩૦૮ મું.

હરી તુમ ઇષ સખા મેરા, મે નિજ ચરનનકા ચેરા;

હરિ. ૧

કહાં લૌ ફિરા ઝોગે ફેરા.

સેવકાઈ મોસુ કહુ ન સરિ, પ્રિયકરકી પ્રીતિ બિસરિ;

હરિ. ૨

યદપી માનવ તનુમે ધરી.

અનન્યતા મોસુ ન બણી, રહામેં રંક તુફારા રૂણી,

હરિ. ૩

માપી કરો માહારાજ ધણી.

બાલક માંની બાંહ ધરો, બિરૂદ પેખી બિરૂદાશ કરો;

હરિ. ૪

ભવ્ય ભરૂંસે ચિત્ત ભરો.

કોસુમે કૃપા નિધાન કહું, કહાં લૌં અબ મેં કષ્ટ સહું;

હરિ. ૫

દેખો મેં દાવસું દાસદ હું.

સરન આયે કી લાજ નિભાઓ, ક્યા નિધાન પ્રતીતિ દિખાઓ॥

હરિ ૬

કૃષ્ણરામકે કષ્ટ મિટાવો.

વી. ૩ પા. ૧

કીર્તન ૩૦૯ મું.

દશીર.

અબલું ક્યૌં નહિ બોલો તુમ, કહા ડારચ દીયા,

ટેક. ૧

ગુનેગાર દેખી મો ગરિબકું, કિંકરકું કહા ફર કીયા;

દિલ મેરો ડરપે ચહ ડરતેં, હિંમતબિન ફટ બત હિયા; અ. ૨

કરૂણાસિંધૂ કહાયકેં એસા, રોષ રંકસું ક્યૌં રખિયા;

અધમો દ્વારણકું એસા અબ, લક્ષ્ય કહાં સૂં આય લગિયા. અ. ૩

અસરન સરન જ્યાન અબ આયો, ચરન સરનમેં કાલ લિયા;

અબ પાછે પટકો મોકું તબ, શરણ વતસલ ક્યૌં બિરૂદ લિયા.

અ. ૪

તુમકું તજ્યમે તમ કહા જ્યાંઉ, ધરમધુરંધર ધારોધિયા;

દાસ જ્યાંન જ્યબ નરતનું દીનિ, અબ રગડાઓ ક્યૌં રસિયા.

અ. ૫

(૩૨૯)

છોકરળાદ ન છેક કરો તુમ, છાછય પિળન વારેકે છિયા,
પતિત પાવન અળ દીજે પ્રતીતિ, કૃષ્ણરામકું જ્યાહિ પ્રિયા. અ. ૬
વી. ૫ પા. ૩

કીર્તન ૩૧૦ મું.

દશી ફેર “ ઇશ ઇચ્છાયે ” એ ચાલ.

પ્રેમ કટાક્ષ શું પેખો, પ્રભો મોસું પ્રેમ કટાક્ષ સું પેખો;
ગુણ અવગુણ જ ન દેખો. પ્રભો. ૧
મેં કિંકર સોહિ કૃપણ સદામત, તુમ દીલકે દરિયાઓ;
સંકટ સિંધુમેં ડુબત સેવક, બાંહ પકડકે બચ્યાઓ. પ્ર. ૨
માફ કરો અપરાધ એ મેરચે, તનયકે જ્યૈં કરે તાત;
રંક રહિયતકે જ્યૈં કરે રાજ, મુગ્ધ શિશુકે માત. પ્ર. ૩
વચ્છકે માફ કરે જ્યૈં વાચા, પ્રતીવૃતાકે જ્યૈં સ્વામી;
સખા સખાકે સહન કરે જ્યૈં, યૌં મેરે અંતરયામી. પ્ર. ૪
તુમ હો જ્યગતપિતા જનની જગતકે, જ્યગતસખા જ્યગદીશ;
તુમ બિન કોસું કરૂં મેં અરજ, ચરન નમાયેં શીશ. પ્ર. ૫
દાસ વત્સલ તુમ દેવ દામોદર, દયાનિધે દીન દયાલ;
કિંકરકે કલ્પદ્રુમ કેશવ, પ્રેમીનકે પ્રતિપાળ. પ્ર. ૬
આર્ત જનોંકે આર્તિ નિવારક, અંધ જનોંકે નેત્ર;
જ્ઞાન વિરાગ લક્ષિતકે દાયક, ક્ષેમ સકલકે ક્ષેત્ર. પ્ર. ૭
અનન્ય જનકી એક ગતી તુમ, તમ જનોંકે ત્રાતા;
સેવકકે સરવસ્વ સખા તુમ, દિવ્ય પદાર્થકે દાતા. પ્ર. ૮
અધમોદ્ધાર પતિતકે પાવન, ગરિબકે ગરિબનિવાજ;
કૃષ્ણરામપર કરૂણાનજર કરો, માધવજી માહારાજ. પ્ર. ૯
વી. ૫ પા. ૧૪

કીર્તન ૩૧૧ મું.

દશી ફેર “ લંકાનગર સોઈ કાચારે ” ચાલ.

મનપતિ અળહિ આજ્યા હે, ત્રિભુવન નાયક મેરે. મ. ૧
અશરનશરન પતિતકે પાવન, એતેરા બિરૂદ બતાજ્યાહે. ત્રિ. ૨
અંતરયામી સળઘટવાસી, ઇન્દ્રિય સળકે રાજ્યા હે. ત્રિ. ૩

શરણાગત વિશ્રાંત સખા તે, ગુણનિધી ગરિબ નિવાજ્યાહે. ત્રિ. ૪
 ભક્તવત્સલ ભવ ભયકે ભંજન, પીડ્ય પ્રાણુનકી પાજ્યાહે. ત્રિ. ૫
 ઘેર ઘેર કહા કહું પુરૂષોત્તમ, મલિનતા મનકી મિટાજ્યાહે. ત્રિ. ૬
 જો નિરમિત સો હોયગી આપસું, સમઝચકિબુઝચ સુનાજ્યાહે. ત્રિ. ૭
 દરદ મિટાઓ દયાનિધિ દિલકા, કોઉબિધ બચન બચ્યાજ્યાહે. ત્રિ. ૮
 કંઠલું પ્રાન આન અબ અટક્યા, બચવેકી બૂટી દીખાજ્યાહે. ત્રિ. ૯
 જ્યો નહિ સાહ્ય કરો તો બિરૂદ તુમ, ઘર બેઠે કોન કાજ્યાહે. ત્રિ. ૧૦
 જેસેં બેગ છુડાયા ગજપતી, અબ એસે મોકું છુડાજ્યાહે. ત્રિ. ૧૧
 કૃષ્ણરામકી અરજ્ય સુનવેકું, કબલું ધરોગે મુલાજ્યાહે. ત્રિ. ૧૨

વી. ૭ પા. ૧૪

કીર્તન ૩૧૨ મું.

દશી રૂર.

પ્રકૃતી પર હોય સદા તુમનેં, સીર કયૌં ધરીયા પર મોરનકા;
 સતપાત્ર બની દીન રાત્ર કરમ, વ્રજમેં જ્યું ક્રિયા કયૌં ચોરનકા. ૧
 રસિયા જ્યું ભઈ છસિયાકે ભિયે, કયૌં નાચ નચેં ઘર ગોપીનકે;
 છત્રધારિ મુરારી કહાય સીરેં, ધરતા જ્યું ભયેં કયૌં ટોપીનકે. ૨
 કેસેં પકરી કરમેં લકરી, જનપાલ ગોપાલ ભયે જનમેં;
 શ્રીનિવાસ ભઈ પુની રાસ રચે, ન કયૌં અહીર સુતાકે જ્યૂથમેં. ૩
 સુપ્રબુદ્ધ પીયો કયૌં દુધ ધરચે, વપુ વચ્છ શિશુકે સ્વચ્છ ભઈ;
 કૃષ્ણરામ પ્રણામ કરે તુમ બિન, અપને દુઃખકું કહેં કોંસુ જઈ. ૪

વી. ૯ પા. ૨૧

કીર્તન ૩૧૩ મું.

પ્રભૂ આપ બરોબરી આપહિ હો, નહિ હોવત ઓર ન સું ઉપમા;
 જ્યબ સાર અસાર બિચાર ક્રિયો, તબ કોન પદારથ આપ સમા.
 નીજ સેવક દેવ અદેવ તજી, અહિ પદ્મ ઉપાસત જ્યાકું રમા;
 કૃષ્ણરામ પ્રણામ કરી જ્યું કહે, તુમ રંક કે વંક કરોગે ક્ષમા.

વી. ૯ પા. ૨૧

કીર્તન ૩૧૪. મું.

દેશી ફેર-ટિપિકા.

ગોવિંદજી કે ગુન ગાઉ, શ્રી કેશવજીકી;

કમલ નયનકી, સખ સુનીકી, કરૂણા કટાક્ષ વ્યહાંઉં.

ગો. ૧

જ્યાકે પદ પ્રક્ષાલનકીના, બિધિને બહો અર્હણ દીના

તે નીરનસું પ્રગટી સ્વઃસરિત, ભરિત કીને સખ લોક;

અશોક ભયે દરશન ફલ પાય, ભગીરથકો તપ જાન્ય.

કિયો ફલ દાંન, પધારી ભરતખંડ;

પાખંડ ભરયે જન તારનકું, આઈ કપિલા શ્રમ બેગ ભરી;

સુત સાઠ સહસ્રકું તારય લીના, જ્યાંને, સો પદકું શીશ નમાઉં.

ગો. ૨

જ્યો પદં વિશ્વ સકળ વિસ્તારયા, બ્રહ્માંડ બાહ્ય પ્રસ્તારયા;

જ્યાનેં અંડકટાહ દોર, આંન્યો જલ આગણુકો ઇત એર.

ધર્યો બલ પૂરનસું, બશિયો બિધિકે જ્યુ કમંકુલમેં;

જ્યાસું પદ પૂજા શુદ્ધ ભઈ, જ્યામેં જ્યુ બશી પદ પંકજકી રજ.

જ્યા રજસું અતિ પુનિત ભઈ, માંનુ સુક્તિજલ રૂપ ધરી;

આઈ અવની તલ શોધનકું, યાહીકું ધરી સિર શંકરને.

સો પદપંકજ બલિ શિર ધારયા. જ્યાનેં, વા પદ પંકજકિ રજ

બેગહિ પાંઉં. ગો. ૩

જ્યો પદકી હોવત નહિ ઉપમા, ગ્રહિ પદ્મ ઉપાસત જ્યાકું રમા,

જ્યા પદ ગોપિનકે વક્ષ સ્થળ, બલ પ્રેમ ભરયો,

ફળરૂપી ધરયો, જ્યાસું કામામય ભાજ્ય ડરયો.

જ્યો જાય પરયો, કાલીય શિરે;

પુનિ નાય નચ્યે, જ્યાસુપદ લાંછન શીશ ભયે.

સખ બિધન ગયે, ગરૂડાદિક આવત;

શીશ નમાવત, તાહિકી રજ ચ્યાહાવત.

કૃષ્ણરામ, જ્યો પદ તપનકું છત્ર સમા,

જ્યાંની, વાહીકી નિત્ય ડુંડિ બજ્યાઉં

ગો. ૪

વી. ૧૦ પા. ૫

(૩૩૨)

કીર્તન ૩૧૫ મું.

દશી રેર.

જય જય વંતીની, નંદકે સુભાન મેરી;	
અખિયાં આગે આઓરે,	હે નં. ધૂ. ૧
કેસરકો લાલ તિલક, કુંડલોંકી નીકી ઝલક;	
ત્રેમકિ પૂરીત પલક, એસિ છબ લ્યાઓરે.	હે નં. ૨
મંદ મુસ્કયાન બાહાલ, ઉર વેજ્યંતી માલ;	
રસ સખસૂં રસાલ, છબી નિરખાઓરે.	હે નં. ૩
કીટ મુકુટ પર કલકી, અલકોંકી શોભા અલિકી;	
યદુનાથ એસી ઝલકી, દ્રષ્ટિ સૂં દિખાઓરે.	હે નં. ૪
*ધ્વનિમંત અધરેં ધારિ, ભરચે જ્યામેં તાંને ભારી;	
પ્રાંન કે પ્યારેકી પ્યારી, બંસૂરી બજ્યાઓરે;	હે નં. ૫
કંઠપેં કૌસ્તુભમની, કટિકટિ કીંકિની.	
પાંઉકિ નૂપુરધ્વની, શ્રવનેં સુનાઓરે;	હે નં. ૬
તત થેઇ બોધ્ય તાંન, ગલે મીઠો ગાય ગાંન;	
ફૂંસેનીસૂં બતાય સાંન, નિકટ બુલાઓરે.	હે નં. ૭
મેરો કર ધરચ નીકો, લાલમેં બનાય ટીકો;	
કૃષ્ણરામ કૃષ્ણજીકો, દાસ ઠિરાઓરે,	હે નં. ૮
	વિ. ૧૦ પા. ૬.

કીર્તન ૩૧૬ મું.

કેશવજી અરજી મેરી, કાંને કબ ધારોગે;	હે કે. ૧
જિનગાંની જ્યાત રહી, આતુરતા અતી લઇ;	
અબહી અવલોકો નહી, પાછે કબ તારોગે.	હે કે. ૨
દુર્લભ જ્યો દેહ દીની, કરૂણા જ્યો તુમનેં કીની;	
બહે જ્યાતીહે બિનચીની, કબ જ્યુ સુધારોગે.	હે કે. ૩
કામસો સંકષ્ટ કરે, કોધ ક્રિયમાંણુ હરે;	
લોભ સો લરાઇ લરે, તાકું કબ ટારોગે.	હે કે. ૪
તિનુ બિધ તાપ તાપેં, સ્વારથી જન શ્યાપેં;	
ધશ્વર કબ આપહી આપેં, વિડંબણુ વારોગે.	હે કે. ૫

સાધન ન મોસું સાધે, લક્ષ્યહીકો શોધ ન લાધે;
 બહોવિધ બડબડ બાધે, એસેં કયૈં બિસારોગે. હે કે ૬
 કહે જન કૃષ્ણરામ, સુનોજી હે સુંદર શ્યામ;
 પતીત પાવન નામ, આપહી કયૈં હારોગે. હે કે. ૭

વિ. ૧૦ પા. ૭.

કીર્તન ૩૧૭ મું.

દશી ફેર.

કેશવજી કરૂણા કરોગે, પ્રતીતિ દો મન મેરે ઠરોગે. કે. ૧
 બુદ્ધિ બાવરીસી ભઈ મેરી, જ્ઞાન અવિદ્યાનેં લીનો ઘેરી;
 બહોબેર ફિરિયા મે ભવમેં ફેરી, કે. ૨
 તૃષ્ણાનેં તાંતિ ગરેમેં ડારિ, તાતેં ભમ્યો મેં જ્યૌબનચારી;
 બાસુદેવકો સ્મરણ બિસારી. કે. ૩
 ધન સુતબંધુ હવેલી દારા, બ્રમસૂં ભજ્યે મે બારહી બારા;
 પ્રીછયો ન મેં હરી પ્રાંનકે ખ્યારા. કે. ૪
 મોહ નિશાકી ભારિ અંધેરા, રૂપ ન બુઝય પરે મોમ મેરા;
 યદ્યપિ હોત હે સાંજ સવેરા, કે. ૫
 બહોત ભઈ બલવીર બિચારો, અબમેં શરણુ અહો હે તુમારો;
 કોઉ પ્રકારસું મોકું તારો, કે. ૬
 કપણ જ્યાંન્ય કછું કરૂણા કીજે, સત્વરબખરચ શરનકી લીજે;
 કૃષ્ણરામકું અભયતા દીજે. કે. ૭

વિ. ૧૧ પા. ૧

કીર્તન ૩૧૮ મું.

ગિરધરરાય શરણમેં તેરે, તો બિનઅવર સખા નહિ મેરે; ગિ. ૧
 કાહુકું માત પિતા સુત નાતિ, કાહુકું ધન ગેહાદિક જાતી;
 કાહુકું ભૂષણુ નાના ભાતી. ગિ. ૨
 કાહુકું બાંધવ જનકે જોડે, કાહુકું ગજ રથ પાલખી ઘોડે;
 કાહુકું ચોપદાર બહુ દોડે. ગિ. ૩
 કાહુકું હાલ મસ્તિ વપુબલકી, કાહુકું જખર દક્ષિતકોઉ કલકી;
 કાહુકું પૂણ્ય પદારથ ફલકી. ગિ. ૪
 કોઉ મોટેહે રાગિણિ ગાંને, કોઉ બિધબિધ બિદાકે માંને;

કોઉ જોરાવર હે યજમાનેં.

ગિ. ૫

કોઉ તત્પર તીચૌકે તોરી, કોઉકે સિર કાહુકી જોરી;

એ સખ હાથ્ય તિહારે દોરિ.

ગિ. ૬

તો બિન એ સખ લાગત ફીકા, નાથ તિહારા આશ્રયનીકા;

કૃષ્ણરામ હે કેશવજીકા.

ગિ. ૭

વીં ૧૧ પા. ૧

કીર્તન ૩૧૯ મું.

દશી ફેર.

બિરહ લગ્યો રહ્યો જ્યાત નહિ અખ.

ધૃ. ૧

ચઉદ્ધ ભૂવનકી ચીત્ર સંપદા,

હરિ દરસન બિન ફીકિ પરત સખ.

બિ. ૨

દીનદયાલ દયાલ દરસ દિખાઓગે;

મનુજ જનમ સો સફલ હોયગો જ્યખ.

બિ. ૩

હરિકે હેત બિના જ્યો જીવનો;

નિષ્કલ સોહિ માનું જીવિત શખ.

બિ. ૪

કરૂણા કટાક્ષ દેખોગે દયાનિધે;

મિટ જ્યાયગે મેરે તાપ ત્રય તખ.

બિ. ૫

આતુર મન મેરો યહ રાહા દેખત;

કૃષ્ણરામકું મેરો કહોગે કખ.

બિ. ૬

વીં ૧૧ પા. ૪

કીર્તન ૩૨૦ મું.

તુમ જ્યો કરો સો દયાનિધિ હોયરે.

ધૃં તુ.

વેત્તાકાલ ત્રયકે વિઠલ, તુમકું ન જ્યાનત કોયરે.

તુ. ૧

મિથ્યા મેરોમેરો માંને મનુજ સખ, વાકુંહરતતુમ જ્યખ રહે જોયરે;

આગેપાછેં કરન સકત કોઉ, હાય કહા લયો કહેકહે રોયરે. તુ. ૨

સમજત તો હુ શરન ન આવે, ઉત્તમ જનમ ચુહિ ચુંહી ખોયરે;

ઓરનકું સમજ્યાવો ચ્યહાહેં, બિનવિશ્વાસ ધરી વેશ વજોયરે. તુ. ૩

માધવકી માયાકું ખલ જાઉં, એકકે જ્યાસું ભાસત દોયરે;

કૃષ્ણ કપાદ્રષ્ટિસું તારો, કૃષ્ણરામ જ્યું કહે અખ મોયરે. તુ. ૪

વીં ૧૧ પા. ૫

કીર્તન ૩૨૧ મું.

દેશી રેર. શણગારનું વર્ણન.

છળિયાં નિરખો જગજીવનકી.

ધ્રુવ

મણિમય મુકુટ મયૂર પીછકો, કાંતિ જ્યસી જ્યું ગગન ઘનકી. છં ૧

શ્રવન ધરચે મકરાકેત કુંડલ, તા બિચ્યમેં છળિ મોતનકી;

રવિ શશિ મદન બદન તેં લાજે, શોભા કમલ દલ લોચનકી. છ. ૨

ગંડસ્થલ શુભ સરલ નાસિકા, કહા છળિકી રચુ ગદનકી;

તા નાસા બિચ્ય લલકત મોતી, બરનું કહા ભઈ જ્યા તનકી. છ. ૩

રદ રમણિક રસના મૃત લોલા, અધર છબી રવીચંદ્રનકી;

માલ મંદા ગુંજનકી કંઠમેં, ચોર બિધિ બાહન ભક્ષ્યનકી. છ. ૪

કૌસ્તુભ મણી ઉર ઉપર રાજીત, ખુબ બની બ્રહ્મ લાંછનકી;

ચ્યાર ભુજ આયુધકી શોભા, બહુત બની બાબુ બંધનકી. છ. ૫

વામ ભાગ કમલા પટરાંની, કહા બરનું આભૂષનકી;

પીતાંબર પહેરન કટિ કિંકિનિ, રાજીત ધુધરૂ શખ્દનકી. છ. ૬

ગરૂડાસન આસન અતિ સુંદર, ઇસ બિધ ચિંતન દરશનકી;

કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ સદા તુમ, સહાય કરો સેવક જનકી. છ. ૭

વીં ૧૧ પા ૧૭

કીર્તન ૩૨૨ મું.

દેશી રેર.

અબહી ક્યૌં નહિ આવે મેરે, નયનકે આગેં;

ખ્યારે.

પ્રભુજિ મેં નહિ પકરચ બેઠાંઉં, મોસું મત ભાગે

ખ્યારે. ૧

કેશવજી મેં કછુ ન કીની, તેરે ઘર ચોરી;

ખ્યારે.

કીની તે તે સબ કહે દીનિ, કર જ્યોરી જ્યોરી.

ખ્યારે. ૨

દેખેતો તેરી મધ્યાનેં, કહા કીનો સિંગાર;

ખ્યારે.

જ્યો મોસુ ડરપેં દામોદર, ગોપ વ્યાધયો લાર.

ખ્યારે. ૩

સુનિયે તેરી મુરલી કેસેં, મુખ ઉપર બાજે;

ખ્યારે.

છોગાલી પલકુંલુ પધીયા, સિર કેસે રાજે.

ખ્યારે. ૪

દેખે તેરી કાંધ કવરીયા, તેં કેસે ધારી;

ખ્યારે.

દેખું તે મુસ્કયાન જિનસું, છલ કીનિ નારી.

ખ્યારે. ૫

દેખેં તેરી કરમે લકરી, ઝા જિનસૂં હાકી;	ખ્યારે.
ભૂનર્તન દેખેં જ્યા આગે, કાલ રહે થાકી.	ખ્યારે. ૬
કટાક્ષ્ય નયનનું કીહે કેસેં, દીખાઈ ઘે મોકું;	ખ્યારે.
કુંડલ ઝલક દિખાતેં પૈ સા, કહા લાગત તોકું.	ખ્યારે. ૭
મેયાનેં કર દીનો માંખન, રંચમોય દીજે;	ખ્યારે.
ચરન કમલપર પરી કરૂં તે, નમસ્કાર લીજે,	ખ્યારે. ૮
પુછ્યેં કેસેં ધરચો ગિરીબર, તે કોમલ કરસેં;	ખ્યારે.
કૃષ્ણરામ દરસનકે કારન, દિવાનિશી તરસે.	ખ્યારે. ૯

વી. ૧૨ પા. ૩

કીર્તન ૩૨૩ મું.

કૃપાનિધાન સુનોગે કબહી, અરજી આતુરકી;	ખ્યારે.
કૃપા કટાક્ષ્યકી ચેં બિન પિડા, મિટે ન મો ઉરકી.	ખ્યારે. ૧
મેહુર કીચે માનવતનું દીની, વિપ્ર વરણ ઉંચી;	
કલ ઉઘડે કયૈં હૃદય કમલકિ, કૃપા વિના કૂચી.	ખ્યારે. ૨
આશ્રિત કીને અવર પુરૂષકું, તે મોય ગુરૂ જ્યાંને;	ખ્યારે.
ચમત્કાર કહાં સૂં મેં બોલું, જ્યાસુ મન માંને,	ખ્યારે. ૩
અંધકું અંધ મીલેં તેસેં અળ, મનુજ મીલે મોકું.	ખ્યારે.
મો લોચન ઉઘડ્યે બિન તીનકે, કેસેં કુપથ રોકું;	ખ્યારે. ૪
તિનકે મન હે બહુત લડસાં, મોકું સંત માની;	ખ્યારે.
વિશ્વાસેં સેવેં તે હરિકો, વહન વિપ્ર માંની.	ખ્યારે. ૫
પ્રભો પ્રતીતિ પ્રગટ દિયા બિન, કેસેં ધીરચ ધરૂં;	ખ્યારે.
શ્રીધરચે સાક્ષાતકાર બિના કયૌ, તિનકું તારય તરૂં.	ખ્યારે. ૬
બિરૂદ મિલાય બત્રીષ્ટ આપકો, શરણાગત વિશ્રાંમ;	ખ્યારે.
અધમે દ્વારન આશ્રીતકો તુમ, પૂરણ કરો સળ કામ.	ખ્યારે. ૭
મો કીંકર સૂં કછું હી નસરે, આપ લડસેં એક;	ખ્યારે.
કૃષ્ણરામ કિંકર કે હૃદયેં. વિકાસ કરો વિવેક	ખ્યારે. ૮

વી. ૧૨ પા. ૪

કીર્તન ૩૨૪ મું.

દીનદયાલરે, મત રીસાવેં.	ધૂ.
કબકો મેં પ્રાણ આધાર પુકારૂં, અબલું તથાપી ન આવેં.	દી. ૧
ગરીબનિવાજ ગોવિંદજી તેરા, બિરૂદ તે કયૈં ન બતાવેં;	

- વેદ પુરાન શાંઞસું હરિ તેં, કર્ણસિંધુ કહાવેં. દી. ૨
 અધમોદ્ધારણ પતિત પાવન ઐસેં, ગુણ તેરેં સખ ગાવેં;
 મેરે તેરે કોન લરાઈ, દરદ ન દિલકા મિટાવેં. દી. ૩
 કૃષ્ણ કહા તિલ ચ્યોરચે તેરચે, દરસન કયૈં ન દિખાવેં;
 કેશવ મેરી કરની કહા હે, એ સખ તેં સીખાવેં. દી. ૪
 મો કિંકરસું કછુહિ ન સરે, હોવત જ્યો તું ચ્યહાવે;
 કેા અપરાધ હે કૃષ્ણજમકા, મો મન કયૈં ન મનાવે. દી. ૫
 વી. ૧૨ પા. ૮

કીર્તન ૩૨૫ મું.

- કેસે રિઝાંઉરે, કછચુહિ ન જાતું મેં. કે.
 ક્ષેમ કરન વારે કયૈં ખીજયે, મેં અખ કેસેં જ્મનાઉરે. ક. ૧
 ગુણસાગર તુમ ગોવિંદ વાકે, કોન કોન ગુન ગાંઉરે;
 સખ સચરાચરકી તુમ જ્યાંનો, વાકું કહા મેં સુનાંઉરે. ક. ૨
 વિશ્વ નિવાસ વિલાસ તુમારા, વાકો પ્રકાર ન પાંઉરે;
 કોંન પ્રકાર કિયેં તુમ રીઝો, ચિંતન સોહિ મેં ચ્યહાઉરે. ક. ૩
 રમાનાથકુ રિઝાવનકે લિયે, લેખ્ય કહા કહા લ્યાંઉરે;
 પ્રભુ પ્રીતિકો પ્રકાર કાહુ સું, પૂછનકુ કહાં જ્યાંઉરે. ક. ૪
 પતિત પાવન તુમ બિરૂદ નિલાઈયો, મેં મેરા પતિત નિલાંઉરે;
 કૃષ્ણરામ શ્રીકૃષ્ણચરનમેં, કેવલ શીશ નમાંઉરે. ક. ૫
 વી. ૧૨ પા. ૯

કીર્તન ૩૨૬ મું.

દેશી રેર.

- અખ મેં દેખ્યે નયન ભર, મદન મોહનજી લાલ. અ. ધૃ.
 રત્નખચિત સિંહાસન ઉપર, બેઠે પરમ કૃપાલ; અ. ૧
 બરહિ પીછકો મુકુટ મનોહર, મણીમય તેજ વિશાલ;
 મકરાકૃત કુંડલ કાંનુનમેં, મૃગમદ બિંદી લાલ. અ. ૨
 મુખ મુરલિ ધુનિ સપ્ત સ્વરન સું, ગાવત બિધબિધ જ્યાલ;
 તાંન નયે નયે તામેં ઉઠાવે, રાગિણી રાગ રસાલ. અ. ૩
 ઇંદીવર સુંદરસે લોચન, ઉર મોતન બન માલ;
 ચહ છબ દેખ લયે સખ લજ્જત, રવિ શશિ મદન મરાલ. અ. ૪

હોવત ગાવત મદંગ વિણાસ્વર, બાજત ઘુમરૂ તાલ;
કૃષ્ણરામ પ્રભુકી છબ એસે, નિરખ્ય ભયાહે નિહાલ. અ. ૫

વી. ૧૩ પા. ૧

કીર્તન ૩૨૭ મું.

દશી ફેર.

એહ પ્રતાપ - ગદીશકો અવર કોનહી કછયું,
જ્યાને ઉપજાઈએ અખિલ સદિ;
એમ જલ તેજ ભૂ પવન એ પંચમ હા,
ભૂત દ્રુમ વેલિ ધન જલદ વૃષ્ટિ. અ. ૧

સમ પાતાલ અરૂ ભૂર્ભુવઃ સ્વ મંહેજન,
તપઃ સત્ય એ સકલ ધામ;
દેવ પન્નગ મનુજ યક્ષ કિન્નર નિશાચર;
ગણાસર, વિવિધ ધારયે નામ. અ. ૨

ગિરિ સરિત્સિંધુ અરૂ દસ દીશા દિગ્પતી,
ઉડુ શશી સૂર્ય ધ્રુવ પ્રમુખતારે;
જડ અજડ સ્થાયી પક્ષી પશુ ઔષધી,
શ્રી નયુસક પુરૂષ વરણ સારે. અ. ૩

એહિ સરજત સકલ એહિ રક્ષા કરત;
એહિ સિંહાર કર ફિર નિપાવે;
ચાકિ આશા બિના ન કછયુ કોઈ કર સકત,
જય પરાજય કદા ઈંદ્ર આવે. અ. ૪

એહિ ચિત્ત વ્યાહ તો વિપ્રિત સૂપ્રિત કરે,
વ્યહાય તો રંકકું રાજ્ય દેવે;
ગજ તુરગરથ સુહૃત્સુત ગૃહ સંપદા,
એહિ ચિત્ત વ્યહાય તો ખૂંચ્ય લેવે. અ. ૫

અવર અપરાધી સખ જીવ ભરચે ગર્વકે,
આપ વણું ન કરત પ્રલય પ્રાણે;
અસમરથ અધસો કહતે સખ હુમ કરે,
કઠિણ ગતિ કાલકી કછયુ ન જાણે. અ. ૬

સકલ સામર્થ્ય પરિપૂરણ તુમ પ્રણો,

દીનબ ધો દયાસિંધુ નાંમ;
કૃષ્ણગોપાલ કૃષ્ણરામકો કર ધરો,
સહજમેં સિદ્ધ હોય સકલ કાંમ.

ઐ ૭

વી. ૧૩ પા. ૭

કીર્તન ૩૨૮ મું.

દશી ફેર.

આઓ જી સજનમેરે, ગોષ્ઠી કહ્યું કીજે જયુ.	ધૃ. ૧
મેં જયું સદા તેરે હરસ બિખારી;	
તનક કૃપાસુદેવ હરસન દિજે જયું.	આ. ૨
કહો કૃષ્ણાનિધે કોણ અપરાધ મેરા;	
ક્ષેમકે કરનવારે મોપે કેસે ખીજે જયું.	આ. ૩
તુમ દિલ દરિયાઓમેં દાસ તુમારાં;	
અરભક જાન્ય મોય અભયપદ દિજયે જયું.	આ. ૪
તનકે ત્રિવિધ તાપ મીટ જ્યાંયે;	
હોય હુશિયાર રહેતે હરિરસ પીજે જયું.	આ. ૫
કૃષ્ણરામ પર કહ્યું મેહરબાંની કરો;	
પતિત પાવન બિરૂદ જ્યેસેં પ્રતીજ્યે જયું.	આ. ૬

વી. ૧૩ પા. ૧૨

કીર્તન ૩૨૯ મું.

કહો તેં શુમાન કરે મન મગરૂરે.	ક. ધૃ. ૧
તેરા ભલા સોહિ તોકુ રૂચે નહિ;	
તેતો આપે જ્યાય પરચા તૃષ્ણા નદિ પૂરે.	ક. ૨
આગમ નિગમ કહે કહે હારચે;	
તોહુ તે ન માંને એસા કયોં ભયા કુરે.	ક. ૩
હિતકારી હરજીવું વિસારી;	
માયિક વસ્તુકા ભયા કયોં તે મનૂરે.	ક. ૪
જ્યાકું તું મેરા માંને સો ન રહેજે;	
સખ ઉડજ્યાવેજે જ્યોં આકકા તૂરે.	ક. ૫
મૂર્ખ કલ્યાણ સકલગુણ રાશી;	

એસે હરીકું તેંતો હોજ્યાને હોજ્યુરે.

ક. ૬

કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણકું ભજ લ્યે;

ધીના તું મેરા અળ માંન્ય મચકુરે.

ક. ૭

વી૦ ૧૩ પા૦ ૧૨

પ્રીતન ૩૩૦ મું.

લાવણી. “યામાકી મોહબલ” ચાલ.

કહા કેહે કેહેં રિઝાઉં, નાથ પરોક્ષ પરચે વાકું અળ કૈસે મે પાઉં.

ક. ધૃ. ૧

કધકાલ કલ્પ કલ્પાંતરસું, મેં ભ્રમસેં ભ્રમણ ક્રિયા;

કેઉ શાસ્ત્ર પુરાણ બેદસુ હરિમેં, કબહુ ન ચિત્ત દિયા;

કબહુ ન ચિત્ત દિયા, કરૂણાકર, અળ કૈસે પાઉં.

નાથ. ૨

ન ક્રિયા કબહિ સંગ સંતકા, ગિરધર નહિ ગાયા;

અનુદિન ઈચ્છે આબ્યંતરમેં, ધનસુત ગ્રહ જાયા,

ધન સુત ગ્રહ જાયા, કરૂણાકર, અળ કૈસે પાઉં.

નાથ. ૩

દાનમાં ન વ્રત યજ્ઞ તીર્થકી, ખૂઝચ ન કછયૂ જ્યાંની,

સદ્ગુરૂ શરણ બિમુખ તેં મેરા, મન હે અભિમાની;

મન હે અભિમાની, કરૂણાકર, અળ કૈસે પાઉં.

નાથ. ૪

ગુનેગાર ગોવિંદ તુમારા, અવર ન મો સરખા,

કૃષ્ણરામ હે શરણ કપાકી, બરખાઓ બરખા;

બરખાઓ બરખા કરૂણાકર, તળ તુંમકું પાઉં.

નાથ. ૫

વી૦ ૧૩ પા૦ ૧૪

પ્રીતન ૩૩૧ મું.

દશી ફેર. ચાલતા જમાના વિષે.

કલિયુગ આયો હરિ, કે સું કહે સુનાઉ હે.

ક. ધૃ. ૧

વિમલ મતી બિપરીત બહન લગી, પુરૂષ પરૂષ બચે પાપી જ્યામેં,

પ્રત્યુપકારકી પ્રીતિ બિસારી, સહજ ઉઠન લગ્યે સ્થાપી;

સુખ કૈસે પાઉ હે.

ક. ૨

પિતા પૂત્રકું દેવત પીડા, સુત શઠ શાંહાણે કહાવે,

સાસુ બહુકો શ્રમ નહિ જાનત, બહુ સારૂક વહાવે;

ચિત્ત કૈસે ચુરાઉ હે.

૩

વરણાશ્રમકો વિવેક ન દીસે, શુદ્ર લેખ ભયે સંત,
પરનારીસું પ્યારી કરન લગ્યે, અતિ અવિવેકી અંત;
નય કેસેં નિભાંઉ હે.

ક. ૪

પ્રાદ્ધણુ ઘર ઘર ભટકત તોહુ, શુદ્ર ન કરે સનમાંન,
કણુ લોભે ભાજી સમજ્યાંને, ગીતા શાસ્ત્ર પુરાંણ;
અખ મેં કહાં જ્યાંઉ હે.

ક. ૫

પંડિત પ્રાણુ પોષણુમેં સમજ્યે, સાધુ ભયે શિવ દ્રોહિ,
કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ સમજ્યકે, કૃત્ય ન સમજ્યે કોહિ;
મન કેસેં મનાંઉ હે.

ક. ૬

વી. ૧૩ પા. ૧૫

કીર્તન ૩૩૨ મું.

ઉપદેષા માંને હમ ઇશ્વર, પ્રગટ પ્રતીતિ ન પેખેં;
ધનહર લેં તોહુ ઘોખા ન હરેં, દારા પરાઈ દેખેં,
કિસખિધઃખિધસૂં જન્યાંઉહે.

કલિ. ૧

તીરથ જ્યાય તરૂણીકું ચ્યાહત, શઠસૂં કરત સમાજ;
ભાંમિનિયો ભૂડો મુખ ભાખેં, ચ્યતુર ચ્યુગલ ભયે આજ;
કિન કિનકું સમજાઉં હે.

ક. ૨

બ્યાપારી વિશ્વાસઘાતી ભયે, ધારણુ ધરમ ન ધારે;
સગ્યે સગેંકો સખ હર લેવેં, માંનનિ પતિકું મારે;
છલ કેસેં છુપાંઉહે.

ક. ૩

પરમેશ્વર.પ્રીત્યર્થ ન સમજ્યે, દાન ન દેવત દક્ષ,
સોવણુસૂં શામા શ્રંખારત, લૌકીકકી લહે લક્ષ,
કેસેંકે પલટાંઉહે.

ક. ૪

લેખધારી સખ લેખવાદી ભયે, પ્યારો કિયો પાખંડ,
રાય રહિયતકો ન કરે રક્ષણુ, વિપ્રકું દે દેહદંડ;
કિસ ખિધ સમજાઉં હે.

ક. ૫

કૃષ્ણરામ કહે કઠિણ કાલમેં, અચ્યુત આય ઉગારો,
ગોવિંદ ગુણ ગાઉં હે.

ક. ૬

વી. ૧૩ પા. ૧૫

કીર્તન ૩૩૩ મું.

સમશ્યા-કવિત.

કાચી ૧એકાદસી સી કાચા; તો હુ સર્વભક્તિ,
 ૨પેહલી સો ૩નવ મીલ્યે ૪દૂજી ર્યો જ્યોવે હે.
 ૫દશમ ધવજ અંગ બ્યાપ્યે, ધાવતપર છઠીસૂં,
 ૬મા *સસમ કો ન માને, ૭ત્રીજીમે સોવે હે. ૧
 ૮ચૌથી ૯દ્વાદશી જ્યેસે, પાંની બીન તલપે તેસે,
 ૧૦અતિ ૧૧અષ્ટમ વેદના સંસારિનકું હોવે હે.
 ૧૨પંચમી બાહનપતીકે સ્મરન બિન,
 ૧૩કિસન કહે, પ્રાંનિ પિરાતજન્મ એસેંહિ જોવે હે. ૨

વી. ૧૩ પા. ૧૭

કીર્તન ૩૩૪ મું.

સૃષ્ટિકર્મનું વર્ણન.

ગણપતિ અતિ મતિ ગતી ગહન, બિન્ન કરત વિદ્રંસ;
 ચરન સરન જનસુખકરન, હરન અરિનકે હંસ ૧
 સરસ્વતિ સતિ પતિ ક્ષિતિ સુરન, ઉરન મોતનકે હાર;
 જન મન પૂરન મુલન રચન, સ્મરન બરન દાતાર. ૨
 મર્યો મૂલકે બિચાર, આદિ અક્ષર ઐકાર,
 સ્વરૂપ શક્તિકે સાર, જ્યોતિ ધામ નિરાકાર;
 તેજ સારનસૂં સાર્યે હે, તાકું એસી ભઈ ચિત,
 સૃષ્ટિ સરજનકી પ્રીત, કીનિ માયા બિપરીત.
 જ્યોતિ રૂપસૂં પ્રતીત, સ્વરૂપ શક્તિકે ધાર્યો હે,
 તાંને હસ્ત મૈથુનદાય, પ્રગટ કીને પ્રદાય;
 કહ્યો મોકું બરચ આય, તાને મુખસૂં કહિ માય,
 તાતે તુર્ત જ્યાર કાર્યો હે, કિન્યે બિબુ હુદયાત.

૧ કુંભ ૨ મેષ (બકરી). ૩ મન: ૪ વૃષભ (આખડો).
 ૫ મહા; ૬ વજ (કામદેવ). ૬ કન્યા (સી વીણે) * તુલા. ૭ મિથુન
 (ભેડું). ૮ કર્ક (કાચપો). ૯ મીન (મચ્છ). ૧૦ વૃશ્ચિક (વિંછી)
 ૧૧ સિંહ (સિંહ ઉપર બેસનાર પાર્વતીજી પતિ શંકરના.)

કહ્યો મેરો ધર હાત, બાને મુખસૂં કહિ માત,
 પલમેં કીનેં ની:પાત, ફેર મનસૂં બિચારયો હે. ૩
 ભયો ગાલે પરિ સ્વેદ, રૂદ્ર પ્રગટયે ઉમેદ,
 દેખી દોનુન કો છેદ, ચિત્ત ઉપનો હે ખેદ;
 સકે એહ ગત્ય મેરી હે, વહે શક્તી હે અધીશ,
 કહ્યો એક ધરો શીશ, ગ્રહો મેરો કર ઇશ.
 એસી બાંની જગદીશ, કેરી ચિંતનમેં મેરી હે,
 ભયે ભોલે ભવરાય, એસો કારજ્યહે કાય;
 કહતી મોકું બરચ આય, એસી દેખી મહા માય,
 જેસિ ઘેનનુમેં ઘેરી હે, તેરે બરવેકો ભાવ.
 તીન રૂપ ધરી આવ, જ્યરેં દોનુકું જગાવ,
 ફેર મોયકું બતાવ, જ્યેસી ઇછા મન તેરી હે. ૪
 સુની બાંની મન મહાય, દિયે દોનુકું જ્યગાય,
 ધરચે તીન રૂપજયાય, લક્ષિમ સાવિત્રી ઉમાય;
 બિળ્હુ બ્રહ્મા ભવ જાતીહે, બ્રહ્મા સૃષ્ટી સરજન,
 બિળ્હુ કર તે રક્ષન, કરે રૂદ્ર તે પતન;
 એસે તીન રૂપ ભિન્ન, ધરિ સબકું સિખાતી હે,
 રચ્યો વ્યોમ રૂપ એક, નાસૂં વાયુ પ્રગટેક.
 તાસેં તેજકો બિશેક, તાસે પાંની ભૂમિ છિક,
 પંચભૂતનકી ભાતી હે, સૃષ્ટિ સરજ સંસાર;
 મૂલ એકકો બિસ્તાર, માયા પ્રસારી અપાર,
 કિયે સબમેં સંચાર, કૃષ્ણરામ કૃષ્ણ ગાતી હે. ૫

વી૦ ૧૩ પા૦ ૧૮

કીર્તન ૩૩૫ મું.

દશી ફેર.

સખા મેરે કૃષ્ણ આઓ, દાસકી બિરૂદાશ કરો;
 કૃપાનીધાન હરે, સીસ મેરે હસ્ત ધરો. ૧
 તિનું બિધ તાપ તપે, સો સદ્ધા ન જાય મોસું;
 ગરિબનિવાજ બિના, કૃષ્ણ મેં પુકારું કોસું. ૨
 મેરે હીન ખીત ગયે, અરજી કરત કરત અતી;
 કેસે બિસાર દિયા, મોકું મેરિ પ્રાનપતી. ૩

ભરૂંસા ભક્તવત્સલ, બિરૂદકા લયા ભારિ;
 અશરણુ શરણુ પ્રભો, દીનકું ન દીજો ડારી ૪
 હોવેગિ કેન કમી, શ્રીપતે તુમારે ડરે;
 કિસન કંગાલ ઉપર, નજર કરો નાથ મેરે. ૫
 વીં ૧૪ પાં ૧૫

કીર્તન ૩૩૬ મું.

મેરચે ગુણ દોષ અખે, દેખો કહા કૃષ્ણ કારે;
 ચરણકે શરણુ આયો, તુમકું મેરચે પ્રાન પ્યારે. ૧
 કરો બક્ષીશ કરમ, જ્યો અન્યાન જન્ય કિયેં,
 તુમારા ચહ સુભાવ, બહુતકું બચ્યાય લિયેં. ૨
 દયા નિધાન મેરા, દિલકા દરદ કોસું કહું;
 કહાયમેં તુમારા, કષ્ટ અખેં કહાંલું સહું. ૩
 કૃપાલ કૃપા નજર, કીજીયે ગરીબ જ્યાંની;
 સખે કરો સહાય, દો હઠાય મેરી હાંની. ૪
 સુનો હમારે નાયિક, એક હે ભરૂંસા ભારિ;
 કિસન કંગાલ ઉપર, મેહેર કરો શ્રી મુરારિ. ૫
 વીં ૧૪ પાં ૧૫

કીર્તન ૩૩૭ મું.

કુંડલિયો.

ચિત્ત દીજ્યો ચ્યાહાંના કરી, મેરી ઓરચ મુરારિ;
 જિનગાની જ્યાતી રહી, સક્યો ન કછુ સુધારિ. ૧
 સક્યો ન કછુ સુધારિ, તતુ દુર્લભ જ્યો દીનિ;
 વિમુખ વહો મેં વાંમ, સાંચ સંભાલ ન લીનિ. ૨
 શ્રીધર આયો શરણુ, ખબરચ અખ મેરી લીજ્યો;
 કૃષ્ણરામકી કૃષ્ણ, ચ્યાહાંના કરચ ચિત્ત દીજ્યો. ૩
 વીં ૧૪ પાં ૨૩

સંવત ૧૮૭૩ ના શકાબ્દ વદિ ૧૩ શનૌ.

લિં ભટ કૃષ્ણરામ ભક્તિરામ,
 અમદાવાદ નગર—રાયપુરવાસી.

(૩૪૫)

ક્રીર્તન ૩૩૮ મું.

દશી રેર.

ખ્યારે મેરા દિલકા દરદ મિટાઓ, કૃષ્ણ તુમ કંઠાનિધાન કહાઓ.

ખ્યા૦ ધૃ. ૧

બડા ગુનેગાર મેં નગુરા, પરે મેરે પીઠ જનમ જરા;

છબિલાજી યાતેં મોકું છુડાઓ.

ખ્યા૦ ૨

મોકું લિયા ધારણાનેં ઘેરી, ફિરિયા મેં બહોબિરિયા ફેરી;

અબ મોકું ચરણકે શરણ ઠિરાઓ.

ખ્યા૦ ૩

વિષયકમિ ન્યાય મેં વિષય લજ્યે, તૃણાકે તાંતુ ન કબહુ તજ્યે;

ત્રીકમ મેરચે તૃણાકે તાંતુ તુટાઓ.

ખ્યા૦ ૪

ધન સુત દારા વપુ વિલક્ષ્યો, કામરૂપિ કીચકે મધ્ય ક્ષ્યો;

કીચસૂં બાહારચ નિકારિ નિલાઓ.

ખ્યા૦ ૫

નરતનુ દીની સો નિર્ભય કરો, લબ્ય લક્ષે દિલ મેરો લરો;

કૃષ્ણ કૃષ્ણરામકું મેરા મનાઓ.

ખ્યા૦ ૬

વી. ૨૨ પા. ૨

ક્રીર્તન ૩૩૯ મું.

દશી રેર.

દરસ તુમારા દિખાઓરે, મન માંન્યે માધો.

ધૃ. ૧

તુમ સબડીકે નાંધકે, છાસકુ વાંછિત દાયિક;

ન્યેહસૂં નિકટ બુલાઓરે.

મ૦ ૨

તુમ કંઠાકે સિંધુ, દીન જનોકે બંધુ;

તાપ અમારા બુઝાઓરે.

મ૦ ૩

સહ્યે નહિ જ્યાંય તાપ, જનસૂં પઠાય જવાપ;

વિયોગકે દુઃખકું મિટાઓરે.

મ૦ ૪

રહ્યે નહિ જ્યાંય મોસૂં, તુમ બિન કહું કોસૂં;

દીબ્ય પ્રતીતિ દિખાઓરે.

મ૦ ૫

સેવક તુમારા જ્યાંની, વિમલ બઢાય બાંની;

બુણ ગોવિંદકે ગવાઓરે.

મ૦ ૬

તુમ જ્યુ સખા અમારે, સરન હું મેં તુમારે;

બચન નિભાય બચ્યાઓરે.

મ૦ ૭

(૩૪૬)

મોસું મેરચે નાથ બોલો, અંતરકા પટ ખુલો;
ફિર ફિર ફેરિ ન ફિરાઓરે.

મં ૮

મોકુ મનાય મેરા, ચરણ કમળકા તેરા;
કૃષ્ણ કૃષ્ણરામકુ કહાઓરે.

મં ૯

વી. ૨૨ પા. ૭

કીર્તન ૩૪૦ મું.

દશી ફેર.

પ્રભુ આપ બરોબરી આપહી હોં, નહિ હોવત ઓરનસું ઉપમા;
જ્યખ સાર અસાર બિચાર કિયો, તબ કોન પદારથ આપ સમા.
નિજ સેવક, દેવ, અદેવ, તબ, અહિ પદ્મ ઉપાસત જ્યાકુરમા;
કૃષ્ણરામ પ્રભુમ કરી જ્યું કહે, તુમ રંકકે વંક કરોગે ક્ષમા. ૧

વી. ૨૨ પા. ૧૮

કીર્તન ૩૪૧ મું.

દશી ફેર.

સંતો મન મેરકી પીર, મેં કોન રીત્ય સમજ્યાંઉં; ૧
બાગ એક સંતોષ રૂપિણિ હે, આશા નદીકી તીર. મેં ૦
બહન લગ્યે બહો ધર્મરૂપી દ્રુમ, કોન તહેસુ બચ્યાઉં; મેં ૦ ૨
ચિંતા તટલું ભરચા ભરપુરન, મનોરથરૂપી નીર. મેં ૦
રાગ દેવ એ મીન મગર બડે; ઓ પઢત શબ્દ ખાંઉંખાંઉં. મેં ૦ ૩
વિહગ વિતર્ક રૂપ બહુતેક, દેખત રહે નહિ ધીર; મેં ૦
તૃણ તરંગ બડે બડે ઉડત, ઠિરત દેત નહિ પાંઉં. મેં ૦ ૪
પાર જ્યાય કેસેં બાગ બચ્યાંઉં, એસિ કરન લગ્યારીર; મેં ૦
સુન્યકે ગુરૂ રૂપી ખેવટ કહે, અબ એક અકલ બતાઉં. મેં ૦ ૫
ચિદ્રૂપી ઓલખ નૌકાપર, બેઠ્ય ચ્યલો બેઢિકીર; મેં ૦
ચરણ રૂપી દો દામ તો મેં અબ, નાવ શુખાણુ ફિરાંઉં મેં ૦ ૬
તપોરૂપી શઠ પ્રભુકે પવનસૂ, નાવ જ્યાય જળ ચીર; મેં ૦
વહાંજ્યાંય બાંધો ઓટધિરજ્ય કામે, નિર્વૃત્તિગારચ ઘલાંઉં. મેં ૦ ૭
રખો રખવાળ પ્રેમરૂપી ફળ, નાસે નહિ ભય કીર; મેં ૦ ૮
પાન કરો જ્યો કૃષ્ણકથા તોમે, વાડ્ય વિરાગ બનાઉં. મેં ૦ ૮

ધર્મ અરથ અરુ કામ મોક્ષકૃણ, લક્ષ્મિ આંકુડિસૂં ઉતીર; મેં ૦
શ્રદ્ધા ધરો તો સિદ્ધ હોવેકું, ગોવિંદગુણ મેં ગવાઉં. મેં ૦ ૬
સંશય દૂષ્ટકે સંગ કિયે સૂં, મિટ જાય મનુજ શરીર; મેં ૦
કૃષ્ણરામ ગુરુકો કહ્યો માંન્યે, ખાગ ખન્યાય ફલ પાઉં. મેં ૦ ૧૦

વિં ૨૨ પાં ૧૮

કીર્તન ૩૪૨ મુ.

દશી રેર.

વરાહચરિત્ર.

• કીર્તિયો યજ્ઞ વરાહની કરિયે, જે થકિ આશુ અવિધા તરિયે.

કી. ૧

હિરણ્યકશિપુ જ્યારે મય પાસે ગયો, આશુરિ માયા ભણવારે;
વિતળ નામ ભૂ વિવરે રહ્યો તે, અમર મૂળને ખણવારે. કી. ૨
હિરણ્યાક્ષ ત્યારે ગયો તપ કરવા, વિધિને સેવિ વર લેવારે;
ઉલ્લાસ તપ એહેનું દેખી આંખ્યા, જગતપિતા વર દેવારે. કી. ૩
માંગ્યો વર જ્યે કોયને શબ્દે, હું ન મરું એણિ રીત્યેરે;
દેવ ઇંદ્રાદિક વશ હોય ત્યારે, પ્રભુ કહે અસ્તુ પ્રીત્યેરે. કી. ૪
પછિ મૌર્વિગદા લેઈ સ્વર્ગે સુધારયો, તે સમે છઠો મન્વંતરરે;
તેહેને જોઈ સુર સંતાયા સહુ, દૈત્યનો લાગ્યો અતી ડરરે. કી. ૫
*નાક નિવાસીને નિર્જાળ જોઈને, અસુર ઉતરયો હેઠારે;
મહિષ સકલનું માન મોટી પછી, સિધુમાં નાહાવા પેઠારે. કી. ૬
અવની ધ્રુજ એહેના ડરથી, નાસવા વાલ્ય તપાસેરે;
એહેવામાં હિરણ્યાક્ષ ગયો તે, પ્રતીચિપતીને પાસેરે. કી. ૭
એ સમયે છઠો મનુ દોડયો, વસુધાની લહિ વાતરે;
સ્વાયંભૂને કહ્યું અવની જશે તો, સષ્ટિ તણી થશે ઘાતરે. કી. ૮
સ્વાયંભૂવે પછિ નિજ માયામાં, સષ્ટિ સત્વર સંતાડીરે;
તે સમે વરુણે હિરણ્યાક્ષને. પાતાલે મૂક્યો કાહાડીરે. કી. ૯
હિરણ્યાક્ષે શુભ્યા વરુણ મુખે હરી, શોધવા ગયો પાતાલેરે;
આવરણુભિયે અવની ઉતરી, રસાતલ ગઈ તે કાલેરે. કી. ૧૦
હાહાકાર થયો તે વેળા, સ્વાયંભૂ કહે ચતુર્મુખનેરે;

અવનીગઈ હવે સૃષ્ટિ ક્યહાં ધરૂં, દેવ ભાગો તે દુઃખનેરે. કી. ૧૧
 વિધિએ વિચારયું જે આ શૂં અકાલે, આમ બન્યું શૂં કરિયેરે;
 તે સમે વિધિના નાસા વિવરથી, રૂપ પ્રગટિયું હરિયેરે. કી. ૧૨
 ન્યાંહાનું નીકળ્યું તે ગિરિસમ વાધ્યું, બ્રહ્માંદિકે તે ભળ્યુંરે;
 જયજય સ્તુતિ કરિ તે શુભિને પછી, નાથે ભૂ સાંહાંમૂ ન્યાહાલ્યુંરે. કી. ૧૩

શિશુમાર સૂધી સલિલ ભરાયું, અતિ અંધારૂં ભાશ્યુંરે;
 નાથે પછી નિજ નેત્રવડે ત્યહાં, અતિ ઉજ્જ્વાળું વિકાશુંરે. કી. ૧૪
 નીરમાં નારાયણે અંપલાવ્યું, પાતાલ પર્યંત આવ્યારે;
 નીચે જઈ દંષ્ટ્રાએ ઉઠાવી, અવનીને ઉચી લાવ્યારે. કી. ૧૫
 એણે સમે પાતાલમાં મળિયા, હિરણ્યાક્ષને નારદરે;
 તેથી હરી શુભિ પાછળ દોડ્યો, વાસુદેવને વીશારદરે. કી. ૧૬
 વરાહ વપુ હરિનું જોઈ હશિયો, ગાળિ દીધી દશ બારરે;
 નાથે સહિ પછી અબનિને સ્થાપી, આપનો અરપી આધારરે. કી. ૧૭
 પછિ હિરણ્યાક્ષ શું હશિ હરિ બોલ્યા, બહુ બડબડ શૂં કરેછેરે;
 શૂર હોયતો સાચવજ્યે તૂં, મુજથી હવણાં મરેછેરે. કી. ૧૮
 એમ કહિ મારયો એક તમાચો, અભયતા સુરને આપીરે;
 હિરણ્યાક્ષ મરયે મહિ સુખિ થઈ ત્યહાં, સૃષ્ટિ હતી ત્યમ સ્થાપીરે. કી. ૧૯

તેણે સમે ત્યહાં જયજય રવ થયો, દેવ સકલ દુઃખ વામ્યારે;
 દેવ સ્તુતિ શુભિ યજ્ઞ વરાહ તે, અંતર્હિત ગતી પામ્યારે. કી. ૨૦
 ભૂમંડળ પંનર કોટીનું, તે તણે આવરણનું દશરે;
 તેહમાં શપ્ત વિવર શિડિ સરખાં, તે ન દબાયાં રહ્યા યશરે. કી. ૨૧
 એ રીત્યે ઉપર ભૂમંડળ તેના, ઉપર આવણું ભૂમીરે;
 તેમાં વસે મહારાદિતે નાબ્યા, ઉપરિ રહ્યાએ ભૂમીરે. કી. ૨૨
 શ્વેત વરાહ તણે અવતારે, અવની એ રીત્યે આણીરે;
 ભાગવત ભણિ શુભિ અનુભવ કરજ્યો, જન સદ્ગુરૂથી જાણીરે. કી. ૨૩
 એમ અશક્ય નથી કાંઈ તમને, અઘટનું ઘટન કરોછોરે;
 આજ કપણ કિંકરને કાજ્યે, આજસ કાં આવરોછોરે. કી. ૨૪
 કૃષ્ણ કપા કરો કિંકર જાણી, કઈ દિનથી કરગરૂંછોરે;
 કૃષ્ણરામ હું કૃષ્ણ પ્રતીતિ, પામવા અરજી કરૂંછોરે. કી. ૨૫

(૩૪૯)

કીર્તન ૩૪૩ મું.

દેશી રેર.

૨ નૃસિંહ ચરિત્ર.

કીર્તિયો નૃસિંહરાય નાથની કરં,	
જે કરે અજ્ઞાન તિમિર, પટલને પહું.	કી૦ ૧
પ્રેમી પ્રજ્ઞાદળની વૃત્તિ જ્યહાં વરી,	
સ્તંભ થકે નીકળીને આપદા હરી.	કી૦ ૨
હૃદય હિરણ્યકશિપુનું, નખથી વિદારયું;	
પ્રજ્ઞાદની પ્રીતિ માટે, કુળને ઉદ્ધારયું.	કી૦ ૩
લોક તણા સંકટને, સહજ શમાવ્યું;	
રસિકોના હૃદય વિષે, રૂપ રમાવ્યું.	કી૦ ૪
શ્રુતિયો કહે ચરાચરે, જ્યે રહે વ્યાપી;	
વેદ વચન પાળવા, તે પ્રતીતિ આપી.	કી૦ ૫
નિભંચ જ્યેનાં સ્મરણ, પ્રીછયું પ્રહાદે;	
વપુને ન વિદ્ય અડ્યાં, જેહેને પ્રસાદે.	કી૦ ૬
અટ્ટાટ્ટાસ જેહેના, નાદ સાંભળ્યાં;	
દુષ્ટ દૈત્ય દારાઓના, ગર્ભ તે ગળ્યાં.	કી૦ ૭
વિકટ વદન જોઈ જે'નું, શ્રી પણ ધુજ્યાં;	
આરાધક અમરોને, સ્તવન ન સુજ્યાં.	કી૦ ૮
લોક અભય કરી બેઠા, દૈત્યની ગાદી;	
પ્રજ્ઞાદને આપી તે, કરીને પ્રસાદી.	કી૦ ૯
પ્રજ્ઞાદની પ્રેમ સ્તુતિ, શુણી જ્યે હરખ્યા;	
ત્યારપછી અમર સહુએ, નયને નિરખ્યા.	કી૦ ૧૦
નરહરીનો નાદ શુણી, દિગ્ગજ ડોલ્યા;	
ભય વિનાના ભક્ત સકલ, જય જય બોલ્યા.	કી૦ ૧૧
મુજ ઉપર મેહેર કરો પાપીના પાવન;	
કૃપામય કિંકરના, નાથ નિભાવન.	કી૦ ૧૨

વિ૦ ૩ પા૦ ૧૩

કીર્તન ૩૪૪ મું.

૩ કૂર્મ ચરિત્ર.

ગાડી.

- આરતિ કૂર્મ રૂપની કરીયે, ફર કરે જયે દરીદ્ર દાસનાં;
ચિત્ત તેહેને ચરણે ધરીએ. આ. ૧
- દેવને દૈત્ય મેળવવા જેણે, મંત્ર મનનનો લાણાળ્યો;
કરિ એકત્ર અમરને અસુરથી, મંદરાચલને અણાળ્યો. આ. ૨
- ક્ષીરસમૂદ્રમાં તેહ ઠરાવિને, વિટયો *વાસુકિ નેત્રે;
+આનને અમર ઉભાતેને કાહાડિ, અસુર ઠરયા તે ક્ષેત્રે. આ. ૩
- પુછની તરફ પછિ ઇંદ્રાદિક, રહિ આવર્તન કરતા;
સિંધુ સલિલમાં ગિરિ ગયો કુબિ, દેખીને સહુ થરથરતા. આ. ૪
- વિદ્ય વિલોકિ તે વેળા વિઠલ, તતક્ષણ કચ્છપ થઈને;
લક્ષ યોગજનના પ્રષ્ઠ ઉપરી, ઉંચો આંધરો ગિરિ ઝડીને. આ. ૫
- બળતી પરસ્પર લાગ્યા ખીંચવા, ગિરિ અતિ ડાલવા લાગ્યો;
ઉપરી સહુજ ભૂજયે ધરીને, પડવાનો ધોખો લાગ્યો. આ. ૬
- વાસુકી વદન થકી અતી નીકલે, મહા વિષ ઉલ્વણુ જવાલા;
તેથી શામ થયા સુરના રિપુ, પ્રથમ હતા જયે રૂપાલા. આ. ૭
- કાલકૂટ કલ્મષ પછિ નીકળ્યું, નિજ કરથી તે વલોતે;
ફૂર ફૂંચે તે કંઠમાં રાખ્યું, સકલ સુરાસુર જોતે. આ. ૮
- શ્રીવિક્રાંતિ તે રાખિ વક્ષમાં, વિષ્ણુરૂપ થઈ વાહાલે;
જે ફૂંચે જો બેને ગ્રહે નહિ, તો ઘર સહુનાં એ ઘાલે. આ. ૯
- વશાવિ મુધાનો કલશ નીકલ્યો, તે લેઈ અસુર ડૂપલાયા;
ગાદિની થઈ તે સુરને પાસું, દૈત્યને દાખવી માયા. આ. ૧૦
- ફરવાસાના સ્થાપળજેથી, સુર થયાતા નિઃશ્રીક;
અમૃત પાઈ સહુ શ્રી અવલોકીને, સુરની મીઠાવી ખીક. આ. ૧૧
- અવાધી જયેહેના શ્વાસો શ્વાસને, જણવે જલનીધી વાહાલી;
નિત્યે ભરણ ચઢે ને ઉતરે, જોજો ન માંનો તો ખાડી. આ. ૧૨

એ રીત્યે તમે સહાય સેવકના, પતિત પાવન ચક્રપ્રાણી;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કૃપા કરો, જન પોતાનો જાણી.

આ ૧૩

સંવત ૧૮૭૩ ચૈત્ર વદી ૧ બુધ.

વી. ૧૭ પા. ૧૧.

કીર્તન ૩૪૫ મું.

આરતિની ચાલ.

૪ મઝ્છ ચરિત્ર.

જય જય મઝ્છસ્વરૂપી, નારાયણ પોતે, નારાયણ પોતે.

આશ્રિતનાં આશ્રયંતર, જે નિત્ય ઈહોતે.

જય. ૧

જેણે સત્યવ્રતને દેખાડી માયા, દેખાડી માયા;

અકાલ પ્રલયાર્ણવમાં, ધરિ અકળિત કાયા.

જય. ૨

ના કીધી પૃથ્વિમય, *વાસુકિને †દાંમ (૨);

બીજ સર્વ ઔષધિના, મેળવ્યાં તે ઠાંમ.

જય. ૩

સમરૂપીની તનુથી, ઉજવાળું કીધું;

નિજ શ્રંગે ના બાંધી, એમ દરશન દીધું.

જય. ૪

પ્રથમ વિરંચી મુખથી, વેદગયા નિકળી; (૨)

તેને સમીપેં દૈત્યેં, લીધા તરત ગાળી.

જય. ૫

તેણે પણ ત્યમ માયા, દેખી જલે વશ્યો; (૨)

મઝ્છ સ્વરૂપી હરિને, જોઈ અસવાને ધશ્યો.

જય. ૬

અનાયાસથી તેહેને, સંહારણ કરીને; (૨)

વિધિને વેદ સમર્પ્યા, દૈત્ય થકે હરિને.

જય. ૭

સત્યવ્રતને શીખવી, જ્ઞાન તાણી શિક્ષા; (૨)

જેથી આત્મ રતીને, ઉપણ અન્વિક્ષા.

જય. ૮

તેહેનું મઝ્છપુરાણ, ત્યમનું ત્યમ સાધ્યું; (૨)

મામા વિલય કરી પણ, જ્ઞાન ન તે બાધ્યું.

જય. ૯

સત્ય વ્રતની સ્તુતિને, શુણિને કરી અંગી. (૨)

અન્વંતર પદ આપ્યું, રવિસુત કરી રંગી.

જય. ૧૦

મજ ઉપર એ રીત્યે, કૃષ્ણ કૃપા કરીએ. (૨)

પ્રતીતિ દેઈ પુરૂષોત્તમ, જન મનમાં ઠરીએ.

જય. ૧૧

(૩૫૨)

તમે પતિતના પાવન, હું છું પતિત પ્રાણી; (૨)
કૃષ્ણરામને કેશવ, તારો જન જાણી.

જય. ૧૨

વિં. ૭ પા. ૧૭

કીર્તન ૩૪૧ મું.
દશીર. ૨.

૫ વામન ચરિત્ર.

- કીર્તિ કરૂં વામનની; શુદ્ધિ ઉપજવા મનની. ધ્રુ. ૧
- જ્યે કશ્યપની સ્ત્રી અદીતિ, તેને અસુરોની ભીતિ. કી. ૨
- લાગ્યે કીધું પયોવૃત્ત, તેને આપ્યું અભય દત્ત. કી. ૩
- તેહેના મંદિરમાંહે તે પ્રગલ્બા, દેવે પ્રજાપતિયે રલ્બા. કી. ૪
- ભૂમ્યાદિકે ભેટ આલી, અંસે યજ્ઞોપવિત ઘાલી. કી. ૫
- ન્યાહાનાં અંગો અંગ કર પદ, જોઇને હરખ્યા સભાસદ. કી. ૬
- વામન રૂપે વેશે, ચાલ્યા બલિના યજ્ઞ દેશે. કી. ૭
- પૃષ્ઠે ઓઢ્યું મૃગનું અજીન, કટિ માંજી ને કોપીન. કી. ૮
- કર કમંડલુ દંડ, કક્ષે પુસ્તક અખંડ. કી. ૯
- શોભેં ઈસરોરૂહશ્યાં કટાક્ષ, કંઠે માળ રૂદ્રાક્ષ. કી. ૧૦
- પાદુકા પદે પવિત્ર, શીશે છત્ર વિચિત્ર. કી. ૧૧
- ન્યાહાંને ન્યાહાંને ચરણે ચાલે, તો પણ ભૂમંડલ હાલે. કી. ૧૨
- પોહોઆ યજ્ઞની વાટે, ભૂગુ કચ્છને ઘાટે. કી. ૧૩
- ત્યહાં સહુયે કર્યું અભ્યુત્થાન, સાહામા આવ્યા યજ્ઞમાન. કી. ૧૪
- બેસારયા સુવર્ણ પીઠે, દુઃખ ગયા જેને દીઠે. કી. ૧૫
- પાગ પખાળીને તીર્થ કીધું, અલક માર્જન કીધું. કી. ૧૬
- પછી પ્રક્રમીને પાગ લાગો, બલિયે કહ્યું કાંઈક માંગો. કી. ૧૭
- ત્યાહારે ધરણી માગી ત્રણ ડગલાં, તે પણ માહારા ભરૂં પગલાં. કી. ૧૮
- વળી બલી કહે માંગો બીજું, સ્વલ્પ યાચે હું ન રીઝું. કી. ૧૯
- ત્યાહારે હરિ કહે તોષ ત્રૂટે; અતિ લોભે આશા લૂટે. કી. ૨૦
- પ્રયોજન માત્ર લેવાય, લોભે પ્રહ્લટેજ જાય. કી. ૨૧
- પછી બલી કહે એટલું અસ્તુ, લ્યેને જોઈયે તેટલી વસ્તુ. કી. ૨૨
- બોલ્યા ભૂગુ જોઈ વામન વપુ, એ છે અસુરના રીપુ. કી. ૨૩

- એતો વિષ્ણુ શ્રીવામન દેવ, એમની સુરેં કરી સેવ. કી. ૧૩
- એતો લેશે તારૂં સર્વસ્વ, પછી જીવીશ ક્યમ નિઃસ્વ. કી. ૧૪
- ત્યારે બલીરાય કહે ગુરૂને, એહેવા કૃષ્ણ કલ્પતરૂને. કી. ૧૪
- અશક્ય શું હોય સ્વામી, માટે આપુ શિરનાંમી. કી. ૧૪
- એહેવું પ્રાદ્ધાણ થકે શું મોઢું, જેહેને માટે બોલું જોડું. કી. ૧૫
- અનિત્ય આ સર્વ ચીજો, તેથી પ્રાદ્ધાણ કાં ન રીજો. કી. ૧૫
- એમ કહી કરેં આપ્યું જલ, દેવ જય બોલ્યા સકલ. કી. ૧૬
- કીધી પૂજો તણી વેગે વૃદ્ધી, થઈ બલિની દિવ્ય દ્રષ્ટી. કી. ૧૬
- તેણે વામન વિશ્વરૂપી દેખ્યા, પૂર્ણ આત પ્રોત પેખ્યા. કી. ૧૭
- જેનો થઈ સકયો નહિ નિરણે, ચર્ણ પોહોતો જલાવણે. કી. ૧૭
- ત્યહાંથી દ્યુઃસરિત વેગે આવી, વિધિયે પાત્રે ઠરાવી. કી. ૧૮
- પદ આંચે પૂજન કીધાં, અમરે આવારણા લીધાં. કી. ૧૮
- તે જલ મેરૂંએ આવીને દોડ્યું, દક્ષિણ હિમાચળે પોહોડ્યું. કી. ૧૯
- તે શિવે લેઈ લટે ઉતાર્યું, કારય ભગિરથનું સાર્યું. કી. ૧૯
- એમ ભગવચ્ચરણોદકી ઉતરયાં, જેણિયે પાપી પાવન કરયાં. કી. ૨૦
- ભૂમીમાં રૂપેં એ મુક્તિ, જેની વિરલા જાણે મુક્તિ. કી. ૨૦
- હરિયે બે પગલાંમાં સર્વ લીધું, ત્રીજું બલિ શિરેં દીધું. કી. ૨૧
- ખાંધતાં પોતે ખંધાયા, દાસના દાસ કેહેવાયા. કી. ૨૧
- નમ્યાં વિરંચિ વિંધ્યાવળી બલિ, પ્રહાદાદિ નમ્યાં લળી. કી. ૨૨
- જય જયરથ અતી ઉઠ્યા, બલિનેં ત્રિવિક્રમ ત્રૂક્યા. કી. ૨૨
- આજ કાં આલસ આંણી, મજનેં જડ જન જાંણી. કી. ૨૩
- કૃષ્ણ કૃપા શિઘ્ર કરીયે, માહારો વેગેં કર ધરિયે. કી. ૨૩
- પેહેલાં પક્ષ પ્રતીતિ દીજે, જેથી હૃદય માહારૂં રીજે. કી. ૨૪
- પતિત પાવન પાજો નાંમનેં, કરે ગ્રહી કૃષ્ણરામનેં. કી. ૨૪
- વી૦ ૧૩ પા. ૨

કીર્તન ૩૪૭ મું.

દેશી રે.

૬ પરશુરામ ચરિત્ર.

કીર્તિયો કરિયે ભાર્ગવ રામનીરે, જયેથી ભવ ભય ભાગે દૂર;
જ્યારે પ્રાદ્ધાણના અપમાનનેરે, કરવા લાગ્યા ક્ષત્રી અસૂર. કી. ૧

ત્યારે જમદગ્ની રૂપીને ગૃહેરે, પ્રગલ્બા આપે અકલ ચરિત્ર;
 જમદગ્નીની પત્નિ રેણુકારે, તેની કરવા કુક્ષિ પવિત્ર. કી. ૨
 એક સમે હૈહયના ગોત્રનોરે, શશી વંશી જ્યે સહસ્રાર્જુન;
 દત્તાત્રેય હરીને સેવિનેરે, માગ્યો વર માને જ્યમ મન. કી. ૩
 સહસ્ર ભુજ મુજને હોયે મહા બલીરે, એક અચુત પુત્રોતું વૃંદ.
 આશાલંગ આ અવની તલેરે, ગાત્ર નિરોગી અભયાનંદ. કી. ૪
 દિતિજ દનુજ ક્ષત્રીને દેવતારે, ઉરગાદિકથી ન મરૂં આપ;
 સકલ વિષય સિદ્ધિ ધરમાં વસેરે, રાજ તેજનો પ્રાઠ પ્રતાપ. કી. ૫
 દત્તાત્રેય કહે સઘળુ હશેરે, તે સહુ સુખ સાગર તું કીડ્ય;
 પણ તે તાવત રહેશે જ્યહાં લગીરે, ગૌપ્રાહ્મણુને ન કરે પીડ્ય.
 કી. ૬

એમ શુણી તે અતુલ બળિયો થયોરે, કરતો સકલ ભૂમિનું રાજ્ય;
 રેવા જલ રોકયું ભુજ સહસ્રથીરે, રાવણ સરખો આબ્યો વાજ્ય. કી. ૭
 એહેવો અખંડ મહીમા અનુભવેરે, એકવાર એહ ગયો વનમાંહ;
 મહતિ સેનાસહ કોય કારણેરે, પોહોચ્યો જમદગ્ની વસે જ્યાંહ. કી. ૮
 આબ્યો શુણીને બોલ્યાં રેણુકારે, એહેની સ્વાગત કરો રૂપીરાય;
 એની સાથે સગપણુ આપણેરે, આબ્યો જમ્યા વિના ન જવાય.
 કી. ૯

ત્યારે મુનિ 'કહે મરણુ આપનીરે', બાકી એ કરવું અઘટીત;
 એ છે ઉન્મત્ત રાજ્ય તણે મહેરે, માટે આદરશે એ અનીત. કી. ૧૦
 સ્ત્રી કહે એમ કરશે શુ નૃપ થઈરે, એ ગૌપ્રાહ્મણુનો પ્રતિપાલ;
 એમ કહી આમંત્રણુ નૃપને કરચુરે, સેન સહિત આબ્યો તતકાલ.
 કી. ૧૧

ત્યારે કામદુગા જાને કહેરે, જમદગ્ની મન માંની વાત;
 સહુને આપ્ય ચતુર્વિધ અન્નનેરે, તું છે વિશ્વ સકલની માત. કી. ૧૨
 કેહેતાં ભોજન આપ્યું સર્વનેરે, મન માન્યાં પૂરીને પાત્ર;
 સર્વ પ્રકારે સહુને પોખિયારે, અતિ આશ્ચર્ય થયાં જન માત્ર. કી. ૧૩
 રાય વિચારે આવડું ક્યહાં થકુરે, ભિક્ષુક પ્રાહ્મણુ પાસે ધન;
 હું નૃપ પણ આવડું મળને નહિરે, લેવા શોધી પઠાવ્યા જન.
 કી. ૧૪

કામદુગા જો રત્ન લહી નૃપેરે, તે બિન આજ્ઞા ગ્રહી બલાત;
 આલ્યો જાને લેઈ માહીખમતીરે, આકંઠન કરતી સાક્ષાત. કી. ૧૫

વત્સવતી તે વાસ્તાવિલપતીરે, એવું શુંણી તે પરશુરામ;
 ધાયા અજુન ઓઢીને *એણુનુંરે, સાચવવા ગૌપાલક નાંમ. કી. ૧૬
 કપરો કુઠાર કરમાં સાહિનેરે, અશ્વય ધ્રુધી ચાપ અલંગ;
 ભાર્ગવ બ્રહ્મચારીના વેષથીરે, અતિ અનુપમ તેજસ્વી અંગ. કી. ૧૭
 ધરતાં અંધિ ધરણી ધ્રુજતીરે, કોપીત ભૂકુટી જ્યમ કોદંડ;
 કોટી રવી શી ધરી કટાક્ષનેરે, †રવથી કંપ્યા દિગ્ગજ ગંડ. કી. ૧૮
 માહિષ્મતિના પતિથી બોલિયારે, આલ્યો જાયે શું ગૌના ચોર;
 ગૌ બ્રાહ્મણ પાલક થઈ દ્રોહો કરેરે, જડમતિ જોઈછું તાહારું જોર.
 કી. ૧૯

વેદ વદે મુખ હરિનું વિપ્રનેરે, ગૌ બ્રાહ્મણના પ્રભુ પ્રતિપાળ;
 એ સાથે કાં અવજ્ઞા આદરીરે, કિતપ જાણ્ય આબ્યો તુજ કાળ. કી. ૨૦
 એણેવું શુંણી અવનીપતિ કોપીયોરે, સેન સહિત આદરિયું યુદ્ધ;
 એક ઉપર અનેક આવી પડ્યારે, ત્યારે રામે ધરયાં આયુદ્ધ. કી. ૨૧
 આ યોધન ભૂમીમાં એકલારે, બહુ વિધના વરસાવે બાણ;
 કર કાપ્યાં હૈહયના કુઠારથીરે, કીધું કટકનું કચરધાંણ. કી. ૨૨
 સહસ્રાર્જુનનું શિર પણ કાપીયુંરે, એ જોઈ નાઠા પુત્ર અચુત;
 કામદુધા લીધી રામે કરેરે, એણેવું કાર્ય કરી અદ્ભૂત. કી. ૨૩
 સૂંપી તાત માતને તે જઈરે, પ્રિયો પિતાયે પુત્ર પ્રતાપ;
 બોલ્યા આ શું અઘટિત આદરયુંરે, પૃથ્વી પ્રદક્ષણથી તરય પાપ.
 કી. ૨૪

એ આજ્ઞા માંની અવની ફરયાંરે, એક વર્ષમાં આબ્યા ઘેરય;
 નિપ્પાપી પણ કીધી નિઃકૃતીરે, પાછળથી પછી શી થઈ પેરય. કી. ૨૫
 એક સમે અર્જુન સુત આવિયારે, લેવા સમિદ ગયા વન રામ;
 સૂનું જોઈ શિર જમદગ્નીતાણુરે, વૈરે કાપ્યું હવા હરાંમ. કી. ૨૬
 રડતાં રેણુકા ઉર તાડન કરેરે, મુઠી એક વિંશતીવાર;
 હાહા રામ કહ્યું તે ત્યહાં શુણ્યુંરે, વેગે આબ્યાં સર્વ કુમાર. કી. ૨૭
 આતે અઘટિત કોણે આદરયુંરે, એમ શુંણી બોલ્યા રેણુકા માત;
 સુત અર્જુનના શિરને લેઈ ગ્યારે, નાકેહેતાં પણ કરીને ઘાત. કી. ૨૮
 એમ શુંણીને અશ્રુ આવિયાંરે, હાહા તાત કહી રડ્યા બાલ;
 રામે અહુને રડતાં રોકિયાંરે, પોહોચ્યા માહીષ્મતિ તતકાલ. કી. ૨૯

(૩૫૬)

અર્જુનસુત સહુના શિર કાપિયારે, તેનો કીધો અટંગર એક;
વળતાં વસુધાતલ સઘળે ફરચારે, મારચાં અધરમી ક્ષત્રી અનેક.
કી. ૩૦

મુઠી ગણિયો રામે મા તણીરે, અવની ફરીયાં એટલી વાર;
ગૌ પ્રાહ્મણના દ્રોહી મારીયારે, ભૂમીનો ઉતારચો ભાર. કી. ૩૧
આશ્રય આળ્યા એટલા ઉગરચારે, કેવા ગુપ્ત થંચા સ્ત્રિયમાંહ;
રામે તાત તણું શિર આણિયુંરે, કરી સંધાન જીવાડ્યા ત્યાંહ.
કી. ૩૨

ક્ષત્રિયના શ્રોણિતના હુદ્દ કરચારે, કુરૂક્ષેત્રમાં કલિમલ હારી.
પ્રાયશ્ચિત્તના યજ્ઞ કરચા પછીરે, મહાયજ્ઞ વસુધાતલ વિસ્તારી. કી. ૩૩
તાતને રૂષિમંડલમાં રાખિયારે, એહેવા અદ્ભૂત કીધા કરમ;
મજ્જમાટે આજ ક્યહાં જઈને વશ્યારે, પતિતતણા પાવન તમે પરમ.
કી. ૩૪

હવેતો હેત કરી હાથે ગ્રહોરે, વૃત્તી માહારી કરી વિતૃણુ;
આપો ઉત્તર અરજી અનેકનોરે, કૃષ્ણરામ શું બોલો કૃષ્ણ. કી. ૩૫
વી. ૪ પા. ૮

કીર્તન ૩૪૮ મું.

દશી રૂર.

૭ શ્રી રામ ચરિત્ર.

શ્રી રઘુનાથતણો યજ્ઞ ગાઇયે, ચિંતન ચરણકમળનું ચ્યાહિયે;
કીર્તન કરીને કૃતારથ થાઇયે. શ્રી. ૧
અસુર ભાર અવનીતલે વાઢ્યો, જલવંત ધર્મ સનાતન વાઢ્યો;
સંતનો જ્યારે યોગ ન રાઢ્યો. શ્રી. ૨
ભૂમી ગઈ ત્યારે પ્રદ્વાની પાસે, સૂરભીરૂપે ભરાતી શ્વાસે;
હે પ્રદ્વાન હવે શી ગતી થાશે. શ્રી. ૩
વઢે વિરંચી ધીરજ્ય ધરીયે, ક્ષીરસમુદ્ર અમે સંચરીયે;
કમલાના કાંતને વિનતી કરીયે. શ્રી. ૪
એમ કહિ સુર સઘળા મળિયા, પયોનિધી તણી તીરે પળિયા;
સંસ્તુતિયે સેવ્યા સાંમળિયા. શ્રી. ૫
ધ્યાને વિરંચી સમજ્યા વાણી, દેવોને તે જણવી તે જાણી;

કેશવજી જ્યે બ્રોલ્યા કલ્યાણી. શ્રી. ૬

પૂર્વે તમારી હું પીડા બાંધું, જગત અધર્મે જ્યે અકળાણું;

એ અસુરોનો હું અંતજ આંધું. શ્રી. ૭

ત્રિપુરારિયે લડી કષ્ટ તમારું, વર આપતી વેળા રાખ્યું છે બારું;

માટે માનવ થઈ હું રાવણુ મારું. શ્રી. ૮

સુર અવતાર ધરો વાનરમાં, પાસે રેહેજ્યો મુને તે અવસરમાં;

હું પ્રગટીશ દશરથના ધરમાં. શ્રી. ૯

વ્યૂહ ત્રણ સહિતા હું આવીશ, રામચંદ્ર નિજ નાંમ ધરાવિશ;

બલવાંત માહારું બિરૂદ બતાવીશ. શ્રી. ૧૦

હાલક્ષ્મીને જનક ધર બેડીશ, તે વરવા ગ્રંથકધનુ ત્રેડીશ;

મદ પરશુરામનો મોડીશ. શ્રી. ૧૧

યજ્ઞધાતી રાક્ષસને મારીશ, પદરજ સ્પર્શે અહલ્યા તારીશ;

તાત તણી આજ્ઞા શિર ધારીશ. શ્રી. ૧૨

સીતા લક્ષ્મણ સહ વન રહીશું, નાસિકા સુર્પણખાના અહીશું;

ખર દૂષણ ત્રિશરાદીને દહીશું. શ્રી. ૧૩

રાવણુ વૈરનું કારણ કાહાડીશ, અવની સુતા અનલે સંતાડીશ;

છાયા જનકીને સંગે રમાડીશ. શ્રી. ૧૪

માયિક મારિય મૃગને મારીશ, દાર હારિ રાવણુને ધારીશ;

સીતાની શોધ લેવાને સુધારીશ. શ્રી. ૧૫

જટાયુને મારો કરી સ્થાપીશ, કબંધ રાક્ષસના કર કાપીશ;

શબરીના બદરી જ્યમી વર આપીશ. શ્રી. ૧૬

અર્ક અવતર્યો હશે જ્યે દિવસથી, સખ્ય કરીશ હું તે સુગ્રીવથી;

વાલિ વિટલને મારીશ જીવથી. શ્રી. ૧૭

ધરણીતળે જ્યહાંજ્યહાં પદ ધારીશ, ત્યહાંત્યહાં તીર્થ કરી જન તારીશ;

વિષ્ણુ ભક્તિનો માર્ગ વધારીશ. શ્રી. ૧૮

વાયુપુત્રને મુદ્રિકા આલિશ, તે દ્વારા લંકાને બાળીશ;

વાનરોને ઘટે સત્તા ઘાલીશ. શ્રી. ૧૯

સેન સહિત જશું સિંધુતટ, શરણુ વિલિશણુને લેઈશ ચટ;

કપી કરે સેતુ રચાવીશ ચટપટ. શ્રી. ૨૦

ઇંદ્રજીત સૂંપીશ લક્ષ્મણને, હું હણીશ ઘટકરણુ રાવણુને;

લંકાપતી થાપીશ વિલિશણુને. શ્રી. ૨૧

જાનકી અગ્નિથી લેઈશ સંગ, મધ્યેથી સેતુને કરશું ભંગ;
 આવી અયોધ્યા વધારીશ રંગ. શ્રી. ૨૨
 ભરતાદિકના શોક સમાવિશ, ગુરૂજન સહુને શીશ નમાવીશ;
 રાજ્ય રૂડું કરી પ્રજા રમાવીશ. શ્રી. ૨૩
 કર્મ લક્ષિત જ્ઞાનાદિ બતાવીશ, અધર્મ માર્ગ સકલને હઠાવીશ,
 ત્રેતામાં કૃતયુગ વરતાવિશ. શ્રી. ૨૪
 આણિને તારવા કીર્તિ પ્રકાશિશ, અવધપુરી જન સ્વર્ગે વાશિશ;
 સ્વધામ જઈ માહરૂં રૂપ પ્રકાશિશ. શ્રી. ૨૫
 એહેવાં વચન સુંણી દેવજ હરખ્યા, પૂંપતણી વરસાવી વરખા;
 દેવ અવતરયા આજ્ઞા સરખા. શ્રી. ૨૬
 ચૈત્ર શુકલ નવમી મધ્યાંને, રામચંદ્ર પ્રગટ્યા નિજ જાને;
 ગુણ પ્રગટ્યા તે ગવાયા જાને. શ્રી. ૨૭
 કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણને ગાતાં, ચિંતન વાઘે નિત્ય ચઢિયાતાં;
 મરણાદિક નાસે મદમાતાં. શ્રી. ૨૮

વી. ૬ પા. ૫

કીર્તન ૩૪૯ મું.

દશી રેર.

૮ શ્રી કૃષ્ણ ચરિત્ર.

આજ વધાઈ અનૂપમ મંગળ, ભૂતળ પ્રગટ્યા શ્રીભુવનેશ;
 પૂરણ પ્રહ્લ સ્વયં પુરૂષોત્તમ, રમા રમણ જ્યે છે રૂપિકેશ. આ. ૧
 પૂર્ણેદુ જ્યમ પ્રાચિયે પ્રગટે, દેવકસુતાથી એમ એ દેવ;
 ઉદયું ધામ વિષે ઉભુવાલું, એહેવાં અંગોઅંગ અવેલ. આ. ૨
 અવલોકયા વસુદેવે અદ્ભુત, અલંક અંબુજ નેત્ર વિશાળ;
 ચાર ભુજયે શંખ સુદરશન, ગદા ધનુષ શારિંગ કરાલ. આ. ૩
 શ્રીવત્સ વક્ષ કંઠ કૌસ્તુભમણિ, પીતાંબર પરિધાન પવિત્ર;
 જલપૂરિત જ્યમ જલદનિ શોભા, વપુની શોભા એમ વિચિત્ર. આ. ૪
 મણિમય રચિત કિરીટ મસ્તકે, મકરાકૃત કુંડલ છે કાંન;
 તેની કાંતિથી અલક પીવળા, ગંડ ઉપરી સ્યામલવાંન. આ. ૫
 કટિ કિંકિણી ઘુઘરૂ રવ ગર્જીત, બાહુએ બાબુબધ જડાવ;

કડાં પૂહુચિયો પરમ અનૂપમ, વસુદેવને જોઈ ઉપનો ભાવ. આ. ૬
મનસંકલ્પ વડે વસુદેવે, ગૌ દશ સહસ્રનું કીધું દાન;
જય જય શબ્દ જગતમાં જાગ્યો, શુભિ જન ગાવા લાગ્યા ગાંન.

આ. ૭

દિશાઓ નિર્મળ ને નિર્મળ નભ, નિર્મળ યમુનાદિકનાં નીર;
નિર્મળ જનનાં નિર્ભય મન થયાં, નિર્મળ પ્રગટ્યા શ્યામ શરીર.

આ. ૮

દેવ હુંદુલિ દિવિયે વાજ્યાં, કુસુમ ગંધ વરસ્યા ભરપૂર;
નૃત્ય કરે નર્તકિયો સુરની, ઉછળી ઉછળી ઉઠે અસૂર. આ. ૯
મંદ મંદ ગરજે સહુ સાગર, ઝીણિ ઝીણિ ખુંદે વરસે મેહ;
અગ્નિહોત્રના ઘરના અગ્નિ, દિવ્ય થયા જાણ્યે પ્રગટ્યા દેહ. આ. ૧૦
સૂકાં દ્રુમ તે થયાં સપક્ષ્વ, અવનીને ઉપજ્યા અંકૂર;
અમરોને આણુંદ ઉપનો, દ્વઃખ ત્રિવિધનાં લાગ્યાં દૂર. આ. ૧૧
શ્રાવણ માસની અસિત અષ્ટમી, વાસર સૌમ્ય રોહિણિ રૂક્ષ;
સિંહ સ્થિત સવિતા વૃષ લગ્ને, અર્ધનિશી હવા સમક્ષ આ. ૧૨
એહેવા આંખ્ય આગળ મુને આવો, હૃદયે સદા રહો રૂપ રસાલ;
કિંકર માંનિને કૃષ્ણરામની, પક્ષ કરીને કરો પ્રતિપાલ. આ. ૧૩

વી. ૨૨ પા. ૯

કીર્તન ૩૫૦ મું.

નંદરાણિયે નિરખ્યા નંદન, યશેદા ઝટ દેઈ જાગ્યાંરે;
અનુપમ અરભકનેં અવલોકી, જય જય કેહેવા લાગ્યાંરે. નં. ૧
જય જયરવ શુંભિ નંદજી જાગ્યા, આનંદ ઉર અતી વાધ્યોરે;
શું જાણું આ શા શા સુકૃતથી, સુખસાગર ઘેરય સાધ્યોરે. નં. ૨
ગોકુળ ગામમાં મંગળ ઘરઘર, જાણ્ય થઈ સહુ જનનેરે;
મહા મંગળ વાધ્યું સહુને મન, જયમ મળે મણિ નિર્ધનનેરે. નં. ૩
ખારણે મુક્તા તોરણ ખાંધ્યાં, ચિત્રે સદન ચીતરીયાંરે;
નવરંગે ગૌ વત્સને રંગ્યાં, અખળાયે આલરણ ધરીયાંરે. નં. ૪
વિવિધ વસ્ત્રથી વપુનેં સુમારી, ગોપ ગોપિકા હોડેરે;
અરભકને આવારણાં લેઈનેં, કૃષ્ણને સહુ કર જોડેરે. નં. ૫
અમ અનાથ જનનું પરિરક્ષણ, કુંઅર સદા તું કરજ્યેરે;

- ગોપીજન કહે ગોકુળપતી તું, વૃત્તિ અમારિને વરજ્યેરે. નં. ૬
 એમ કહી જન લેખ્યજ અરપે, ગાંન ગાવતાં નાંચેરે;
 છાંટે પરસ્પર દહિને હલદિ, રૂપ જોઈ જોઈ રાચેરે. નં. ૭
 માંહોમાંહિ કરતાં મહોત્સવ, નંદ મેહેલે સહુ મળિયાંરે;
 નંદજી સહુને આપે વધાઈ, વચન સકળનાં ફળિયાંરે. નં. ૮
 અવની સૂર આશિશ વદે સહુ, લ્યે મન ગમતાં દાંનરે;
 વરષા નિ પેરયે નંદજી વરસે, સહુને કરે સન્માનરે. નં. ૯
 દેવ હુંદુલિ દિવિયે વાજે, નારદ વાહે વીણારે;
 નર્તકિયો નર્તન કરિ ગાતી, સ્વર આદ્યાપી ઝીણારે. નં. ૧૦
 વિમાન પંક્તિથી કુસુમજ વરસે, વળિ ચંદન વરસાવેરે;
 દેવ સકળ દરશનને કારણ, અહિર બની બની આવેરે. નં. ૧૧
 ગોકુળ ગામમાં ઘર ઘર મંગળ, શ્રીયે કરચો ત્યાં વાસરે;
 વૈકુંઠથી શોભા થઈ વધતી, પુરૂષોત્તમને પાસરે. નં. ૧૨
 શું વરણું વરણી ન સકાયે, મહિમા જેનો અનંતરે;
 મંદાવનવાસી સચરાચર, સહુ કેહેવાણા સંતરે. નં. ૧૩
 કિંચિત્કરૂણા નજર કરીને, ઉર ઐશ્વર્ય ઉઘાડોરે;
 કૃષ્ણચંદ્ર હવે કૃષ્ણરામને, ખુદિ સજીવ સુંઘાડોરે. નં. ૧૪

વી. ૨૨ પા. ૧૦

કીર્તન ૩૫૧ મું.

દશી ફેર.

૯ બૌદ્ધ ચરિત્ર.

- બૌદ્ધરૂપ જગન્નાથનીરે, કરૂણા થવાને કાજ,
 ગાઇયે કીર્તિયોરે, સાચવે સેવકની સાથનીરે;
 લાખેણી જ્યે લાજ, ગાઇયે કીર્તિયોરે. ૧
 પુરૂષોત્તમ પુરીમાં વસેરે, પ્રત્યક્ષ જ્યેહિની પ્રતીતિ. ગા. ૦
 દિવ્ય જ્યેનો યશ દિગ્ દસેરે, ભાગે જ્યે ભવની ભીતા. ગા. ૦ ૨
 પૂરણ મહિમા પ્રસાદનોરે, વિધિ નિષેધથી પર, ગા. ૦
 માનવની મરીયાદનોરે, લક્ષ નહિ જ્યહાં લગાર. ગા. ૦ ૩
 માનવ મન કરી જો મળેરે, એકવાર લ્યે દરશન. ગા. ૦

ખલવંત કર્મ તેહેના બળેરે, પતિત તે હોય પાવન. ગા. ૪
 પતિત પાવન જ્યેહેના બિરુદનેરે, જાણે તે વિરલા કોય. ગા. ૦
 દોષ સકલના દરદનેરે, ધ્યાને કરી જ્યે ધોય. ગા. ૫
 આ અવની મહાં આ સમેરે, દુઃખધારી જ્યે ધાંમ. ગા. ૦
 નાથના પદ પંકજને નમેરે, કર જોડી કૃષ્ણરામ. ગા. ૬

વી. ૧૧ પા. ૨

કીર્તન ૩૫૨ મું.

દશી ફેર-“ શ્રી રઘુનાથ તણો” ચાલ.

૧૦ કલિક ચરિત્ર.

કલિક સ્વરૂપની કીર્તિયો કરીયે, જેને પ્રતાપે અધર્મને તરીયે;
 વૃત્તિવડે પદ પંકજે ઠરીયે. ક. ૧
 કલિ અંતે જ્યારે સુકર્મ કટશે, વરણસંકર જન થઈ બટવટશે;
 ત્યારે જ્યે રૂપ ધરીને પ્રગટશે. ક. ૨
 મારશે જ્યે મહા મ્લેચ્છ મોટાને, ખુટી નાંખશે ખલોને ખેટાને;
 તારશે ચરણમાં ચિત્ત ચોટાને. ક. ૩
 અશ્વ અનુપમ ઉપર ચઢશે, બ્રહ્મ ભૂપોની સાથે ભટશે;
 પ્રેમી જનોની નજરે પડશે. ક. ૪
 એવડી અવધ્ય ક્યમ આદરી મોડી, દાસ માટે ઘટે આવવું દોડી;
 કૃષ્ણરામ કહે નિત્ય કર જોડી. ક. ૫

વી. ૧૧ પા. ૧

કીર્તન ૩૫૩ મું.

રામાયણનો સાર.

કીર્તિયો શ્રીરઘુનાથની કરીયે, જ્યે થકી સહજ ભવાંબુધિ તરિયે;
 વેદશાસ્ત્ર જેને નિત્યે વિખાણે, એલખાય જ્યે અનુભવ એળખાણે.
 કી. ૧

યશ જ્યેહેનો વાલ્મિકિયે જાણે, વિશ્વ વિશે ભરપૂર ભરાયો;
 જેણે દશરથ ઘર તનું ધારી, અવતરતાં બ્રહ્મહત્યા ઉતારી. કી. ૨
 ભરત શત્રુહણ લક્ષ્મણ સાથે, ભૂમિનો ભાર ઉતારવા હાથે;
 જ્યેણે રઘુકુળ સરવ વિકાશું, પ્રથ્વીમાં પુત્રનું નામ પ્રકાશ્યું. કી. ૩

જેણે સુર વાનર અવતારયા, રાવણાદિકના લયના ભારયા;
 જ્યેણે કાકભુશંડીને રમતાં, માયા દેખાડી ભાંખોડિયા ભમતાં. કી. ૪
 જ્યેનું રૂપ રંગીલું જોઈ, સહુ નરનારિ રહ્યાં મન મોહિ;
 જ્યેણે બાલચરિત્ર રમાડી, પૂરણ પ્રિતી સહુને પમાડી. કી. ૫
 જેને માત કૌશલ્યા રમાડે, જોઈતિ વસ્તુ હાથ્યે જમાડે;
 આલિંગન કરિ અંકમાં ઝેહેતી, લવતારકને ભાંમણા લેતી. કી. ૬
 અંબરે રહિને અમર એમ બોલે, કોહોનું ન પુણ્ય કૌશલ્યાને તોલે;
 એમ મોટે થતે ઉપવિત આપ્યું, વાહાલપણું સહુને મન વ્યાપ્યું. કી. ૭
 વિદ્યા વશીષ્ઠ થકે બહું લણિયા, જકતગુરૂયે તે ગુરૂ કરિ ગણિયા;
 કર પછિ આપ સાયકને ધરિયાં, અક્ષય ઇષુધિયે સહુ શરભરિયા.
 કી. ૮

કૌશિક સંગ જઈ બે બ્રાતા, મારયા નિશાચર મદના માતા;
 રથાપેથી સુંદરિ થઈતિ શલ્યા, ચરણ રજે તે તારિ અહલ્યા. કી. ૯
 માંન મહિપ માત્રોનું મોડયું, તરત જનકધર ત્ર્યંબક ત્રોડયું;
 જાનકીયે મનમાં જ્યે ધરિયા, વળતા તે વસુધા સુતાને વરિયા. કી. ૧૦
 ભાર્ગવરામનું ધનુષ ધરિને, સ્વક્રિય સત્તા તે લીધિ હરીને;
 વનગયા તાત વચન સિદ્ધ કરવા, ભૂમીના ભાર અતુલને હરવા. કી. ૧૧
 સીતા સહીત લક્ષ્મણ લેઈ સંગે, રટતા તે રૂપિને રમાડ્યા રંગે;
 વાલ્મિકીજી રૂપિના વનમાં, પરણકુટિ બાંધિ નિર્જનમાં. કી. ૧૨
 ત્યહાં ભરતાદિક મળવા આવ્યા, તાત તણા સમાચાર શુણ્યાવ્યા;
 સ્નાન કરિ પછિ પિંડજ આવ્યા, દશરથના લવ લયને કાપ્યા.
 કી. ૧૩

કેકેઈ માત એકાંતે તેડિ, કરણમાં જ્ઞાન રસાયણ રેડિ;
 કૌશલ્યાને સુમિત્રા એ બેના, શિક્ષાથી શોક નિવરયા તેહેના. કી. ૧૪
 ભરત શત્રુહણને સમજાવ્યા, ભાષા બંધે ભાવિને લજાવ્યા;
 યાદુકા આપિને પાછા વેળાવ્યા, ભરતાદિક નિજ નગરે આવ્યા.
 કી. ૧૫

પોતે પછિ પંચવટિયે પધારયા, મારગે કઈ રાક્ષસને મારયા;
 જાતમિ ગંગાને તટે વશિયા, રાઘવ ભક્તના રંગના રશીયા. કી. ૧૬
 ત્યહાં એક રાવણ ભગની આવી, સુંદરિ થઈને માહા માયાવી;
 એ જીવહોચન નરને જાણી, બોલિ તે મુજને કરો પટરાંણી. કી. ૧૭

રાવણુ વૈર ઉપજવાને કાળ્યે, અનુજને સાંન કરિ માહારાજ્યે;
 લક્ષ્મણે કરણુ નાસિકા કાપ્યા, સૂર્યણુખાને સંકટ વ્યાપ્યા. કી. ૧૮
 જઈ કહ્યું ત્રિશિરા ખરદ્વણુને, તે હણુવા આવ્યા લક્ષ્મણને;
 ચૌદ અયુત રાક્ષસની સાથ્યે, હરજીએ તેમને હણીયા હાથ્યે. કી. ૧૯
 વળતિ સૂર્યણુખાં ભરિ શ્વાસે, રડતિ ગઈ રાવણુને પાસે;
 જઈ કહ્યું રઘુવર વનમાં આવ્યા, સુંદરિ સંગ સીતાને લાવ્યા. કી. ૨૦
 તે તુજ કાજ ગઈતિ લેવા, રઘુવર નર બેને દુઃખ દેવા;
 જઈ મે જાનકિ નજરે જોયાં, એટલામાં કર્ણ નાસિકા ખોયાં. કી. ૨૧
 તાહારિ રાંણિયો મે સઘળિ જાંણિ, એ આગળ સહુ આણે પાણિ;
 શુ બેઠો વ્રંદલશ્યો વેશે, માંનજે રાજ્ય રાઘવ તાહારૂં લેશે. કી. ૨૨
 જો હોય મરદ તો ઉઘમ કરચને, સીતા સોહાંમણિને તૂ. હરને;
 એમ શુણી રાવણુ મારિય મામો, માયિક મૃગ કરી મોકલ્યો સાહામો. કી. ૨૩

એહેવી વાત રાઘવજીએ જાંણી, અનળમાં ગુપ્ત કર્યાં નિજ રાંણિ;
 છાયા જાંનકી કૃત્તિમ કરિયા, તેહેના લોચન મૃગ જોઈ ઠરિયાં. કી. ૨૪
 તે કહે રાઘવને આણિ આપો, મૃગ એ માહારે સમીપે સ્થાપો;
 એહેની કનક સરિખિ કાયા, તે જોઈ મુજને ઉપજી માયા. કી. ૨૫
 રામ કહે એ મૃગ નહિ રાક્ષસ, માઈક ઉપર ધરિયે નહિ રસ;
 જાંનકિકહે કહ્યું માહારૂં ન ચાલે, કે.હોનેકહુ.જે મૃગ આણિઆલે. કી. ૨૬

માહારાં માતપીતા રહ્યાં દૂરી, સસરે તો ભટકાવ્યા ભૂરિ;
 કોણુ જનમનિ આ માહારિ કરણી, આત્મારામની સંગે હું પરણી. કી. ૨૭

જાંનકિના એહેવાં વચનોને જાંણિ, રામે અનુજને સુખ્યાં રાંણી;
 ખાંણુ ભરિ મૃગ પાછળ ધાયા, માહા માઈકને શું કરે માયા. કી. ૨૮
 મરતાં માઈક મૃગ રવે ગાજ્યો, લક્ષ્મણુ વીર ધશીને ધાજ્યો;
 એ રવ શુણિ કહે સીતા સરજી, દોડોને શું બેઠાછો દિયરજી. કી. ૨૯
 ભય લાગ્યો ભડક્યા તવ ભ્રાતા, લક્ષ્મણુ કહે સીતા ધરે શાતા;
 માહારા ભાઈને ભય નહિ કોહોનો, શબ્દ એતો માયા મૃગ મોહોનો. કી. ૩૦

લક્ષ્મણે શીક્ષા કહી જ્યે સવળી, તે શુણિ જ્યાંનકિ બોલ્યા અવગિધુ.

શું સકે ભરતે પઠાવ્યા તમને, રામ રંજડિ હરવા અમને. કી. ૩૧
હું નહિ જીવતી કોય કર આવું, પતિના પેહેલાં પ્રાણ પઠાવું;
એહેવાં એછાં વચન શુણિ લક્ષમણ, રિસાઈ નિચું જોઈને ગયા રણ.
કી. ૩૨

એટલામાં રાવણ વેશ ધરિને, આવિને જનકી લીધાં હરીને;
હાહારામ કહીને રડતી, રાવણ અંસેથિ ઉછળિ પડતી. કી. ૩૩
તે સમે જટાયુ પક્ષી આવ્યો, પંખોને પ્રાહારે રાવણને હરાવ્યો;
રીસ રાવણને હૃદયે વ્યાપી, પંખિની પાંખો ખડગે કાપી. કી. ૩૪
પીડિત પંખી ધરણી ઢળિયો, જાનકિ લેઈને રાવણ વળિયો;
જાનકીએ નિચું જોયું જાંખી, વાંતરો મધ્યે વિંટીયો નાંખી. કી. ૩૫
રૂપ્યમુક પરવતે વાંતર ખેઠા, વાળિના ડરથી ન ઉતરે હેઠા;
રાવણે લંકામાં સીતા પેસારયાં, અશોક ખાગને મધ્યે ખેસારયાં.
કી. ૩૬

રાઘવે મારિયને માર્યો રણ, વાટયે વડ્યા ત્યાંહાં મળિયા લક્ષમણ;
કહો સૌમિત્રી તમે શું જાણી, કયમ આવ્યા મૂઢી મમરાણી. કી. ૩૭
કહે લક્ષમણ શું કરિયે રાઘવ, જનકીને વચને લાગ્યો દવ;
કહે રાઘવ ઘટ કરીયે ઘાહું, અખળા માત્ર વચન વદે આહું. કી. ૩૮
વનિલાના વાક્ય સાંહાંમૂં નવ્ય જોઈયે, આપણો યશ આપણુ ન
વગોઈયે;

જો કોય રાક્ષસ હરિને જશે, તોતો આપણી લાજ લોપાશે. કી. ૩૯
નારિ એ નર માત્રાને ખેડિ, તેહેને વન લાવ્યો છું તેડી;
એમ કહી બે જણ વાટયે વળતાં, દિઠા કુટિયે કાક કકળતા. કી. ૪૦
રાઘવે રાંણિને ન દિઠાં જ્યાહારે, આંખ્યો ભરાંણી આંસુને ધારે;
હા સીતે સીતેહા કરતા, નર નાયક નરવત્ આચરતા. કી. ૪૧
જ્યે છે સચરાચરના વાગી, અખળા અદિઠે ધયા તે ઉદાસી;
વિશ્વ વિકાશ્યું જેને ખોધે, તે સરવજ્ઞ સીતાને શોધે. કી. ૪૨
આવ્યાં જ્યહાં જટાયુ લડધડિયો, રામ ઉચ્ચરતો નજરે પડિયો;
તેથી સીતાની શોધજ મળિયા, પક્ષીના પ્રાણ તનું તજ પળિયા.
કી. ૪૩

તેહેને આપ તણિ ગતિ આપિ, જન્મ મરણની વિપત્તિ કાપી;
જ્યેહેને નાંસવડે હોય મૂઝિત, દરશને હોય તેહેમાં શી અચુક્તિ. કી. ૪૪

ત્યહાં થકી રઘુવર આઘા આઘ્યા, કળંધ રાક્ષસે બાથમાં ઘાડ્યા;
 તેહેનો એક એક કર કાપી, નિજ સંગતિથી વિમુક્તિ આપી. કી. ૪૫
 વળતાં શબરીને આશ્રમે પાહોતા, જનને કરુણાદ્રષ્ટિએ જોતાં;
 પ્રેમેથી બદરી ફળને પ્રાણી, શબરીને કીધી વૈકુંઠવાણી. કી. ૪૬
 રૂપ્યમુઠ પ્રવૃત્તપાસ પધાર્યા, ઉપર બેઠા કપિ તેણે ધાર્યા;
 સુગ્રીવ પાસે આર પ્રધાન, નલ નિલ જાંબુવાન હનુમાન કી. ૪૭
 હનુમંત બટુ થઈ જોવા આવ્યા, ભક્તવત્સલ જાંબુ મન ભાવ્યા;
 અંસે બેસારિને ત્યહાં આણ્યાં, જગદીશ્વર તે કપીએ જાણ્યાં. કી. ૪૮
 સખ્ય કરી સુગ્રીવને સુધાર્યો, વાળી વિટળ વાંનરને માર્યો;
 સુત વાળિ તણો શરણે આવ્યો, અંગદને યુવરાજ ઠરાવ્યો. કી. ૪૯
 સુગ્રીવને નિજ રાજ્ય ઠરાવી, કપિની સેના ભેગી કરાવી;
 ચોહોદિશ સીતાની શોધ્ય તલાસે, અષ્ટ વાંનર આવ્યા અંબુધિપાસે.
 કી. ૫૦

શોધ ન લાલિ તે ધૂઝે છાતિ, ત્યહાં એક ગ્રધ આવ્યો સ્વયંપાતી;
 તેણે જટાયુની શુણી વાતો, બધુનું સ્નાન કરી જળે નાહાતો.
 કી. ૫૧

કપિએ રામનિ કીર્તિ શુણાવિ, પાંખો ફરી સ્વયંપાતીને આવી;
 તેણે સીતાને દેખાડી લંકા, કપિ ધરે સિંધુ ઉદ્ધંધતાં શંકા. કી. ૫૨
 વળતા હનુમત કપિ ઉછળિયા, જાનકિમાતને બાગમાં મળિયા;
 કપિ જોઈ સીતાને શંકા વ્યાપી, હનુમતે રામની મુદ્રિકા આપી.
 કી. ૫૩

મુદ્રિકાને જોઈ પ્રણતિ કીધી, શીશે ધરી ઉર સાથે લીધી;
 કપિ કહે ભૂખે હાડ કડકડિયા, મા કહે વીણી જ્યમો ફળ પડિયા;
 કી. ૫૪

એટલી મા થકે આજ્ઞા પાંખી, વૃક્ષ સમૂહાં નાંખ્યાં ઉત્થાંખી;
 વળતાં પટકિયાં પૃથ્વી સાથે, ત્યહાંથી વીણી બાધાં ફળ હાથે.
 કી. ૫૫

જાણ્ય થયું રાવણને જ્યાહારે, કેટલા યોધ મોકલ્યા વાહારે;
 રામનું નામ દેઇ કપિ ગાજે, પુત્ર પ્રધાન સેના કરિ પ્રાજે. કી. ૫૬
 વળતી ઇંદ્રિજીતે અસ્ત્ર સાધિ, નાગપાશેથી કપિ ગ્રહો બાંધિ;
 કપિનું મરણ કારણ તે શું છે, તૈલાક્ત વસ્ત્ર વિટિ લીધાં પૂછે. કી. ૫૭

ખાંખીને લાંકા ફેરવિયો કપિને, સળગાવ્યાં વસ્ત્ર ગયાં તે તપિને;
તે વેળા ઉછળ્યો હનુમત વાતર, લાંકામાં લાહ્ય લગાડી ધરધર.

કી. ૫૮

હનુમત કેહે છે લાંકાપતીને, રામને પાગ નમી સૂખ્ય સતીને;
નહિતર રાજ્ય તાહાડું રોળાશે, પ્રાણ સહિત કુળનો ક્ષય થાશે.

કી. ૫૯

આ હું આગ્યાનિ જાણ્ય નિશાંનિ, પાછળ આવશે જનકી જનની;
એમ કહિ મણિ જનકીથી લીધો, સાગર લાંઘવા ઉછાળો દીધો.

કી. ૬૦

આવિને અષ્ટ તે એકઠા મળિયાં, રામને મળવા વાટચે વળિયા;
તેમણે રાયની બાગજ લૂટી, ખાધાં ખૂશીથી બહુ ફળ ચુંટી. કી. ૬૧
વલતા અષ્ટ વાંનર ગડગડીયા, રામને મણીસુંપી પગે પડિયા;
કપિ કહે લાંકામાં સીતા દેખ્યાં, રાક્ષસના લયથી પીડિત પેખ્યાં.

કી. ૬૨

તે દુઃખ દાવાનળ લેઈ પાસે, લાંકામાં, લાહ્ય કરી મે દાસે;
કાહાવ્યું જ્યેવેહેલા મળો તો જીવું, નહિતો વિષ પડશે માહારે પીવું.

કી. ૬૩

એમ શુંણી હનુમતથી ગઈ શાંકા, સેન ચલાવ્યું દેઇને ડાંકા;
કેટલીક જાતીના કીશ પૂંછાળા, ઉડતા ઉપરાઉપરી ઉછાળા. કી. ૬૪
કેટલા રૂક્ષને મરકટ માહાલે, અંબરે ઉડતા આગળ ચાલે;
મક્ષ અઠાર સુલટ જ્યહાં મળિયા, સેનાને ભારે શેષ સલ સળિયા.

કી. ૬૫

તે સર્વ સિંધુ કિનારે, આગ્યા, લ કેશના ચોકિદાર ઉઠાવ્યા;
કોષકટાક્ષથી તપિયો સિંધુ, આવી નમ્યો જ્યહાં અનાથખંધુ. કી. ૬૬
જીવોને ઇશ જણાવવા હેતુ, સ્વામીયે સિંધુ સિરે રચ્યો સેતુ;
લાંકાપતિને ખબરચજ આપી, રાવણે વિલિખણ પૂછ્યા બોલાવી.

કી. ૬૭

કોહોજી જ્ઞાતા હવે શું કરવું, આપ સદ્ધા આપો તે આદરવું;
ત્યારે વિલિખણ બોલ્યા વાંણિ, ત્યહાં આગ્યા તે રથાંગવાણિ. કી. ૬૮
જ્યેનિ આજ્ઞા ઉઠ્ઠાંધી ન જાયે, જ્યેનો સંકેષ તે ત્યમ થાયે;
જે છે સદ્વિસ્થિતિલયકારી, જ્યેના ગુણ ગાય શ્રીત્રિપુરારિ. કી. ૬૯

જેણે સેતુબંધ રામેશ્વર, સ્થાપ્યા તે હરિને વાહાલા હર;
એમની બનકી જઈને આવો, ભુજબંધ બાંધીને મળવા ચાલો.

કી. ૭૦

કીધિ અવજા બક્ષીશ કરશે, અભય કરાંબુજ મસ્તકે ધરશે;
નહિતર સર્વનો કાળજ ખુટયો, કુણુ બાય કાળના કરથી છૂટ્યો.

કી. ૭૧

એહેવી સરસ શુંણિ શિખામણુ, કોપ કરી પછી બોલ્યા રાવણુ;
રંક શું રિપુની વરણે સત્તા, બા ઉઘ્ય એમ કહિ મારી લત્તા.

કી. ૭૨

વિલિપણુ રાવણુને જોઈ રૂઝ્યા, ચ્યાર પ્રધાન સહિત તે ઉઘ્યા;
તે ગયા અશરણુ શરણુને પાસે, ચરણુ શરણુ થયા દ્રઢ વિશ્વાસે.

કી. ૭૩

આવો લંકેશ્વર ભલે આવ્યા, રાઘવે આદર કરી બોલાવ્યા;
શરણુ આવ્યા તેને અમે વહિયે, તેમ્નુ અનિષ્ઠ થાય ન કહિયે.

કી. ૭૪

જે જન છે માહારા વિશ્વાસી, તેની કાળ કરે નહિ હાંસી;
અવગુણ મૂકી અમે ગુણ ગ્રહિયે, પ્રણતપાળ એહેવાંબિરૂદ વહિયે.

કી. ૭૫

એમ કહિ રાઘવે સેન ચલાવ્યું, વાંનરે લંકા નગર હલાવ્યું;
તે જોઈ સંગ્રામે આવ્યો રાવણુ, રક્ષોરામને યુદ્ધ હવું હારણુ. કી. ૭૬

અગણિત સેન રાવણુનું મારયું, રાઘવે રાક્ષસ કુળ સંહારયું;
ભાઈ ભત્રિજા ભાણેજા જમાઈ, તે સહુ મુક્તિની લાભ્યા કમાઈ.

કી. ૭૭

કુંભકરણુ રાવણુ ઈંદ્રજીત, જ્યેહ હતા સુરાસુરોથી અજીત;
તે ઈંદ્રજીતને લક્ષ્મણે રોળ્યો, કુંભકરણુ રામે રગદોળ્યો. કી. ૭૮

રાવણુને પાણુ હણિયા રામે, દેવ અદેવ હતા જેને નાંમે.
દેવ વિમાનેથી પુષ્પોને વરખે, જય જય રામ કહી મન હરખે.

કી. ૭૯

વિલિપણુને સર્વ સૂંપી રિદ્ધિ, સીતાને શ્રીરાઘવજીયે લીધી;
સઘરૂં કરવા અગ્નિમાં ઘાલ્યા, અગ્નિએ અસલ હતા તે આવ્યા.

કી. ૮૦

જનકિ સંગે શોભી જોડી, મધ્યેથી સેતુને નાંખ્યો તોડી;
તે સતી સીતાને સંગે લેઈ, પૂંપકે ચઢિયા હુઠાના દેઈ. કી. ૮૧
સર્વ સુભટને લીધા સંગે, રાઘવ આવ્યા અયોધ્યા રંગે,
ભરત શત્રુહણને તે મનાવ્યા, ખુઠા થયાતા તે ધર્મ ખનાવ્યા. કી. ૮૨

નિષાદ મિત્રને લાંહાંણુજ આપી, રહિયત સરવને પ્રીતિ વ્યાપી;
માતાને નમિયા ઉતરી હેઠા, ગુરૂ આજ્ઞાએ ગાદિયે બેઠા. કી. ૮૩
યજ્ઞ કરયા અશ્વમેધાદિ આપે, નિખ્યાપિ ન લિપાયા પાપે;
ધરમની લીક સકલ વરતાવી, ઉતારયા ભાર અવનીયે આવી. કી. ૮૪
શીક્ષા કહી રામે સલાસદને, પૂંપક પોહોચાડ્યું શ્રીધનદને;
લોકને તારંવા યજ્ઞને વધારયા, પ્રજા સહિત નીજ ધામ પધારયા. કી. ૮૫

લવકુષ દ્વારા વંશજ રાખ્યો, વાલ્મિકિયે જેહેનો યજ્ઞ ભાખ્યો;
વેદ વ્યાસે વળિ જે ગાયા, જે'ના ચરિત્ર શ્રુણ્યે ખસે માયા. કી. ૮૬
પતિત પાવન જ્યેહેની પ્રતીતિ, જ્યેને નાંમે મિટે ભવભીતી;
જે જન રામ રસાયણ ચાખે, તેને કુણુ પછી રોકી રાખે. કી. ૮૭
કિંકરની પ્રભુ ન જીવે કરણી, કૈ કૈ તારયા વિલોભાચરણી;
ગૌ બ્રાહ્મણના જ્યે પ્રભુ પાલક, હુઃખ દરિદ્ર તણા નિહાલક. કી. ૮૮
આનંદરૂપ અભયના હાયક, કોટી કોટી બ્રહ્માંડના નાયક;
આજ કાં આવડી આગસ આંણી, સેવક કાજે સારીંગપાણી. કી. ૮૯
જે અઘટિત ઘટના ના કરતા, તે કાં આજ હિડો ઓસરતા;
પ્રભુ હું કઈ દીનથી પુકારું, બાલ્યક જાંણી ઉઘાડીયે બાડું. કી. ૯૦
મજને ભાવી તે નજરે પાડો, હાસને દીવ્ય પ્રતીતિ દેખાડો;
મુને તો આશ્રય એક તમારો, અબલ લહિને મુને ઉગારો. કી. ૯૧
શું જોશ્યો સાધનના બળને, કિંકર જાણિ ઉઘાડો કળને;
આવણુંનો અંતરપટ ખોલો, કૃષ્ણજી કૃષ્ણરામથી ખોલો. કી. ૯૨
સંવત્ અઠારસેહે ચ્યુમેતર, કાલગુન સિત નવમિ શશિ વાસર;
રામચરિત્ર સંક્ષેપે લખાણું, કૃષ્ણાર્પણ તૂકો થઈ ત્રાંણું. કી. ૯૩

વી. ૨૮ પા. ૧

કીર્તન ૩૫૪ મું.

રૂકમણી સ્વયંવર પ્રારંભ.

શ્રી ગુરૂ ગોવિંદને નમું પાય, ચંચળ મન તેથી સ્થિર થાય;
 વાંણિ વિમળ થવા જીવંદાને, વરણવું રૂકમણિ વિવંદાને. ૧
 પરિક્ષિત પુછે શુકને નમિ, હરિ પરણ્યા ક્યમ નૃપને દમી;
 રાક્ષસવિધિયે રૂકમણિને વરચા, આસનપ્રભુજી ચોર ક્યમ ઠરચા. ૨
 આમકામ એમ કરિ †આયાસ, કાં રૂકમણિને વરચા શ્રીનિવાસ;
 એઆ આખ્યાન સાંભળવું ચ્યહાઉં, સંશય મિટેતો મનસ્થિર થાઉં. ૩
 શુકસ્વામિ કહે સાંભળ્ય ભૂપ, તારિ મતિ ‡અખિલોથી અનૂપ;
 તુજદ્વારા કઈ થશે પવિત્ર, એહેવાં પુછ્યાં તેં કૃષ્ણચરિત્ર. ૪
 વૈદર્ભદેશમાં કુંડિનપુર, રાજા ભીષ્મક તેહેનો શર,
 તેહેને પંચ કુંઞર છે પ્રેષ્ટ, રૂકમી નામ તે સહુથી જોષ્ટ. ૫
 સહુથી ન્યાહાની રૂકમણી સુતા, સર્વ સુંદરીથી અદભુતા;
 આપે લક્ષ્મીતણા અવતાર, રૂપ શીલગુણની ભંડાર. ૬
 તે વર વરવાલાયક થઈ, તાત પુછેછે તેહેને જઈ.
 કહો કુંઞરી તુંને કુણ વર ગમે, જેથી સકલ સંતાપજ શમે. ૭
 રણિયામણા કઈ રાજકુમાર, તેહેમાં તું કોહોને સમજે સાર;
 પુત્રિ કહે શુણિ તાતનું પ્રશ્ન, હું વર માનું મનથી કૃષ્ણ. ૮
 જેહેનું ચરણ શરણ સહુ ચ્યહાય, બ્રહ્માદિક નમે જેહેને પાય;
 *અવરજવર કોય એહેના સમો, તમને ગમો કે એહ ન ગમો. ૯
 સુતાતણા તે શુણિને વચન, પ્રજાસહિત ‡નૃપ થયો પ્રસન્ન;
 રાણિયો વજીરોને પણ ગમ્મું, કૃષ્ણરામનું ચિત્ત જ્યહાં શમ્યું. ૧૦
 વીં ૨૧ પાં ૧.

કીર્તન ૩૫૫ મું.

દેશી પ્રેર.

શુકજી કહે શુણો ભૂપતિ, રૂકમણિનાં શુણિ વાક્ય. જીવોરે.
 અખિલોને આનંદ +ઉપનો અતી, હર્ષની વાગી હાક. જી. ૧
 ભીષ્મક કહે માહારૂં ભાગ્ય ફળ્યું, પુત્રિ હું પામ્યો સુપાત્ર; જી.

† પ્રયત્ન. ‡ સર્વ કરતાં. * બીજું. + ઉપજ્યો.

કોણ જનમનું એ સુકૃત ફળ્યું. યદુપતિ થાશે યામાત્ર.	જી. ૨
વિશ્વકર્માને તેડીને, મંદિર કીધાં તૈયાર.	જી.
રસ કાંચના રેડીને, ચિત્ર કર્યાં ચમત્કાર.	જી. ૩
ઉજવળ આરસા મેહેલ કર્યા, વિધ વિધ બાંધ્યા ઠિવિતાંન	જી.
મેહેલમાં મણિના દીપ ધર્યા, ઉપજાવ્યાં ઠિઉધાન.	જી. ૪
કનક કળશ શિખરો પરિ, તોરણે મુકતામાળ;	જી.
ધ્વજ પતાકાઓ સજ્જ કરી, રંગ બિછરણું રસાળ.	જી. ૫
અહાં માહારા પ્રભુજી ઉતરશે, યાદવ જાન સમેત;	જી.
રૂપિકેશ્વર રૂકમણિ વરશે, મુજ શું કરશે હેત.	જી. ૬
મંડપ મોટા રચાવિયા, રૂકમણિ સ્વયંવર કાજ્ય;	જી.
*અનુચર રાચે પોહોચાવિયા, રાજ સંગાને રાજ્ય.	જી. ૭
ઐઘ દેશમાં રૂકમી હતો, વર જોવા શિશુપાળ;	જી.
ત્યાહાં એક અનુચર થઈને +છતો, વચન કહ્યાં તત્કાળ.	જી. ૮
ત્યાહાં તમને રાજ્યે તેડાવ્યા, રૂકમણિ સ્વયંવર માઢ્ય;	જી.
સાંઢણિ સ્વારોને *ખેડાવ્યા, વેગે પધારોને વાઢ્ય.	જી. ૯
એહેવું શુણિને આવિયો, રૂકિમ પિતાને પાશ.	જી.
રાજ્યે નિકટ ખોલાવિયો, વાર્તા કરીને પ્રકાશ.	જી. ૧૦
યદુપતિને વર જાણિને, અંગોમાં ઉઠી આગ્ય;	જી.
વળતો વઢે છે વાણીને, પિતાજીને નમિ પાગ્ય.	જી. ૧૧
આ શું આચરણ આચરયું, વૃદ્ધપણે ગઈ સાંન;	જી.
કુળ ઉજવળ સાડું કરયું, મહિપોતું ખોયું માંન.	જી. ૧૨
કંસ થકે જ્યે બીહિનારો, †ઉચડ્યો અરધી રાત્ય;	જી.
૨તક તણો તે પીનારો, તેહેની તે શી જોઈ જાત્ય.	જી. ૧૩
નાશિ ગયો જરાસંઘથી, ‡રૂગણ થઈને રંક.	જી.
એહેની સાથ્યે સખંઘથી, કુળને લાગે કલંક.	જી. ૧૪
મથુરાં મુકીને ખેટ વશ્યો, નહિ એહેને ચમર ને છત્ર;	
ક્ષત્રિનો ધર્મ ન એહેને કશ્યો, એ ફરતો સર્વત્ર.	જી. ૧૫
એહેને ન રૂકમણિ આપવી, વર જોવો શિશુપાળ;	જી.
માટે એ વાત ઉથાપવી, શુણિ સહુને પડી ફાળ.	જી. ૧૬

‡ સ્થાન. † બગીચા. * નોકરો. + ઉધાડો. * મોકલ્યા.

૧ નાકો. ૨ જાશ. ૩ ખીડીત.

ભિખકે શુભિ નીચું જોયું, દીઠો ન એકે ઢંગ.
કૃષ્ણરામ કહે મન મોહું, કંન્યાતાણું કૃષ્ણ સંગ.

જુ.

જુ. ૧૭

કીર્તન ૩૫૬ મું.

દેશી દ્રેર.

શુભિ રૂકમીનાં વચન રોષે ભરયાં,
પછિ ભાંખે છે ભીખકરાય,
શુકળ કહે શુભો ભૂપતી;
માહારે મનતો એ વર કંન્યા વરયાં,
પછિ વિધિ નિરમિત તે થાયરે.
પછિ તુને જ્યે ગમે તે મુને ગમ્યું,
નથિ ખીજી બોલ્યાનો યોગ.
જ્યાહારે વિજ્યુથી મન તાહારૂં વીરમ્યું,
ત્યાહારે બાકી હશે કાંઈ ભોગ.
એતો કૃષ્ણ કૃપણના વત્સલ,
જ્યેહોને શરણે શમે સંતાપ.
એથી અધિક દેખે તૂં જ્યેહોનું બળ;
તેહોને બેટી વરાવોને બાપ.
એહોનું શુભિને રૂકમીયે મોકલ્યા,
દમ ઘોષને ઘર અનુચર,
તમે ભારચે ભૂષોને ^૧મળ્યા મળ્યા;
વેહોલા આવજ્યો લેખને વર.
માહારે મંડળે કૃષ્ણ વિચ્યારિયા;
વર રૂકમણિ સહિતાં શ્રેષ્ઠ.
મેહોતો તે તે સહુને નિવારીયા;
માંની પ્રિતી તમારિ પ્રેષ.
માટે સંજ્ઞ થઈ સહુના સંગથી;
વેહોલા આવજ્યો વેળા ન જાય.
એહોવો આદર શુભિ અંગો અંગથી;
પછિ રૂકમણિ વ્યાકુળ થાય.

શુ. ૧

શુ.

શુ. ૨

શુ.

શુ. ૩

શુ.

શુ. ૪

શુ.

શુ. ૫

શુ.

શુ. ૬

એહેવે અવસરે હરિભટ આવીયા;	
તેહેને રૂકમણિ નમિને પાય.	શુ.
પત્રિકા આપીને પોહોચાવીયા;	
જાઓ વેગે જ્યહાં ચદુરાય.	શુ. ૭
ત્યાહારે હરિભટ કહે નવ્ય હારશ્યો;	
માહારિ બેહેની ન ધરશ્યો ડર.	શુ.
થશે કામ તમારું જ્યે ધારશો;	
તમને કૃષ્ણજી વરશે વર.	શુ. ૮
વેગે જઈને હું લ્યાવું કૃષ્ણને;	
મન નિશ્ચળ રહેજ્યો માત.	શુ.
મુને કહેવું પડે શુ વિતૃષ્ણને;	
એ છે છાનિ કરવાની વાત.	શુ. ૯
પછિ પત્રિકા લેઈને પધારિયા;	
આઈયે જોતાંમાં આપ્યું બળ.	શુ.
ક્ષણ માત્રમાં બેટે સુધારીયા;	
તેહેની કોહોણે ન જાણી કળ.	શુ. ૧૦
પછિ ચાકર લાગ્યા ચ્યાહિને;	
જ્યહાં બેઠા છે બ્રહ્મણ્ય દેવ.	શુ.
વિપ્ર જોઈને ઉઠી મળ્યા ધાઈને;	
કૃષ્ણરામ એ કૃષ્ણની ટેવ.	શુ. ૧૧

કીર્તન ૩૫૭ મું.

દશી પ્ર.

શુક કહે સાંભળ્યરે નરનાયક, હરિયે હરિભટ પૂજ્યા લાયક;	
પ્રભુ શિરનાંમીને પુછે, મજ સરખું કહો કારજ્ય શું છે.	૧
મહા મેહેનત કીધી મુજ માટે, ચાલ્યા દિસોછો વેગે વાટે;	
કહો કુંભ દેશ નગરના વાશી, સુખીયા છો કે કાંઈ ઉદાસિ.	૨
જે બ્રાહ્મણ સંતોષે વર્તે, તે તો ન પડે ફરિને ગર્તે;	
જ્યેહ *તપોધન એટલું ધારે, વેદ વચનનો અર્થ વિચારે.	૩
દુલેલ માંનવહેહેને દાખે, રાગ રોષ રૂદ્યે નવ્ય રાખે;	

- કરૂણા આણે કપણે ઉપર, શિષ્યને સત્ય બતાવે ઉત્તર. ૪
- વાણિવડે ગોવિંદ ગુણગાતા, રટે રૂષિકેશને રંગે રાતા; ૫
- જ્ઞાન વિરાગ ભક્તિને ભજતાં, વિષય વાસના વેગે તજતા ૫
- તે બ્રાહ્મણનું અન્નાછાદન, જેહ ચલાવે કરિ ઉત્પાદન;
- વિન માગે જોઈતું જ્યે આપે, તેહેને પુછિ સકાય ન પાપે. ૬
- એ બ્રાહ્મણને જ્યે કોઈ નમશે, તેહેને યમકિંકર ક્યમ દમશે;
- એહેની આજ્ઞા જ્યે અનુસરશે, તે પ્રાંણિ ભવસાગર તરશે. ૭
- જે દેશોમાં દિવને સંકટ, દેશ ભંગ થાશે તે ચટ ચટ;
- જ્યે દિવ તજી શંકરને પૂજે, તેહેને સાધન શુદ્ધ ન સૂજે. ૮
- બ્રાહ્મણ શ્રીધરનું મુખ સાડ, ભજનારાને હું ચટ તારું;
- જ્યે બ્રાહ્મણની નિંદા ચ્યહાશે, તેહેના વંશ સમૂળા જશે. ૯
- જ્યે બ્રાહ્મણને દેશે ગાળિ, તેહેના સુકેત હું નાંખું બાળિ;
- જે બ્રાહ્મણનાં અન્નજ રૂપે, તેહેને યમ બાંધે શિર ઉધે. ૧૦
- માટે તમને જે હોય સંકટ, કેહેતાં માત્ર મિટાવું ચટ પટ;
- જ્યે આજ્ઞા કરશે તે માનું, બ્રહ્મણ્ય દેવ અમારે બાનું. ૧૧
- શુણિને પ્રસન્ન થઈ દિવ બોલે, નહિ કોય ત્રિભુવનમાં તુમ તોલે;
- તમે તમારું બિરૂદ નિભાવો, કપણ વત્સલ કેશવજી કહાવો. ૧૨
- કુંડિન પુરથિ હું ચટ આવ્યો, રૂકમણિજીનિ પત્રિ લાવ્યો;
- તે વાંચીને ઉત્તર દીજે, કૃષ્ણરામ જ્યમ રૂકિમણિ રીજે. ૧૩

કીર્તન ૩૫૮ મું.

દશી રેર.

- શુકજી કહે શુણ્ય પરિક્ષિત રાજ, ખાસા બોલ્યા ક્ષિપ્રરે,
વાંચે પત્રિ વિપ્ર હું શ્રવણે ધરૂંરે,
મોહરવ છોડી મૂકી માઝા, પત્ર ઉકેલ્યું સાચરે,
રૂકમણિના ઉવાચ ત્યાંહાંથી વાંચે ખરૂંરે. ૧
- ત્રિભુવન સુંદર ગુણ ગણ સારા, આપતાણા મે ભણ્યાંરે,
નારદે વીખાણ્યા શ્રવણે સાંભળ્યાંરે,
શુણનારાંનાં શ્રવણ દ્વારા; આપ જઈને અંતરે,
તાપ કરો નિષ્કંત જ્યે મનમાં મળ્યાંરે. ૨
- એહેવું શુણિને નિર્લજ માહારૂં, ચરણે ચોટયું ચિત્તરે,

પરોક્ષ વાધી પ્રીત્ય ટાલી નબ્ય ટળેરે,
ગુણ વિદ્યા વયોરૂપ તમારૂં, નિરૂપમ શિલ વિચારીરે,
કુલવંતી કૌમારી તે કેઇ નબ્ય ચળેરે. ૩

નર લોકોના નેત્ર મનોને, ઉપજાવે આનંદરે;
એહિવું રૂપ મુંકુંદ માહારે મન વશ્યુંરે,
ચદુપતી જણવો સર્વ જનોને, મે વશિયા જ્યે નાથરે,
હરજી પકડો હાથ અમ્યો રાણી ઘશુંરે. ૪

મનથી દેહ સમર્પ્યો મહારો, તમને ત્રિભુવન રાયરે,
ચેદ રખે લેઈ જાય પાંમિ લાગનેરે,
અતિ વેગે આવી ઉગારો, નહિતર હાશી ઠરશેરે,
શિયાલુવાં જો હરશે સિંહના લાગનેરે. ૫

પૂર્વે મે પુરૂષોત્તમ તમથી, ગુરૂ વિપ્રાર્યન દ્વારારે,
સેવ્યા હોયે તમારા અંઘ્રી આદરીરે,
યજ્ઞ નિયમ વ્રત દાન જપથી, જો કરિ હોય મે સેવારે,
તો કેશવ કર એહવા અવો વેગે કરીરે. ૬

કાલ્ય આવશે જાન સઘણિ, હું પણ નીકળીશ બાહારચરે,
કુળદેવી દરબારે પૂજન કારણેરે,
દુર્જન દ્રષ્ટે દેઈ ડગલી, આવતાં મુંજને લેજ્યોરે,
સહુને શિર પગ દેજ્યો નાંખી ડધારણેરે. ૭

આજ આવજ્યો એકલા આપે, પછવાડેથી સેનારે,
લોગ મળ્યા હોય જેહના તેહને ત્રાડજ્યોરે,
તવ પદરજ તે કળિમળ કાંપે, શિર લેવિ સહુ ધારેરે,
માટે મુજને વાહારે ધાઈને કાહાડજ્યોરે. ૮

જો માહારો કર નહિ યધારો તો, પ્રાંણ હું ખોતે તજીનેરે,
સો જન્મે પણ લજીને હું તમને વડેરે,
કૃષ્ણરામ કહે ઉગારોતો, કૃષ્ણાધી ઉગરીયેરે,
અન્યોને નબ્ય વરિયે જો મન રાખો નરૂંરે. ૯

કીર્તન ૩૫૯ મું.

દેશી રેર. “ સાંભળજ્યો શાંહણા જન.” ચાલ.

એ પરમાંણે સંદેશા તે સાંભળીરે;
 કૃષ્ણ કહે છે સાંભળિયે હરિભટને,
 મે પણ શુણિયા રૂકમણિના ગુણ વળિ વળિરે,
 તે દિનથી ચિત્ત લાગી છે ચટપટને;
 શુક સ્વામી કહે છે તૂં સાંભળ્ય ભૂપતીરે. ૧
 મજને પણ નિંદ્રા નાવે રાત્રી વિષેરે,
 બાંણુધું જ્યે રૂકમીયે વિવાહ વારચાળે;
 ડંકો વાગ્યો દ્વેષ તણો તે દસો દીશેરે,
 શિશુપાળ વર એહેણું એકલે ધારચાળે. ૨
 હું પણ સહુ રાજાને શિર પગ દેધનેરે,
 કરિ સંગ્રામ હરાવું સહુ ભૂપાળને;
 મમપર ૧અનવધાંગીને હરિ લેધનેરે,
 દ્વારાવતી આવી પરણું તત્કાળને. ૩
 એમ કહીને વિવાહ રૂક્ષ વિચ્ચારિનેરે,
 દારૂકને કહે લાબ્ય આપણો રથજે;
 તે પણ સૈન્ય બળાહક સુગ્રિવ ધારિનેરે,
 મેઘ પુષ્પ એ ચ્યારે અશ્વ સમર્થજે. ૪
 એ રથ ઉપર હરિભટને બેસારીયારે,
 પોતે પણ બેશીને હાકયો તર્તજે;
 એક રાત્રિમાં કુંડિનપુરે પધારિયારે,
 અતિ ઉતાવળા મૂકીને *આનર્તજે. ૫
 પોતે પેહેલા આવી ઉતરયા બાગમાંરે,
 તે રાત્રે હવે કુંડીનપુરનો રાયજે;
 વશ્ય થઈને નિજ પુત્ર તણા અનુરાગમાંરે,
 કન્યા દેવા વિધિ લાગ્યા કરવાયજે. ૬
 ગંધોદકથી પુર મારગ છંટાવિયારે,
 પુર સઘળું ચિત્રાબ્યું વિધ વિધ ચિત્રજે;

ચ્યારે વેદના બ્રાહ્મણને બોલાવિયારે, સંસ્કારેથી કન્યા કરી પવિત્રજે	શુ. ૭
તોરણ બાંધ્યાં મુક્તાક્ષનાં ઘરે ઘરેરે, પૂષ્પ માલિકા ગંધ વસ્ત્ર આભરણજે;	
અંગે ધારિ નરનારિ નીત્યે ફરેરે, ઉજ્જવળ થઇને બધા નગરની વરણજે.	શુ. ૮
પિતૃ દેવ વિપ્રોને વિધિયે અગ્નિનેરે, ભોજન દેઇને સ્વસ્તી વાંચન કીધીજે;	
કન્યા સુંદર મંગળ દ્રવ્યે અગ્નિનેરે, તેહેને કાજ્યે દાન બહુ વિધ દીધાંજે	શુ. ૯
અગ્નિ માહે આહુતી આપી ઘણીરે, અથર્વણી આચાર્યે કીધિ શાંતિજે;	
કૃષ્ણ નાંમને વરાય દાતું આપણીરે, કન્યાને એમ પ્રયોગમાં થઈ બ્રાંતીજે.	શુ. ૧૦
શિશુપાલ વર ધારયો તે મુખે નાવિયોરે, વાંણી વિધિયે એ રીત્યે ઉચ્ચારીજે;	
કૃષ્ણરામ તે કૃષ્ણ તણો કેહેવરાવિયોરે, તેહેને કષ્ટ થકે લ્યે કૃષ્ણ ઉગારિજે.	શુ. ૧૧

કીર્તન ૩૬૦ મું.

દેશી ફેર.

શુકદેવ કહે શુભય રાય, રાજ દમઘોષે પણ એમ કરચુરે;
નિજ પુત્રને નિર્વિદ્ધ થાય, એ માટે દાનાદિક બહુ આદરચુરે. ૧
દેશ દેશના તેડયા ભૂપ, શાસ્ત્ર વિદ્ધરથ જરાસંધનેરે,
આબ્યા અતુલ સેનાથી અનૂપ, સાચવવા શિશુપાળ સંગંધનેરે. ૨
દંત વત્કને પુદ્ગાદિક, જે રામકૃષ્ણ ઉપર રોષે ભરેરે,
તેમને હાથે અતી ઘણી *હીક, કૃષ્ણ આવીને રખે કન્યા હરેરે. ૩
મદ અરતાં ઘણા માતંગ, સોનાની સાંકલોયે સાંકડ્યારે,
રથ અશ્વ અનૂપમ અંગ, મહિપતિ માત્રોના ત્યહાં મળ્યાંરે. ૪

ઘણા પદ્ધતિ બહુ બગવાંન, શસ્ત્રને અસ્ત્ર સજેલા અંગથીરે,
 જાવા તત્પર થઈ સહુ જાન, સકલ નૃપાલોના સંગથીરે. ૫
 શણગારચો વર શિશુપાલ, ખૂંપ કીરીટ ઉપર ધર્યોરે,
 ઘોડે બેસારતાં તે કાલ, છીંક થઈ તે શુભિને ડર્યોરે. ૬
 પણ છાની એ રાખી વાત, જાંણ્યું જ્યે વેળા જાશે વહિરે,
 પછિ ખૂંપતણો થયો પાત, તોહો વિકલોયે ધાર્યું નહિરે. ૭
 પછિ વેગેથી ચાલ્યા વાલ્ય, વનમાં વાંમ હરિણ તે ઉતર્યારે,
 અતિ સહુ ઉરે પેઠા ઉચ્ચાટ, એ વર કન્યા નહિ આવે વરચારે. ૮
 ત્યારે સહુ નૃપતિ થયા સજ્જ, શસ્ત્રને અસ્ત્ર સજીને તે રહેરે,
 સાંભળો પોતાના ધ્વજ, માંહોમાંહે મહિપતિ એમ કહેરે. ૯
 જાને આવીને જમવી શેવ, તે દિન આ અવસર આવે નહિરે,
 પેલા કૃષ્ણને ચોરની ટેવ, એ સકે કન્યા હરશે સહીરે. ૧૦
 ત્યારે થાશે સબળ સંગ્રામ, માટે સાવધાન રહેજ્યો સહુરે,
 એહવું સાંભળી શ્રીબળરામ, આવ્યા યાદવ સેના લેઈ બહુરે. ૧૧
 એહેવે લિપ્તકે શુભી જ્યે જાન, આવી તે બાહાર્ય ઉતરાવીનેરે,
 કિધું રૂકમી દ્વારા સનમાન, હરિવર નિજ હૃદયામાં ધરાવીનેરે. ૧૨
 તહેની કોહોણે ન જાણી કળ, ઠીક ઠરાવથી સહુ ઠર્યુરે. ૧૩
 લગ્નવેળા આડે ત્રણ યામ, બાકી રહ્યા તે જોઈને રૂકમણિરે;
 કૃષ્ણ નાવ્યા જાણી કૃષ્ણરામ, અરજ કરેછે મન વ્યાકુળ બણિરે. ૧૪

કીર્તન ૩૬૧ મું.

દેશી રે.

શુકળ કહે શુભય રાય, વળતિ રૂકમણિ વ્યાકુળ થાયરે,
 કોશું કહ્યું ન જાય, દુઃખ જ્યે આપણુરે;
 કાં અજ નાવ્યા કૃષ્ણ, હુ તે કોહોને પુછું પ્રશ્નરે,
 વૃત્તિ માહારી વિતૃણ, બીજાથી ઘણુરે. ૧
 હરિભટ સકે ન પોહોંચ્યા, કોયે વાટયેં શું સંકોચ્યારે,
 વર્ણ સકે નવ્ય રોચ્યા, હરિને માહ્યારે;
 કે મજમાં દોષજ ધાર્યા, કે હરજ બિરૂદજ હાર્યારે,
 વિપ્લ જોઈ કે વાર્યા, મણિ કોય કાયરારે. ૨

કે શતધૃતી મુજને રૂઝ્યા, કે ગિરિજયેશ્વર ન ત્રૂઝ્યારે,
 દોષ પુરવના ઉઠ્યા, કે કઈ કલ્પનારે;
 હવે માહારૂં દુઃખ કુંભ જાણે, એમ આંસુ આંખે આંખેરે,
 ભારે ભોગ ન માંણે, તરૂણી તલ્પનારે. ૩
 એમ મન થઈ જ્યારે ભંગ, એહેવે કુરંકચાડાવાં અંગરે,
 તે સમજીને રંગ, †વાધ્યો મન ઘણેરે;
 પછિ કૃષ્ણે મોકલ્યા *કટ, રૂકમણિ પાસે હરિભટરે,
 અતુરા જોઈ સમજી ચટ, એહેરો મુખ તણેરે. ૪
 હશિને ખાલા બોલિ +ક્ષિપ્ર, પુછી વધાઈ કહે છે વિપ્રરે,
 મનોર્થ કરવા ક્ષિપ્ર, આબ્યા કૃષ્ણજીરે;
 સત્ય ઠરાવાની સેવ, આબ્યા ત્રીકમજી ‡તત્ત્વેવરે,
 પાછળથિ બળદેવ આબ્યા, સેના સજીરે. ૫
 વિપ્રે વિષ્ણુની કહિ વધાઈ, તેહેના તુલ્ય ન દીકું કાંઈરે,
 સુંદરી શરમાઈ, દ્વિજને પાગ્ય નમીરે;
 એહેવે સમાચાર જન લાબ્યા, જ્યે રામકૃષ્ણ બે આબ્યારે,
 ભિખમકને તે લાબ્યા, રહ્યા હૃદયે રમીરે. ૬
 એહેવેં પ્રહર ચઢ્યો અર્ક, રાય ભીખમક સમજ્યા તર્કરે,
 કૃષ્ણજીને મધુપર્ક, કીધું આવીનેરે;
 જ્યે કીધાંતાં સંસ્થાંન, ત્યહાં ઉતાર્યા ભગવાનરે,
 સેન સહિત સન્માન, કીધાં પધરાવિનેરે. ૭
 સહુ પ્રજા થઈ છે ખૂશ્ય, પીને xમુખપંકજ પીયૂષરે,
 હરિ હૃદયાની હુંશ્ય, પૂરો એમ કહેરે;
 આવરલાયક આહાંને, શિશુપાલ તેડાબ્યો શાંનેરે,
 કન્યાનું પણ માંને, મન એહેને ગ્રહેરે. ૮
 કાંઈ સુકૃત હોય જો શેષ, અમ જન્મોનું જો એષરે,
 વર વરજ્યો રૂશિકેષ, કન્યા રૂકમણિનેરે;
 કૃષ્ણરામ કહે એમ, સહુ પ્રજા કરે છે પ્રેમરે,
 ખાસા કરજ્યો શ્લેષ, ગરીબ અમને ગણિનેરે. ૯

(૩૭૮)

કીર્તન ૩૬૨ મું.

દેશી રેર.

અંખા ચાલી અંખીકા પૂજવારે, શુકદેવ કહે શુંબુ ભૂપ;
રામા ચ્યાહાતી †રૂઢજ રૂઢવારે, મૂખે વાંણિતાણુ ગ્રહિ ચ્યૂપ. અં. ૧
પરમેશ્વરિના પદને નિહાળતીરે, પ્રભુના પદ પંકજ ચ્યહાય;
પદ્મની પદ પદ્મવથી ચાલતીરે, સખિયો છે હઝારો સહાય. અં. ૨
તે સખિયો પણ શસ્ત્ર સજેલિયોરે, શિરે કેશના કશિયા બંધ;
સોનાનિ વેલિ પાછળ જ્યમ વેલિયોરે, ત્યમ શામાનિ સંગે સંબંધ.
અં. ૩

તે પાછળ રખવાળા રાયનારે, તેને કર ઉઘત આયુદ્ધ;
કોટ કરીને નીજ કાયનારે, કિધિ રૂકમણિ સઘળે રૂદ્ધ. અં. ૪
મૃદંગ શંખ પણુવ તૂર્ય ભેરીનેરે, વાદક વળડે વાદિત્ર;
ગાયક ગાયે સ્વરને પ્રેરિનેરે, ચિત્ શક્તિતણા જ્યે ચરિત્ર. અં. ૫
નાના બળિ લેઇને વારાંગનારે, માળા ચંદન વસ્ત્રાભર્યું;
અંગે ધરી આવિયો કે અંગનારે, વળિ દેશ વિદલની વણ્ય. અં. ૬
આગળ સૂત માગધ બંદિજનરે, કરે કંઈક વિધિનાં સ્તોત્ર;
હુંહુંલિ સુરનાં વળડે ઘન ઘનરે, પડયું કાંઈ શુણાય ન †શ્રોત્ર.
અં. ૭

દમ ઘોષે તે ડંકા સાંભલ્યારે, જાણ્યું કંન્યા નિકળ્યાં બાહારચ;
*સુભટ દોડાવ્યા તે આવિ મળ્યારે, ઘણા ગજરથ †ખ્યાદા સવાર.
અં. ૮

કંન્યા કોય હરે રખે કામથિરે, માટે આવ્યા તે દેતા દોટ;
રચિયા રૂકમણિજીના ધામથીરે, દેવિ મંદિર સૂધી કોટ. અં. ૯
એહેવી ચોકિથિ ચ્યતુરા સંચરીરે, પદ પંથે પુરથી બાહારચ;
હસ્ત પાગ ઘોઈ આચમન કરિરે, દેવિ પેઠી દેવી દરબાર. અં. ૧૦
તેહેને પ્રદ્ધ વિપ્ર નારિયો કહેરે, ભવાંનિને કરો નમસ્કાર;
વિષ્ણેશ્વર અરધાંગે જ્યે વહેરે, વાઘે વંશ જ્યેથી પરિવાર. અં. ૧૧

એ રિત્યે વળિ માતાઓ શીખવેરે, ત્યમ રૂકમણિ કરે ઉપચાર;
 નાના બળિ અરપીને વિનવેરે, મુને કૃષ્ણ હજ્યો ભરતાર. અં. ૧૨
 વિપ્ર પત્નિયે આશિકા આપિયોરે, તેહેને શામા ચઢાવે શીશ;
 વળતો વિરહ વિષ્ણુનો વ્યાપીયોરે, દિલ ધારતાં દ્વારકાંધીશ. અં. ૧૩
 પૂજા કરીને સહુ પાછાં બળેરે, મુખે જપતાં જ્યજ્ય જગદંબ;
 કૃષ્ણરામ કહે કૃષ્ણ ક્યાહારે મળેરે, હવે વેક્યો ન જાય વિલંબ.
 અં. ૧૪

કીર્તન ૩૬૩ મું.

દશી ફેર.

શુકળ કહે શુભ્ય રાય, અંબાએ અંખિકા પૂજ્યાં;	
કરતાં પ્રદક્ષિણા પાય, કનકનાં નૂપૂર ફૂંજ્યા.	૧
નમિને કરચો નમસ્કાર, આશિશો ઉરમાં માંગિ;	
કૃષ્ણ હજ્યો ભરતાર, તુચ્છ પુરૂષને ત્યાગી.	૨
બાલિકા નિકળ્યા બાહારય, સખી નોકર કરે આડી;	
સહસા થયો અમત્કાર, જાંણ્યે જ્યે વિઘ્નુત હાલિ.	૩
દેવ માયાના જેવી, મંદોને મોહિનિ કરતી;	
દેવ સકલ શિરે દેવી, હરિ વર હૃદયે ધરતી.	૪
પુષ્પ ભરેલી વેણિ, લટે લટે ગૂંથી દક્ષે,	
જાણે કૃષ્ણધર ફેણી, લૂંમતી ચંદન વૃક્ષે.	૫
અંકુર પામ્યા ઉરોજ, ચંદન અચિત હૃદયે;	
મદન તણી એ મોજ, શાહાણા સમજે હૃદયે.	૬
અલક ખડે છે કપોલ, તેથી નેત્રજ શંકે;	
કાંચિ કરે છે કલોલ, ધરિ જ્યે કટિને લંકે.	૭
મંદ મંદ ॥ મુસકયાન, બિંબ ફલાધર કાંતિ;	
તે વડે શોણાય માંન, દિસે દંતની પાંતિ.	૮
કુંદ કળીશ્યા દંત, અખિલ અવિવરે અડિયા;	
ગંડ ઉભય પર્યત, જાણ્યે જ્યે હિરલા જડીયા.	૯
પાગ ધરયાં નૂપૂર, રત્ન ખચિત તે ધમકે;	
શુભિ તેનો રૂવ શૂર, ચિત્તે ચટકતા અમકે.	૧૦

રાજહંસની ગત્ય, ચતુરા ચરણે ચાલે;	
નિજ છબિ કેરિ છત્ય, કૃષ્ણને ઉરથી આલે.	૧૧
પૂર્ણ પુન્યમનો ચંદ, આનન એહેવું ઉઘાડ્યું;	
સહુને ફળવા ફંદ, લાજેથિ નજરે પાડ્યું.	૧૨
બ્રહ્મ કામ કમાન, કીકિયો વિશિષ્ઠો સરખી;	
ભુજ્યા ભલા ભલા ભાન, નારિના નેત્રને નિરખિ.	૧૩
હય ગજરથના સ્વાર, મૂઠાઓ લાગી તેહેને;	
શિથિલ થયા શિરદાર, ગત્ય રહિ નહિ દેહેને.	૧૪
ચોકી તણી ચ્યતૂરાઈ, બાઈનિ દ્રષ્ટિયે બેઠી;	
મહિપ પડ્યા મરદાઈ, પેટે કટારિયો પેઠિ.	૧૫
નર માત્રોનાં નૂર, હાસ દેખાડિ હરાબ્યાં;	
શૂરવીરોનાં શૂર, †વિશ્વણથી વિસરાબ્યાં.	૧૬
ચિત્ર લિખેલા જ્યંમ, તસ્મીરો સ્યા સ્તંજ્યા;	
જ્યે ઉભા તે ત્યંમ, વિમોહથિ વિન્નૃંજ્યા.	૧૭
શસ્ત્ર અસ્ત્રની સાંન, વેગે વહિ ગઈ સહુની;	
ભગવતિયે ભગવાંન, નિરખ્યા છબ જોઈ બહુની.	૧૮
કૃષ્ણ તણું આનંન, નિરખીને નારિયો મોહિ;	
મદનાંકિત થઈ મંન, ચોકી રહું નહિ કોઈ.	૧૯
ભગવતિ ને ભગવાન, બેની ભુરકીયો મોટી;	
સહુ પંડ્યાં રાંનો રાંન, નરનારી જન કોટી.	૨૦
રૂકમણિ રથપર જાય, એહેવામાં હરિયે હરિયાં;	
પ્રેમદા નંમિયાં પાય, કૃષ્ણે તે કર ધરિયાં.	૨૧
જ્યમ †હરિ રહુરિનો ભાગ, ‡હરિલ્યે શિયાલમાંથી;	
ત્યમ પ્રભુ પામી લાગ, તારૂણિ લીધાં ત્યાંથી.	૨૨
સહુ દેખે પણ દોષ્ય, દેઈ સકાય ન કોથી;	
આડે કરે કુંણ †ઓઘ્ય, મથન થયાં છે મોહોંથી.	૨૩
કંન્યાને કૃષ્ણજી લેઈ, રૂકમણી રથ બેસારિ;	
દોષ્યાં દુદામા દેઈ, માંન મહિપનાં હારિ.	૨૪
પાછળથી બગદેવ, સૈન્ય સજીને ચાલે;	
કૃષ્ણરામ એ દેવ, કૃષ્ણજી ‡જનને આલે.	૨૫

કીર્તન ૩૬૪ મું.

દશી ફેર.

શુક કહે શુભ્ય રાય, વળતિ વળિ મૂર્છાય; બળિયા ઉઠી બેઠા થાય;
કોય પકડો એ નંદના ગોવાળને. ૧

હૃદયે લેતા કહે હિક, આપણું જીવિત ધિક;
અરિયે આદરિ જીવલિક. કો. ૨

કંકર આબ્યા આકોશે, ત્યારે જાણ્યું દમઘોષે;
વળતો વઢે ભરિયો રોષે. કો. ૩

એને લાજ નહિ લગારે, કંન્યા હરિ એ ઠગારે;
ડંકા દેઘને નગારે. કો. ૪

પૂવે કુડાં કર્મ કીધાં, એણે તસ્કરિને લીધાં;
ગબ્ય ગોપીયોનાં પીધાં. કો. ૫

એણે ગોકુળે ગૌ ચારિ, એતો વસ્ત્ર ગયો હારિ;
નમ્ર નિરખિયો નારિ. કો. ૬

એ પાછળ સેના નુધો, એને સહુ મળિ રૂંધો;
દરે સર્પ થાશે સુધો. કો. ૭

વળતાં વાગ્યાં રણતૂર, સકલ સજ્જ થયા ચૂર;
સેના જ્યમ સિંધુ પૂર. કો. ૮

અમકે લાલાના ફલ, ધમકે ગજનિ સાંકળ;
ધમકે ભારે ભૂતળ. કો. ૯

તંગ કરિને તૈયાર, ઘણા ઘોડાને સવાર;
હાથ્યે ધરિયાં હથિઆર. કો. ૧૦

કૈને માંથે છે મોડ, કૈને ચમરોની જોડ;
હોડ્ય છે દોડા દોડ્ય. કો. ૧૧

સજી ટોપ નેં બજાર, ધરયાં ચાપ નેં શર;
ઝોધે કરડે અધર. કો. ૧૨

કૈને શીશે કીરીટ, વઢે મરડીને ઠમીચ;
કાહાડો ચાદવોનું દીટ. કો. ૧૩

ફેયાં ફાંકડા સ્વા ઢળકે, છોગાં કલકિના બળકે;

ભાલે નવ ગ્રહાં ચળકે.	કો. ૧૪
કૈને મરતકે મોલ, કુંડલ લલકેં કંપોલ;	
મુખેં તાતા તંખોલ.	કો. ૧૫
કંઠે મુક્તાફળના હાર, આગળ દોડે છડિદાર;	
કરતા નેકિ પુકાર.	કો. ૧૬
વળતિ વાગિ વીરહાક, સહુના ચિત્ત ચઢયાં ચાક;	
જાણ્યું જ્યે ગયું નાક.	કો. ૧૭
વળતા વદતા તે હોડ્ય, જોડ્યે ચાલે જોડ્યા જોડ્ય;	
રખે લાગવા દો ખોડ્ય.	કો. ૧૮
કોધે આખડીયો તરસે, વર્ષા શરૂઆના વરસે;	
એક એકને આકરસે.	કો. ૧૯
સાંહામા ધાયા હલધર, જ્યેની સેના છે તર;	
યાદવ ચોદા જળર.	કો. ૨૦
દેતા સાંહામા સાંહામા માર, પ્રખળ શરૂઆના પ્રહાર;	
ભૂમી સહેતી નથી ભાર.	કો. ૨૧
જોઈને રૂકમણિ એમ, ચિત્તે ધરતાંતાં વેહેમ;	
કૃષ્ણ કહે થાશે ક્ષેમ. કુંજ પકડે એ નંદના ગોવાળને. ૨૨	
એટલે બળરામે કળે, કૈનેં ખીચી લીધા હળે;	
ઉપર માદીયા મુશળે.	કું. ૨૩
તેતો પ્રાણ તણ પડિયા, ઘડિ બે ચ્યાર તરફડિયા;	
ગયા બિમાનોયે ચઢિયા.	કું. ૨૪
xશ્રાણિત +સરિતાઓ ચાલી, કીધિ અંબારિયો ખાલી;	
÷હલિયેં હણિયા મુહાલી.	કું. ૨૫
કીધા ગજ રથ ચૂર, અશ્વપદાતિનાં પૂર;	
વાધ્યાં ચાદવોનાં નૂર.	કું. ૨૬
કૈતો અદમુવા ધાયા, કૈતો રણમાં રોળાયા;	
જાણે રૂઘીરેં તણાયા.	કું. ૨૭
કામી શિશુપાળનેં કાન્ય, કૈનાં ધૂલ્ય મળ્યાં રાન્ય;	
દેખિ પડિ પછિ *ભાન્ય.	કું. ૨૮
જાણ્યું જમિશું જમણ, માટે આવ્યાતા કૈં જણ;	

તેતો રોળાયા રણુ.	કું. ૨૬
કેતો નાઠા અધીર, રણુમાં પાડતાં +રીર,	
પાછા વળિયા પ્રવીર.	કું. ૩૦
સમાચાર કહ્યા સંગ, આપણા ÷ભડ થયા ભંગ;	
વાઘ્યો યાદવોનો રંગ.	કું. ૩૧
કૃષ્ણ. જાણ્યા અજીત, કૃષ્ણરામ કરે પ્રીત્ય;	
ચરણે ચોહોટાડો ચિત્ત.	કું. ૩૨

કીર્તન. ૩૬૫ મું.

દશી ફેર.

શુક સ્વામિ કહે વાંણિ, ખખરચ શિશુપાળે જાંણિ,	
અતિ મતિ અકળાણી, આપની શુણો રાજ;	
મુખે શામતા આવી, નેત્ર મીઝ્યાં નમાવી,	
જાણ્યે પૂંજી ગમાવી, બાપની.	શુણો રાજ. ૧
કર પૃથ્વીમાં પટકે, વેર હૃદયમાં ખાડકે,	
મારૂં યાદવોને ઝટકે, જો મળે.	શુ.
કહે વૈરી સંહરવા, જાઉં વન તપ કરવા;	
વિધિથી વર વરવા. જો ફળે.	શુ. ૨
મૂંછ બે કરે મરડે, કોધે આંખડી તરડે;	
હાથે હાથ લચરડે. આપથી	શુ.
ગયા યાદવ ગાજી, સેના લેઈને સાજી;	
દીલ જાય છે દાઝી, તાપથી	શુ. ૩
આતે આમ થયું શું, હવે હાથ્ય રહ્યું શું;	
આપણું માંન ગયું શું, આ સમે	શુ.
હવે જીવવું જોડું, ગયું માંન જ્યે મોડું;	
કુળે કલંક ચોટ્યું, કચમ શમે.	શુ. ૪
એટલી ચોકીમાં આવી, દળ માંહડું દબાવી;	
કચમ કન્યા ઝુંટાવી, એ કાળિયે.	શુ.
શું મોહોં લેઈ જવાશે, પૂછ્યે! જવાપ રથો થાશે;	
ચઠિ કચમ બેસાશે માળિયે.	શુ. ૫

જરાસંઘ કહે શુંણીયે, હર્ષ શોક ન ગણીયે;	શુ.
વાંકા વેહેમ ન વ્યણિયે, રાયજી.	શુ. ૬
હુઃખ આપણને દીધું, ભક્ષ યાદવે લીધું,	શુ.
એ સહુ કાળનું કીધું, થાયજી.	શુ. ૭
+કાષ્ટકામાનું કરવું, જ્યમ નૃત્ય આદરવું;	શુ.
એતો xકુંડકનું કરવું, જાણવું.	શુ. ૮
એમ કાળને હાથે, સચરાચર સાથે;	શુ.
કશું આપણે માથે, નાંણવું.	શુ. ૯
હું પણ ત્રેવીસની સંગ, સત્તર વાર થયો ભંગ;	શુ.
છેલ્લી વાર રહ્યો રંગ, ન ગાજીયે.	શુ. ૧૦
જ્યાહારે કાળ થશે સાંહાંમો, તો એ કરશે સલામો;	શુ. ૧૧
માટે મનડું વીરામો, ન લાજીયે.	શુ. ૧૨
એમ ÷સજિ સહુ બળિયા, દેશ પોતાને પળિયા;	શુ.
કામ કોધમાં કળિયા, ઘર ગયા.	શુ. ૧૩
કૃષ્ણરામ કહે રથો ડર, અમે કૃષ્ણના અનુચર;	શુ. ૧૪
કરશે કૃષ્ણ કૃપા કર, જો દયા.	શુ. ૧૫

કીર્તન ૩૬૬ મું.

દશી રૂર.

શુક્રદેવ કહે શુણો રાજ, હરિયે હરિ મહિપોનિ માઝા;	૧
એમ રાક્ષસ વિધિયે વિવાહ, શુણિ રૂકિમને ઉઠ્યો દાહ.	૨
કહે રૂકિમણિ માહારી ધન્યા, હરિ કૃષ્ણે તે ન સહુ †અન્યા;	૩
ક્ષત્રિ વંશતો ન કરે એમ, પણ એહેને ન જાતિનો નેમ.	૪
એતો *અહીર ઘર ઉછરીયો, નિત્યે મરકટ સંગે ફરીયો;	૫
એણે ગોપિયોથી કરી કીડા, વનચર એ ન સમજે ‖ત્રીડા.	૬
એહેને અદબીય ગોપોયે કાહાડ્યો, એણે કંસને કપટે પછાડ્યો;	૭
જરાસંઘથિ એ ગયો નાશિ, એણે બેટમાં નગરી વાશી.	૮
એહેવા અનેક આદરે અન્યા, એને કોણ વરાવે કન્યા;	૯
માટે વગર બોલાવ્યે આવ્યો, એણે ભૂપતી સાથે બુલાવ્યો.	૧૦

+ પુતળી. x મહારી. ÷ તૈયાર થઈ. † અન્યાય. * ગોવાળ.

॥ પીડા.

એણે ચાદવે લોપિ *લીક, બળવંતોનિ ન ગણી ખીક;
 બનૈયાને તે જોખ્યમ શાંતું, પણ નાક માહારૂ ગયુ માંતુ. ૬
 એણે માહારિ હરી જ્યે ભગની, શુણિ અંગોમાં ઉઠે છે અગની;
 એમ કહીને ઉઠ્યો મન બળતે, પણ xપાંકે સભા સાંભળતે. ૭
 એને પછવાડે હું જઈને, લાવું ગોવાળાને ગ્રહીને;
 જો ન રૂકમણિ પાછિ લાવું, તો ન કુંડીનપુરમાં આવું. ૮
 ત્યારે સભા તણા જન બોલે, કેન રૂકિમ તમારે તોલે;
 તમે બોલ્યે તમારે પળશ્યો, કૃષ્ણ જીતીને પાછા વળશ્યો. ૯
 એહેવા વચન બોલે જન સરખાં, તેહેને રૂકિમ શુણિને હરખ્યા;
 પછિ અક્ષોહિણી xચમુ લેઈ, દોડ્યા ડંકા નગારે દેઈ. ૧૦
 મરણુ આબ્યાં હશે જેને માંથે, ચાલ્યા +સુલટ તે રૂકિમ સાથે;
 રૂકિમ કહે સુલટો ધાઓ, હલધરને જીવતા સાંહાવો. ૧૧
 બહુ ખાઈને થયા છે મસ્ત, તેહેને દેખાડો આપણા હસ્ત;
 હુંતો જઈને કૃષ્ણને ગાહાલું, કરિ કદ્રુપી સાંગિમાં ઘાલું. ૧૨
 એમ કહીને ચમૂને ચલાવી, એતો હલધર સાંહામી આવી;
 આપે હરિ સાંહાંમોગયો એક, જ્યમ ॥અહી સાંહાંમોજ્ય ન્લેક. ૧૩
 બોલે કૃષ્ણથી આંખ્ય ઉલાળી, ગર્વ ભરીયો છે હરિને ગાળી;
 કહે રૂકમી તું સાંભલ્ય કાળા, ઇહાં નહિ ચાલે તૂજ ચાળા. ૧૪
 તુંતે કોણુ કન્યા હરનારો, હવે જોને પ્રતાપ હમારો;
 તુંને જાણ્ય પનોતિ બેઠી, નહિતો રૂકમણી ઉતારચ હેઠી. ૧૫
 જો જીવવું ચાહે તુંજને, તોતું પ્રણામ કરચને મુજને;
 અમને ૧ચોળિવાળા શું દાખ્યા, એમ કહિ હરિ ઉભા રાખ્યા. ૧૬
 વાક્ય વિશિષ્ટે મનડું વિધું, કરે કૃષ્ણે ૨કોઈડ લીધું;
 હુશીને બોલ્યા સાંમળીયા, અમે જાણ્યા ન તમને બળીયા. ૧૭
 અમે લીધિ અમારી રમાને, જ્યમ શ્રૂલપાણિ લ્યે ઉમાને;
 જાણિ સુંદરી રત્નજ સારિ, હરીલીધિ હતી જ્યે હમારી. ૧૮
 અમે અનિતીને નથી કીધી, સહુ દેખતાં સુંદરી લીધિ;
 જો એ શિશુપાળની હોય નારી, તો કાં પાછો વળી જાય હારિ. ૧૯
 એવું મનમાં વિચારોને રાંણા, શાંને પાછળ આવો તણાણા;

* મર્યાદા. x બોલ્યો. x સેના. + યોદ્ધા. ॥ સર્પ. ં દેડકો.

૧ ચોળી પેહેરનારા વાવજા. ૨ ધનુષ્ય.

- કંન્યાદાન તણો પરીકર, આપો અમને જાણીને વર. ૨૦
 એ વાતે જો ઉલટું જોશ્યો, આપે આપના યશને વગોશ્યો;
 લક્ષ્ય સમજ્યા વીના જો લડશ્યો, તમે બાંધતાં બંધન પડશો ૨૧
 એહેવી શિક્ષા ન સમજ્યો વગની, શુણિ રૂકમી ઉરે થયો અગની;
 પછી રૂકિમયે =આપજ લીધું, સંધાન શરોનું કીધું. ૨૨
 ત્રણ બાંણ મૂકે છે જ્યંમ, કાખ્યા કેશવે ત્યમના ત્યંમ;
 ત્યારે અન્ય ધનુષ દ્યે કરે, તે પણ કાપીયું વિશ્વેશ્વરે. ૨૩
 જ્યે જે રૂકમી ધરે હથીઆર, કૃષ્ણ કાપે તે વારંવાર;
 કાખ્યા કવચ ટોપના જોડા, રથ ભાગ્યો ને હણિયા ઘોડા. ૨૪
 ઉભો રૂકમી તે એકાએક, તોણે તજતો નથી અજ ટેક;
 પછી xઅસી ÷ચરમને ઝાલી, આવ્યો કૃષ્ણના સાહામે ચાલી. ૨૫
 કૃષ્ણે ખર્જ ચરમને કાખ્યાં, એહેનાં શસ્ત્ર સરવને ઉત્થાખ્યાં;
 પછિ રૂકમણિનું મન કળવા, ધારયું રૂકમીનું રૂકિમને ફળવા. ૨૬
 કાહાડયું કેશવે ખર્જ કમરથી, જોઈને રૂકમણી ડરખ્યાં ડરથી;
 ચરચર મન કાયા ધૂજે, ખશ્યો પદર ન ખીચવો સૂજે. ૨૭
 શિરે વેણી થઈ છે વિશ્વસ્ત, બોલ્યા કૃષ્ણ શું જોડીને હસ્ત;
 એતો મોટા ભાઈ છે માહારા, ગુણ જાણે ન એહ તમારા. ૨૮
 એહેને મારશ્યો જો જગદીશ, ચઢે કલંક માહારે શિશ;
 લોક કેહેશે ભાઈ મરાવી, મન માંન્યાને નીકળી આવી ૨૯
 માટે ક્ષમા કરો તજે રીસ, હુંતો ચરણ નમાવું શિશ;
 એહેવિ રૂકમણિની શુણિ વત, કૃષ્ણે કીધિ ન રૂકમીનિ ઘાત. ૩૦
 પછિ અન્નેથી પટ્ટીયા પાડિ, મૂડિ રૂકમીનિ મૂછને ડાહાડી;
 સાચવિયો જાણિને સંબંધ, નાંખ્યો સાંગીમાં બાંધીને બધ. ૩૧
 એટલે અવસરે શ્રીબળરામે, સૈન્ય સકળ હણ્યું સંગ્રામે;
 પછિ આવ્યા તે માધવ પાસ, બાંધ્યો રૂકમી જોઈ થયું હાસ. ૩૨
 ઠઠુપી જોઈ મુખ મોડ્યો, બાંધ્યો રૂકમીને હલધરે છોડ્યો;
 હલધર કહે સગપણ ન મટે, શાલકને આ કરવું ન ઘટે. ૩૩
 ચામાત્ર શું થઈને કૂદ, રૂકમીને ન કરવું યુદ્ધ;
 વણિ રૂકમણિનો જોઈ પ્રેમ, સમજે તેહેને થાવા ક્ષેમ. ૩૪
 સત અસંતનૂ મન કળવા, માંને તેહેને સ્વરૂપને મળવા;

જીવંતુવા કર્મ સહુનાં જણાવા, ભક્તિ વિરક્તિ જ્ઞાન લણાવા. ૩૫
 સર્વને શિખવવા અકામ, શ્રેષ્ઠ શિક્ષા વદે બળરામ;
 અહંતા મમતાને તળવા, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ લળવા. ૩૬

કીર્તન ૩૬૭ મું.

દશી રેર.

શુકસ્વામિ કહે સાંભળ્ય પરિક્ષિત રાય,
 બળદેવ કહે શુંભો રૂકમણીરે;
 આતાને વિરૂપ કરચું માટે નિંદાય,
 ચિત્તમાં નવ્ય આહારો અમ તણીરે. ૧

કોહોને સુખ દુઃખદાતા બીજો નથી જન કોય,
 પ્રાંણિ માત્ર પોતાનું કરચું લોગેરે;
 પૂર્વ પાપ પૂણ્યથી દુઃખ સુખ સહુને હોય,
 દેશ કાળ પદારથ જન યોગેરે. ૨

વળિ કૃષ્ણ શુંભો કદિ હોય સગાંનો દોષ,
 તોહો મારવો ન ઘટે તેહનેરે;
 તેતો નિજ દોષે મરવો તેથી ન કરવો રોષ,
 એહને દોષે પછી તજવો એહનેરે. ૩

વળિ વૈદલિ શુંભો ક્ષત્રિયોનો એ ધર્મ,
 પ્રજાપતિયે વિનિમ્યો પાળવોરે;
 આબ્યો સમરમ સાંહાંમો તેહની ન ધરવી શર્મ,
 નિજ ભાઇને પણ નિર્દાસવોરે. ૪

વળિ કૃષ્ણ શુંભો મન નિંદા ન ગણિયે કોહોની,
 નિજ સ્વાર્થથી નિંદા સહુ કરેરે;
 શ્રીમદાંધોને મન પેડિ વિપત્તિ મોહોની,
 માટે અજ એ અવળું આદરેરે. ૫

રાજ, ભૂમિ, ધન, સૂત, નારી, તેજને માંન,
 મન મમતા સહુ તેહની ગણેરે;
 એતો સ્વભાવ સહુનો યાવત હોય અજ્ઞાન,
 એનાં માટે મરે કે બિજાને હણેરે. ૬

વળિ રૂક઼િ શુંજીયો સહુ જનનું જ્યે અનિષ્ટ,
મન ઇચ્છે તે હોયે જો સગારે;

તેમને દુઃખ પડે તે માંનવું તેમનું ઇષ્ટ,
જ્યે ન માંને તેમને દિલ દગારે.

૭

એતો દેહાશિમાંનીના મનમાં મોહ મહાન,
દેવ માયાનો કર્યો જાણિયેરે;

જે હું મહારેથી અરિમિત્રાદિક ધ્યાન,
અજ સરખું ઉરમાં ન આણિયેરે.

૮

એતો આત્મા વસે છે અખિલ જનોમાં એક,
ઘટ મઠ નલ બે બિંબની રિત્યેરે;

તેને મૂઢ તે માને દેહ અનેકે અનેક,
ચતુરા તમે સમજી લહો ચિત્તેરે.

૯

આતો દિસે અવિદ્યા કલ્પિત એહેમાં દેહ,
દ્રવ્ય પ્રાણ ગુણાત્મક જાણિયેરે;

શુદ્ધ આત્માને સંસારિ કરે છે એહ,
માટે હું મહારો મન નાંણિયેરે.

૧૦

સ્વત સિદ્ધ સ્વયં જ્યોતી એ આત્મા હોય,
એને યોગ વિયોગ ન કોયથીરે;

જડ દેહાદિકને એ અબ્જવાલી બેય,
એમાં યોગ ભાસે તે મોહથીરે.

૧૧

રહિ અલગ પ્રકાશે જ્યમ સવિતાદેહ રૂપ,
પછિ તે સવિતા તેહેને જીવેરે;

ત્યમ દેહાદિકને આત્મા પ્રકાશે અનૂપ,
એ વિનાનાં તે સઘળાં સુવેરે.

૧૨

જન્માદિક જ્યે છે પડવિધ ભાવ વીકાર,
એ ન આત્માને અડકે દેહનારે;

જ્યમ શશી મંડળને ક્ષય વૃદ્ધિ ન લગાર,
કદા દોષ કળાને એહેનારે.

૧૩

એમ અખંડ આત્મા જન્માદિક ત્યાંહાં સ્થાન,
જ્યમ ઈંદુ અમાંસે નબ્ધ મરેરે;

- એતો જન્માદિક તે દેહેને ફળતામાં માંન્યા,
માટે આત્મા મરે ન અવતરેરે. ૧૪
- જ્યે લોકતા ફળનેં લોગ્ય એ ત્રણ પ્રકાર,
જ્યે સૂતો તે સ્વપ્નેં દેખશેરે;
એમ મિથ્યા તથાપિ અજ જીવ સંસાર,
પોતાને ત્રિવિધનો પેખશેરે. ૧૫
- રાંણિ એહેવું સમજી આત્મ વિમોહ ન શોક,
અજ્ઞાનથી ઉપજ્યો મૂકીયેરે;
મન મનન કરી માઈકનેં માંનો ફોક,
સ્વસ્થ થઈને શોકે ન સૂકીયેરે. ૧૬
- આજ કૃષ્ણચરણનો આશ્રય મલિયો એહ,
પૂર્વ જન્મનાં પૂણ્ય પ્રગટ થયાંરે;
એહેવું શુણિ રૂકમણિના મિટિયા સહુ સંદેહ,
કઈ કલ્પના કલિમલ ગયાંરે. ૧૭
- એક કાળે રૂકમીયે શિક્ષા સાંભળી આહાવી,
બળદેવ મુખે કહિ નિર્મળિરે;
રૂકમણિ સમજ્યાં પણ રૂકમીનું લગ્ય ન ભાવિ,
તેણેં બુદ્ધિ ન કૃષ્ણ ભણિ વળિરે. ૧૮
- હુંતો પાય નમિને પૂછું તમને પ્રશ્ન,
મુંને કયાંહાં સૂધી કરગરાવશ્યોરે;
મુંને કયાહારે માહારો કેહેશે કૃપા કરી કૃષ્ણ,
કૃષ્ણરામનેં ચરણે ઠરાવશ્યોરે. ૧૯

કીર્તન ૩૬૮ મું.

દશી ફર.

- જીકજી કહે શુંણ્ય પરિક્ષિત રાજ, શું રૂકિમયે નીચું જોયુરે;
મૂછ મરડતો તે ગઈ માઝા, માન મહિપનું ખોયુરે. ૧
- કાળિકા લાગી મુખ કાંતીને, અવયશ અધિકો આબ્યોરે;
સોષણ તજતો નથી જ્ઞાંતીને, બળદેવે બાંધ્યો છોડાવ્યોરે. ૨
- આદ્યો હતો જ્યે બળ પાંકીને, પાછું તે મુખમાં પેહુરે;
ચાછો જ્યો રૂકિમ થાકીને, વદન કરીને હેહુરે. ૩

- લોક કહે એણે હાલા હલાવી, તાત વચન છંડાવીરે; ૪
 ઘણા પુરૂષના ઘરને ઘલાવી, રાંણિયો કંઈ રંડાવીરે.
 આપે જીવતો પાછો આવ્યે, મુખ એહેનું નવ્ય જોઈયેરે; ૫
 હાહા કહિ સહુ શીશ હલાવે, રૂકિમને કેટલો વગોઈયેરે.
 રૂકિમયે ત્યહાં નવું નગર વસાવ્યું, પેઠો ન કુંડીનપૂરેરે; ૬
 લોજકટ તેહેનું નામ ધરાવ્યું, ત્યહાં વશ્યો ઉતરયે નૂરરે
 પૌત્ર કૃષ્ણનો જ્યાહારે પરણ્યો, રૂકિમનિ પૌત્રિ સાથેરે; ૭
 મશ્કરી કરતાં રૂકિમને હણ્યો, છોડ્યો તે હલધર હાથેરે.
 કૃષ્ણ રૂકિમણિ ને હલધરજી, અક્ષત સેના લેઈરે; ૮
 દ્રષ્ટિયે સહુનિ પીડા વારી, ચાડ્યા દુદામાં દેઈરે.
 ગુણીજન ગાયે નૃત્યકિ નાચે, દેવ દુંડુલિ વાજેરે; ૯
 રૂકિમણિ સહિતાં જોઈ સહુ રાચે, જયજય સહુ ગાજેરે.
 દારિકા નગર સમીપે આવ્યાં, ॥પાંચજન્યને વળાડ્યોરે; ૧૦
 તે દ્વારા સમાચાર શુણાવ્યા, સ્વર સહુ શ્રવણે પાડ્યોરે.
 માધવપુરમાં માધવ ઉતર્યા, આવી પ્રજા સહુ મળવારે;
 વિધિયે કરી ત્યહાં રૂકિમણિને વર્યા, સહુના મનોરથ ફળવારે. ૧૧
 દેશ દેશના ભૂપ તેડાવ્યા, મંડપ મોટા રચાવ્યારે;
 ભૂપતી લેખ્ય લેઈ સહુ આવ્યાં, મહિમા મોટા મચાવ્યારે. ૧૨
 પ્રતાપ પદ્મે પ્રભુજી પરણ્યા, ઇશ્વરતા દેખાડીરે,
 ગુણીજનોંયે તે ગુણને વરણ્યા, દાસ શુંજે જ્યેને દાહાડીરે. ૧૩
 કૃષ્ણનો યશ વરણવતાં ચાડ્યા, નરનારી નિજ ધાંમેરે;
 આશ્રિતને મન ગમતાં ચાડ્યાં, જ્યેથી જીવ દુઃખ વામેરે. ૧૪
 દાસ જાણી મુંને દરશન દેજ્યો, વૃત્તિ થવાને વિનૃણ્યરે;
 રૂકિમણિ સહિતાં હૃદયે રેહેજ્યો, કૃષ્ણરામને કૃણ્યરે. ૧૫

કીર્તન ૩૬૬ મું.

દશી રૂર.-ઘણિ થમછે ગરિબને ગાવિંદજી, ચાલ.

શુક કહે શુંજય રાજવી કુર કુળના,
 કૃષ્ણ સંગે કરી સકે કુણુ તુલના;

- જેહેના મહિમાનો પાર ન વેદલહે,
યથા શક્તિ મતિથી કીર્તિ કહે. શુ. ૧
જેને શેષ અશેષ ન બાંણી સકે,
=ચતુરાનન ચિંતન જ્યેહેનું ચકે;
ગુણ જ્યેહેના જ્ઞપ્તધ્વજ વરણે સદા,
એતો કૃષ્ણ કળાય ન કોથી કદા. શુ. ૨
એહેને રંક થઇ જન જ્યેહ રટે,
થાય અરણુ શરણુ જ્યે નિષ્કપટે;
દિનબંધુ દયા કરે તે જનને,
ત્યારે વિરતી આવે તેહેના મનને. શુ. ૩
શુંણે કલિમલ હારિણી જ્યાહારે કથા,
વપુ ધન સુત નારીને જાંણે ÷વ્યથા;
ત્યાહારે પ્રેમ થયાની પ્રતીતિ xપટે,
કર્યાં કોટી કલ્પનાં કર્મ કટે. શુ. ૪
અપરાધ સકળ તેહેના માફ જને,
અહં મમતા ન ઉપજે તેહેને મનેં;
શત્રૂ મિત્ર ઉદાસી સમાન લહે,
તેહેનો કૃષ્ણ કૃપા કરી હસ્ત ગ્રહે. શુ. ૫
જ્યમ રૂકમણિ પરમ પિડામાં હતી,
જ્યેહેને નોહોતી હરિ વિના ક્યાંહે *રતી;
ગુણ નારદ દ્વારા સાંભળીને,
વાધી પ્રિતી પરોક્ષ મનેં મળીને. શુ. ૬
તેહેનો એટલામાંથી કર કૃષ્ણે ગ્રંથા;
એહેના માટયે અખીલ અપવાદ સદ્યા;
એમકૃષ્ણજી દાસના કરને ધરે,
જે વિષ્ણુ ને વૃત્તિયોદ્વારા વરે. શુ. ૭
એતો કૃષ્ણ કૃપણના વત્સલ છે,
એહેને જે ન ભજે તે જન ખગા છે;
માટે એહેને ભજે મન મોહ તણ,
નથી હાથથી ખાણ ગમાવિ અણ. શુ. ૮

(૩૯૩)

એતો રૂકમણિ વિન્હા કહ્યો તુજને,
યથાશક્તિ મતિ જ્યેટલિ મુજને;
શુણ્યે કૃષ્ણચરિત્ર જશે કલિમલ,
આહાવો આંચો થશે તે જન્મ સફળ. શુ. ૬

સંવત્સેહેં અઢાર ને અડસઘના,
શાકે સત્તરસેહેં ને તેત્રીસના;
માઘ વઘ અમાંસ ને બુધવારે,
થયા પદ પૂરણ શોડશ ત્યાહારે. શુ. ૧૦

જે કો વરણવશ્યેં સાંભળશ્યે ગાશે,
તેતો પ્રાણી કૃતારથ ચટ થાશે;
કહ્યું સર્વ સમર્પણ હરિને હજ્યો,
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ સુતુષ્ઠ થજ્યો. શુ. ૧૧

છંદ.

૧૧ ૧૪ ૨૬
દશ, સત્તર, રૂદ્ર, ત્રયોદશ, નવ, અગીયાર, મનુ, નવ, ચઉદ, છવી;
બત્રીસ, ને નવ, છત્રીસ, ઓગણીસ, પંનર, અગીયાર, સહુ તૂક હવી. ૧

દાહરો.

કમથિ ગાઇ સોળની; બીહીસેને છપત્ર તૂક;
કૃષ્ણરામની કૃષ્ણજી, માફ કરો સહુ ચૂક. ૧
રૂકમણિ વિવાહનાં થયાં, સોળ દેશીનાં સોળ,
પદ નાના રસ નવ વિષે, કીધાં ઝાકમ ઝોળ. ૨

॥ ઇતિ-શ્રી રૂકમણિ સ્વયંવર આખ્યાનમ્. ॥

કીર્તન ૩૭૦ મું.

દેશી ફેર.

અશરણુ કેરા શરણુ, અલખેલાજી આવો;
સાંભળ સુંદર વણુ, નેત્ર ભરી નિરખાવો. ૧
ધનિછા હમારી એહ, પ્રભુજી પૂરણ કરિયે;
સેવક શું કરી રનેહ, વિઠલ વૃત્તિને વરિયે. ૨

ઉજમ આવે એમ, જાણિ આલિંગન ભીડું;	
પ્રભુજી દાખવો પ્રેમ, તોતો હું ઝડપું ખીડું.	૩
એટલું આપો વચન, જે તું સેવક માહરો;	
જે હોય આશ્રિત જન, સુખથી તેને સુધારો,	૪
રૂચિકેશ રમાનાથ, વપુ નિરખાવો વેહેલું;	
હરજી ધરવા હાથ, પત્ર પઠાવિયે પેહેલું.	૫
કલિયે પણ કઈ જન, તે તમે તરતજ તારચા;	
આશ્રિતને અનુદીન, આપના માની ઉગારચા.	૬
ખલની સભામાં વીર, કૈરવ પાંડવ જોને;	
દ્રુપદ સુતાનાં ચીર, પ્રભુજી પુરચાં પોતે.	૭
ગયાં પ્રથાસુત પાંચ, વન દુરવાસા દાખ્યા;	
આવતી દીઠી આંચ, પત્ર આરોગી રાખ્યા.	૮
ધર બેઠા શ્રુતદેવ, જનકને દરશન આપ્યાં;	
જાણી શ્રીદામાની સેવ, દુઃખ દરિદ્રજ કાપ્યાં.	૯
વાલ્મીકિ કમથી દાસ, નિ વન ખળરજ લીધી;	
ચક્રવે ચઢ્યો ચંદ્રદાસ, વિષની વિષયા કીધી.	૧૦
ચરણ ચિંતતું ચિત્ત, જેહેનું મનને મળવા;	
તેલ કઢા કરિ શીત, સેવક રાખ્યો સુધનવા.	૧૧
છલ કરતા કરિ છેક, વેદ વિવેક વિસાર્યો;	
નામ ઉચ્ચરતા એક, તરત અજ્ઞમિલ તાર્યો.	૧૨
જયદેવનું શુભિ ગીત, સંજીવન કરી નારી;	
પદમાવતિની પ્રીત, પ્રભુજી વિશ્વ પસારી.	૧૩
ઝટ જીરવાળ્યા ઝેર, મિરાંને માહારી માંની;	
દીયરાંદિકના વેર, તેથી બની ન હાંની,	૧૪
બાહ્ય માહ્યલી દષ્ટ, સૂરદાસની સુધારી;	
સ્વરૂપ જણવી સ્પષ્ટ, કીધી મેહેર મુરારિ.	૧૫
ટક્કર લેવા કાજ, વિપ્રે વિદ્યા હલાવી;	
જ્ઞાનદેવની લાજ, રાખવા ભિંતિ ચલાવી.	૧૬
ઠગ નાગર કરી હાસ, મોકલ્યા પંથીહકારી;	
નાગર નરસિંહદાસ, ની તમે હુંડિ શિકારી.	૧૭
ડગવા ન દીધો ટેક, રાગ મુકાવી આલ્યો;	

અવલોકતાં અનેક, હાર કંઠમાં ઘાલ્યો.	૧૮
ઢગલે આખ્યાં ધન, વસ્ત્ર વિવિધ શાળામાં;	
કુંવરબાઈનું મન, મનવ્યું મોસાળામાં.	૧૯
વણુ કાળે વરસાદ, વરસાવ્યો તમે ગજવી;	
નાગર જનની નાત, નિંદા માટે લજવી.	૨૦
તતક્ષણુ આવ્યા ધાઈ, નામાનું છાપડું છાયું;	
મરી જીવાડી ગાય, પાત્રમાં પાણિ ભરાવ્યું.	૨૧
થકિત થયો સહુ સાથ, પુંઢલીક ઘેર આવ્યા;	
કટિ ઉપર ધરિ હાથ, આસને ઇંટે ઠરાવ્યા.	૨૨
દુગેથી આવ્યા દેવ, ડાકોર દ્વારાવતિથી:	
જાણી બોડાણાની સેવ, તોલાયા ચાર રતિથી.	૨૩
ધનાનટનું ક્ષેત્ર, નિર્ણીજે નિપજાવ્યું;	
નિરખે સહુ જન નેત્ર, લોપલે અન્ન ભજાવ્યું.	૨૪
નજરે પડતાં નાથ, તુલસીદાસથી તારી;	
મસ્તક મુકી હાથ, નર થયો જે હતિ નારી.	૨૫
પતિતપણું નિરમલ, રોહિદાસનું કીધું;	
હાથ કાહાડી શ્રીફલ, જ્યેનું ગંગાચે લીધું.	૨૬
ફટકારો થવા કાજ, દિવાને દાખવિયો ડર;	
કબીરની રાખી લાજ, પારસ થઈ ગયા પથ્થર.	૨૭
જળતાં રાખ્યાં પાંચ, પાંડવ પાસ પધાર્યા;	
લાક્ષાગ્રહની આંચ, થી તે સલિંગ સુધાર્યા.	૨૮
ભગવદ્ ગીતા ગાઈ, પારથને રથ બેસી;	
પરિક્ષિત રાખ્યો ધાઈ, માત ઉદરમાં પેસી.	૨૯
મજ ઉપર એમ મેહર, કરિયે સારિંગ પાણી;	
ધક્કમીવર કરી લેહર, વિમલ ઉઘાડો વાણી.	૩૦
યદુપતિના યશ ગાઉં, શરણુ થઈને સાચે;	
કરૂણા તમારી ચ્યહાઉં, બીજું કાંઈ ન રાચે.	૩૧
રમાનાથ કરી રીઝ, દરશન સત્વર દીજે;	
બાળિ વાસના બીજ, ચરણુ સુધારી લીજે.	૩૨
લક્ષ્મીવર તવ લક્ષ, મુજને સત્ય સધાવો;	
શ્રીધર થઈને સમક્ષ, માહાડું મન મનાવો.	૩૩

વહી જાય છે વ્યર્થ, દુર્લભ દેહજ માહારો;	
અક્ષિતણા જ્યે અર્થ, દરશન દેઈ સુધારો.	૩૪
શઠતા સઘળી જાય, માહારા આભ્યંતરની;	
બાહ્યાભ્યંતર થાય, લક્ષ જે લક્ષ્મીવરની.	૩૫
પદ્માસ્ત્રોનો શોધ, કરતાં સત્ય પ્રમાણે;	
બળિયો જ્યેને બોધ, જન તે તમને જાણે.	૩૬
સકલ વસ્તુનું સાર, એક તમ્યો છો આપે;	
જેને તમારો આધાર, તે જન ન તપે તાપે.	૩૭
હૃદય મુકીને સર્વ, ભાવે જે જન ભજશે;	
તન્વાદિકના ગર્વ, તે સમજીને તજશે.	૩૮
ક્ષમા કરી અપરાધ, ગરિબનો કર ગ્રેહેવો;	
બાળકનો હવે બાધ, નાથજી થવા ન દેવો.	૩૯
શ્રીધર રાખો શર્મ, દાસને દરશન આપો;	
કૃષ્ણરામના કર્મ, કઈક કલ્પના કાપો.	૪૦

કીર્તન ૩૭૧ મું.

“ મનની પીડય શમાવો. ” એ ચાલ.

નિર્લજ નબ્બ થઇયે, હરે માહારા નિર્લજ નબ્બ થઇયે;	
કરૂણાનિધાન કેશવજી વિના અમે, કોહોને દરદ કહિયે. હરે મા. ૧	
અવિનાશીના અમે થઈ અનુચર, સંકટ ક્યમ સહિયે;	
કોટિ બ્રહ્માંડના નાયકને તજી, જન અમે ક્યહાં જઈયે. હરે મા. ૨	
સત્ય સખા જાણિ અમે તમને, ચરણ શરણ રહિયે;	
શરણાગત વિશ્રામ તમારું, વેગે બિરૂદ વહિયે. હરે મા. ૩	
જેહેવા તેહેવા પણ જ્યગદીશ્વરના, દાસ અમે છઈયે;	
કરૂણા કરી હવે કૃષ્ણરામનો, કેશવ કર ગ્રહિયે. હરે મા. ૪	

વી० પ પા. ૧૪

કીર્તન ૩૭૨ મું.

“ ધારી માનવ તનુ કાં તેહેણે. ” એ ચાલ.

કરૂં વિનતી શ્રીકેશવને, ઇચ્છું આપ તણા અનુભવને;	
અજી આંમ તે શું આદરો, કાં ન કરણે વિનતી ધરો. કરૂં. ૧	

તમે ગૌબ્રાહ્મણના પાળ, શિઘ્ર કીજીયે મમ સંભાળ;
 વિના ઐશ્વર્યે જે હું જીવું, પડે સહુથી તે માટે બીહિવું. ૪૦ ૨
 શ્રેષ્ઠ જન્મ તણું શું ફળ, મિથ્યા નહિ જો મનના મલ;
 વિદ્યા જાણી તેણું શું છે, જો ન જાણું જે ભાવિ પુછે. ૪૦ ૩
 એહેવું મોહોટાપણું તે ક્ષેક, જ્યારે ન શમ્યા ઉરના શોક;
 એહેવું વ્યાસપણું તે વ્યર્થ, અંગિના જો ન સરચા અર્થ. ૪૦ ૪
 એહેવી કીર્તિઓ શી પ્રિય લાગે, જો ન બ્રાંતિયો ઉરની ભાગે;
 બુદ્ધી સંજીવની સુધાડો, કૃષ્ણરામની કળ ઉઘાડો. ૪૦ ૫

વી૦ ૭ પા૦ ૧

કીર્તન ૩૭૩ મું.

દશી ફેર.-શ્લોકો પહેલો.

શ્રી સદ્ગુરુ ચરણે શીશ નમાવિ,
 કેશવની કરૂણા ચ્યાહુ કમાવિ.
 શ્રીધર અરજીનો સાંભળતાં શ્લોકો,
 ગુણ કે દોષનો લાગે નહિ ગોકો. ૧
 અચ્યુત આપના અર્લકની અરજી,
 સાંભળજ્યો શ્રવણે શીઘ્ર શ્રીધરજી;
 સત્ય ત્રેતા ને દ્વાપર યુગ પેહેલાં,
 સઘળા ઉદમ તે પડતાતા સેહેલા. ૨
 પુણ્ય પ્રાણી તે પ્રગટતા જ્યેહેમાં,
 દાન દયા ને દમ રેહેતાં દેહેમાં;
 વર્ણાશ્રમીયોમાં વ્યભિચાર નોહોતા,
 ખાંત્યે સત્સંગે ખળતા ને ખોહોતા. ૩
 વેદને પંથે વિશ્વાસે વેહેતા,
 ગોષ્ઠી જ્ઞાનની ગમ્યેથી એહેતા;
 સત્કર્માદિકને સાધતા સુખથી,
 મિથ્યા વાણીને વદતા નહિ મુખથી. ૪
 અંતઃકરણોમાં ઇર્ષ્યાઓ નોહોતી,
 જીવેશ્વરની તે જાણુંતા જ્યોતી;
 પરની પીડાને પેખી પરજળતા,

છેક છેતરી છત્યને નબ્ય છળતા.	૫
કઉતુકની કલબલ કોયે નબ્ય કરતા,	
ઉત્તમ સગને ઓળખી આદરતા;	
મન મધ્યે મોટી વસતીતિ મેહેર,	
કોયે જન કોહોનો કરતા નહિ કેહેર.	૬
શ્રુતિયોને સ્મૃતિયો સરવે સાંભળતાં,	
માંન્યેથી માનવ મનનાર્યે મળતા;	
બહુધા દેહેંદ્રિય હોતી બલવંતિ,	
ત્રોડી સકતા તે તૃણાની તંતી.	૭
સ્મૃતિયો સરવથા રાખંતા સાચી,	
નારી નાંણાથી નબ્ય પડતા નાચી;	
પ્રારબ્ધ પૂરણુ પુણ્યોનું મળતું,	
ફલફૂળી વાક્ય સઘળાનું ફળતું.	૮
તંદ્રા નીદ્રા ને મોહને તજતા,	
લક્ષિત નવધા ને ભાવેથી ભજતા;	
આપણથી અધિકા જ્ઞાનીને પરણિ,	
હક્ય મૂકી શરણે જતા તે હરખી.	૯
સૂધા વેહેતાતા સમ તુઝ્યો સાથ્યે,	
હેતે બાલંતા દીનોને હાથ્યે;	
સઘળા હેશોમાં થાતાં બ્રહ્મસત્ર,	
સાંભળવા જતા સજ્જન સરવત્ર.	૧૦
વાંકે ઉઘમે કોયે નબ્ય વેહેતા,	
લક્ષ્મી નાથને લક્ષ્યેથી લેહેતા;	
ધર્મ વિસારી ધંધે નબ્ય ધાતા,	
પરધન દારાને ચિત્તે નબ્ય ચ્યાહાતા.	૧૧
શાઓની શીક્ષા સમજી સેહેલી,	
મમતા અહંતા સકતાતા મેહેલી;	
ચિત્ત ચિંતન ચેતનનું ચ્યાહાતું,	
એહેવા અવસરમાં મન માન્યું થાતું.	૧૨
કેશવજી હવેતો આવ્યો કલિ કપટી,	
લોભમાં સહુની વૃત્તીયો લપટી;	

- વરણસંકરતા વ્યાપી વરણોમાં,
કલેશની વાર્તા પેડી કરણોમાં. ૧૩
- તીર્થોયે લીધું તીર્થત્વ તાંણી,
જાતિ વિજાતિના જાશેને જાંણી;
દેવ દેવત દાખીયું ંહિને,
લક્ષણ હીનોની લોલુપતા લહિને. ૧૪
- સંકોચન કીધી શાસ્ત્રોએ સત્તા,
વિષયારામીને જોઈને વત્તા;
વ્યાસોયે વિમળી વાતો સંતાડી,
જ્ઞાન વિહીનની ગોટ્ટી જોઈ ઘાડી. ૧૫
- આચાર્યોયે પણ અંતરપટ રાખ્યો,
દોષાંકિત દંભી લોકને દાખ્યો;
સંત શોધ્યા પણ જડે સંતાયા,
મેલા જન જાણી દાખવે માયા. ૧૬
- રહ્યા નહિ રૂડા પ્રિયવ્રતશ્યા રાજ,
માને ખીકથી જોડેની યુગ માજ;
સત્કર્માદિક તે સંકોચ પાંખ્યા,
જોઈ જાંજળે જન માત્ર જાંખ્યા. ૧૭
- વૈવસ્વત મનુને વૈરાગ્ય વ્યાપો,
તૃષ્ણા તપનેથી જાંણિ જન તાખ્યો;
બદરી વન જઈ નરનારાયણ બેઠા,
અવગા અધ્યાસી જાણી જન એઠા. ૧૮
- જગન્નાથ વશા જલધી ને તીરે,
કરપદ સંકોચ્યા રાગીની રીરે;
જ્યોતીલિંગ રહ્યાં જુજુવે દેશે,
ગંદા જન જોઈ ગ્રાવાણુ વેશે. ૧૯
- ચતુર્ભુજ આવ્યા ડાકોશ્વે ચાલી,
જારી જન જોઈ જવનિકા ઝાલી;
અંબાજી બહુચર આદે જે આઈ,
ભાસે નહિ જાંણી જનની ભવાઈ. ૨૦
- ભાસવા ઘે નહિ ભક્તિ નિજ રૂપ,

- ચેટક ભરિયા જન જાણિ થઈ ચ્યૂપ;
 વૈરાગ્ય જ્ઞાને વપુને સંતાડ્યા,
 કલેશી જન જાણી કેરાંણ્યે કાઢાડ્યા. ૨૧
- પરચા પિદ્ધાન કીધા પુરાણે,
 ટક્કર લેતા જન જોઈ આ ટાંણે;
 કાળ્યે ઇતિહાસે કળનાઓ ચોરી,
 તપતા જન જાણિ તનુઓના તોરી. ૨૨
- ધર્મે જાણ્યું જે અધર્મે વશિયો,
 ખોટાઈ કરીને ખળ જનથી ખશિયો;
 સસ્ય સ્વદ્ય પણ તે રહે સંતાયું,
 પાપિષ્ઠાને જોઈ પૂણ્ય પળાયું. ૨૩
- જન જન પ્રત્યે તો જાણ્યતા બહુ ઝળકે,
 ચ્યકલે ચોવટે ચેટક બહુ ચળકે;
 સવાઈ માધવરાવો સ્વધામ સધારચા,
 પાછળથી નાના કૃણ્વીસ પધારચા. ૨૪
- ગાયકવાલમાં ગોવિંદરાઓ,
 દેવલોક પામ્યા જીતીને દાઓ;
 અધર્મે સઘલો લોક અભડાળ્યો,
 ગરીબ ગુર્જરમાં ગોરીયો આળ્યો. ૨૫
- હાલાહળ કીધું સઘળે હુતકરે,
 સમર્થ કે નહિ જ્યે સેહેજ્યે સુલ કરે;
 આહાવા અવસરમાં અવતાર આળ્યો,
 કામ કલેશ તે જાશે કયમ કાળ્યો. ૨૬
- નાથ નિષ્કુર થઈ નિર્મળિ જ્યે ન્યાત્યો,
 પૂત્ર પિતાનીમથ પડતી પંચાત્યો;
 આશ્રમિયો માંહે અવળાઈ પેઠી,
 શઠ બુદ્ધિજનની સઘળે થઈ શેઠી. ૨૭
- પાડિત પણ પ્રાણ પોષણને પેળે,
 ડાહ્યા જન દોષ પારકા દેળે;
 રાજા રંકેને સેહેજ્યે રંજડે,
 ભક્ત કેહેવાઈ ભટકે ભંજવાડે. ૨૮

સંત કેહેવાઈ શિવ નિદા સાથે,
બાપ બાપડા બાબ્યકને બાથે;
માતા થઈ તે પણ મેહેર ન આણે,
તનય થેને પણ તાતથી તાણે.

૨૬

વાહાલા મિત્ર થઈ વધુને વણસાડે,
તાતી થઈ નારી પુરૂષોથી ત્રાડે;
ભગની બ્રાતાનું ભૂડું નિત્ય તાકે,
સુખ ભત્રીજાનું સેહેવાય ન કાંકે.

૩૦

બ્રાતા બ્રાતાને ભટકાવે ભૂંડા,
લાડવાઈયો કરે નાથને લૂંડા;
સંતાપે સાસૂ વહુને થઈ સાંહાંમી,
પ્રેમદા માંની થાયે પરગાંમી.

૩૧

માતુલનિ સાથે ભાણેજા મરડે,
હેતસ્વી પેહેલા હવે હોઠજ કરડે;
શેઠ વાણોતર ચાલે નહિ સવળું,
ઉત્તમ પુરૂષ થઈ બોલે છે અવળું.

૩૨

ધર્મીષ્ઠ જન તે ડાટે ધન ધરણી,
પતિ કેહેવાઈને રજાગાવે પરણી;
વિમળ થઈને જન વેશ્યાને પોખે,
દાવા મુદ્દઈ થઈ દીનોને દોખે.

૩૩

કનીષ્ઠ થઈને તે ભાગવત ભાખે,
રૂડી વરણને શેવક કરી રાખે,
મોટા થઈ મમ્મો ચચ્યો મુખ બોલે,
કીધે શપથે પણ તે ન પળે કોલે.

૩૪

ઘરડા જનને પણ ગોવિંદ ગાવા,
ભાવે નહિ આવે રાહાડ્ય સળગાવા;
બ્રાતાજન થઈ પણ સમજે નહિ શિક્ષા,
દાસ કેહેવાઈ વગોવે દીક્ષા.

૩૫

ભૂંડું ગાઈને ભાંમા બહુ હસતી,
કાંતોને કાંતા કાંમણથી કસતી;
પરમારથ કેરી પેખે નહિ પ્રીતિ,

નર વા નારીયો ન્યાહાળે નહિ નીતિ.	૩૬
સમયે પાંતું તો પડિયું તે સાથે, હારીને હઠિયો હું માહારે હાથે; કોહોને કેશવજી માહારે શું કરવું, તારી કંઈકોને કંઈ રીત્યે તરવું.	૩૭
દિશાઓ દાખી જોઈ ઘાલીને દ્રષ્ટી, પરસતી દેખું વિષયા વિષવૃષ્ટી; તાપ ત્રૈવિધથી તપિયો થઈ તાતો, વિઠલ શી શી કહું વરણીને વાતો.	૩૮
સાધન સાધ્યાનો સમયો છે સારો, ધર્મ ધુરિંધર મનમાં તો ધારો; કાયા તો રોગે રગડાયે કસતી, સંકળેને જોઈ સૂકી ને સસતી.	૩૯
પ્રારબ્ધ પૂરણ પાપે બંધાણા, શીખ્નોદર કાળે સાધન સંધાણા; સ્વારથ સાથે તો સાચું સગપણ, સ્થિરતા થાંચિ થઈ વાધ્યું ઠગપણ.	૪૦
ધન સુત દારાને ધંધે સહુ ધૂણે, કેશવની કરૂણા કલપી નહિ કૂંણે; લક્ષ્યા લક્ષ્યોની ભાવના ભૂલ્યા, ડાહ્યા દારાના ડાહ્યાપણમાં ડુલ્યા.	૪૧
ચાનક લાગવા ચોઘડિયાં વાગે, જાંણે પણ ચત્ને જગતી નવ્ય જાગે; મિથ્યા વસ્તુને માટે મલપંતા, જન જનથી ઝેરેં ઝઘડે જલપંતા.	૪૨
કોધી કોધેથી કૂટે કૂટાવેં, લક્ષ્ય નિજ નિજની હાથે લૂંટાવેં; ગૌ પ્રાદ્ધણ પાલક ધર્મ ગોપાયા, લજ્જા મૂકીને લંપટ લોપાયા.	૪૩
દેહાદિ દુઃખાનળના દાઝેલા, રગડાતા રામા રાગે રાજેલા,	

ભરતખંડમાં ભવ પામી ભટકે, પાપેથી પાછા પોતાને પટકે.	૪૪
સંગતી શીતલ થાવા શી કરિયે, દંભોના દાખ્યા દેખીને ડરિયે;	
ખળના સંગેથી ખાસા ખળભળિયા, શી ગતી શેવકની થાશે સાંમળિયા.	૪૫
ધ્યાનિ યાજ્ઞિકને પૂજક પરવારયા, માનવ મદ્યપંતા મમતાના મારયા;	
કીર્તન કેશવનાં ભાવેં નહિ કોહોનેં, ચ્યુંબવું ચ્યાહે ચ્યતુરાના મોહોને.	૪૬
સ્પૃશ્યા સ્પૃશ્યની સીમા લોપાંણિ, ઘરડા પણ ખીંચે ઘર કેરી ઘાંણિ;	
નારીના નરક કુંડોમાં નાહાવા, ઈચ્છે આધીન અખળાના થાવા.	૪૭
શરમ સંતાણિ લજ્જા લુટાંણી, કિંમત્ત કચરાંણિ કડ્ડણા કુટાંણી;	
દયા કુખી ગઈ દાન દબાયાં, મેહેર મરદાઈ ગાયન ઘવાયા.	૪૮
ખોવાઈ ક્ષમા વીતૃષ્ણા વીતિ, શાંતિ સટકી ગઈ નિર્બલ થઈ નીતિ;	
આજ્ઞા અકળાઈ રંગ રોકાયા, મોંન મીચાયું રસકસ શોકાયા.	૪૯
આપ મૂંઝીયું સઘળી ઝાપધિયે, ખૂડવા લાગી ખળ કરતાં ખધિયે;	
સંકેત પામી સઘળેથી શુદ્ધિ, ખડખડને લજવા લાગીયો ખુદ્ધિ.	૫૦
ન્યાય નિર્બળ થઈ છુટીયો નાશિ, પૃથ્વીમાં વ્યાધ્યું પાખંડ પ્રકાશિ;	
ચોર થઈને સહુ ચિંતન ચૂકયા, યમ કિંકર કેરા નેજા ફૂકયા.	૫૧
રજની તો થોડી વાધ્યા છે વેશ,	

હૃદયામાં વિલસે રાગ ને દ્વેષ;
આયુર્બળ થોડું મમતા તો મોટી,
કુચ્છિત ઉઘડિયો પ્રેતોની કોટી.

૫૨

દેશોમાં કળિયેં દીધાં બહુ ડેરા,
ઘટઘટમાં ઘાઠા ઘાલીનેં ઘેરા;
જીવોને જોખ્યમ લાગે અઝેરાં,
કસણ્યાયાં કર્મ કૃષ્ણાર્પણ કેરાં.

૫૩

સંકષ્ટ પડિઉં શ્રીધર શેવકનેં,
તારક સંભાળી લેજ્યો આ તકનેં;
ભાગવત ને ગીતા સદવસ્તુ ભણાવી,
જીવોનેં તરવા ચુક્તિ જણાવી.

૫૪

તાજી કરી આપી પ્રાદ્ધાણની ટેવ,
દયા ત્યમ કરજ્યો પ્રદ્ધાણ્ય દેવ;
વાંણી વિસ્તારી વિમળી વદનેંથી,
સંભાળી લીધો પેહલે સદનેંથી.

૫૫

દાતૃત્વ દાતા થઈનેં દેખાડ્યું;
પાપીનું પાવન બિરૂદ પેખાડ્યું;
શ્રીધર સર્વોત્તમ આપી તનું સરજી,
હવે તો હાથ્યથી મૂકે ક્યમ હરજી.

૫૬

કેશવજી કાળ આયુષનો થોડો,
દાસની વાહારે દામોદર દોડો;
પોહોડી રેહેવું તે ક્યાંથી પરવડશે,
કિંકરનેં શીશે કલંક ચઢશે.

૫૭

દાસોને કાજ્યે તનુઓ બહુ ધારી,
વાહારે આવોછેજી વિશ્વ વિહારી;
દિશાઓમાં વાજે દામોદર ડંકા,
તે તે તારયા જન સૂધાનેં વંકા.

૫૮

અદ્રષ્ટ સઘળાં દ્રષ્ટીયે પાડો,
કામ કર્દમથી કિંકરનેં કાહાડો;
તાંત્યો તૃપ્ણાની ત્રોડીનેં નાંખો,
સઘળા અપરાધ સેવકના સાંખો.

૫૯

- કેશવ શી જોશ્યો કિંકરની કરણી,
અરભક હુંતો છું અવળો આચરણી;
અવિદ્યા કેરે આવરણે આંજ્યો,
ઘણા કંપોથી ગયો છું ગાંજ્યો. ૬૦
- જીવનું દેવત જગદીશ ન જોયા,
ખળતા ખેલતાં જન્મ બહુ ખોયા;
પુરૂષોત્તમજીની પ્રીતિ નહિ પક્ષ,
ચૂંકીને ભટક્યો ચોરાશી લક્ષ. ૬૧
- શીશ્નોદર માટે પડિયો સાધનમાં,
મીત્ર માધવજી માન્યા નહિ મનમાં;
બડબડ કીધામાં રાખી નહિ બાકી,
થાંથો થઈ આવ્યો શરણે હું થાકી. ૬૨
- લાજ રાખજ્યો લક્ષ્મીના નાયક,
દાસોને દેવ અભિમત કૃણદાયક;
કળ મરડી તેણે કાંઈ થઈ કળના,
પુશમાં આવ્યા નહિ સંગ જ્યે ખળના. ૬૩
- કલબલ કુટિલોની કંપાઈ કરડી,
માંન મૂકીને ખેઠો મુખ મરડી;
ભૂતલના મુજને લાવે નહિ ભોગ,
વિઠલજી વેગે ભાગો વિયોગ. ૬૪
- શોભે શ્રીધરની સત્તા સરવત્ર,
પ્રભુની આજ્ઞા બિન હાલે નહિ પત્ર;
જ્યેની આજ્ઞાથી જલધર જલ વરસે,
આજ્ઞાથી અનિમિષ આયુષ આકરસે. ૬૫
- સાગર સઘળા ઉદ્ભવે નહિ સીમા,
ધીરા થઈ બાહે વાયુ સહુ ધીમા;
આજ્ઞા માફકને અગ્નિ પરજાળે,
તરવેલી ફૂલે ને ફળે તે કાળે. ૬૬
- અંતરિક્ષ આદિત્ય કરે અનુવાળું,
રાત્રિનાથ કરે સઘળું રસાળું;
અદ્રી અષ્ટ કુળ આજ્ઞાથી ન ડોલે,

આજ્ઞાથી ચમરાય અધર્મ ન જોલે.	૬૭
સરિતાઓ સઘળી આજ્ઞાથી વેહેતી,	
નક્ષત્ર પંક્તિ આંત્રિક્ષે રહેતી;	
શિશુમાર કેરા પકડે ધૂવદોર,	
યમ કિંકર જુહું જણવે નહિ જોર.	૬૮
દંદ્રાદિક નિજ અધિકારે વેહેતા,	
માનવની પૂજા આજ્ઞાથી લેતા;	
જઠરાગ્નિ જઠરે ગર્ભ ન પચવે,	
માયા વિમુખોને તૃણાયે નચવે.	૬૯
હુતાશન સહુને પોહોચાડે હવી,	
વિધાતા સરજે સૃષ્ટી નિત્ય નવી;	
વાયુ ઉઘાડે વિધવિધની વાણિ,	
તરૂના પત્રોમાં પોહોચાડે પાણી.	૭૦
ચિંતનમાં નાવે ચરિત્ર જેહેનાં,	
કોયથી અદ્રષ્ટ કંપાય ન કોહોના;	
પ્રસવાવે પૂતળિયોથી પૂતળિયો,	
ઉદરે ક્યાં પેશી રહીતી ઉતળિયો.	૭૧
વિધ વિધ રચના આવી રજ્ય રજ માહાંથી,	
કળના ક્યમ થાયે આવી એ ક્યાંહાંથી;	
અંડજથી અંડજ ઉદ્ભિજથી ઉદ્ભિજ,	
સ્વેદજ શ્યાં સ્વેદજ તેહેવી ત્યહાં તજવિજ.	૭૨
ચક્ષુઃહીનનો દેખે દીકરો,	
નીપજતો દીઠો રોગી સુત નરો;	
દંપતી દેખતાંનો સુત કાંણો,	
શઠ નરનારીનો દીઠો સુત શાંહાંણો.	૭૩
મૂકોનો જોલે પંચુ સુત ચાલે,	
ખળનો સાધુ સુત શુભનો ઘર ઘાલે;	
સંતોષીનો સુત કોધી કહિ દેખું,	
પાપી પુરૂષોનો પાવન સુત પેખું.	૭૪
પૂત્ર મૂઠ તણો પંડીત પકવો,	
સઘળાં સરજો દીસે નહિ શકવો;	
અળાનો જોરો રૂપિ સુત કોહોડી,	

ઉંચાનો વામન પ્રસવે કહિ જોડી.	૭૫
નિર્ધનનો ખેટો ધનવંત થાય,	
જરવાળાનો સુત ભીખવા જાય;	
ચ્યુગલીખોરનો કુચ્છર સંતોષી,	
જાણું શું સકશે જાતકથી જોશી.	૭૬
કહિ તો જ્યહાં જેવું તેહેવું ત્યહાં દીસે,	
કરતા કાચ ચઢે ખીજાને શીશે;	
કડવાથી મીઠું મીઠાથી મોળું,	
ન્યાંહાંનાથી મોટું ટુંકાથી પોહાળું.	૭૭
પથરાથી હીરા સિકતાથી સોનું,	
છીંપોથી મુક્તા એ કારજ્ય કોહોનું;	
માર્ગર વૃષભે સૌગંધી સૂરિ,	
કોશંટે રેશમ મૃગથી કસ્તૂરી.	૭૮
કર્દમથી પંકજ કુચ્છિતથી કેળી,	
માધવજીએ એ સદવસ્તુ મેલી;	
અતર્ક્ય રચના એ ઇશ્વરની એહેવી,	
મમતા માનીને માહારી ક્યમ કેહેવી.	૭૯
સહુનો નિરવાહ સેહેજ્યે જ્યે કરે,	
બિશ્વંભર એહેવું ખિરૂદજ ધરે;	
સત્તા સ્ફૂર્તિથી સહુમાં જ્યે વ્યાપે,	
શોભે સચરાચર જેહેને પરતાપે.	૮૦
બાહ્યાભ્યંતરની જાણે જે કળના,	
જેને જાણે નહિ સંગી ખળના;	
ભુચર ખેચર ને જળ મળના જંતુ,	
તે સઘળાની જ્યે રાખે કર તંતુ.	૮૧
વેદ વરણવે નિર્માળ જ્યેહેના,	
દેવત શું જાણે દરશી જે દેહેના;	
સરવાધાર જ્યે સરવેનો સાક્ષી,	
જેહેની માહાલક્ષ્મી રાણિ કરૂણાક્ષી.	૮૨
જેહેને બ્રહ્મંજી વિલસે છે કાળ,	
સેવકની દ્યે જ્યે સત્વર સંભાળ;	

- જેહેને હુ માહારૂં તાહારૂં કે પર,
શત્રુ મીત્ર નથી ઉંચ ઈતર. ૮૩
- તોપણ સેવકની સંભાળ લે છે,
કલ્પદ્રુમ સદશ કિંકર રહે છે;
જેનાં બળવંતાં બહુ વિધનાં બિરૂદ,
જ્યે છે સર્વોત્તમ વરદોથી વરદ. ૮૪
- જેનું ચરણોદક ગંગાનું વારી,
નામ સ્મરણેથી તરત લ્યે તારી;
જેનું કીર્તન કંઠેથી ગાતાં,
કલિમલ તે નાસે લત્તાઓ ખાતાં. ૮૫
- નામોને મંત્રે ભૂતાદિક ભડકે,
ઉરમાં રહેતાં તે અંગે નબ્બ અડકે;
જેનો યશ માત્ર કરણે સાંભળતાં,
માહા પાતક નાસે પોતે પરજળતાં. ૮૬
- મનન કર્યે જેહેનું વશ થાયે મન,
પ્રત્યમા પૂજ્યે થાયે પાવન,
જેના ચરણને શરણે રહોથી,
કામાદિક નાસે વિલપંતા ત્રેહેથી. ૮૭
- જે બળવંતનું ધરતાંમાં બાંનું,
ચિત્ર વિચિત્ર પણ શોધે નહિ પાંનું;
જેહેના કેહેવાતાં દાસોના દાસ,
માથેથી મિટશે મરણનું હાસ. ૮૮
- જેહેની ધારણા કરતાંથિ બુદ્ધિ,
સરવથા હોયે શમલોથી શુદ્ધિ;
જ્યેહેના ચરણનું ધ્યાનજ ધરતાં,
નિકટે નબ્બ આવે નિદાંદિક નર તાં. ૮૯
- જેને ભડૂંસે લાવેથી રહેતાં,
વિદ્વાદિક નાસે વિડંબણુ વેહેતાં;
જે મહારાજની થાતાં મહા રીઝ,
બળીષ્ઠ બળિ જ્યે સંચિતનાં બીજ. ૯૦
- જેનો સુધા સમાન કથા રસ જાણ્યે,

- કલેશ ઉપજે નહી કરતાં ક્રિયમાણે;
જેના ચિંતનનો કરતાં સંયોગ,
પ્રીત્યેથી પાંમે પ્રારબ્ધ ભોગ. ૬૧
- સંતત જેહેનૂ સાધતાં સ્મરણ,
ક્રિને નબ્ય પામે જન્મ ને મરણ;
દોષોથી દૂર રહિને જો વિચ્યારે,
તોતો તે પ્રાણી કઇ જનને તારે. ૬૨
- જેની કૃષ્ણાથી પંગુ ગિરિ લંઘે,
મૂંગો વેદ વદે શાસ્ત્રોની સંઘે;
તે નારાયણને નિત્યે નમુછું,
વીયોગી તાવત રજમાં રમૂછું. ૬૩
- માધવજી માનવ અવતાર આપ્યો,
શરણે આબ્યોછું તાપોનો તાપ્યો;
પોડપ સમર્પી અરજી પણ આઈ,
બીજું બોલ્યાં નહિ બહુચર બાઈ. ૬૪
- તમને તો અતિશે અરપીયો અરજી,
હેતેથી ઉત્તર નાપો કાં હરજી;
બન્યે એક થઈ બેઠાં શું સમજી,
તક વીતિ જાશે જાણો ત્રીકમજી. ૬૫
- સાધન મન માહાઝું સાધી નથિ સકતું,
ચિદ્ધનને ચાલે ચોહોતરફાં ચકતું;
પેહેલા કાળનો જો હું મહા પાપી,
શું સમજી ત્યારે માનવ તનું આપી. ૬૬
- સરવથા સઘલે સંભાળ લીધિ,
આવડી નિર્હયતા આજ કાં કીધિ;
શું કળિયુગ માટે વાંકા ચાલો છો,
ઘેલાના ઘટમાં ગાડાં ઘાલો છો. ૬૭
- ભક્તવત્સલ કાં ભાગો ભડુંસો,
હું તે ક્યહાં જઈ કહું હૃદયાની હુંશો;
તપતો તનય લહી તાત ને માતા,
સુખથી શું બેઠાં સમજીને શાતા. ૬૮

- બ્રાહ્મણનો દેહ આપીને ભાવે,
 વેશ વગોવો છો તે હવે શે દાવે;
 જોરાવરનો જન જો યમ કર જાશે,
 તોતો લક્ષ્મીવર લાજ લોપાશે. ૯૯
- માહારાં અંગના ગાત્રજ ગળિયાં,
 પસરયાં મસ્તકે પેહેલાંથી પળિયાં;
 કરોડા કમ્ભરના થાયે કડકા,
 ન સહે તનુ શીત શરદી કે તડકા. ૧૦૦
- અંગે અકળામણુ આવે અતુલ,
 સંધિ સંધિમાં ઉઠે છે શુલ;
 નાંક નીતરે તાંણ્યે તખખીર,
 નેત્રે અજુવાં આવે વહે નીર. ૧૦૧
- હૂખવા લાગે બેઠેથી ડોક,
 ઉત્તર શો આપું પૂછે જ્યે લોક;
 પાગ હાથથી નીતરે પાણી,
 વાગે કરણોમાં વેગની વાણી. ૧૦૨
- અદ્વાઈ ઉપરકાળજે બેઠી,
 એકે ઉપાયે ઉતરે નહિ હેઠી;
 નિદ્રાનિશિયે પણ નોહોતરી નાવે,
 પૂરૂ મંદાગ્નિ પ્રાશું ન પચાવે ૧૦૩
- ચ્યાર કોસ પણ ન સકાયે ચાલી,
 ખાસા અંગોમાં ઉઠે બહુ ખાલી;
 જાવું ઝાઝીવાર પડે છે ઝાડે,
 તો પણ માણે તે મળને નબ્બ કાહાડે. ૧૦૪
- નીર શીતલથી ન ખમાયે નાહાયું,
 ઘોષે ગ્રીવાથી ન સકાયે ગાયું;
 આસન ચ્યારઘડી ન ઠરે એકાંતે,
 લોગીની વાતો ભાવે નહિ બ્રાંત્યે. ૧૦૫
- કામિની કલબલ સેવાય કરણું,
 નષ્ટ નારીનો ન સુહાવે નિરણું;
 હાવાનળ સરખું લાગે છે દેવું,

- શઠનું બાણવચન હૃદયામાં સેહેવું. ૧૦૬
 શરણે આવ્યા જે શાંહાંણા જન શ્રોતા,
 ત્રીકમના પ્રેરયા મે તેજ્યા નોહોતા;
 તે સઘળા જનની લેજ્યો સંભાળ,
 ગુરૂ તમને જોજ્યો નવ્ય લાગે ગાળ. ૧૦૭
 વિકૃલ માહારે એક તમારી વગ,
 યદ્યપિ હું છું ઠગમાં મહા ઠગ;
 કેટલી આપત્તિ લોગું છું કૃષ્ણ,
 વૃત્તિયો તોહોથઈ નહિ વિતૃષ્ણ. ૧૦૮
 ભગવંત કેરો માની ભરૂસો,
 લોકોના આગળ હાંકી મેં છુસ્યો;
 આતુરતા અંતઃકરણે બહુ વ્યાપી,
 પ્રભુજીને પદરેં પડિયો હું પાપી. ૧૦૯
 દેવ તણા દેવ દયાનિધાન,
 મજ શેવક જનનું રાખવું માંન;
 વિભુ તમને શરણે આવ્યા જે વહીશું,
 તો તો આપણુ બે બરોબર થઈશું. ૧૧૦
 ઓળખિ જ્યે જ્યેણું મુજને ઉપકાર,
 કીધો હોયે તેહની કરજ્યો વાહાર;
 અન્નાદિક અરખ્યું હોયે મુખ માંની,
 શાતા કરજ્યો તે જનને મુખ માંની. ૧૧૧
 વિષ્ણુમૂર્તિ લહી કીધી હોય સેવા,
 પ્રભુજી તે જનને પોતાના કેહેવા;
 વૈરી માંની જ્યે કરતો હોય વેર,
 જીવન તે જનથી કરશે નહિ ઝેર. ૧૧૨
 જે જેણે મજને દીધી હોય ગાળો,
 પાઠવશે નહિ તે જન ઉપર પાળો;
 વિધવિધ સૃષ્ટીમાં સ્વામી વીરાજે,
 દોષ દાસોના જોતાંથી લાજે. ૧૧૩
 માહારે માત પીતા બ્રાતા સુત બંધુ,
 સગપણ સઘળામાં તમે કરૂણાસિંધુ;

- ગુણુદોષ જનના ગોવિંદ ન જોશ્યો,
 ખસતો કરશે તો નિજનો યશ ખોડોશ્યો. ૧૧૪
 તરત અન્નમિલને તમે નામે તારયો,
 જળમાં જૂડ થકે મજરાજ ઉગારયો;
 લાક્ષાગ્રહ વિષે બળતાતા આંચે,
 કુંતીમા સૂધાં રાખ્યા સુત પાંચે. ૧૧૫
 ગીતા ગાઈ કહી પારથ રથ બેશી,
 પરિક્ષિતને રાખ્યો કુક્ષીમાં પેશી;
 પોહોચાડ્યા પંચાળીને પ્રાવર્ણુ,
 દ્વૃષ્ટ સભા મધ્યે અશરણુના શર્ણુ. ૧૧૬
 પત્ર પ્રાશીને પાંડવને રાખ્યા,
 શ્રીદામાદિજના તાંદુલ ચાખ્યા;
 ગૌ ગોપી કાળ્યે ગિરિવર કર લીધો,
 દાસ રાખવા દાવાનળ પીધો, ૧૧૭
 રાસની કીડા રામાથી રમિયા,
 ભાળુ વિદુર તણી ભાવેથી જ્યમિયા;
 પિંગલા ગુણિકા સરખીને તારી,
 પદરજથી ગૌતમ ગ્રહણી ઉદારી. ૧૧૮
 સિંધુને મસ્તકે સેતૂને ખાંધી,
 અજ્ઞાની જનની મૂકાવી આંધી;
 લંકાપતી કીધો વિભિષણુને રાજ,
 રાખી સુગ્રીવ હનુમંતની માઝા. ૧૧૯
 શબરીનાં બદરી પ્રેમેથી પ્રાશ્યાં,
 અવધપૂરીનાં વૈકુંઠ વાશ્યાં,
 ભક્તોના મનમાં ભૂધરજી ભાવો,
 દાસોને દેવ તુમ સાથ્યે દાવો. ૧૨૦
 હવે તો શ્રીધરજી મજ ઉપર હેત,
 કરજ્યો પોતાનો પાળી સંકેત;
 કરમ સઘળાની કરજ્યો બક્ષીશ,
 રંક જન ઉપર રાખો નહિ રીસ. ૧૨૧
 પ્રારબ્ધ પૂરણ પ્રીત્યે પોહોંચાડો,

દેવાના દવથી દાસને કાહાડો, મન મેળાવી દ્યો માધવ તુમ ચરણે, સેવક શઠ છું પણ રાખો નિજ શરણે	૧૨૨
અગોચર સધળાં ગોચર કરાવો, દરશન આપવા દામોદર આવો; અકળાંમણ ભાગો માહારાં મન કેરી, ફરવી મિટાવો જન્મેની ફેરી.	૧૨૩
કરુણાસાગર કૃષ્ણજી કાહાવો, અવસર સાચવજ્યો આખ્યો જ્યે આહાવો; વેહેલા આવજ્યો વેળા રહિ થોડી, કૃષ્ણરામ કહે કિંકર કર જોડી.	૧૨૪
સંવત અઢારસે ચ્યુમોત્યર જ્યારે, ફાલગુન સિત પડવે શનૈશ્વરવારે; શ્લોકો સવાસો તૂકોથી સીધો, લખિને શ્રીપતિને સમર્પણ કીધો.	૧૨૫

કીર્તન ૩૭૪ મું.

શ્લોકો બીજો.

શ્રી સદ્ગુરુ ચરણે શીશ નમાવું, સારિંગપાણીને શ્લોકો સંભળાવું. ગોવિંદજી ગરિબનીવાજ કહાવી, અરભકથી રાખો રીસ કાં આહાવી.	૧
દામોદર પદરે પડિયો હું દાસ, હૃદય કાં રાખો અજી ચ્યાહો શું હાસ; શરણે આવ્યાની સંભાળ કરોજી, બગિષ્ઠ બિરૂદ ધર્યાં તે કાં વિસરોજી.	૨
તારક નાથ સકે કોયથી ટોકાયા, રંગીલા કુણુરંગ વિષે રોકાયા; કિંવા કોય રૂપીયે કીલન કીધાં, કિંવા કોય વાહાલી વનિતા શું વીધા.	૩

કિંવા વિશ્વેશ્વર વટ પત્રે પોહોડ્યા,	
કે કોય દૈત્ય વિહારણ કરવા હોડ્યા;	
કિંવા સલિલો પરી સૂતા અહિ અંગે,	
કિંવા કેદી રચી કમળાને સંગે.	૪
કિંવા સાંખ્ય કહો સ્વાયંભુસુતાને,	
મનગમતુ કરવા નિજની માતાને;	
કિંવા સત્યવ્રતને કહો શિક્ષા,	
કિંવા બદરી વન બેઠા લેઈ દીક્ષા.	૫
કિંવા વૈકુંઠે પોહોડ્યા થઈ નિંદર,	
કિંવા પૃષ્ઠ ધરતો ફરતો ગિરિ મંદર;	
કે પૃથ્વી લેવા પોહોડ્યા છે રસાતલ,	
કિંવા સુરરિપુ પાસ ગયા કરવા છલ.	૬
કિંવા લોકા લોકાચલ ફરવા,	
કિંવા બળિના યજ્ઞ વિષે કર ધરવા;	
કે સુતલે બેઠા બળિની દેવડીયેં,	
કે ધાયા ગજરાજ મુકાવા હડીયે.	૭
કિંવા અજગર વૃત્તિ ધરી સૂતા વન,	
કિંવા ઇંદ્ર થઈ બેઠા ઇંદ્રાસન;	
કિંવા વૈદ્ય થઈ ઔષધિયો શોધો,	
કિંવા ગુરૂ ચોવીસ યજ્ઞને બોધો.	૮
કિંવા વર દેવા ધૃવ પાસે પોહોડ્યા,	
કે પૃથ્વી દોહોવા જયે રસ સંકોડ્યા;	
કિંવા પ્રગટ થવા પેઠા જઈ સ્તંભે,	
કે દોડ્યા ક્ષત્રિય હાણવા આરંભે.	૯
કિંવા ગૌતમ અહણિને ઉદ્ધરવા,	
કે અંબક ત્રાડી સીતાને વરવા;	
કિંવા પંચવટી મધ્યે જઈ વશિયા,	
કિંવા માયિક મૃગ હણવાને ધશિયા.	૧૦
કિંવા અશ્વ જટાયૂને કર સાહાવા,	
કિંવા શબરીનાં બદરીને ખાવા;	
કિંવા સુશ્રિવની બિરદાશજ કરવા,	

કિંવા વાલિના વપુને સંહરવા.	૧૧
કિંવા સાગર શિર સેતુને રચવા,	
કિંવા દશમુખ સંગ સમરને મચવા;	
કિંવા સીતાના સંતાપ શમાવા,	
કિંવા ભરતાદિકને રંગે રમાવા.	૧૨
કિંવા વસુદેવના અંસો પરી બેઠા,	
કિંવા છાના રયા ચશોદા ઘર પેઠા;	
કિંવા ઉત્સંગે ચઢિયા માશીને,	
કે કોય દૈત્ય ગયો લેઇને નાશીને.	૧૩
કિંવા પુરુષોત્તમ પાળનિયે પોહોડ્યા,	
કિંવા ગોપી ધર તસ્કરવા દોડ્યા;	
કિંવા નાચ કરો પીવાને છાશ્યો,	
કિંવા દાખવવા ધર ધર તમાશ્યો.	૧૪
કિંવા વચ્છપતી થઈ વચ્છ ચરવા,	
અથ બગ વચ્છાદિનાં બેર હરાવા;	
કિંવા યમુના તટ અન્નાદિક જમવા,	
કિંવા વચ્છ શિશુરૂપે વ્રજ રમવા.	૧૫
કિંવા ચશોદાએ બાંધ્યા શું દામે,	
કિંવા તાલ વને પેઠા ફળ કામે;	
કિંવા ગૌચારણ કાજ્યે વન વસવા,	
કિંવા રૂપિ પત્નીનાં અન્નજ અસવા.	૧૬
કિંવા વન ભૂષણ ધરવા ગ્રીવાને,	
કિંવા દોડ્યા દાવાનલ પીવાને;	
કિંવા ગોપ કુમારીનાં પટ હરવા,	
કિંવા ગોવરધન ગિરિવર કર ધરવા.	૧૭
કે યમુના જલમાં કાળિય દમવા,	
કિંવા રાસોત્સ ગોપીથી રમવા;	
કે પ્રતિચી પતિને દરશણ દેવા,	
કે દધ્યાદિકનાં દાંણોને લેવા.	૧૮
કિંવા અકૂરને સંગે રથ બેઠા,	
કે પ્રતિતી દેવા યમુના જલ પેઠા;	

કિંવા પાંધ્રણને પરિચટથી હરવા,	
કિંવા કુખજ્યાનું મન માન્યું કરવા.	૧૬
કિંવા માળિ ઘર માળા માગવા,	
કિંવા કંસ તણું ચાપ ભાગવા;	
કિંવા મલ્લયુદ્ધ મલ્લોથી લડવા,	
કિંવા દશ પ્રકારથી નજરે પડવા.	૨૦
કિંવા મામાને મરહવા દાઝ્યે,	
કિંવા માત પિતા મૂકાવા કાઝ્યે;	
કિંવા માગધની સેનાને હણવા,	
કે સાંદિપની નીશાળે ભણવા.	૨૧
કે મુચુકુંદને દરશણ દેવા,	
કિંવા ગુરૂ સુતને સંયમની લેવા;	
કિંવા દ્વારવતી બેઠે વાસવા,	
કિંવા પરવતથી પડિયા નાસવા.	૨૨
કિંવા ભીષ્મની પૂત્રીને હરવા,	
કિંવા રૂકમીને કદ્રુપી કરવા;	
કિંવા રૂક્ષપતીબિલ મણિને લેવા,	
કે જાંબવતીનો પાણીને ગ્રેહેવા.	૨૩
કિંવા સદ્ભામા સંગે સ્વ જઈને,	
લ્યાવવા દોઝ્યા ગમતું તરૂં ગ્રહિને;	
કિંવા નરકાસુર નિર્દાલન કરવા,	
કિંવા સોલસહસ્ત્ર શતસંગે વરવા.	૨૪
કિંવા પટરાણી ધરવાને હાથ્યે,	
સપ્ત વછોને નાથવા નાથ્યે;	
કિંવા કાલિંદી કેરી કર ગ્રેહેવા,	
કિંવા મછવેધ કરીને સ્ત્રિ લેવા.	૨૫
કિંવા ઉજ્જયની પોહોચ્યા સ્ત્રી હરવા,	
કિંવા પાંડવની પ્રતિપાલ કરવા;	
કિંવા દુઃશાશનનું હરવા નીર,	
કિંવા પૂરવા કૃષ્ણાને ચીર.	૨૬
કિંવા ભીમ કરે માગધ મોડવા,	

કિંવા બહુ નૃપના બંધન છોડાવા;	
કિંવા શિશુપાળાદિને નિર્દલવા,	
કિંવા કુરૂક્ષેત્રે મળ જનને મળવા.	૨૭
કિંવા પારથના રથને હાંકવા,	
કિંવા ભીષ્મ વચન ભાવે રખવા;	
કિંવા કૌરવનું દલ સંગ કપાવા,	
કિંવા પાંડુસુતને, રાજ્ય અપાવા.	૨૮
કિંવા પ્રૌહ્લક સંગ ગયા છો કાશી,	
કે શ્રીદામાને કરવા સુખ રાશી;	
કિંવા રૂષિ સંગે વળિયા છો વાટે,	
શ્રુતદેવ દ્વિજને બહુલાશ્વ માટે.	૨૯
કે ઉદ્ધવજીને જ્ઞાન અરપો છો,	
કે વિશ્વંભર થઈ સહુને તરપો છો;	
કિંવા વ્યાસ થઈ વશિયા છો ખેટે,	
કિંવા મૌન થઈ ખશિયા છો ખેટે.	૩૦
કિંવા પરિક્ષિતમાતુ ઉદ્ધરમાં પેઠા,	
મળ કિંકર માટે કહો ક્યાં જઈ પેઠા;	
અનેક અરજીયો તમને તો અરપિ,	
કે મળ કરમોથી ખેઠા છો ડરપિ.	૩૧
• મેં તે કરમ ક્રિયાં કીધાં આ લોકે,	
તે તમથી બળિયાં જ્યે તમને રોકે,	
શું મેં પ્રાદ્મણના કીધા કર કાખ્યા;	
શું મેં સંત પુરૂષ સેહેજ્યે સંતાપ્યા.	૩૨
શું મેં સરિતામાં કીધી લઘુશંકા,	
શું મેં દેશ ઉજડ કીધા દેઈ ડંકા;	
શું મેં પાખંડ રચના રચાવી,	
કે કોયની થાંખ્યણ પુષ્કળ પચાવી.	૩૩
કે પરદારાથી કીધા વ્યભિચાર	
કે ગૌજાતીને લત્તાના પ્રહાર;	
કે મેં વિશ્વાસીની કીધી ઘાતો,	
કિંવા માહા મારગ લૂંટાયો જાતો.	૩૪

કિંવા જન બહુનેં ખવરાવ્યાં ઝેર,	
કિંવા વાહાલામાં વધરાવ્યાં વેર;	
કિંવા તીરથ જઇ તાકી તારૂણિયો;	
કિંવા વિપ્ર થઇ પીધિ વારૂણિયો.	૩૫
દીધિ જંતૂને અગ્નિની આંચો,	
કુડી સાક્ષી ભરી લેઇને લાંચો;	
કે પરદારાના વરણવિયા દોષ,	
કે કોય રંકોને રગડ્યા કરિ રોષ.	૩૬
કે કીધી નિંદા વૈષ્ણવ શિવજનની,	
કે આશા રાખી બ્રાહ્મણના ધનની;	
કિંવા કૃષ્ણ કથા ભંગાણુ પાડી,	
કે સત્પુરૂષોની કીધી બહુ ચાડી.	૩૭
કિંવા શપથ કરી લીધા નાખ્યાં ધન,	
કે પરણી પત્ની રઝળાવી રનવન;	
કે મેં આત્માની ઘાતો કરી આપેં,	
કિંવા પ્રાણ સગાં પોખ્યાં મેં પાપેં.	૩૮
કિંવા માત પિતાથી ચાલ્યો અવળું,	
કે સંભળાવ્યું નહિ શિષ્યોને સવળું;	
કે ઉત્તમ જનનાં કીધાં અવમાન,	
કે લીધાં અઘટિત અવસરમાં દાન.	૩૯
કિંવા ભક્ષ્યાભક્ષ્ય ન ભેયાં ભાજિ,	
કે ગૌબ્રાહ્મણને દીધિ બહુ ગાજિ;	
કે કોય અતિથિનેં દેખાડી આંખ્યો,	
કે કોય યોગીનેં જંભળે નાંખ્યો.	૪૦
કે મારણ મોહન ઉચ્ચાટન સાધ્યાં,	
કિંવા બહુ જનનેં પીડાથી બાધ્યાં;	
કે અવળું બેલી આભયંતર બાળ્યાં,	
કે કોય દાનાદિક કરતાં મેં બાળ્યાં.	૪૧
કિંવા વેદ તણા મારગ મેં લોખ્યા,	
કે ગુણવંત વિષે અવગુણ આરોખ્યા;	
કિંવા ઇંદ્રિજન વિદ્યાથી સહુનેં,	

બાહ્ય કરી નાંખ્યા ધર્મેથી સહુને. ૪૨

કિંવા દેવ તણા દેવાલય ત્રાડ્યાં,
કે મહાપુરુષોનાં માન્ય મેં મોડ્યાં;
કિંવા વાહાલાં મધ્ય વિયોગજ પાડ્યા,
કિંવા વિણ વાંકે બાળ્યક કેં ત્રાડ્યાં. ૪૩

કિંવા પશુજાતિ સ્ત્રીથી હું રમિયો,
કિંવા શબ સૂતક ભોજનને જ્યમિયો;
કિંવા વેશ્યા સંગ કર્યો મેં વઠી,
કે ઠગવિદ્યાથી ઉતરાવી કંઠી. ૪૪

કિંવા ભેદ ગણ્યા બ્રહ્મા હરિ શિવમાં,
કિંવા સત્ય લઘ્યાં દેહાદિક જીવમાં;
કિંવા નિંદ્યા મેં ગણપતિ રવિ દેવી,
કિંવા રજવંતી રામા મેં સેવી. ૪૫

કિંવા આપીશ કહી બ્રાહ્મણને નાખ્યું,
કિંવા કલહ કરી નિજ કુળ સંતાપ્યું;
કિંવા માહું મેં સહુ જનનું તાક્યું,
કિંવા વિણું વિમુખ થઈ પોકળ હાંક્યું. ૪૬

કિંવા તોર ધર્યો તનુ ધન ઉદેશી,
કિંવા કષ્ટ કર્યાં જનને થઈ કલેશી;
કિંવા બ્રાહ્મણ ગો બાળક સ્ત્રી માર્યાં,
કે વેદ વચન શુણ્ણતાં જન વાર્યાં. ૪૭

કિંવા લાંચો લેઈ કીધી પંચાત્યો,
કિંવા કરિ પટલાઈ ભગાવી નાત્યો;
કિંવા બ્રાહ્મણને જ્યમતા રોકાવ્યા,
કિંવા ભાગ વિભાગીના શોકાવ્યા. ૪૮

કિંવા અધર્મનું અન્ન આરોગ્યું,
કિંવા વ્યસને વિષ ભોગાવી ભોગ્યું;
કિંવા સત્પાત્રોનાં લાડ ન પાળ્યાં,
કિંવા લૂચી લેઈ નગરાદિક બાળ્યાં. ૪૯

આહારે બદનેથી શું શું કહું વરણી,
કેશવજી બાંણો સહુ જનની કરણી;

મજને તો લીધો અજાને ઘેરી, કયમ જાણું કરણી કાળાંતર કેરી. સાક્ષી છે શ્રીધર તે જાણો સ્પષ્ટ, અજાને મજને સઘળું અદ્રષ્ટ;	૫૦
ગત દિનની કરણી તે આજ વિસરિયે, જીવ અમે ખાંધ્યા માયાના ફરિયે. જ્યમ મળને રોગે બકવા બહુ વાધે, તે તે સાધન સત્ય કહો કયમ સાધે; એ રીતે અમને અજાને વાઘ્યા, દેવ દયા કરશે તો થઈશું ડાઘ્યા. નહિતર તો નથિ ઉગરવા આરો, માધવજી માહારો શો વાંક વિચારો; છો સર્વજ્ઞ તમે સરવાંતરયામી, કિંચીતકરૂણા દ્રષ્ટિ કરો મજ સાહામી. માધવ માન તજી આવ્યો હું શરણે, નિરખાવો મુજને કરૂણા કરિ નિરણે;	૫૧
જ્યે વાતે જગદીશ તમે થાઓ રાજી, બાળકને તે બાપ બતાવો બાજી. અકળિત છે સત્તા અવિનાશિ તમારી; તો કળના કરવા સત્તા શી માહારી; સુતનું નાંમ લહી નારાયણ ભાજ્યો, તર્ત અન્નમિલને ભવ ભયથી રાજ્યો. દરશણ દાન કર્યું નિજને આણુંદે, તોપણ જન્મ ધર્યો બીજો મુગધુંદે; વિકૃત વીર હતા પણ ન લહી વ્યક્તી, શ્રવણ કર્યે થઈ ગ્રાહ્યણિયોને ભક્તિ. પ્રતિદિન પઠતાં પણ રેહે વસ્તુ પરોક્ષ, સમ દિવસ શુણ્ણતાં પરિક્ષિતને મોક્ષ; યજ્ઞ કર્યા નહુબ્યે પણ સ્વર્થી પડિયો, અપરાધી બુબ્ધક દેહે સહિતાં ચઢિયો. સરખે ઉઘમે સમ ફળ નહિ કોહોને,	૫૨
	૫૩
	૫૪
	૫૫
	૫૬
	૫૭

સુરને પીયૂષ વારૂણિ અસુરોને;
 કદર્યનીતો રહિ બિન દાને માઝા,
 માહાદાને કકલાસ થયો નૃગરાજ. ૫૮
 નીર વિના શલ્યા થઇ ગૌતમ દારા,
 પ્રસવ્યો પૂત્ર પણ પાવન રહિ તારા;
 દુરવાસા શ્યાપે ઘોળે જ્યગ ઘાલ્યો,
 પણ તે અંબરીષ ઉપર નવ્ય ચાલ્યો. ૫૯
 સાઠ્ય હઝાર સુતે સંતાપ ન વારયા,
 પિતુ સહિતાં સઘળા એકે ઉદ્ધારયા;
 દેવાપી પામ્યા બહુ તંપથી શોક,
 પણ માસે પામ્યા ધ્રુવજી ધ્રુવલોક. ૬૦
 સૌભરિશ્યા તપસી સસારે ધાયા,
 કાકલુપંડીને અડકે નહિ માયા;
 છલાઈ પતીવ્રતા વ્રંદા નીકટની,
 નિસ્તાર પાંખી પીંગલા નટની. ૬૧
 એહેવા કેટલા કહું આશ્ચર્ય અનેક,
 ત્રીકમજી રાખો તેહેનો રહે ટેક;
 એમાં કોય જનનું ઉપજે નહિ કાંઈ,
 મનન કરૂં શાંશાં માહારાં મન માંહી. ૬૨
 અનાથના બંધો આવ્યો હું શરણે,
 કિંકરની અરજી સાંભળજ્યો કરણે;
 આદી એક હતા આપે અવિનાશી,
 પાછળથી માયાએ શક્તિ પ્રકાશી. ૬૩
 તેણિયે પુરૂષોત્તમજી ચતુર્ભુજ ભાશ્યા,
 નિર્ગુણ તે સગુણાકારે પ્રકાશ્યા;
 ચૈતન આપ તણું માયામાં વ્યાપ્યું,
 કાળ અને પૂરૂષ નામે થાપ્યું. ૬૪
 વિદ્યા અવિદ્યા માયાથી શક્તી,
 પ્રગટી તે બેમાં બેની થઇ વ્યક્તી;
 વિદ્યા સહ તે પુરૂષોત્તમ પરમાત્મા,
 અવિદ્યા વશ તે પૂરૂષ જીવાત્મા. ૬૫

વિદ્યાંડાવદ્યાથી રચિયો ઉપાધી,
 મોક્ષને લોગ જણુબવા સાધી;
 જીવને તો રહિ અગોચર વિદ્યા,
 અવલોકન માંહિ આવિ અવિદ્યા. ૬૬
 જ્યેહ સધાંણી તે ફળરૂપે થઈ,
 અણુસાધી તે નીત્ય અગોચર રહી;
 અવિદ્યા કેરાં આચરણુ અબળાં,
 વિદ્યા જાણ્યા બિન ભાશ્યાં તે સવળાં. ૬૭
 આવરણુ આત્મા અગોચર કીધો,
 અભ્રમંડળમાં રવિ સરખો લીધો;
 અસ્મિતા દ્વારા અધ્યાસ મનાવ્યો,
 દેહ વિનાનો તે દેહી બનાવ્યો. ૬૮
 રાગ ઉપજાવ્યો દેહાદિક ઉપર,
 તેણે મનાવ્યાં હુંને માહારાં પર;
 વૃત્તિ મન માંની ભંગ જ્યહાં થાતી,
 દ્વેશેથી ચક્ષુ થાયે ત્યહાં રાતી. ૬૯
 અભિનીવેશથી અસત સત માન્યાં,
 બુદ્ધિ બિગાડ થયે વિશ્વાસેં બાંન્યાં;
 એતો પાંચે પરવ અવિદ્યા કેરાં,
 તેથી કર્મ કરે જીવ અનેરાં. ૭૦
 અસંભાવના ઈશ્વરમાં આણી,
 જીવ તેથી ન સકે ઈશ જાણી;
 વળતી વિપરીત ભાવના વાધે;
 આંધળા જનનેં અંધ આરાધે. ૭૧
 કામ ક્રોધનેં લોભજ લૂટે,
 તમ રજ સત્ત્વનાં તાંન ન વૂટે;
 કાયા કનકનેં કાંતા મન પેડાં,
 મન બુદ્ધ્ય ચિત્તનેં કરિ નાંખ્યાં એડાં. ૭૨
 શબ્દ સ્પર્શનેં રૂપ રસ ગંધ,
 ભોગેં શુદ્ધ તજી અજ્ઞાનેં અંધ;
 ઇન્દ્રિયો સધળાં અવગાઈ ભજતાં,

વિષ વિષયા મધ્યે સમજ્યા બિન સજતાં	૭૩
લેદની દ્રષ્ટી લલિ પેરચે લાવે,	
એમ અવિદ્યા તે બહુ નાચ નચાવે;	
ઐહવે આચરણેથી અહંપદ વાધે,	
બલિષ્ઠ થઈ તે પથ વિદ્યાના બાધે.	૭૪
તેથી જન્મ મરણ લાગે જંનજો,	
પ્રોઢો નિત્ય આવે અનિમિષનો પાજો;	
વ્યાપક આત્માને લોકાંતર લમવું,	
આત્મારામને વિષયોમાં રમવું.	૭૫
નિર્ગુણ તે પરતંત્ર થયો ત્રૈગુણથી,	
કેશવ કૃણા બિન છુટે તે કુંણથી;	
સમર્થ છે પોતે પણ ભાસે રંક,	
કલિમલ વરજીતને ચઢિયા કલંક.	૭૬
પંથ પ્રપંચના પ્રીત્યે પ્રસરાવ્યા,	
દૈવત દેવને દિલથી વિસરાવ્યા;	
એહ અવિદ્યાની અવળાઈ કહિયે,	
લક્ષ્મીવરને તે ક્યે લક્ષ્યે લહિયે.	૭૭
અવિદ્યા હરજી આધિન ભમારે,	
નિત્યે નૃત્ય કરે જે શીશે અમારે;	
વિદ્યા તે પણ છે વશ હરજી તમનેં,	
અગોચર રેહે છે જ્યે નિત્યે અમનેં.	૭૮
સજ્જન સંગતી કૃણાર્પણ કર્મ,	
વેદ શાસ્ત્રના માનવા ધર્મ;	
કૃણુ કથા પિયૂષ સાંભળવું,	
કેશવ કોપે તે રીત્યે નવ્ય રળવું.	૭૯
વિશ્વંભર કેરો ધરવો વિશ્વાસ,	
હરિ હરિજન કેરાં કરવા નહિ હાસ;	
દામોદરજીના દાસ થઈ રેહેવું.	
હું માહારૂં મનથી માંની નવ્ય લેવું.	૮૦
સુખ હુઃખ ભોગવવું પ્રારબ્ધ માંની,	
હૃદયામાં કોયની ચ્યાહાવી નહિ હાંની;	

પરની પીડાનેં પેખી પરજલવું, મિત્ર મિત્રોને મનનાર્યે મળવું.	૮૧
દંભીની સંગતિથી દૂર ખસવું, વિટંબણા વરજી એકાંતે વસવું;	
ગુણ ગોવિંદના ગવરાવી ગાવા, જાવું જ્ઞાનરૂપી ગંગામાં નાહાવા.	૮૨
સત્ર સાંભળવું ગુરૂનેં થઈ શરણેં, નિત્યાનિત્યના સાંભળવા નિરણેં;	
વેદાંત જોવું નિત્યે વિચારી, ધન સત્પાત્રોને દેવું હું હારી.	૮૩
શ્રીધરની સત્તા જોવી સરવત્ર, જેહેની આજ્ઞા બિન હાલે નહિ પત્ર;	
માનવી માથે છે મરણ ભીતિ, યમનો ડર જાણી નિહાળવી નીતિ.	૮૪
અહાર ભય નિંદ્રા રતિનેં રગડવાં, લોકોનાં બળવા દેવાં બડબડવાં;	
સજ્જન પુરૂષોની માનવી શિક્ષા, દિલ સાચે ધરવી દેવની દિક્ષા.	૮૫
સઘળે સર્વાત્મા વ્યાપકને જોવા, ખાંતે રાગ દ્વેષ હૃદયથી ખેડાવાં;	
થાશે નારાયણ કેરું નિરમેલું, વશ મન રાખવું વૃત્તિ વિરમેલું.	૮૬
સૂતાં જાગતાં કરતાં ગૃહકાંમ, આભ્યંતર રટવાં નાથ નાંમ;	
હસતાનેં હસવું રડતાનેં રડવું, ગર્વ મૂકીનેં ખાલી ગડગડવું.	૮૭
ગુપ્ત અરપવું પાત્રોનેં વિત્ત, ચકડોળ ચઢવા દેવું નહિ ચિત્ત;	
હરિના થઈ રહેવું હૃદયમાં રાજી, સજ્જન સંગત્યથી સાચવવી ખાંજી.	૮૮
ભગવન્નૈવદ્ય પાખે નવ્ય જમવું,	

દુઃશમન માંનીને કોઈને નબ્બ દમલું;	
દેહાદિક જોવાં મળ મૂલ્ય ભરેલા,	
સખંધી જોવાં રૂણ સ્વાર્થ વરેલાં.	૮૬
કાળ તણા મુખમાં જોવાં જન સર્વ,	
કરવો નહિ વિદ્યા વપુ ધનનો ગર્વ;	
સુખ સંસારીના સ્વપના શ્યાં જોવા,	
ધણિના ધ્યાનવડે કલિમલને ધોવાં.	૯૦
નિત્યે સ્તુતી કરવી શારિંગધરની,	
વિધ વિધ માંનવી રચના ઇશ્વરની;	
જ્ઞાન વૈરાગ્ય સહિતાં હરિભક્તિ,	
તે દ્વારા તજવી બીજી આસક્તિ,	૯૧
અધમોદ્ધારણને આશરે રહેવું;	
આપણના ડાહ્યાપણને મૂકી દેવું;	
ઈચ્છા ઇશ્વરની માંની મન મોટી,	
હું કરતા કેહે તે લેહેવી મતિ ખોટી.	૯૨
સંકલ્પોના સહ વિકલ્પ વિસરવા,	
કઉતુકથી કાંન કોહોના નબ્બ ભરવા;	
હરિનું હેત લહી હારી નબ્બ જાવું;	
માયિક રચનાનું મળવું નબ્બ ચ્યહાવું.	૯૩
કામ પડે તેટલું વદવું કપણોથી,	
મમતા નબ્બ ધરવી મનમાં જન કોથી;	
હરિ વિમોખનું જોઈ ભવ માંહે ભમવું,	
હરિને ચરણ તણે શરણે વીસમવું.	૯૪
ભેળ તણા કેવળ ભરૂસા તજવા,	
ભાવેથી ભગવંત હૃદયમાં ભજવા;	
ભેળ તણી નિંદા કહિયે નબ્બ કરવી,	
ઓળખી ઉત્તમની સંગતિ આદરવી.	૯૫
પરદેશી સરખું રહેવું નિજ ઘરમાં,	
વાહાલપણું કરવું તે વિશ્વેશ્વરમાં;	
બાજીગર સાચો બુઢી જ્યે બાજી,	
એહેવું જોઈ રહેવું નાથવ શું રાજી.	૯૬

- એહેવા વિદ્યાના વીધ વિધ વિદ્યાસ,
તેને સેવે તે સાચા હરિ દાસ;
એહેવી વિદ્યાને કયમ કરિ હું સાધુ,
માટે માધવજી તમને આરાધુ. ૬૭
- કરૂણા કરશે તો વિદ્યા મન વસશે,
આવરણ કરણાર અવિદ્યા ખસશે;
સેહેજયે સંતાપ સઘળાએ શમશે,
શુભ ગોવિંદતાણા ગાવા મન ગમશે. ૬૮
- અતિશે આજ્યંતર અનુવાળું થાશે,
જીવની જોરાવર જન્મજો નાશે;
ભીતી મિટિ નાશે કાળા નલ કેરી,
ફરવી મિટી નાશે જન્મોની ફેરી. ૬૯
- અદ્રષ્ટ સઘળાં દ્રષ્ટિયે પડશે,
ભક્તિ વૈરાગ્ય જ્ઞાન ગડગડશે;
છૂટશે ત્રણે રૂણ ત્રણે તાપ,
ઓળખાશે ઉરમાં આપનું આપ. ૧૦૦
- ભાસશે કાક વિદ્યા સમ ભોગ,
જણાશે જાલ્યમ જીવેશ્વર યોગ;
રૂપ રંગીલું નજરે દેખાશે,
એકોત્તર શતનો ઉદ્ધાર થાશે. ૧૦૧
- માધવજી કરિયે મુજને મેહેરખાંની,
ઓળગ નોહ્ય અફલ આપની માંની;
માધવજી આહાવો અવસર કયહાં મળશે,
ત્રીકમ કયહાં સૂધી સેવક ટળવળશે. ૧૦૨
- સત્વર સેવકની સંભાળ કરાચો,
હરજી હસ્ત હવે હેતેથી ધરજો;
હાંની કયમ સેહેશે વરિયો જ્યે હરિને,
કિંકર કૃષ્ણનામ કહે કરગરિને. ૧૦૩
- સંવત અઢારસેહેને ચ્યુમોલ્યરે,
ફાગણ સિત તૃતીયા ચંદ્ર વાસરે;

શ્લોકો સંપૂર્ણ લિખિયો તે સીધો,
કૃષ્ણરામે તે કૃષ્ણાર્પણ કીધો.

૧૦૪

દાહરો.

શ્લોકાની શ્રવણે ધરી, તૂક એકસો ચાર,
કૃષ્ણરામની કૃષ્ણજી, બેગે કરજ્યો વાહાર.

વીં ૨૪ પાં ૧

કલિકાલનું વાર્ણન.

કીર્તન ૩૭૫ મું.

કૃષ્ણ કૃષ્ણાનિધાન કૃપા કરો, આતો સમય આવી પડ્યો આકરો;
નથી સેહેવાતી ટંટાની ટાંકરો. કૃં ૧

આંગે પીડા અહંમમતા તણી, વળિ સમય બિગાડે બિજી બણી;
મજ રંકથી કયમ ઓલવાય આણી. કૃં ૨

તાપ ત્રિવિધથી પેહેલાં તપિયો, વળિ રાગ રોષ હૃદિ બ્યાપિયો;
ભાગ્યહીણ તેણે સંગે શાપિયો. કૃં ૩

જ્યે જ્યે મળિયું તે સ્વારથ સાધવા, આપસરીજો કરીને આરાધવા;
બુદ્ધિ બિગાડ કરીને બાધવા. કૃં ૪

રોજંગાર રોકાયા રોળથી, ઘરનાં ધન ઘાઠાં ઘણા ઘોલથી;
દુઃખ વાઘ્યાં મતિ દંદોલથી. કૃં ૫

બાઘ્યાં ચકલે ચકલે ચાડિયા, ઉંચ પુરૂષોને ઉંધા પાડિયા;
લોક દાંડ થયા લડવાડિયા. કૃં ૬

જન જનની હડી બલજેરીયો, અનુદીન થવા લાગી ચોરીયો;
ગરિબ ગુર્જર પેઠો ગોરીયો. કૃં ૭

કશું કિંચિત્ કલ્પી કલંકને, રાય થઇને રોળે છે રંકને;
વિત્ત લોભે વિચ્યારે ન વંકને. કૃં ૮

વિના કાળે તે વરષા વરસતા, અંબુ વેળા અંબુને આકરસતા;
સરથ માત્રની સૂકાઈ સરસતા. કૃં ૯

જન અવગુણ ગ્રહે ગુણ વિસરે, દેશે દેશે દેવાળાં નિસરે;
એમ અર્થાભિલાશા શી સરે. કૃં ૧૦

મુખે મમા ચ્યચ્યા રહ્યા મલિ. એક એક ઉપર જન રહે બલિ;
 સગા સગા ન ખેસે હુશી મળી. કૃ૦ ૧૧
 વેદ શાસ્ત્રની ગોષ્ઠિ લોપાધયો, જ્ઞાન દાનની ગતી ગોપાધયો;
 હૃદયે રાહાજ્યની વેલ્યો રોપાધયો. કૃ૦ ૧૨
 મિત્ર માંનીયે તે મહા મોહો કરે, છોડિ છોકરા તે ગળે છોડાકરે;
 જાતી જાતીમાં જન બહુ દ્રોહ કરે. કૃ૦ ૧૩
 વ્યભિચાર વધ્યા બદ્ધ જાત્યમાં, અતી ધરિષા વધી નાત્ય નાત્યમાં;
 રહ્યા વિષય વિકાર વિસાત્યમાં. કૃ૦ ૧૪
 કન્યાવિક્રય કલપાયા ઘણા, ગુણ ગાવા ગમ્યા તનુઓ તણા;
 કહું શું શું નથી રહી કાંઈ મળા. કૃ૦ ૧૫
 કથા કૃષ્ણની કોયને નવ્ય ગમે, દાસ થાય તેને દુનિયા દમે;
 દામ દારાના રંગમાં સહુ રમે. કૃ૦ ૧૬
 આહાવે અવસરે સાધન શ્યાં સધે, અંગે રોગ નવા નિત્યે વધે;
 આપે અલ્પ મરણ અકાલે બધે. કૃ૦ ૧૭
 આજ્યંતરે આતુરતા થઈ, જંજાલમાં જનવાની ગઈ;
 કલેશ વાધે છે નિત્યે કઈ કઈ. કૃ૦ ૧૮
 આળ્યો આશરે હુંતો આપને, શ્રીનિવાસ શમાવો સંતાપને;
 પ્રભુ નાથ પરાં કરો પાપને. કૃ૦ ૧૯
 ગોરા કાળા શું જોવા અરદને, બલવીર પાળો નિજ બિરદને;
 વારંવાર કહું શું વરદને. કૃ૦ ૨૦
 ગુણ દોષ ગરીબતા શું જુવો, ધણિ સાદ્યબ મહાડું મન;
 સખા થઈને મુખે અજી ક્યમ મુવા. કૃ૦ ૨૧
 વાહાલા નાથતણો વિશ્વાસછે, એક મુજને તમારી આશછે;
 કૃષ્ણરામ તે દાશનો દાસ છે. કૃ૦ ૨૨

વી૦ ૨ પા ૨૧

કીર્તન ૩૭૬ મું.

દશી રેર.

કેશવ ધરજ્યોરે કરણે, મહારા મન કેરો કહું નીરણે,
 ચિત્ત કરિ જોમુરે ચિંતન, કોય ઠેકાણે માને નહિ મન.
 સકલ સંબંધીરે જોયાં, કલબલ કરતાં બોલે કોહોયાં;

સહુ સ્વાસ્થ્યનેરે ચકતાં, સ્વાસ્થ્ય સમઝાવિ નબ્ય સકતાં.	૨
માને મુરદાનીરે મમતા, ગાય ન ગોવિંદના ગુણ ગમતા;	
શોક પળાવીનેરે પાળે, નજરે બાંધી અશ્વત વાળે.	૩
આપ રડીનેરે રોવરાવે, લૌકિક કેરી લક્ષ કરાવે;	
શીખવે નાલ્ય તાણીરે રીત્યો. સાધ્યે શિશ્નેદર જ્યગ હત્યો.	૪
પુત્રાદિકની પૂછે વાતો, કાલ ન જાણે જણવે જાતો;	
ખાય પરસ્પરને ખવરાવે, બાધા રાખી જ્યાગ વવરાવે.	૫
વહુને ભરાવેરે વાડી, વેહેવાણ્યોને વાહાલા સાડી;	
અબલાને અરપે આભૂષણ, દૂભાઈ જઈને બોલે દૂપણ.	૬
વાંધો પાડી વૈર વધારે, આપ ન સુધરે ને ન સુધારે;	
મુમત મનાવેરે મોટો, ખેલ ખેલાવે સઘળો ખોટો.	૭
છિદ્ર પરસ્પરનાંરે બોલે, રાજી થઈ રજમાં રગદોલે;	
બ્રાંતે શિખાવેરે ભમવું, દુપમન માંની કઈને દમવું.	૮
સુખે જ્યમે નહિ ને જકડે, આપ આપની હુક્યને પકડે;	
મરતા જનનેરે મારે, પ્રાણ ગયા પછિ રામ પુકારે.	૯
લોચન બાંધેરે તાણી, ઘરની ખીચાવે નિત્ય ઘાણી;	
દાન કરતાંરે વારે, ભાવ ભજનમાં વિદ્ય વધારે.	૧૦
કૃષ્ણ કથાનેરે રોકે, તારક સંગ કરતાં ટોકે;	
લાલ લીંટનેરે આંસુ, પાછલ પોહોચાડે રોઈ ફાંસુ.	૧૧
શ્રાદ્ધ સંવત્સરીને ન કરે, ગુણ વિસારી અવગુણ ઉચરે;	
જીવતાં જકડેરે જાંજળે, પ્રાણ ગયા પૂઠે શું પાળે.	૧૨

(૧)

ધન તૃણાનેરે જોઈ, જોણિયે કરી જીનગાંની ખોઈ;	
કઈને ધરણીરે ખોદાવે, કઈને પાસે રજ સોધાવે.	૧૩
કરાવે નીચોની ચાકરીયો, બાંધાવે બહુ વિધ બાકરીઓ;	
વૈર પરસ્પરરે ઉપજાવે, પૈસા માટે પ્રાણ તજાવે.	૧૪
નિત્ય કરાવેરે ચોરી, પૈસે અંત કાલજીં કેરી;	
ધાતુ બુદ્ધિનેરે બળાવે, રંક કરી રણવન ઝાળાવે.	૧૫
સમ ખવરાવેરે જૂઠા, બળિયાને કરી નાંખે ખૂઠા;	
બ્રાંતી મનાવેરે ભોળબ્યાની, આશા ઉપજાવે ઓળબ્યાની.	૧૬
રંગ કથાનોરે રોકે, સત્કર્મદિક સેહેજે રોકે;	

વેહેમ વધારેરે મનને, ધુળ્ય વળાવે ઉપર ધનને.	૧૭
સત્પાત્રોનેરે જાણી, દેતાં ધન પકડી લે પાણી;	
બાધ કરાવેરે બહુના, અવિશ્વાસ ઉપજાવે સહુના.	૧૮
વિદ્વાનોનેરે વાહ્યા, ધર્મ તણુ ધન માટે ધાયા;	
દૂષીત કીધારે દાતા, ધન ધન કરતા હીંડે ધાતા.	૧૯
રાજ પ્રતિગ્રહરે કરતા, બિન સન્માને ઘર ઘર ફરતા;	
વિદ્યા રાખીરે વંધ્યા, શમીએ તાણી બાંધી સંધ્યા.	૨૦
અજ્ઞ તણુ કહ્યુરે માને, સાચી શીખામણુ કહે શાંને;	
શાસ્ત્ર મનનરે નબ્ય શોધે, બકતાં જનને વકવું બોધે.	૨૧
દારણુ દાન તણુરે લેવું, છતી છત્યે દેખાડે દેવું;	
પરિચુ નંગ જડેરે કોહોનું, શોષ કરે શાંહાણુ થઈ સોનું.	૨૨
સાગર નાવેરે ચઢવું, અર્થ તણે માટે આથડવું;	
કંઈનાં મસ્તકરે કાટે, ધન ચાહાતા કંઈ શીરને સાટે.	૨૩
વિરામ નાવેરે મનને, ધનવાળાને કે નિરધનને;	
ધન તૃષ્ણા છેરે ભૂંડી, એહેવિ પેશી રહી છે ઉંડી.	૨૪
ગાલી કંઈનેરે બુહુણાવે, ભૂત સરપ કરીને ધુણાવે;	
ડાકચણુ ડોલાવેરે ઘાહાડી, કૃષ્ણ ભજનથી મૂકે કાહાડી.	૨૫

(૨)

અબલાની બેઠરે આસક્તિ, જેથી નાવે કદાપી વિરક્તિ;	
કરમાં શ્રીફલરે લેખરાવે, ઘોડે ઘાલી બગાર ફિરાવે.	૨૬
આંખે બાંધાવેરે અસાબા, કાજલ લપટે ગાંડેડાબા;	
બળતી મશાલેરે કાહાડે, આગળ પાછળ ઢાલ વળાડે.	૨૭
ગાલી ભાંડાવેરે ગાંને, પરણુશે વરતે એહેની માને,	
સગાં સકલનેરે ભાંડાવે, ઘરમાં ઘાલીને દાંડાવે.	૨૮
નાક કપાવેરે બિન પાળી, માંનની નીરખાવે મોહિવાળી;	
અંતર પટરે ઘાલે આડો, દિવ્ય દેખવા લે નહિ ઘાહાડો.	૨૯
સાવધાન કેહેરે સંભાળો, કર ધરતાં કહે હાથ્યે વાળો;	
આંખ્યે આંખુરે આંધી, વરમાલાથી પકડે બાંધી.	૩૦
કંઈ ઘાલેરે દોરી, ચ્યારે તરફ રચાવે ચોરી;	
અંશુઠાનેરે સહુવરાવે, અમલાનું આખ્યું ખવરાવે.	૩૧
જોતાં જાણિતીરે સવાઈ, ભગલ નીકલ્યે ઠરી ભવાઈ;	

જોતાં લક્ષ તણોરે ધરીઓ, ડાખી કાખ સમોતે ઠરીઓ.	૩૨
માનનીયે નાંખ્યોરે મરદી, દીન દીન અધિકો કીધો દરદી;	
નરકકુંડમાંરે નબ્હરાવ્યો, કમનીયને કામિ કેબ્હરાવ્યો.	૩૩
તનુ મન ધનનેરે ચોરયું, વિખળું તજીને વિડંબણુ વોહોરયું;	
ગંદાઈમાં મનને ગુથાવ્યું, ચિત્ત ધરીને ચરમ ચુથાવ્યું.	૩૪
જ્યમ ખંજોલેરે ખસમાં, એમ રમે રામાના રસમાં;	
અશુચિ શય્યામાંરે પોહોડે, દસવા અધર કારણે દોડે.	૩૫
અર્થ અધર્મેરે આંણ્યો, સૂપી વનિતા કર વેચાંણો;	
પ્રિત્યે પયોધરને પકડે, યુવતીની જંઘાઓ જકડે.	૩૬
મોહીની લાગીરે મનમાં, તેથી ઝેર વધારયું જનમાં;	
કદી જો મર્ણુ થઈરે નારી, તોપણ ખીજી ધરાવે ધારી.	૩૭
શ્રીપતીને ન રહે શરણે, પાછો પડવા નરકે પરણે;	
મરતી વેળારે મનની, યોનિમાં આશા રહે જનની.	૩૮
લક્ષ ચોરાશીનેરે લેખે, દુઃખ સહે પણ દષ્ટે ન દેખે;	
એહેવી સ્ત્રીનીરે આસક્તિ, હોય ન જ્ઞાન વિરતી કે ભક્તિ.	૩૯

(૩)

પુત્ર તણી આશારે જોઈ, જેથી મનડું રહે છે મોહી;	
દેવ દેવીનીરે બાધા, દિલમાં રાખે દુઃખના દાધા.	૪૦
લોટ ક્રાક્તારે હીંડે, પોતાની કાયાને પીડે;	
દાખી પુત્ર તણીરે દાત્રી, લક્ષ ધરી સેવે નવરાત્રી.	૪૧
એક વસ્ત્રથીરે નાહાતા, નારાયણબલિ કરવા જતા;	
પિંપલકેરાંરે આવર્તન, નિત્ય નવિન કરાવે નર્તન.	૪૨
શ્રીકૃષ્ણ શણુગાને શિવલિંગિ, કેક ગલંતિ રામારંગિ;	
પીર ચઢેલીરે કલિયો, કુસુમ તણી કઈ કઈ કે ગલિયો.	૪૩
પુત્ર થયેથીરે શાંતિ, ધાય ન નિત્ય નવિ હોય બ્રાંતિ;	
નંજરો કઈનીરે લાગે, નિત્ય નવી જંજલો જાગે.	૪૪
વિષા મૂત્ર તણુરે વેહેવું, આલું ચરમ ગલાશું એહેવું;	
પીડા દેખીનેરે રડવું, ઉજણી નંખાવા આથડવું,	૪૫
ભાંણામાં પડતિરે લાળો; ઉચકવો અસ્થિનો માળો;	
ઉપજે મનમાંરે આળો, અનેકની સેહેવો આશિયાળો.	૪૬
ચાકર થઈનેરે નાંમે, રેહેવું ઉચકવું બિન દામે;	

પરના ઓલંભારે સેહેવા, કઠીણુ બોલ કે કેને કેહેવા.	૪૭
વિવિધ વસ્તુનેરે વણસાડે, પડે નાચવું જયમ નચાડે;	
ભંગ કરાવેરે નિંદ્રા, નિત્ય વધારે વિવિધ વંશીદ્રા.	૪૮
ખાવા નિત્ય નવુંરે માગે વણુ સાચવતાં વાસણુ ભાગે;	
કંઈની ખવરાવેરે ગાળી, ઉત્તમ વસ્તુ લે ઉડાળી.	૪૯
વશ રાખીનેરે વેહેવરાવે, ખાપ ખાપ મુખથી કેહેવરાવે;	
મોટો થાતેરે પરણે, ઘર ઘરણું મૂકાવે ઘરણે.	૫૦
કમાઈ કરીનેરે નાલે, વળતી ઘરઘણી થઈ ધાલે;	
ઓલાવે ઘરનીરે વસ્તો, કરે તાતને તે ખડ ઘસતો.	૫૧
મધ્યે મરે જો એ ઘર માંડી, માથે મૂકી જાય વહુ રાંડી;	
જો જીવે તોરે ઝગડે, કનક કામની કાજે બિગડે.	૫૨
ન કરે વૃદ્ધપણેરે સેવા, હોય તો અંતે આવે લેવા;	
મન વાંચિછતનેરે માગે, ભલો થાય તો રગડે રાગે.	૫૩
પ્રીતિ પ્રભુનીરે ન કરાવે, દાન ન દે કે નવ્ય દેવરાવે;	
પુત્રાસક્તિરે પરખી, સ્નેહ બને શું નીતમ નિરખી.	૫૪

(૩)

જોઈ પરલોક તણીરે પ્રીતિ, જ્યેથી બુદ્ધિ સકાય ન જીતી;	
કામ્ય કરમનેરે કરાવે, હરિ ભજનાદિક સરવ હરાવે.	૫૫
કંઈક પશુનેરે પીડાવે, કામનાઓ રૂદ્ધે કીડાવે;	
ધૂમ્ર ભરાવેરે આંખ્યે, નિત્યે વિદ્ય ઘણેરાં નાખે.	૫૬
કલ્પ કરાવેરે કાચું, સ્વરૂપ સમજાવે નહિ સાચું;	
સ્વર્ગને અર્થે કર્મ તબાવે, ભેદ બુદ્ધિયો ભલિ ભજાવે.	૫૭
વાદ વેદનારે વદાવે, યજ્ઞે ઇંદ્રાદિકને યજ્ઞાવે;	
કંઈ દિન સ્વર્ગેરે અટકાવે, પાછો પ્રથ્વીમાં પટકાવે.	૫૮
જનનીનેરે જઠરે ધાલે, ચેટક કંઈક ચલવતી ચાલે;	
એહેવી અમુત્રનીરે પ્રીતિ, નિરખી જાણિ તેહેની નીતિ.	૫૯

(૪)

રસના રસનીરે, પ્રીતિ, તેતો કરતી દીઠિ અનીતિ;	
ધરમ તજીનેરે ધાતી, નિત્ય નવા રસ લેવા ચ્યાહાતી.	૬૦
પેટ ભર્યું તોછેરે પ્રાસે, અકળાવે અતી શ્વાસે શ્વાસે;	
વાંહાંણે નંખાવેરે વાશી, તોપણ ઉપજાવે ન ઉદાશી.	૬૧

- નિત્યે ભાવેરે જમમવું, દાહાડી રંક દેહને દમવું;
 બ્રેખ્યમ કોયનુંરે નબ્ય જાણે, તનુને કઈકઈ દેશે તાણે. ૬૨
- કાન સાંભળેરે કાંણી, જુઠિ સાચી જાય ન જાંણી;
 કલબલ શુણુતાંરે દોડાવે, તત્ક્ષણુ કાર્ય સકલ છોડાવે. ૬૩
- આમ્ય ગીતમાંરે રાજી, જાંણિ જાય ન હારિ બાજી;
 કૃષ્ણ કથામાંરે ન ઠરે, જ્યે જ્યમ ત્યે ત્યમ સમઝણુ ન ધરે. ૬૪
- રૂપ નિહાળેરે લોચન, તે ઠેકાણે ચોટે જઈ મન;
 કનક કામિનીરે વાહાલાં, લોચન નિરખ્યે ઘટમાં ઘાલ્યાં. ૬૫
- પર દારાનેરે દેખે, અનંગ ઉપજે અંત અલેખે;
 દામ દેખતાંરે ડલકે, તૃણાંકિત થઈ મનડું ડલકે. ૬૬
- નાસા ગંધ ગ્રહેરે રૂડો, મુખ ભિગડાવે જાંણિ ભૂડો;
 સૌરંભ જાંણેરે સારા, અન્નાદીકના ન્યારા ન્યારા. ૬૭
- ત્યાંહાં ત્યાંહાં ઉપજાવેરે આશા, તનમન દ્વારા કરે તમાશા;
 ધર્મ તજીનેરે ધસતી, ગણુવા દે નહિ કાંનન વસતી. ૬૮
- તવચા સ્પર્શનેરે ચ્યાહાતી, કોમલ મૃદુલ મનાવિ વાહાતી;
 તરૂણી તનનુંરે આલિંગન, ઇચ્છાવે નિત્ય કરવાને મન. ૬૯
- તનય તનયનૂરે મજવું, કઠીણુ મળે તો મન કલકલવું;
 વસ્ત્ર અનૂપમરે ભાવે, તેલ કૂલેલ અરગજા ચ્યાહાવે. ૭૦
- કામ ક્રોધ મદરે મરદે, ત્રશિયે દંભ લોભને દરદે;
 મત્સર મતવાલોરે મારે, શાહાણુપણું સેહેજ્યે સંહારે. ૭૧
- જ્યાંહાં જ્યાંહાં આસક્તિરે લાગે, ત્યાંહાંથી અધિક વિપત્તિ જાગે;
 હારિ વિમુખોનીરે ટોળી, રાજી થાય તે નાંખેરોલી. ૭૨
- આ અવસરમાંરે મોહન, મેહર કરો મજને મધુસૂદન;
 ઠગનાં ટોળારે મળીયાં, ફંદ કરાવા માટે ફજિયાં. ૭૩
- તેહેની પ્રીતિરે જો તુટી, લક્ષ સરવ મળી લે છે લૂટી;
 વાહારે ધાજ્યોરે વત્સલ, માહારે એક તમારું છે બલ. ૭૪
- જ્યે ગુણુ અવગુણુરે ગાયા, એ સહુ રૂપ તમારિ માયા;
 શરણુ થયેથીરે ખસશે, વિઠલ વિસારે મન વસશે. ૭૫
- દુઃખ સકલનેરે વાંમું, સાહેબ જો જોશે મજ સાંહાંમું;
 કૃષ્ણશમનીરે અરજી, શ્રવણે શિશ્ર ધરો શ્રીધરજી. ૭૬

સંવત ૧૮૭૩, ચૈત્ર શુક્લ ૧૫) ભૌમ.

વી. ૧૭ પા. ૪

કીર્તન ૩૭૭ મું.

કેશવ કૃપાનિધાન, અરજી ઉરમાં અણો ભક્ત પ્રિય ભગવાન, જીવ દયા મન જાણો.	૧
પુરૂષોત્તમ પ્રતિપાલ, આ અવસરતો આપ્યો; કુટિલ કર્મથી કાલ, કેટલો તે મેં કાપ્યો.	૨
અજી રહ્યો અવશેષ, જકડ કર્યે જો જાશે; રીઝ કરી રૂપી કેશ, અફળ તમારી થાશે.	૩
બાળક દેખ્યે બાઉ, પ્રીત્યે ફિરે તે પૂઠે; હઠ્યે બતાવે હાઉ, છાતીમાં છળિ ઉઠે.	૪
એમ હું અંતરયામી, હેત દેખાડે હરખું; ગોવિંદ ગરૂડાગામી, થોડા દુઃખથી થરકું.	૫
સેવકને સનમાન, કરીને સૂંપો કામું; દાસ હું ઠરી દુકાન, નિત્ય લિખું નિજ નામું.	૬
ઉધરાણી ઘર ઘર, કરવી મુજથી ન સાધે; મન ધૂજે થરથર, બોલ લોકના બાધે.	૭
ત્રીકમ ન રહ્યો તાલ, અર્થ નથી કાંઈ સરતો; કલીનો આવ્યો કાલ, કડકડાટ બહુ કરતો.	૮
વિમલમતિ વિપરીત, વેહેવા લાગી સહુની; પરમાથની પ્રીત્ય, બાહાર્ય ખશી ગઈ બહુની.	૯
ઉત્તમ ચ્યારે વરણ, ઉત્તમતાને મૂકી; કરે અધર્માચરણ, ચિંતન હરિનું ચૂકી.	૧૦
વાડવ વિદ્યાવાન, થઈ પણ ઘર ઘર ડોલે; શુદ્રતાણું સનમાન, નહિ પણ આશિશ બોલે.	૧૧
વિદ્યા ભણીને વાદ, પંડીત કરે પરસ્પર; શિષ્યોદરના સ્વાદ, ફિરે શોધતા સત્વર.	૧૨
વાંચે જઈ વેદાંત, કણ લેલે કઈ ઘરમાં; સમજે નહિ સિદ્ધાંત, ભટકે ભવસાગરમાં.	૧૩
વિપ્ર પરસ્પર વેર, કામ કામણે કરતાં; જરને માટે ઝેર, મમતા માંની મરતાં	૧૪
વિદ્વત્થઈને બ્યાજ, ગરીબ કેડું ગમિયું; કરે અઘટતા કામ, બ્રાંત્યે મનડું ભમિયું.	૧૫

શાસ્ત્ર તણી નહિ સાંન, બાંમ મારગે ચાલે;	
કરિને મદિરા પાન, મોહોટા થઇને માહાલે.	૧૬
મારણુ મોહન જાર, ઉચ્ચાટન આરાધે;	
ઉત્તમ થઈ અભિચાર, સુવર્ણ માટે સાધે.	૧૭
ઉણા ઉરદ ઉપાન, મધુ મહીષીને મહીનું;	
દારણુ લે છે દાન, કાળ સમે કઈ કઈનું.	૧૮
શુદ્રાદિકને ઘેરચ, શાસ્ત્ર શિખાડે જઈને;	
પરમ ધરમની પેરચ, વિપ્ર તણી ગઈ વહીને.	૧૯
એકાદશાનું અન્ન, પ્રાદ્યણુને પણ ભાવે;	
ધણિને નોહો જો ધન, ઘર ઘરાણું વેચાવે.	૨૦
મળ લઘુ શંકા લીંટ, દેખતાં જ્યહાં દીસે;	
એ ઠેકાણે ઇચ્છ, માંડી પાતળ પ્રીસે.	૨૧
રામા કરે રૂદન, હાથ વાળતી હુઈયે;	
આરોગે ત્યહાં અન્ન, કોણુ કોણુને કહીયે.	૨૨
રટતાં રાજદાર, પંડીત થઈને પછા;	
દેવડિયે છડિદાર, સહિને તેમના ધક્કા.	૨૩
તોપણુ નાવે લાજ, કિંકર મૂકે કાહાડી;	
વર્ષાસનને કાજ, દરબારે જાય દાહાડી	૨૪
નાત્ય નાત્યમાં નીત્ય, બાંધી કરી બડબડતા;	
વૃષા ઉણુ ને શીત, વેડી વાટયે વઢતાં.	૨૫
અન્ન તણા મુખ ગ્રાસ, તોપણુ બોલે ગાળિ;	
દામ તણા થઈ દાસ, પેઠે મારે પાળી.	૨૬
વૈશ્વદેવ નૈવેદ્ય, પ્રદ્યયજ્ઞ કે તર્પણુ;	
ભૂત બળીનો લેદ, જાણે નહિ પ્રદ્યાર્પણુ.	૨૭
સસરા કહીને ગાળ, પુત્ર પૌત્રને દેતા;	
અદ્ય ચઢાવી આળ, લાંચ પટેલ થઈ લેતા	૨૮
એક નોહોતરે ચ્યાર, જ્યમવા કાજયે જાતા;	
ન જીવે વરણાચાર, સહુને ઘર જઈ ખાતા.	૨૯
ગ્રીવા લગણુ ભરાઈ, પરનું આવે પ્રાશી;	
રાત્રિ બધી રગડાઈ, વાહાણે નાંખે વાશી.	૩૦
પલાંડુ લસન કલિંગ, મધુ પૂળ્યો ને ગાજર;	

અફીણુ તમાકુ ભંગ, વ્યસન કર્યામાં હાજર.	૩૧
બેઠા નિત્ય બજાર, બ્રાહ્મણ નિંદા સાથે;	
સગાં સગાંમા ખાર, કલહ કરીને બાથે.	૩૨
પર નાતીનિ રાહાડ્ય, નિજ નાત્યોમાં ઘાલે;	
હાંમે ડલકે દાહાડ્ય, મનને માંન્યે ચાલે.	૩૩
ઘરમાં ક્ષીપ્રાખાય, સરખા થઈ સખંધી;	
કુલીન જમવા જાય, ત્યહાં ધાકડની બંધી.	૩૪
તણ સ્નાન સંધ્યાય, ભાવે ભાવે ભમવું;	
ચિત્તે નિત્યે ચ્યહાય, પૂર્વજ્યાનું જમવું.	૩૫
વાટયે વાટયે વ્યાસ, થઈને માંણ્ય વળડે;	
પાંચેક બેઠા પાસ, તેહ તાળિયો પાડે.	૩૬
શ્રુતી સ્મૃતીની વાત, કાલ જીવ ઇશ્વરની;	
જાંણ્યે નહિ કાંઈ જાત્ય, રાગ તાલ કે સ્વરની.	૩૭
પિંગલ રીત્યે છંદ, કવિના કર્યા ન જાણે;	
પોતા તણા પ્રબંધ, રચી રાગડા તાણે.	૩૮
નાતરીયાની વાત, કેરીને રે ટીડા;	
ગાતા શામા સાથ, કરે કટાક્ષે કીડા.	૩૯
અંગુલિયો અંગૂઠ, બાંધી ગાય ઉછળતા;	
મોહોટા થાય તો મૂઠ્ય, બીજા મારે બળતા.	૪૦
ચજમાંનોથી રીસ, કરીને દાપું લેતા;	
નહિતર ફેડી શીશ, રૂધિરે હાથા દેતા.	૪૧
કઈ ધન કાળ્યે થાય, વોહોરાનાં વાણાતર;	
કે કાશદીયે જાય, કઈ ભીખંતા ઘર ઘર.	૪૨
કે નાંખતા ટેહલ, કઈ વીટણીયો વીટે;	
કે હાકંતા બેલ, શકટ ભરીને ઇટયે.	૪૩
કંઈક કરંતા રાસ, નારિ રૂપ થઈ નાચે;	
મશ્કરિયોથી હાસ, કંઈક કરંતા સાચે.	૪૪
કઈ પાણી ભરનાર, કંઈક રસોઈ કરતા;	
કોય હોય નાકાદાર, કંઈક કરોડા ફરતા.	૪૫
કઈ લ્યે ભરિને દામ, સરપણ શકટ અજારે;	
કે શેઠોનાં કામ, બેઠા કરે બજારે.	૪૬

એક ન્યાત્યમાં નાત્ય, કલ્પિત બીજી કીધી;	
અહસ્થ ભિક્ષુક જાત્ય, દીકરીયો નવ્ય દીધી.	૪૭
નમસ્કારની રીત્ય, તજી સજ્જામો કરતા;	
પર ન્યાતીની પ્રીત્ય, મનમાં કહી ન ધરતા.	૪૮
વાડવ થયા વધીલ, ઘર ઘર કેરા ઠાકર;	
હિંચ વધારે દીલ, ચકન તણા થઈ ચાકર.	૪૯
ફારશિયોના હરફ, વશ્યા વિપ્રની વાંણ્યે;	
આખુનજીના ખરફ, ગમતા દીઠા ઘાણ્યે.	૫૦
દીકરીયોના હામ, હૃદયે લાગ્યા રશિયા;	
કરે કાર્યમાં કામ, કેશ ધરે કાંનશીયા.	૫૧
બેસે બહિને વેસ, ચકલે ડંમર હાકે;	
અરધ ઉઘાડે કેશ, તાડિણિયોને તાકે.	૫૨
કંઈકે કીધાં કામ, વેળા જોઈને વંઢી;	
નીચ જનોને નાંમ, આપી બાંધે કંઠી.	૫૩
કંઈક પૂજતા પીર, અવલોકે જઈ ઐરસ;	
પયમાં મેલી નીર, કંઈ વેચતાં ગોરસ.	૫૪
કંઈ પરણેલી નારચ, પ્રાહાર કરે ત્યાં પેખી;	
કંઈક કરે વ્યભીચાર, દાર પારકી દેખી.	૫૫
સાઠે વરસે સાંન, કંઈકે મૂકી ધરણ્યે;	
વાડુ થઈ વિદ્વાંન, ફરી ફરીને પરણ્યે.	૫૬
નાથે કાહાડયું નરક, પોતે પાછા પેસે;	
ગદાઈમાં ગરક, બાધા થઈને બેસે.	૫૭
વાડવ ઉપર વેર, આવડું તે કાં આણ્યું;	
કલિયે કીધો કહેર, કારણ કાંઈ ન જાણ્યું.	૫૮
ભલા તમે ભગવાન, હરે હઠાવો હાની;	
ગોવિંદ આપો જ્ઞાન, મુખ પ્રાદ્ધણ્યે માંની.	૫૯
આ અવસરે અલોપ, થઈ જલમાં કાં ઝીલો;	
કરિને કરડો કોપ, કલિયે લીધો કીલો.	૬૦
નૃપતી થઈને ન્યાય, પૂછી જોઈ ન પ્રીછે;	
ધન લેવાને ધાય, અનર્થ કઈનો ઇચ્છે.	૬૧
વિપ્રને વચુનો દંડ, દેતાં દયા ન આવે;	

પેખે પણુ પાખંડ, લાંચો લેઈ ચલાવે.	૬૨
કંઈક વધારી કર, રાંક લોકને રંગડે;	
જ્યહાં જ્યહાં દેખે જર, બુદ્ધિ ત્યાં ત્યહાં બિગડે.	૬૩
પર દારાનો સંગ, રાત્રે તેથી રમતાં;	
ધારી ન બુવે ઢંગ, દક્ષ જનોને દમતાં.	૬૪
કૂડી ધરતા કાંન, ચ્યુગલ જનોની ચાડી;	
ઘટવા લાગ્યું જ્ઞાન, દંભી સંગે ઘાડાડી.	૬૫
વેદશાસ્ત્રની વાત, કદિ ધરે નહિ કાંને;	
રાજી રહે દીન રાત્ર, ગુણિકા કેરે ગાંને.	૬૬
ગોપ્રાદ્વાણુ પ્રતીપાળ, કદી કરે નહિ કૂડા;	
રાખે નહિ સંભાળ, ભક્ત જનોની ભૂંડા.	૬૭
શાક ભાજ્યો ફળ, એ પરચંત અન્નરા,	
વળી બતાવે બળ, ઝોળીવાળા ન્યારા.	૬૮
કાષ્ટ શકટથી કાઠ, કેટલાં કલ્પે કાડાડી;	
કડકા ભારચે સાઠ્ય, દરવાનાં દક ઘાડાડી.	૬૯
વર્ષે વર્ષ સવાઈ, અન્નરદાર વધારે;	
રહિયત રહે રંગડાઈ, કે આગળ પુકારે.	૭૦
ચઉટે જણવે તોર, દોડાવીને ઘોડા;	
રાત્રે આવે ચોર, ઘર ઘર પડે દરોડા.	૭૧
ચોરોના અસવાર, બાંન પકડતાં લૂંટે;	
દરવાજાથી બાહાર, વાહાર કરે નહિ પૂંઠે.	૭૨
દરવાજે દરવાંન, રાંક જનોને રોકે;	
કોય ધરે નહિ કાંન, રડે બિચારા પોકે	૭૩
અન્યાઈયોના દામ, લેઈ ઠરાવે સાચા;	
ન્યાઈયા હ્યે જો નાંમ, તો તો હુણે તમાચા.	૭૪
રાખ્ય તણા સંતાન, રાય આપને માંને;	
દુઃશમન થઈ હીવાન, કેહ કરે રાજાને.	૭૫
થોડો જોઈ અપરાધ, મરી રહ્યાને મારે;	
બલવંતોનો બાધ, કરી સકે નહિ ક્યારે.	૭૬
વત્તાવે નહિ ધર્મ, રહિયત જનોને રીત્યે;	
ચોતે પણુ સત્કર્મ, કદી કરે નહિ પ્રીત્યે.	૭૭

ઉત્તમ જનને આંચ, દઇને નિત્યે દમતાં;	
પર્વ ચ્યાર કે પાંચ, એટલામાં આથમતાં.	૭૮
કળીયે કીધો કેહેર, જ્યમ ગળે શશિને રાહુ;	
માધવ કરિયે મેહેર, જોઇ પોતાના બાહુ.	૭૯
વૈશ્ય કરે વિપરીત તોલ ન સાચાં તોલે;	
પરમારથની પ્રીત, મૂકી મુગદલ ચોળે.	૮૦
બાર પાંચનો માલ, વીસ પાંચ વેચતાં;	
દોડે દોડ્ય દલાલ, કઉતુક કલહ કરતાં.	૮૧
કહે ધર્મના સંમ, ધર્મ ઘસરડે ધણે;	
તોહો ત્યંમનું ત્યંમ, મરદી નાંખે મૂંચે.	૮૨
હેતસ્વી થઈ હાંણ્ય, કરે ન હ્યે જોતશિયો;	
વહે પરસ્પર વાંણ્ય, પોતાની પારશિયો.	૮૩
દમડી માટે ગાલ, મુખથી માને હેતા;	
એક એકની આળ, જઈ દરબારે કેહેતા.	૮૪
શાંહાંણુ થઇને શેઠ, પાંન તમાકુ ચાવે;	
*વાડવ પાસે વેચ્ય, કાચા તણી કરાવે.	૮૫
લેઈ આખ્યાની આશ, મનમાં કદી ન રાખે;	
દામ તણા થઈ દાસ, ભૂંડું મુખથી લાખે.	૮૬
યતિ ગુરૂ બ્રાહ્મણ દેવ, ગુંસાઇ વિધવાનાં ધન;	
• સંત્રહવાની દેવ, અંતે ઓળખ્યાનું મન.	૮૭
ચ્યાર રામની ધર, થઇને કરતા કાળું;	
હંરવી કઇના જર, દેખાડે દેવાળું.	૮૮
મનમાં રાખે મેલ, મુખે જણાયે મીઠાં;	
ઘૂતમાં મેલી તેલ, હેતાં કંઈને દીઠાં.	૮૯
કહી બતાવે કાંઈ, આપે વસ્તુ બીજી,	
મગન થયે મનમાંહી, તાલી આપે રીઝી.	૯૦
વૈષ્ણવ થઇને વેશ, અબજાને આરાધે,	
કરે ધર્મનો દ્વેષ, શિવની નિંદા સાધે.	૯૧
સમર્પણી થઈ સ્વાદ, શીરો પૂરી જ્યમતા;	
ગુરૂનો લેઈ પ્રસાદ, રાખા સગે રમતાં.	૯૨

વિપ્ર અડે જો અંગ, છુવાઈ જઈને થુ કે;	
ઉરમાં અતિ અનંગ, માંની જણી ન મૂકે.	૯૩
સાચા મનથી શરણુ, ગુરૂ ચરણે નબ્બ રહેતા,	
કરે અધર્માચરણુ, કલ્પિત કઈ મત કેહેતા.	૯૪
અબ્બ મુકાવી ધન, હિંસકને ચવરાવે;	
માણસ લાયક અન્ન, શ્યાનેને ખવરાવે.	૯૫
જીવહયા પ્રતિપાળ, થઈને કરે અબ્બરા;	
કલ્પે કઈનો કાળ, શ્રાવક થઈને સારા.	૯૬
ધરમ એટલો લાભ, ખોલે પણ નબ્બ પાળે;	
ગરલિણિયોના ગ્યાલ, ઔષધી આપી ગાળે.	૯૭
પરધનથી પરતંત્ર, સમજે નહિ શિખામણ;	
ગમે મૂઠ્યના મંત્ર, કેને કરતા કાંમણ.	૯૮
પરનારીના સંગ, પ્રીત્યે મનમાં પેસે;	
અલંકારથી અંગ સરસ સમારી બેસે.	૯૯
વેદ વિનાના ધર્મ, વાંચે નિત્ય વિખાંણે;	
કૃષ્ણચંદ્રનાં કરમ, જીવ સરીખાં જાણે.	૧૦૦
કળિયે કચ્ચરઘાંણુ, કરિને પીડ્યા પ્રાંણિ;	
કૃષ્ણ કરો કલ્યાણુ, ઉરુ આપનાં જાંણિ.	૧૦૧
દંભી જનના દાસ, થઈને શીસ નમાવે;	
વિટલ તણો વિશ્વાસ, શુદ્રોને મન ભાવે.	૧૦૨
ઉત્તમના આચણુ, કનીય થઈને કરતાં;	
સજ્જન જનનો શરણુ, ઓગાળી નબ્બ આદરતાં.	૧૦૩
રાજ સેવાની રીત્ય, જાણે નહિ પણ રાખે;	
મુખ માંહેથી નીત્ય, મમો ચચ્યો લાખે.	૧૦૪
દેખે પરની નાર, રૂપાળી મન માંની;	
ક્ષામ ભરી દરબાર, છંડાવી દ્યે છાની.	૧૦૫
સંતાનોના સહીત, અહ મંગલે આંણે;	
નારી પામ્યે નીત્ય, જગ જીત્યો એમ જાણે.	૧૦૬
ગરીબ કેરાં ઘર, ઉલાળી દ્યે એજ્યે;	
છત્યને વાધે છર, મેલા થાયે મેજ્યે.	૧૦૭
નવ ઠેકાણે જઈ, આવે દશમે દારે;	

- કાંતા તેને કહી, સૌવર્ણ શણગારે. ૧૦૮
- પાયે પડી પ્રણામ, પ્રાદ્ધાણને નવ્ય કરતા; ૧૦૯
- દુઃખે જોડ્યા દામ. દરખાસોમાં ભરતા. ૧૧૦
- લક્ષ્મી ન જીવે લેશ, નીર્મળ જનને નાગા; ૧૧૦
- મતે બનાવે વેશ, દેવ મંદિરે વાગા. ૧૧૦
- ચાત્રા જાતાં સંગ, જખર ખેલ જોડાવે; ૧૧૧
- જ્યમ વળગ્યું હોય વ્યંગ, ત્યમ ગાડી દોડાવે. ૧૧૧
- મલિન માંહિલા મન, સંત સંગ નવ્ય સૂઝે; ૧૧૨
- કલ્પિત ગાય કિરતન, જાત્ય જાત્યને પૂજે. ૧૧૨
- ગૌપ્રાદ્ધાણને દાસ, કરિને ધર્મે ધાવે; ૧૧૩
- સેવા પ્રાદ્ધાણ પાસ, કણખી થઈ કરાવે. ૧૧૩
- આજુ હોય જો જર, તો તાંતણા તણાવે; ૧૧૪
- બળિ ઘણેરાં ઘર, ચાંનક કરી ચણાવે. ૧૧૪
- શુદ્ધ ધરમની વાન, હૃદયથી ઘાલી હેડચે; ૧૧૫
- જ્યમે જ્યમાડે જાત્ય, જણે જમાઈ તેડે. ૧૧૫
- કઉતુક સરખું કામ, કળિયે કીધું ભારી; ૧૧૬
- રક્ષા કરજ્યો રામ, પાગ પોતાના ધારી. ૧૧૬
- કડિયા સુતાર મજૂર, વચન પ્રમાણ ન ચાલે; ૧૧૭
- જોખ્યમ કરે જરૂર, ઘર કરતાં ઘર ઘાલે. ૧૧૭
- સોની દેઈ વિશ્વાસ, કાલ્યને વાયદે કુહુનું; ૧૧૮
- આપે આઠે માસ, સોનાનું કરી સૂનું. ૧૧૮
- ઘોખી સાલવી સઈ, ફાડી વળતું સાંધે; ૧૧૯
- રોક મજૂરી લેઈ, પણ પોતાનું રાંધે. ૧૧૯
- વૈદ થયા વાળંદ, શાસ્ત્ર વાત સંતાણી; ૧૨૦
- સૈહિદ કરી સણુંદ, પાય મંત્રીને પાણી. ૧૨૦
- પ્રાદ્ધાણ વિના અનંત, ગૃહસ્થ થઈને ભીજે; ૧૨૧
- શેરિયે શેરિયે સંત, ટેહેડ્ય નાંખવી શીજે. ૧૨૧
- વૈરાગી ગોસાંઈ, શસ્ત્ર અંગપર ધરતાં; ૧૨૨
- મારે માંહોમાંહી, મમતા માંની મરતા. ૧૨૨
- અંતરમાં અભિમાન, ખાંતું હરિનું બહિને; ૧૨૩
- મોડે દીજનું માંન, પ્રાદ્ધાણ પાસે બહિને. ૧૨૩

ઉલટી વરણ અરાઢ, વૈરાગીને વેશે;	
ગામ ગામથી બાહારય, બાવા થઈને બેસે.	૧૨૪
કરિને ચ્યારે ધાંમ, પૂજા કરે પુનરિ;	
દેવ તણા લેઈ દાંમ, નિકળી જાયે લેઈ નારી.	૧૨૫
દેઈ બ્રાહ્મણને ધાંમ, ભારે વિદ્યા ભણતાં;	
વળતા બ્યાસાસન, બેસે સિદ્ધજ બણતાં.	૧૨૬
તિલક જાપ ને માળ, ધરિને કેને ખેંચે;	
કનીક ચોખા દાળ, કઈના લેઈને વેચે.	૧૨૭
કરમાં લે હીન દાંમ, મોઢ્યમ રાખે માઝા,	
લેઈ પુસ્તકનૂં નાંમ, જર લેઈ જાયે ઝાઝાં	૧૨૮
માંડીને ઘરબાર, લોટ માંગતાં વાંહાણે;	
લાવિ લાકડાં ચારય, જમી આવે જ્યહાં જાણે.	૧૨૯
વીઠલજીનો વેશ, હીંડે વિકલ વગોતા;	
મૂડાવીને કેશ, જરને હીંડે જોતા.	૧૩૦
ફકીર થઈને ફળ, લાલાના કર પકડે;	
પૈસા લ્યે કરી બળ, રંક જનોને રંગડે.	૧૩૧
તીર્થ તણા જે તર, રાજ્ય રહ્યાં ત્યહાં ખોટાં;	
બંધાયાં બિંદર, મ્લેછ રાજ્યથી મોટાં.	૧૩૨
ગૌબ્રાહ્મણને ત્રાસ, વધતો દિન દિન બાધ્યો;	
ફડી વસ્તુનો દાસ, શાલેં શાલેં સાધ્યો.	૧૩૩
અંબુ વરસે અદ્વપ, તે પણ નહીં મુખ માંગ્યુ;	
સત્ય રહ્યુ છે સ્વદ્વપ, તે પણ જાવા લાગ્યુ.	૧૩૪
ભલા પુરૂષને ભાંડ, ભાવ્યાં ભવાઈ કેરાં;	
ડાહ્યાં જન તે ડાંડ, થઈને કરે અનેરાં.	૧૩૫
પૃથ્વી પણ ગળી જાય, ધન ડાટ્યું કર નાંવે;	
રંગડે નિત્યે રાય, જ્યમ જે જનથી ફાવે.	૧૩૬
પિતા પુત્રમાં વેર; ભાઈ ભાઈને ભાંડે;	
જાત્ય જાત્યમાં ઝેર, મુખ કો કોથી ન માંડે.	૧૩૭
સગા સહોદર સાથ્ય, વાંધે વૈર વધારે;	
નર થઈ નારી હાથ્ય, માત પિતાને મારે.	૧૩૮
પૂરણ પાપે તાંન, આ અવસરમાં આવે;	

લેઈ તાતનું ધન, અંતે જાહુ અથડાવે.	૧૩૯
લાગે નરને અગ, કામિનીયોનાં કાંમણ;	
માંને મન થઈ દંગ, શાળકની શિખાંમણ.	૧૪૦
સ્નેહી સગાં સમસ્ત, કદ કાલજાં કોરે;	
દાવો દેખી વસ્ત, આપ આપમાં ચોરે.	૧૪૧
મુખ તાંબુલે લાલ, પેહેરે જ્યાંમા નીમાં;	
જુઠો જકડી માલ, સત્ય કરાવે વીમાં.	૧૪૨
રાખીને વેહેવાર, ગાળી નાંખે નાંમું;	
માંગે જો દેનાર, જુવે ન તેહેના સામું.	૧૪૩
કરનું આપ્યું રોક, નાંણું તે પણ નાંખે;	
સમજે કરવું શોક, વળિ ઉલટું શાપે.	૧૪૪
મેળે ખેલે જાય, દહ્યા કામને દરદે;	
કાંમીનીયોની કાય, મંદિરમાં પણ મરદે.	૧૪૫
પીત્તળના શણગાર, સૂવર્ણ સરખા કરિને;	
વેચે મધ્ય ખાજર, ધન લેઈ જાય હરિને.	૧૪૬
રૂપયામાં રોળ, ત્રાંબુ ઘાલે પેખી;	
કોરી ભરતાં તોલ, મારે ઉપર મેખી.	૧૪૭
દામેં ડલકે ડાહ્યા, મનુષ્ય મનુષ્યને મારે;	
ખોદી ઘાલે ખાજ્ય, અલંકાર ઉતારે.	૧૪૮
• વ્યસન થકી થઈ વંધ્ય, ધર્મ જુવે નહિ ધારી;	
નિજ જનનીને કંઠ, મારે કુટીલ કટારી.	૧૪૯
માતપિતાનું ધન, મૂક્યું ચોરી જાતાં;	
માંનિનિ કરી મગન, ખાંત્યે જાવું ખાતાં.	૧૫૦
રંક તણી પ્રતિપાળ, કરી કરે કાંચ કંગ;	
જણવે તે જંજળ, ખેદિલ જાય ખહારવટો.	૧૫૧
ગમે ગરોના જોષ, પોમલીયો કર જોતી;	
નિર્મળ જન નિદોષ, કલપ્યો જાય ન કોથી.	૧૫૨
દુનિયા સઘળી ડાહી, પોત પોતાના મનથી;	
સંત રહે સંતાઈ, ઝેર ભરેલા જનથી.	૧૫૩
કળી કરે કલ્પાંત, કૃપણ જનોને કરડે;	
સધાય નહિ સિદ્ધાંત, સરવ શળેલાં ભરડે.	૧૫૪

પતીવ્રતાની પેરચ, નારી જનની નાઠી;	
મરદાઇ ગઈ મેહેર, માંનિનિયો થઈ માઠી.	૧૫૫
દશ એકાદશ ખાર, વર્ષે ગરભજં ધરતી;	
વિટલ થકી વ્યભિચાર, કામીનિયો બહુ કરતી	૧૫૬
થયાં વાંમણા વેશ, આઠ હાથની સાડી;	
લાજ ધરે નહિ લેશ, તરૂણી ઉઠે ત્રાડી.	૧૫૭
ઠરી ન બેસે ઠાંમ, ઘરોઘરે અથડાતી;	
દિલમાં ધારી ઠાંમ, પરપુરૂષોને વ્યાહાતી.	૧૫૮
જીભે ભરિયું ઝેર, બકોર કરતી બોલે;	
વરથી રાખે વેર, ડાક્યાણ સરખી ડાલે.	૧૫૯
સાસૂને કહે શોક્ય, વહુ સાહાંમી રહી વઢતી;	
પછિ મૂકતી પોક, રંક સરીખી રડતી.	૧૬૦
મારે જો ભરતાર, સાહામું બોલે શડતૂં;	
ખરો ધરિને ખર, કૂપે મૂકે પડતૂં.	૧૬૧
સાસુ પણ વહુ સાથ, કહે બાપની બૈયર;	
લાંબા કરિને હાથ, શુણ્ણતાં સઘળી સહિયર.	૧૬૨
નમ્ર થઈને નાહાય, વિખાંણુ ત્યહાં પણ વાંચે;	
શૌચ જવાને જાય, એક કળશિયે પાંચે.	૧૬૩
મળી કોયને કોક, ત્યહાં પણ બડબડ કરતી;	
જ્યમ શુણ્ણ સહુ લોક, એ રીત્યે ઉચ્ચરતી.	૧૬૪
વાટચે કરતી વાત, કૈક મળીને કલબલ;	
જાણી જાય ન જાત્ય, ખસે ન કરતી ખલભલ.	૧૬૫
કલ્પિત કીધા એમ, ધરમ દિવસ ધોવાના;	
નારીયે કીધાં નેમ, પર દિવસ રોવાના.	૧૬૬
મરચે એક મોહોકાંણ્ય, ચ્યાર જુદી લેઈ ઉઠે;	
વંદલ સરખાં વાંણ્ય, પુરૂષ પુકારે પૂંઠે.	૧૬૭
એક એકથી એક, આગળ પડે ઉભતી;	
અબળા મળી અનેક, પ્રોઠ પરજીયા ગાતી.	૧૬૮
કૂટે કઈક કપાળ, ઉર મૂકી ઉઘાડાં;	
જણાય નહિ જન્નળ, શાં ઘટ પેઠાં ગાડાં.	૧૬૯
સાયં પ્રાતઃકાળ, મોહો વાળીને રડતી;	

લીટ આંસુ ને લાળ, દેઘ જીવોને નડતી.	૧૭૦
કદી રજેદરશન, ઘર વિહીવામાં આવે;	
ન દે પાળવા દિન, અખિલોને અલડાવે.	૧૭૧
સ્વાર્થ સ્વદ્વપને કાળ્ય, પતિ પુત્રોને મ.રે:	
દિલમાં રાખે દાન્ય, હુઠય પોતે નવ્ય હારે.	૧૭૨
અપરમાત થઈ આપ, દાસ પુત્રને દમતી;	
પ્રાઠ થાય જ્યહાં પાપ, ત્યહાં જઈ છાંની જમતી.	૧૭૩
ખાય શેર અઢીયેક, તોહિ કહે નવ્ય ભાવે;	
લડતી તજીને ટેક, પોજ્યો ચ્યાર જગાવે.	૧૭૪
તેલ શરશિયું રાઈ, ખાતી એકું ટાહાકું;	
શીક્ષાથી રીસાઈ, અળખા વદતી આકું.	૧૭૫
છાંની લેઈ જાય વશત, મહિઅરમાં મન માની;	
કહે જતાવે દશત, જાણ્યે જ્યમ હોય જ્ઞાની.	૧૭૬
કાંઈને સાટે કાંઈ, વસ્તુ જતાવે ખીજી;	
ઘોળ કરે ઘર મોંહિ, ખરું કહે રહે ખીજી.	૧૭૭
પીટયા કહીને ગાળ, શીશૂને દેઈ પછાડે;	
પતિ તણી પ્રતિપાળ, કરે નહિ પણ ત્રાડે.	૧૭૮
નગ્ન નદીને તીર, નરને તનું નીરખાવે;	
પતિને નિજ મદિર, નિત્ય કરડવા ધાવે.	૧૭૯
હાય હાય કરી આઘ, વાત કરે વિસ્તારિ;	
મૂકી નીજ મર્યાદ, નિર્લજ થઈ કુળ નારી.	૧૮૦
કર્ણકંઠ પદકર, નંગ ભરી જાય ધાતી;	
જ્યમ દેખે પર નર, અરધ ઉઘાડી છાતી.	૧૮૧
વિહીવા મંગળ દિન, ભૂકું ગાતી ભામા;	
જાતિ વિજાતિ જન, સાંભળવા રહે સાહામાં.	૧૮૨
હોળીની પણ ઘેરય, હડી જાય જ્યમ હારી;	
ગાય ત્યમ પૂરણ પેરય, નરોને શુભતા નારી.	૧૮૩
નિર્ધન કે ધન પાત્ર, સુભાગ્યવતી કે રાંડી;	
મળી માંનીની માત્ર, કાતે ચરકા માંડી.	૧૮૪
શેરીયે કરતી સોહાર, શામાં શરમ ન આંખે;	
દિવસ ચઢે જ્યહાં પોહોર, ઘરમાં ઘંટી તાંણે.	૧૮૫

ઘહરમાં જો હોય દુઃખ, ગમતા ન મળે ઘરણી;	
મરડી નેં કહે સુખ, પાપેં તમનેં પરણ્યાં.	૧૮૬
છડે ન વીંછું ઘોય, તરત ન દેતી તડકા	
રસોઈમાં પણ હોય, કેશ કોઈલા કડકા	૧૮૭
ચકલે ચકલે ગાયે, ગરબા મળિને ઘણિયો;	
જર જોવાને જાય, લામા એહવું ભણિયો;	૧૮૮
સાસુ વહુને શીશ, પ્રથમ પેહેરાવે વાડી.	
અંતે કરીને શીશ, કહે ઘોડાંની લાડી;	૧૮૯
સાસૂ જોઈનેં સૂખ, વહુ કેરું મન ખીજે;	
વહુ જોઈને દુઃખ, સાસૂને મન રીઝે	૧૯૦
અપર માત કે માત, સુતના ઘરમાં આવી:	
જ્યે કાંઈ આવે હાથ્ય, તેતે જાય અઘાવી	૧૯૧
દીકરીયો થઈ દૂત, ફેસલાવી દ્યે માનું;	
શહી ન પામે સૂત, કરવા કાર્ય કિયાનું.	૧૯૨
જર ખરચીનેં જનોઈ, નીચ જાતીયે પેહેરી;	
વનીતા જાય વગોઈ, નાતરીયે નવ ફેસી	૧૯૩
મરચે જીવે ભરતાર, વગોય વનિતા વરનેં	
નીકળી જાય કુળ નારય, લેઈ પારકા નરનેં.	૧૯૪
શામા સુતને કાજ્ય, વીર્ય ઘરે કે કઈનું;	
મૂકે કુળની લાજ, જ્યમ પાણું હોય લાયનું.	૧૯૫
પિતા પુત્ર ભરતાર, સમ તેહેના ખાય જુઠેં;	
ચઠે ઘડી દીન ચ્યાર, ચક્ષુ ચોળતી ઉઠેં.	૧૯૬
પતીનું કરે ન માન, માંનનીયો મન માન્યું;	
સ્વારથની રહી સાંન, કળિમાં સગપણ કયાંહાનું.	૧૯૭
કાંતપાસ બહુ કાંમ, ઘરના નિત્ય કરાવે,	
ઘરનો કરી ગુલામ, અહનિશી અથડાવે.	૧૯૮
વિધવા પણ જણી બાળ, જઈ ટાંકામાં નાંખે;	
શુશ્રુવાંતી થઈ ગાળ, સર્વ જનોની સાંખે.	૧૯૯
પરપુરૂષોથી વાત, હુશિ હુશિ વાટચે કરતી,	
ઊઠે અરધી રાત્ર, અબળા નવ્ય ઓસરતી;	૨૦૦
ફેવ મંદિરે જાય, નિત્ય રઝગતી રામા.	

અન્ય પુરૂષ અથડાય, સુંદરિયોને સાહામાં	૨૦૧
ન કરે કદિયે નારય, સેવા નિજ સ્વામીની;	
વાતે કરે વ્યભિચાર, કાંતાજન કામિની.	૨૦૨
ભાગે પરધર સૂત્ર, તેહિવી વાતો ચણુતી;	
થાય પુત્રને પુત્ર, તો પણ પોતે જણુતી.	૨૦૩
ખાલા યુવતી વૃદ્ધ, ચડખડવું નવ્ય ચૂકે;	
ખડખડ કરતી ખદ્ધ, સુખત કોય ન મૂકે.	૨૦૪
સાચી બુઢી વાત શુણી લડાઈ લડતી;	
સમ ખાતા સાક્ષાત રંગડે રામા રડતી.	૨૦૫
વાંધા પડે વિશક, સવળે અવળે સમજે;	
એક એકથી એક, ટડર લેવી ન તજે.	૨૦૬
જ્યંબા જાયે ત્યહાં જ્યાંન, પરનું થતું ન જાણે;	
કરી એકઠાં ધાન, છાંડે સરમ ન આણે.	૨૦૭
કૃષ્ણ કથામાં વાત, એક એકથી કરતી;	
કરે આપની ઘાત, કાન્ય કથા નવ્ય ધરતી.	૨૦૮
મનમાં માને ડાહી, વરણ નિજનાં ભાવેં;	
રૂઢું કહે રિસાઈ. જાય કથામા નાવે.	૨૦૯
કેટલાં કડું વિખાણુ, કળિના જનનાં કહે;	
ભજન પડે ભંગાણુ, વાણી વળતી વહે.	૨૧૦
સંવ જનોને સાથ, ગમસ્કારછે માહારો;	
જોડીને કહું હાથ, હું છું દાસ તમારો.	૨૧૧
કોય ન કરશે રોષ, સહુથી હું ખહુ પાપી;	
ગાવા સહુના દોષ, વાંણી જ્યાહારે વ્યાપી.	૨૧૨
તો પણ કરિને તોલ, અવગુણ તજજ્યો આપે;	
કૃષ્ણચંદ્રનો કોલ, કલિના કલિમલ કાપેં.	૨૧૩
કલિમાં છે બે ગૂણ, દોષ તણા નિદાલક;	
કળિ શકે તે કૂણ, પોતાના પ્રતિપાલક.	૨૧૪
મન ચિંત્યા સતકર્મ, શીઘ્ર સફળ તે થાશે;	
અંગેં કર્યાં અધર્મ, મનન કર્યે મરદાશે.	૨૧૫
કૃષ્ણ તણાં કિર્તન; ગાવા શુણવાં ગમશે;	
થાશે પાપ પતન, સંકટ સઘળાં શમશેં.	૨૧૬

માટે શ્રી મહારાજ, મજ સાંહાંમું કાંઈ જોઈયે;	
અન્નાદિકને કાજ, ખોટી થવું તે ખોઈયે.	૨૧૭
નાથ દાસને નિત્ય, આ અથડામળ ન ઘટે;	
પ્રભો કરો તો પ્રીત્ય, સાચી મનમાં પ્રગટે.	૨૧૮
કોહોને કહું કિરતાર, આતુર થયો અતીશે;	
શ્રીધર કીજે સાર, દિલ માહારે જ્યમ દીસે.	૨૧૯
નરતનુ કેડું નૂર, વહિ જાય વિશ્વંભર;	
હરજી રાખો હજૂર, અથડાવો નહિ ઇશ્વર	૨૨૦
દેવ ન જોઈએ દોષ, દાસ તણા મન ધારી;	
રક ઉપર શો રોષ, મેહર કરો મોરારી.	૨૨૧
અન્ય જનોની આશ, કરવી લાગે કરડી;	
જોઈયે જગન્નિવાસ, પ્રભુજી પાસું મરડી.	૨૨૨
પતીત પાવન નાથ, શરણાગતના વતસલ;	
મેં માન્યું મન સચ્ચ, ખિરદ તમારાનું બલ.	૨૨૩
સત્ય સચ્ચિદાનંદ, વચન તમારું જાણિ;	
આબ્યો ધરિ આણુંદ, શરણે શારિંગપાંણિ.	૨૨૪
વિટંબણાની વાત, દૂર કરો દામેદર;	
યદુપતિ જાણી જાત, સંકટ કાપો સત્વર.	૨૨૫
હરિ ધરાવો હાંમ, ડગતું મન સ્થિર કરિયે;	
માધવ રાખો માંમ, અરજી શ્રવણે ધરિયે.	૨૨૬
ગૌ બ્રાહ્મણ પ્રતિપાલ, આશ્રય રાખો અમને;	
કૃષ્ણરામ કંગાલ, ચરણ શરણ છે તમને.	૨૨૭
દ્વાદશન સિત પાંચ્યંમ, સંવત્ અરાઠ ચ્યુમોત્તર,	
કલ્પી કરમ જ્યમ ત્યંમ, પૂર્ણ લિખ્યાં બુધવાસર.	૨૨૮

દેહાહરે

ખિસેહે અઠાવીતૃકથી, કહ્યાં કલ્પીનાં કર્મ;

કૃષ્ણરામની કૃષ્ણજી, રાખ્યે રહેશે શર્મ.

૧

વી. ૨૩ પા. ૧

ઇતિ કલિકર્મ સંપૂર્ણમ.

કીર્તન ૩૭૮ મું.

કૃષ્ણ મુખમાં વિદ્ય દર્શન. અભંગ.

કદાચિત્કન્ડેયે, અદોપ્રાશિ;	ખોડ્યા માને કહિયે, સહવાશિ. ૧
ઝહી કંધરાને, તે ઉકાશિ;	લ્યાવી કહું માને, થૈ ઉદાશિ. ૨
કહે મા અધન્યા, ટેવ આશિ,	દેશે કુંભ કન્યા, તુંને ખાશિ. ૩
અડ્યા કાં અદાંત, અદોપ્રાશિ,	વહે રમાકાંત, માત પાશિ. ૪
સખા કહે ખોટી, બ્રાંતિ ભાશિ,	બુવો ક્યહાં ચોટી, મોહોવિકાશિ ૫
બુવે મુખમાંહિ માત ક્યાસિ,	દીકિ જ્યે ન ક્યાંહિ, તે વિભાશિ ૬
રચેલિ વિધાતા, જીવરાશી;	માંને જોઈ માતા, એકલાશી. ૭
પાતાલોને પેખ્યાં, ઉરગવાશી;	ઘાવા ભૂમિ દેખ્યાં, દેખિ કાશી. ૮
દિઠા સિંધુ અંભુ, નાવિલાશિ;	વિધિ વિષ્ણુ શંભુ, નેં અનાશિ ૯
મહત્તત્વ આદિ, નેં પ્રકાશિ;	દિઠાં અંડજાદિ, નેં ચોરાશિ. ૧૦
પ્રજ્ઞેશ સુરેશાદિ, અમૃતાશિ;	રક્ષો અમુરેશા, નેં મલાશિ. ૧૧
ગિરિ દ્વીપખંડ, સરિદ્રાશિ;	ભારયે બ્રહ્માંડ માત ત્રાશિ. ૧૨
કૃષ્ણાનનેં કૃષ્ણ, વ્રજભ્યાસિ;	દોખી થૈવિતૃષ્ણ કહે હુમાશી. ૧૩
અહં મમ વામિ, નેં નિરાશિ;	માતા શિરો નામિ, થઈ દાશિ ૧૪
કૃષ્ણે પછિ માયા, ને સુધાશિ;	પ્રસારિને ધાયા, યશોદાશિ. ૧૫
કહેં કૃષ્ણ હું શો, સત્તિકાશિ;	ધરો થૈ ભરૂંસો, વિશ્વવાસિ. ૧૬
વિસ્મૃર્ણુમા મીરિ, થે ઉદાશિ;	કહેં મેં ન દીકિ, મૃન્મુખાશિ. ૧૭
સખા પડ્યા બુઠા, ઠરિકાશિ,	ખોલી થયાં બુઠા, ગયા નાશિ. ૧૮
કૃષ્ણરામ કાંમે, શ્વાસો શ્વાસિ;	પ્રતીતિયો પામે; તો પ્રભાશિ. ૧૯

વી० ૨૪ પા० ૧

મરાઠી.

કીર્તન ૩૭૯ મું.

“અખ તુમ કમ્પસુમરોગે રામ.” ચાલ.

સખ્યે નિજ લક્ષ્ય દે લવ કરી,	ધૃ૦
આતાં ઉપાધિ નલો અણખિ. એક હા સિદ્ધ કરી;	સ૦ ૧
લક્ષ્ય ચોરાશિ ફિરૂની મી થકલો, નકો ફિરૂનિ ફિરી;	
કાં લવ બંધન અણુનિ ન સોડિત; પાવલો ત્રાસ તાટી.	સ૦ ૨

(૪૫૦)

યા માનવ દેહાશી માલા, દિલ્લિ દિજ વણું બરી;
 યા પ્રપંચાચેં સાર ભક્તિ તો, દેત ન રાખેત ધરી. સં ૩
 સાધન કાંહિ સાધુની જાણુતો, બુદ્ધિ તુંચ હરી;
 પડિલો પાશ ભવ બંધને ગુંતુની, સોડિવ કરૂણા કરી. સં ૪
 મન કૃમ વચ અહંકાર સમેતાં, બુદ્ધિ તુજ ઠાંઈ ઠરી;
 હાથુવુંનિ માહારાજચેં અપર ધરિ. કૈસેં પદર પસરી. સં ૫
 જરિ કાંહિ અસેલ અવધ મરણાચિ, દાખિવ દ્રષ્ટિ ભરી;
 કૃષ્ણરામ હાણે આતાં મજશિ, કાંહિ જવાપ ઉચ્ચરી. સં ૬

વીં ૧૩ પાં ૧૬

કીર્તન ૩૮૦ મું.

કૃષ્ણ ચરિત્ર. પાલણા.

બાલા જોજો જોજો, તુલા ધુમરણી ઘાલો. મુલા હાલો હાલો. ધૃ.
 વસુદેવ દેવકીચેં ગૃહિ જનમિલા. મધ્ય નિશાચી કૃષ્ણા;
 બિન કિહી ઝટ કુલુપ ઉઘડલેં, ગોકુલ ગાંવી તૃષ્ણા. બાં ૧
 માત પિતાશિ દરશન દિલ્લેં, હાલે મજલા ધ્યાવેં;
 ગોકુલગાંવિ નંદ યશોદા, તિથેં ગુપ્ત સોડાવેં. બાં ૨
 માયા ધારણી સેવક નિજલેં, કવાંડ ઉઘડલેં આપેં;
 કાલિંદિનેં માર્ગ સોડીલા, તુજયા ચરણ પ્રતાપેં. બાં ૩
 મધ્ય નિશાંતેં મુલગી ધ્યેવુની, વસુદેવ મથુરા આલે;
 કવાંડ સંપૂટ કુલુપ તસેં તો, પૂર્વ પ્રકારી જાલે. બાં ૪
 રડતી આઘકુનિ જાત્રત જાલે, અવધે દાસાદાસી;
 માતુચેં મૂચ ઘેવુની આપટલી, ઉડુન ગેલિ આકાશી. બાં ૫
 જાતાં શબ્દ ઉઠલા કુઠહી, જાલા તુજયા વૈરી;
 ઐશી આઘકુની ઠંસ લિયાલા, ઉપની ચિતા ઘેરી. બાં ૬
 બહિનિ આપ પૂતનાનાવિ, શોધ્ય ધ્યેયાલા જાતી;
 ગોકુલ ગાંવિ ઘર ઘર મંગલ, કૃષ્ણરામ ત્યા પાહાતી. બાં ૭

વીં ૧૩ પાં ૧૬

(૨)

વિષ અતિ વિષમ સ્તનિ મરડુનિ, મગ નંદ પૂત્ર દેલા;
 પરમાનંદે પાન કરીતશણ, જીવ લાગલા નેલા.

૧

કંસ ખખરય આઈકુની પાઠવિલા. શકટાસુર તતકાલિ;	
પાલનાતૂંન પાય પસરિલા, ત્યાલાહિ હલ્લા બાલિ.	બા. ૨
ઐશા અનેક તહે ઉપદ્રવ, કંસ પ્રપ ગિ કેલા;	
કૃષ્ણ કરે તો સર્વ મરૂનિ મગ, મુક્તિ મારગિ ગેલા;	બા. ૩
માંડિવર મૂલાલા ઘેઉની, દૂધ યશોદા આટિ;	
સ્તનપાનાચા તિરસ્કાર, કેડ્યા મોહન ત્યાસાટિ.	બા. ૪
ધાવુનિ મહિચેં મોહોઠેં ભાજન, મોડિલે માજ ઘરાતિં;	
પળત પાહિલા માતેં માઘેં, કાઠિ ધરલી હાતિં;	બા. ૫
દોન્હિ હાત ધરૂનિ સુતલા, માત યશોદા વોઢે.	
રસી લાંબ મિળેનાં દાણુનિ, એક અનેકેં જોડે.	બા. ૬
માતા શ્રમિત પાહુનિ માધવ, ઉલુખ બંધન જા'લે;	
ગેલી આંત યશોદા જાણુનિ, આપણુ બાહારય નિધાલે.	બા. ૭
નારદચે શાપાંકિત દોન્હિ, દ્રુમ યમુલાર્જુન નાવિ;	
ત્યાલા સ્પર્શ કરૂનિ પાઠવિલે, કૃષ્ણરામ નિજ ધાવિ.	બા. ૮

વી૦ ૧૩ પા૦ ૨૦

(૩)

બાલપણેચી ચેષ્ટા કરિતાં, માધવ માતી લક્ષી;	
મુખ પાહાતેં મા'તુનેં બઘિતલી, ચવદા લોક પ્રત્યક્ષી.	બા. ૧
ગોપ ખરોખર હલધર સંગે, ગેલે ગોરક્ષાલા;	
અગબગ કેશી ધેનુક મારૂનિ, મુક્તિ દિલ્હિ ત્યાલા.	બા. ૨
ગોપીચેં દધિ દૂધ તરકરૂનિ, મકંટ હાતી દેતો;	
મથુરાચે મારગ સ્ત્રિય રોકુનિ, જકાતિ મહિચિ ઘેતો.	બા. ૩
ગોપી જલ કીડાયિ અસતાં, પાંદ્રણુ ઘેઉનિ ગેલે;	
વરતી વૃક્ષે નગ્ન બધુનિ સ્તુતિ કરિતાં માણુનિ દેલે;	બા. ૪
યજ્ઞ કારણિ બ્રાહ્મણુ મિથુનિ, સ્વયંપાક સિદ્ધ કેલા.	
ત્યાંચિ સ્ત્રિયેચિ પ્રીતિ પાહુનિ, આપણુ પૂર્વે નેલાં.	બા. ૫
બ્રહ્મા ભ્રમિત કરૂનિ ગાંધચે, ગોપવાસરૂં હરિલેં;	
તતક્ષણુ નૂતન કેલેં તો નિજ, ઘર ઘર પ્રત્યેં શિરલેં.	બા. ૬
દોન્હિ વેળ દાવાનલ પિધલા, ગોપ રક્ષણુ સાટિ;	
બાલ કીડા કરિતાં ગેડ્યે, કાલિદીચે ધાટિ.	બા. ૭

આપણુ ઉડી આંત ટાકુનિ, ગેલે જલાંત ખાલી;
કૃષ્ણરામ ગૌરક્યા અરથી, મરદન કેવ્યા કાલિ.

ખા. ૮

વી૦ ૧૪ પા૦ ૧

૪

- ઈંદ્ર મહોત્સવતો ટાકુનિ મગ, ગિરિ મહોત્સવ કરિલા;   ખા. ૧
ઈંદ્ર કોપ વૃષ્ટી પાહુનિ હરિ, કરં ગોવરધન ધરિલા.
સમ સ્વર મુરલી વાહુનિ વશ, કેલી વ્રજ વનિતાલા;
શરદ સહા મહિનેચી રાત્રિ, રાસ કીડાયાલા;   ખા. ૨
પ્રતિ સ્ત્રિયાંચે ઠાઠ જા'લા, મોહન તું પ્રત્યેક;
ખાલ કીડા એશી ખાળા, કેલી તુંચ અનંક.   ખા. ૩
મૂલ નઠે હા મૂલપુરૂષ તું, સૃષ્ટિ સરજ પુડારા;
નિર્ગુણ તોચિ સગુણ હોઉ બશિલા, એક અપારા વારા.   ખા. ૪
બ્રહ્મા વેદ વિધે વરણવિતે, શુક સનકાદિક પ્યારે;
જ્યાવર સંપૂરણ કરૂણાતો, વ્રજ જન સમિપ પાહાતે.   ખા. ૫
જે જન ખાલકીડા ગાતિલ, અથવા ધરતિલ ધ્યાન;
તો જન સકલ પદારથ પાવિલ, ઉત્તમ પાવિલ જ્ઞાન.   ખા. ૬
હોતીલ વંશ પરંપર વૃદ્ધિ, પાવિલ ભવજલ પાર;
પ્રતિ દિન પ્રીતિ કરિલ જે તો જન, હોતીલ કૃષ્ણાકાર.   ખા. ૭
કૃષ્ણરામ હાણે મી કિંકર, તુજ ચરણાચા સ્વામી;
અધમોદ્ધારણ બિરૂદ બધુનિન્યે, મજલા નિજ સુખ ધાવી.   ખા. ૮

વી૦ ૧૪ પા૦ ૨

અભંગ.

- કૃપા કરા મજ, હેચી દેવરાયા; ગુણ તુજે ગાયા, આવડીદે.   ૧
સજ્જન સંગ મી, આસુમિ નિત્યદા; સાંકુન દે કદા, ગાણુ તુજે.   ૨
પીયાસી ધુધરૂ, બાંધુની નાચું મી; તુજ પાશી, યાચુ મી હેચીદેઠ.   ૩
હાતિ વિણામુખી, નામ નારાયણ; હેચિ પારાયણ, નિત્ય ઘડો.   ૪
કૃષ્ણરામયાચી, વૃત્તિહિ પ્રેમાંચી; યોગ વા દ્વેમાસિ, ચિન્તાનસો.   ૫

કીર્તન ૩૮૧ મું.

આરતી.

આરતી અનંત જુગ, એસા દેવ નહિ દૂગ,

આ૮ ૧

કેલી મનોમયી રૂપપાંતી, કમે રૂપ એ બત્તી;	
તૃષ્ણારૂપ તૂપ ત્યાંત, કેલિ રાનરૂપી જોન્ય.	આ૦ ૨
નિરાંજન લક્ષ્મિરૂપ, વાંણિ મંત્ર જનનૂપ;	
ગુણ ગુણાતીત ગાંન, ત્યાંત જોહું સોહું ધ્યાન.	આ૦ ૩
પુષ્પ કેલે નિરમલ ચિત્ત, અહું એ વજ્રરહીત;	
સમર્પિતો હર્ષહાતિ, મનોસ્થ ફલ સંઘાતિ.	આ૦ ૪
તુજે મસ્તક પ્રદ્ધાંડ, લાસે કટી નૂરિંડ;	
હૃદયાંતરિક્ષાગાર, રોમ અઠરાભાર.	આ૦ ૫
પર્વત એ તુજે અસ્તિ, કર્ણ દીશા સમસ્તિ;	
કુક્ષિ એ સપ્ત સિંધુ, લોચન ભાસ્કર ઈંદુ.	આ૦ ૬
મસ્તક એ તત્વાકાશ, વાયુ હૃદયાંનવાસ;	
અગ્નિ એ ઉદરસ્થાંન, જલ બસ્તિ સ્થલમાંન.	આ૦ ૭
ભૂમિ એ ચરણ અંશ, ત્યાંત પાતાલ અદ્રંશ;	
વિશ્વરૂપ એક મૂર્તિ, ગતી કુણાશિ પૂર્તિ.	આ૦ ૮
હાથે કૃષ્ણરામ કિંકર, નહિ કોણાચાહિ ડર;	
સમન્વન ધ્યાવી ચુક્ત. બહાવેં જીવન મૂક્ત.	આ૦ ૯
	વી૦ ૧૩ પા. ૧

નારાયણ મહારાજ કૃત—અભંગ.

મારૂંતિયા કોણી, હોઇલ જો દારા; યોનિભય ત્યાસ, સોડવિલે.	૧
શ્રીરામ સોયરા, જ્યા મારૂંતિયા; અકિંત તયાચા, હોઉનિ રાહે.	૨
દૃઢહા વિશ્વાસ બાણલા જ્યાસી; તયાચા વિદ્વાસી, ઠાવ નાહી.	૩
ગુરૂ કૃષ્ણરામ, નિજ રૂપ ઠાઇ, હાખવિલી બાણી, અમૃતાસી.	૪

સંસ્કૃત.

કીર્તન ૩૮૨ મું.

શ્રીશ્રીનિવામ માં પાદિ । કૃષ્ણ સરલે સ્વામિન્ ।

ત્વયાઽવયો રૂપનેયા । મધ્ય ગતા માયા ॥

શ્રી. ૧

ત્વદધીનયા માયયા । ગાઠં વિમોહિતઃ ।

સચ્ચિદ્વનં ત્વા મતુલં । નો જાનેઽસ્મૃતિતઃ ॥

શ્રી. ૨

તન્વા દાવા સક્ત યિયા । ભ્રમામિ સંસારે ।

त्व माद्र्या दशाविभो । मां पाहि मुरारे ॥	श्री. ३
मामुद्धर दयानिधे । संसारार्णवतः ।	
त्वं मर्द्यं कुरुपृष्ठे । सद्गीतेऽस्यतः ॥	श्री. ४
सीतापते दाशरथे । राम रावणारे ।	
पश्य गुणै र्भ्रममाणम् । मांविषयेऽसारे ॥	श्री. ५
त्वद्विरहादार्त्तमार्ति, भवांबुधौ मग्नम् ।	
तारयमां करुणालो । त्वत्तदाब्जलग्नम् ॥	श्री. ६
कर्षय कष्टं मेदभ्र मसदध्या साप्तम् ।	
त्वत्पादयो निर्धेहिमां । यदच्छया प्राप्तम् ॥	श्री. ७
मदुपेक्षां मा कुरुभो । ह्यार्त्तजन त्रातः ।	
कं शरणं यामि हरे । त्वदन्य कं धातः ॥	श्री. ८
त्वदंशकं त्वदभिषं । त्व दूर्शन कामम् ।	
त्व त्करुणा मभोप्सुकं । विद्धि कृष्णरामम् ॥	श्री. ९

वी० २५ पा. १

कीर्त्तन ३८३ भुं.

श्री सद्गुरुं ब्रह्मतनुं । नौमि नररूपम् ।	
यदाश्रिता न पतन्ति । भूयो भवकूपम् ॥	श्री. १
गुणाकरं कृष्णपरं । सुरासुरैर्वधं ।	
निगमज्ञं ब्रह्मविदं । सद्भिरभिनन्द्यम् ॥	श्री. २
समदृष्टिं निर्विकृतिं । निगुर्णतोऽभिन्नम् ।	
परचित्ताभिज्ञमलं । विषयैरञ्छिन्नम् ॥	श्री. ३
बोधकरं स्वप्नगतौ । तद्भाविस्त्वचकम् ।	
वचनामृतैः शिष्याणां माधि विनोचकम् ॥	श्री. ४
शुद्धं बुद्धं बोधमय मगुणं निष्कामम् ।	
संजानात्यपि विरलः । स्वत आत्मारामम् ॥	श्री. ५

प्रतारणा परानरा । यमनाद्रियंते ।	
निपतन्ति ते निरये । सुकृताद्धीयंते ॥	श्री. ६
तनु धन वाञ्छनोभिः । आज्ञानु वर्त्तिनः ।	
भवन्ति ते सदुपास्याः । संतः सत्कृतिनः ॥	श्री. ७
मूढ दृशां स्व समानं । भाति स नो भाति ।	
कथमर्को घूक दशो । दृष्टि पथंयाति ॥	श्री. ८
तं सद्गुरुरूपं वंदे । कृष्णबोधकामः ।	
नो जानेहं तत्कृपया । कथं कृष्णरामः ॥	श्री. ९

वी० २५ पा० १

डीर्त्तन ३८४ भुं.

अच्युत मुकंद रुषिकेश । इश विशारद विश्वेश ॥	
उत्तमश्लोक कृतज्ञ हरे । धर्म धुरंधर मुरारे ॥	१
रुषभ परात्पर परमात्मन् । केशव कृष्ण शाश्वदात्मन् ॥	
खलद्वदहन रावणारे । त्रिशिरादुषणखरारे ॥	२
गिरिधर गोकुलेश गोविंद । घनश्याम श्री परमानंद ॥	
चतुर्वेदविच्चतुर्भुज । छलवितूच्छद्मकदधोक्षज ॥	३
जलशशिन् जय जनार्दन । झषरुपिन् कालियमर्दन ॥	
तपोधनप्रिय तापहर । दंतवक्रहन् दामोदर ॥	४
धनदेश्वर बलुभ रणधीर । नारायण यादव यदुवीर ॥	
प्रकृतेःपर परमार्थतनो । फलरूपिन्नपवर्गमनो ॥	५
बलेर्द्वारपालक बकहन् । भक्तभीतिहारक भगवन् ॥	
मधुसूदन मन्मथरिपुमित्र । यते यज्ञभुग्गकलचरित्र ॥	६
सचराचरवित्सर्वस्वरूप । षट्साख्यज्ञ सदोदयरूप ॥	
शक्तिपुंज श्री वत्सल प्राण । कृष्णराम मंगल कल्याण ॥	७

वी० २५ पा० २

(૪૫૬)

વેદાંત.

અથ તૃતીયસ્કંદે દેવહુતી કપિલ સંવાદે સુત્રાત્મક પોડપ
શ્લોકનાં કીર્તન પંચદશ ગુદિ જુદી દેશીના

કીર્તન ૩૮૫ મું.

દેશો રૂર “ આવિ એકાદશી ” ચાલ.

ઐહ્યા મૈત્રેયજી વિદુરજી સાંભળો, જ્ઞાનિ ગુરૂ જ્યમ વદે શીષ્ય સાથે; સૂત્ર રૂપે પ્રથમ વૃત્તી રૂપે પછી, જ્યમ કહ્યું માતને કપિલ નાથે:	બો. ૧
સૂત્ર કેહે સર્વતુંસાર સંક્ષેપથી, જ્યમ તારિજ કેહે નાંમાવાળો; વૃત્તી કેહે વરણવી તેણેને વિસ્તારથી, જ્યમ રકમે રકમ નાંમું ન્યાહાળો.	બો. ૨
જ્ઞાની થઈને ગુરૂ શિષ્યના મન તણિ, કાં નથી જાણુતા પાહાંચ્ય થોડી; સૂત્ર કાં કેહે છે એ આશંકા ઉપની, તેહનાં છે કારણ હાઠ જોડી.	બો. ૩
પ્રથમ કારણ તે તો સૂત્રને વૃત્તીની, એકતા જાણીને ભાવ આવે; ઉપજે વિશ્વાસ તે શિષ્યને ગુરૂ તણા, વચનનો તે પછી જિરે નમાવે	બો. ૪
બીજું કારણ જે જે જ્ઞાની જોલે વચન, તે લિખ્યાં જાયેં પુત્રકને પાને; સૂત્ર સાંભળિને જે કોય પામે મરણ, તે પામે વૃત્તીનું પૂણ્ય ક્યાંને,	બો. ૫
ત્રીજું કારણ પરિણામ તમા શિષ્યની; સૂત્રને શુદ્ધિને જે રૂર ન પુરો અજ છે પાપુ નથી ગરજ જાણ્યા તણી, વૃત્તી વદવાનું ત્યહાં કાચું શું છે.	બો. ૬

(૪૫૭)

જ્ઞાનિના યોગ્યાની એક પર નાજિકા,
કપિલે કહ્યું સૂત્ર હવે તેને કહિયે;
મા તમે પુછ્યું કલ્યાણ કયમ પામિયે,
તે તો આધ્યાત્મિક યોગે લહિયે.

બો. ૭

આધ્યાત્મિક તો કહ્યા શાસ્ત્રે બહુ જ્ઞાતિના,
લેહેમાં કપિલે કહ્યો કોણ ગ્રેહેવો;
જેને સમજ્યે થકી દુઃખને સુખ તાણી,
વૃત્તી જાયે ઉખડી તેહેને લેહેવો.

બો. ૮

બાજીગરનો રચ્યો વ્યાલને આમ જ્યમ,
તે તેથી થાય શું પુછી મરવું;
પ્રથમ શ્લોકે કહ્યું એમ સુખ દુઃખથી,
આત્મા અવિનાશિને શાંતે ડરવું.

બો. ૯

વી. ૨૮. પા. ૧૦

કીર્તન ૩૮૬ મું.

બોધ્યા મૈત્રેયજી, શુભો વિદુરજી શ્લોક, બીજની કહુ કથા
અનથે કહિને દિધું સંબોધન, વ્યસનની ગર્હ વ્યથા. ૧
મૂળ દુઃખનારે, વાધે જ્યે કરચે કર્મ, તેહેને વ્યસન કેહે છે;
એ વિનાના તે અધિકારિ જન, કૃષ્ણ કથા લેહે છે. ૨
કેહેતા અનથેરે, મિટિ પાપની પીડ્ય, હેત હૃદય વ્યાપ્યું;
કહ્યું કપિલેરે, કહીશ તે તુને યોગ, માને વચન આપ્યું. ૩
તે પ્રતિજ્ઞાથી ન કહ્યાનો ભમ. માત તણા ગયો;
જે મેં પૂર્વેરે, સનકાદિક સાથ્ય, હંસ રૂપે કહ્યો. ૪
એણે વચનેરે, થયો શ્રવણાદર, દુર્લભ માંનીને;
અંચ સઘળારે, એનાં છે મા નિપૂણ, સમજવા જ્ઞાનીને. ૫
સમજશે કે નહિ, એ ચિન્તાય, માત તણી ટળી;
એ સધાશેરે, વશ ચિત્તથી ત્યાંહ, શંકા થશે વળી. ૬

કીર્તન ૩૮૭ મું.

“ નર તનુ આપીતે સુધારીયેરે ” ચાલ.

કેહે મૈત્રેય શુભો વિદુરજીરે; કહુ ત્રીજ શ્લોકની વાત;
કહ્યું જ્યે વશ ચિત્તે એ સાધશેરે, ત્યાં આશંકા પુછે છે માત. કે.

આત્મ કલ્યાણ મેં પૂછિયુંરે, તેહેમાં વશ ચિત્તનું શું કામ;
 કપિલ કહે બંધને મોક્ષનુંરે, કહ્યું કારણ તે ચિત્ત નાંમ. કે. ૨
 એકલું ચિત્ત તે વસ્તુ બે તણુંરે, કહો કારણ કયમ કેહેવાય;
 અવસ્થા ભેદેથી ઓળખાવીયેરે, જ્યમ આપને અનુભવ થાય. કે. ૩
 ચાવત વિષયની માને સત્યતારે, અડાય વિધવિધ વિષય વિલાસ.
 તાવત કારણ ભવ બંધનુંરે, આત્માને કરે અધ્યાસ. કે. ૪
 જ્યાહારે શાસ્ત્રતણા સંસ્કારથીરે, થશે પરમેશ્વરની પ્રીત્ય;
 વિષય વિકારશ્યા લાગશેરે, ત્યારે મોક્ષનું હેતુ એ ચિત્ત. કે. ૫

કીર્તન ૩૮૮ મું.

મૈત્રેય કહેરે શુભો વિદુરજી, ચોથે શ્લોકે કપિલે કહ્યું જ્યેહરે;
 વશ ચિત્તેથી આધ્યાત્મિક તે સાધશે, તે'નો ભાગ્યો માતાને સંદેહરે.
 મૈં ૧

પૂર્વાવસ્થા પુછિ વશ ચિત્તતણી; સમવૃત્તિ તે તેહેનું કહ્યું નાંમરે;
 વિષમતા બિનાનું સમ જાણવા, ઓળખાવે છે વિષમતાના ઠાંમરે.
 મૈં ૨

ધી સાકરને લોભે ઝાઝા ગરિષ્ટને, સેવિયે જ્યમ અપકવ વારંવારે;
 અજીર્ણ તેથી અતિશે વાધે ઉદરમાં, તેથી વાધે મલના કઇક વિકારરે.
 મૈં ૩

તેથી વાધે બડબડ ને બહુ વેદના, એથી થાયે અંગતણું અનિષ્ટરે;
 એમ વાસના અપકવને જો સેવિયે, હું માહારાદ્વારા યે માંનિમિષ્ટરે.
 મૈં ૪

એથી કાંમલોભાદિ મલતે ઉપજે, તેથી સુખદુઃખ બડબડ જ્વરશાં વાધેરે
 એહ વિષમતા ચિત્તતણી વરણવી, હવે કહું જ્યમ સમતા તેની સાધેરે
 મૈં ૫

કૃષ્ણકથાથી હું તે આત્મા ઓળખે, શુદ્ધબુદ્ધને ચૈતન્ય માહારૂં રૂપરે;
 દિવ્ય રૂપ તે દેહરૂપી હું કયમ ઠરું, માહારે માહારો ઇશ્વર અનૂપરે.
 મૈં ૬

દારા ધન પુત્રાદિ એ નહિ માહરાં, જેને સેવ્યે, સંકટ વાધ્યાં સર્વરે;
 એહેવું સમજી મમતા મૂકે મલિનની, અંગતણિ અહંતા મૂકે ગર્વરે.
 મૈં ૭

કાંમાદિક મલ ત્યાહારે, જાયે ઉખડી, અગગો થાયે સુખદુઃખનો અધ્યાસરે;
એણી રિત્યે સમતા થાયે ચિત્તની, તેથી સમજે વિપ્લુનો વિલાસરે.

મૈ૦ ૮

કીર્તન ૩૮૬ મું.

કહે મૈત્રેય શુણોરે ક્ષત્તા. સમચિત્તથી વશ ચિત્તની સત્તા;
જ્યંમ ધોયેલું વસ્ત્રજ નિર્મલ, સમચિત્ત તેહેવું શોભે જલહલ. ૧
જ્યમ તે ઉપર રંગ ચઢાવે, ત્યંમ પ્રભુ પ્રેમાંકિત વશ કાઢાવે;
તે વશચિત્તથી આત્મા ભાસે, છ વિશેષણેથી નિજ પાસે. ૨
કેવલ, પ્રકૃતિપર, ને નિરંતર, સ્વયંજ્યોતિ અણિમાંન અજરામર;
એકરૂપને કેવલ કહિયે, પ્રકૃતિપર તે સાક્ષિ લહિયે. ૩
નિરંતર તે અલેહને કેહેછે, ત્રણ્ય ભેદ વરજીત જ્યે રેહે છે;
સ્વગત સન્નતિય ને રે વિજ્ઞતિ, શાસ્ત્રે ભેદ ભણ્યા ત્રણ્ય ભાતી. ૪
એક તરૂમાં જ્યમ શાખાદિ, એક જીવમાં ત્યમ જ્ઞાનાદિ;
મૂર્ખ ભણ્યો ને દંભિ સજ્જન, એ ધર્મોનૂ ધરમી તે મન. ૫
મનથી આત્મા છે એ ન્યારો, સ્વગત ભેદ વર્જિત તે ધારો;
સન્નતિ અર્ક અને જ્યંમ આંખા, ગુણરૂપે તે તેથી લાંખા. ૬
ત્યંમ જીવેશ્વરમાંહે સન્નતિ, ચૈતન છે પણ જીજીવિ ભાતી;
જીવ અજ્ઞ સર્વજ્ઞ ઈશ્વર, તે ક્યંમ અલેહ હોય ખરાખર. ૭
એહું અવિદ્યા વિદ્યોપાધી, જ્યેણિયે ન્યૂતાધિકતા સાધિ;
જ્યમ ઘટગત અંખર ઘટ જ્યેવું, ઘટે ભાગ્યે પૂર્વે હતું તેહેવું. ૮
વશચિત્તવાલો ત્યમ એ જીવ, લિંગલંગથી શિષ તે શીવ;
જ્યારે લિંગવાસના ભાગી, ઓળખ આપ તણિ એમ જાગી. ૯
વિજ્ઞતી પાંહાંણુ વૃક્ષ બે જેહેવા જડ ચૈતનદેહે આત્મા તેહેવા;
ગુણરૂપે ન્યારા ઓળખાય, એહેને અલેહ ક્યમ કેહેવાય. ૧૦
દેહ મરે ને આત્મા ન મરે, ડરે એક ને બીજો ન ડરે;
આત્માએક દેહ તે ઘણિયો, એહેનો અલેહ તે ક્યંમ ભણિયો. ૧૧
જ્યંમ જલ વાયુ યોગે જાગા, બનિ આવે બહુ બુદ બુદ તાજ;
જ્યારે નિમિત્ત વાયુ ન વાહાય, ત્યારે બુદ બુદ જલે સમાય. ૧૨
એમ આત્મામાં વાસના દ્વારા, દેહ ઉપજે ન્યારા ન્યારા;
જ્યાહારે મૂળ વાસના ત્રૂટે, આત્મા રેહે ને દેહજ છૂટે. ૧૩

ઉપજે જ્યે જ્યાંહાંથી ત્યહાં મલશે, એમ સમજેથી વિજ્ઞાતિ ટલશે;
 વશચિત્તે એમ અલેહ જાણે, આજ્યંતર અનુભવ ઓલખાણે. ૧૪
 નિજ પ્રકાશ તેતો સ્વયં જ્યોતી, જ્યેણે ઇન્દ્રિયો સહુ ઉઘોતી;
 અણિમાન તે સૂક્ષ્મજ કેહેવો, દેખાય નહિ તે લક્ષ્યે લેહેવો. ૧૫
 ખંડિત નહિ તેતો અજરામર, જરા મરણનો જ્યેહેને નહિ ડર;
 વશચિત્તે એહેવો અવલોકે, એહ કથા કહિ પંચમ શ્લોકે. ૧૬

કીર્તન ૩૯૦ મું.

ક્ષતા શુણિયે કેહે કૌશારવિ, છઠે શ્લોકે જ્યે કહિ યુક્તિ;
 કૃષ્ણ પ્રેમરંગે જ્યે રંગિયું, તે વશચિત્તે કહિ જ્યે મુક્તિ ક્ષ. ૧
 ત્યહાં આશંકા પૂછે, દેવહુતિ, કહો ક્યંમ એકલો ચઢિયો રંગ;
 મેળવણિ વિના તે જાય ઉપડી, શી શી વસ્તુ મલી તે સંગ. ક્ષ. ૨
 કપિલ કહે તે જ્ઞાનવિરાગથી, ઉપડે નહિ તે પ્રેમ અનુપ;
 જ્ઞાનવિરાગ એ શી શી વસ્તુ છે, માતા શુણ્ય તેહેનાં કહું રૂપ. ક્ષ. ૩
 સદ્ગુરુ સત્શ્રદ્ધા સત્ શાસ્ત્રથી, જ્યે ઉપજે તે નિર્મલ જ્ઞાન;
 સદ્ગુરુ તે ઓળખાવે આપને, સધવે શ્રીપતિનું સંધાન. ક્ષ. ૪
 સદ્ગુરુ સરખું કોય સગું નથી, ઇશ્વર જ્યેણે જણવ્યો અદ્ધા;
 તેહેની આજ્ઞાને જ્યે અનુસરવું, તેહેને તો કેવી સત્શ્રદ્ધા. ક્ષ. ૫
 કઉતુક સરખા કેહે કાંમાદિકને, દેહાદિકને સ્વપ્ન સમાન;
 અલેહ કેહે તેતો સત્શાસ્ત્ર છે, તેથી અનુભવ હોય તે જ્ઞાન. ક્ષ. ૬
 વિદ્વામ થાય તે રાને જ જેણે, વિરાગ તેને કહિયે સારો;
 સે આદાને ગમમને કહ્યો, વ્યાકરણેથી કહું તે ધારો. ક્ષ. ૭
 છલથી લેવું આબ્યું ધારે રા, ગયું ધારતો ગતો દાન;
 મિલોમ કીધાવીયે જે જણુને, પાપ પૂણ્યનુ કરિને ધ્યાન. ક્ષ. ૮
 છલથી લેવું પીડે પાપ થૈ, માટે ધર્મ કહ્યા ત્યંમ રણવું;
 કૃષ્ણાર્પણ તેતો જ્યંમ વાવવું, કોટિ કોટિ ગણું નિજને કૃપાવું. ક્ષ. ૯
 એહ જ્ઞાન વૈરાગ્ય વડે ચઢ્યો, પ્રેમરંગ પોતાને ચિત્ત;
 પ્રેમ કહ્યો તે કૃષ્ણાકારતા, ચિત્તવૃત્તિને વગર નિમિત્ત. ક્ષ. ૧૦
 તે વશચિત્તે છ વિશેષણે, સહિતાં. નિજ આત્મા ઓલખાયે;
 ઉદાસીન તે જ્યંમ બેનો સાક્ષી, હર્ષ શોકથી નબ્બ લેખાય. ક્ષ. ૧૧
 એ અવસરમાં પ્રકૃતિ હુત તેજા, જ્યંમ દિવસે હોય શશિની કાંતિ;
 એહેવી ભાસેરે આજ્યંતરે, એ વશચિત્તે ઉપજે શાંતિ. ક્ષ. ૧૨

કીર્તન ૩૯૧ મું.

કહે મૈત્રેય વિહરની સાથે, કથા સાતમા શ્લોક તણિ;
 માત પૂછે શું મૂલ સરવનું, જ્યેથી આ જીવન મુક્તિ બણી. ક. ૧
 પ્રથમ મૂલ તો સજ્જન સંગતિ, તેહેનું મૂલ તો પૂણ્ય પેહેલું;
 કૃષ્ણ કથા શૂણ્યે કેશવ કરૂણા, હોય તેથી સર્વ થાય સેહેલું. ક. ૨
 અપર પ્રેમ તે તો સાધન ભક્તિ, તે થકે ચિત્ત ઠરે છે ઠાંમ;
 તે થકી સમવૃત્તિ વશવૃત્તિ, તે થકે આધ્યાત્મિક નિષ્કાંમ ક. ૩
 તે થકે ઓળખ આપ તણિ હોયે, તે થકે જ્ઞાન વિરાગને પ્રેમ;
 પરા ભક્તિ તે પ્રેમ પ્રબલ હોય, તેથી સકલ બને છે ક્ષેમ. ક. ૪
 જગજીવનથી યોગ ઇચ્છે તેને, માર્ગ નથી કોય એહ સમાન;
 પરમ કડ્યાંણુ કરે એ જીવને, તેનું ન ત્રૂટે કદાપિ તાંન. ક. ૫
 સાત શ્લોકથી સૂત્ર કહ્યું એ, ધારશે જ્યે મન રાખિ રથીર;
 કૃષ્ણરામ કહે કષ્ટથી કાહાડશે તેને કૃપા કરી શ્રીચંદુવીર. ક. ૬

કીર્તન ૩૯૨ મું.

મિત્રા તનય કહે વિદુરને, દેવહૂતિ જ્યે પૂછે;
 સંગ અસજ્જન સંતનો, કહો દુઃખ સુખ શું છે. મિ. ૧
 ત્યારે કપિલ કહે જ્યે કુસંગતે, દઢ બંધન બાણો;
 આત્માને કરે અથડામણી, તે તો પાપિ પ્રમાણો. મિ. ૨
 સંતસંગ તે તો મોક્ષનું, નિશ્ચે દ્વાર ઉઘાડે;
 દુષ્ટ સમાગમ જો કરે, તે તો નરકેપાડે. મિ. ૩
 વાંમ હસ્ત પડે છાતિયે, જ્યમ અબકી જગાડે;
 સબ્ય બુજેથી સુખે સુવે, સંત ત્યમ ન બિગાડે. મિ. ૪
 સંતનિ લક્ષ્ય શ્રીધર વિશે, અસજ્જનનિ લોકે;
 સંત તે માટે શોધવા, કહ્યું અષ્ટમ શ્લોકે. મિ. ૫

કીર્તન ૩૯૩ મું.

મૈત્રેય કહેરે શૂણ્યા વિહરજીરે,
 નવમે શ્લોકે કથા કહિતે કહિયેરે;
 સંત પુરૂષને ઓળખવા લક્ષણ કહ્યારે,
 દેવહૂતીને કપિલે તે કહ્યું લહિયેરે. મે. ૧
 સુખને દુઃખ તે સકલ સહે પ્રારબ્ધ લહિરે,

સુખ દુઃખહાતા શુ નહિ રાગ દ્રેષરે;
ક્ષમાવંત તે પેહેલું લક્ષણ સંતનુરે,
ખીન્નું લક્ષણ કર્ણાવંત વિશેષરે.

મૈ. ૨

આત્મા સાથ્ય પરમાત્માને આવણુરે,
જ્યાહારે ધરવા જન્મ પડે બહુ વારરે;
એ અથડામણ અનુભવથી આધી કરેરે,
કરે અન્યનો આપ લહિ ઉદ્ધારરે.

મૈ. ૩

ત્રીજુ લક્ષણ સુહૃદપણું સહુ જન થકીરે,
ઉપકારી નહિ, તેહેને પણ ઉપકારરે;
કરે કૃષ્ણનો કિધો આપ ન વિસરેરે,
દાસ થઈ નિત્યે રહે નિરધારરે.

મૈ. ૪

અજ્ઞાત શત્રૂ ચોથું લક્ષણ સંતનુરે,
ઉર નબ્ય ઉઠે રિપુ કાંમ કે કોધરે;
બાહારય થકે તે શત્રૂ શાંને નિપજેરે,
ઉપજ્યો ઉરમાં બલિષ્ઠ જ્યેને બોધરે.
શાંત કહ્યા તે પંચમ લક્ષણ જાણિયેરે,
હું માહારાના વિકાર ઉર નહિ જેહેનેરે;

મૈ. ૫

છઠું લક્ષણ સાધુ ભૂષણ સંતનુરે,
શીલ તણા શણગાર ધરે જ્યે દેહેનેરે.
એ લક્ષણથી સાધુજનને આલખિયેરે,
અંતરદષ્ટે અનુભવ કરિને માતરે;
કેવલ વેશ ધરયેથી સંત ન માંતવારે,
સંત શોધવા લક્ષણથી સાક્ષાતરે.

મૈ. ૬

મૈ. ૭

કીર્તન ૩૯૪ મું.

શુણો વિદ્ધર કહું, દશમ એકાદશ શ્લોક,
જ્યહાં સંત તણાં લક્ષણ કહ્યારે;
રૂપી મૈત્રેય કહે કપિલજીયે કહું જ્યમ,
દેવહુતિ કરણ ધરી રહ્યારે
કહે કપિલ શુણો મા, અનન્ય ભાવે જ્યેહ,
હૃદ ભક્તિ કરે માહારે વિષેરે;
જેને સચરાચરમાં વિષ્ણુ વિનાનું અન્ય,

૧

દેખતાં દૈવત નબ્બ હિસેરે, ૨
 એતો અનન્યતા કહિ લક્ષિ, તે પ્રભુનો પ્રેમ,
 દૃઢ અચલ વસે જેહેને ઘટેરે;
 મજ અરથે જેણે ત્યાગ કરયાં સર્વ કર્મ,
 તણ સ્વજન બંધુ મજને રટેરે. ૩
 હું છું આશ્રય જ્યેમાં તે કથા શુણતાં કર્ણ,
 ઘણિ શુદ્ધ લહિ કહે અન્યનેરે:
 જ્યેનાં મર્જીત ચિત્ત થયાં છે તેને તાપ,
 વિધ વિધના ન પીડે મનનેરે. ૪

કીર્તન ૩૯૫ મું.

મિત્રા તનય કહે વિદુરને, દ્વાદશ શ્લોકે કહ્યું જ્યેહરે;
 સધિવ શુણે કહે કપિલણ, સંતનાં લક્ષણ એહરે. ૧
 સહુથી મોટું એક લક્ષણ, એકે ન આસક્તિ અંગરે;
 આત્મ કલ્યાણને કારણે, પ્રાર્થવો એહેવાનો સંગરે. ૨
 જીવના જન્મ મરણ તણા, કઈક કુસંગોના દોષરે;
 એહેના અબળ્યાને ઓળખાવી, તે કરે સઘળાને શોષરે. ૩
 રાજના અંતઃપુર વિષે, જ્યંમ મળિ રહેતા હોય મરદરે;
 ડાહ્યો દિવાન તેહેને લહે, ઓલખાવે ત્યારે હોય ગરદરે. ૪

કીર્તન ૩૯૬ મું.

મિત્રાના શ્રુત કહે વિદુરનેરે, તેરમા શ્લોકની વાતરે;
 સંતતણા લક્ષણને સાંભળીરે, હવે આશંકા પૂછે છે માતરે. મિ. ૧
 સંતનેં શુણ્યા તેના સંગનુરે, રૂપ શું હશે તે કહો કપિલદેવરે;
 કપિલ કહે તેના આસ્થથીરે, કથા કૃષ્ણતણી શુણવિ એ ટેવરે. મિ. ૨
 તેના મૂખથી કથાઓ એવી નિકળેરે, માહારા ગુણકર્મની બાણનારે;
 તેતો હૃદયને કર્ણની રસાયણોરે, શુણ્યે દોષતણા હોય નિસ્તારે. મિ. ૩
 તેહેને સેવતાં સેવતાં ઉતાવળીરે, મોક્ષમારગના રૂપ મજમાંહરે;
 તેને શ્રદ્ધારતિને લક્ષિ ઉપજેરે, તેનું ચિત્ત પછિ ચોટી રહે ત્યાંહરે.

મિ. ૪

તેમાં શ્રદ્ધા તે સત્ય મુજને લહેરે, પછિ રતી તે માહારેવિષે પ્રિત્યરે;
 લલિ લક્ષિ તે કૃષ્ણાકારતારે, રહે ચિત્ત તણી વૃત્તિયો નિત્યરે મિ. ૫

પ્રીતિન ૩૯૭ મું.

કહે કૌશારવી લાયક, શુભ્ય સંયમની નાયક,
 ચઉદમો સુખદાયક, શ્લોક કહું તુંનેરે;
 કપિલ કહે સૂણ્ય માત, કહું સત્સંગતિનો ખ્યાતરે,
 ભક્તિ જ્યહાં શુભ જાત્ય, તે વાહાલા મુંનેરે. ૧
 પૂર્વે થઈ જ્યે ભક્તિ મા, તેથી હોય વિરક્તિરે,
 તેથી જા્ય આસક્તિ, આ પરલોકનીરે;
 મજ રચનાને ધાર્યે મા, સૂઘૂ સર્વ વિચાર્યેરે,
 વૃત્તિ ન ઉઠે ત્યાહારે, હર્ષ શોકનીરે. ૨
 સાવધાન થઈ જન મા, વશ કરવાને મનરે,
 સરલ અહિ સાધન, યોગ યુક્ત બનેરે,
 રાગાદિક જ્યે રોગ મા, તેહેના હોય વિયોગરે,
 મજથી હોય સંયોગ, તેહેને વશ મનેરે. ૩

પ્રીતિન ૩૯૮ મું.

હારે શ્રી દ્વેપાયનના સખા બોલીયા,
 હારે કહું પંનરમા શ્લોકની વાત. સંયમનિ પતિ સાંભળિયે
 હારે તે સરલ સાધન કેવા હશે,
 હારે કહો ફલ તેહેનું પૂછે છે માત. સં૦ ૧
 હારે કહે કપિલમુની શુણો માનવી,
 હારે ત્યહાં સત્સંગમ સાધન પેહેલું;
 હારે તે સત્સંગમથી કથા કૃષ્ણનીરે;
 હારે તે સાંભળતાં હોય સર્વ સેહેલું. સં૦ ૨
 હારે તે શ્રવણેથી કૃષ્ણભક્તિ ઉપજે,
 હારે હોય તેથી સરવ સમર્પણ કર્મ;
 હારે હોય તેથી વેગે ચિત્ત તાણી શુદ્ધતા,
 હારે તે તેથી જાણે પ્રકૃતિના ધર્મ;
 હારે તે પ્રકૃતિના શુણોને અસેવતાં,
 હારે હોય તેહેને વિષે તિશ્ણુ વૈરાગ;
 હારે તે વિરાગેથી વૃદ્ધિ હોયે જ્ઞાનની,
 હારે તે જ્ઞાને હોય કર્મતણો ત્યાગ. સં૦ ૪

હાંરે તે કર્મ ગયે જાય સર્વ વાસના,	
હાંરે નિરવાસનિક ચિત્ત હોયે વશ્ય;	સં૦
હાંરે તે વશ ચિત્તથી જાણે આત્માનું,	
હાંરે જે વેદે કહ્યું તેહેવું રહસ્ય.	સં૦ ૫
હાંરે તે રહસ્યથી લક્ષિત હોય પ્રેમરૂપા,	
હાંરે તે લક્ષિત થકી મિટે અંતરાય;	સં૦
હાંરે તે જીવ પામે મુને સર્વાવાસીને,	
હાંરે આ જન્મે તેહેનાં સંકટ જાય.	સં૦ ૬
હાંરે તે પ્રારબ્ધના ભોગ ભોગ્યા પછિ,	
હાંરે તે જીવ પામે સદો મુક્તિ તર્ત;	સં૦
હાંરે કહે કૃષ્ણરામ જે જન ધારશે,	
હાંરે નહિ હોયે તેને ફરિને આવર્ત.	સં૦ ૭
હાંરે નવ, છ, ને પંચ, અષ્ટ, સોળ, દ્વાદશ,	
હાંરે ષટ્, પંચ, સપ્ત, ચ્યાર, ચ્યાર પંચ;	સં૦
હાંરે ત્રી, સપ્ત, એટલી એકાદિક પદ તણી,	
હાંરે છે તુકોં સર્વ સતાણુંનો સંચ.	સં૦ ૮

દાહરો.

કહ્યું શ્લોક પંનર લણિ, સૂત્ર સરવ સિદ્ધાંત,	
કૃષ્ણરામ તે ધારતાં, નિશ્ચય હોય નિર્ભાત;	૧
સંવત અઢાર ચ્યુમેત્યરે, એકાદશી બુધવાર;	
પદ પૂરણ તે દિન થયાં, લેખ વિષે દશ ચ્યાર.	૨

કીર્તન ૩૯૯ મું.

દશી રેર.

તુંતો સાંભળ્ય સુન્નણુડે જાસું	ધૃ૦
કારણ કોટિની સત્વ વૃત્તિયો કહું;	
જે થકી ઉપજે છે કર્મ ગહુ	હે_જ. ૧
શમો, હમ, તિતિક્ષાને, ઈચ્છા, તપોરાગ;	
સત્ય, અને દયા, સ્મૃતિ, તુષ્ટિ, અને ત્યાગ,	હે જ.
અસ્પૃહાને, શ્રદ્ધા, હી, સ્વનિર્વૃત્તિ, દાન;	
સત્યનિએ પંનર વૃત્તિનાં અભિધાન.	હે જ. ૨

શમ તે તો ક્રોધાદિક ઉપજે ન ઉર,	હે જી.
ઉપજે તો વશ્ય રાખે જાણિને જરૂર;	
હમ, તે દશેદ્રિયોને રાખવા અધિન,	હે જી. ૩
અઘટિત વિષયોમાં કરવાં ન લીન	હે જી.
તિતિક્ષ્ય, તે પ્રારબ્ધના દુઃખ સુખ સહે,	
શોક કે હર્ષના વેગમાં નવ વહે.	હે જી. ૪
ઇક્ષા, તે તો જાણે જેહેના તેહેવાં સ્વરૂપ,	
પૂછે તેહેને કહે નહિ તો ચિંતવે અધૂપ.	હે જી.
તપોરાગ, તે તો શોષે ઇદ્રિયોને કાય,	
વ્રત તીરથ જપધર્મેથી ચ્યહાય;	હે જી. ૫
સત્ય, તે તો નિજશ્રમવર્ણના ધર્મ,	
યથાશક્તિ આદરિને કરે ન કુકર્મ.	હે જી.
દયા, તે તો કોયનું ન પીડન કરે,	
પોતાના પ્રમાંણે સહુનું પ્રિય આચરે,	હે જી. ૬
સ્મૃતિ, તે તો પૂર્વાપરનું ધરે અવધાન,	
નિજ હિત ઉપાયોનું રાખે સંધાન.	હે જી.
તુષ્ટિ, તે તો સ્વરૂપ લાભે પણ ધરે તોષ,	
કોઈને અધિક મળતું દેખિ નાંણે રોષ;	હે જી. ૭
ત્યાગ, તે તો ધરમે ધનના વ્યયનો ન દ્વેષ,	
અજાણ્યે ગમાવ્યું તેનો કરે નહિકલેશ.	હે જી.
અશ્વૃહા, તે પુત્રાદિકની આશાઓ ન હોય,	
ધન સુત ધામાદિને જીતાં કરી જોય;	હે જી. ૮
શ્રદ્ધા, તેતો વેદાદીથી સમજિ રહસ્ય,	
સત્ય માંની શ્રીપતીને રહે નિત્ય વશ્ય.	હે જી.
હ્રી, તો આંણે કુચ્છિત કર્મ આદરતાં લાજ,	
પાતક શમાવા સેવે સંતનો સમાજ;	હે જી. ૯
સ્વનિવૃત્તિ, આપે ઉઘડે અનુભવ વૃંદ,	
સ્વાત્માને શુદ્ધ જાણિ ઉપજે આણુંદ.	હે જી.
દાન, તે તો વિદ્યાદીનું અધિકારિ જોઈ,	
યથાયોગ્ય આપવું તે હૂંપણું ખોઈ;	હે જી.
એ તો કદ્યાં સત્વવૃત્તિ પંનરોનાં રૂપ,	

અનુભવ કરિ ઉરે ઓળખ્ય અનુપ.	હે જી. ૧૦
એ પંનરમાં જ્યે જ્યે વૃત્તિ અતિશે સેવાય,	હે જી.
અતિવર પૂણ્ય વૃત્તિ તે તે કેહેવાય;	હે જી.
વારંવાર સેવાય તે પુણ્ય વૃતિવર,	હે જી. ૧૧
યથાશક્તિ સેવતાં સાધારણ પંનર.	હે જી.
સ્વરૂપ આદરતાં પૂણ્ય વૃત્તિ કનિષ્ઠ,	હે જી.
અતિ કનિષ્ઠ કિંચિત્ આદરતાં ઇષ્ઠ,	હે જી.
નિષ્કામે જો સેવે સમજી શાસ્ત્રોથી કલ;	હે જી. ૧૨
તે થકી વાધે સત્વ વૃત્તિનું બલ.	હે જી.
બલિષ્ઠ થયો તે સત્વ વધતો થાય,	હે જી.
તેણે રજો તમો તણિ વૃત્તિ દબાય;	હે જી. ૧૩
તે બલિષ્ઠ સત્વે કરિ ધર્મ બને સાર,	હે જી.
તે ધર્મથી જ્યે બને તે જાણ્ય સંસ્કાર	હે જી.
શાસ્ત્ર સમજીને પણ જો હોય સકામ,	હે જી.
રજો મળ્યે ધર્મ તેહનું ઉચ્ચકર્મ નામ;	હે જી. ૧૪
શાસ્ત્ર શુણિને પણ સ્વરૂપ સાધે સત્વ,	હે જી.
અહંમમ કામનાથી સમજે ન તત્વ.	હે જી.
તે સત્વને રજોતમ મળ્યે બને કામ્ય,	હે જી.
તે કર્મોનું નામ કહિયે, સમજીને સામ્ય;	હે જી. ૧૫
એણિ રિત્યે સત્વ થકી કર્મજ થાય.	હે જી.
સંસ્કાર ઉચ્ચને સામ્ય કેહેવાય.	હે જી. ૧૬
રુષિ દેવ માનવ એ ત્રણના સ્વભાવ,	હે જી.
એક એકથી એતો ઊતરતા દાવ;	હે જી.
સત્વ તણિ વૃત્તિયોનો કહ્યો સંક્ષેપ,	હે જી. ૧૬
કૃષ્ણરામ કહે જાણ્યે લાજે ન લેપ,	હે જી.

વી. ૩૦ પા. ૧

શ્લોક.

શમોદમસ્તિતીક્ષ્ણા તપઃ સત્યં દયા સ્મૃતિઃ ।

તુષ્ટિ સ્ત્યાગઃ સુહૃદ્વા શ્રદ્ધા હીર્દયાદિઃ સ્વનિર્વૃત્તિઃ ॥૧૥॥

તત્ર સત્ત્વં નિર્મલત્વા ત્વકાશક મનામયં ।
 સુખ સંગે ન વધ્નાતિ । જ્ઞાન સંગે ન ચાનધ ॥૩॥
 સત્ત્વસ્ય વૃત્તયઃ પૂણ્યાઃ । રજસો મિશ્રિકાસ્તથા ।
 શાપિષ્ઠાસ્તમસઃ સર્વાઃ । ભવંત્યતિ વરાદિકા ॥૩॥
 નિરંતરં મુદ્ધુઃ શક્ત્યા । સ્વલ્પં કિચિત્ ક્રમાત્શ્રિતા ।
 અતિવરા વરાસામ્યા । કનિષ્ઠાતિકનિષ્ઠિકા ॥૪॥

શ્લોક સત્ત્વ વૃત્તયઃ

બી. ૩૦. પા. ૧

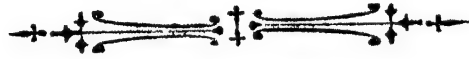
કીર્તન ૪૦૦ મું.

તુ'તો સાંભળ્ય સુખાણુરે જીજ્ઞાસું,	ધૃ.
કારણ કોટિની રજો વૃત્તિઓ કહું;	
જ્યે થકી ઉપજે છે કર્મ બહું.	હે જી. ૧
કામ, ઇહા, મદ, તૃષ્ણા, સ્તાંભ, અને આશી;	
લિદા, મુખ, મદોત્સાહ, યશઃપ્રીતિ, હાશી.	હે જી.
વીર્ય, ને બલોદમ, આપદ્ય, વચન,	
પંનર એ રજોવૃત્તિ ધારજ્યે મન	હે જી. ૨
કામ, તે સ્ત્રિયોને વિષે મોહિનિ કેલિ,	
રેહેવું વશ સ્ત્રિને તન મન ધન મેલિ;	હે જી.
ઇહા, તેતો પ્રવૃત્તિયો બ્યાપારોનિ બહું,	
પુછે તેને એમ કહે નિકામો નહું.	હે જી. ૩
મદ, તે તો આંતરીમાં ધરવો ગર્વ,	
એમ માને મુને લલો કહે છે સર્વ;	હે જી.
તૃષ્ણા, તેતો લાલ છતાં વળી મળો વ્યહાય,	
ઘણું મળે તોહે મનોતૃપ્તિ ન થાય.	હે જી. ૪
સ્તાંભ, તે છું ઉચ્ચ અમે એવી મનબ્રાંતિ,	
સહુ ઉપરી થાવું વ્યાહે કરી આકાંતિ.	હે જી.
આશી, તેતો ધનાદિની કામનાઓ ઘણી,	
તેહેને માટે સેવા કરે, દેવાદિક તણી.	હે જી. ૫

ભિદા, તેતો ભેદબુદ્ધિ, હું માહારૂ ને પર,	હે જી.
જુદા જીવ. જુદું જગત જુદા ધર્મ	હે જી. ૬
સુખ, તે વિષય મળ્યાં, જાણી કરે પ્રીત્ય,	હે જી.
ઈહ પરલોક તણા ભોગ માંને નિત્ય.	હે જી. ૭
મહોત્સાહ, તેતો મહે ધરે અભિનિવેશ,	હે જી.
તુકારચો ચઢાવ્યો ખરચે ધનાદિ અશેષ.	હે જી. ૮
યશઃપ્રીતિ, સ્તુતિ વાહાઝી પોતા તણી અત્ય,	હે જી.
રત્તાવકોને રીઝે જાણે પાત્રની ન ગત્યરે.	હે જી. ૯
હાશી, તે વિનોદે પરની મશ્કરિયો કરે,	હે જી.
છિદ્ર કાંત કાંતાઓના કરણોમાં ધરે.	હે જી. ૧૦
વીર્ય, તે સ્વ પ્રતાપેની પ્રગટાવા ખ્યાત,	હે જી.
તેહેવી કાહાડે મિશેમિયે સ્વ પરની વાત.	હે જી. ૧૧
ખલોદમ, તેતો કરે વીના અવસરે,	હે જી.
ઉદમ વિનતી પણ ડરપે ન ડરે.	હે જી. ૧૨
ચાપડ્ય, તે દેહેંદ્રિય મનો ન વિરાંમ,	હે જી.
સ્મરણ પાઠ કીર્તનમાં વૃત્તી નહી ઠાંમ.	હે જી. ૧૩
વંચન, તે સઘળાને ઠગવાની રીતિ,	હે જી.
મનમાંહે કાતિ સુખે જણવવી પ્રીતિ	હે જી. ૧૪
એતો કહી રજેવૃત્તિ પંનર પ્રમાણ્ય,	હે જી. ૧૫
પૂણ્ય પાપાત્મક એને મીશ્રક જાણ્ય.	હે જી.
એ પંનરોમાં જ્યે જ્યે અતિશે સેવાય,	હે જી. ૧૬
અતિવર મિશ્રક તે વૃત્તિ કેહેવાય.	હે જી. ૧૭
વારંવાર સેવાય તે મિશ્ર વૃત્તિવર,	હે જી. ૧૮
યથાશક્તિ સેવતાં સાધારણ પંનર.	હે જી.
સ્વરૂપને કિંચિતે એક નિષ્પ્રાતિકનીષ્ઠ,	હે જી. ૧૯
મિશ્રક રજેની કહીયે ઇષ્ટાનીષ્ઠ.	હે જી. ૨૦
કામના છતાં જો કરે અકામનું યત્ન,	હે જી. ૨૧
સત્વ મળ્યે સાધે તેતો પુરૂષ પ્રયત્ન.	હે જી.
સકાંમે જો સેવે સમજી શાસ્ત્રે સકલ,	હે જી. ૨૨
તે શ્રદ્ધા તે વાધે રજેવૃત્તિયોનું ખલ	હે જી.
ખલિષ્ઠ થયો તે રજેવૃદ્ધિ થાય,	

તેણે સત્વ તમો તણી વૃત્તિયો દબાય.	હે જી ૧૩
તે બલિષ્ઠ રજોવડે દિષ્ટજ થાય,	હે જી.
તેણે દિષ્ટે ઋણોની તે અતિ ભોગાય.	હે જી.
સકામ્ય છતાં પણ મલે રજે, સત્વ, તમ,	હે જી. ૧૪
તેથી કર્મ સામ્ય બને આદરતાં સમ.	હે જી.
એણિ રીત્યે રજે થકી કર્મજ થાય,	હે જી.
પુરૂષ પ્રયત્ન દિષ્ટ સામ્ય કેહેવાય.	હે જી.
માનવ અસુર ભૂત ત્રણયના સ્વભાવ,	હે જી. ૧૫
એક એકથી એતો ઉતરતા દાવ.	હે જી.
રામાત્મકુરજે કરે કર્મ સંગે બંધ,	હે જી.
આબ્યંતર પ્રકાશો ને અર્ધ કરે અંધ.	હે જી.
રજેશુણ વૃત્તિયોનો કહ્યો સંક્ષેપ,	હે જી. ૧૬
કૃષ્ણરામ કહે જાણ્યે લાગે નહિ લેપ.	હે જી.

શ્લોક.

કામ રૂપા મદસ્તૃષ્ણા સંભ આશીર્ષિદા સુખં ।
 મદોત્સાહો યશઃ પ્રીતિર્હાસ્યં વીર્યવલોચનમઃ ॥૧॥
 રજો રામાત્મકં વિદ્ધિ તૃષ્ણા સંગ સમુદ્ભવં ।
 તન્નિવદ્ધાતિ કૌતેય કર્મસંગેન દેહિનમ્ ॥૨॥
 સત્ત્વં તમશ્ચાભિભૂય રજો ભવતિ ભારત ॥૩॥
 इति रजो वृत्तयः ॥

કીર્તન ૪૦૧ બું.

તું તો સાંભળ્ય સુખાંણુ હે જીજાસું.	ધૃ.
કારણ કેટિની તમો વૃત્તિયો કહું,	હે જી. ૧
જ્યે થકી ઉપજે છે કર્મ બહું.	હે જી.
ક્રોધ, લોભ, અનૃતને હિંસા, યાંચા દંભ,	
કલમ કલિ, શોક, મોહ, વિષાદવિજ્ઞાન,	
આર્તિ, નિદ્રા, ભી, અને અનુદમ, જેહ,	

તમોનિ વૃત્તિયો પંનર નાંમે કહિ એહ.	હે જી. ૨
કોધ, તે પરોના ઉપર આજ્યંતરે તાપ;	હે જી.
ચક્ષુ કરિ લાલ મારે મરે કે ચેશ્યાપ.	હે જી.
લોભ, તે ખાવુ કે ન ખરચવું કાંઈ,	હે જી. ૩
વ્યાજે વ્યાજ આવે કેવા ઘાલે મહિ માંહિ.	હે જી.
અનૃત, તે અકારણે પણ જીહું વદે,	હે જી.
કલ્પિ કલ્પિ વાતોવડે કઈના ખાળે હૃદે.	હે જી. ૪
હિંસા, તે તો ચરાચરને પીડા બહું કરે;	હે જી.
સહુંનું માહું થૈવું તાકે, જીવીકાઓ હરે.	હે જી. ૫
યાંચા, તે તો પરધનાદિ માગવું ચ્યહાય,	હે જી.
છતે કે અછતે અહનિશી અથડાય.	હે જી.
દંભ, તે તો ધર્મ વિના ધર્મિ છું અમે,	હે જી. ૬
એમ કહિ નમાવે સહુંને આપે ન નમે.	હે જી.
કલમ, તે જ્યે કરિ ન સકાય તે કરે,	હે જી.
સ્વ શક્તિ વિચારયા વિના અશક્ય આચરે.	હે જી. ૭
કલિ, તે તો કરે સ્વીય પર થકે કલેશ;	હે જી.
સ્વરૂપ સમય ભુલી વદે ભુડું એષ.	હે જી. ૮
શોક, તે તો જ્યે જ્યે ગયું તેની યાદ કરિ,	હે જી.
કુટિને કુટાવે વળિ, રડે આંસું ભરી.	હે જી. ૯
માહ, તે તો વિપરિત ભાવના લહે;	હે જી.
પોતે એક ભલો બાકી સહુંને ભૂડા કહે.	હે જી. ૧૦
વિષાદવિજૂલ, તેતો ચિંતાયે સુકાય,	હે જી.
વિષય ન મળ્યે ગયે ચિત્તભ્રમ થાય.	હે જી. ૧૧
આર્તિ, તે તો અંગ દુઃખે કહે અરે અરે;	હે જી. ૧૨
અપે થયે મંદ બિજા બહુંને મંદ કરે.	હે જી.
નિંદ્રા, તે તો જાગતામાં યાદ સર્વ જાય;	હે જી. ૧૩
સાંભળે પશુ સમજે નહિ, ખડું ન જોલાય.	હે જી. ૧૪
ભી, ત્યે ભય રોગ ભૂત સર્પાદિ ના ધરે,	હે જી. ૧૫
વિષયોને અર્થ કર્મ અયોગ્ય આદરે.	હે જી. ૧૬
અનુદ્રમ, તે વેહેમેથી, સુઝે ન ઉદ્વંમ;	હે જી. ૧૭
થશે કે નહિ થાય એવેા ઉઠે ઉરે ભ્રમ;	હે જી. ૧૮

એને કહિ તમોવૃત્તિ પંનર પાપીષ્ટ;	
એ થકી જ્યે જ્યે સધાયે ત્યેહ અનિષ્ટ.	હે જી ૧૦
એ પંનરોમાં જ્યે જ્યે અતિશે સેવાય;	
અતિવર પાપ વૃત્તિ તે તે કેહેવાય.	હે જી.
વારંવાર સેવાય તે પાપ વૃત્તિ વર;	
યથા શક્તિ સેવતાં સાધારણ પંનર	હે જી. ૧૧
સ્વશ્પે ને કિંચિતે એક નિષ્ઠાતિ કનિષ્ટ,	
પંચધા તમે! તણી, વૃત્તિ એ પાપીષ્ટ.	હે જી.
કાંમ કોધ છતાં કરે કર્મ ને અકામ્ય,	
તે કર્મનું નાંમ કહીયે સમજિને સામ્ય.	હે જી. ૧૨
કેધ છતાં ને કરે વિધિથી સકામ,	
આગંતુક કહીયે તેને તમે રજે નાંમ.	હે જી.
સકામે ને સાધે વિધી ઉદ્ધંધી સકલ,	
તે થકી તે વાધે તમે વૃત્તિયોનું બલ.	હે જી. ૧૩
બલિષ્ઠ થયો તે તમે વાધતો જાય,	
તેણું રજે સત્વ તણી વૃત્તિયો દબાય.	હે જી.
તે બલિષ્ઠ તમેવડે જ્યે જે સાધે કરમ,	
તેનું તેનું નાંમ કહીયે અવચ અપરમ.	હે જી. ૧૪
એણિ રીત્યે તમેગુણે ત્રિધા કર્મ થાય;	
સામ્ય આગંતુક અવચ કેહેવાય.	હે જી.
પશુ અસુર રાક્ષસ ત્રણયના સ્વભાવ,	
એક એકથી એતો ઉતરતા દાવરે.	હે જી. ૧૫
પ્રમાદ આલસ નિંદ્રાથી કરે બંધ,	
તમે કરે આભ્યંતર પ્રકાશ ને અંધ.	હે જી.
તમેગુણ વૃત્તિયોનો ધ્યો એ સંશ્લેષ,	
કૃષ્ણરામ કહે જાણ્યે લાગે નહિ લેષ.	હે જી. ૧૬

શ્લોક.

ક્રંધો લોભો ડનૃતં હિંસા યાંચા દંભઃ ક્રુઃ કલિઃ ।
 શંકમોહૌ વિષાદાત્તીં નિદ્રા ડશાભીરનુદમઃ ॥૧॥

(૪૭૩)

તમસ્ત્વજ્ઞાનજં વિદ્ધિ મોહનં સર્વં દેહિનામ્ ।

મમાદાલસ્યનિદ્રાભિ સ્તંન્નિવધ્નાતિ ભારત ॥૨॥

સત્વંરજશ્ચાભિભૂય તમો ભવતિ ભારત ॥૩॥

इति कारणकोटि मध्ये त्रिगुण वृत्तयः कर्माणि स्वभावाद् कथिताः ॥

કીર્તન ૪૦૨ જી.

અથ ભોગકોટી.

ભોગ કોટીમાં ઋણને ભોગવા,	
દિષ્ટ ત્યાગવારે, દૈાકિક કહું કર્મ. અસાસુ હે.	ધૃ.
સર્વ ઋણિયા સંબંધી જાણવા,	
ઉરે નાણવારે, માહારા માંની એ ચર્મ.	અ. ૧
યથાશક્તિથી ઋણ તેહેનાં છુટવા,	
નબ્ય ફૂટવારે, એ માટે શિરો ઉર;	અ.
એમના માટે ન બાધાઓ રાખવી,	
નબ્ય ભાખવીરે, દીન વાણી જરૂર.	અ. ૨
ગુણ અવગુણ ગાવા ન એમના,	
મન વેહેમનારે, ધરવા નહિ ધોખા.	અ.
આપ આપને કર્મે અવતરચા,	
એમાં કો ઠરચારે, મેલા કે ચોખા.	અ. ૩
જ્યમ ભાર વેહેવો નબ્ય ધારીયે,	
એમ વારીયેરે, વૃત્તિયો એ મજ્યાની;	અ.
એથી કલેશ ઘણા ઘણા નીપજે,	
વૃત્તિ ન લજેરે, ભુડ્યા પાછા વળ્યાની.	અ. ૪
જ્યમ ભડકીયે ભૂતોને પેખીને,	
એ ઉવેખીનેરે, જ્યમ નાશીયે ફર;	અ.
એમ સંબંધી એ સધળાં છજે,	
માંન્યા નીકજેરે, નહિ જો વશ્યા ઉર.	અ. ૫
એતો માનીયે સૃષ્ટિ રામની,	
નહિ કાંમનીરે, એહેમાં આપણે કોય;	અ.
એહેને ન મળ્યે ન રહેવું ઉચ્ચાટે,	

ગયા માટેરે, એહેને અરથે ન રોય.	૭૦ ૬
જ્યમ ગુનેગાર પગે શ્રંખલા,	૭૦
જોઇ આકળારે, થઇ છોડવી ચ્યહાય;	૭૦
એમ આપણુ એહ સંબંધીયે,	૭૦ ૭
પડ્યા બંધિયેરે, તે ક્યમ નીકળાય.	૭૦
જ્યે જ્યે બેડી છોડાવે શ્રીહરિ,	૭૦
કરૂણા કરીરે, તે તે પાછી ન ઇચ્છે;	૭૦
પછી નિશ્ચિંત કીકૃષ્ણ સાંભરે,	૭૦ ૮
નબ્ય વિસરેરે, હુઃખ પાછલ્યાં પ્રીછયે.	૭૦
આતો કૃષ્ણ સ્મરણુ માટે તનું,	૭૦
ખિરૂદ મેમડરે, જોઇ આપી નાથે;	૭૦ ૬
માટે અન્ય વાસનાથી બીહીઝીયે,	૭૦
નબ્ય લીછયેરે, કોયનો ભાર માથે.	૭૦ ૧૦
પંચાલ્ય ન કરીયે કોયની,	૭૦
મન મોહનીરે, મોટાઈ ન ધરિયે;	૭૦
બહુજતાબ્ય ન કરીયે જનની,	૭૦ ૧૦
મળ્યા ધનનીરે, વૃત્તિ ન પ્રસરીયે.	૭૦
મોટા મંડપ ખુસાળાં ને વરા,	૭૦ ૧૧
પડે આકરારે, તે કરીયે ન કોડે;	૭૦
ઝાઝા ઘર કે મોટા ધાંમને,	૭૦ ૧૧
ધારી નાંમનેરે, ન બનાવીયે હોડયે.	૭૦
કોહોનાં આભરણુ માંગી ન પેહેરીયે,	૭૦ ૧૨
નબ્ય ધીરીયેરે, કાંમી, કોધીને ધન;	૭૦
કોથી દત્ત પુત્ર નબ્ય રાખીયે,	૭૦ ૧૨
નબ્ય લાખીયેરે, કોહોને માહું વચન,	૭૦
ધન નવારસુ ન આરોગીયે,	૭૦
નબ્ય ભોગીયેરે, પરની થાપણ્ય,	૭૦ ૧૩
ધરસ બ્રહ્મે બહુ ન જ્યમાડીયે,	૭૦
નબ્ય કાહાડીયેરે, વરો કરવા ઋણ.	૭૦ ૧૩
પુત્ર પરણાવા વેગ ન કીજીયે,	૭૦
કન્યા દીજીયેરે, વર જોઇ વિવેકી;	૭૦

ઝાઝી મહુર્થ વસ્તુ ન જ્યમીયે,	
નબ્ય રમીયેરે, દુત એદ્રી બેકી.	જી ૧૪
દીર્ઘ દૃષ્ટીયે જોઈ સ્વ પ્રતાપને,	
તેહોવું આપનેરે, રાખીયે વાહન;	જી
તે પ્રમાણ્યે નગ પશુ ભૂલ્યને,	
નિજ છલ્યનેરે, જોઈ રાખે જન.	જી ૧૫
જ્યેને ધીરચું તે જો આપે ન કદા,	
તેને આપદારે, ભારચે ન કરીયે કોઈ;	જી
વીના વિરાગે પરણી ન લાજીયે,	
નબ્ય દાઝીયેરે. સુખ પારકું જોઈ;	જી ૧૬
સારું કરતાં ન કોહોને વારીયે,	
નબ્ય ધારિયેરે, ધન વિપ્રનું મળવું;	જી
વાજવીથી અધીકું ન લીજીયે,	
મુકી દીજીયેરે, માહા અધર્મે રળવું.	જી ૧૭
ઉચ પાસે ન સેવા કરાવીયે,	
ન કરાવીયેરે, પ્રાદ્મણુ શિરે કર;	જી
નિજથી કો કનિષ્ઠ મરચા તણું,	
માંની આપણુંરે, જીરવિયે ન જર.	જી ૧૮
ભાઈ, ભત્રીજો, સુત તેમની વરી,	
• બેહેન્ય, દીકરીરે, વળી હોય જો અનાથ;	જી
આપણુ સધન હોયે તો પાળયે,	
પણુ ગાત્રીયેરે, લડીયે ન તે સાથ.	જી ૧૯
કોનું માહું જોઈ ન ખુશી થઈયે,	
ન કદી કહીયેરે, દેવ વિપ્રના સંમ;	જી
ગુરૂ તીર્થ દેવોને ન ખીજીયે,	
નબ્ય કીજીયેરે, અનુચિત ઉદમ.	જી ૨૦
ધન હોભે ન જંતુને મારીયે,	
નબ્ય હારીયેરે, નિજ સત્ય વચન;	જી
• કોથી રનેહુ વૈર નબ્ય બાંધિયે,	
નબ્ય રાંધિયેરે વીના વેણેલું અન્ન.	જી ૨૧
કૃષ્ણકથા સાંભળીયે કર્ણથી,	

સહાયરણુથી રે, કરીયે સત્સંગ;	૭૦
કૃષ્ણરામ કહે જણ સોગાશે,	
દિષ્ટ થઈ જાશેરે, લલુ આચરયે લંગ.	૭૦ ૨૨

કીર્તન ૪૦૩ જી.

સોગ કેટિમાં પ્રારબ્ધ સોગવા,	
આગંતુક જવારે, શારિર કહું કર્મ;	૭૦
નખ શિખ પીંડ લૌતિક જાણવો,	
ઉરે નાંણવોરે, આ હું માંની એ ચર્મ.	૭૦ ૧
સુતકીનું ન અન્ન આરોગવું,	
નબ્ય સોગવુંરે, એંડું વાશી ઉઘાડું;	૭૦
જેહેને પિપીલીકા ઝાઝી ચઢી,	
જ્યે ગયું શરિરે, એહેવું જ્યમવું ન ટાહાડું.	૭૦ ૨
રજેવંતિની છાયાયે સ્પર્શેલું,	
કે આકર્શેલું રે, કોય જનનું ન લેવું;	૭૦
દશા આદિ ત્રિદિન સંકેતનું,	
કે અહેતનુંરે, ગળામાં નબ્ય ગ્રેહેવું.	૭૦ ૩
કે ત્રિપિંડિનું કે પ્રાણાંતનું,	
અહણાંતનુંરે, જ્યમવું નબ્ય ચ્યહાવું;	૭૦
કાક માર્જર જ્વાનનું અડકેલું,	
ચર્મે અડકેલું રે, જલે પકવ ન ખાવું.	૭૦ ૪
ઝાઝું ખાઈ ખાડું તીખું તેલનું,	
રચ્યું ફેલનુંરે, અરધ પકવ કે દાઝયું;	૭૦
મધુપૂષ્પ પલાંડુ લસુન મળ્યું	
કે અતિ શળ્યુંરે, ન આરોગિયેઃઝાઝું.	૭૦ ૫
ધણું જીનું કે ખાંણયથી નિકળ્યું,	
કે આવી મળ્યુંરે, કે વીરોનું આંણેલું;	૭૦
અતિ નીચે જ્યે છાનું આપીયું,	
કીરે બ્યાપિયુંરે, જ્યમિયે ન જાંણેલું.	૭૦ ૬
જતાશૌચનું સુતિકા હેતુનું,	

રાહુ કેતુનું રે, દાનેથી લીધેલું;	૭૦
ઘણા કેહેરનું કે ન સંતાનનું,	૭૦ ૭
અવમાનનું રે, જાણિ જ્યમિયે ન મેલું.	૭૦
વિના નૈવેદ્ય કે વિના હોમનું,	૭૦
પશુ રોમનું રે, કે સલિદ બાફેલું;	૭૦ ૮
જ્યાહુ ખોરે અમિત્રે કે સંકરે,	૭૦
ન તે ઉદરેરે, લેવું એમનું આપેલું.	૭૦ ૯
હુત્યારાનું વદ્વ્યાનું ગુમારનું,	૭૦
વંધ્યદારનું રે, કે અપૂછ્યું અજાણ્યું;	૭૦ ૯
આડિયાનું કે વિપ્રના દ્વેશીનું,	૭૦
કે વા કલેશીનું રે, નબ્ય લિજીયે આંણ્યુ.	૭૦ ૧૦
પંચભાગ વિનાનું કે ચોરનું,	૭૦
ઘણા ઘોરનું રે, કે પક્ષિ વેરાનું;	૭૦ ૧૦
ન લ્યે આકરી બિન સરકારનું,	૭૦
પશુમારનું રે, કે વિપ્ર વેહેરાનું.	૭૦ ૧૧
કન્યાવિક્રયીનું કે કુલટાનું,	૭૦
કાંનકદાનું રે, કે લૂંટેલું ફોજ્ય;	૭૦ ૧૧
ઠગ વિદ્યાયે ગરિખોનાં ગ્રહ્યાં,	૭૦
શાસ્ત્રે કહ્યારે, એ અન્ન અભોજ્ય.	૭૦ ૧૨
પર વસ્ત્ર અધોયું ન પેહેરિયે,	૭૦
નબ્ય ઘોરિયેરે, સભા મધ્યે ઉઘે;	૭૦ ૧૨
ખેગાલાં ન ધરે સ્વયં ધોઈને,	૭૦
અસખોઈને રે, પર સુંધિ ન સુંધે.	૭૦ ૧૩
દેશ કાલ વયો વર્ણુ ધનને,	૭૦
જોઈ જનને રે, યોગ્ય વસ્ત્રજ ધરવા;	૭૦ ૧૩
સાવયવ ઇતર રતિ શય્યાયે,	૭૦
નિજ ઇચ્છાયે રે, ત્યાંહાં શયન ન કરવા.	૭૦ ૧૪
નિચ ઉચને આસને ન બેશિયે,	૭૦
નબ્ય પેશિયેરે, સહસા અંધારે;	૭૦ ૧૪
રૂક્ષ છુટા મેલા ઘણા કેશને,	
સહુદેશને રે, બિન સમજ્યે ન ધારે.	

અજાણ્યા તરૂના ફલ કંઠના,	
પૂષ્પવૃંદનારે, કરવા નહિ લોગ;	૭૦
કુ ચિકિત્સકની જ્યે ઔષધી,	
રસાયણ બધીરે, ન લિજે છતે રોગ.	૭૦ ૧૫
કહુંના ઔષધ કલ્પ્યાં ન કીજીયે,	
નવ્ય ખિજીયેરે, અન્નને અન્ય રૂશ્યે;	૭૦
લંગ, મદિરા, તમાકુ, અફીણને,	
ગુણ હીણનેરે, નવ્ય સેવિયે હુશ્યે.	૭૦ ૧૬
મહાગરિષ્ઠ અતિ નઆરોગિયે,	
નવ્ય લોગિયેરે, રતી રામાથી જાજિ;	૭૦
અતિ આલસ નિદ્રા ન ધારિયે,	
આહાર વારિયેરે, વશ્ય રહે જ્યમ ખાજી.	૭૦ ૧૭
હડ આસન અંગે ઠરાવીયે,	
ન કરાવિયેરે, શ્રમ વપુને વિશેષ;	૭૦
સેહેતાં સેહેતાં તીર્થ જલે નાહિયે,	
નવ્ય ધાધ્યેરે. આપે કરી કલેશ.	૭૦ ૧૮
વિના વૃતે ન પ્રાંણને પીડિયે,	
નવ્ય હિંડિયેરે, દોડિ ઉછળી વાટચે;	૭૦
ચણું જ્યમિયે ન મુળગું મૂકિયે,	
નવ્ય મુકિયેરે, ગઈ વસ્તુને માટે.	૭૦ ૧૯
મોઘા વસ્ત્ર અતર ફૂલેલને.	
કરિ સેલનેરે, નવ્ય સેવિયે રંગે.	૭૦
આપે સદ વસ્તુ જ્યમતાં લાજિયે,	
નવ્ય દાજિયેરે, ડાહ્યાંમ દેવરાવિ અંગે.	૭૦ ૨૦
પ્રહ્લચર્ય રાખિયે આપથી,	
અથા પાપથીરે થરકિયે જાણીને.	૭૦
પાપે રજિને પુત્રાદિ ન પોષિયે,	
નવ્ય ધોશિયેરે, અંગ માટે પ્રાંણીને.	૭૦ ૨૧
માંસ આદિનો આહાર ન કીજીયે,	
મને ખિજિયેરે, પ્રભુ છે પુછનાર;	૭૦
ગર્વ કીજે ન જાતી કુલનાં,	

જોઈ મૂળનારે, મસાલાને! પાર.	જી. ૨૨
છાંજીયું પાંણિ વાવરિયે સર્વથા,	જી.
શુણિયે કથારે, કરિયે સતસંગ;	જી.
કૃષ્ણરામ એ પ્રારબ્ધ લોગાશે,	જી. ૨૩
આગંતુક થાશેરે, એહેવે આચરયે ભંગ.	

કીર્તન ૪૦૪ થું.

ભોગ કોટિમાં વાસના લોગાવા,	જી.
તેતે પલટાવારે, કુસ્વભાવના ધર્મ;	
સંસ્કાર ઉપજવાને કહું,	
શુણ્યજ્યે સહુરે, જ્યે અકામ્ય સુકર્મ.	જી. ૧
સંશુરને સેવિને સાંભળે,	
નિવૃત્તિ ફલેરે, જે શાસ્ત્રથી તેહને.	જી.
ઉપનિષદ ગિતા ને ભાગવત,	
જ્યેથી સહસા તરે; વાંમે બે દેહને.	જી. ૨
જ્યેથી પ્રવૃત્તિ પાખંડ ઉપજે;	
શુણવા તજેરે, તેહેવા શાસ્ત્રને જાંણિ.	જી.
મહિમા લહિ તિર્થોદકને ભજે,	
બીજાં જરજેરે, ગંધ મદિરા પાંણિ.	જી. ૩
નિવૃત્તિવંત જનને કરે સગાં;	
રાખિ અલગારે કામી દૂરાચારીને.	જી.
સ્મરણ માંહે એકાંત દેશે પેસે;	
નબ્ય બેસેરે, માર્ગે દ્રુત ધારીને.	જી. ૪
ધ્યાનાદિ માટે સેવે પ્રાણને,	
પ્રહોષાંજીનેરે, ન નિશીથનિ વેળા;	જી.
નિત્ય કર્મ યથા શક્તિ આદરે,	
કામ્ય પરિહરેરે, સાભિચારાદિ હેલા.	જી. ૫
ભજે શૈવિ કે વૈષ્ણવિ દિક્ષાને,	
સંત શિક્ષાનેરે, સમજીને સાચે	જી.
શાક્ત વાંમ દિક્ષાને નબ્ય ધરે,	
ક્ષુદ્રના ચરેરે, મેલે દેવે ન રાચે.	જી. ૬
ધ્યાન શ્રીકંઠનું કે શ્રીશનું;	

ન અનિશનુરે, કાં તાકે અરીનું.	જ.
નમો ભગવતે શિવાય વિષ્ણુવે;	જ ૭
ઐક્ય અનુભવેરે, જપવું હર હરિનું.	જ.
એ વિના નવ્ય જપ વાજન્યના;	જ.
મંત્ર અન્યનારે, કામ્ય કુદ્રાદિ તજવા.	જ. ૮
સેવે સંસ્કાર મન શુદ્ધિ તણા;	જ.
ખીભ ઘણારે, દેહ ગેહેના ન ભજવા.	જ. ૯
હું છું કરતા એહેવું નવ્ય ધારવું;	જ.
ન વિચારવુંરે, મળ્યુ તે હોય માહારં.	જ. ૯
સર્વ હાથ્ય હરિને જાણવું;	જ.
મન નાણવુંરે, કાંઈ ભુંડું કે સારં.	જ. ૧૦
સ્તુતિ નિંદા ન કોહોની કીજયે;	જ.
માનિ લીજયેરે, સઘળે હરિ એક.	જ.
હું છું જ્ઞાનિ સુખિ કે દુઃખી ઘણો;	જ. ૧૦
એતો ગુણ તણોરે, મન નાંખિયે ટેક.	જ.
અહંકારાસું દેહેન્દ્રિય દેવતા;	જ.
એતો સેવતારે, પોતાં પોતાના ભોગ.	જ. ૧૧
એમાં આત્માને કોથી નથી કદા;	જ.
કાંઈ આપદારે, થતાં યોગ વિયોગ.	જ. ૧૨
એતો અખંડ અજર અશોક છે;	જ.
સર્વ લોક છેરે, આત્માને અધીન.	જ. ૧૨
એતો ઇશ છે કાળનો કાળ છે;	જ.
આતો આળ છેરે, જ્યે કહે છે હું દીન.	જ. ૧૩
એણે રૂપ વિસરિયો આપનું;	જ.
તેતો પાપનુંરે, સઘળાનૂ મૂળ;	જ. ૧૪
મિથ્યા માયિક વસ્તુમાં માહાલિયો;	જ.
તેણે ચાલિયોરે, પ્રભુથી પ્રતિકુલ.	જ. ૧૪
એણે લક્ષ ચોરાશી અનુભવી;	જ.
તેણે થઈ આબિરે, વાસનાઓ અપાર.	જ.
તેણે પ્રીતિ વિસારિ પ્રભુતણી,	જ. ૧૪
તે વડે બળિરે, વાસનાઓ અસાર.	જ. ૧૪

આતો અલખેલો આવ્યે અવસરે;	જ.
અજી કાં ફરેરે, માધવથી વિમૂળ.	
રખે વાંચે હવે તું ત્રિવર્ગને;	
સહ સ્વર્ગનેરે, દાખિ જોજ્યે દુઃખ.	જ. ૧૫
વપુ ધન દારા ગ્રહ આત્મજ;	
તેને મા લજ્યરે, હું માહારાં માનીને.	જ.
એ છે ધૂત વિચારી જો ધ્યાને;	
જો ન માનોરે, તો પૂછ્ય જ્ઞાનીને.	જ. ૧૬
એતો ઠગજાજી માયા તણિ,	
એ ન આપણીરે, આપણ નહિ એહેના;	જ.
જોતાં જોતાં કાલ એહેને ગસે;	
એ ઉડી જશેરે, નહિ રહે કોય કેહેના.	જ. ૧૭
માટે સદ્ગુરૂ મીત્ર માંનિ કરિ;	
ઓળખ્ય હરિરે, જ્યે આપણિ વસ્ત;	જ.
એહેને ભૂલી રખે ભટક્યો ભમે;	
આવ્યો આ સમેરે, પૂર્વ પૂણ્યે પ્રશસ્ત.	જ. ૧૮
ગુણ ત્રણ્યમાં સત્વનિ વૃત્તિને,	
નિર્વૃત્તિનેરે, ઉપજવા સેવ્ય;	જ.
તેણે રજ તમ વૃત્તિયો છુટશે;	
ત્યારે ત્રુટશેરે, તૃણા તતખેવ.	જ. ૧૯
હરિ સ્મરણેથી કામાદિ હારશે;	
તે પધારશેરે, પોત પોતાને ઠામ.	જ.
પછિ સત્વ શમી જશે શાંતીથી;	
નિર્મ્માતિથીરે, થઈશ અગુણ અકામ.	જ. ૨૦
માટે વેહેલો થા વેળા જાય છે;	
કાળ ખાય છેરે, દેહાદિને જાણ્ય.	જ.
હરિ વિમુખે તે થાય છે આપદા,	
તું રખે કદારે, એહેવી લજતો હાંણ્ય.	જ. ૨૧
યશ અવયશ માનાવમાનને,	
વ્યયઆદાનરે તુતો જોને સમાન.	જ.
જયાજય સુખ દુઃખ સહ જાવાનાં;	

(૪૮૨)

માન્ય વાહાવાનાંરે, એતો નિખિત્ર નિદાંન. ૭. ૨૨

એહેવે અકામ્યે સ્વભાવ પાલટશે;

ભોગ્યે છુટશેરે, વાસનાનાં શરીર. ૭.

સંસ્કાર ઉપજશે નવા નવા;

લક્ષિત થવારે, મળવા યદુવીર. ૭. ૨૩

શમ્યે કામ રામ સન્મુખ થશે;

તેણે ભાગશેરે, ભય ભવના ભારિ. ૭.

તેતો પોહાચે પછિ નિજ ધાંમને;

કૃષ્ણરામનેરે, કૃષ્ણ લેશે ઉગારિ. ૭. ૨૪

કીર્તન ૪૦૫ મું.

અથ ચિહ્નકોટિ. અભંગ.

ચિહ્ન કોટિ તણિ વૃત્તિયો કહું લણિ, નર જ્યમ નારિ બણી,

સકે તેહેવીરે જાણા;

સ્ત્રીને વસ્તુ માન્યે, ગાતિ શુણતાં કાંન્યે, બાધા રાખિને બાન્યે,

સ્ત્રીણપણુ એ જાણા. ૧

નગ્ન જોતાં નાહાતિ, છલિને ધારચે છાતિ; દોડિ જોતાં જાતી; સ્ત્રી.

અધર ને અજહું, ચ્યુએ જાણિ થીહું, રાજી જોઈદ્ર દીહું; સ્ત્રી ૨

જો તે શૌચ જાતાં, સાંહામું દોડયે ધાતાં, શુણ સ્ત્રીના ગાતાં. સ્ત્રી.

નિત્યે નારિ જોજ્યે, ધર્મવંતિ જોજ્યે, રંગે કિયે રોજ્યે. સ્ત્રી. ૩

સ્ત્રી માટે માતાને, પીડવું પિતાને, ભાંડવું બ્રાતાને,

વિગ્રહ એ જાણા.

પરસ્વ નહૈરાબ્યે, સ્ત્રીને તે ખવરાબ્યે, બાળ ન ધવરાબ્યે. વિ. ૪

સ્ત્રીને માટે સહુને, ગાળિ દેતાં બહુને, વેગળિ કરચે વહુને. વિ.

સહુનિ લજ્જા મૂક્યે, યુવતિ સંગે ઝૂક્યે, પર્વણિયો ચૂક્યે. વિ. ૫

ઝાઝી નારિ વરચે, રાખ્ય રૂડિ ધરચે, સ્ત્રીયોને કરજરચે.

આદાન એ જાણા.

કુંચારે જો રહેતાં, કયાહારે પરણું કેહેતાં, સ્ત્રીની વૃત્તિયો વેહેતાં.

આ. ૬

સ્ત્રી મળ્યાને મન, જોઈતું આપે ધન, મન થઈ મગન. આ.

સ્ત્રીયોની મશકરિ, કરે મન ભરિ, એકાંતે આહરિ. આ. ૭

દિવસે સ્ત્રીને ભોગે, જ્યમે લેધને યોગે, વિલસે છતાં રોગે
અતિ કેલિ એ જાણા.

અધો રહે નર, સ્ત્રી ધારે ઉપર, કીડે પરસ્પર. અ. ૮
સ્ત્રી છતાં મહિયરે, અથવા પર ઘરે, ત્યહાં જઈ રતિ કરે. અ.
રજો વિના આવે, કે પાત્રોને ધાવ્યે, કીડે વયો ગમાવ્યે. અ. ૯
સ્ત્રીને રાખે બેશી, આપ રસોડે પેશી, પ્રીશી જ્યમે શેષી;

અધિનતા એ જાં.

મોહિ સ્ત્રીને રૂપે, સર્વ રજ્યું સૂંપે, પાણિ જાયે કૂપે. અધિ. ૧૦
સ્ત્રીનાં ગાઠે ઘરણાં, દળે આપે દરણાં, શિશુ તેડિ ફરણાં. અધિ.
સ્ત્રીનું બોલ્યું પાણિ, સ્વ વાક્યોને ટાળી, સ્ત્રીની સાંખે ગાળિ. અ. ૧૧
કંઈની રતિ જાંખે, કંકરિયો નાંખે, બૂંડું સ્ત્રી જોઈ જાંખે;

અનૃતતાએ જાણા.

સ્ત્રી આવતી જાણે, લઘુ બેસે ટાંણે, પૂઠયેથી પટ ટાંણે. અનૃ. ૧૨
કહિ બેહિન્ય માડી, આંખ્ય રાખે આડી. સ્ત્રીની કરે ચાડી. અનૃ.
સૂતા બેહિન્ય વધુ, તેમને પાઈ મધુ, અંગ નિહાલે બધુ. અનૃ. ૧૩
ઉઘે સ્ત્રીને વળગી, ભોગે જાણિ અળગી, વારચે ઉઠે સળગી.

અશુચિતાએ જાણા.

સ્ત્રીના નલને ચોળે, પુહુચો પેટે બોળે, મંદિરે સ્તન તોલે. અશુ. ૧૪
નારિનું ઉછિષ્ટ, જ્યમે માંની મીષ્ટ, મરચે કુટે કલીષ્ટ. અશુ.
જેરે સ્ત્રીમાં પેસે, સ્ત્રીને ટોળે બેસે, રેતો લુહવે બેસે. અશુ. ૧૫
વિધવા કે વંધ્યા, મુગી ઘેલી અંધ્યા, ભોગે ત્રિકાલે સંધ્યા. અશુ.
સુતીકાને જોતાં, સ્ત્રીના વસ્ત્ર ધોતાં, પાસે રહે રાતાં. અશુ. ૧૬

કાંમનિએ સાત, વૃત્તિસિણિ ખ્યાત, કહિ તુજ સંઘાત;

ધારિ જોજ્યેરે જાણા.

નર જો સાતે કરશે, સ્ત્રીની વૃત્તિ ધરશે, નારિ તે અવતરશે;
પાપ ભોગીરે જાણા ૧૭

સૌણ વિગ્રહતા, આદાંના, ડધીનતા, અતિકેલી અનૃતતા;

અશુચિતારે જા.

કામવૃત્તિ સાતે, કૃષ્ણરામ થાતે, તજવિ જાણિ ધાતે;

આપકેરિરે જા. ૧૮

શ્લોક.

સપ્તભિ ર્વૃત્તિભિઃ કામં । યો સેવેત સદાનરઃ ।
 ભોગાંતે સ્તિત્વ માપ્નોતિ । પ્રાયઃશ્ચિત્તંનચેત્કૃતં ॥૧॥
 તામિદ્ધ્યેતાત્મનો મૃત્યું । તૃણૈઃ કૂપમિવાવૃતં ॥૨॥

કીર્તન ૪૦૬ હું.

ચિહ્ન કોટિ તણી, વૃત્તિયો કહું લણિ, નારિ જ્યમ નર બાણી;
 સકે તેહેવીરે, બાણા.

ભણવું સાંભલવું, સત્સંગમાં મળવું, કોપે ન કળકળવું;
 દક્ષપણું એ જાં. ૧

શિવની સેવા કરવી, કથા કાંને ધરવી; સ્મૃતિ ન વીસરવી. દ.
 પતિની આજ્ઞા માને, સમજી જાયે સાંને, શુદ્ધ રહે સ્નાંને. દ. ૨
 દેહને માને નાશી, અન્નજ્યમે નહિ વાશી, કરે ન કોહોનીહાશી. દ.
 સાસુ સસરો જ્યેષ્ઠ, સહુનું વાંચ્છે શ્રેષ્ઠ, પતિને માને પ્રેષ્ઠ. દ. ૩
 ગોવિંદને ગાવું, નાહિને તિથે નાહાવું, એકલાં ન નિશિ જાવું. દ.

થોડુ ખાવું અન્ન, કોયના સરખું ધન, ઇચ્છવું નહિ મન;
 ધીરપણુ એ જાણા. ૪

પરોના જ્યે નંગ, ધરવાં ન અંગ; શઠોનો ન કરે સંગ. ધી.
 ગોષ્ઠિ ધરધરોનિ, પરનારી નરોની, શુભે ન કરે કોહોની. ધી. ૫
 કામિયોને કળે, હોભેથી ન ચળે, વાંકી વાપુચે ન વળે. ધી.
 અંગે ન ઉઘાડે, કદિયે બેસે દાહાડે, બોલે નહિ ઘાડયે. ધી. ૬
 વાજણાં ન પેહેરે, નરોને ન હેરે, બેઠાં ઉઘે ન ઘેરે. ધી.

બાધાઓ ન રાખે, અથડાયે ન આખે, દીનતા નબ્બ લાખે.

નિર્ભયતા એ જાણા. ૭

કોયનિ અંકિત, થૈને ગ્રામ્ય ગીત, ગાય ન વિપરીત. નિ.
 લોકની જ્યે લવ, તેને માંને દવ, સંભારે કેશવ. નિ. ૮
 કોયના જેવું થાવું, મન માહે ન ચ્યાહાવું, કોથી ન રિસાવું. નિ.
 ધારે જ્યે અદૃષ્ટ, થાશે તેહેવુ સ્પૃષ્ટ, ભૂલી ન થાયે ભૃષ્ટ. નિ. ૯
 સવતીજો આવે, તે ન દૂલે દાવે, પતિને ન રિસાવે. નિ.

પતિની સેવક, થઈ સંભાળે તક, જવા છે અન્ય જક;

સ્વાધીનતા એ જાણા. ૧૦

યુથોમાં ન જાવું, ગરબે ન ગાવું, નીચમાં ન અલડાવું. સ્વા.

શેષ રાત્રે જાગે, લજન ન ત્યાગે, પતિથી ન નંગ માગે. સ્વા. ૧૧

સેવાનિ તૈયારી, કરિ આપે નારી, પાક કરે સુધારી; સ્વા.

રજ્જેના જ્યે ચ્યાર, દિવસોમાં બાહારચ, નિકલે નહિ નારચ. સ્વા. ૧૨

વૃદ્ધોને જ્યમાડી, પછી જ્યમે દાહાડી, માને હરિની વાડી. સ્વા.

વસ્તુ જ્યે ન મળે, મળીને જોટળે, તેથી ન ટલવળે;

અશોકતા એ જાણા. ૧૩

વિષ્ણુનિ વિશ્વાસી, સધળું માને નાશી, ધારે ન ઉદાસી. અશો.

વિધવા કે સૌભાગી, મનમાં રહે વિરાગી, વહે ન ધર્મ ત્યાગી.

અશો. ૧૪

ન્યાહાલી ચાલે નીતિ, સહુથી રાખે પ્રીતિ, કોયને ન કરે ભીતિ; અ.

ત્રિસંધ્યા ન રૂવે, સહુ પેહેલી ન સૂવે, કોહોની રતિ ન જુવે.

અશો. ૧૫

સ્વ કીર્તિ ન વરણે, પતિને હરિને પરણે, મમતા ન રાખે મરણે; અ.

યથા શક્તિ દાન, સહુને છે સન્માન, સારિ કહે સાન;

ઉપકાર એ જાણા. ૧૬

સ્વામીને સજવે, અધર્મ તજવે, લક્ષ્યેથી લજવે. ઉ.

દાનને કરાવે, અહંતા હરાવે, ધર્મને ધરાવે. ઉ. ૧૭

પાત્રોને પરખાવે, નિર્ણય નિરખાવે, શિક્ષાઓ શીખાવે. ઉ.

ગુરૂની સેવા કરે. કહ્યું ન વિસરે, ગર્વ કશ્યો ન ધરે. ઉ. ૧૮

ધર્મ્યા નિંદા મૂકે, કથાને ન ચુકે, દૌકિકે નબ્બ ચુકે. ઉ.

માયાનિ જ્યે રચિ, ઈયાંની કચકચી, તેહેમાં રહે ન ચચિ;

અલોલુપ્તા એ જાણા. ૧૯

પતિને ન તાણે, કેલિયો ન માણે. ઉર આશાઓ નાણે. અ.

સુતકીનુ અન્ન, ન કરે અશન, ભુજે ન પ્રેતાન્ન. અ. ૨૦

નંગ વસ્ત્ર ચુડા, કોહોના કેશ જુડા, કહે ન રૂડા ભૂંડા. અ.

કો સખિના વરને, વિખાણે ન નરને, ગણે ન ધરધરને. અ. ૨૧

ઇશ ઇચ્છા યોગે, મગ્ન્યું ધર્મે ભોગે, રહે ન વિયોગે. અ.

દાક્ષ્યતા ધૈર્યતા, નિર્ભય સ્વાધિનતા, અશોક ઉપકાર્યતા, અલોહપ્રતા.
રે જાણા. ૨૨

તોષનિ એ સાત, વૃત્તિ તણી ખ્યાત, કહી તુજ સંધાત;
ધારિ જોજ્યેરે જાણા. ૨૩

શ્રી જો સાતે કરશે, નરની વૃત્તિ ધરશે, નર તે અવતરશે;
પૂણ્ય યોગેરે જાણા. ૨૪

સાતે વૃત્તિ સારી, તેથી ભક્તિ ભારી, થાશે તો તે નારી;
ઉદ્ધરશેરે, જાણા. ૨૫

કૃષ્ણરામ કહે, ભક્તિ કાચી રહે, તો એ નારિ ગ્રહે;
વપુ નરનુરે જાણા. ૨૬

શ્લોક

સમ્પન્નિ વૃત્તિભિસ્તોષં । યોષિત્સેવેત યા સદા ॥

સા નરત્વમવાપ્નોતિ । પૂણ્યયોગૈઃ પુનર્ભવે ॥૧॥

કીર્તન ૪૦૭ મું.

ચન્દ્ર કોટી તણી, વૃત્તિયો કહું ભણી, પું શ્રી પંઠ બણી,
સકે જોજ્યેરે જાણા.
પરજોલિને મારી, કોયની કાહાડી નારી, નિકટી જાયે જારી,
હિંસનતાએ જાણા. ૧

કો નરને મરાવી, તેની શ્રી હરાવી, રાજે પોતાને લાવી. હિં.
પરજોલાને મારી, નિકળી જાયે નારી, સગે લેઈ જારી. હિં. ૨
સવતી કે બાળ, તેના કરે કાળ, મુકે અન્યને આળ. હિં.
ગભોને ગળાવે, ધર્મીને ચળાવે, વંક્યાને ભળાવે. હિં. ૩
ગાયે નરની મસ્તી, ફાડે શ્રીની ખરતી, જોળે જખરદસ્તી. હિં.
નર કે નારી રાખી. ભોગ તેના ચાખી, સાર્જીસે દે નાખી. હિં. ૪
ચક્ષુ કોહોનાં ફાડી, સ્તન વા અડવા તોડી, તેમનાથી રમે જોડી. હિં.

કાંમણથી કરી, નરને કરે વશી, અન્યોથી રમે ધરી.

અલિચાર એ જાણા. ૫

મંત્રોથી મંગાવી, પુરૂષોને ઉંઘાવી, શ્રીથી રમે ફાવી. અ.
જુરકીયે ભમાવે, અક્ષય ગમાવે, બીજી બીજીથી રમાવે. અ. ૬

ઔષધી ગળાવી, ડાગલી ચળાવી, રમે બિજાને દ્યાવી. અ.
નૃ નારીને ઠગે. ડાલાવી છે દગે, અન્યો અન્ય વળગે. અ. ૭
સ્તંભનેથી સ્તંભી, બિમોહે વિજ્ઞંભિ, તેથી રમે આલંભી. અ

પરણી કોયની હરે, વરી પુનર્વરે, કોયની ને કહિક ધરે.

ચૌર્યતા એ જાણી. ૮

નરને આપી જર, કે દેખાડી ડર, તેહેનીને રાખે ધર. ચૌ.
ચઢીને ઉતરે, કોયને સુને ધરે, તેહેનાથી રતિ કરે. ચૌ. ૬
કોયની તેડી આંણે, તેહેની સાથે તાંણે, જોરે રતી માંણે. ચૌ.
દલાલીને આલી, કોયને ધરે ઘાલી, રમે કળે અલી. ચૌ. ૧૦
કોહોનું દેઈ નામ, છે બીજાને ધાંમ, તેથી રમે કામ. ચૌ.

જારોને ન જાંણે, બીજા કોને તાંણે, પીડા રે પ્રહાંણે.

આગ્રહતા એ જાણી. ૧૧

વિના વ્યભિચારે, વેહેમેથી વિચારે, કેહેશે અન્યો જારે. આ.
સ્વ સંતતિ થઈ, સ્વ સરખી ન લહિ, કેહેશે અં માહારી નહિ. આ. ૧૨
છોડજો પાલવ્યું. બહુકાળે પ્રસવ્યું, પૂછે એ કોહોનું હવું. આ.
ભૂત કાઈ હરે, નિશ્ચય ન ઠરે, સ્ત્રીને શીશે ધરે. આ. ૧૩
કોયને હકાર્યે, વાંક ન વિચારે, પરણિને તજે મારે. આ.

બળવા જ્યે નીકળી, ત્યહાંથી પાછી વળી, નાસે વા અદબળી.

અધિરતા એ જાણી. ૧૪

સાસરે' ન જાય, પતિથી પગાય, રતિની કહે નાય. અ.
સ્વામીને ભરાવે, સેનાને હરાવે આપે નાશી આવે. અ. ૧૫
ચાલે તેને ચાંપે, બલિષ્ઠોથી કાંપે. ઝુરણથી ઝાંપે. અ.
રતિ અન્ય દરે, કરાવે કે કરે, સ્ત્રી દ્વારા પેટ ભરે. અ. ૧૬
સંતાનોને વેચે, પશુમાં રેતો સેચે, વિચાં ગાળે રેચે. અ.

સાધુને સંતાપે, અસાધુને આપે, વિપ્રના કર કાપે.

અદાક્ષતા એ જાણી. ૧૭

ગોત્રનીને પરણે, માનાં છિદ્ર વરણે; શઠોને જાયે શરણે. અદા.
જુઠાં નામાં નૂંધે, વગર વાંકે રૂંધે, સુવે સદા ઉંધે. અદા. ૧૮
દૂધ વિના ગળ્યું, તાંમ્રપાત્રે મળ્યું, પીયે જ્યે વ્યાધનું ભળ્યું. અદા.
સ્ત્રીને મુખે રેત, રેડે ધારિ હેત, જપે પૂજે પ્રેત. અદા. ૧૯
તિયં ભોગે નારી, જ્યહાં વહે છે વારી, નૃમાંસનો આહારી. અદા.

ગુરૂને વિકોસે, પાપિયોને પોસે, ધર્મિયોને પ્રોસે.

નિર્દયતા એ જાણા. ૨૦

પરણેલિને તજે, જેખલોને લજે, સત્ર કરતાં વરજે. નિ.

પાટવિયોને મારે, પ્રાદ્યણિયોને હારે, ગૌજનતિને દારે. નિ. ૨૧

પૂસ્તકોને ખાળે, વાહાણુ ખાંધાં વાળે, મોંઘું કરે અકાળે. નિ.

અશ્વ મારી જ્યમે, બહુ નારિને રમે, દક્ષોને નિત્ય દમે. નિ. ૨૨

ચલાવે પાખંડ, ફેડે કંઈના અંડ, વિપ્રોને દેહદંડ. નિ.

હિંસા અભિચારતા, ચૌર્યા, આશંકતા, અધિર્યા, અદાક્ષતા;

નિર્દયતા, રે જાણા. ૨૩

મોહની એ સાત, વૃત્તિયોની ખ્યાત, કહિ તુજ સંઘાત;

ધારિ જોજ્યેરે જાણા.

નર નારિ જો કરશે, મોહવૃત્તિ ધરશે, પંઢ બે અવતરશે;

પાપ ભોગીરે જાણા. ૨૪

પ્રાયશ્ચિત્ત કરતાં, નાસે કર્મ કરતાં, અનિષ્ટનાદરતાં;

રેહશે રૂપે રે જાં.

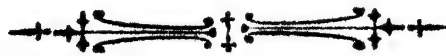
કૃષ્ણરામ કહે, નહિતો પાપિ રહે, વૃંદલ વેશ વહે;

નરનારિરે જાં. ૨૫

શ્લોક.

સપ્તભિ વૃત્તિભિ મોહં । યાયોષિઘોપુમાન્ શ્રયેત્ ।

સાસઃ ષઢત્વ મામ્નોતિ । પાપં શ્રુત્વાઽગ્ર જન્મનિ ॥૧॥

કીર્તન ૪૦૮ મું.

ચિન્હ કોટિ તણી, વૃત્તિયો કહું લણિ, કિલખતા નાસે બણી;

નૃ નારીનીરે જાણા.

ગંગાતટે જાવું, એકાંતમાં નાહાવું, અન્ન થોડું ખાવું;

તિર્થ કરવું એ જાણા. ૧

કથાઓ સાંભળે, સત્સંગમાં મળે, પાપોનિ વૃત્તિ ગળે. તિર્થ.

દંડવતે સમા, દેવો પ્રકમા, કરે ખિજબચે કમા.

તિર્થ. ૨

દેવોનાં હરશન, કરે ધારિ ચિહ્ન, જોવું પ્રદાવન.

તિર્થ.

રામકૃષ્ણ દેહેવું, દુઃખ ન કોહીને દેવું, રાજ સદા રહેવું;
જપ કરવું એ જાણા. ૩

વિધિ હર હરિ, અભેદે આદરિ, ભજવા ભાવે કરી. જપ.

સુવે ખેસે ચાલે, હરિ સ્મરણે હાલે, કંદમાં નબ્ધ ફાલે. જપ. ૪

હરજનું જયે ચરણ, તેનું કરતાં સ્મરણ, સદા રહે શરણ. જપ.

એકવાર જ્યમે, દુતને ન રમે, બ્રહ્મ સંગે ન ભમે;

વ્રત કરવું એ જા. ૫

નિત્યે ભૂમિ સુવે, આંગણે ન રૂવે, કહિયે ન લોહિ લુહૈ. વ્રત.

નગ્ન ન દેખાડે, કોયને ન ત્રાડે, નિજાંગ નબ્ધ વાહાડે. વ્રત. ૬

એકાદશી કરે, ગાય સ્વર સ્વરે, નૃત્યને આચરે. વ્રત.

દેવ ધાંમ ઝાડે, લિપે બાહિવા પાડે, ચિત્ર નાનાં કાહાડે;

સેવા કરવી એ જાણા. ૭

• વળાડે વાહિત્ર, સ્વરે સેલી ચિત્ર, માંને સાધુને મિત્ર. સેવા.

સંત તણા પાગ, ચાંપે પામી લાગ, સીચે દેવોની બાગ. સેવા. ૮

હરિ ચરણોદક, પીયે ત્રણે તક, જવા છે અન્ય જક. સેવા.

નિત્યે સ્વવિચારે, વાસના નિવારે, માયિક સહુ ધારે;

મૌનપણું એ જાણા. ૯

માધવનિ માયા, ધન ધાંમ ને કાયા, એથી સહુ બંધાયા; મૌ.

જાંઝુવાનું જલ, તેહેવું આ સકલ, ખડું માંને તે ખલ. મૌ. ૧૦

એહની વૃત્તિ વરે, જીવ જન્મ ધરે, લક્ષ્ય ચોરાશિ ફરે. મૌ.

મુખે બોલે મિષ્ટ, સહુનું ધારે ઇષ્ટ, સેવે સદા શિષ્ટ;

ઋતપણું એ જાણા. ૧૧

હરિને ગાયે ગાંણે, વેહેલા ઉઠિ વાંહાંણે, મરુથી દુઃખ નાંણે; ઋત.

સહુને કરે માંન, ધન હોય તો છે દાંન, કથાનું રાખે ધ્યાન.

ઋ. ૧૨

સંતોને વિખાંણે, કૃષ્ણ તુલ્ય જાંણે, વ્યસનોને નબ્ધ માંણે; ઋ.

વિપ્રોને ન નડે, કોયથી ન લડે, ગર્વે ન ગડગડે;

અવિગ્રહ એ જાણા. ૧૩

કરે નહિ ચાડી, ખેસે નહિ ગાડી, વાત ન કહે ચાડી; અવિ.

શિખવે ન ભૂંડું, જ્ઞાન રાખે ઉંડું, સાધે સકલ રૂડું. અવિ. ૧૪

કોયને ન બાંધે, વઢે નહિ વાંધે, નિષ્કપટે રાંધે. અવિ.

તિર્થ, જપ, વ્રત, સેવા, મૌન, ઋત, અવિગ્રહ એ સમ;
 તપો વૃત્તિરે જાણા. ૧૫
 તપોની એ સાત, વૃત્તિની વિખ્યાત, કહિ તુજ સંઘાત;
 ધારિ જોજ્યેરે જાણા.
 ષંઠ સાતે કરશે, પૂં સ્ત્રીવૃત્તિ ધરશે, પૂં સ્ત્રી તે અવતરશે.
 પૂણ્ય યોગેરે જાણા. ૧૬
 અસુર સ્વભાવે, કામ સ્ત્રી બનાવે, દિષ્ટને ઉપજાવે;
 ઋણ વાધેરે જાણા.
 દેવને સ્વભાવે, તોષ પું બનાવે, ઉચ્ચને ઉપજાવે.
 કામ યોગેરે જાણા. ૧૭
 પશુને સ્વભાવે, મોહ ષંઠ બનાવે, સામ્યને ઉપજાવે;
 કામ તોષેરે જાણા.
 માનવ સ્વભાવે, તપો બે બનાવે, સામ્યને ઉપજાવે;
 કામ લોભેરે જાણા. ૧૮
 વૃત્તિ ન્યારિ ન્યારિ, સમજી જો વિચારી, સેવે જ્યે નરનારી;
 લલી જાણીરે જાણા.
 કૃષ્ણરામ કહે, પૂર્વ પાપ દહે, ચઢતાં ચઢતાં ગ્રહે;
 રૂપ રૂડારે જાણા. ૧૯

તીર્થ જપો વ્રતં સેવા । મૌનં રુતમવિગ્રહં ।

તપસો વ્રતયઃ સમ્પ્રયામિ મુચ્યેતક્લીવતાં ॥૧॥

કીર્તન ૪૦૬ મું.

દેશી રેર.

શ્રી ગુરૂ પ્રત્યે શિષ્ય પુછે છે, પ્રશ્ન નમીને પાયજી;
 તમે કહ્યું જ્યે ઇશ ઇચ્છાયે, જ્યમ ચિત્તું ત્યમ થાયજી. ૧
 ઇશ ઇચ્છાયે નિપજે ત્યાહારે, જીવ તણું શું જોરજી;
 પૂણ્ય પાપ કાં જીવને માંથે, તરણી સુત કરે તોરજી. ૨
 ઇશ્વર ઇચ્છા બિન નહિ હાલે, એકહિ *પિપ્પલ પાંનજી;
 સ્વરણ નરક કયમ જીવને માંથે, શાસ્ત્ર ઠરાવે સાંનજી. ૩
 જીવ તણે ચત્તે કરિને નવ, ઇશ્વર ઇચ્છા તુટેજી;

તેા કાં બિન અપરાધે જીવની, લક્ષ્ય સરવ મળી લૂટેજી. ૪
 એ શંકાથી મનકું માહાર, છલ પાંમે છે છેકજી;
 ગુરૂજી કહે શુભ્ય શિષ્ય કહું તુંને, ઇશિ ઇચ્છાનો વિવેકજી. ૫
 ઇશ ઇચ્છામાં ત્રણ રૂપ છે, શિષ્ય કહું શુભ્ય રીઝિજી;
 નામે અસાધારણ સાધારણ, મિશ્રક ઇચ્છા ત્રીજીજી. ૬
 તેહેના રૂપ કહું શુભ્ય જીદાં, ચિત્તમાં સમજી જોજીયેજી;
 શંકા ઉપજી તે સઘળીને, કૃષ્ણરામ તૂં ધોજીયેજી. ૭

વી૦ ૧૪ પા૦ ૩

કીર્તન ૪૧૦ મું.

પૂર્વે કીધાં જીવે જોહેવાં, અશુભ કે શુભ જે કર્મજી;
 હું કરતાં માંની તેણે થઈ, વાસના અપરમ પરમજી. ૧
 તે તેહેનાં સુખ દુઃખ ભોગાવા, ઇશ્વરે ઇચ્છા કીધિજી;
 ધારયું અસુખ સુખ ભોગાવાને, તનું તે માફક દીધિજી. ૨
 આટલું દુઃખ સુખ આહાને બનજીયો, દેશકાલ જન યોગેજી;
 આટલા દેહ એ આહાવા ધરજીયો, આ પ્રારબ્ધ જ્યમ ભોગેજી. ૩
 એહ અસાધારણ ઇચ્છાને, ચ્યતુર સમજીયે ચિત્તેજી;
 એહેનું ઉદાહરણ સમજાવું, જ્યે તૂટે ન નિમિત્તેજી. ૪
 ભરતખંડ પતિ ભરતે ભોગ્યા, પૂર્વાજિતના ભોગજી;
 શુદ્ધ કર્યાં ક્રિયમાણ તેહેનાથી, અંતે સધાયો યોગજી. ૫
 શુદ્ધાચરણે કરિને બનિયાં, જ્ઞાન વિરાગને ભક્તિજી;
 તોપણ અંતે ઇશ ઇચ્છાથી ઈચ્છેણી થઈ આસક્તિજી. ૬
 એથી હરિણ બની તે વગતો, વિપ્ર દેહથી તરિયોજી;
 એહ અસાધારણ ઇચ્છાથી, જ્ઞાનિયે તનું બે ધરિયોજી. ૭
 જે કાલે દેશે જન યોગે, જ્યમ નિરમ્યું ત્યમ પામ્યોજી;
 ઉપાય કીધા નબ્ય કીધા પણ, દુઃખ સુખ તેથી ન વાંમ્યોજી. ૮
 ઉપાય કરિયે કે નબ્ય કરિયે, તોહિ ન જ્યે પલટાયજી.
 એણે અસાધારણ ઇચ્છા તે, કૃષ્ણરામ ચોલખાયજી. ૯

વી૦ ૧૪ પા૦ ૩

કીર્તન ૪૧૧ મું.

સાધારણ ઇચ્છા હવે સાંભળ્ય, જ્યેહ વિચારયું ઇશેજી;	
પૂર્વાર્જિત કર્મોની વાસના, સ્વભાવરૂપે દીસેજી.	૧
આ જન્મે સતસંગ કરીને, સ્વભાવ જો શુદ્ધ કરશેજી;	
તો તો સ્વધર્મ દ્વારા તે જન, સત્વે રજતમ તરશેજી.	૨
જ્ઞાન વિરાગ લક્ષિત જાગ્યાથી, જો અલેદને લેહેશેજી;	
જો અધર્મ આદરશે નહિતો, મન માન્યું પદ ગ્રેહેશેજી.	૩
શુદ્ધ થકો જો નિબલિમાને, અસત સંગથી આપેજી;	
અધર્મ આદરશે તો પડશે, પીડાશે નિજ પાપેજી.	૪
એહેવું ઉદાહરણ કહું સાંભળ્ય, વિલિખણ રક્ષ સ્વભાવજી;	
સતસંગેથી શાસ્ત્ર વિચારી, ખાંચો ખેપ વણાવજી.	૫
અધર્મ મારગ જો ન ધર્યોતો, લંકાપતિ થઈ બેઠોજી;	
નહુપ થયો સ્વરગી પણ ત્યહાંથી, પડ્યો અધર્મે હુંઠોજી.	૬
માટે જીવ સ્વભાવે જ્યે જ્યમ, કરશે તે ત્યમ ભોગેજી;	
સ્વભાવ પલટે સત શ્રદ્ધાથી, સત શાસ્ત્રે ગુરૂ યોગેજી.	૭
સ્વભાવ પલટે પણ નવ્ય પલટે, પ્રારબ્ધોનાં ફલજી;	
એ સાધારણ ઇચ્છાની લહે, કૃષ્ણરામ એમ કલજી.	૮

વી. ૧૪ પા. ૫

કીર્તન ૪૧૨ મું.

મિત્રક ઇચ્છાને કહું સાંભળ્ય, જીવ જ્યે જીવના ઋણિયાજી;	
પોત પોતાનું ઋણ લેવાને, મિત્ર સગા રિપુ બણિયાજી.	૧
વળી કબુલત કેશવજીની, પામી ખીજ સધાયાજી;	
તેમને માંચ્યાં મને માહારાએ, માધવજીની માયાજી.	૨
બ્યાજ બ્યાજનું બ્યાજ ભરીને, તૂં અણ સમજ્યે લેશેજી;	
વળી વાસના ચીત્તે વસાવી, પરલોકે દુઃખ દેશેજી.	૩
જો સતસંગે શાસ્ત્ર સમજશે, તો થોડે ઘણું વળશેજી;	
બ્યાજ બ્યાજનું બ્યાજ વાસના, નપરત્ર દુઃખ સહુ ટલશેજી.	૪
એહેનું ઉદાહરણ શું કરવું, સૂધું નજરે આવેજી;	
સમજ્યે છુટે અદ્ય આપ્યાથી, અણ સમજ્યે અથડાવેજી.	૫

એ સ્વરૂપ મિશ્રક ઇચ્છાનું, સમજી સંશય વારોજી;
 ઋણ કર્મોના ઉપર હરિની, મીશ્રક ઇચ્છા ધારોજી. ૬
 ક્રિયામાંણો ઉપર સાધારણ, પ્રારબ્ધો પરિ પેહેલીજી;
 જ્યમ હરિ ઇચ્છા તે ત્યમ થાશે, બુદ્ધિ ન કરસ્યો ઘેહેલીજી. ૭
 સમજ્યેથી પ્રારબ્ધ ન છૂટે, પણ ઋણ સ્વરૂપે વાળોજી;
 સમજીને ક્રિયામાંણ કરેતો, જન્મ મરણ દુઃખ ટાળોજી. ૮
 આણ સમજ્યેથી આગંતુકતે, ક્રિયામાંણે થાય અવળાંજી;
 કૃષ્ણરામ કહે ઇશ ઇચ્છાના, સ્વરૂપ સમજે સવળાંજી. ૯

કીર્તન ૪૧૩ મું.

દશી રેર.

શ્રીગુરૂ ચરણને શીશ નમાવિ, રસિક રમેશને હૃદયે રમાવિ;
 શમલ સકળ માહારો નાંખો શમાવિ, મનોરથ પૂરો. ૧
 કૃત્યોનિ પંક્તિને કેળવિ ગાઉં, ચિદ્ધનરાયનું ચિંતન વ્યાહું;
 કીર્તન કરિને કૃતારથ થાઉં. મ. ૨
 જીસાસુ શિષ્ય કો જઈ ગુરૂ પાસે, સદય સ્વામી તણે રહિ વિશ્વાસે;
 પાગ નમિ નિજ પ્રશ્ન પ્રકાસે. મ. ૩
 કહો ગુરૂજી કાંઈ કરૂણા કરીને, જીવ જાણુંઃકુંજ રીત્યે હરિને;
 જન્મોની ફેરી ન પામે ફરીને. મ. ૪
 જીવ બલિષ્ઠનો અંશજ બળિયો, કોણ પ્રકારે એ કર્મમાં કળિયો;
 કુર્ણુ વ્યાધ્યા વડે ચિત્તે એ ચળિયો. મ. ૫
 કેટલાં કર્મનાં રૂપજ કેહેવાં, જ્યમ જોળખાય જ્યેનાં ફળ જ્યેહેવાં;
 લક્ષ કરાવો તો માહારે એ લેહેવાં. મ. ૬
 કેહેવાં કરચે હોય કર્મોનો બધ, શ્યાં શ્યાં સાધન કરચે છૂટે સંબંધ;
 કુંજ કહિયે દેખતો કુંજ અંધ. મ. ૭
 ક્યમ તજાય હું માહારાનો ટેક, ક્યમ હોય ભક્તિ વિરાગ વિવેક;
 ક્યમ સમજાય ઇશ જીવ બે એક. મ. ૮
 ક્યમ કરિ મૂળથી વાસના છૂટે, શું કરચે તૃણાની તંતિયો ત્રૂટે;
 શું કરચે લક્ષ ન કામાદિ લૂટે. મ. ૯
 ત્રિગુણ અડ્યા ક્યમ અગુણ એહેવાને, શક્ય વ્યાહો ક્યમ વિષયસેવાને;
 સ્થાથિ સધાય ગુણાતિત રેહેવાને. મ. ૧૦
 જુદા કેહેવાયા કાં જીવને ઇશ, ઇશ કાં શક્ય કાં જીવ અનીશ;

પ્રીછવા પૂછું હું પ્રશ્ન પચીશ.

મ. ૧૧

શ્રીગુરુ તમે વાંચિયત દાતા, ઉત્તર દેઈ કરો શિષ્યને શાતા;

તમ્મો સદા તમ જીવના ત્રાતા.

મ. ૧૨

સંશય દાગિ સંતાપ નિવારો, આપ્યો અનૂપમ જન્મ સુધારો;

કૃષ્ણ કહો કૃષ્ણરામને માહારો.

મ. ૧૩

કીર્તન ૪૧૪ મું.

સદય સ્વામી કહે શુભ્ય જાણસુ, પ્રત્યુત્તર પ્રશ્ન કેરાં પ્રકાસું;

સમજજ્યે મન કરીને ખાસું.

વિશાળ વિવેકી. ૧

માહારે ક્રમે તુંને ઉત્તર કેહેવા, જુદા જુદા સહુના જવાપજ દેવા;

તે સ્થમના સ્થમ સમજીને ગ્રેહેવા.

વિ. ૨

જીવેશ્વર ક્યમ જુદા કેહેવાયા, બિંખાનું બિંખ બે સરખા ગ્રેહેવાયા;

ઘટ મઠ *વિયતશ્યા ભેદે લેહેવાયા.

વિ. ૩

એક ચૈતનના અનેક જણાયા, ઇશ ઇચ્છા વડે જાગી એ માયા;

એક અહં બહુશ્યાં તેણે ગાયા.

વિ. ૪

પૂર્વે જગત્ જ્યાહારે પ્રલય કર્યુંતું, માયાદ્વારા ઇશ ઉદરે ઠર્યુંતું;

તે પ્રગટ્યું જે જ્યે વૃત્તિ વર્યુંતું.

વિ. ૫

વાસના સહિતજ્યે જ્યે જન હોતા, તે પ્રગટ્યા તે ઉપાધિને જોતા;

નિર્વાસનીક તેતો પોતામાં પોહોતા.

વિ. ૬

જેને ઉરે નોહોતું નિજભિમાન, તેને નથી ઉપજાવ્યું અજ્ઞાન;

એહેવા છે કેશવ કૃષ્ણાનિધાન.

વિ. ૭

નામ રૂપાત્મક તેહ ઉપાધિ, ઇશ ઇચ્છા વડે માયાથી સાધિ;

અજ હતા તેણું એહ આરાધિ.

વિ. ૮

લય થયાતા પણ વાસના રહિતી, જ્ઞાનવિનાથી આશ્વયંતરે ગ્રહિતી;

વિષ્ણુ વિમુખ જે નિવૃત્તિયો વહિતી.

વિ. ૯

જ્યમ હિમે પાત્રમાં પાણિઠરેલું, તેહેમાંનું બિંખ ન લાસે ધરેલું;

વાદળે દીસે ન તે આવરલું.

વિ. ૧૦

તે જ્યારે વાદળિ દૂરજ નાસે, ઓગળે જળ જ્યાહારે અર્ક વિકાસે;

ત્યારે તે બિંખ સકળ ઘટે લાસે.

વિ. ૧૧

એમ લયે વાસના મનમાં સંકોચી, ભાસ્યા ન જીવ મધ્યે

નિદ્રાઓ પોહોચી;

ઉદયે રહું જ્યમનું ત્યાંમ વિરોધિ વિ. ૧૨
 ઉદક સુકયાં જ્યે જ્યે પાત્રજ કૂટ્યાં, નામનેં રૂપ તે બિંબના છૂટ્યાં;
 પાછાં ન તે બને પેહેલાં જ્યે ત્રૂટ્યાં. વિ. ૧૩
 તે થયા ઐક્ય જેહેનિ ગઈ માયા, બીજા સવાસનીફનેં બનિ કાયા;
 એમ જીવેશ્વર જુદા કેહેવાયા. વિ. ૧૪
 ત્રેવિસમુ એ પેહેલું કહું પ્રશ્ન, એથિ લહ્યા અથડાતા સતૃણુ;
 કૃષ્ણરામને ઉગારજ્યો કૃષ્ણ. વિ. ૧૫

કીર્તન ૪૧૫ મું.

પ્રશ્ન પુછ્યાં તે બે ચોવી પચીશ, ઇશકાં શક્ય કાં જીવ અનીશ;
 એ બેનો ઉત્તર સંજે કહીશ, સદય કહે શુભય જીજ્ઞાસુ હે. ૧
 એ બનિ માયાની બન્હે ઉપાધિ, વિદ્યા અવિદ્યાનિ શોધ ન લાધિ;
 એથી અધિકતા ન્યૂનતા સાધિ. સદ. ૨
 વિદ્યા એ સ્વચ્છ અવિદ્યા મલીન, નિજ નજના ગુણુ તેહેના નવીન;
 એકે એ ઇશ બીજે એ અધીન. સદ. ૩
 એ બે ઉપાધિથિ એ બે ભાશ્યાં, વસ્તુથિ એક તે જુદા વિકાશ્યા;
 જ્યમ ઘટ મઠ નભ તેહેવા તમાશ્યા. સદ. ૪
 સર્વજ્ઞ અદ્વૈત સ્વામિને સેવક, વ્યાપક છિન્ન ઉપાસ્ય ઉપાસક;
 પરોક્ષ એક બીજે અપરોક્ષક. સદા ૫
 વશ્યમાય અને વશ્ય માયાર્થિ, અનાવરિત આવરિત કાયાથિ;
 મુક્તને બદ્ધ અચ્ચાહ્યા ચ્ચાહ્યાર્થિ. સદા. ૬
 સચરાચર ગતને પરિછિન્ન, મહદાનંદ ક્ષુદ્રાનંદ લિન્ન;
 દાતૃ યાચક એ ઉપાધિથિ ચિન્હ. સદ. ૭
 એકને માયા ચરણુ શિર નામે, એક નમે શિર માયાને કાંમે;
 આત્મ કામ એક અદ્વૈતને પામે. સદ. ૮
 એક નિયંતૃ નિયમ્ય કહાવે, એક અનાદિને સાદિ ઠરાવે;
 બન્હે સુપણ્ણને શ્રુતિયો શુણ્ણવે. સદ. ૯
 જ્વનિકા વરજીત તે જ્યગદીશ, વિષય વિલાસિ તે જીવ અનીશ;
 એ લક્ષણે લહે જીવને ઇશ. સદ. ૧૦
 એક વિદ્યા અવિદ્યાથિ બે ભાસે, તે સમગ્રીને વ્યષ્ટીને પ્રકાસે;
 કૃષ્ણરામ રહે કૃષ્ણને પાસે. સદ. ૧૧

કીર્તન ૪૧૬ મું.

ત્રિગુણ અડયો ક્યમ અગુણ એહેવાને,
 શક્ય વ્યાહો ક્યમ વિષય વેહેવાને;
 બોલું એ બેના ઉત્તર કેહેવાને, શિષ્ય સમજાવે સાંભળીરે. ૧
 અગુણ સ્વરૂપ એ આત્માનું આદિ, માયાને જોતાં વિસારિ તે યાદિ;
 સગુણ ભાશ્યો તેતો તેહેની પ્રસાદિ. શિષ્ય. ૨
 નિજ પ્રકાશ થકિ જે જડ જાગ્યાં, વાસનાદ્વારા તે તે પ્રિય લાગ્યા;
 માંન્યા અધ્યાસે તે જાણ ન લાગ્યા. શિષ્ય. ૩
 ચેતનમાં જડ વિષય જણાયા, અડક્યા નથિ પણ અડક્યા ગણાયા;
 જડ ગુણ ચેતને લાસે એ માયા. શિષ્ય. ૪
 જ્યમ ધનવંતનો પુત્ર ધનીષ્ટ, નિદ્રામાં ભાસે દરિદ્ર અનીષ્ટ;
 કંઈ ભાગે પોતાને માંની કનીષ્ટ. શિષ્ય. ૫
 એમ આ અંશ જીવ પ્રભુજનો, માયાયે પામ્યો કૃપણુછું એકીનો;
 સ્વરૂપ વીસાર્યેવિ ફરે બીન્હો. શિષ્ય. ૬
 વિસાર્યે રૂપ વિષયને વાંચે, તત્ત્વ ગયું નથિ જેહેનું તેહેમાં છે;
 કૃપણુ ભૂલિ કહે ભ્યાંકાં છે ક્યાંછે. શિષ્ય. ૭
 સત્ય સ્વરૂપ જાણતને શોધે, વિષય માટે લડિ ઉઠે કોધે;
 વિષય વસ્તુ માંની વિષયીને બોધે. શિષ્ય. ૮
 એમ અડ્યા ગુણ જાણતને અંગ, અવિષયીને થયો વિષયનો સંગ;
 વસ્તુ વિસાર્યે એ વાંચ્યાં વ્યંગ. શિષ્ય. ૯
 ચેતનને જડ ફરનો ભાસ, અવિષયીને જ્યે વિષય વિલાસ;
 એ સહુ જાણ્યો આયાનો અધ્યાસ. શિષ્ય. ૧૦
 ભ્રાંતિ તણ એ સ્વરૂપ સંભારે, તો એ અવળાં અધ્યાસને હારે;
 કૃષ્ણજી કૃષ્ણરામને તારે. શિષ્ય. ૧૧

કીર્તન ૪૧૭ મું.

શું કરયે જાણ કામાદિ લુટે, શું કરયે તૃણાની તંતિયો તુટે;
 એ બે ઉત્તર હવે હુટે. શુદ્ધ શિષ્ય સુધર્મિ. ૧
 કામિયિ કામિયે કમળાપતિને, રટિયે નહિ હૃદિ રામા રતિને;
 મેલી ન કરિયે મતિને. શુ. ૨
 કોધે અધરમને કાહાડિયે કાપી, શોષીયે નહિ કોયને સંતાપી;
 પિંડ ન કરિયે પાપી. શુ. ૩

લોભેથી લગવડલક્ષિત ચ્યાહિયે, અપકાજ્યે ન અતિ અથડાઈયે;
ધિર્ય તજી નચ્ય ધાઈયે. શુ. ૪

મોદ્યેથી મોહનજીનેં લજીયે, ધર્મીયે કુસંગતિ તજીયે;
શ્રીપતિ સંગે સજીયે. શુ. ૫

કપટ રાખિયે કૃત્રિમો સાઈયે, હંસ રાખિયે મમતા માઈયે;
હરિ હારો ધરિ હાઈયે. શુ. ૬

રાખિયે સ્નેહ જ્યે શ્રવણ ન છુટે, તે ન ધર્યે જ્યેથી કઈ જન કુટે;
એમ કામાદિ ન લૂટે. શુ. ૭

જ્યે જ્યે પદારથ મનમાં ચ્યાહિયે, ખાંચે તે આપણ જ્યેહેનેં ખાઈયે;
તાંણતાં આપે તણાઈયે. શુ. ૮

વિષ ખાતાં વિષ ખાંચે આપણનેં, તાંણતાં પૂર તાંણે તે જણનેં;
એમ ઓળખ્ય લક્ષણનેં. શુ. ૯

જેનેં ચ્યાહિયે તે તે લક્ષણ લૂટે, વિરતિથિ તૃષ્ણાનિ તંતિયો ત્રૂટે;
કાળેથી વિષયજ છુટે. શુ. ૧૦

લવજલ સિંધુ વિષયરસ ખારો, એ થકે કૃષ્ણગોપાળ ઉગારો;
કૃષ્ણરામનેં તારો. શુ. ૧૧

કીર્તન ૪૧૮ મું.

અંશ અકર્માનો કર્મમાં કળિયો, કુંજ ચાહ્યા વડે ચિત્તે એ ચળિયો;
ખેન્નો ઉત્તર કહું જળિયો. ધર્ય ધારણા દ્વારા. ૧

એહ અવિદ્યાનો ઉપાધિ જાગ્યો, વાસના શેષે એ જોઈપ્રિય લાગ્યો;
મુજને મળો એમ માગ્યો. ધ. ૨

વર્ણુ વિચિત્ર અવિદ્યા પ્રકાશિ, ભોગ ભલે ભલે રૂપેં ભાશિ;
માયિક જ્યમ હોય માશિ. ધ. ૩

તેનું વિષય વિષપાનજ ચાહું, વશ થતાં અણિયે ચિત્તજ વાહું;
દેવત ભૂદ્યેં દગાયું. ધ. ૪

આવર્ણુ અસ્મિતા રાગ ને દ્વેષ, પંચમું પર્વ તે અભિનિવેશ;
ઉદય થયા એ અશેષ. ધ. ૫

આવરણું નિજ રૂપ આવરિયું, અસ્મિતા એ આ અંગહુ ઠરિયું;
રાગેથી પૈષ્ટિક કરિયું. ધ. ૬

દ્વેશેથી આદરયું નિષિદ્ધ કર્મ, અભિનિવેશથી ચિત્ત ગ્રહું ચર્મ;

એ અવિદ્યાના ધર્મ.

ધ. ૭

એમ અવળું આદરતાં નિત્યે, વિસ્મરણે વેહેતાં વિપરીતે;

અર્મ વ્યાહ્યે ચળ્યે ચિત્તે.

ધ. ૮

આ હું ને આ સહુ માહારૂં માંનિ, દેહાદિક વસ્તુ કરી બાંનિ;

એમ થયો અભિમાંનિ.

ધ. ૯

ઇંદ્રિયો મન ને પ્રાણ ને કાયા, એ સઘળે રાગ રોષ ભરાયા;

મનમાં વશી એ માયા.

ધ. ૧૦

એને અધ્યાસે મિથ્યામાં મળિયો, યદ્યપિ અંશ બલિષ્ઠનો બળિયો;

કર્મમાં એમજ કળિયો.

ધ. ૧૧

અનેક કર્મ કીધાં એ માટે, જીહું વોહોરી લિધું સાચાને સાટે;

ઉતરયો અવળે ઘાટે.

ધ. ૧૨

કઈકવાર દુઃખ સુખ ભોગાયાં, કઈ વિધનાં ક્રિયમાંણ કરાયાં;

શેષ સંચિત સંચાયાં

ધ. ૧૩

કર્માધિન થયો એ અધીશ કૃષ્ણરામ કહે નાંમિ શીશ;

કૃષ્ણ કરો બક્ષીશ.

ધ. ૧૪

કીર્તન ૪૧૯ મું.

કેહેવાં કિધે થયો કર્મોનો બંધ, શ્યાંશ્યાં સાધન કરચે છુટે સંમંધ;

એ બેનો વારૂં છું ધંધરે.

સુખે શિષ્ય સાંભળજ્યે. ૧

ભગવંતનો અંશ સ્મરુંને ભૂલ્યો, ખોટામાં બેશીને ખાસો એ ખુલ્યો;

હું માહારા માનિને કૂલ્યોરે.

સુખે. ૨

હું જીવુ હું વહું હું અહું વાસ, હું શુણું હું ધરું હું ગળું ગ્રાસ;

ઇંદ્રિયોનો એ અધ્યાસરે.

સુખે. ૩

હું પેહેરું આહું ને હું કરું કીડા, હું ચાહું હું સુવું હું ધરું વીડા;

હું ભોગું પર થકે પીડારે.

સુખે. ૪

હું દુઃખી હું સુખી હું ગૌર કાળો, હું કુલહીન હું કુલિન, રૂપાળો;

હું અસવાર હું પાળોરે.

સુખે. ૫

હું જીવું હું મરું હું દેખું અંધ, ઉપજ્યો અધ્યાસે એ પરનો સંમંધ;

એમ થયો કર્મોનો બંધરે.

સુખે. ૬

દેખે તે ચક્ષુ ને ચાલે તે ચર્ણ, રસ લહે રસનાને સાંભળે કર્ણ;

દેહને જન્મ જરા મળ્યુંરે.

સુખે. ૭

ત્વચા લહે સ્પર્શ પકડે એ પાણિ, ઘ્રાંણુ ગ્રહે ગંધ બોલે તે વાંણિ;

રતિ તે ઉપસ્થની બાંણિરે. સુખે. ૮

જાગ્રત સ્વપ્ન સુષુપ્તિ મતિને, હર્ષ ગ્લાનિ ભય ઇન્દ્રિયતિને;

ક્ષુદ્રતુડ પ્રાણ યતીનેરે. સુખે. ૯

કાળા ગોરા એતો અંગોના અંગી, કુલ કુલહીન એતો રાગના રંગી;

આત્મા તો સહુથી અસંગીરે. સુખે ૧૦

જ્યમ પરદેશીકો પરધર વાસે, તેને તે ઘરવાળાનાં સરવ ભાસે;

તેણે તે હરખે ના ત્રાસેરે. સુખે ૧૧

દ્રશ્યનાં સુખ હુઃશ દ્રષ્ટાનેં શાનાં, માહારાં એ કર્મ એ એણેં ન માન્યાં;

હું કુંજ છું એ તે ક્યાંહાનારે. સુખે. ૧૨

હું સતચિત આનંદ સ્વરૂપ; ઇન્દ્રિયો કર્મના તે જડરૂપ;

એ કરતાં હું તો ચ્યૂપરે. સુખે. ૧૩

એતો અસત અખીલોના ધંધ, જે માનું માહારા તો હું પડું બંધ;

એમ માન્યે છુટે સંમંધરે. સુખે. ૧૪

બંધને મોક્ષ બે એ રીત્યે ગાયા, કૃષ્ણરામને કૃપાથી જણાયા;

માધવ છોડજ્યો એ માયારે. સુખે. ૧૫

કીર્તન ૪૨૦ મું.

ક્યમ તજાય હું માહારાનો ટેક, ક્યમ સમજાય ઇશ જીવ બેએક;

એ બેનો કહું છું વિવેકરે. શિષ્ય જોજ્યે વિચારી. ૧

હું જેહેછે તે ક્યાં ક્યાં એ માહારાં, નખ શિખ અંગ નાંમેછે ન્યારાં;

એહેમાં તું કુંજ ક્યાં તાહારાંરે. શિ. ૨

પંચભૂતો તણિ રચના એ દીસે, ચિત્તાદિ વશિયો છે એહેમાં ચોવીસે;

કાળ જેહેનેં નિત્ય પીસેરે. શિ. ૩

માંને અધ્યાસે એ આવી જણાયાં, આવિઘક એહેને આગમે ગાયાં;

જેતાં એ જ્યે ત્યહાં સમાયારે. શિ. ૪

માયાધિ ઉપજ્યો એ માયામાં મળશે, હું માહારાં માન્યેથી ફરિફરિ ફળશે;

તાહારાં ટાળ્યાં એતો ટળશેરે. શિ. ૫

જન્મ થયો રજ્જુમાં સર્પનો ભાસ, સર્પ માંન્યા વડે ઉપજ્યો ત્રાસ;

રજ્જુ બાંધ્યે મીટ્યો હાસરે. શિ. ૬

એમ ભાશ્યા આત્મામાં દેહાદિ બ્રાંત્યે, હું માહારાં માંન્યેયિ ભૂદ્યો અશાંત્યે;

આત્મા વિચાર્ય એકાંત્યેરે. શિ. ૭

એહેમાંનું સત્ય ન માંનીશ એક, તો તો તબ્બશે હું માહારાનો દેક;
 એકમાં ક્યાંહાં થા અનેકરે શિ. ૮
 જહદ જહદ એ બે લક્ષણા કરીયે, જહતે તજી અજહતથી ધરીયે;
 ઉપાધિ મુકી વસ્તુ વરિયેરે. શિ. ૯
 પરોક્ષતા એતો વિદ્યાએ ભાસે, અવિદ્યાએ અપરોક્ષ પ્રકાસે;
 ચૈતન એક વિકાસેરે. શિ. ૧૦
 સર્વજ્ઞ અદ્વૈત એ પણ એહેની, અપરિચિન્ન પરિચિન્ન જ્યેહેની;
 ઉપાધિ એ નહિ તેહેનીરે. શિ. ૧૧
 વિદ્યા અવિદ્યાએ માયાની શક્તિ, ચૈતન સ્વચ્છમાં સ્ફુરિયો બે વ્યક્તિ;
 સ્ફટિકે કુસુમ વદારક્તિરે. શિ. ૧૨
 વિદ્યાએ ઇશ એ અવિદ્યાએ જીવ, ભાશ્યા એ બે મુખ પ્રતિ મુખ ધ્વિ;
 વસ્તુ વિચારયે એક શીવરે. શિ. ૧૩
 બૂઠી ઉપાધીને વસ્તુએ ખાસી, તત્ત્વમસી વડે શ્રુતિયે પ્રકાશી;
 આવરણ છુટું તેહેને ભાશીરે. શિ. ૧૪
 એમ વિચારયે ઇશ જીવ બે એક, કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કંઠણાયે છેક;
 ઉપજે એહેવો વિવેકરે. શિ. ૧૫

કીર્તન ૪૨૧ મું.

ગુણાતીત રહ્યું ક્યમ જાયરે, કુંજ દેખતો અંધ કેહેવાયરે;
 એ ત્રણેયેનો ઉત્તર થાય. મુમુક્ષુ માંનજ્યે મનમાંરે. ૧
 રામ રોષ વિનાથી રેહેવુંરે, સુખ દુઃખ તે સત્ય ન લેહેવુંરે;
 જે પડે તે વપુયે વેહેવું. મુ. ૨
 શોક મોહની શાંતિ કરવીરે, અહંમમતા ન કોહોની ન ધરવારે;
 વૈર વૃત્તિયો મનથી વિસરવી. મુ. ૩
 અહં કરતા ભોક્તા ન માંનેરે, કૃષ્ણકથા તણી ધરે કાંનેરે;
 તાંણ્યું જાવું ન કોયને તાંને. મુ. ૪
 મર્ણુ જીવવું માનાપમાનરે, યશ અપયશનું ધરવું ન ધ્યાનરે;
 ગાવું ગિરિવરધારીનું ગાંન. મુ. ૫
 પ્રભુજી થકી કરવો પ્રેમરે. સહુ જનનું ચ્યાહાવું ક્ષેમરે;
 ગુણાતીત રેહેવાયે એમ. મુ. ૬
 જે તનુને દેખે ચાંમરે, જે ધનને દેખે દામરે;
 જ્યે કારાગ્રહ લહે ધાંમ. મુ. ૭

- જે યુવતિને દેખે જાગરે, જ્યે ધૈરને માંને વ્યાગરે;
જ્યે કામને દેખે કાળ મુ. ૮
- જ્યે ભોગને દેખે ભોગરે, જ્યે રાગને દેખે રોગરે;
જ્યે શોકને દેખે યોગ. મુ. ૯
- જ્યે ઘરણાને દેખે હાઉરે, બાળોને દેખે બિલાઉરે;
જ્યે સતને દેખે રથાહુ. મુ. ૧૦
- દેખે પુત્રને પાપનો પાળોરે, દેખે મોહિટાઇ કંઠનો ગાળોરે;
પ્રતિષ્ઠાને પોદરસાલો. મુ. ૧૧
- દેખે પ્રત્યક્ષ ચૌર સગાંનેરે, લાંછીકને લવ લવ માંનેરે;
સત્ય દેખે શ્રીધરને માંને. મુ. ૧૨
- દેખે સત્ય ગુરૂનો સમંધરે, બાકી સઘળાને દેખે બંધરે;
એ તે દેખતા બીજે અંધ મુ. ૧૩
- જ્યમ બાજુગરની બાજુરે, દીસે નાના પ્રકારની તાજુરે;
સત્ય માંની ન થઇયે રાજુ. મુ. ૧૪
- બંધી નજરે કાંઇનું કાંઇરે, ભાસે તે ધરી મનમાંહિરે;
હતું ત્યંમ જુવે તેતો ગુસાંઇ. મુ. ૧૫
- દેખતો જ્યંમ હાય ત્યંમ ન્યાહાળેરે, કાંઇનું કાંઈઆંધળો ભાળેરે;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણજી પાળે. મુ. ૧૬

કીર્તન ૪૨૨ મું.

- જીવં જાણે શિ રીત્યે હરિનેરે, તેનો ઉત્તર કહુ વિસ્તરિનેરે;
તુંતો ધારજ્યે મનને કરિનેરે, જાણજ્યે જાણસુ. ૧
- જ્યેહેની સત્તાયે સકલ પ્રકાસેરે, જડવર્ગ સ્વવૃત્તિ વિલાસેરે;
સ્વય જ્યોતિ એ પ્રભુ તુજ પાસેરે. જાણુ. ૨
- જીવ જાતકલિકને જાણેરે, વિશ્વ તૈતજસ પ્રાજ પ્રમાણેરે;
ઓળખ્ય આશ્રય એ ઓળખાંણેરે. જાણુ. ૩
- જેહેને ભાસે વિષય તે વિભાશ્યા, હતા નિરસ તે સરસ પ્રકાશ્યા;
તે એ માહામાયીના તમાશ્યારે. જાણુ. ૪
- સર્વ અંગોમાં જ્યેહેની પૂર્તિરે, ભાસે સાચ્યે સંકળનિ સ્ફૂર્તિરે;
જેજ્યે વિવેકે એ વિશ્વમૂર્તિરે જાણુ. ૫
- નાહાનું બાલ તે સ્તનને જાણેરે, જેમની પ્રેરણાયે પથ લાંણેરે;
પેખ્ય પ્રેરક એહ પ્રમાણેરે. જાણુ. ૬

જેથિ અંતર વૃત્તિયો જાગેરે, નિજ નિજના વિષયને માંગેરે;

એ સહુ આશ્રિત એહેને આગેરે.

જાણ. ૭

જે સત ચીત આનંદરૂપરે, જે ભુવન સકલનો ભૂપરે;

જેહેનાં ઐશ્વર્ય અકલ અનૂપરે.

જાણ. ૮

જેથી ઉપજે સહુ સચરાચરરે, જ્યેહેનું ગિરૂદ સદા વિશ્વંભરરે;

જે ગુણ ધર્યે વિધિ હરિ શકરરે.

જાણ. ૯

જેહેને કાળ વશી રહે હાથેરે, જેહેને ઇશ નથી કોય માથેરે;

જેહેને ખબરય સકલનિ સાથેરે.

જાણ. ૧૦

જેહેનાં ધ્યાનેથી માયા લાજેરે, જે ભક્ત તણે શિર ગાજેરે;

જેહેનાં ગિરૂદ બહુ વિધ રાજેરે.

જાણ. ૧૧

જેહેનો વેદ વિમલ યશ વણુંરે, પાંમે અભય રહે જ્યે શરણેરે;

જેહેના મહિમાનો થાય ન નિરણેરે.

જાણ. ૧૨

એહેવે વિચારે જાણે હરિનેરે, રહે જીવ વૃત્તિધિ વરીનેરે;

કૃષ્ણરામ લે કૃષ્ણ ધરિનેરે.

જાણ. ૧૩

કીર્તન ૪૨૩ મું.

કયમ જન્મોનિ ફેરિયો ત્રુટેરે, કયમ મૂળથી વાસના છુટેરે;

એ બેનો હવે ઉત્તર ઉઠે, વિચારિને જાણુજે જીજ્ઞાસુરે.

૧

જ્યાહારે મમતા સહુની મૂકેરે, સદા ચિંતન હરિનું ન ચુકેરે;

જ્યાહારે શઠતા સઘળી સૂકે.

વિ. ૨

જ્યાહારે યમના ડરથી ડરપેરે, કીયમાંણુ કેશવને અરપેરે;

હરિ માંનીને સહુને તરપે.

વિ. ૩

સુંકે વદવું લોકની લવનુરે, નિત્ય મનન કરે માધવનુરે;

ભાર્યે દુઃખ માંને આ લવનું.

વિ. ૪

આપે વિચારિ આપ સંભાળેરે, જરા જન્મ મરણુ ભય ન્યાહાળેરે;

બોલ્યો ગલેમાં તેહેને પાળે.

વિ. ૫

મન કલ્પિત મતને ન તાંણેરે, ભેદ વિધિ હરિહરમાં નાંણેરે;

વેદ શાસ્ત્રના રહસ્ય જાણે.

વિ. ૬

કદિ કરમ કરે નહી કૂડારે, વેહેમ ગાડાં ન ઘાલે ઉડારે;

લોગ પ્રારબ્ધ રૂડાં ને ભૂડાં.

વિ. ૭

સત્ય વચન સદાયે ભાખેરે. આત્માને આલોકે આંખેરે;

અન્ય અસત જીવે એ પાખે.

વિ. ૮

- સંસાર સ્વપ્ન રયો લાસેરે, ખેસે સંત પુરૂષને પાસેરે;
રહે વિઠલને વિશ્વાસે. વિ. ૯
- શ્રીધરના સ્મરણને સાંચેરે, વશ્ય ઇંદ્રિયો રાખે પાંચેરે;
વેદાંતના વાક્યને વાંચે. વિ. ૧૦
- નીત્ય કૃષ્ણની કરૂણા ચ્યાહ્યરે, લોક લાજને માંને લાહ્યરે;
કોહોને વેશ ધરી નબ્બ વાહ્ય. વિ. ૧૧
- દુશ્મનથી ન રાખે દાવોરે, માને ચ્યાર દીવસનો લાહ્યવોરે.
આપે જન્મ ખીગાડે ન આહ્યવો. વિ. ૧૨
- તેહેને કેશવ કરૂણા કરશેરે, તેતો મૂળથી વાસના તરશેરે;
શાને જન્મોની ફેરીયો ફરશે. વિ. ૧૩
- પ્રભુ પતિતપાવન બિરૂદ પાળેરે, વાસના ઉઠતીને બાળેરે;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ સંભાળે. વિ. ૧૪

કીર્તન ૪૨૪ મું.

- કર્મ કેટલાં તે કહું નામેરે, જ્યમ રચના રચી છે રામેરે;
અજ્ઞ લોગ્યા વિના નબ્બ વાંમેરે, સમજે શોધ કરી. ૧
- આથી પૂર્વે જન્મ હતા જ્યેજ્યેરે, તે'માં કર્મ કર્યાં છે તે તેરે;
અહીં આજ લોગે છે એ એ રે. સ. ૨
- આ હું માનીને જ્યે જ્યે કરિયાંરે, માહારાં માંનીને મનમાં વરિયાંરે.
તે તે વાસના રૂપે ઠરિયાંરે. સ. ૩
- ત્રણ 'ગુણના સ્વભાવ ઘણેરાંરે, તેથી કામાદિ ઉઠે અનેરાંરે;
એ છે ખીજ કરમ સહુ કેરાંરે. સ. ૪
- આથી પૂર્વે જે પીંડ ધર્યોતોરે, કર્મ રાશીથી જ્યે ઉદ્ધર્યોતોરે;
તેનો વિધિયે વિચ્યાર કર્યોતોરે. સ. ૫
- આટલા પિંડથી બાણુજ્યો આહ્યવિરે, સપ્ત પર્યંત તનુઓ લાવિરે;
તેહેમાં મનુષની જ્યેટલી ધરાવીરે. સ. ૬
- તેહેમાં અજ્ઞે કર્યાં જ્યે જ્યે કર્મરે, યદ્યદ્યે અન્યોધિ શરમરે;
તેહેના લખાયા ધરમાધરમરે. સ. ૭
- પશુ પક્ષિના ભૂડાં ન લેવાંરે, અદ્ભુત્યા વિના મુકિ દેવાંરે;
નરદેહેનાં તો સઘળાં ગ્રેહેવાંરે. સ. ૮
- નગદેહનાં તાંડાં લીધાંરે, સર્પ ભૂતના અશુભ જ્યે સીધાંરે;
ગ્રહી અરધા અરધ માફ કીધાંરે. સ. ૯

રવેદજના તો સઘળાં તજીયારે, સમ જન્મ સુધ એ ત ભજીયારે;
રાશી રૂપે સકલનેં સજીયારે. સ. ૧૦

તે તે કર્મનાં બે કર્યાં શકલરે, તેમાં એક અલગ ધર્યું દલરે;
એકના કર્યા ભોગ સકળરે. સ. ૧૧

શાસ્ત્ર સમજ્યાવિના જ્યેજ્યે કરિયારે, શાસ્ત્ર સમજી જ્યે કામ્યને વરિયારે;
અણુ સમજ્યે અકામ્ય આદરિયારે. સ. ૧૨

અજાણ્યે કર્યાં ને કર્યાં કામ્યરે, તેના અરધના ભોગના ઠાંમરે;
ઋણ વાસના પ્રારબ્ધ નામરે. સ. ૧૩

ઋણ ઇદ્રિયો ઉપર રેહેશેરે, વાસના મનવૃત્તિયે વેહેશેરે;
પ્રારબ્ધને તો તનુ સેહેશેરે. સ. ૧૪

વાસનાથી બને જન્માંતરરે, ઋણથી બને રાગ રોષભર રે;
પ્રારબ્ધ સુખ સત્વરરે. સ. ૧૫

એતો ત્રણે ન થાયે લીનરે, અસાધારણ ઇચ્છાનેં અધીનરે;
બીજા ભોગ સાધારણ તીનરે. સ. ૧૬

આગંતુકનેં ઋણનું બંધરે, ત્રીજો સ્વભાવ કર્મનો બંધરે;
તેનો પુરૂષ પ્રયત્ને સબંધરે. સ. ૧૭

પેહેલો શકલ રહ્યો છે જ્યેહરે, શુદ્ધ ક્રિયામાંણથી શમેં એહરે;
નહિતર સંચિત હોયછે તેહરે. સ. ૧૮

માહા પાપ કર્યાં પૂણ્ય પાખેરે, તેહને યમ નરકે નાંખેરે;
મધ્ય પાપે દેવકીયે રાખેરે. સ. ૧૯

થોડે ભોગાવે લક્ષ ચોરાશીરે, શેષે મનુષ્ય કરે ગર્ભવાશીરે;
તે તે તનુનાં લ્યે પૂણ્ય તપાશીરે. સ. ૨૦

શાસ્ત્ર જાણ્યાવિના કર્મ કરતાંરે, એણી રીત્યે ભોગે રૂળ નરતાંરે;
શાસ્ત્ર સમજ્યે સકામ્યે સરતાંરે. સ. ૨૧

માહા પૂણ્યે તે સ્વર્ગ ભોગાવેરે, મધ્યમથી દ્વિપાંતરે આવેરે;
શેષે પુનરપિ મનુષ બનાવેરે. સ. ૨૨

તે તે તનુયે કુડાં કરમ કીધારે, તેનાં પાપ તે ત્રિધીયે લીધારે;
શેષ પૂણ્ય તે સાધ્યે સમ કીધારે. સ. ૨૩

એતે નિષિદ્ધ કામ્ય કહ્યાં કરમરે, કીધા શાસ્ત્ર સમજ્યે જ્યે ધરમરે;
અહંકરતા માન્યા વિના પરમરે. સ. ૨૪

તે તે કર્મે બન્યાં સંસ્કારરે, મોહોટે મોહોટા લગારે લગારરે;

- તેથી વેહેલો મોઝા પાંમે પારરે. સ. ૨૫
 તેથી નરક ચોરાશિ ન ન્યાહાળેરે, ફરિ ફરિ ન પડે જાંજળેરે;
 તેથી નવિન વાસના બાળેરે સ. ૨૬
 એમ શાસ્ત્ર સંસ્કારે બાળશેરે, ચુકી ચાલ્યેથી અવળું ચાળશેરે;
 જો ભવ ભય ગાળશે ન ગાળશેરે. સ. ૨૭
 પિંડ વાસના પ્રારબ્ધ ઋણુરે, આગંતુક ઋણબંધ ને છણ્યરે;
 સ્વભાવોચ્ચાવચ લક્ષણુરે. સ. ૨૮
 સામ્ય ક્રિયમાણુ ને સંસ્કારરે, આવર્તન એ તેર પ્રકારરે;
 કહ્યાં કર્મના નામ નિરધારરે. સ. ૨૯
 એહેના રૂપ વિસ્તારિને કેહેશેરે, કૃષ્ણરામ શ્રી કૃષ્ણ ઉદેશેરે;
 કૃષ્ણ કરુણાથી કૃષ્ણને લેહેશેરે. સ. ૩૦

કીર્તન ૪૨૫ મું.

- પિંડ કરમનુ રૂપ કહું, જેથી કરમ બને છે બહુ:
 જેને અક્ષ કહે આ હું, ચિત્ત ધરી ચિંતન કરજ્યે. ૧
 સમ જનમ સુધીમાં જ્યેહ, પૂર્વે નર તનું ભોગી તેહ;
 ત્યહાં કર્મ કરેલાં એહ. ચિં ૨
 ત્યેહેમાં શાસ્ત્રનિ સમજણુ બીન, ક્રીધાં ત્રિગુણથી કરમ નવીન;
 લોક પરંપર સ્વચ્છ મલીન. ચિં ૩
 વળિ જ્યે શાસ્ત્ર લહિને કરમ, ક્રીધાં સકામ્ય પરમાપરમ;
 તેથી બણિયા ધર્માધરમ. ચિં ૪
 વળિ જ્યે અણુજાણ્યે નિપજ્યાં, કોય દ્વારા જ્યે અકામ્ય સજ્યાં;
 સાક્ષિ હરિયે તે ન તજ્યાં. ચિં ૫
 કરમ ત્રિક્ષણાડવસ્થાથી, તેથી વાસના નિરમાયી;
 તે તો ચિત્તમાં ઘેંલવાઈ. ચિં ૬
 હું કરના એ અધ્યાસે, વશી વાસના તે પાસે;
 એથી પીંડ તે પ્રગટાશે. ચિં ૭
 એ સહુ કરમના ત્રણ્ય વિભાગ, રચિયા વિધિયે પામી લાગ;
 તેમાં બે મૂકયા અન્ય જાગ. ચિં ૮
 એક તણા ક્રીધાં વળી ત્રણ્ય, તે વાસના પ્રારબ્ધ ને ઋણુ;
 વાસનાનાં કહું શુણ્ય લક્ષણુ. ચિં ૯

- પૂણ્ય પાપ સામ્યેથી નર, તેટલા દેહે જેહેવો જ્યહાં ભર;
વિષમ થકી હોય એ ભૂચર. ચિં ૧૦
- ઘણા બને તો સાત ઠરે, થોડા તો તેથી ઉતરે;
અંતે નરતનુ ત્યાંહા ધરે. ચિં ૧૧
- એટલે એ પ્રારબ્ધ લોગાય, જ્યમ ઘટિત ત્યહાં ત્યમ વેહેવાય;
એટલે જાણુ તે છુટી શકાય. ચિં ૧૨
- એ કહ્યા મધ્યમ કરમેં પિંડ, માહા પાપે હોયે નરક પ્રચંડ;
તે સાધારણ પાપે યમ દંડ. ચિં ૧૩
- સ્વદ્ય અથે લક્ષ ચોરાશી, શેષે મનુષ ગર્ભવાશી;
તે તેહેનો લેઈ પૂણ્ય રાશી. ચિં ૧૪
- બ્રહ્મહત્યા બિન ચરનાં પાપ, કૃણુ કહે છે સઘળાં માફ;
અલહ્યાં પૂણ્ય ગ્રહે છે આપ. ચિં ૧૫
- તે પૂણ્યોને પાપ સમાન, રહે ત્યહાં હોય માનવ સંતાન;
અવચ કરમથી એ સંધાન. ચિં ૧૬
- જો કરે મહત્પુણ્યનો ભર, તેથી સ્વરગ લોગ હોય વર,
સાધારણથી દ્વીપાંતર. ચિં ૧૭
- તે તેહેનાં લેઈ કરમ અધમ, શેષ પુણ્યને કીધાં સમ;
તેથી મનુષ્ય બનાવે રમ્ય. ચિં ૧૮
- હરિ સેવન બિન પૂણ્ય પ્રતાપ, સુરનાં સર્વ કરયાં છે માફ;
લે છે કુકર્મ કેરાં પાપ. ચિં ૧૯
- એમ એ પીંડ ઉચ્ચ કરમેં, એકેકો ધરમાધરમેં;
સામ્યની રીત્યે ન બહુનિરમેં. ચિં ૨૦
- એ જન્મોમાં જ્યમ કરશે, તે તેહેવે સ્થળ અવતરશે;
જ્ઞાન થશે ત્યાંહાંથી તરશે. ચિં ૨૧
- જ્ઞાન થશે પણ શેષતનું, વિધિ નિર્મિત તે થશે જનું;
ચરમ જન્મેં તરશે તદનું. ચિં ૨૨
- અસાધારણ ઇચ્છાથી એમ, પડે લોગવું જેટલો નેમ;
એ સમજ્યે ખસશે વેહેમ. ચિં ૨૩
- અજ્ઞાને આવૃત્તિ થાય, જ્ઞાને અનાવૃત્તિ કેહેવાય;
ક્રિયમાંજોથી એ ઝોળખાય. ચિં ૨૪
- વાસનાદ્વારા એમ અવતાર, માનવ તનુંમાં ઘણા પ્રકાર;
બ્રહ્મ, ક્ષત્ર, વિદ્ર, શુદ્ર, એ ચ્યાર. ચિં ૨૫

- રહે મનમાંહે વાસના રોગ, ઋણનો ઇંદ્રિયને સંયોગ;
તનુને પ્રારબ્ધોનો લોગ. ચિં ૨૬
- પેહેલાદલથી એહ ઉઠાવ, ખીજથી પણ ત્રણ બનાવ;
દિષ્ટાડગંતુક અને સ્વભાવ. ચિં ૨૭
- સ્વભાવ કરે વાસના અધિક, આગંતુક લોગાવે અલીક;
દિષ્ટ વધારે ઋણની ખીક. ચિં ૨૮
- શાસ્ત્ર સમજથી એહ શમે, અન્ય ઉપાયે નબ્ય વિરમેં;
ઇંદ્રિય દેહે મન મધ્યે રમેં. ચિં ૨૯
- એ ત્રય સત્કર્મે ત્રૂટે, અણુ સમજ્યે લોગી છૂટે;
મધ્યે રહે સંચિત પૂટે. ચિં ૩૦
- ત્રીજા દળનું થાય સંચિત, જો સંસ્કારે ઘટે ન વિત્ત;
જ્ઞાન બન્યા બિન રહે તે નિત્ય. ચિં ૩૧
- પકવ શાસ્ત્રથી સમજી સાર, હું કરતાનો ખોઈ અહુંકાર;
અકામ્ય કીધે હોય સંસ્કાર. ચિં ૩૨
- તે સંસ્કારના બાર છે લેહ, અન્ય થકી નોહો એ ઉચ્છેદ;
જેહેને ઉત્તમ કેહેછે વેદ. ચિં ૩૩
- દૈવ વિરાગ ભક્તિ ને જ્ઞાન, ભાગ્ય યોગ ઇન્ધ્યાને દાંન;
પૂણ્ય, તીર્થ, વૃત્ત, જપ, અભિધાન. ચિં ૩૪
- એથી આશય શુદ્ધિ સજે, સહસા સગત્ય ઉપજે;
એથી ભગવત્પદવિ ભજે. ચિં ૩૫
- છૂટે અધ્યાસોની આળ, ત્રૂટે જન્મદિકની ભળ;
પાછો પ્રાંઠે ન પડે કાળ. ચિં ૩૬
- એથી સાધે ઇશિ કોટી, વાસના ઉપજે નહિ ખોટી;
અંતે પદવિ મળે મોટી. ચિં ૩૭
- એ સંસ્કાર તણાં છે ફળ, સત્સંગે એ સાધે સકળ,
કોય વિરલાને લાધે કળ. ચિં ૩૮
- બ્રહ્મહત્યા બિન અરધાં પાપ, ભૂત સર્પનાં કીધાં માફ;
પૂણ્ય તણો લ્યે સરવ પ્રતાપ. ચિં ૩૯
- સ્વેદજ ઉ઼ખિજનાં નગનાં પાપ, સઘળાં તેનાં કીધાં માફ;
પૂણ્ય સકલને લે છે આપ. ચિં ૪૦
- સંસ્કારોની કોટિ ત્રણ, દૈવ, ભાગ્ય, ને ત્રીજું પુણ્ય;

તેમનાં ત્રણ ત્રણ આચર્યું.

ચિત્ર ૪૧

કર્મોનાં છે રૂપ અપાર, એહેમાં મુખિયા કહ્યાં અઢાર;

કૃષ્ણરામ સમઝચે ઉદ્ધાર.

ચિત્ર ૪૨

કીર્તન ૪૨૬ મું.

પિંડ વાસનામાંથી જ્યે ધારચારે, જે જે મનુજ દેહ અવતારચારે;
તેના ભેદ કહું ગુણ દ્વારા. મુમુક્ષુ. ૧

બ્રહ્મ ક્ષત્ર વૈશ્ય ને શુદ્રરે, તેહેમાં સદશ ઉત્તમ કુદ્રરે;

તેનાં કારણ ત્રણ તનુધ્ર.

મુ. ૨

સદશ ભાસેં સત્સંગેરે, સંસ્કારેથી ઉત્તમ અંગેરે;

શુદ્ર ભાસે સ્વભાવને રંગે.

મુ. ૩

પેહેલા ગુણ ભેદેં કહું અવતાર, બ્રાહ્મણાદિક વરણી ચ્યાર;

પછિ સદશાદિકનું સાર.

મુ. ૪

સત્વ ગુણ તે ક્ષમા દયા શાંતિ, રજ તૃણા પ્રવૃત્તિ આકાંતિરે;

તમ મોહ કલેશ ને બ્રાંતિ.

મુ. ૫

ક્ષમા તે સુખ દુઃખને સેહેવુંરે, દયા તે કોહોને દુઃખ ન દેવુંરે;

શાંતિ તે કોધાદિ ન વેહેવું.

મુ. ૬

તૃણા તે અલાભ્યને ચ્યાહાવું, પ્રવૃત્તિ તે મળ્યે અથડાવું;

આકાંતિ અતિ ઉંચ થાવું.

મુ. ૭

મોહ સ્વસ્વરૂપ વિસરવુંરે, કલેશ સ્વ પરને સંકટ કરવું રે;

બ્રાંતિ અવળું અનુસરવું.

મુ. ૮

ત્રણ ગુણના ત્રિત્રિઆચર્યરે, તેથી સરભય મઘણિ વણરે;

તેથી સરજવું કહું શુણ્ય કર્યું.

મુ. ૯

ત્રણ સત્વના રજના દોયરે, મળે તમનો એકજ કોયરે;

એણે આશયે બ્રાહ્મણ હોય.

મુ. ૧૦

ત્રણ રજના સત્વના દોયરે, મળે તમનો એકજ કોયરે;

એણે આશયે ક્ષત્રી હોય.

મુ. ૧૧

ત્રણ રજના તમના દોયરે, મળે સત્વનો એકજ કોયરે;

એણે આશયે વૈશ્યજ હોય.

મુ. ૧૨

ત્રણ તમના રજના દોયરે, મળે સત્વનો એકજ કોયરે;

એણે આશયે શુદ્રજ હોય.

મુ. ૧૩

- એકેકે ગુણે નવ નવ ભાતિરે, તેહેમાં અષ્ટાદશે' બને જાતિરે;
તેહેની વરણુવું વિધ વિધ ભાતિ મુ. ૧૪
- નવ તમની રજનિસાતરે, મળે બે માંહિસત્વની ભાત્યરે;
એણે શુદ્ધી નીચી જાત્ય. મુ. ૧૫
- નવ રજની તમ નિસાતરે, મળે બે કોય સત્વની ભાત્યરે;
એણે ભૂત સરપની જાત્ય. મુ. ૧૬
- નવ રજની તમની આઠરે, મે'લે એક સત્વની દાટરે;
એણે પશુ પક્ષિના ઠાઠ મુ. ૧૭
- નવ સત્વનો રજનિસાતરે, મળે તમની કોય એક ભાત્યરે;
તેણે સુરની ઋષીની જાત્ય. મુ. ૧૮
- તમની નવ રજની અષ્ટરે, કોય સત્વની એક અમૃષ્ટરે;
એણે નારકી જાતિ સ્પષ્ટ. મુ. ૧૯
- એમાં ચ્યાર કહી જ્યે વર્ણરે, જેવડે ઇન્દ્રિયા ઉદ્ધર્ણરે;
તેહેનાં શુભ્ય કહું સદશાયર્ણ. મુ. ૨૦
- સંગ' સદ્રશે' હોયે સમાનરે, સ્વભાવેથી વિલોભ વિધાંનરે;
સંસ્કારેથી શ્રેષ્ઠ સંધાંન. મુ. ૨૧
- કહિ વાસના ગુણુથિ એ કાચારે, જે આશય તે પિંડ બંધાચારે;
કૃષ્ણરામથી જેટલા ગવાયા. મુ. ૨૨

કીર્તન ૪૨૭ મું.

- કરે પુરૂષ પ્રયત્ન જો વર્ણરે, સંગ સદશને રહી શર્ણરે;
તો તો ઉઘડે સદશાયર્ણ. મુ. ૧
- શુણુવું ભણુવું ધરી લક્ષરે, નિજ ધરમનિ સમજવી પક્ષરે;
દિલ રેહેવું સદાયે દક્ષ. મુ. ૨
- લેહેવી પોત પોતાની નીતિ, સહુ જનથિ કરવી પ્રીતિરે;
નિજ વૃત્તિનિ સમજવિ રીતિરે. મુ. ૩
- સત્ય મિષ્ટ વચન ઉચ્ચરવુંરે, દેશકાલ જોઈ કાર્ય કરવુંરે;
પર દાર ધનાદિ ન હરવું. મુ. ૪
- ઘણો આહાર નિદ્રાને પ્રમાદરે, નબ્બ કરવો કાંઈ ઉન્માદરે;
વિટળોથિ ન કરવો વાદ. મુ. ૫
- પરથિ ગુણ સમજી એહેવારે, ઉચ વરણુની કરવી સેવારે;
દોષ પરખીને મૂકી દેવા. મુ. ૬

નાહાનિ પરણવી નિજની નારીરે, ખરચ કરવું તે સત્તા વિચારિરે;
હરામિથિ છુટવું હારી. મુ० ૭

કદિ વ્યસન ન કરવાં નરતાંરે, શિશુ વારવાં નેષ્ટ આચરતાંરે;
કોહોને રોકવાં નહિ દાન કરતાં. મુ० ૮

એકું ઉઘાડું અભડાયું વાશીરે, સૂતકાન્નોનિ ધરવિ ઉઘાસીરે;
કોય જનનિ ન કરવી હાસી. મુ० ૯

રૂડા ભૂંડાનિ કરવી ન ગ્રાહીરે, મુખે વાત ન વદવી આહીરે;
શોક ધરિને ન રડવું દાહાડિ. મુ० ૧૦

કુંટિલોથિ કરજ ન લેવુંરે, બ્રાહ્મણોનું ન રાખવું દેવુંરે;
કૃપણોને કષ્ટ ન કેહેવું. મુ० ૧૧

કામિ કોધી ને મિત્ર ન કરવારે, નિત્ય મૂકી નિકળવું ન કરવારે;
આપે આપ ન ઇચ્છવું મરવા. મુ० ૧૨

રંક ઉપર ધરવો ન રોષરે, કોહોના જોવા ન વદવા દોષરે;
તરૂણિ થકી રાખવો તોષ. મુ० ૧૩

કાચિ રસાયણો નબ્બ ખાવિરે, સંત પુરૂષોને જોવા ન તાવીરે;
મુખે કીર્તિ ન પોતાની ગાવી. મુ० ૧૪

એહેવા પુરૂષ પ્રયત્ને આચરુંરે, કરચે સદૃશ રહે સર્વ વર્ણરે;
કૃષ્ણ કથા શુણે જો કર્ણ. મુ० ૧૫

થાય પુરૂષ પ્રયત્ન સુસંગેરે, જાત કર્મોદિ કરતાં અંગેરે;
કૃષ્ણરામ રહે નિજ રંગે. મુ० ૧૬

કીર્તન ૪૨૮ મું.

દેશી રેર.

પ્રારબ્ધોના ભોગ કહું શુભ્ય કરણજો,
કરતાં નિત્યે સ્વધરમનું આચરણજો;
પથ્ય ભોજને વેહેતાં જ્યે જ્યમ વરણજો.

જ્ઞાસુ જાણિને મનમાં સમજ જ્યેજો.

ધૃ. ૧

ચત્ન કર્યાખિન જે જ્યે સુખ દુઃખ થાયજો;

અવળું કરતાં સવળું જે થઈ જાયજો,

સબળે અવળું જે જ્યે ભોગે કાયજો,

જ્ઞાન ૨

જન્મ થકી જ્યે સાથ્યે સુખ દુખ હોય જો,

પરાધીનથી કૃત્ય કરતા કોયજો;

- જે બને તે પ્રારબ્ધોથી જોય જો.
વામનશ્યામલ દુર્ગધિ કે કોહોડીજો,
મસ તીલ પાકું રસોળિ હૃદયાંહોડીજો;
પીત્ત વાત કફ બાંબ લાઇનિ જોડીજો.
શૂળ શોફ જવર આદોશીશિ વાળોજો,
મુર્ચ્છિ વાંતિ સંગ્રહણી વહે નાળોજો:
અદ્વાઇ નળને વાઇ તણે જે ચાળોજો.
હીમ લૂક ને શરદીથી લડથડવુંજો,
અશક્તિ મળ કે કહિક અચાનક પડવું જો;
અકાળ પ્રાપ્ત જરાથી માંચે શડવું જો.
કાંઇ વાગવું વ્રણ થાવું કે બગવું જો,
અંગ ત્રુટવું ખાંસી શરીર ગળવું જો;
ખાન પાન રસ વસ્ત્ર ન મળવું મળવું જો.
એટલાંમાંનું જે કાંઇ થાય ન થાય જો,
પુરૂષ પ્રયત્ન કર્યેથી નબ્બ બદલાય જો;
અવશ્ય એ પ્રારબ્ધ એમ એળખાય જો.
યત્નોષધ પાળે જ્યે અવધ્યે જાશેજો,
યત્ન કર્યે પણ જ્યે તેટલું લોગાશેજો;
પ્રારબ્ધોના લોગ એમ એળખાશે જો.
એહુ અસાધારણ ઇચ્છાથી આવે જો,
એહેને જો કોય સિદ્ધિ બળે મિટાવે જો;
તોપણ બીજે કાળે હરિ લોગાવે જો.
હરિ વશ હોય પણ એ પ્રારબ્ધ ન છૂટે જો,
આગંતુક કરતાં તે અધિકું ઉઠે જો;
પિંડિમાંહાના શેષ જનમ નબ્બ ત્રટે જો.
જો કોય મધ્યે જનને નાંખે મારિજો,
તો બાકી લોગાવે ફરિ અવતારિ જો;
મારનારને યમરાય રાખે ધારિજો.
કોયનું ઇશોપાસકથી નબ્બ ચાલે જો,
આગતુક વિધનોને ઇશ્વર જાલે જો,
કૃષ્ણરામને અશક્ય તે એ આલે જો.

અક્ષાં ૩

અક્ષાં ૪

અક્ષાં ૫

અક્ષાં ૬

અક્ષાં ૭

અક્ષાં ૮

અક્ષાં ૯

અક્ષાં ૧૦

અક્ષાં ૧૧

અક્ષાં ૧૨

અક્ષાં ૧૩

કીર્તન ૪૨૯ મું.

આ હું માંચે કર્મગતુક થાય ને,	
તેથી પ્રારબ્ધોની લીક લેવાય ને;	
સ.ધારણ ઇચ્છાયે બહુ ભોગાયને.	જ. ૧
અધરમ આચરણેથી જે જન વેહેશેને,	
કુપથ્ય ભોજન કરતાં સંકટ સેહેશે ને;	
અંગ નિમિત્તે અન્યોને દુઃખ દેશે ને.	જ. ૨
ઘણું હીંડતાં દોડતાં કે લડતાં ને,	
ઉછળતાં કે ઝાડ ઉપરે ચઢતાં ને;	
અગ્નિ સાથે રમતાં જળમાં પડતાં ને.	જ. ૩
કાષ્ટ ચીરતાં અસહ્ય ઉદકે નાહતાં ને,	
ચડતે પૂરે વસ્તુ લેવા ભતાં ને;	
અધિકું તીખુ ખાદું વાશિ ખાતાં ને.	જ. ૪
અસહન ભાર વહતાં અધિકું તરતાં ને,	
અધિક બેઠકે અથવા અધિકું ફરતાં ને;	
મૂત્ર પુરીષને ગલફા ફંધન કરતાં ને.	જ. ૫
અણુસેહેતાં વાહનના ઉપર બેઠે ને,	
અણુબાણે ઉદકે એક એકી પેઠે ને;	
અચિકિત્સકના આપધથી દુઃખ વેઠે ને	જ. ૬
અણુબાણે ટાંકે કપે ઉતરતે ને,	
બ્યસન વિશેષે અઘટિતને આદરતે ને;	
દિવા ઉંઘતે શામે ભગરણ કરતે ને.	જ. ૭
વિષમાસનથી બેઠે સત્વર ચઢતે ને,	
અતિ ઉંઘતાં અલહિ સેજ્યે પડતે ને;	
જીર્ણાલયમાં ઇંચ લાકડું જડતે ને.	જ. ૮
આપણે અંજે આપ હાથથી ધાને ને,	
ઘણી લાંઘણે સહસા ઝંઝું ખાતે ને;	
અન્ન છતાં પણ વૈરે લાંઘણ ચાહતે ને.	જ. ૯
અજીણું છે પણ ગરિષ્ઠ વસ્તુ જ્યમતાં ને,	
કપરી ચીજ કચરતાં ધાતુ ધમતાં ને;	
આંધિ, વર્ષા, લૂ,માં બાહ્યર ભમતાં ને.	જ. ૧૦

- હોડયે રાત્રે અલગે મારગ જતાંજે,
કોણું કાચું અણજેયેલું ખાતાં જો;
કઠીણ અવસરે સ્વતંત્ર વાટયે ધાતાં જો. જ. ૧૧
- એટલામાંનું કરતાં દુઃખ સુખ થાય જો,
એણું પ્રારબ્ધોથી બહુ ભોગાય જો;
એ દ્વારા આગંતુકને ઓળખાય જો. જ. ૧૨
- એ આચરણ કરે નહિ તો દુઃખ નાવે જો,
એ દુઃખને મંત્રાપદ દેવ મિટાવે જો;
અવળું આચરતાં અધિકું ભોગાવે જો. જ. ૧૩
- સત્સંગેથી જો જન હરિનો થાય જો,
તેથી આગંતુક તે દૂર પળાય જો;
કૃષ્ણરામને કેશવ કરે સાહાય જો. જ. ૧૪

કીર્તન ૪૩૦ મું.

દશી પ્રેર.

- સાંભળ્ય શિષ્ય કહું ઋણ ભોગ, કરંતાં સ્વધર્માચરણનો યોગ;
જ્યે બને ઇન્દ્રિયને સંભોગ. જરાસુ જાંણુજ્યે મન વિચારી. ૧
- અંધ મૂકતા બધિરતા આવે, બોબડું બોલવું રસ નબ્ય ભાવે;
નાસિકા ન લહે ગંધ સુહાવે. જ. ૨
- દુંડું થવું ઘણી થોડી આંગળિયો, પંગુ થવું કટિ બેવડિ વળિયો;
પુરૂષ છતાં નપુસક હોય ગળિયો. જ. ૩
- વિશેષ વસ્ત્રને ભૂષણ મળવું, ખોટ જવી અથવા બહુ રણવું;
કોયથી મળે કેવા નિજનું ટળવું. જ. ૪
- બંધન પડવું કે મારજ સેહેવો, ભલો ભૂડો પરિવારજ વેહેવો;
રસ રેહેવો કોયથી નબ્ય રેહેવો. જ. ૫
- ભૂત સરપ સ્વેદજથી પીડા, હમ્ય હિંદોલા ખાલ્યમાં કીડા;
નાલ્ય સગાં પાડોશીની વ્રીડા. જ. ૬
- કોયને મારયે મરવું રડવું, અભિચારથી પડવું શડવું;
કોયનું ધન દાટેલું જડવું. જ. ૭
- પુત્ર બને ન બને મળે દારા, ઝાઝું પરણવું કે રેહેવું કુંઆરા;
પુત્રી પશું સેવક ભુંડાં સારા. જ. ૮

મિત્ર થવા ન થવા જ્યહાની, રાંડે મરે, ભૂંડાં ઉઠ્યેલાંનિ;
ધન ખોહોવું ચેલા સહિયારી માંની. જી. ૯

છુટિ પડે કે અમિ દઝાડે, ઝાલ ખોલે જાય ચોરને ધાડે;
અધર્મ ખિન જ્યે રાય રંજાડે. જી. ૧૦

શાહાને આખ્યું પાછું નાપે, સૂખ્યું સગાને તે સ્વારથે શાપે;
વિશ્વાસી જન થઈ ધન શિર કાપે. જી. ૧૧

ઈંદ્રિયો સાજી ને દંતજ સાજા, મરણસુધી કદિ જાય ન માઝા;
સુત ધન સેવક સહુ રહે તાજા. જી. ૧૨

પૂર્વ પૂજ્યથી સહુ મળે રૂડા, પાપે ભલામાહાથી નિકળે ભૂંડા;
અધ્યાસે રાખવા નહિ તેહેને ઉંડા. જી. ૧૩

ધર્મ ચાલંતા જ્યે ઋણ આવે, એ અસાધારણ કે ન મિટાવે;
જ્યમનું ત્યમ તે ભોગિ છુટાવે. જી. ૧૪

એહેને અધિક વધારે દીપ્ત, જેણું કર્યાં નોહ્યે ઈશ્વર ઈપ્ત;
દાસોને અધિક ન હોયે અનિપ્ત. જી. ૧૫

પ્રારબ્ધ સરખાં ઋણને ધારે, સતસંગતિ કરિ દિષ્ટને વારે;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ ઉગારે. જી. ૧૬

કીર્તન ૪૩૧ મું.

દિષ્ટ બને રાગ રોષેથી રહેતાં, સ્વધર્મ મૂકિ અધર્મે વેહેતાં;
માહારૂં તાહારૂં પરનું એમ લેહેતાં. શિષ્ય. ૧

સંત પુરૂષથિ દષ્ટિ બિગાડયે, બગર વાંકે વિપ્રને ત્રાડયે;
ચ્યુગત્રી દ્વારા રંકને રંજાડયે. શિષ્ય. ૨

ગે! દ્વીજ રંકને મારતાં ભક્તા, કન્યા ન દેવિ જ્યહાં વાંણિથિ દક્તા;
ચારિથિ હરતાં સ્વધર્મિનિ સક્તા. શિષ્ય. ૩

પિત્રિનું તર્પણ પિંડ નિવારયે, માતા પિતા વધુ ભગની મારયે;
ઉત્તમનું લેઈ અધમને ચારયે. શિષ્ય. ૪

ક્ષુદ્રોની ક્ષુદ્ર બાધાઓ વેહેતાં, દેવા ન દાંનને વારતાં દેતા;
દુષ્ટ કાળે દુષ્ટ દાનોને ગ્રેહેતાં. શિષ્ય. ૫

પુત્રાદિ અરથે સકામ્ય કરતાં, વિશ્વાસિ જનનિ વસ્તુ હરતાં;
કેયને ધનેથિ કુકર્મે આચરતાં. શિષ્ય. ૬

થાંપ્યેણ્યો ઝાળાળ્યે લેઈને નાખ્યે, બગર વાંકે સુધાજનને શાખ્યે;
લોભ માટે ગરિઓને સંતાખ્યે. શિષ્ય. ૭

- જીવતાં જીવને મારતાં કામે, હેતસ્વી જનથકિ વેહેતાં હરાંમે;
નાંખ્યું દેખાડતે લખિને નાંમે. શિષ્ય. ૮
- મરતાંનું ધન લેઈ સઘળું ખાતે, કાળજાં ખાળતાં કલ્પિત વાતે;
રોકતાં કોય શુભ મારગે જાતે. શિષ્ય. ૯
- પચ માહા યજ્ઞ કદીયે ન કરતે, વિપ્ર ન પોખતાં સારે નરતે;
આપનું દાટિને અન્યોનું ચરતે. શિષ્ય. ૧૦
- અન્યોને કુટાવ્યે શોક પળાવ્યે, નાપી ને નામુ બલાંત વળાવ્યે;
લેઈને નાશિ જતાં કોયનું કાવ્યે. શિષ્ય. ૧૧
- વગર વિરાગે સ્વજનને તજતે, સંત જાણિને અસંતોને ભજતે;
અન્યાય મારગે દામ અરજતે. શિષ્ય. ૧૨
- જીવોનિ વૃત્તિમાં વિદ્ધ કરંતે, નાંમ કોહોનું કહિ આપે હરંતે;
દિષ્ટ બને એહેમાંનું આદરતે. શિષ્ય. ૧૩
- ઋણને અધિક ભોગાવે દીષ્ટ, માટે ન આદરવાં એ અનિષ્ટ;
પંચાત્યો મૂકીને સાધવું ઇષ્ટ. શિષ્ય. ૧૪
- માટે સુસંગેથિ હરિને સેવો, દામ ન કોયનો રાખવો દેવો;
બોલ કઠીણુ નવ્ય કોયને કેહેવો. શિષ્ય. ૧૫
- જો ન કરોતો થશે નહિ દિષ્ટ, કૃત્ય સુધાં કરચે થાશે ન કિલષ્ટ;
કૃષ્ણરામને પ્રભુ કરશે ઇષ્ટ. શિષ્ય. ૧૬

કીર્તન ૪૩૨ મું.

- શાંત્ર અજાણ્યેથી ચાલતાંરે, ગુણથી બને છે સ્વભાવ;
તમ રંજ સત્વથી માહાલતાંરે, ઉઠે અનેક ઉઠાવ. શિષ્ય સમજજો સાંભળીરે. ૧
- નજરે પડે પરનારિયોરે, રૂમજુમ કરતી જાય;
દષ્ટે જોવા તેહને ધરિયોરે, પુરૂષ પ્રયત્ને ધાય. શિ. ૨
- ચાલે તો ચલવી ચાંપતારે, તેથી રમે વ્યભિચાર;
જો ન મળે તો ઝાંપતારે, દિલ વધે દુઃખ અપાર. શિ. ૩
- દોલત કોય તણી દેખીનેરે, ઉરમાં ઉપજે અદાપ;
પોતાને મળતું ન પેખિનેરે, સ્થાપ દે કે કરે તાપ. શિ. ૪
- પોતે ધની થઈ ધરમનેરે, આદરે નહિ કાંઈ એક;
જો કરેતો કામ્ય કર્મનેરે, મનમાં ધરિ ઘણા ટેક. શિ. ૫

અભિમાને આડાં વહેરે, કરતા તીરથ વ્રત જપ;	
ધન પુત્રાદિ મળો કહેરે, મન ખરો ધારિ જપ	શિ. ૬
સમ સરિખાં સુખનેરે, જાતાં જાણીને રોય;	
જાણે ન લવ લય દુઃખનેરે, શરિરાદિ સાચાં જોય.	શિ. ૭
વિપરિત ભાવના આંણુતારે, સંતને જાણે અસંત;	
મન કલ્પિત મત તાંણુતારે, આદરે કંઈના અંત.	શિ. ૮
ખાવું ચ્યાહે ખવરાવીનેરે, ખરચે ત્યાહાં અધિકો દાંમ;	
દોલે નાંખે નઠરાવિનેરે, જાણે ન રૂસશે રામ	શિ. ૯
સુવર્ણથી શણગારતારે, નારિ નિરયની ગર્ત;	
કાંને તેનું કહ્યું ધારતારે, નાચતા નચવ્યા નર્ત.	શિ. ૧૦
પુત્રાદિક પરિવારથીરે, તૃપ્તિ ન ધરતા કાંઈ;	
અનુદિન એહેના વિચારથીરે, મળિને રહે તે માંહિ;	શિ. ૧૧
એ અરથે ઉપાસનારે, કરિને આપે દાન,	
ઉપજે ન હરિની વાસનારે, એહેવું ધરચે અભિમાન.	શિ. ૧૨
મરતાં સુધી પણ કોયનીરે, વાસના ન કરે ત્યાગ;	
મન જ્યાંહાં વિપત્તિ મોહનીરે, તેમને ન હોયે વિરાગ.	શિ. ૧૩
એહેવે સ્વભાવેથી આવરચારે, દ્રોહિ તે પામે દ્રોહ;	
સૂત્ર વરણુ તે તે ઠરચારે, સ્વધર્મ કીધો વિજોહ.	શિ. ૧૪
તેથી જને બહુ વાસનારે, તેથી ધરે બહુ દેહ;	
જો કરે કૃષ્ણ ઉપાસનારે, તો શમે સ્વભાવ એહ.	શિ. ૧૫
જો સમજે સત્સંગથીરે, તો પલટાય સ્વભાવ;	
કૃષ્ણરામ રહે રંગથીરે, બેશ્ય બણ્યેથી બણાવ.	શિ. ૧૬

કીર્તન ૪૩૩ મું.

શાસ્ત્ર અજાણ્યે કે જાણુતાંરે, રજ તમથી જ્યે ઉઠાવ;	
અસત સંગે મદ આંણુતાંરે, મલિન બને છે સ્વભાવ.	શિ. ૧
એથી અવય કર્મ ઉપજેરે, તેહેનો કહું છું પ્રકાર;	
નરક ભોગરૂપે ભજેરે, યમરાયને પડે માર.	શિ. ૨
માણસ મારવાં મરડીનેરે, વટલાવવી વળિ વણુ;	
દક્ષોને દાંતજ ધરડિનેરે, ધરિને ધસરડવા ધરણુ.	શિ. ૩
તપ તવે બેસારવારે, બિન અપરાધે સંત;	
વિપ્રોને દેહે દંડ ધરવારે, અકળાવિને અનંત.	શિ. ૪

માંસ ભક્ષણુ ગો મારીનેરે, જીવતે તળવાં તેલ;	શિ. ૫
ધન સુતાં લેવાં હારિનેરે, દાખવીને ખહુ ફેલ.	
વગુસાડવી પરનારિયોરે, વેગે રમી વ્યભિચાર;	શિ. ૬
અડકાવી સરવ ખારિયોરે, રૂઢવા દેહિ અપાર.	
રેત પાવું રામાને મુખેરે, રમવુ રજસ્વલા સંગ;	શિ. ૭
દેશ નગર વસતાં મુખેરે, કરવાં અગ્યાનક ભંગ,	
સરવસ્વ હરવું શ્રેષ્ઠનુરે, ખેતરિ હણવો રાય;	શિ. ૮
માત પિતા ગુરૂ જોષ્ઠનુરે, અનિષ્ઠ કરવું ચ્યહાય.	
કૃષ્ણ કથાને શોકાવવીરે, દેતાં નિવારવા દાન;	શિ. ૯
સતિયોને શોકાવવીરે, મદિરાનું કરવું પાન.	
આગ્ય ઉદ્યોતવી વરિતયેરે, વરણોને પાવું વીષ;	શિ. ૧૦
કાષ આરોપવું ખસ્તીયેરે, મુગરે ફેડવાં શીશ,	
હુદ્રોની કરવી ઉપાસનારે, દેવાનાં ત્રોડવાં ધાંમ;	શિ. ૧૧
વસ્તુની રાખીને વાસનારે, મારગે વેંહવું વાંમ.	
ગ્રાહ્યણેને સેવક કરિરે, અઘટિત દેવાં કાર્ય;	શિ. ૧૨
પુજ્યોની પૂજા પરહરિરે, આદરવાં જ્યે અનાર્ય.	
કામ ક્રોધ લોભે કરીરે, જ્યે જ્યે કરવા અધર્મ;	શિ. ૧૩
પ્રાયશ્ચિત અનાદરિરે, સમજવો નહિ કાંઈ મર્મ.	
એથી નરક યમ યાતનારે, લક્ષ ચોરાશીના ભોગ;	શિ. ૧૪
પાછળ જન્મ કિરાતનારે, અવચ કરમને યોગ.	
અવચ કરમ નવ્ય કીજીયેરે, વાસના કરીયે વિરામ;	શિ. ૧૫
કૃષ્ણચંદ્રથી ખીજીયેરે, કરગરિ કહે કૃષ્ણરામ.	

કીર્તન ૪૩૪ મું.

શાસ્ત્ર સમજણુયેંથિનેં શુભ સંગેરે, સત્વ રજો વડે કામ્યને રંગેરે;
જે ખને સરસ સ્વભાવને અંગેરે.

ધારય વિચારિને જીજ્ઞાસુ શિષ્યરે. ૧

ઉચ્ચ કરમ ખને એહેવે સ્વભાવેરે, પાપ કરમ તણે કરચે પ્રસ્તાવેરે;
ઉત્તમ કર્મ તે સ્વરગ ભોગાવેરે. ધા. ૨

અહંકરતા મન માંનિને કરતેરે, નિજનિજ વરણના ધરમમાં ઠરતેરે;

યજ્ઞ તિરથ વ્રત જપ આદરતેરે. ધા. ૩

નિત્ય ગંગાખુનું પાંનને સ્નાનરે, શય્યા હવેલી ને સ્વર્ણનાં દાનરે;

સન્માને માનવા નિત્ય મહાનરે ધા. ૪

વૃદ્ધોની સેવા ને રંકોને મેહરરે, કરવા ન કોહોના કદાચિત કેહરરે;

અમૃત વદવું ન રાખવું ઝેહરરે. ધા. ૫

પરદારા થકે રતિયે ન રમવું રે, વિપ્રોને વૃદ્ધોને આપીને જ્યમવું રે;

પિઠય દિધિ તેહેવા અરિને ન દમવું રે. ધા. ૬

માસે માસે નિજ પત્નિને ભજવીરે, દોષ ભારયે વિના દારા ન તજવીરે;

ન્યાયદ્વારા નિત્ય રિદ્ધિ અરજવીરે. ધા. ૭

પોષ્યોને પાળવાં રંકરે, કોયને શિરે નવ્ય કલંકરે;

વિરતિ વિચારવી દેખીને વંકરે. ધા. ૮

હય ગજ રથ સુખ પાડ્યોને અન્નરે વિપ્રોને આપીને આપવું ધનરે;

ગૌ જીવિકા આપી કરવા પ્રસન્નરે. ધા. ૯

અડતાણિ સંસ્કાર અંગે આદરવારે, દેવ પિત્રિ વન્હિ તૃપ્તજ કરવારે;

નિત્ય નૈમિત્તિક ધરમાનુસરવારે. ધા. ૧૦

સંગ અધમના સહજમાં તજવારે, વિદ્વોના પંથોને નિત્ય વરજવારે;

સૂતકે સૂતકીના ભોગ ન ભજવારે. ધા. ૧૧

કૂપ વાપીને સરોવર ખણવારે, ધર્મશાળાઓ દેવમંદિર ચણવારે;

અભિચારાદિ ન કરવાં ન ભણવારે. ધા. ૧૨

અંગે ન તમ લોહીથી કરે ઋણરે, કોયનું ન રાખવું નિજ શિરે ઋણરે;

ઉચ્ચ કરમ તણાં એહે લક્ષણરે. ધા. ૧૩

ચુક પડયે પ્રાયશ્ચિત વિધાનરે, એમ કરયે મળે સ્વર્ગનું સ્થાનરે;

સાધારણું ખડાતરમાંહાં માંનરે. ધા. ૧૪

સ્વલ્પ સુકૃત થકી દ્વીપાંતરરે, સ્વલ્પ પૂણ્યે પાછો અવતરે નરરે;

કૃષ્ણરામ તો કૃષ્ણનો અનુચરરે. ધા. ૧૫

કીર્તન ૪૩૫ મું.

દેશી કેર.

દેવાર્ચન સંધ્યોપાસન ને સ્નાન જો,

પિત્રિ વન્હિ તર્પણ ને નિત્ય દાનજો;

એ કર્મોનું ધરમ એહ અભિધાન જો.

જી. ૧

ન્યાત સગા ને પડોશીને ભોજનજો,

નવસોત્તીરણ કરી ખરચવું ધનજો;

કામ કાજ્ય એ કરમ ધારજ્યે મનજો.

જી. ૨

- શેહેર ચોખલું જ્યમાડવું ચોરાશી જો,
સગાં ભત્ર્ય આશ્રિત કરવા સુખવાશીજો;
કર્મ કહ્યાં એ યશને અર્થે રાશિ જો. જી. ૩
- કૃષિ વ્યાપાર ગુમાસ્તિ ચાકર રહેવુંજો,
દલાલી, ભિક્ષા, ચિત્ર ભારનું વેંવું જો;
એહ કરમનેં અરથનેં અરથે લેહેવું જો. જી. ૪
- અધિક અપાયું પડિયું કે વિસરિયું જો,
એ દ્વારા કોય જને શુભાશુભ કરિયું જો;
અણુજાણ્યે તે કર્મ બન્યું એ ઠરીયું જો. જી. ૫
- માત પિતા સુત બધું ભાઈ ને દારા જો,
મિત્ર સુત! દોહિત્ર શિષ્ય કરણારા જો;
એહેનેં કહિયે આપ ધને પરદારા જો. જી. ૬
- નિજનાં નાંખ્યાં કૃપાદિ કોયનેં જડિયાં જો,
કોયનું રક્ષણ થયું પરસ્પર લડતાં જો;
સ્નાન વળ્યું કોય કાળે તિયે પડતાંજો. જી. ૭
- કોય ભૂડ્યો મારગ પાંખ્યો નિજ જાતાં જો,
કોય બચ્યો વ્યામોથી વહતાં ધાતાં જો;
કોય નિરોગિ થયો રસનાદિક પાતાં જો. જી. ૮
- કોયનું દુઃખ મિટિયું ચર્માદિક લીધે જો,
કોયનું કાર્ય સરયું આહુતિ દીધે જો;
પશુ પક્ષિથી સુકર્મ હોય એમ કીધે જો; જી. ૯
- કોયનેં ધન દેખાડ્યે ભાવિ કેહેતે જો,
કોયને વશ્ય વત્તિથી સેવા વેહેતે જો;
સ્તુતિ પાઠ કોય દ્વારા મનમાં શ્રેહેતે જો. જી. ૧૦
- ધુણિ દશીને દાંત ભોજન દેવરાવ્યે જો,
આડાં ઉતરી અનિષ્ટનેં સુચાવ્યે જો;
ભૂત સર્પનેં સુકર્મ હોય એમ જાણ્યે જો. જી. ૧૧
- મર્યાદા લોપતા મહાજન કેરી જો,
તપનેં ભંગ કરતાં કપટે હરી જો;
દેવ ચોનીને કરમ બને છે કેહેરી જો. જી. ૧૨
- દોડતાં કંઈ જીવ બણે છે કિલ્લ જો,
ઉતાવળું બોલતાં ઝગકે શીષ્ટ જો;

માણસને હોય અલગે એમ અનિષ્ટ ને.
એમ કહ્યાં એ સહુનાં શ્રેષ્ઠાશ્રેષ્ઠને.
પિંડિ રચતાં વિધિ લ્યે નેપ્રાનેષ્ટ ને;
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ એક છે પ્રેષ્ટ ને.

જી ૧૩

જી. ૧૪

કીર્તન ૪૩૬ મું.

શાસ્ત્ર તણા સંસ્કાર વિના જ્યે થાય ને,
શાસ્ત્ર લહ્યે પણ કામ્યે જેહ કરાય ને;
તે ત્રિગુણના સ્વભાવથી કેહેવાય ને.
હું કરતા માંન્યેથી નિપજે જ્યેહ ને,
અતિવર વરસાધારણ કનિષ્ટ એહ ને;
પૂણ્યાપૂણ્ય બંને એમ નિઃસંદેહ ને.
સત્ત્વ સ્વભાવે પૂણ્ય બને છે આપ ને,
તમથી પૂણ્ય વિનાનાં એકલાં પાપ ને;
રજથી પૂણ્ય સહિત પાતકનાં માપ ને.
પૂણ્ય રાશીમાં પૂણ્ય સકલનેં મેલે ને,
પાપ રાશીમાં પાપ સકલનેં ભેળે ને;
તેથી પિંડી અન્ય રચાય અંત્ય વેળે ને.
પૂણ્ય પાપના ત્રિ ત્રિ કરે વિભાગ ને,
પંનર દશ ને પાંચ એ રીત્યેં લાગ ને;
મહાન મધ્યમ કનિષ્ટ બુદ્ધા જાગ્ય ને.
કનિષ્ટ કેરાં ત્રણ ભાગ તે કીધા ને,
ઋણ પ્રારબ્ધ વાસના રૂપે લીધા ને;
બીજે દ્વિષ્ટાગંતુક સ્વભાવ સીધા ને.
પૂણ્ય પાપ વાસના તણાં જ્યે આવ્યે ને,
સમ હોયતો તેથી નરતનુ બનાવ્યે ને;
અધિક પાપથી અન્ય રીતિ ઉપજાવ્યે ને.
પૂણ્ય થકે તે તૃતિયાંશને કાઢાડે ને,
બે ભાગોની સાથે અઘ સરખાડે ને;
તેડલા માફક નરતનુનેં સરખાડે ને.
તૃતિયાંશના સુકૃતનું જ્યે માપ ને.
તેહ થકી જે અષ્ટ ગુણિત હોય પાપ ને;

જી. ૧

જી. ૨

જી. ૩

જી. ૪

જી. ૫

જી. ૬

જી. ૭

જી. ૮

(૫૨૧)

- તે માફક સરજાય ભૂત કે સાપ ને. અ. ૬
 પૂણ્ય થકિ ને સત્તર ગણું હોય પાપ ને,
 પશુ પક્ષિ તે થકી અવતરે આપ ને;
 ઉત્તમ પશુ હોય અધિક પૂણ્ય પરતાપ ને. અ. ૧૦
 પૂણ્ય પાપ ને વાધે પિંડી રચતાં ને,
 તેહના માટે કાળ કૃત્ય સરજતાં ને;
 સુકૃતિને નોહો પાપીને તે થાતાં ને. અ. ૧૧
 દુકાળ રેલ્ય દટંતર દાવાનળ ને
 વિદ્યુત પાપ ભુવાથી જાય સકલ ને;
 પાપ શેષથી એટલાં ચાલે બલ ને. અ. ૧૨
 સદુપાસન સત્કરમોથી અઘ સૂકે ને,
 નહિતર ભોગ કરયા બિન એ નબ્બ મૂકે ને;
 શેષ પૂણ્યવાળો સત્સંગ ન ચુકે ને. અ. ૧૩
 અતિવર પૂણ્ય પાપને રાખે શેષ ને,
 એથી ફળ પામે છે ન્યારા એષ ને;
 કૃષ્ણરામને રાખે શ્રી રૂષિકેશ ને. અ. ૧૪

કીર્તન ૪૩૭મું.

- પૂરણ ત્રિચરણ એક ચરણ બે ચરણ ને,
 સત્વ તથા તમથિ હોય પૂણ્યાપૂણ્ય ને;
 અતિવર વરને કનિષ્ઠ સાધારણ ના. અ. ૧
 પૂણ્ય પાપ સમતોલે કરિને કીકજે,
 પણ મૂલેથી નેતાં ન્યૂનાધિકજે;
 તે માફક નરતનુની બાંધે લીકજે. અ. ૨
 એક જન્મ આવ્યો તો પિડિપારેજે,
 બે નરદેહેને આદિ અંત વિચારે જે;
 આદિ, મધ્ય, અંત, ત્રણેયને ધારે જે. અ. ૩
 ચ્યાર બંને તો અંતે અપે હોય જે,
 પાંચે અંત મધ્યમાં બંધે જોય જે;
 છ સાત આવ્યે સમને સઘળા હોય જે. અ. ૪
 સાત થકી તે અધિકા નોહો અવતાર જે,
 તેહેને ઓળખવાના કહું પ્રકાર જે;

જેહીને ઉપજ્યા નથી શાસ્ત્ર સંસ્કાર ને,	જી. ૫
કામ, ક્રોધ ને લોભ. મોહ, મત્સર ને,	
કલેશ ભ્રમોના કમથી ભાસે ભર ને;	
કોય અવતાર હજ્યો કે અથવાનર ને.	જી. ૬
જનમ જેટલા તેટલા કામાદિક ને,	
ભાસે એકઠા વાઘે ન ધરે બીક ને;	
સુસંગત સત્કર્મો બિન હોયે અધિક ને.	જી. ૭
બહુ નારીનો સંગ કહ્યો તે કામ ને,	
બહુનું અનિષ્ટ સાધે ક્રોધ હરામ ને;	
લોભ હરે બિનધરમે બહુનો દામ ને.	જી. ૮
મોહ મનાવે મહારૂં તાહારૂં પર ને,	
પર ગુણ સેહેવા છે નહિ તે મત્સર ને;	
કલેશ કરાવે બહુને સંકટ ભર ને.	જી. ૯
ભ્રમથી સવળે અવળું સઘળે ભાસે ને,	
પાછલા પોતાના તે એકઠા થાશે ને;	
એ એળખાણે પ્રથમાદિક એળખાશે ને.	જી. ૧૦
સંકોચાશે પેહલાં તે સત્સંગે ને,	
વર્તમાનના વશ રહી રમશે રંગે ને;	
સંસ્કારથી કોય અડે નહિ અંગે ને	જી. ૧૧
જેટલે ભાગે જ્યે ગુણ સેવે મન ને,	
તેહેવા ઉપજે આશય તેહેને ભિન્ન ને;	
તેહ પ્રમાણે વળું અવતરે જન ને.	જી. ૧૨
કનિષ્ઠ સાધારણ પુણ્યોનાં માપ ને,	
તેની સાથે વરકે અતિવર પાપ ને;	
તેહેને સુખ થોડું ને બહુ સંતાપ ને.	જી. ૧૩
કનિષ્ઠ સાધારણ પાપોને સંગે ને,	
વર અતિવર નંત પૂણ્ય મળે નિજ રંગે ને;	
દુઃખ થોડું ને સુખ બહુ તેહેને અંગે ને.	જી. ૧૪
સામ્યે કરમથી કહિ જન્મોની રીતિ ને,	
ઋણ પ્રારબ્ધોની પણ એહિવી નીતિ ને;	
કેશવ ભાગે કૃષ્ણરામની ભીતિ ને.	જી. ૧૫

કીર્તન ૪૩૮ મું.

કારિણિ ધારિણિ હારિણિ આદિજી જો,
તોષણિ પોષણિ શોષણિ એતો ખીજી જો;
રમણા ભ્રમણા દમના નામે ત્રીજી જો
મોહ-તણિ એ નવ શક્તિયો વિન્નતિ જો,
નરનારી નેં પંઠ તણિ દે ખ્યાતિ જો;
સાંભળ્ય ભિન્ન ભિન્ન કહું તેની ભાતિ જો.

જી. ૧

જી. ૨

કારિણિ પુરૂષ પ્રયત્ન સ્ત્રકળમાં દોડે જો,
ધારિણિ તેમ્નિ વાસનાઓ મન જોડે જો;
હારિણિ પરના વ્યાપારાદિક મોડે જો.
તોષણિ તારૂણિયોનિ તુષ્ટિ કરતિ જો,
પોષણિ અબળાનિ આજ્ઞા અનુસરતિ જો;
શોષણિ સ્ત્રી માટે અન્યાયાદરતી જો.
રમણાધિ સ્ત્રી કંઈક પુરૂષ શું રમતી જો,
ભ્રમણા કાંમણ મોહન માટે ભ્રમતી જો;
દમના તે અરથે કંઈ નરને દમતી જો.

જી. ૩

જી. ૪

જી. ૫

પોત પોતાની ત્રણ ત્રણ આસક્તિ જો,
તેથી ઉત્તમ મધ્યમ કનિષ્ઠ વ્યક્તિ જો;
મોહ તણિ એમ કરે નવે તે શક્તિ જો.
સ્વધર્મ તણે જો આચરણ કરશે જો,
તે નર છે પણ નારી થઈ અવતરશે જો;
નારી હશે તે પંઠ તનુનેં ધરશે જો.

જી. ૬

જી. ૭

પુણ્યાચરણે તનુ તેની બદલાશે જો,
સ્વસ્થાચરણે નિજ રહિ પલટાશે જો;
સત્કરમેથી ચઢતા ચઢતી થાશે જો.
વાસનાઓને આસક્તિયો વધારે જો,
નરનેં નારી, સ્ત્રીનેં નર અવતારે જો;
સ્ત્રીનેં પંઠ, પંઠનેં કાંતાકારે જો.

જી. ૮

જી. ૯

પુર્વ પિંડિથી સ્વભાવ જો બંધાય જો,
આ જન્મોના સ્વભાવથી સંધાય જો;

અવળે ઉણો સરખે અધિકો થાય નો.	જી. ૧૦
આશય દ્વારા વરણ રચી છે વ્યાર નો.	
તેહેના ઉપર સ્વભાવ છે શિરદાર નો;	
શ્રેષ્ઠાશ્રેષ્ઠ કનિષ્ઠ તણા કરણાર નો.	જી. ૧૧
કિર્તિ તુષ્ટિ ક્ષમા દયા નેં શાંતિ નો,	
શ્રદ્ધા રતિ એ સમ જન્મની ભાંતિ નો;	
સંસ્કારીનેં એ ચઢતી એકાંતિ નો.	જી. ૧૨
અકામ્ય કરમોથી એ ચઢતિ આવે નો,	
સ્વભાવ ને આસક્તિનેં બદલાવે નો;	
સત્સંગેથી સઘળું સવળું વ્યાહાવે નો.	જી. ૧૩
સંસ્કારેથી સ્વભાવ ને આસક્તિ નો,	
મિટે મૂળથી ને હોય ભગવદ્ ભક્તિ નો;	
જ્ઞાન બને ને વાધે અતિ વિરક્તિ નો.	જી. ૧૪
એ પરમાણ્યે કહી જન્મોની ખ્યાતિ નો,	
સમજતાં ઉઘડશે સહુની છાતી નો;	
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણ કરે નિજ જાતિ નો.	જી. ૧૫

કીર્તન ૪૩૯ મું.

મધ્યમ દલથી દિષ્ટાગંતુક સ્વભાવ નો,	
તેમના પુણ્યાપુણ્ય તણા જ્યે ઉઠાવ નો;	
ઉચ્ચ કરમથી તેમને હોય પ્રસ્તાવ નો.	જી. ૧
શાસ્ત્ર સંગ સંસ્કારેથી તે દાઝે નો,	
સત્સંગેથી તે બળિયા નબ્બ બાઝે નો;	
નહિતર દેહિનેં સુખ દુઃખ દેઈ ગાજે નો.	જી. ૨
એટલામાંનું એકે ન બન્યું જ્યાહારે નો,	
સંચિત માંહો સંધાશે તે ત્યાહારે નો;	
તેને જ્ઞાનાદિક થાયે તે સંહારે નો.	જી. ૩
મહાન દલથી સંચિત સઘળાં હોય નો.	
જ્ઞાન વિના તેહેનેં નબ્બ બાળે કોય નો;	
વિરાગ ભક્તિ થાય તે એહેનેં ધોય નો.	જી. ૪
જ્યે પિંડિથી જ્યેહ કરયાં તે જામે નો,	
ક્રિયમાણોને લખે વિધાતા નાંમે નો;	

(પરચ)

સંચિત રહે નેં બીજાં ભોગિ વાંમે બે. જ. ૫
 બ્રહ્માજીનેં દિવસાંતે શત વરષે બે
 ત્રિભુવન ચઉદ ભુવનને ત્યહાં આકાશે બે;
 શેષ રહ્યા તે જીવ સૃષ્ટિમાં ફરશે બે. જ. ૬
 સંચિત તો છે કઇ કલ્પોનાં ભારે બે,
 તેતો નથી છુટતાં કોય પ્રકારે બે;
 જ્ઞાન એક બાળી સંચિત સંહારે બે. જ. ૭
 શાસ્ત્ર સંસ્કારે ઉઘોતે જ્ઞાન બે,
 ભક્તિ વિરાગ સહિતાં તેહ મહાન બે;
 કૃષ્ણરામ ગોવિંદનું ગાશે ગાન બે. જ. ૮

કીર્તન ૪૪૦ મું.

• ત્રણેય કોટિમાં ત્રિત્રિ જ્યે કહ્યા, સંસ્કાર તેહેનાં કહુ રૂપ; મુમુક્ષુ.
 દૃઢ બુદ્ધિયે કરિને ધારજ્યે, વેદ શાસ્ત્ર પુરાણ શુણિ બ્રહ્મા,
 જ્યે ચિત્તમાં વસે છે ચ્યૂપ. મુ. ૧
 પુણ્ય કોટિમાં તિરથ કહ્યું તેહેને, જાણિ કરવાનિ સાંભલ્ય રિતિ. મુ.
 જે કૃતાર્થ કરે નિજનિ દેહેને, જ્યેથિ ભાગે ચોરાશિની ભીતિ મુ. ૨
 પેહેલાં શાસ્ત્ર શુણિ સત્પાત્રના, મુખથી લહી તેહનું સાર. મુ.
 કથા તીર્થ નાહો દોષ માત્રના, નિઃશેષ બને નિસ્તાર. મુ. ૩
 તીર્થ માત્રનાં ત્રિ ત્રિ રૂપ છે, જલ મહિમા ને ત્રીજું દેવ. મુ.
 તે તો એક એકથી અનુપ છે, તેતો ત્રણેયોનિ ત્રિવિધા દેવ. મુ. ૪
 ધ્રુવે અંબુ મલિનતા અંગની, મહિમા તે ધ્રુવે સર્વ પાપ. મુ.
 વાસના ધ્રુવે સઘળિ લિંગની, દેવરૂપે પ્રગટ થઈ આપ. મુ. ૫
 શાસ્ત્ર સમજે નહિ તે જલ દેખે, તેહેને તીર્થોનિ નહિ મર્યાદ. મુ.
 શાસ્ત્ર સમજે તે મહિમાને પેજે, તેહેનો બાધ થયો બકવાદ. મુ. ૬
 જેહેનાં પાપ ગયાં તે પ્રગટ જોશે, સર્વ તીર્થોનું દૈવત રૂપ. મુ.
 તેહેને સેવ્યાથિ વાસનાને ધોશે, જલ કથા ગુરૂ એ અનૂપ. મુ. ૭
 જલ શુદ્ધ થઈ કથા સાંભળે, માને ગુરૂને પ્રત્યક્ષ દેવ. મુ.
 તેહેના મનના મનોરથ સર્વ ફળે, કરચે ત્રિવિધ તીર્થનિ સેવ. મુ. ૮
 તેહેને અરથે કરે વ્રત સરવદા, કુચ્છિત અન્નોનો ત્યાગ. મુ.
 સંગ મૂકે જેથિ હોય અપદા દિલ લાગવા છે નહિ દાગ. મુ. ૯

તેતો સમય ન ચુકે સુસગનો, એથી અપર ન માને લાલ. મુ.
 એતો રોક્યો ન રહે કોય રંગનો, કથા મૂકે ન સૂતે ડાલ. મુ. ૧૦
 શુભિ ત્યમનું ત્યમ કિર્તન કરે, મનખાઓ ધરીને ખપ. મુ.
 સદા ઉરમાં હરે કૃષ્ણ ઉચરે, એતો સંસ્કાર ત્રીજો જપ. મુ. ૧૧
 આપ વરણવ પર નિંદા તજે, ગુણ ગાયે વિષ્ણુના વિચિત્ર. મુ.
 ભેદને તણ લગવંતને ભજે, તેતો પુણ્યેથી હોય પવિત્ર. મુ. ૧૨
 તેહેના અનિષ્ટ નાસે આવતાં, હોય પ્રીતિ પ્રભુનિ પરાક્ષ. મુ.
 તેહેને દ્વિષાંગતુક નાવતાં, તેહેના સ્વભાવનો હોયે મોક્ષ. મુ. ૧૩
 સ્વરૂપ આચારે પ્રારબ્ધ ભોગવે, અલગી ખશી જાયે અનીતિ. મુ.
 જયમણવન શું મન યોગવે, કૃષ્ણરામ કરે ત્યહાં પ્રીતિ. મુ. ૧૪

કીર્તન ૪૪૧ મું.

ખિજ ભોગકોટિમાં દાનનું, કહુ રૂપ તે સાંભલ્ય કણું. મુ.
 ચેહેલા સંત તણા સનમાંનનું ટેક મુકી કરે આચરું. મુ. ૧
 માહા પુરૂષોને માંનજ દીજીયે, જેહેને ઉદયાં ચક્ષુ અનંત. મુ.
 તેહેની પદ રજ મુસ્તકે લિજીયે, શિક્ષા માંનિયે જે કહે સંત મુ. ૨
 બીજું અલયદાન સર્વ જીવને, કોયને નબ્બ દિજીયે દંડ. મુ.
 કોથી આદરિયે ન અમીવમે, આદરાવિયે નહિ પાખંડ. મુ. ૩
 ત્રિજી વિદ્યાનું દાનજ આપિયે, શ્રવણ પઠન લહિને પાત્ર. મુ.
 કોહોમે સ્વારથે નબ્બ સંતાપીયે, આત્મ તુલ્ય જોઈ પ્રાણિમાત્ર. મુ. ૪
 સન્મંત્ર ખતાવિયે શીષ્ટને, જ્યેથી હોય પ્રભુજીનિ પ્રીતિ. મુ.
 ચોથુ ધન દાન દીજે વરીષ્ટને, જેહેનિ નિર્મળ નિરખિયે નીતિ. મુ. ૫
 જેહેને આચ્યેથી તારીતે તરે, તેહેવિ ઉપયોગિની દીજે વસ્તો. મુ.
 દિધે ખંચમે ઔષધ ઉગરે, ઉઠે આમયાવિ જેણે હસ્તો. મુ. ૬
 દિજે પંચદાન મહા પાત્રને, ઉરથી કરી અવલોકન. મુ.
 છહું દાન દિજે રંક માત્રને, જલ વસ્ત્ર છાયાને અત્ર. મુ. ૭
 જેહમે દીજે ત્યહાં હરિ દેખીને, પાર્શ્વધનાં કહ્યાં જ્યે દાન. મુ.
 અહંકર્તા ફલાશા ઉવેખીને, ધારે કૃષ્ણ પ્રીતિનું સંધાન. મુ. ૮
 હવે અજ કહું તે ધારિયે, મુદ્રિયાશિમાં વિષયનો હોમ; મુ.
 સગ શિષ્યનિ વૃત્તિમે વારિયે પાસના નબ્બ કરિયે વિલોમ. મુ. ૯
 બાહ્ય અશિમાં સ્વાહા સ્વધારે કરિ, દેવ પિતૃચર્ય અહિંસ ચર. મુ.
 સર્વ કૃપે સકલમાં અણિ હરિ, થાવા પ્રિતિ લગાવીયે લભ. મુ. ૧૦

ત્રીજો યજ્ઞ એકાદશી વૃત્તને, જાગરણ પુરઃ સર કીજો.	મુ.
કીજો નૃત્ય મૂકોને સુમત્તને, કૃષ્ણ કીર્તને વાંદન દીજો.	મુ. ૧૧
ચોથો યજ્ઞ ચતુરને મળીને, એકાંતમાં થઈ એકત્ર;	મુ.
તજી કામ કરમની કેલીને, સુંદર કરિયે બ્રહ્મસત્ર.	મુ. ૧૨
પાંચમ યજ્ઞ બ્રહ્માનલ વીણે, હોમીયે જ્યે લાસે છે ભેદ	મુ.
સ્વજાતીને વિજાતિ સ્વગત દીસે, અનુભવથી કરિયે ઉચ્છેદ	મુ. ૧૩
એતો પાંચ મહા યજ્ઞ જાણુજો, લાગ્ય કોટીના એ સંસ્કાર.	મુ.
અનુભવથી ઉરમાં આણુજ્યે, દાન યજ્ઞ છે પાંચ પ્રકાર.	મુ. ૧૪
એણે સંસ્કારે સુંદરશ્યામનો, જનને ઝટ થાશે યોગ.	મુ.
કૃષ્ણચંદ્રજી તે કૃષ્ણરામનો, વેગે મિટાવિ દેશે વિયોગ.	મુ. ૧૫

કીર્તન ૪૪૨ મું.

સાંભળ્ય યોગ કહું સ્પષ્ટ, જેના અંગ અનુપમ અષ્ટ;	
યમ નિયમાસન પ્રાણાયામ, પ્રત્યાહાર પાંચમું નામ.	૧
યમ તે વશ કરવા સર્વ અંગ, આયાસે નબળ કરવા લંગ;	
એક યોજનથી અધિક ન ફરવું, અન્ને અરધ ઉદરને ભરવું.	૨
મધ્ય નિશાની દશ ઘડી રાત્રી, નિદ્રા કરવી ત્યાં સુખ દાત્રી;	
અત્યાયાસે અનિદ્ર ભૂખે, રહેતાં અંગ અખિલ તે દુઃખે	૩
નિયમ સેહેતા જલથી નાહાવું, સેવન સદગુરૂજીનું ચાહાવું;	
ભૂમિની શય્યાએ સુવું, રામાને સ્મરણે રેત ન ચુવું.	૪
આસન નિજનું સુધારવું અંશે, ઉપર દબ મૃગાજીનચૈત્રે;	
આસન સ્વસ્તિકાસનથી ઠરવાં, સૂધાં કરી પૃષ્ઠ ગ્રીવા કરવાં;	૫
પ્રાણાયામ ઇકાધિ પુરક, બાહ્યથી વાયુ આંત્રણે ઉરક;	
કુંભક સુષુમ્ણાયે કરિયે. યથાશક્તિ તે વાયુ ધરિયે.	૬
પિંગળા નાડિયે રંચક કરવો, જ્યમ લીધો ત્યમ વાયુ નિસરવો;	
પુરતાં દક્ષિણે મૂકતાં પાંમે, વાયુ વશ હોય પ્રાણાયામે.	૭
પ્રત્યાહાર તે પાછિ વાળે, ઇન્દ્રિયોને બહિ જતાં બાળે;	
ધારણા ધ્યાન ને છેડશે સમાધિ, કહું તે જ્યાંમ સકાયે સાધિ.	૮
ધારણા ગુરૂં કહ્યું જ્યે રૂપ, ચતુર્ભુજદિક અંગ અનૂપ;	
તેતો મનથી વિસરવા ન પાંમે, જઈ નિજ મનડું તેહેમાં જાયે.	૯
ધ્યાન તે મૂર્તિને વારે વારે, પાદાદિ મુખ પર્યંતજ ધારે;	
અવયવ અખિલ તાણું જે ધ્યાન, તે કર્યે મનડું રહે સંસ્થાન	૧૦

સમાધિ તે તદાકાર જ્યે વૃત્તિ, અન્ય વૃત્તિયોની નિવૃત્તિ;
 એમ કર્યે હૃદયે અપરોક્ષ, ભાસે સ્વરૂપ જ્યેહ પરોક્ષ. ૧૧
 એ અષ્ટાંગ કહ્યો તે યોગ. જ્યેથી સત્ત્વર ભાગે વિયોગ;
 ભાગ્ય કે.ટિને! એ સંસ્કર, ત્રીજો યોગ તે અષ્ટ પ્રકાર. ૧૨
 હરિ બિન અન્ય વૃત્તિનો વિરામ, હોય તેહેનું યોગજ કહિયે નામ;
 જો કથા વેદાંત વાક્ય વિચારે, હોય તો આ અષ્ટાંગ ન ધારે. ૧૩
 વૃત્તિ રહે સદા કૃષ્ણાકાર, અષ્ટાંગ યોગ તાણું એ સાર:
 કૃષ્ણ કૃપાથી સહજ એ સાધે, કૃષ્ણને કૃષ્ણરામ આરાધે. ૧૪

કીર્તન ૪૪૩ મું.

ત્રિભુ દૈવ કોટીના ત્રણ, સંસ્કારોનાં કહું લક્ષણ;
 પેહેલા વિરાગનો વિસ્તાર, જેહેના અંગ અનૂપમ ચ્યાર. ૧
 વ્યતિરેકને પેહેલો ચતમાન, એકેંદ્રિય વશિકારાભિધાન;
 સદ્ગુરૂંચિ શુભિને સર્વ, દેહાદિકના મૂકે ગર્વ. ૨
 જોઈ સહુ કાળ તણા મુખમાં, નિત્યે તપતું ત્રિવિધા દુઃખમાં;
 માયાનું રચિયું માયીક, અવલોકતાં દીસે અલીક. ૩
 જન્મ જરા ભય ને મર્ણુ, દુઃખ દોષનાં ચઢતાં ભરણ;
 જ્યમ બાજગરની માયા, ત્રિવિધા જોઈને કંઈક વધ્યાયા. ૪
 એમ આ વસ્તુની કરવી આશ્યા, તે ભ્રાંતિ તૃણાના તમાશ્યા;
 જ્યમ વિકશ્યા ઇંદિવરમાંહિ, એસે વટપદ તે હોય જાંહિ. ૫
 એમ આ ત્રિવિધા માયા વિકાશી, એકેમાં લોભાયો તેહેને કાંશી;
 માટે ચત્ને રહે સાવધાન, પેહેલો વિરાગ તે ચતમાન. ૬
 એકેમાંનું જ્યે સ્વરૂપ અપાર, જેહેને ન્યૂનાધીક હોય ભાર;
 જ્યેમાં ઝાઝો નોહો અધર્મ, તેહેને સેવે ધરતો શરમ. ૭
 જેણું અધર્મ અધીકો થાયે, તેને ન સેવે ન ચિત્તે ચ્યાહે;
 દેહાડરખ્ય ઋણોને ભોગે, માટે સ્વરૂપને રહે સ યોગે. ૮
 દ્વિષ્ટાંગતુક અને સ્વભાવ, એ આદરતાં હોય પ્રસ્તાવ;
 સેવે તેહેનો પણ નહીં ટેક, બીજો વિરાગ એ વ્યતિરેક. ૯
 ઇંદ્રિયોના જ્યે જુદા રસ, વિષય સેવાના ચતુર્દશ;
 સેવ્યે ઇંદ્રિયો પામે બિગાડ, જાંણી કરે અકેકે આડચ. ૧૦
 એકેકાના રસને મૂકે, તેહેના ઉપર પાછો ન હુકે;
 એક તણને તજે વળી બીજો, વિરાગ એકેંદ્રિય તે ત્રીજો. ૧૧

(૫૨૯)

શુદ્ધ થયું પ્રારબ્ધજ નાંણું, સર્વ વિષયની ગ્લાનિ આંણું;
જ્યમ વાંતીનું અશન ન ભાવે, એમ વિષયોની વિરતિ આવે. ૧૨
આપ્રહ્માદિ સ્તુત્ય પરચંત, સહુનો કાળ કરે છે અંત;
એહેમાં વાસના જેહેને રહે છે, તે વિષયોથી સંકટ વેહે છે. ૧૩
કાક વિષ્ટાના સરખા લોગ, વાહાલા હોયે તોહો પાંખે વિયોગ;
એથી અનંત દુઃખ લોગાયા, સદ્ગુરૂથી એ સહુ સમજાયા. ૧૪
વિષય માત્રનું હોય અવમાન, ચોથો એ વશિકારાલિધાન;
પેહોલો વિરાગ એ સંસ્કાર, કૃષ્ણરામ કહે ચ્યાર પ્રકાર. ૧૫

કીર્તન ૪૪૪ મું.

સદય કહે શુણ્ય જાણુ, એહેવે વિરાગે ખસે આસક્તિરે;
તેહેને બીજે સંસ્કાર તે, ઉર ઉપજે નવધા લક્ષિતરે. ૧
વિષ્ણુનું શ્રવણ ને કીર્તન, સ્મરણ પદાંબુજનું સેવન;
અર્ચન વંદન દાસ્યતા, સખ્ય ને નવમું આત્મ નિવેદન. ૨
કરણ નયનને મન તણું, એકત્ર રાખીને સંધાનરે;
જ્ઞાની ગુરૂજના મુખ થકી, કરિયે કથામૃતનું પાનરે. ૩
અન્ય ચિંતન ઉરે નાંણું, બાહ્ય પદારથને ન લજવાંરે;
શાક્યતા વિસ્મૃતિ નિદ્રાએ, પાંચે રજેતમનાં તજવાંરે. ૪
શાસ્ત્રોનું સાર ઉતારવું, નિઃસંશય નિજના મનમાંરે;
એતો શ્રવણ કહ્યું એહેને, ત્યમનું ત્યમ ગાવું કીર્તનમાંરે. ૫
લાગતિ ભાષા પ્રબંધથી, સ્વર રસ તાલને ભેલિરે;
લાલિત્ય છંદ ને શૃંગાર, અર્થ અનુસવને ભેલિરે. ૬
નિઃકૃષ્ટ નથ વચન તણું, વિપ્રિય પદ વિપરીત ન ધરિયે;
અવધાન પૂર્વા પર તણું, જ્યમ જ્યેહેનું તે ત્યમ અનુસરિયેરે. ૭
જન્મ કરમ શુણ્ણ રૂપનું, નામનું કીર્તન કીજેરે;
લીલા પ્રયોજન પ્રાર્થના, ત્યાહાં તેહેવાં સંબોધન દીજેરે ૮
ઉપદેશ ઉદ્દેશ મનનને, રૂપકાડકાર ગાઇયેરે;
સંરંભ પ્રેમથી વકતૃતા, ગાઇને પ્રીતિથિ અન્ય ન ચ્યાહિયેરે. ૯
ઇશનિ ઇશતા ગાઇને, જીવની દાસ્યતા જણવિયેરે;
શાસ્ત્રની સંમતિ દેઇને, નીજ કલ્પિતના મતને ન કવિયેરે. ૧૦
કીર્તન એ કહ્યું સ્મરણની, રીતિ કહ્યું તે મનમાં ધારયરે;

- એસતાં ઉઠતાં હીંડંતાં, કૃત્ય સરવમાં કૃષ્ણ સંભારયરે. ૧૧
 દાણ હરિ સ્મરણુ જો વીસરે, એથી ન હાનિયો ખીજ મોહોટીરે;
 જીવે હરિને વિસારતાં, કંઈ કલ્પોમાં ધરયા તનું કોટીરે. ૧૨
 ચરણ સેવન ગુરુ રાયનું, પ્રભુ પ્રત્યક્ષ લહી કરવુંરે;
 હરિયે તે હરિ ઓળખાવિયા, હરિજનને એમ મનમાં ધરવુંરે. ૧૩
 સંઘ શુભાશુભ જ્યે થયું, ગુરુને નિવેદન કીજેરે;
 અનુકુલ વસ્તુઓ અરપીને, પદ રજને શિરસા લીજેરે. ૧૪
 આજ્ઞાઓ નબ્બ ઉછંધિયે, વચન ચઢાવીયે શીશરે;
 સદ્ગુરુને નબ્બ નિંદિયે, કઠિણ કહે નબ્બ ધરિયે રીશરે. ૧૫
 અપાર મહિમા ગુરુજનો, શરણુ રહોથી તે સમજશેરે;
 હરિ ચરણાંબુજ સેવન, કૃષ્ણરામ એ રીત્યે સધાશેરે. ૧૬

કીર્તન ૪૪૫ મું.

- અર્ચન પ્રત્યમાનેં વિષે, સર્વેશ્વરજીનું કરીયેરે;
 નિંદા ન કરિયે અવરની, દોષ ન કોયનો આદરિયેરે. ૧
 અવમાન કીજે ન સંતનું, મોહોટાઈ ધરિયે નહિ મનમાંરે;
 દંભ મુકી પ્રભુ પૂજયે, રંક થઈ રહીયે જનમાંરે. ૨
 સ્તોત્ર પાઠ અને મંત્રથી, વિધિયે કરીયે સર્વોપચારરે;
 અંબરાકલ્પ ધરાવિયે, ઉચ્છવ કરીયે સર્વ પ્રકારરે. ૩
 ઇશ્વર જનને અર્પિનેં, પ્રસાદ પાછળથી લીજેરે;
 યથાશક્તિ સામગ્રિયો, નિત્ય સુપાત્રને દીજેરે. ૪
 અર્ચન એ કહ્યું વદન, સર્વ જીવોમાં હરિનેં જોઈરે;
 નમિયે વાસ્તવ કાયથી, ઇર્ષ્યા મોઝ્યમનેં જોઈરે. ૫
 કોયનું દમન ન કિજીયે, સર્વનું શ્રેય થવું ચ્યાહિયેરે;
 મમતા અહંતાનેં તજી, કોહોના દોષ કલંક ન ગાઈયેરે. ૬
 વંદન એ કહ્યું દાસ્યતા, કૃત્ય સમર્પણ કરવાંરે;
 હું કડું મેંહે કરયું મજ વડે, એ અભિમાનેં ન ધરવાંરે. ૭
 દાસ હું હરિને આશરે, જ્યમ માહારિ ખુદ્દિનં પ્રેરિરે;
 એથિ હું કૃત્ય કરી શક્યો, જ્યમ કરે સિધુથી લેહેરિરે. ૮
 મજનેં ન તૃષ્ણા ફળ તણિ, કૃત્ય હજો જેહેનું તેહેનેંરે;
 પ્રીતિ ઇચ્છે પ્રભુરાયની, દાસ્યતા તે કહિયે એનેરે. ૯
 સખ્યતા વિશ્વાસ વિષયનો, જ્યે મુનેં રૂડું તે એ કરશેરે;

માફ કરી અપરાધનેં, સન્મિત્રના સરખું આદરશેરે.	૧૦
આત્મ નિવેદન સર્વથા, વિકીત ગૌ સરખું રહેવુંરે;	
શરણવત્સલ શ્રીનાથનેં, શાંને પડે કાંઈ કેહેવુંરે.	૧૧
હું હરિનેં હરિ માહારાં, એ વિના અન્ય ન કાંઈ માગેરે;	
અંતરાય સર્વ સિદ્ધિનેં, માંનિને સર્વાલિલાયા લ્યાગેરે.	૧૨
એ નવધા ભક્તિ કહી, સહુ સસ્કારોથી શ્રેષ્ઠ;	
એથી પ્રભુ વશ હોય છે, પ્રેમી જનોનો જ્યે પ્રેષ્ટરે.	૧૩
ખીજે કહ્યા દેવ કેટિનો, એ ભક્તિરૂપી સંસ્કારરે;	
નવ માત્ર શુદ્ધ એ નિત્ય નવો, નવ નવા જ્યેહેના પ્રકારરે.	૧૪
ઇંદ્રિયો સરવ તે ઇશનેં, જ્યે કરચે અર્પણ થાયરે;	
કૃપણરામને કૃપા કરી, એ પ્રસાદ આપો યદુરાયરે.	૧૫

કીર્તન ૪૪૬ મું.

દેવ કેટીનો ત્રીજે તે, જ્ઞાનરૂપી સંસ્કાર;	સાંભળ્ય જરાસુ.
સમ ભૂમિકા જ્યેહની, એક એકથી ઉદાર.	સાં. ૧
નાંમે શુભેચ્છા વિચારણા, તનુ માનસા તૃતીય;	સાં.
જગદવસ્થા એ ત્રણે, સાધનરૂપા સ્વકીય.	સાં. ૨
સત્વાપત્તિ ચ્યારમી, સ્વભાવસ્થા એહ;	સાં.
ફલરૂપા એહેનેં કહિયે, સમજ્યે નિઃસંદેહ.	સાં. ૩
અસંકલિત ને પદાર્થા, ભાવિનિએએ ગુપ્તિ;	સાં.
નિર્વિકલ્પિકા રૂપિણી, સુષુપ્તિ ગાઢ સુષુપ્તિ.	સાં. ૪
સમમી નાંમે તૂર્યગા, બાધીત વૃત્તિ રૂપ;	સાં.
તૂર્યવસ્થા એ કહીયે, અખિલ થકે એ અનૂપ.	સાં. ૫
નામ અવસ્થા રૂપથી, કહી ભૂમિકા સાત;	સાં.
જ્યમ સમજ્યે ત્યામ કહું, સ્વરૂપની વિખ્યાત.	સાં. ૬
ઠાલ માયા ને જીવેશ્વર, બ્રહ્મ નિત્ય એ પાંચ;	સાં.
અનિત્ય એથી અન્ય સહુ, જ્યેહેને લાગે આંચ.	સાં. ૭
નિત્યાનિત્ય વિવેક એ, ખીજે કહું વૈનાગ;	સાં.
ઇહા મૂત્ર ભોગાશાનો, અનિત્ય માટે ત્યાગ.	સાં. ૮
શમતે શાંતિ ચિત્તમેં, કોધાદીનો વિરામ;	સાં.
સ્વાધીન ઇંદ્રિ દશ રહે, હમતે તેહેનું નામ.	સાં. ૯

એ સાધન ચ્યારે બને, મોક્ષાર્થે સંદેહ;	સાં.
જ્ઞાન તણી નિજ ભૂમિકા, પેહલી શુભેચ્છા એહ.	સાં. ૧૦
સદ્ગુરુને તે શરણ થઈ, પુછે પછી વિચાર;	સાં.
નિત્ય એક હોય સર્વદા, તે કાં પંચ પ્રકાર.	સાં. ૧૧
મોક્ષ હોય કુણ સાધને, તેહેનો કહો વિવેક;	સાં.
સદ્ગુરુ કહે તું માનજ્યે, નિત્ય પંચ એ એક.	સાં. ૧૨
અનાદિ નિર્ગુણ બ્રહ્મ તે, સ્વ પ્રકાશ જ્યે જ્યોતી;	સાં.
તેમનો ઇચ્છા શક્તિ તે, કાલશક્તિ એ ઘોતી.	સાં. ૧૩
તે ઇચ્છામાં નિર્ગુણ તે, ભાષા પુરૂષોત્તમ;	સાં.
ચૈતન ભૂલંગે વશી, કાલશક્તિ તે રમ્ય.	સાં. ૧૪
તે ઇચ્છા અરધાંગના, તેહેની શક્તિ સચીવ;	સાં.
તેહેની મલીન અવિદ્યામાં, કાલ એ ભાસ્યો જીવ.	સાં. ૧૫
ઉજ્જ્વલ વિદ્યામાં દિસે, પરમાત્મા એ કાલ;	સાં.
જીવ ધરે જ્યે વાસના, તે માયાની જાળ.	સાં. ૧૬
જ્ઞાન વડે એ વાસના, જીવ કરે જો ત્યાગ;	સાં.
તો સઘળું એ એક છે, પંચ ન ભાસે ભાગ.	સાં. ૧૭
શિષ્યે ગુરૂં એમ શુણી, મનન વિચારયું મન;	સાં.
સમજ્યો એહ વિચારણા, બીજી ભૂમિકા ભિન્ન.	સાં. ૧૮
અભેદ ભાસ્યો પંચનો, છુટ્યા મનના વેહેમ;	સાં.
કૃષ્ણરામ એ સાધશે, કરચે કૃષ્ણથી પ્રેમ.	સાં. ૧૯

કીર્તન ૪૪૭ મું.

શુદ્ધ્યું તે સકલ; પ્રમાણથી, કરિને નિદિધ્યાસ;	સાં.
દૃઢ કરચું તે ત્યંમનું ત્યંમ, જોઈને સરવા વાસ.	સાં. ૧
નેહ નાનાસ્તિ કિંચન, એતો શ્રુતિ પ્રમાણ;	સાં.
ભિન્ન હોય તો જ્ઞાનિ ક્યંમ, સહુનો થાય છે જાણ.	સાં. ૨
મિટચે વાસના દ્વૈતતા, એહેની મેજ્યે જાય;	સાં.
અતિખિંબ નબ્બ ભાસે બહુ, જળ જ્યાહારે સૂકાય.	સાં. ૩
અનુમાન દ્રષ્ટાંતે, કરિને સમજે વેદ;	સાં.
લૌકીકમાં પણ જન બોલે, આપે સકલ અભેદ.	સાં. ૪
કમાડ ઠોકચે કુણ એ, પૂછચે કહે નહિ કોય;	સાં.
એ હું ઉઘાડો સહુચે, કહે છે અભેદ જોય.	સાં. ૫

કોય નહિ તે અન્ય નહિ, એ હું સઘળે એક;
 ઉઘાડો આવર્ણુ વિના, એ પ્રત્યક્ષ વિવેક
 સગે એા માહારા કાકા ભાઈ, તે બિન એકલે એાય;
 હરિ ઓહિરે ઓહિ એમ, અલેદ કહિ સહુ રોય.
 એહ શમશ્યાઓ વર્ણુ, વિંજન હોયે સ્વરીત;
 એમ ચૈતનથી જુઠા જડ, ભાસે સત શોભીત.
 અનામ ઓવરણે જાણ્યું, હરિ વોહિ એ નામ:
 જ્યેન મરચો તેહેને કહે છે, રામ બોલોને રામ.
 સાવધાન કહે પરણતાં, કાં તુ થાય આધીન;
 હાથ પહો તું હ્યે છધ્યા માણ્યક થશે મક્કીન.
 એ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણથી, આશા લહી વિડંબ;
 એમ તૃતીયા તનુ માનસા, નો હોય ઉર અવલંબ.
 આપે ભાસે જ્યક્ત અને, અનુભવનું ઓળખાણ;
 ત્રય એ સાધન ભૂમિકા, જાગ્રદવસ્થા જાણ્ય.
 પુરૂષોત્તમ પરમાત્મા, કાલ અને ઇચ્છાય;
 સગુણ છતાં પણ વિકાર બિન, નિયંત્ર છે એ સદાય.
 નિર્ગુણ સાથે અલેદતા, એમ નિભાસે નિત્ય;
 અસંભવના એમ લહે, ગઈ ધઈ પ્રભુની પ્રીત્ય.
 મહાકાશ ત્યમ પ્રદ્ધ લહ્યું, નિરૂપાધિક નીર્ગૂણ;
 સરો વિયત ત્યમ સોપાધીક, ઇશ અન્ય એ કુણ.
 જલમાં વશિયું ખં માટે, જલના જેવું જણાય;
 રેલાય નહી ને કેહ્ય નહી, અલેદ એ ઓળખાય.
 જલમાં પ્રતિબિંબે દીસે, વ્યાપક વિયત વિમલ;
 એમ એ ઇશ્વર નિર્મળ છે, દીવ્યોપાધી અકલ.
 અલેદ એમ નિત્યે ચિત્તે, સત્યાપત્તિ હોય;
 ફલરૂપા સ્વભાવસ્થા, જક્તને જુડું જોય.
 જુડું જગત સ્વપન સરખું, આપે હોય એમ સ્મરણ;
 કૃષ્ણરામ એ સધાયજો, સેવે હરિના ચર્ણ.

સાં.
 સાં. ૬
 સાં.
 સાં. ૭
 સાં.
 સાં. ૮
 સાં.
 સાં. ૯
 સાં.
 સાં. ૧૦
 સાં.
 સાં. ૧૧
 સાં.
 સાં. ૧૨
 સાં.
 સાં. ૧૩
 સાં.
 સાં. ૧૪
 સાં.
 સાં. ૧૫
 સાં.
 સાં. ૧૬
 સાં.
 સાં. ૧૭
 સાં.
 સાં. ૧૮
 સાં.
 સાં. ૧૯

કીર્તન ૪૪૮ મું.

ચતુર્થ એ ભૂમિકાવડે, જ્ઞાન બને તે પરોક્ષ;
 યોગી તે હોય પ્રદ્ધવિત, દેહાન્તે હોય મોક્ષ.

સાં.
 સાં. ૧

એ યોગી એમ થઇ ધ્યાતા, ધ્યાને ચિંત્યે ધ્યેય;	સાં.
સવિકલ્પક તે સમાધિથી સાધતા હોયે શ્રેય.	સાં. ૨
આવે અષ્ટૌ સિદ્ધિયો તેથી ન કરે ન્યેહ;	સાં.
નિર્વિકલ્પકા હોય તેણે, અસંસક્રિત તે એહ.	સાં. ૩
સુષુપ્ત્યવસ્થા એ કહિયે, આપે હોય વ્યુત્થાન;	સાં.
સિદ્ધિ સધળી જાણે પણ, તેહેનું ન કરે માન.	સાં. ૪
અદ્વ વિદાવર તે યોગી, જ્ઞાન બને અપરોક્ષ;	સાં.
સ્વપુરે સકલ એહેને હૃદયે, હોય જીવંતા મોક્ષ.	સાં. ૫
પંચમ કહિ એ ભૂમિકા, છઠ્ઠીની કહું રીતિ;	સાં.
અલેદ ચિંતન એમ કરતા, સ્વરૂપની હોય પ્રીતિ.	સાં. ૬
ઘણાકાલ છુટે નહિ, આપે એહ સમાધિ;	સાં.
તદાકાર હોય ભાવના, અજાગી બસે ઉપાધી.	સાં. ૭
તેહ પદાર્થભાવિનિ, છઠિ ભૂમિકા જાણ્ય;	સાં.
કાલ કર્મને વાસના, તેહેનિ નહિ જ્યહાં તાંણ્ય.	સાં. ૮
પરને યત્ને તે યોગી, હોય કદિ વ્યુત્થાન;	સાં.
આઠ સુષુપ્ત્યાવસ્થાએ, સપ્તદ્વ વિદારિયાન.	સાં. ૯
નિર્વિકલ્પકા રૂપિણિ, પદ્મિ તે હોય એમ;	સાં.
સાતમી એ સોહંભાવે, અનન્ય ચિંતન પ્રેમ.	સાં. ૧૦
ચિર સમાધિથી જ્યેહને, કોયથિ નોહ્ય વ્યુત્થાન.	સાં.
અલેદ દર્શન સર્વથા સ્વરૂપનું સંધાન.	સાં. ૧૧
વિશ્વ દેહની વિસ્મૃતિ, હોયે પરિપૂર્ણાનંદ;	સાં.
એહેને વશ હોય વિશ્વધર, નમ્યે પાગ્ય સુરવૃંદ.	સાં. ૧૨
નિજ પ્રયત્ન પામે યોગી, ઇશ પ્રેરિયો જાય;	
પ્રારબ્ધોને એમ લે.જે જીવન્મુક્ત જણાય.	સાં. ૧૩
એહેનો બિગાડ નોહ્યે કોથી, એહેને સહુ આધીન.	સાં.
સહુ ભૂતોનો એ આત્મા, ઉપાધ્યવસ્થાહીન.	સાં. ૧૪
સપ્તમ ભૂમિ તૃત્યગા, તૃત્યાવસ્થા એહ.	સાં.
આધિત વૃત્તિ રૂપિણિ, સમજ્યે નિઃસંદેહ.	સાં. ૧૫
પૂરણ સપ્તમ ભૂમિયે, સપ્તદ્વ વિદાં વરીષ્ટ;	સાં.
એહેની સેવા નિંદાથી, ઉપજે ઇષ્ટાનિષ્ટ.	સાં. ૧૬
પંચમ આદિ ભૂમિયે, વિકલ્પનો હોયે છેદ;	સાં.

(૫૩૫)

જીવન મુજિતના ત્રયથિ, કહ્યાં અત્રાંતર ભેદ	સાં. ૧૭
દેવ કોટિના એ ત્રણે, વિરાગ ભજિત સ્નાન;	સાં.
સંશ્લેષ સંસ્કારોનાં, કહ્યાં રૂપ અભિધાન.	સાં. ૧૮
સંચિત સકલ જને પછી, શુદ્ધ જને ક્રિયમાણ;	સાં.
પ્રારબ્ધોને ભોગીને, અતે હોય કહ્યાણ.	સાં. ૧૯
સમૂળ સૂકે વાસના, જસે ત્રિગુણના ટેક;	સાં.
કૃષ્ણરામને કૃષ્ણનો, જળર ભરૂંસો એક.	સાં. ૨૦

કીર્તન ૪૪૯ મું.

નારાયણ મહારાજનું ભવિષ્ય વર્ણન.

વરઘોડે ચઢશે ભાઈ નારાયણ,	
પછી કરશે શ્રીભાગવતનું પારાયણ;	
વેગે પ્રથમતો લગ્ન કરવા બંધે,	
પછી પ્રેમેશી પુરૂષોત્તમના ગુણગાણે.	૧
આ અવતાર પામ્યા જ્યેને અર્ચ કરી,	
તે છે નારાયણ હૃદયે વાહાલા;	
એક હરિ કિંચિત પ્રારબ્ધ ત્રણ ભોગવવા,	
પેહેલા બ્રહ્મચારિ એ ઉપકુર્વાણ હવા.	૨
માટે સતસંગતિ આદિ હરિયે આપી,	
વૃત્તિ ઉદયિ તેથી પ્રિયંકર પ્રીતિ વ્યાપી;	
તેથી કપિકેશ્વર રતિ ઉપજશે,	
ભાવે નારાયણને એ નારાયણ ભજશે.	૩
કૃષ્ણ કીર્તિયો મળતાં કૃષ્ણ સુતુષ્ હશે,	
કોટિ કલિમલહારિણિ તે ભજિત થશે;	
મનો બંધે ન વિષયને વેગે વહું,	
નારાયણનું ધારયું તે નારાયણને કહ્યું.	૪
આપ કૃષ્ણ ગિરદ કૃષ્ણ સાચવશે,	
નારાયણ તેણે શ્રી નારાયણને કવશે;	
વચન સિદ્ધિ થશે નારાયણને કોલે;	
કૃષ્ણરામ તો કૃષ્ણ કૃપાથી એ બોલે	૫

આરતિઓ.

(૧)

જય કરૂણા કર કેશવ, સવિતાન્વય ભાનું; (૨)

દોષા ચરવન દાહક, જયમ કુપિત ÷કેશાનું.

જયદેવ જયદેવ. ધૃ. ૧

જેથી રાવણ *સાનુજ, ઇંદ્રજીત આદિ; (૨)

મૃધમાહા તિથે પાંખ્યા, નિજ પદવિ પ્રસાદિ. જય. ૨

અર્પિ હતી જયે +અવનીજા, કૃષાનુથી કાહાડી; (૨)

જેની યુગલ જોડીને, દાસ જીવે દાહાડી. જય. ૩

ભૂભાર આપે ઉતાર્યો, ધર્મ પ્રગટ કીધા; (૨)

xહરિપતી મીત્ર થઈને, †હરીને ચશ દીધા. જય. ૪

મમ હૃદયાળુ ઉઘડવા, એહેવા ઉદય હજ્યો; (૨)

કૃષ્ણરામ કિંકરને, સદ્ય સુતુષ્ઠ થજ્યો. જય. ૫

વી. ૨૨ પા. ૨૧

(૨)

જય ગીતે, જય ગીતે, જય ભગવદ્ગીતે; (૨)

કુંતિસુત પ્રતિ હરિણા, યા નિજ મુખ કથિતે. જ૦ ૧

સર્વોપનિષદ્ દોહન, પરમામૃત રૂપા; (૨)

ભવ ભય હારિણી, તારિણી, અદ્વિતિયાનૂપા. જ૦ ૨

મુક્ત મુમુક્ષુ વિષયી, ત્વમખિલજનવંદે; ‡

કાંડ ત્રયમયી વિમલે, અતર્મલ ॥ભિંદે. જ૦ ૩

પુનરાવૃત્તિ વારિણિ શ્રવણ માત્ર સુખદા;

?બાધરાયણ અથિતા, સત્ય સ્વરૂપ સદા. જ૦ ૪

ધૃતિ નિરાજન ગીતં, *અહમમનિંગત્વા; (૨)

નિવેદ્યે તવ પ્રીત, કૃષ્ણરામન ત્વા. જ૦ ૫

વી. ૭ પા. ૨૦

÷ અમી. * નાનાભાષ સાથે. + સીતાજી. x સુગ્રીવ. † વાતરો. ‡ સર્વને
નમવા યોગ્ય. ॥ નાશ કરનારી. ? વ્યાસજી. * હું નીચે પડી નમન કરીને

(૩)

જય કલ્યાણી તારિણી, વારિણી ભવ ભયની મા; (૨)	
વ્યક્તિ જણાવ્ય વરા તું, શ્રી સદ્ય હૃદયની	
જય દેવી જય દેવી ૧	
અધોધકંતની સંતની, અનુભૂતી ભક્તિમા; (૨)	
વિરક્તિ વૈરાગીની, સર્વ તણી શક્તિ.	જય. ૨
સંકટ શમની દમની, દુષ્ટ દનુજ કેરી મા; (૨)	
વેદવાંણિ તૂ વિમલે, માધવની મેહેરી.	જય. ૩
તું ગાયત્રી ધરિત્રિ, ક્ષમા દયા શાંતિ મા; (૨)	
ચિત્તછક્તિ તુજ ભાને, અર્કાધનુ ભાંતિ.	જય. ૪
પ્રણત પાલિની શાલિની, અભિનવ ફલદાત્રી મા; (૨)	
પુરૂષોત્તમ પટરાણી, ધી હી શ્રી ધાત્રી.	જય. ૫
કરૂણા કરચ તું કમલે, અંતરાધી શમવા મા; (૨)	
કૃષ્ણરામને શિખાવ્ય, કૃષ્ણ પદે રમવા.	જય. ૬
	વી. ૨૨ પા. ૨૩

(૪)

જય ત્રિભુવન સ્વામી, જય ત્રિભુવન સ્વામી;	
આરતિ કરું કૃપાલો, સન્મુખ શિરનાંમી.	જ૦ ૧
પ્રસન્ન મુખ શશિ શેખર, ગંગ જટાધારી; (૨)	
રવિ શશિ વન્હિ સદશ, લોચન ત્રય ભારી.	જ૦ ૨
કણું મણિ રૂદ્રાક્ષ, કંઠે રુંઢ માલા; (૨)	
કર્ણાંગે અભિશોભિત, હિમાચલ બાલા.	જ૦ ૩
નીલ ગ્રીવ સદાશિવ, વાસુકિ ઉપવીત; (૨)	
સદય હૃદય અતિ કોમલ, સગુણ ગુણાતીત.	જ૦ ૪
પંચાનન દશબુજ શુભ, કક્ષે વિભુતિ ગોળા; (૨)	
પ્રિયકર વિજયા વલ્લિ. શિવશંકર ભોળા.	જ૦ ૫
પાશાંકુશ શુભ ડમરૂ, વજ્ર પરશુ હસ્ત; (૨)	
પિનાક ભિંદી તોમર, મુદ્રર મહમસ્ત.	જ૦ ૬
કામાંતક અંધકાંતક, દક્ષાદર હારી; (૨)	
પૂષ્પદંત ભિદ શંભો, તારક ત્રિપુરારી.	જ૦ ૭
મહા શ્મશાંને કીડા, ભૂત પ્રેત સંગ; (૨)	
નૃત્યતિ રુચિર મનોહર, નિત્ય નાના રંગ.	જ૦ ૮

તતથેઈ તાંડવ ગીત, સ્વર વીણા તાલ; (૨)	
વાળે મૃદંગ ઝલ્લરી, શૃંગી કંસાલ.	જાં ૬
ચક્ષોરગ ગણુ રાક્ષસ, નર દાનવ દેવ; (૨)	
મુનિ વિદ્યાધર પ્રભૃતિ, નિત્ય કરે સેવ.	જાં ૧૦
વિશ્વરૂપ વિશ્વંભર, અજ અખિલાધાર; (૨)	
કૃષ્ણરામ કિંકરની, શીઘ્ર કરો સાર.	જાં ૧૧
	વીં ૭ પાં ૧૮

(૫)

જય ગુરુરાય કૃપાકર, જય જય શુક સ્વામી; (૨)	
જેને પ્રતાપે કઈ જન, ઉદ્ધરિયા કામી.	જાં ૧
જન્મ પ્રભૃતિ યોગી, ષડૈશ્વર્ય યુક્ત; (૨)	
અભેદદર્શિ શશ્વત, જે જીવન મુક્ત.	જાં ૨
કરુણા કરીને કીધું, પરિક્ષિતનું કાંમ; (૨)	
સમ દીવસ સાંભળતાં, પાંખ્યા નિજ ધાંમ.	જાં ૩
કલિન જનને તરવા, દાખવિયું નાવ; (૨)	
વચન પ્રતીતિ કરતાં, હોય બ્રહ્મ ભાવ.	જાં ૪
કૃષ્ણ પુત્ર ધરિ નામ, કૃષ્ણે કૃષ્ણ ગાયા; (૨)	
કૃષ્ણરામ જયમ છુટે, કૃષ્ણ તણી માયા.	જાં ૫
	વીં ૭ પાં ૧૯

(૬)

જય ભગવન્નારાયણ, મુખનિઃસૃત વાણી; (૨)	
અંતર્દષ્ટિ ધ્યાને, સ્વયંભુયે જાણી.	જાં ૧
વિધિમુખથી વીસ્તરતાં, નારદજી પાંખ્યા; (૨)	
તેથી વ્યાસજી શુણ્ણતાં, ચિત્ત ચિંતા વાંખ્યા.	જાં ૨
તે ભણિયા શુકદેવ, પૂર્ણ ધરી પ્રીતિ; (૨)	
તેથી શુણ્ણતાં પરિક્ષિત, છુટ્યા ભવ ભીતિ.	જાં ૩
સંગે શુણ્ણતાં સૂત, કૃપા થકે સમજ્યા; (૨)	
સત્રી શુણ્ણતાં તેમણે, તરત વિકાર તજ્યા.	જાં ૪
તે આ ભાગવત સેરેજે, સહુ જનને મળિયું; (૨)	
કૃષ્ણરામનું મનડું, કૃષ્ણ વિષે વળિયું.	જાં ૫
	વીં ૭ પાં ૨૦

શુદ્ધિપત્ર.

પૃષ્ઠ.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૪	૨૨	વ ન	વન.
૬	૨૧	ચટ	ચટ્ટ.
૧૮	૬	તાહરાની	તાહરાની.
૧૮	૨૬	ખેયું	ખોયું.
૨૦	૮	શરૂ	સારૂં.
૨૨	૨	અદિત	અદિત.
૨૭	૧	માયુ	માન્યું.
૪૬	૧૫	ગેવિંદજી	ગોવિંદજી.
૪૯	૨૮	અંત ૧ય.	અંતરાય.
૫૮	૨૩	સ્વામિ	સ્વામિં
૭૦	૧૧	સસારનારે	સંસારનારે.
૭૩	૨૮	બક્ષાશ	બક્ષીશ.
૭૪	૨૦	દેખડે	દેખાડે.
૧૧૫	૬	ઉજીવાળો	ઉજીવાળુ.
૧૨૪	૧૦	પ્રતિતી	પ્રતીતિ.
૧૩૬	૧૭	ઓખે	આંખે.
૧૪૩	૯	રકને	રંકને.
૧૬૨	૪	ગરદે	મરદે.
૧૬૩	૧૬	બધુને	બંધુને.
૧૬૩	૨૨	ગા	ગૌ.
૧૬૫	૧૬	બંધુ	બન્ધુ.
૧૬૬	૧	ખસે	ન ખસે.
૧૭૦	૨૬	કિકર	કિંકર.
૧૭૬	૧	દરા	દારા.
૧૭૮	૨૮	કંસારી	કસારી.
૧૮૬	૨	પવન	પાવન
૧૮૬	૧૧	તરવારે	તારવારે.
૧૯૨	૧૨	હાસ	દાસ.
૧૯૨	૧૩	દાસ	હાસ.

